JOSÉ DONOSO

Obscena pasăre a nopții

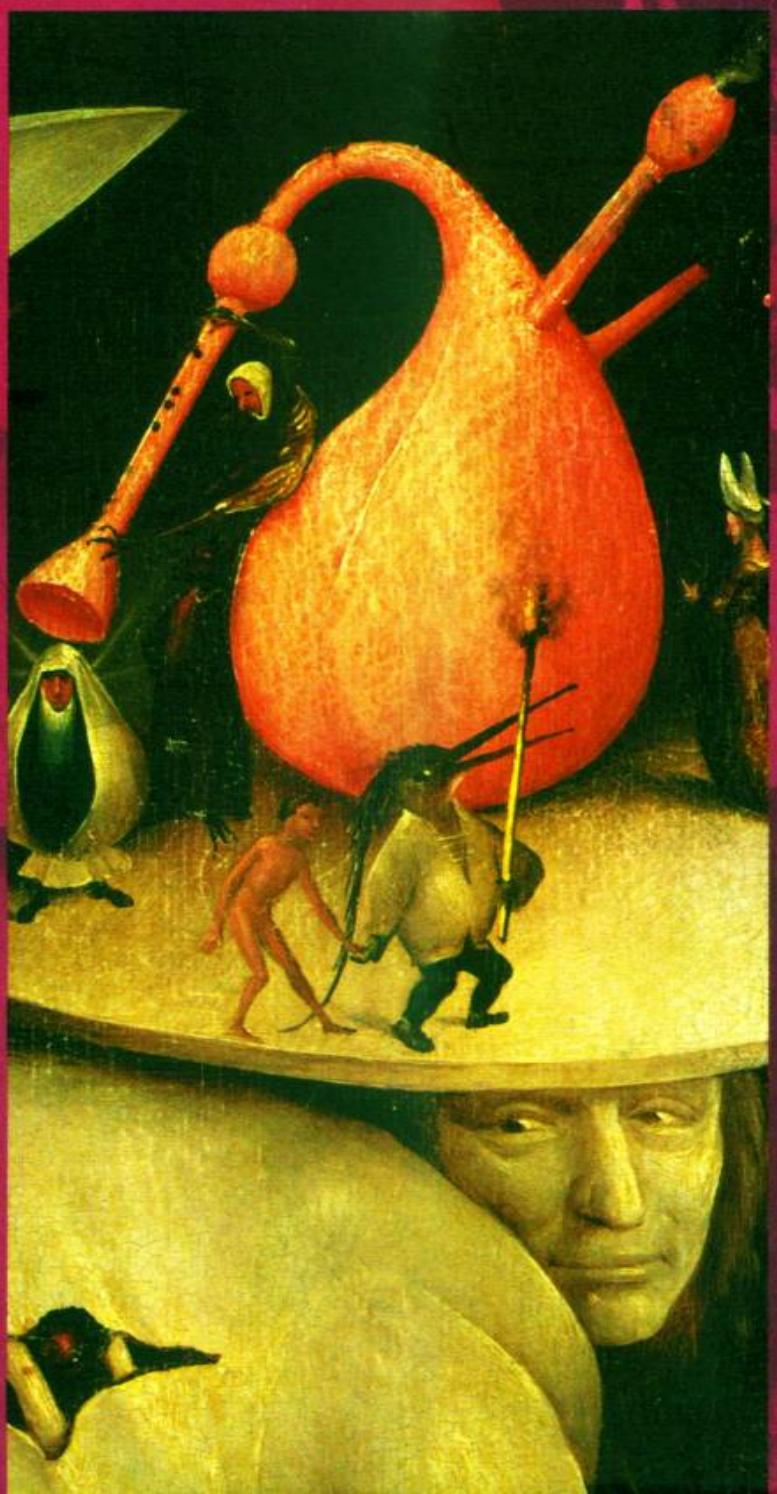

Maeștrii
LEDA

José Donoso

OBSCENA PASĂRE A NOPŢII

Traducere din limba spaniolă şi note de
DAN MUNTEANU COLÁN

José Donoso, *El obsceno pájaro de la noche*
1970

Despre autor

JOSÉ DONOSO YÁÑEZ (5 oct. 1924 – 7 dec. 1996) este cel mai important prozator chilian al generaţiei sale şi o figură proeminentă a întregii literaturi sud-americane contemporane, foarte apreciat atât de critici, cât şi de public. Autor de romane şi proză scurtă, dramaturg, poet, jurnalist şi traducător, a trăit aproape toată viaţa în Chile (lucrând ca profesor la Universitatea Catolică din Chile şi la Universitatea din Chile şi ca jurnalist), dar începând din 1964 a petrecut mulţi ani de exil autoimpus în Mexic, în Statele Unite (ca lector la Universitatea din Iowa) şi mai ales în Spania. În calitate de profesor de literatură engleză, a primit o bursă Woodrow Wilson şi două burse Guggenheim. În 1982 s-a reîntors în Chile, unde, în 1990, a primit cel mai important premiu literar, Premiul Naţional pentru Literatură. Donoso este autorul unui număr remarcabil de poveşti şi romane care au contribuit din plin la boomul literar latinoamerican: *Veraneo y otros cuentos* (proză scurtă, 1951), *Coronación* (roman, 1960, câştigător al Premiului William Faulkner în 1962), *Un lugar sin límites* (roman, 1965), *El obsceno pájaro de la noche* (1970, considerat capodopera lui), *Tres novelitas burguesas* (proză scurtă, 1973), *Casa de campo* (roman, 1979) etc. Termenul *boom* a fost inventat în eseul său din 1972 *Historia personal del* „*boom*”.

Părinţilor mei

Every man who has reached even his intellectual teens begins to suspect that life is no farce; that it is not genteel comedy even; that it flowers and fructifies on the contrary out of the profoundest tragic depths of the essential dearth in which its subject's roots are plunged. The natural inheritance of everyone who is capable of spiritual life is an unsubdued forest where the wolf howls and the obscene bird of night chatters.

Henry James Sr.,
writing to his sons Henry and William[1].

1

Coniţa Raquel Ruiz a plâns foarte mult când Maica Benita i-a telefonat ca să-i spună că de dimineaţă au găsit-o pe Brígida moartă. Apoi s-a mai liniştit un pic şi i-a cerut mai multe amănunte:

— Amalia, femeia aia mititică şi chioară care era un fel de servitoare a ei, nu ştiu dacă vă amintiţi de ea…

— Cum să nu, Amalia…

— Aşa, cum vă spuneam, Amalia i-a adus cana de ceai tare, cum îi plăcea ei să-l bea seara, şi zice Amalia că Brígida a adormit imediat, liniştită ca întotdeauna. Se pare că înainte să se culce tocmai cârpise o cămaşă de noapte splendidă de culoare crem…

— A, ce bine că aţi pomenit de ea, Măicuţă, slavă Domnului! Că uitasem cu necazul ăsta. S-o împachetaţi şi să mi-o lase Rita la poartă. Asta e cămaşa de noapte a nepoatei mele Malú, care s-a măritat de curând, ştiţi că v-am povestit. În luna de miere şi-a agăţat-o în închizătoarea geamantanului. Îmi plăcea să-i duc Brígidei lucruri la reparat, ca să-şi mai umple timpul biata de ea şi să simtă că încă mai face parte din familie. Nimeni nu se pricepea ca ea la treburi din astea fine. Avea nişte mâini…!

Coniţa Raquel s-a ocupat de înmormântare; priveghiul la capela Casei de Exerciţii Spirituale a Încarnării din Chimba, unde Brígida îşi petrecuse ultimii ani, cu o liturghie solemnă pentru cele

patruzeci de interne, cele trei călugăriţe şi cele cinci fetiţe orfane, la care participaseră fiii, nurorile şi nepoatele ei. Cum era ultima slujbă care se oficia în capelă înainte de a fi dezafectată de Arhiepiscop şi de a fi demolată Casa, slujba a ţinut-o Părintele Azócar. Apoi înmormântarea în cavoul familiei Ruiz, aşa cum îi promisese întotdeauna. Cavoul, din nefericire, era destul de plin. Dar, cu câteva telefoane, coniţa Raquel a aranjat să i se facă un loc şi Brígidei, oricum o fi. Certitudinea că doamna Raquel o să-şi ţină promisiunea şi o s-o lase şi pe ea să se odihnească sub acele lespezi de marmură făcuse ca ultimii ani ai bietei bătrâne să se scurgă în tihnă; moartea ei fusese „ca o flăcăruie ce s-a stins”, potrivit vorbelor demodate, dar emoţionante ale Maicii Benita. După o vreme, bineînţeles, o să trebuiască să facă o triere şi să mai scoată din rămăşiţele îngropate în cavou – o mulţime de bebeluşi morţi pe vremea când nu existau leacuri nici măcar pentru boala de membrană[2], o *mademoiselle* moartă departe de patria ei, unchi holtei ale căror identităţi deveniseră ceţoase; iar apoi să strângă aceste oseminte felurite într-o ladă care să ocupe spaţiu puţin.

Totul s-a desfăşurat aşa cum aranjase coniţa Raquel. Internele de la azil au stat toată după-masa să mă ajute să împodobesc capela cu draperii negre. Alte bătrâne, prietene intime ale răposatei, au spălat moarta, au pieptănat-o, i-au pus placa în gură, au îmbrăcat-o cu lenjeria ei cea mai fină şi, plângând şi tânguindu-se în timp ce deliberau asupra celei mai adecvate toalete pentru ultimul drum, s-au decis pentru rochia de jerseu gri-închis şi şalul roz, cel pe care Brígida îl ţinea învelit în foiţă şi îl purta duminica. Am aranjat coroanele trimise de familia Ruiz în jurul sicriului. Am aprins lumânările mari. Aşa, cu o stăpână cum e coniţa Raquel, merită să fii slugă! Ce stăpână bună! Dar câte avem parte de soarta Brígidei?

Niciuna. Uite, săptămâna trecută, nu mai departe, ce s-a întâmplat cu biata Mercedes Barroso; un furgon de la Caritatea Publică, nici măcar negru, în semn de respect, a venit s-o ia pe sărmana Menche, iar noi, da, e de necrezut, chiar noi a trebuit să tăiem nişte muşcate roşii din curte ca să-i împodobim coşciugul, iar stăpânii ei, care la telefon îi tot promiteau marea cu sarea bietei Menche, aşteaptă, măi femeie, aşteaptă, ai răbdare, că la vară o să fie mai bine, nu, mai bine când ne întoarcem din vacanţă, că ţie nu-ţi place plaja, ţi-aduci aminte ce rău îţi face aerul de mare, când ne întoarcem, o să vezi, o să te încânte vila cea nouă cu grădină, are o cameră ideală pentru tine deasupra garajului… şi aţi văzut, stăpânii lui Menche nici n-au trecut pe la Casa de Exerciţii Spirituale când s-a prăpădit. Săraca Menche! Ce soartă nemernică! Şi cu ce haz spunea bancuri porcoase, şi câte mai ştia. Dumnezeu ştie de unde le scotea. Dar înmormântarea Brígidei a fost complet diferită; a avut coroane adevărate, cu flori albe, aşa cum trebuie să fie florile de înmormântare, şi chiar cu cărţi de vizită. Primul lucru pe care l-a făcut Rita când au adus coşciugul a fost să-şi treacă mâna pe dedesubt ca să verifice dacă şi partea asta a sicriului era bine lăcuită, ca la coşciugele de lux de odinioară; am văzut-o strângând din buze şi aprobând din cap. Foarte bine finisat sicriul Brígidei! Şi în privinţa asta coniţa Raquel s-a ţinut de cuvânt. Nu ne-a decepţionat în nicio privinţă. Nici cu dricul tras de patru cai negri împodobiţi cu valtrapuri şi panaşe, nici cu automobilele lucitoare ale familiei Ruiz, aliniate de-a lungul aleii aşteptând să se pună în mişcare cortegiul funerar.

Dar cortegiul nu poate pleca încă. În ultima clipă, coniţa Raquel îşi aduce aminte că în chilia ei are o bicicletă niţel stricată, dar care, reparată un pic, poate fi numai bună ca să i-o dea cadou grădinarului de Sfinţii Petru şi Pavel, hai,

Mutulică, du-te cu maşina şi adu-mi-o, ca s-o pună şoferul meu în portbagajul limuzinei, şi aşa profit de drumul ăsta.

— Da' ce, nu mai aveţi de gând să veniţi pe-aici, coniţă Raquel?

— De venit trebuie să vin, când s-o întoarce Inés de la Roma.

— Aţi primit veşti de la coniţa Inés?

— Nu. Nu-i place să scrie scrisori. Şi acum, că a dat chix cu faimoasa poveste a beatificării, iar Jerónimo a semnat că cedează Arhiepiscopiei capela familiei Azcoitía, trebuie că umblă cu coada între picioare şi nu o să mai trimită nici cărţi poştale. Dacă mai stă mult la Roma, doar printr-o minune o să mai găsească locul ăsta în picioare.

— Părintele Azócar mi-a arătat proiectele pentru Oraşul Pruncului Iisus. Sunt minunate! Ce ferestre! Planurile m-au mai consolat puţin… pentru faptul că aceasta a fost ultima slujbă religioasă în capela de aici.

— Poveşti de-ale Părintelui Azócar, Maică Benita! Nu fiţi inocentă! E un popă băgat în politică, cel mai rău lucru. Proprietatea asta pe care Jerónimo Azcoitía i-a donat-o Arhiepiscopului este foarte, da' foarte, foarte valoroasă. Oraşul Pruncului Iisus! Pun pariu că după demolare o să împartă terenul în loturi şi o să le vândă, iar argintii or să se ducă pe apa sâmbetei. Da' ce Dumnezeu întârzie atâta Mutulică, Măicuţă, când Brígida aşteaptă s-o înmormântăm! Ce-o fi făcând Mutulică? Sigur că lăcaşul ăsta e foarte mare, şi pierzi timp pe culoare şi coridoare până ajungi la chilia unde-mi ţin trancotele, iar Mutulică e slăbănog şi pipernicit. Dar sunt obosită, vreau s-o îngrop pe Brígida, vreau să plec, toate astea mă impresionează foarte tare, o viaţă întreagă pe care o înmormântez, sărmana Brígida, mai mare decât mine doar cu doi ani, Dumnezeule, şi eu ca să-mi ţin promisiunea i-am cedat nişa mea din cavou, să putrezească ea în locul meu, să-mi încălzească

locul cu rămăşiţele ei, să nu înţepenească ale mele, când or să le scoată pe ale ei, să nu le cuprindă frica, i-am cedat nişa fiindcă numai aşa puteam să-mi ţin promisiunea, pentru că până şi rude cărora nu le mai dau bună ziua de ani de zile vin cu nu ştiu ce pretenţii să fie îngropaţi în cavou, dar acum nu mi-e teamă că o să-mi ia cineva locul, este ea acolo, mi-l ţine rezervat, mi-l încălzeşte cu corpul ei ca pe vremuri, iarna, când îmi făcea patul şi punea o buiotă cu apă caldă, ca să mă culc devreme când mă întorceam obosită după alergătură. Dar când o să mor va trebui să plece din nişa mea. Ce să fac! Da, da, Brígida, o să apelez la avocaţi să le priveze pe neamurile astea de drepturile lor, dar mă îndoiesc că o să câştigăm procesele… o să trebuiască să pleci. N-o să fie vina mea. N-o să mai fie responsabilitatea mea, Brígida, cum să ştii ce fac ceilalţi cu tine după ce mori? Nu poţi spune că nu m-am purtat bine cu tine, te-am ascultat întotdeauna, dar mi-e frică, pentru că atunci când te vor scoate de-acolo nu ştiu ce vor face cu oasele tale, care la vremea aceea nu vor mai însemna nimic pentru nimeni… de unde să ştiu peste câţi ani o să mor, din fericire sunt sănătoasă, uite, iarna asta n-am stat nicio zi în pat, nici măcar o răceală, Maică Benita, nimic, jumătate dintre nepoţii mei cu gripă şi fiicele mele dându-mi telefoane să mă roage să vin să le ajut fiindcă acasă la ele până şi servitoarele sunt bolnave…

— Ce noroc! Aici aproape toate internele s-au îmbolnăvit. Cum nu, când Casa asta e aşa de friguroasă, şi cărbunii sunt aşa de scumpi…

— Aşa e. Culmea! Se vorbeşte atâta de Oraşul Pruncului Iisus, şi uite în ce mizerie vă ţin. O să vă trimit ceva de pomană când mă duc la moşie. Nu ştiu ce-o mai fi rămas din recolta de anul ăsta, dar o să vă trimit ceva ca să vă amintiţi de săraca Brígida. A încăput bicicleta, Jenaro?

Şoferul se aşază alături de coniţa Raquel. Acum pot pleca; vizitiul se urcă pe capră, nora îşi pune mănuşile ajurate pentru şofat, caii negri nechează agitaţi, lăcrimează ochii bătrânelor care ies pe alee îmbrobodite, tremurând, tuşind, ca să-şi ia rămas-bun de la cortegiu. Înainte să dea ordinul de plecare, mă apropii de ferestruica din dreptul coniţei Raquel şi îi dau pachetul.

— Ce-i asta?

Aştept.

— Cămaşa de noapte a lui Malú! Pentru Dumnezeu! Dacă omul ăsta, bietul de el, nu-şi amintea uitam de ea şi ar fi trebuit să mai fac un drum până aici. Mulţumesc, Mutulică, nu, nu, aşteaptă, să aştepte Mutulică, Măicuţă, ia aici, pentru ţigări, pentru viciile tale, hai, ia-i. Atunci, la revedere, Maică Benita…

— La revedere, coniţă Raquel…

— Adio, Brígida…

— Adio…

Când dispare ultima maşină după colţ, intrăm şi noi, Maica Benita, eu, bătrânele care se împrăştie şuşotind pe la treburile lor. Eu pun drugul la poartă şi încui cu cheia. Rita închide glasvandurile, care zdrăngăne. O bătrână rămasă în urmă culege un trandafir alb de pe dalele de la intrare şi, căscând, epuizată de atâta agitaţie, şi-l pune în coc, dispărând apoi pe culoare ca să-şi caute prietenele, farfuria de supă chioară, şalul, patul.

La colţul unui coridor s-au oprit în faţa uşii pe care o astupasem cu două scânduri în cruce bătute în cuie. Mai slăbisem cuiele, ca să le scoată uşor şi să poată urca la celălalt etaj. Orfanele au scos cuiele şi scândurile şi au ajutat-o pe Iris Mateluna să urce. Acum, cu burta aia a ei, mi-e frică, scara n-are balustradă, lipsesc trepte, totul scârţâie sub greutatea grasei. Urcă încet, cercetând la fiecare pas unde să pună piciorul ca să nu se dărâme scara

şi s-o ducă în siguranţă pe Iris până la etajul de sus. Au trecut zece ani de când Maica Benita mi-a ordonat să astup uşile astea, ca să fie uitată definitiv această parte a Casei, să nu se mai gândească nimeni că trebuie curăţată şi aranjată, fiindcă nu mai avem putere, Mutulică, mai bine să se dărăpăneze fără să ne mai facem griji. Până când cele cinci fetiţe plictisite să zburătăcească fără nicio treabă prin Casa de Exerciţii Spirituale au descoperit că această uşă se poate deschide pentru a urca până la galeriile închise care înconjoară curţile interioare la etajul de sus, hai să urcăm, fetelor, nu vă temeţi, de ce să ne temem, că e zi afară, hai să vedem ce este acolo, ce să fie, nimic, mizerie, ca în toată Casa, dar cel puţin e amuzant, fiindcă e interzis să umblăm pe-aici, că se zice că s-ar putea dărâma. Eliana le spune să aibă grijă să nu fie văzute de jos, deşi azi nu e pericol mare, sunt adunate toate la poartă să-şi ia rămas-bun de la Brígida. Dar mai bine să nu rişte, Maica Benita nu e în toane bune, faceţi ceva util, ştrengăriţelor, strângeţi asta, ajutaţi la spălatul mormanului ăstuia de linguri şi farfurii, trebuie curăţate acum, că se termină totul, împăturiţi şerveţelele, număraţi-le, măturaţi, spălaţi rufele, spălaţi-vă măcar rufele voastre, sunteţi scârbos de slinoase, nu o luaţi în joacă… ştttt, ştttt, ştttt, fetelor, ştttt, ştttt, ştttt, atenţie, că pe urmă o să ne pedepsească…

Dau ocol unui patio şi apoi altuia, până ajung la uşă, pe care o împinge Eliana; o încăpere cu douăzeci de paturi ruginite, unele demontate, altele şchioape, fără rotiţe, cu somierele de sârmă cârpite lipite de pereţi, pe două rânduri, ca paturile dintr-un internat. Două ferestre identice: înalte, înguste, cu pervaz lat, geamuri vopsite în culoarea ciocolatei până la înălţimea unei persoane, ca nimeni să nu vadă nimic în afară de acei nori mari acoperiţi de plasa de metal şi de gratii. Slăbisem şi cuiele cu care tot eu astupasem aceste două

ferestre. Orfanele ştiu să le deschidă şi le-au deschis exact la timp ca să-şi ia rămas-bun de la dricul Brígidei purtat de cei patru cai cu panaşe, urmat de nouă maşini, numără Eliana, opt, zice Mirella, nu, nouă, nu, opt, nu, nouă, şi când cortegiul dispare băieţii din cartier invadează din nou strada alergând după mingea aia a lor. Bună, aplaudă Ricardo! Şutează, Mito! Aleargă, aleargă mai tare, Lucho, pasează, acum, trage la poartă, hai, gol, goooool, strigăt strident al Mirellei, care se bucură de gooooooooolul prietenilor ei, aplaudă şi le face semne.

Iris a rămas în spate, toropită în fundul dormitorului, pe o somieră. Cască. Îşi răsfoieşte revista. Orfanele se strâmbă la trecători, strigă la prietenii lor, se aşază pe pervaz, râd de o doamnă care trece, cască. Când începe să se întunece, Iris o strigă pe Eliana.

— Ce vrei?

— Mi-ai promis că o să-m ceteşti asta cu câinele Pluto şi cu marinarul Popeye.

— Nu. Trebuie să-mi plăteşti pentru cele două pe care ţi le-am citit.

— În noaptea asta mă întâlnesc cu Gigantul[13] să punem un număr. Mâine te plătesc.

— Atunci îţi citesc mâine.

Eliana se lipeşte iarăşi de gratiile ferestrei. Încep să se aprindă luminile de pe stradă. În casa din faţă o femeie deschide fereastra de la balcon. În timp ce-şi piaptănă părul lung şi foarte negru, uitându-se pe stradă, aprinde radioul, ra-ta-ta, ratataratata, stridenţe sincopate de chitare electrice şi voci fonfăite invadează dormitorul, ele o ridică pe Iris de pe somieră, o sprijină pe culoarul dintre cele două şiruri de paturi ca să audă babalú, babalú ayé, hai, dansează un pic, Gina, o încurajează orfanele, haide, cu un gest de iapă îşi unduieşte pletele lungi, înaintează printre paturi mişcându-şi şoldurile, extaz în ochii întredeschişi la fel ca actriţele din filme, nu mă mai sunt vlăguită, nu mai

casc, vreau să ies să dansez ca actriţa aia care se numea Gina şi care trăia într-o mănăstire de călugăriţe rele, în cartea aia de Corín Tellado[4] pe care mi-a citit-o Eliana. Iris se opreşte. Se scotoceşte în buzunare. Scoate un ruj vineţiu şi-şi face buzele; frageda ei carne de copil se transformă într-o bucată de aluat crud când se dă pe buze cu acel oribil ruj de culoare închisă. Ei hai, Gina, dansează pentru noi, şi ea înaintează printre cele două şiruri de paturi, mişcă-te cum trebuie, bine, aşa, aşa, mai tare, mai tare. Pe pervaz, Eliana aprinde două lumânări pe care le-a furat din capelă la înmormântarea Brígidei; ea poate doar să aclame, e mică, puştii de pe stradă nu o strigă pe ea, ci pe Iris, ea n-are ţâţe pe care să le arate, nici coapse pe care să şi le etaleze. Le trimite pe orfane la cealaltă fereastră şi o ajută pe Iris să se urce pe pervaz.

— Uite, Gina, a venit Gigantul.

— Strigă-i că o să ies când se culcă babele.

— Băieţii vor să dansezi.

Rămâne singură în cadrul ferestrei luminate. Îşi mişcă şoldurile. Împingându-şi sânii în faţă, îşi strânge puloverul cu o mângâiere prelungită ce-i străbate tot corpul şi apoi îşi ridică fusta ca să-şi arate coapsele groase, cu carne ţeapănă, în timp ce cu cealaltă mână îşi ridică părul, ţuguindu-şi buzele ca pentru un sărut nebun de patimă. Pe stradă, grupul care se adună sub felinar o aplaudă. Femeia care se piaptănă la fereastra din faţă dă muzica mai tare şi se sprijină cu coatele de balustradă ca să privească. Iris începe să se mişte, foarte lent, la început frecându-şi doar o coapsă de cealaltă, apoi fremătând toată în ritmul unui dezlănţuit *babalú*[5] învârtindu-se, cu părul în vânt, braţele ridicate, palmele deschise, ca şi cum ar fi căutat ceva sau pe cineva, răsucindu-se iarăşi, iarăşi, îndoindu-se, înălţându-se, îşi lasă capul pe spate, apoi capul şi tot părul aruncat în faţă, se răsuceşte cufundată în ritmul rockului, al frugului

sau ştiu eu ce-o fi fost, doar ca să danseze învârtindu-se şi să-şi arate coapsele şi chiloţii jegoşi şi ţâţele bălăbănindu-se, limba fierbinte care caută şi ea, să danseze pe pervaz ca să fie aplaudată şi s-o ovaţioneze lumea de pe stradă, şi să-i strige dă-i înainte nu te opri, Gina, drăguţă, ţine-o aşa, fată frumoasă, mişcă-ţi ţâţele cât poţi, mişcă-ţi curul, să ia foc Casa, să ardem cu toţii. Şi Gigantul, cu capul lui enorm de mucava, vine în mijlocul străzii să danseze ca şi cum ar dansa cu Iris, Iris se cambrează, îşi mişcă mijlocul şi se răsuceşte şi se agită şi strigă acolo sus închisă în cuşca ei luminată de lumânări, izolată pe una dintre laturile Casei, dansând ca o fecioară care a înnebunit în ocniţa ei. Gigantul se opreşte pe aleea din faţă ca s-o strige: Gina, Gina, coboară să ne iubim, strigă tu, gagiule, pe mine nu mă aude, fiindcă sunt închis în capul ăsta de mucava puturoasă.

— Hai jos, Gina!

— Auzi, Eliana, întreabă-l pe Gigant ce cadou mi-a adus azi, dacă nu, nu cobor.

— Bani nu, zice, da’ ţi-a adus cinci foiletoane de Corín Tellado şi un ruj, nu nou, dar bun, cu tub de aur.

— Aurit poate, de aur sunt foarte scumpe.

— Nu aceta porcării, Iris, nu fi tâmpită. Trebui să scoţi nişte biştari de la el ca să-mi plăteşti pen ce ţi-am citit.

— Dacă nu-mi ceteşti tu, îmi ceteşte Mirella, aşa că nu-mi pasă.

— Da’ ţie îţi place cum îţi citesc eu, fiindcă îţi povestesc povestea şi ţi-o explic, că dacă nu, nu pricepi nimic. Te am la mână, Iris Mateluna, la mână, pentru că dacă eu nu-ţi citesc şi nu-ţi explic romanele lui Corín Tellado şi povestea răţoiului Donald, o să mori de plictiseală în Casa asta de căcat…

Se agaţă de gratii ca să-l privească; este el, cu ochii rotunzi cât două farfurii, râsul care nu-i piere

niciodată, fiindcă niciodată nu se supără, el e bun, ne giugiulim bine şi îmi spune Gina, sprânceana arcuită care-i sprijină cu ridurile de pe frunte pălărioara lui caraghioasă… e el, vrea să se însoare cu mine fiindcă îi place cum fac dragoste, o să mă ducă să văd filme unde actriţele se mişcă singure şi vorbesc şi n-o să mai am nevoie ca cicălitoarea asta de Eliana să-mi citească ceva, Gigantul o să mă ducă într-o clădire din aia înaltă de care se văd acolo în centru, ca să dansez la un concurs şi să primesc un premiu, farduri zice că i se dau fetei care dansează cel mai bine şi pe urmă îi scot poza în toate romanele-foileton şi proasta de Eliana şi doamna Rita şi Mutulică şi Maica Benita şi orfanele şi toate bătrânele or să-mi vadă poza în romane când o să plec de-aici.

— Cu ce-o să mă plăteşti dacă Gigantul nu-i dă bani azi?

Iris ridică din umeri.

— Pen' că trebuie să mă plăteşti înainte să te măriţi, că dacă nu, trimit poliţiştii care l-au ridicat pe tat-tu să te taxeze, şi dacă nu plăteşti or să te bage la zdup şi pe tine. Sunt mulţumită dacă îmi dai două reviste din cele pe care o să ţi le dea Gigantul azi, şi rujul.

— Mă crezi tâmpită? O revistă şi te las să te rujezi de două ori şi gata…

— Bine. Da-mi faci cadou tubul când se termină rujul.

— Bine.

Maica Benita face de serviciu la poartă, foarte calmă o clipă, cu mâinile împreunate şi ochii închişi. Rita şi cu mine aşteptăm să se mişte, să deschidă ochii, şi îi deschide şi se mişcă şi-mi face semn s-o urmez, ştiu că trebuie s-o urmez, cocoşat şi pipernicit, târând căruciorul după mine, ca şi cum aş fi copilul ei dobitoc trăgând o jucărie. Am făcut-o de atâtea ori: curăţenie în lucrurile lăsate

de moartă. Lucrurile să fie împărţite prietenelor ei, a zis coniţa Raquel, nu, colegelor ei, a zis, ca şi cum ăsta ar fi un pension pentru domnişoare, nu vreau să văd odaia Brígidei, Măicuţă, pentru Dumnezeu, nu vreau, nu vreau să verific nimic, nici să văd ceva, nu, că n-are ce să fie de valoare, aşa că nu vreau să văd nimic, v-am spus, faceţi ce vreţi cu lucrurile, Maică Benita, dăruiţi-le, bătrânele astea atât de sărace or să fie fericite cu orice amintire de la Brígida, cât era ea de iubită aici în Casă.

O urmez pe culoare trăgând căruţul pe patru roţi în care pun măturile, căldările, cârpele, pământufurile de pene. În patioul de la bucătărie câteva bătrâne stau în jurul Maicii Anselma, curăţând cartofi într-un cazan… frumoasă înmormântarea Brígidei… paltonul coniţei Raquel, ca de prinţesă, se zice că sunt iar foarte la modă… vizitiul avea mustaţă, nu ştiu dacă e bine să li se permită vizitiilor de pe dricurile de lux să poarte mustaţă, e un fel de lipsă de respect… subiect de conversaţie pentru luni de zile, alte câteva bătrâne, ceva mai încolo, au şi uitat de înmormântare, au uitat-o pe Brígida, joacă *brisca*[6] pe o ladă de zahăr. Atenţie la treapta aia, Măicuţă, e o treaptă, nu o umbră, şi ajungem în alt patio, nu cel unde stătea Brígida, aşa că trebuie să continuăm pe alte coridoare, o cameră, altă cameră goală, şiruri de odăi goale, alte uşi deschise sau închise, pentru că e totuna dacă sunt deschise sau închise, alte încăperi prin care trecem, geamuri ciobite şi prăfuite, penumbra lipită de pereţii scorojiţi de pe care o găină ciuguleşte chirpiciul secular căutând grăunţe. Alt patio. Patioul spălătoriei, unde nu se mai spală, patioul călugăriţelor, unde nu mai locuieşte nicio călugăriţă, pentru că acum n-au mai rămas decât trei călugăriţe, patioul palmierului, patioul teiului, patioul ăsta fără nume, patioul Emestinei Gómez, patioul refectoriului, pe care nu-l foloseşte nimeni, fiindcă bătrânele preferă să

mănânce în bucătărie, nenumărate curţi interioare şi colonade legate între ele prin coridoare interminabile, încăperi pe care nu vom mai încerca niciodată să le curăţăm, deşi până nu demult dumneata, Mutulică, spuneai ba da, cu mături şi pământufuri şi cârpe şi găleţi şi săpun, într-una din zilele astea, când o să avem timp, o să curăţăm tot, pentru că locul ăsta a ajuns o mizerie. Aveţi grijă, Măicuţă, staţi să vă ajut, să ocolim molozul, mai bine pe culoarul ăsta care dă în alt patio, la alt nivel, care cine mai ştie la ce foloseşte, deschis spre odăi unde pânzele de păianjen estompează zgomotele şi spre galerii unde s-au refugiat ecourile unor decese care n-au lăsat urme, sau or fi şoarecii şi pisicile şi găinile şi porumbeii fugărindu-se printre ruinele acestui zid pe care nimeni nu s-a învrednicit să-l dărâme de tot.

O iau înaintea Maicii Benita. Mă opresc lângă un grup de căsuţe din tablă, din scânduri, din carton, din crengi, fragile şi cenuşii, clădite parcă din cărţile uzate cu care bătrânele joacă jocuri foarte vechi. Dumneavoastră aţi încercat de atâtea ori să le convingeţi pe bătrâne să doarmă în camerele astea. Sunt sute de încăperi, bune, mari, toate goale, alegeţi-le pe care le vreţi, în ce patio vreţi, eu şi Mutulică o să le aranjăm ca să fie comode, nu, Măicuţă, ne este frică, sunt prea mari şi cu tavanele prea înalte şi cu zidurile prea groase şi poate că în odăile astea mulţi au murit ori s-au rugat şi asta te face să te temi, sunt umede, nu sunt bune pentru reumatism, sunt întunecoase şi spaţioase, prea mult spaţiu, şi noi nu suntem obişnuite cu încăperi aşa de mari, fiindcă suntem servitoare obişnuite să locuim în cămăruţe mici pline de lucruri, în partea din spate a casei stăpânilor, nu, nu, Maică Benita, mulţumim, preferăm căsuţele astea pricăjite construite la adăpostul culoarelor, pentru că vrem să fim cât mai aproape unele de altele ca să simţim şi altă respiraţie în căsuţa de alături şi mirosul de frunze

uscate de ceai şi alt corp asemănător cu al nostru agitându-se în altă insomnie de cealaltă parte a peretelui şi tuşea şi pârţurile şi gazele şi coşmarurile, ce contează frigul care se strecoară prin crăpăturile dintre scândurile prost îmbinate, dacă stăm împreună în ciuda invidiei şi a lăcomiei, în ciuda fricii care ne scofâlceşte gurile fără dinţi şi ne încreţeşte ochii urduroşi, să mergem împreună la capelă pe înserat, în grupuri, că ţi-e frică să te duci singură, ţinându-ne una de alta de zdrenţe, prin curţile cu colonade, pe coridoarele ca nişte tuneluri ce nu se sfârşesc niciodată, prin galeriile fără lumină unde poate îmi atinge faţa o molie şi mă face să ţip fiindcă mi-e frică să mă atingă cineva pe întuneric dacă nu ştiu cine mă atinge, împreună, ca să speriem umbrele care se desprind de bârne şi înaintează dezmorţindu-şi trupurile sub ochii noştri când începe să se lase amurgul. Acum vine bătrâna scandalagioaică, cea care îşi vopseşte sprâncenele cu cărbune. Şi acum vine Amalia, bună seara, Amalia, nu te întrista, aşteaptă-mă pe-aici, că vreau să vorbesc cu tine după ce termin de aranjat căsuţa Brígidei, nu, nu, mulţumesc, Mutulică o să mă ajute ca întotdeauna, uite, deschide lacătul de la căsuţa Brígidei. Şi Rosa Pérez, în stare să înnebunească un patio întreg cu bârfele ei. Bună seara, Carmela, da, da, or să vină să te ia, aşteaptă, femeie, că au trecut zece ani de când aştepţi şi nu vine nimeni, se zice că Rafaelito a închiriat o casă unde are o cameră liberă, firul ăsta de păr pe care îl păstrez aici, ia uită-te, Maică Benita, e de la el, al copilului, de când îl creşteam eu, blond ca mătasea porumbului, fără strop de ceai de muşeţel, ca alţii, aşa îl avea înainte să-nceapă să i se înnegrească, ce păcat că acum, spune lumea, e chel, i-am dat un telefon acum câteva zile, dar doamna asta nouă pe care o are mi-a spus sună-l altă dată, aşteaptă, Carmela, dar Carmela aşteaptă ce aşteaptă toate cu mâinile încrucişate în poală, privind ţintă prin cheagurile

de răşină acumulate în ochi, poate ghicesc ce e acel lucru care înaintează şi creşte şi începe să le acopere lumina puţintel la început, aproape toată lumina şi apoi toată, toată, toată, toată, toată, întuneric dintr-odată, când nu poţi să strigi, pentru că pe întuneric nu-ţi poţi găsi glasul ca să ceri ajutor şi te scufunzi şi dispari în brusca întunecime într-o noapte oarecare, ca Brígida azi-noapte. Şi în timp ce aşteaptă, bătrânele mătură un pic, aşa cum au făcut toată viaţa, sau cârpesc sau spală sau curăţă cartofi sau ce-o fi de curăţat ori de spălat, cu condiţia să nu fie nevoie de multă putere, fiindcă putere nu mai au, o zi la fel ca oricare alta, o dimineaţă care o repetă pe cea anterioară, aceeaşi după-masă dintotdeauna, stând la soare la marginea unei colonade, alungând muştele care se hrănesc cu balele lor, cu coşurile lor, sprijinindu-şi coatele pe genunchi şi faţa în mâini, obosite să aştepte momentul pe care niciuna nu crede că îl aşteaptă, aşteptând cum au aşteptat întotdeauna, în alte patiouri, lângă alte coloane, în spatele geamurilor altor ferestre, sau se distrează tăind muşcate roşii ca să împodobească sicriul de lemn în care au dus-o pe Mercedes Barroso, ca să nu plece biata Menche fără o floare măcar, chiar dacă nu au decât muşcatele astea prăfuite, Doamne, ce amuzantă era când dansa dansurile alea pe care le învăţase de la Iris Mateluna, frug, rock, iar celelalte orfane, ba chiar şi noi batem ritmul din palme ca să danseze împreună, Iris cu Menche… săraca Menche… de grasă ce era a murit probabil Mercedes Barroso, într-o noapte la fel ca cea care se lasă acum.

Mă dau puţin la o parte ca să intraţi. Aici de-abia încap toaleta cu oglindă şi patul de bronz. Cearşafurile sunt aşa de puţin mototolite, că nimeni n-ar bănui că o femeie a agonizat în pat acum patruzeci şi opt de ore. Aici Brígida e încă vie. Această unitate este încă ea, o menţine vie pe cealaltă Brígida în vreme ce trupul ei începe să

putrezească; această ordine deosebită, aceste obiecte pe care le-a uzat cu pasiunile sau maniile ei, această tentă de eleganţă, uitaţi-vă, Maică Benita, cum a aranjat mâţişorii de la Florii într-un colţ al icoanei Bunei-Vestiri, cum a învelit cu hârtie de cadouri de la Sărbători sticla de coca-cola pe care o folosea ca vas de flori. Portrete ale membrilor familiei Ruiz. Sfinţi. Mâinile ei atât de pricepute au fost în stare să repare dantelele unor feloane pe care le-a luat cu el Părintele Azócar, fiindcă a zis că sunt din secolul al optsprezecelea, prea valoroase ca să le lase să se distrugă în Casa asta, singurul lucru de valoare de aici, Maică Benita, restul e numai gunoi, de necrezut că bogătaşii din ţara asta n-au fost capabili să adune aici altceva decât slin. Şi dumneavoastră pipăiţi toaleta cu buricele degetelor, fără să mişcaţi obiectele, şirul perfect alcătuit de degetar, perniţa cu ace, pila, forfecuţa, penseta, polisoarul, toate în ordine pe milieul alb, proaspăt, scrobit. Dumneavoastră şi cu mine am venit s-o căsăpim pe această Brígida vie, Maică Benita, s-o ciopârţim, s-o ardem, s-o pulverizăm, s-o eliminăm pe Brígida care a vrut să dăinuiască în ordinea lucrurilor sale. Să ştergem urmele ei pentru ca mâine sau poimâine să ni se trimită o altă bătrână, care va începe să umble prin locul acesta în felul ei propriu, foarte puţin diferit, dar de neconfundat cu al ei, şi care-i va prelua agonia. O va înlocui pe Brígida aşa cum Brígida a înlocuit-o pe… Nu-mi aduc aminte cum se numea bătrâna aceea tăcută, cu mâinile deformate de negi, care locuia în căsuţa asta înainte să vină Brígida…

Ştirea că Maica Benita a început deja curăţenia în căsuţa Brígidei se răspândeşte prin toată Casa. Vin să privească şi bătrâne din alte curţi interioare. Maica Benita nu le face niciodată favoruri pomanagioaicelor şi de aceea, la început, nu se apropie prea mult; dau târcoale în linişte sau şuşotind, pleacă şi trec iarăşi prin faţa uşii,

apropiindu-se puţin câte puţin şi apoi tot mai mult. Câte una îndrăzneşte să se oprească o secundă; vă zâmbeşte angelic dumneavoastră, mie îmi face cu ochiul, iar eu, Mutulică, îi fac şi eu cu ochiul. Trec tot mai încet prin faţa uşii, până aproape că nu se mai mişcă deloc, lipite ca muştele de o picătură de sirop, înnegresc intrarea, şuşotind, stângace, zgomotoase, până când dumneavoastră mă rugaţi să le gonesc, să plece, Mutulică, plecaţi, pentru Dumnezeu, lăsaţi-ne să lucrăm în linişte, după aceea o să vă chemăm. Ele se îndepărtează din nou un pic. Se aşază la marginea culoarului, pe soclurile coloanelor, frământându-şi mâinile în poală, uite plapuma de satin sinilie a Brígidei, se zice că e doar din pene, cui o să i-o dea, eu cred că lucrurile astea bune o să le ia acasă la ea coniţa Raquel, uite radioul, Zunilda, pun pariu că o să-l ducă la o licitaţie, pentru că radiourile sunt scumpe, mie mi-ar plăcea să am radio ca Brígida, fiindcă ea rămânea în pat duminicile să asculte slujba de la catedrală şi mie mi-ar plăcea să ascult slujba în pat în câte-o duminică friguroasă. Şi şalul ăla negru, uite, Clemencia, ăsta e şalul negru de care ţi-am zis acum câteva zile, nu vezi, cel pe care i l-a făcut cadou domnişoara Malú de ziua ei, dar ea nu l-a purtat niciodată, că Brígidei ştii că nu-i plăcea negrul… trebuie să fie nou-nouţ…

Dumneavoastră scoateţi din cearşafurile defunctei petele şi mirosurile agoniei la care nu a asistat nimeni; la spălat. Eu ridic cele două saltele ca să le scot pe coridor şi să le las la aerisit. Dumneavoastră smulgeţi pânza care apără salteaua de rugina corozivă a somierei; o cuşcă de sârmă, înăuntru se îngrămădesc animale, grase, plate, moi, pătrate, fără formă, duzini, sute de pachete, cutii de carton legate cu panglici, ghemuri de sfoară sau de lână, o săpunieră spartă, un pantof desperecheat, o sticlă, un abajur strâmb, o cască de baie de culoare zmeurie, toate catifelate, indistincte, foarte cuminţi sub praful pufos ce le acoperă cu blana lui fragilă,

moale, pe care cea mai mică mişcare precum clipitul sau respiraţia l-ar putea împrăştia prin încăpere, sufocându-ne sau orbindu-ne, şi atunci animalele care se odihnesc sub formele deocamdată blânde de boccele de haine, teancuri de reviste vechi, spiţe de umbrele de soare, cutii, capace de cutii, bucăţi de capace de cutii s-ar mobiliza ca să ne atace. Alte şi alte pachete sub pat, şi uitaţi-vă, Maică Benita, şi sub toaletă, între toaletă şi perete şi în spatele draperiei din colţ, totul îngrămădit chiar dedesubt, exact dincolo de unde bate privirea.

Nu mai staţi aşa, cu braţele moi. N-o cunoaşteţi pe această Brígida care a domesticit praful şi inutilitatea? Vă deconcertează această Brígida? Ah, Măicuţă, dumneavoastră nu ştiţi, dar bătrâna era mai întortocheată decât Casa asta: pernuţa de ace, forfecuţa, polisoarul, aţa albă, da, toate ordonate la vedere pentru oricine pe milieul alb. Într-adevăr impresionant. Dar acum, dintr-odată, dumneavoastră trebuie să vă înfruntaţi cu o altă Brígida, neoficială, cea care nu se expunea pe milieul alb, regină a internelor, cu înmormântarea ei de regină, care din albul imaculat al cearşafurilor ei cu dantelă, cu mâinile ei perfecte şi privirea afabilă îşi dădea încuviinţarea doar schiţând un gest, poruncea cu un geamăt ori un suspin, schimba mersul vieţilor mişcând un deget, nu, dumneavoastră nu o cunoşteaţi, nici n-aţi fi putut-o cunoaşte, privirea Maicii Benita nu pătrunde pe sub paturi, nici în ascunzişuri, e preferabil să compătimeşti, să slujeşti, să rămâi de partea aceasta, chiar dacă asta înseamnă să te omori muncind, cum v-aţi omorât dumneavoastră ani de zile cu aceste bătrâne decrepite în această Casă blestemată, înconjurată de imbecile, de bolnave, de nenorocite, de femei părăsite, de călăi şi victime care se confundă şi se plâng de frig şi de foame, pe care dumneavoastră vă străduiţi cu disperare să le ajutaţi, vă înnebunesc cu anarhia

bătrâneţii stăpână pe toate prerogativele… biete bătrânici, trebuie să facem ceva pentru ele, da, dumneavoastră v-aţi omorât muncind ca să nu cunoaşteţi înfrângerea Brígidei.

Oftează când se apleacă să scoată de sub somieră un pachet pătrat în hârtie de ambalaj şi legat cu o sforicică, îl şterg cu cârpa mea şi ne ţinem de nas, fiindcă odaia se umple de praf. Dumneavoastră începeţi să desfaceţi pachetul; un dreptunghi de carton din cele pe care înainte se lipeau fotografiile făcute în studio, cu ghirlande în relief şi cu semnătura fotografului gravată în aur într-un colţ, dar fără fotografie. Duc hârtia şi cartonul în mijlocul curţii ca să pun bazele grămezii de gunoaie care va deveni rug. Bătrânele vin să scotocească şi să pună mâna pe ce găsesc, dar sunt puţine lucruri, foarte puţine. Nimic. Sigur, treaba de-abia începe. Şi-o să iasă bine. Pentru că Brígida era bogată. Milionară, se zice. Trebuie doar să mai aştepte o bucată de vreme. Bătrânele continuă să ne supravegheze din posturile lor de pe culoar sau plimbându-se.

Tot ce găsiţi este legat, împachetat, învelit în ceva, băgat în altceva, haine zdrenţăroase înfăşurate una-ntr-alta, obiecte crăpate care se sparg când le despachetezi, toarta de porţelan a unei ceşcuţe de cafea, ceaprazurile aurite ale unei panglici de la Prima împărtăşanie, lucruri păstrate de dragul de-a păstra, de-a împacheta, de-a lega, de-a conserva, această lume statică, repetitivă, care nu vă împărtăşeşte secretul ei, Maică Benita, pentru că e prea crud să acceptaţi ideea că dumneavoastră şi eu şi bătrânele în viaţă şi bătrânele moarte şi toţi suntem înveliţi în aceste pachete cărora dumneavoastră le cereţi să însemne ceva fiindcă dumneavoastră respectaţi fiinţa umană şi dacă sărmana Brígida a făcut atâtea pachete, cugetă Maica Benita refugiată în sentimentalism, a fost ca să înalţe un drapel spunând vreau să păstrez, vreau să salvez, vreau să

conserv, vreau să supravieţuiesc. Dar vă asigur, Măicuţă, că Brígida avea metode mai complexe pentru a-şi asigura supravieţuirea… pacheţele, da, toate bătrânele fac pacheţele şi le păstrează sub pat.

Să desfacem pachetele, Mutulică, să nu fie ceva important, ceva ce… nu reuşeşte să-şi termine fraza, fiindcă îi este teamă să nu ajungă la o idee lipsită de coerenţă, şi, în schimb, începe să joace jocul presupunerii, poate că desfăcând noduri, dezlegând boccele, deschizând plicuri şi cutii va găsi ceva ce merită să fie salvat. Nu, totul la gunoi. Zdrenţe şi iar zdrenţe. Hârtii. Vată cafenie cu sângele unei răni de demult. Pachet după pachet. Nu înţelegeţi, Maică Benita, că important este să împachetezi, că obiectul împachetat nu contează? Continui să strâng gunoi în curte. Roiul de bătrâne zumzăie scormonind, luptându-se pentru un dop de plută, o clanţă de bronz, nasturii păstraţi într-o cutie de ceai, un branţ de pantof, un capac de penar. Uneori facem curat în casa unei interne decedate recent şi printre lucrurile ei apare câte un obiect pe care îl recunoaştem: inelul acela negru pentru perdele, de pildă, este acelaşi pe care l-am aruncat la gunoi săptămâna trecută, când a murit Mercedes Barroso, şi ea, la rândul ei, îl recuperase aşa, fără niciun motiv, dintre lucrurile rămase de la altă răposată, şi aceasta de la alta şi de la alta…

Bătrâna ştirbă care mi-a făcut cu ochiul probează casca de baie de culoare zmeurie legănându-şi şoldurile în aplauzele celorlalte. Dora desface resturile unui pulover mâncat de molii, făcând un ghem din lâna încreţită şi adăugând la el fir după fir ca să o spele şi să tricoteze o jacheţică pentru copilul care se va naşte. Pachetul ăsta; ăsta. Deveniţi nervoasă, nerăbdătoare, ăsta trebuie să fie pachetul care conţine cheia pentru a afla ce a vrut să spună Brígida. Ăsta. Vreţi să-l deschideţi? Bine. Da, Mutulică, să-l deschidem cu respect, fiindcă Brígida l-a făcut aşa ca eu să înţeleg, nu, Maică

Benita, nu, nu vă amăgiţi, Brígida a făcut pachetul ăsta şi pe toate celelalte pentru că îi era frică. A fost regină, călău, dictatoare, judecător, dar strângea lucrurile şi le păstra ca toate bătrânele. Ştiu că dumneavoastră vă rugaţi ca acest pachet să conţină ceva mai mult decât nimicuri. Desface hârtia maro şi o aruncă. Se iveşte altă hârtie, mai subţire, mototolită, o rupe, o lasă să cadă pe jos. De ce continuă să desfacă şi să rupă pachete, ăsta în tafta de culoarea mărului, dedesubt altul în hârtie de ziar – Roosevelt şi Fala[7] şi zâmbetul lui Stalin la bordul unui vapor –, dacă tot ştie că nu o să găsească nimic? Din pricina perniţei ăsteia de vatelină cenuşie era aşa de moale şi voluminos pachetul. Scormoneşte, sfâşie perniţa cu unghiile ei nerăbdătoare şi lasă să cadă vatelina. Apare un pacheţel tare pe care dumneavoastră îl ţineţi între arătător şi degetul mare. Dă la o parte pânza mucezită şi apăsă puţin… da, da, Dumnezeule mare, e ceva înăuntru, ceva tare, definit, acest obiect unic pe care îl pipăi nerăbdătoare. Degetele i se încurcă deznodând pânza; o bilă de hârtie argintie. O sfâşie, o rupe, hârtia argintie se transformă în solzi în palma întinsă a mâinii ei care tremură. Eu vreau să suflu peste solzii aceia ca să se risipească, dar dumneavoastră reuşiţi să strângeţi pumnul la timp ferindu-l de răsuflarea mea şi, într-o clipă, degetele dumneavoastră reconstituie bila argintie. O rotunjiţi, o întăriţi cu nerăbdarea gesturilor dumneavoastră lamentabile.

O priviţi. Mă priviţi pe mine, invitându-mă să recunosc şi eu că ceea ce aţi reconstituit este un întreg. Vă duceţi până la uşă. Bătrânele se opresc, tac; ochii lor urmăresc traiectoria braţului dumneavoastră şi apoi curba făcută de bila strălucitoare în cădere. Aleargă spre grămada de gunoi ca să caute acel obiect argintiu care a brăzdat aerul. Cu siguranţă că vom găsi iarăşi bila printre lucrurile rămase de la altă moartă.

De ce vă acoperiţi faţa cu mâinile, Măicuţă? Fuge în goană pe culoare, prin galerii, prin curţile interioare, pe sub colonade, bătrânele o urmează cerşindu-i, chipuri noduroase, ochi urduroşi şi rugători, o voce surdă fiindcă un fular îi apără gura de un frig imaginar, de o contagiere imaginară, altă voce, îngroşată de atâta fumat, de atâta ceai clocotit pe care l-a băut ca să-şi încălzească trupul îngheţat, mâini întinse ca să-i atingă rasa, ca s-o oprească, s-o apuce de şorţul de doc, de o mânecă, nu plecaţi, Măicuţă, eu vreau patul de bronz, mie ochelarii pe care mi-i împrumuta uneori, pentru că eu n-am ochelari şi îmi place să citesc ziare chiar şi vechi, o pătură pentru mine fiindcă mi-e aşa de frig noaptea, chiar şi în nopţile de vară, eu eram prietena ei, pe mine mă iubea mai mult, eu eram vecina ei din dreapta, eu din stânga, eu îi tăiam unghiile, chiar şi unghiile de la picioare şi bătăturile, pentru că atunci când eram tânără am lucrat ca manichiuristă, pe mine mă iubea mult mai mult decât pe Amalia, care îi cerea şi bani ca să-i spele rufele, cleşti cu degete de lemn mă strâng de braţe, guri scofâlcite îmi cer lucruri care nu ştiu ce sunt, eu sunt văduvă, forfecuţa era a mea, uitaţi-vă la părul lui Rafaelito, Maică Benita, ce păcat că acum copilul e chel şi se zice că s-a şi îngrăşat, un ac pe care i l-am împrumutat acum câteva zile, nu mai mult, iar eu o croşetă, şi eu nişte nasturi. Mâinile astea uscate au mai multă forţă decât ale mele, degete care cresc ca nişte ramuri ca să mă ţină pe loc, rugăminţile şi litaniile lor mă înlănţuie, mie, mie, Maică Benita, eu vreau, eu am nevoie, de ce nu îmi dăruiţi mie ceaiul care i-a rămas Brígidei, că sunt aşa de săracă, nu ăsteia, nu, mie, daţi-mi-l mie, de asta se zice că e hoaţă, aveţi grijă de lucruri, că poate vi le fură, daţi-mi-l mie, mie, bătrâne cu glasuri moi ca ghemotoacele de praf pe care nevoia sau lăcomia le mişcă într-un colţ, unghii rupte, haine murdare care le cad de pe ele, corpuri puţind a bătrâneţe mă înghesuie în

zidul ăsta cu geamuri sparte, cheia, descui, ies, încui. Răsucesc cheia pe dinafară. O scot şi o pun în buzunarul şorţului. În sfârşit, Dumnezeule! Au rămas închise în spatele uşii, strângând praful. Prin găurile geamurilor sparte li se ivesc braţele, feţele descompuse de schimonoseli… se stinge zgomotul glasurilor lor imploratoare.

2

Bătrânele, în perechi sau în grupuri, părăsesc bucătăria ca şi cum ar pleca nu să se culce, ci să se reintegreze în întuneric. În atmosfera din bucătăria plină de bănci, de mese de marmură unsuroase cu resturi de mâncare, cu mormane de cratiţe ca nişte monumente de funingine şi grăsime în chiuvetele pline ochi, vocile, la fel ca jarul, se sting pe măsură ce trec orele şi minutele care nu trec.

Ultimele care plecau erau întotdeauna cele şase aşezate la masa cea mai apropiată de căldura sobei, lângă Brígida, un grup de prietene intime pe care le vedeam mereu agitându-se în jurul lui Iris Mateluna, oferindu-i dulciuri şi reviste, distrându-se cu coafurile extravagante, ca de păpuşă, pe care i le făceau. Eu mă aşezam ceva mai departe la aceeaşi masă. Ascultând veşnicul tors al glasurilor lor, adormeam încet-încet, până când după ce-mi beam ultima înghiţitură de ceai lăsam să-mi cadă capul pe braţele încrucişate pe masă. Le auzeam vorbind de toate: una dintre ele se rănise dând cu piciorul într-o piatră, Brígida le informa că doamna Raquel primise o carte poştală de la coniţa Inés, de la Roma, câte o ghicitoare repetată de sute de ori, ori vreo poveste ca s-o distreze pe Iris, care stătea în poala Ritei, învelită cu capătul broboadei ei.

În seara aceea, nu mai ştiu care dintre ele repeta o poveste cam aşa:

A fost odată ca niciodată, demult, demult, un mare senior foarte bogat şi foarte credincios, stăpân pe întinse pământuri în toată ţara, pe munţi la miazănoapte, păduri la miazăzi şi terenuri pe coastă, dar mai ales câmpuri irigate în provincia mărginită la nord de râul Maule, aproape de San Javier, Cauquenes şi Villa Alegre, unde toţi îl recunoşteau drept mai-marele lor. De aceea, când au venit vremuri grele, ani cu recolte proaste, cu arşiţă şi secetă, cu animale otrăvite şi copii care se năşteau morţi ori cu şase degete la o mână, ţăranii au început să aştepte de la căpetenia lor o explicaţie pentru atâtea nenorociri.

Acest senior avea nouă feciori, care îl ajutau să se ocupe de pământuri, şi o fiică, cea mai mică, lumina ochilor lui şi bucuria sufletului său. Fata era blondă şi zâmbitoare ca grâul copt, şi atât de harnică, încât priceperea ei la treburile casnice au făcut-o vestită în toată regiunea. Cosea şi broda minunat. Făcea lumânări din seul produs la fermă şi ţesea pături de lână. Şi vara, când bondarii zumzăiau lacomi în jurul fructelor coapte, aerul de deasupra livezii devenea albăstriu şi înţepător datorită focului aprins de slujitorii ei sub cazanele de aramă, unde mesteca mure, *alcayote*[8] gutui şi prune, transformându-le în dulceţuri spre desfătarea bărbaţilor casei. Învăţase această imemorială artă feminină de la o bătrână cu mâinile deformate de negi care, după ce a murit mama fetei, la naştere, s-a ocupat de creşterea ei. Când se sfârşea cina, după ce stătea în capul mesei la care tatăl şi fraţii ei obosiţi se aşezau cu cizmele prăfuite, îi săruta drăgăstoasă pe fiecare şi-apoi se ducea la culcare, iar doica ei îi lumina calea cu o lumânare până în cămăruţa unde dormeau amândouă.

Poate din cauza privilegiilor de care se bucura doica datorită legăturii ei cu fata, sau poate fiindcă nu găseau nicio explicaţie pentru atâtea nenorociri, trebuia să fie învinovăţit cineva, şi cum vremurile

grele nasc idei rele, au început să circule zvonuri. Grăjdarul probabil că i-o fi spus-o brânzarului sau brânzarul grăjdarului sau grădinarului ori femeii ori nepoatei fierarului. Seara, cete de argaţi stând pe vine în jurul focurilor aprinse în spatele staulului şuşoteau, şi dacă simţeau că se apropie cineva tăceau brusc. Zvonul s-a răspândit încet, dar s-a răspândit, până a ajuns la ţăranii de pe ogoare şi la păstorii de pe dealurile cele mai îndepărtate ale moşiei; se spunea, se spunea că se spune sau că cineva auzise spunându-se cine ştie unde că în nopţile cu lună plină zbura prin văzduh un cap teribil, fluturând în urmă-i nişte plete foarte lungi de culoarea grâului, şi chipul acestui cap, frumosul chip al fiicei stăpânului… cânta groaznicul refren tué, tué, tué al Împieliţatului, vrăjitorie, farmece, de-asta veneau nenumăratele nenorociri, sărăcia care îi distrugea pe ţărani. Peste păşunile pârjolite unde vitele agonizau umflate de sete, capul fetei stăpânului zbura mişcându-şi enormele urechi vânoase ca aripile de liliac, urmărind o căţea galbenă, plină de negi şi costelivă ca doica ei, care îl călăuzea pe Ucigă-l-toaca spre un loc acoperit de razele astrului complice dincolo de dealuri; ele erau vinovate de toate, pentru că fata era farmazoană, şi farmazoană era şi doica, ea o iniţiase în acest meşteşug, la fel de străvechi şi de femeiesc ca acelea mai nevinovate de a face dulciuri şi a gospodări casa. Se zice că tocmai cei de pe moşie au zvonit toate astea, şi că i-au urmat oamenii de pe moşiile învecinate, povestindu-le şi celor veniţi de aiurea, care, după ce plecau, când se sfârşea culesul viilor sau treierişul, răspândeau zvonul prin toată regiunea, până când nimeni nu s-a mai îndoit că fiica seniorului şi doica ei solomoniseră tot ţinutul.

Într-o noapte, pe una dintre moşii, cel mai mare dintre fraţi s-a sculat prea devreme din patul femeii cu care se iubea, ca să se întoarcă la casa

părintească la o oră cuvenită. Ea i-a strigat din grămada de pături încălzite de trupul lui:

— Pun prinsoare că soră-ta încă n-a ajuns acasă. Vrăjitoarele se întorc la cântatul cocoşilor, când se crapă de ziuă…

El a bătut-o până i-a dat sângele pe gură, până i-a mărturisit tot. Şi după ce a ascultat-o, a bătut-o şi mai rău. A alergat spre casă să-i spună celui de-al doilea frate şi apoi celuilalt şi celuilalt, iar cei nouă fraţi, nici când se întâlneau, nici singuri nu puteau crede decât că zvonul era doar o minciună blestemată care-i dezonora pe toţi. Groaza pătrundea de pe câmpurile sărăcimii în atmosfera apărată a casei conduse de sora lor, despre care nu puteau crede că e altceva decât o fată nevinovată şi fericită. Nu trebuiau să creadă. Era de-ajuns să nu accepte. Şi n-au mai vorbit despre aşa ceva. Cu toate astea, se întorceau de la muncile zilnice cu ochii în pământ, fără să fi vândut vite la târg şi fără să-şi amintească să strângă recolta înainte să vină furtuna. Nu mai beau fără grijă şi veseli ca înainte, de teamă că vinul le-ar slobozi limba în faţa tatălui lor, care nu trebuia să afle nimic.

Şi totuşi, uneori toţi împreună, alteori, după ce hotărâseră că este o minciună, fiecare de unul singur, ascunzându-se parcă de ceilalţi ca nu cumva să se presupună că acceptă că zvonurile sunt măcar un pic adevărate, fraţii ascultau seara la uşa de la camera fetei. Auzeau mereu acelaşi lucru. Înăuntru fata râdea cu bătrâna şi spuneau ghicitori sau cântau niţel, şi apoi le auzeau spunându-şi rugăciunile şi rozariul, până când simţeau că au stins lumânările şi au adormit. Niciodată n-au auzit altceva, şi întotdeauna aceleaşi lucruri repetate. Nu era nimic. Doar o insulă de feminitate într-o casă de bărbaţi, inaccesibilă lor, dar nu primejdioasă. Atunci, când plecau în hălăduielile de care erau acuzate? După ce le-au supravegheat un timp, siguri că zvonurile sunt false, s-au dus să-i povestească totul tatălui lor, ca să-i pedepsească pe

vinovaţi pentru că răspândiseră asemenea minciună. Stăpânul, înnebunit de furie şi de durere, a luat-o la-ntrebări pe fiică-sa; ochii fetei au rămas atât de limpezi când a negat acuzaţiile pe care inocenţa ei nu izbutea să le priceapă, că tatăl s-a liniştit, şi luând-o pe comoara lui pe genunchi, a rugat-o să-i cânte ceva. Fratele cel mic, înveselit acum, a luat chitara dintr-un colţ al odăii ca s-o acompanieze:

> Pentru o roză m-aş arunca în ocean,
> dar mi-e teamă de apă, că mi-e duşman,
> să sune tălăngile şi clopotul mare,
> căci sufletul meu limbă nu are.

În camera de alături fraţii au hotărât că înţelept ar fi să aştepte câteva zile, dar că neîndoios trebuie să scape de doică, fiindcă dacă există un vinovat, ea era aceea, căci învăluise cu prezenţa ei bizară inocenţa copilei. Şi-apoi, ce importanţă avea să sacrifici o bătrână neştiută de nimeni dacă în felul ăsta se rezolva problema fără complicaţii? După multe nopţi de frământare, s-au dus să se culce cu sufletul împăcat. La unu noaptea o slugă a bătut la uşa dormitorului stăpânului:

— Domnule, conaşule, afară umblă căţeaua galbenă şi Aghiuţă…

Şi a rupt-o la fugă înainte ca stăpânul, cu biciul în mână, să se ivească în uşa odăii, în cămeşoi de noapte şi poncho, strigând ca să-şi trezească feciorii, ca să trezească pe toată lumea, să se îmbrace, să pornească în goană, flăcăii să înşeueze caii, să încalece şi să pornească… cei zece bărbaţi au lăsat în urma lor în noapte un nor de praf, galopând peste câmp, întrebând, căutând, ascultând, ca să nu-i piardă pe Necuratu’ şi pe căţea, şi această ocazie unică de a afla adevărul. Un urlet îndepărtat abătea drumul cetei spre pădure. Un croncănit, o piatră ce se rostogolea pe un povârniş îi făcea să se cațere pe munte, să caute

în grotele care poate că erau o intrare în peştera solomonăreselor. Coborau spre râu, pentru că lătratul unui câine, poate chiar al căţelei galbene, îi conducea într-acolo, dar nu era ea, căţeaua galbenă nu apărea niciodată, şi au cântat cocoşii şi s-a luminat de ziuă şi a trecut ceasul vrăjitoarelor şi cei zece bărbaţi au fost nevoiţi să se întoarcă la fermă, abătuţi din cauza înfrângerii. Când au ajuns, au auzit foşnet de frunze învie:

— Prindeţi-o, prindeţi-o, e căţeaua galbenă care vrea să intre în casă, Necuratul trebuie să fie pe-aproape.

Şi cei zece bărbaţi s-au aruncat asupra ei ca s-o încercuiască aşa ca în jocurile călare şi să-i taie calea, s-o prindă şi s-o biciuiască şi s-o omoare chiar acolo, caii cabraţi şi biciurile şfichiuind, căţeaua pierdută în pulberea copitelor care nu reuşesc s-o împiedice să scape şi să dispară în lumina neclară a zorilor. Au trimis argaţii s-o caute. Să dea de ea cu orice preţ, deoarece căţeaua era doica şi doica era farmazoană. Să nu cumva să se întoarcă fără căţeaua galbenă. S-o omoare şi să le aducă blana.

Stăpânul, urmat de fiii lui, a spart uşa de la camera fetei. Când a intrat a scos un ţipăt şi şi-a ridicat braţele astfel încât ponchoul lui amplu a ascuns de ochii celorlalţi ceea ce ochii lui tocmai văzuseră. A închis-o pe fiică-sa în dormitorul de alături. Doar atunci le-a îngăduit celorlalţi să intre; bătrâna zăcea nemişcată pe patul ei, unsă cu mehlemuri magice, cu ochii deschişi, respirând ca în somn, sau ca şi cum sufletul i-ar fi părăsit trupul. Afară, căţeaua a început să urle şi să zgârie fereastra:

— E aici, omorâţi-o, sau vă omor eu pe toţi…

Căţeaua a încetat să mai urle. Copila plângea în odaia unde taică-su o lăsase încuiată.

— Doică! Doică dragă! Să n-o omoare, tată, să n-o omoare, s-o lase să se întoarcă în trupul ei. Dacă n-o omoară jur că mărturisesc tot…

— Tu să taci. N-ai ce să mărturiseşti.

Au ieşit în curte să caute blana însângerată. N-a fost greu s-o prindă, părea obosită, se ghemuia tremurând sub fereastra fetei; asta au spus slugile în vreme ce cei zece seniori cercetau blana căţelei galbene. Acum mai rămânea doar să scape de corpul vrăjitoarei. Nu era nici vie, nici moartă. Putea fi periculoasă în continuare; de obicei, trupul îngropat al unei vrăjitoare otrăveşte pe multe leghe în jur pământul bun de semănături, aşa că trebuie să scăpăm altfel de ea, a zis stăpânul. A poruncit să fie legat trupul răufăcătoarei de un copac şi să o biciuiască până se trezeşte, şi toţi să asculte cum îşi mărturiseşte crimele. Corpul rănit a sângerat, dar nici ochii, nici gura farmazoanei nu s-au deschis, cu toate că respira în continuare, plutind într-o lume diferită de viaţă şi de moarte. Atunci, cum nu se mai putea face nimic altceva, au doborât copacul cu lovituri de secure. Şi cei nouă fraţi cu argaţii lor şi cu argaţii de pe moşiile vecine au dus corpul vrăjitoarei la Maule şi l-au aruncat în apă, legat de copac, să nu se scufunde.

Stăpânul a rămas acasă. La un ceas după ce s-a stins larma oamenilor, a plecat cu fiica lui în capitală. A închis-o într-o mănăstire de claustrare, ca să se ocupe de ea nişte călugăriţe; n-a mai văzut-o nimeni, niciodată, nici măcar cei nouă fraţi ai săi, care o iubeau atât de mult.

În timpul acesta, pe malul râului Maule se pornea cavalcada, în urmărirea corpului care plutea pe apă în jos. Dacă vedeau că se apropie de mal, îl îndepărtau cu strămurariţele. Când curentul părea că îl târăşte spre centrul apei, îl trăgeau cu cângile. Peste noapte, cu aceleaşi cângi fixau la mal corpul solomonăresei, în vreme ce ei scoteau şeile de pe cai, aprindeau focul, mâncau ceva şi, întinzându-se pe blănuri şi ponchouri, înainte să adoarmă, istoriseau poveşti cu vrăjitoare şi stafii şi cu alţi monştri sub ale căror chipuri se camuflează teama în vremuri duşmănoase. Au povestit ce ştiau

despre vrăjitoare, ce se murmura de multe generaţii, că cineva i-a spus odată unui moşneag că trebuie să sărute sexul unui ţap ca să poată lua parte la orgiile vrăjitoarelor, şi au vorbit despre frică, cea dinainte şi cea de acum şi cea dintotdeauna, şi se lăsa tăcerea, şi ca să alunge vedeniile care voiau să se contureze în noapte se felicitau fiindcă din fericire, de data asta, farmazoanele nu reuşiseră să o fure pe frumoasa fiică a stăpânului, că asta voiau, să i-o fure, ca să-i coasă cele nouă orificii ale corpului şi s-o transforme în *imbunche*[9], pentru că de-asta, ca să-i transforme în *imbunche,* îi fură vrăjitoarele pe bieţii nevinovaţi şi îi închid în peşterile lor de sub pământ cu ochii cusuţi, sexul cusut, fundul cusut, gura, nările, urechile, totul cusut, lăsând să le crească părul şi unghiile de la mâini şi de la picioare, prostindu-i, mai rău ca pe animale, săracii, murdari, păduchioşi, în stare doar să ţopăie când ţapul şi vrăjitoarele bete le poruncesc să joace… tatăl cuiva, odinioară, vorbise cu cineva care spunea că odată văzuse un *imbunche* şi că de frică îi paralizase jumătate din corp. Urla un câine. Se aşternea iarăşi tăcerea peste vocile speriate. Ochii ţăranilor pe jumătate adormiţi scânteiau când flăcările focului învingeau umbra de sub borurile pălăriilor de paie.

În dimineaţa următoare au încălecat devreme. Au dezlegat trunchiul şi de-a lungul întregii zile, sub bătaia soarelui pe povârnişurile golaşe ale malului, au urmat corpul vrăjitoarei în josul râului. Vestea că în sfârşit o alungau pe farmazoană, că ţinutul va scăpa de nenorociri, că femeile vor naşte prunci normali şi că nu vor mai fi inundaţii s-a răspândit din cătun în cătun, şi pe măsură ce înainta ceata călăreţilor i se alătura şi o legiune de săteni şi dijmaşi. Înainte să apună soarele, şi-au dat seama că marea este aproape. Râul s-a lăţit, domolindu-se. S-a ivit o insuliţă. Bancuri de nisip îmblânzeau malurile. Apa, în loc să fie verde, se

făcuse cenuşie, până când undeva în depărtare au zărit stânci negre şi linia albă a valurilor lovind digul.

Suiţi într-o barcă, înarmaţi cu frânghii şi cângi, cei nouă fraţi au târât-o pe vrăjitoare până la dig; curenţii îi smulseseră veşmintele şi-i răvăşiseră zdrenţele şi părul. Peştii care muşcaseră din trupul ei pluteau morţi în jurul bărcii. Trupa de arendaşi pe jos şi călare, de dijmaşi, de copii cu câinii lor, de săteni, de curioşi a urcat dealul din faţa mării. Mult după aceea, vântul care le flutura ponchourile a purtat spre ei strigătul de triumf al celor nouă fraţi; în sfârşit, izbutiseră să arunce corpul vrăjitoarei dincolo de muntele de valuri furioase, ca să-l înghită apa. Rămăsese doar un punctişor, care s-a pierdut pe suprafaţa aurită a mării în apus. Încetul cu încetul, ceata de călăreţi s-a risipit pe drumul de întoarcere. Fiecare s-a înapoiat în satul sau la ferma lui, liniştiţi acum şi fără teamă, fiindcă aveau să se sfârşească vremurile grele în ţinut.

Am zis că în seara aceea la bucătărie bătrânele, nu ţin minte care dintre ele, nu contează, spuneau o poveste *cam aşa,* pentru că o auzisem de atâtea ori şi în versiuni atât de contradictorii, că toate s-au amestecat într-una singură. După unele variante, fraţii nu erau nouă, ci şapte sau trei. Mercedes Barroso povestea o versiune în care argaţii, îngroziţi de furia stăpânului, omorâseră o căţea oarecare ca să-i arate blana, şi că de fapt adevărata căţea galbenă rămăsese în viaţă. Dar partea esenţială era aceeaşi: marele poncho al tatălui acoperă o uşă, dincolo de care personajul nobil dispare, se retrage din centrul povestirii, pentru ca atenţia şi răzbunarea ţăranilor să se îndrepte spre bătrână. Aceasta, un personaj fără importanţă, la fel ca toate bătrânele, niţel vrăjitoare, niţel codoaşă, niţel doftoroaie, niţel plângăcioasă, niţel fricoasă, servitoare lipsită de o psihologie şi de trăsături proprii, o înlocuieşte pe

domnişoară în rolul protagonist din poveste, ispăşind ea singură groaznicul păcat de a fi în legătură cu puteri neîngăduite. Această poveste, cunoscută în toată ţara, s-a născut în regiunile de la sud de Maule, unde familia Azcoitía şi-a avut moşiile din perioada colonizării. Fiindcă în fond şi la urma urmei are sângele neamului Azcoitía din partea mamei mamă-sii, bineînţeles că Inés ştie şi ea o versiune a acestei istorii. Peta Ponce i-a povestit-o probabil când Inés era mică. În mintea ei înspăimântată a separat, şi cu siguranţă a uitat, povestea copilei-vrăjitoare de cealaltă faţă a legendei, acea glorioasă tradiţie păstrată de familia Azcoitía, a copilei-cuvioase care murise cu faimă de sfântă închisă în această Casă la începutul veacului trecut şi a cărei beatificare fusese un eşec atât de răsunător, că până şi comentatorii de la radio şi din ziare o luaseră în râs. Dar povestea trăieşte în continuare în istorisirile bunicilor de la ţară, care, iarnă după iarnă, o repetă schimbând-o de fiecare dată câte puţin, pentru ca, stând ghemuiţi în jurul focului, nepoţii lor să înţeleagă ce înseamnă frica.

Chiar aici, în bucătăria Casei, povestea fusese spusă de atâtea ori, încât Iris a adormit în poala Ritei, sugându-şi degetul mare. A crescut acum, şi de-asta Rita trebuie s-o dezveţe de acest obicei foarte urât, se zice că dacă îi pune ardei iute pe deget nu mai face, sau caca, caca de câine… nu, nu, lăsaţi-o în pace pe biata fată, că o să-i treacă, nu ştiţi că primele luni de sarcină sunt cele mai rele, femeile sunt obosite, somnoroase, cu burta plină de pârţuri, li se umflă picioarele, li se înroşesc, ba le apar chiar şi varice, uitaţi-vă la picioarele lui Iris, groase au fost mereu, dar acum ai zice că elasticul şosetelor îi taie gleznele.

Eu nu dormeam. Dar când am auzit că Iris o să aibă un copil n-am ridicat capul de pe mâinile încrucişate pe masă, pentru că nu l-aş fi ridicat nici dacă ar fi spus că pentru durerea de cap prişniţele

cu coji de cartofi sunt mai bune decât prişniţele cu tutun, sau că dacă Clemencia n-ar fi aşa de egoistă mi-ar împrumuta ligheanul ei înflorat, sunt doar bârfe pe care firul vocilor lor le fac ghem, şi ghemul nu se măreşte, este altă versiune a tăcerii… Nu, o vărsătură. Iris vomită, bătrânele o ţin de frunte ca să vomite fără dureri, Iris smiorcăindu-se, Mutulică, vino să speli vărsătura, grăbeşte-te, să nu apară pe aici Maica Benita şi să înceapă să pună întrebări.

Am refuzat.

Le-am privit în ochi pe cele şase bătrâne. Pe urmă am făcut un gest arătând că îmi dădusem seama că Iris este însărcinată, da, da, nu-mi veniţi cu poveşti, de-asta eraţi mereu împreună, tăcute, în jurul proastei ăsteia de Iris, alintând-o şi îngăduindu-i orice, de-asta are ţâţele aşa de mari, da, am observat eu ceva ciudat, o s-o chem pe Maica Benita, care o să spună ce trebuie făcut într-un caz ca ăsta, eu nu vreau să mă bag în încurcături, pe urmă să dea vina pe mine…

— Pe tine, Mutulică?

— Păi tu eşti doar o fărâmă de om.

— Cine să dea vina pe tine…

Râdeau cu lacrimi, deşi Mutulică le ameninţa în continuare; au anihilat ameninţarea cu râsul care le scălda ochii, cu gestul injurios al degetelor încovoiate care arătau spre el, până când batjocura lor a călcat în picioare şi a învins ameninţarea, nu, Mutulică dragă, te rugăm nu ne acuza, nu fi rău, tu ştii că suntem îndrăgostite de tine, eşti minunat, rămâi aici cu noi, e mai bine pentru tine, o să-ţi facem cadouri frumoase, care o să-ţi placă, fiindcă eşti atât de viril, atât de bărbat mai ales, cum oi fi ca bărbat dacă nici nu îndrăzneşti să ieşi pe stradă, dacă scoţi o vorbă, Mutule de căcat, o să te aruncăm în stradă şi o să-ţi furăm cheile şi n-o să te mai lăsăm niciodată să intri în Casa asta şi o să te rătăceşti pe străzile ca nişte gropi întunecoase unde te vor urmări don Jerónimo de Azcoitía şi

doctorii şi jandarmii cu câinii lor. Da. S-au dus să-i aducă. Nu ştii că îi ţin nemâncaţi de câteva zile ca să fie înfometaţi şi fioroşi? Poc… e de-ajuns să pocnească din degete jandarmul, şi câinii pornesc în noapte lătrând. Urlă urmărindu-mă pe străzi, prin ploaie, parcul plin de fiare lătrându-mă pe străzi de neumblat, pe pod, îmi dau drumul în jos pe grinzile de fier ale podului, până la râu, urlă urmărindu-mă pe pietrele alunecoase, prin grămezile de gunoi putrezit, mă împiedic de o creangă, cad, mă tai într-un borcan spart care poate să mă infecteze, septicemie, tetanos, uitaţi-vă la mâinile mele înroşite de sânge, mă ridic cu mâinile şi genunchii însângerate, fugind pe sub poduri, printre tufişurile rahitice de pe drumul ăsta de piatră unde vântul îmi înghite glasul şi mă lasă mut, nu mai pot, ajutaţi-mă, le implor să mă ajute, le jur că nu o să le spun, nu te credem, turnătorule, împuţi tule, Mutulică de căcat, eşti un porc, un gunoi, gunoi, fug şi fug, să nu mă ajungă, fiindcă aud picioare alergând în urma mea, răsuflările lor fetide şi mutrele lor înfuriate, ghearele lor mă doboară şi vreau să mă ridic, dar nu pot, colţii lor mă trântesc pe malul apei care poartă gunoaiele oraşului… mă distrug, animalele astea cu boturi fosforescente mă rup în bucăţi, colţi, limbi fumegânde, ochi ce mă sfâşie şi mârâie smulgându-i doctorului Azula bucăţi din viscerele mele calde pe care le vrea pentru el, se bălăcesc cu mine în băltoaca făcută de sângele meu, disputându-şi maţe şi cartilagii, urechi şi glande, păr, unghii, rotule, fiecare din membrele mele, care nu sunt ale mele, pentru că eu nu mai sunt eu, ci aceste boarfe însângerate.

— Ce-ai păţit?

Îmi iau mâinile de pe faţă. Le privesc, le recunosc. Dora, Brígida, María Benítez, Amalia, Rosa Pérez, toate în afară de Rita, care a dus-o pe Iris la culcare.

— O să ne pârăşti?

Le promit că nu. Mă aşez în patru labe pe jos ca să curăţ vărsătura acestei fiice a unui puşcăriaş care într-o dimineaţă în pat i-a tăiat gâtul nevestesii, şi Iris s-a trezit înotând în sângele mamei sale; uitaţi-vă cum spăl vărsătura lui Iris. Dar de ce plecaţi? Nu v-am îmbunat cu supuşenia mea? Nu plecaţi, nu mă lăsaţi, ascultaţi-mă, eu vă pot ajuta, da, sigur că pot, eu am cheile de la toate uşile Casei ăsteia, dacă aveţi vreodată nevoie de ele, şi poate că o s-aveţi nevoie de ele, să nu-mi spuneţi că nu, nu dispreţuiţi acest strop de putere pe care îl pun la dispoziţia dumneavoastră… dumneavoastră nu ştiţi că sunteţi doar şase bătrâne, şi trebuie să fiţi şapte, şapte este un număr magic, şase nu, lăsaţi-mă să fiu a şaptea vrăjitoare, nu plecaţi, vreau să vă ajut şi pot…

N-au plecat. Au acceptat ajutorul meu şi eu le-am mulţumit. Brígida a fost cea care a spus:

— Ăsta cunoaşte bine Casa. Să ne caute el o încăpere, un pod tăinuit, un loc de care să nu ştie nimeni că există, ca să-l creştem pe pruncul miraculos ce se va naşte din pântecele lui Iris… Mutulică, înţelegi, caută-ne un loc unde… să nu ştie nimeni… să nu audă nimeni… să nu vadă nimeni…

Doar când le-am spus că am găsit locul potrivit, un beci, am fost acceptat şi mi-au îngăduit să fiu a şaptea vrăjitoare.

3

Capela ctitorită de tatăl călugăriţei a cărei beatificare încercase s-o susţină Inés la Roma a menţinut timp de un secol şi jumătate legătura dintre această Casă de Exerciţii Spirituale şi familia Azcoitía. La început a fost o modestă Casă de claustrare pentru călugăriţe pe care moşierul a construit-o pe bogatele sale proprietăţi din Chimba, în nordul capitalei, unde fiica sa urma să stea toată viaţa, iar după moartea ei Arhiepiscopul putea să hotărască ce va face cu Casa. Dar, din punct de vedere legal, nu şi în practică, cel mai mare dintre urmaşii fondatorului, cel ce poartă şi transmite numele de familie, are dreptul să o vândă, să o cesioneze, să o dividă, să o demoleze sau să o doneze dacă are chef. Niciun Azcoitía nu şi-a exercitat vreodată aceste drepturi, reafirmând astfel generaţie după generaţie loialitatea familiei faţă de Biserică, asta pe lângă un fel de indiferenţă pentru ceva atât de neproductiv ca o mănăstire de la sfârşitul secolului al optsprezecelea. Totuşi, când îşi făcea testamentul sau pe patul de moarte, niciun Azcoitía nu uita să specifice că lasă această Casă, printre celelalte averi, urmaşului său, amintind astfel până la urmă ceea ce în realitate n-au uitat niciodată, că această ctitorie îngropată în arhive, grijă a mătuşilor bisericoase şi a verişoarelor sărace, uneşte şi înrudeşte de multă vreme familia Azcoitía cu Dumnezeu, şi că ei îi *cedează* Casa, pentru ca în schimb El să le păstreze

privilegiile. În orice caz, înainte de a începe să se simtă ameninţaţi de ceva indescifrabil, au spus clar: să nu fim deranjaţi cu probleme legate de călugăriţe şi azile şi preoţi băgăcioşi şi fete bătrâne ruşinoase şi capele care n-au nicio valoare în ziua de azi. Să facă Monseniorul ce vrea cu celebra Casă. Din fericire, mai e mult până să avem nevoie de banii pe care i-am putea obţine din vânzarea proprietăţii. Pungăşiile şi escrocheriile, eroismele şi jertfele politicii acestei Patrii create de noi ne copleşesc, nu putem să ne risipim atenţia cu lucruri care nu duc la nimic. Zice Monseniorul că fiica fondatorului acestei Case a făcut minuni şi merită să fie beatificată? Foarte bine, să se ocupe el de asta dacă îl interesează; el e cu partea mistică, spirituală. Noi, cu politica grosolană, cu partea materială. Arhiepiscopul să nu ne deranjeze cu consultaţii inutile privind Casa! Monseniorul ştie perfect că are permisiunea de a adăuga câte curţi interioare doreşte, de a construi câte pavilioane are nevoie, de a ridica încă un etaj, de a mări colonadele şi de a prelungi galeriile şi de a dărâma ziduri dacă aşa-i vine, cu condiţia ca banii pentru lucrări să nu iasă din buzunarele noastre.

Abandonată în voia necesităţilor fără noimă ale diferitelor epoci, această clădire a crescut atât de mult şi atât de anarhic, încât nimeni nu-şi mai aminteşte, şi poate doar pe biata Inés o interesează, care a fost nucleul principal, patiourile originare în care urma să fie închisă fiica ctitorului. Oraşul a trecut râul spre nord, şi s-a populat şi acest mal. S-au desfiinţat uliţe mizerabile fiind deplasate tot mai departe grădinile cu roşii şi pepeni galbeni care alimentau oraşul, până când străduţele din Chimba au devenit, odată cu progresul, bulevarde cu nume de luptători pentru drepturile muncitorilor şi, ocolind şi lăsând în urmă Casa de Exerciţii Spirituale a încarnării din Chimba, au închistat-o, mută şi oarbă, într-un cartier destul de central.

În epoca în care s-a fondat mănăstirea, nimeni nu şi-a imaginat că s-ar putea ca la un moment dat să nu existe un bărbat purtător al numelui familiei care să moştenească şi să transmită drepturile sale, căci ctitorul avea, cum reiese din documentele vremii pe care am avut grijă să le includ în dosarul dus de Inés la Roma, nouă fii, şi urmau să se însoare şi, ca toată lumea, să aibă mulţi copii şi nepoţi şi strănepoţi. Dar bărbaţii din neamul Azcoitía au fost dintotdeauna oameni veşnic călare, puşi pe înfruntări, aşa că atunci când au izbucnit războaiele de Independenţă au organizat lupte de gherilă atât de încrâncenate, că ţinutul de la sud de Maule a fost de necucerit pentru inamicul spaniol. Familia Azcoitía s-a acoperit de glorie. Toţi patrioţii vorbeau de ei. Dar numărul lor s-a împuţinat foarte mult.

În plus, parcă a fost un blestem, căci în veacul ce a urmat după Independenţă, familia Azcoitía a avut mai ales fete, frumoase şi bogate şi virtuoase, care se măritau repede şi bine, înrudind neamul Azcoitía cu întreaga societate a vremii, prin metoda *cearşafului de dedesubt*, manipulând puterea care se naşte în jurul unui *brasero*[10], trăgând sforicelele în care se încurcă bărbaţii, cu şuşoteli şi bârfe, cu acea sărutare nocturnă ce veghează somnul fiilor lor, cu zâmbetul de rămas-bun ce distruge sau menţine reputaţia şi tradiţia, femei discrete, tăcute în lumea lor de cusătorese şi servitoare şi boli şi vizite şi rugăciuni, cu ochii plecaţi asupra firelor de mătase multicolore din gherghef în timp ce asprele glasuri masculine se înflăcărează discutând lucruri pe care noi nu le înţelegem şi pe care nici nu trebuie să le înţelegem, pentru că înţelegem doar lucrurile fără importanţă, ca dantela ce împodobeşte un decolteu sau dacă merită să comanzi în Franţa mănuşi de şevro sau dacă preotul de la Santo Domingo este ori nu un bun predicator. Şi în timp ce puterea familiei devenea tot mai mare, ascunsă de generaţii de

femei înrudite, dar incapabile să transmită numele familiei şi să-i păstreze unitatea, linia masculină a neamului Azcoitía s-a vlăguit; în fiecare generaţie se năşteau multe femei, dar un singur bărbat, cu excepţia clericului don Clemente de Azcoitía, fratele părintelui don Jerónimo. Numele familiei risca să se stingă, şi odată cu el prebendele, drepturile, proprietăţile, puterea, sinecurele, onorurile, care, împărţindu-se între veri cu alte nume de familie, aveau să distrugă forţa acelui unic Azcoitía necesar în fiecare generaţie.

Inés şi Jerónimo nu au avut copii. Numele familiei va dispărea odată cu ei. Ei ştiu asta. Averea se va împărţi între neamuri care nu îi stimează, instituţii care nu îi interesează, dispoziţii testamentare, opere de binefacere. Arhiepiscopul aştepta această Casă cu proiectul Oraşului Pruncului Iisus gata pregătit. Jerónimo putea s-o cesioneze când voia, dar cu un fel de speranţă bolnăvicioasă că uterul sterp al nevestei sale ar putea procrea, nu s-a-ndurat niciodată să renunţe la nimic, nici măcar la lucrurile cele mai inutile. De aceea, când pe neaşteptate a semnat toate hârtiile prin care-i dona Arhiepiscopului, în timpul vieţii, proprietatea asupra acestei Case, în vreme ce Inés zăbovea la Roma, nimănui nu i-a venit să creadă. Nici Maica Benita nu crede, în ciuda entuziasmului ei pentru proiect. Nici eu, în ciuda temerilor mele. Dar părintele Azócar ne-a avertizat că trebuie să ne gândim să pregătim Casa pentru un final a ceea ce el numeşte *tot slinul ăsta,* înainte de demolarea care nu va întârzia de îndată ce Casa va fi goală.

Zidurile acestei clădiri cu răni de tencuială căzută au culoarea neutră a chirpiciului. Rareori se zăreşte de afară vreun reflex de lumină în sutele ei de ferestre orbite de praf sau oarbe pentru că le-am astupat eu cu scânduri bătute şi rebătute în cuie, şi în altele încă şi mai oarbe, pentru că, fiind periculoase, le-am zidit. După-amiezele, în

cartierul gălăgios cu case modeste care ne înconjoară, construite tot din cărămidă şi chirpici, dar zugrăvite în roz sau albastru-deschis sau crem se aprind luminile, răsună radiourile de la frizerii şi brutării şi televizoarele în cârciumile pline ochi, în timp ce înăuntru şi în atelierul de reparaţii de motociclete şi în prăvălia de vânzări-cumpărări de cărţi şi reviste vechi şi în biroul de la colţ se ţese şi se întreţese viaţa acestui cartier care ne exclude.

N-am închis doar ferestrele care dau în afară. Am închis şi înăuntrul Casei unele zone periculoase, de pildă etajul de sus, după ce Asunción Morales s-a sprijinit de balustradă şi s-a dărâmat totul, balustrada, caprifoiul şi Asunción. Acum nu avem nevoie de atâta spaţiu, aşa că trebuie să-l limităm. Nu mai e ca înainte, când Arhiepiscopul dădea subvenţii generoase pentru Casă şi alegea în fiecare an acest lăcaş pentru vacanţă, însoţit de clerici simandicoşi, de canonici şi secretari, diaconi şi ajutori de diaconi, prieteni, rude şi chiar şi de câte un ministru de stat foarte habotnic. Grupuri de nobili importanţi, congregaţii religioase, pensioane de fete cu suflet prea pur, corporaţiile cele mai distinse din ţară se programau cu luni înainte ca să vină să se reculeagă în această Casă şi să restabilească legătura cu Domnul. Din amvon şi în confesionale, călugări cu guri de aur îndemnau la pocăinţă şi la jertfă, la mărinimie şi la căinţă, aprinzând vocaţii a căror strălucire ilumina, uneori, Istoria. În unele nopţi, din spatele uşilor celor o sută de chilii care înconjoară, formând un U, patioul portocalilor, se auzeau până foarte târziu plânsete şi gemete; durerea celor ce se lepădau de păcate prin flagelări nocturne, rămânând cu trupul rănit, dar cu sufletul curat ca lacrima, pentru ca în dimineaţa următoare, după o spovedanie plină de fervoare, să se consacre unor tihnite vise monahale în colţişorul cel mai înflorit al grădinii, vise care de obicei se sfârşeau cu o donaţie splendidă.

În ziua de azi, bineînţeles, nimănui nu-i trece prin minte să vină să facă exerciţii spirituale în Casa încarnării din Chimba. Există colegii inundate de lumină, cu încălzire centrală sau cu ventilatoare în funcţie de anotimp, cu ferestre mari deschise spre panorama incomparabilă a munţilor acoperiţi de zăpadă, dispuse să-i primească pe penitenţi. De ce să rişte, atunci, să-i trezească din somn gâlgâitul ţevilor stricate şi şobolanii alergând prin pod, şi nu un examen de conştiinţă? Până nu de mult – acum nu – veneau de obicei să se reculeagă în această Casă elevele de la vreo şcoală neînsemnată sau membrii vreunei corporaţii sărace, ca să stea de vorbă cu Domnul şi să asculte blânde predici inspirate de binecunoscutele nedreptăţi sociale, nu de magnificenţă şi mânie şi iubire de Dumnezeu, ca pe vremurile bune.

Dar ce să faci… Se zice că nimic nu mai e ca pe vremurile bune. Totuşi, această Casă rămâne la fel, cu persistenţa lucrurilor inutile. Acum sunt doar trei călugăriţe unde înainte o întreagă congregaţie veghea la comoditatea penitenţilor, pentru ca sufletele lor să se înalţe fără piedici materiale spre zonele cele mai pure ale extazului. Doar trei măicuţe şi, bineînţeles, bătrânele, care se prăpădesc şi sunt înlocuite cu alte bătrâne identice, care se prăpădesc şi ele când le vine ceasul să lase locul altor bătrâne, care îl solicită fiindcă au nevoie de el. Şi orfanele pe care le-au trimis într-o zi, acum aproape un an, pentru două săptămâni, Maică Benita, dumneavoastră aveţi o grămadă de spaţiu ca să le găzduiţi timp de două săptămâni până se fac ultimele finisări la pavilionul nou al orfelinatului, dumneavoastră ştiţi că finisările durează mult şi că muncitorii de acum se îmbată şi nu se ţin de treabă, şi le avem aici pe cele două orfane rătăcite în acest labirint, înfometate, plictisite, fără nimeni care să le organizeze timpul, pentru că părintele Azócar promite mereu că într-o săptămână, Maică Benita, apoi în două săptămâni,

şi nimeni nu-şi mai aduce aminte de ele. Eu ţin cheile şi încui uşile. Doamne recomandate de Arhiepiscop sau de Inés închiriază chilii ca să-şi păstreze catrafusele, n-au nicio valoare, dar sunt lucruşoare de care nu te-nduri să te desparţi şi care nu încap în casele mult mai mici unde locuiesc ele. Apar din când în când pe aici să caute vreun obiect sau să plătească chiria pe ultimele luni neplătite, da, avem nevoie de banii ăştia, am ajuns până aici, să fim obligaţi să închiriem chiliile ca să plătim facturile mai urgente, fiindcă Arhiepiscopul trimite foarte puţini bani. Ne trimite în schimb camioane cu deşeuri, statui de sfinţi sparte care nu se pot arunca la gunoi, fiindcă sunt obiecte de cult şi trebuie respectate, grămezi de reviste şi ziare vechi care umplu şi iar umplu încăperile cu ştirile lor urgente expirate, devenite hrană pentru şoareci, completând biblioteca mea de enciclopedii trunchiate, de colecţii cartonate de *Zig-Zag, Life, La Esfera,* de literatură pe care n-o mai citeşte nimeni, Gyp[11], Concha Espina[12], Hoyos y Vinent[13], Carrere[14], Villaespesa[15], camioane întregi cu cele mai diverse obiecte, ceasuri care nu merg, saci în care să înveleşti cine ştie ce, bucăţi de covoare uzate, draperii, fotolii desfundate, orice, lucruri care umplu odăi şi odăi ce nu se umplu niciodată.

Jerónimo nu a pus niciodată în viaţa lui piciorul în Casa asta. Inés, în schimb, înainte de a pleca la Roma, venea foarte des, de două-trei ori pe săptămână, ca să scotocească prin geamantanele şi troacele din cele patru chilii mari pe care, ca *stăpână* a acestei Case, şi le-a însuşit. Zgomotul puternic al soneriei pe al cărei buton apasă până când sărmana Rita, cu monturile ei incurabile, aleargă să-i deschidă e dovada autorităţii ei. Uneori o însoţea coniţa Raquel Ruiz, care o asculta răbdătoare fără să încerce să-i schimbe părerea, în vreme ce o privea scormonind în cutiile ei vârfuite, scoţând hârtii şi portrete şi planuri şi relicve care i-

ar putea folosi eventual, spunându-mi să-i dau jos coşul rotund de pe dulap, să mut covorul de pe culoar strâns sul, ca să ajungă la o cutie de pălării de piele unde ar putea să fie un pachet unde ar putea să fie un plic unde ar putea să se fi păstrat acum mii de ani un anumit certificat important sau o anumită fotografie, şi eu îi dădeam jos coşul şi îi dădeam cutia de pălării, deşi ştiam că certificatul nu este acolo, pentru că eu ştiu ce este în fiecare cutie, fiecare coş, fiecare valiză, fiecare cufăr, fiecare dulap din chiliile ei, mai bine decât ea însăşi… Şi totuşi, strângând tot ce se putea, Inés a plecat la Roma, foarte elegantă, foarte sobră, cu documentele pe care chiar eu i le-am pus într-o plebee pungă de plastic ca să-şi prezinte solicitudinea cardinalilor purpurii, dar ei au clătinat din cap, solemni, magnifici, dându-i de înţeles că tot ce adusese nu servea la nimic, că e mai bine să stea liniştită în patria ei şi să facă o donaţie demnă de rangul său.

Lipsa de interes a familiei Azcoitía pentru această Casă este seculară. Ca şi cum le-ar fi frică de ea, o frică pe care nu şi-o mărturisesc nici lor înşişi şi de care preferă să uite din toate punctele de vedere, în afară de menţinerea dreptului lor de proprietari. Eu ştiu doar că au uzat de drepturile lor când l-au trimis pe don Clemente să moară aici. Şi atunci au spus că e mult spaţiu de prisos în Casă, dar au adăugat: la urma urmei este un Azcoitía şi are dreptul să fie primit aici.

Era un bătrânel foarte liniştit şi foarte trist când l-au adus. Maica Benita îi dădea să mănânce în gură lingură după lingură, ca unui copil mic, iar eu o ajutam să-l îmbrace de culcare. Tot eu îl ajutam să-şi facă nevoile, fiindcă nu spunea şi trebuia să fim atenţi să nu-şi murdărească hainele de mai multe ori pe zi. Don Clemente zâmbea trist, fără să spună nimic, aşezat într-un fotoliu lângă fereastră, sprijinindu-se în baston, până când, puţin câte puţin, ca atunci când dai la o parte foarte încet o

perdea, zâmbetul i-a dispărut şi a lăsat doar o tristeţe permanentă săpată în trăsăturile lui de Azcoitía. Apoi am observat că acea tristeţe a ochilor săi albaştri se îneca în lacrimi, care într-o bună zi au început să-i alunece pe obraji ca şi cum ochii lui n-ar mai fi avut putere să le reţină. Stătea săptămâni întregi aşezat în fotoliul de catifea privind portocalii din curte, calm, fără să ceară de mâncare, fără să ceară să-l spălăm, tăcut, cu lacrimile prelingându-i-se pe faţă şi udându-i sutana aşa cum balele copiilor le udă baveţica. Până când a început să scâncească încetişor mai întâi, ca un animal, ca şi cum l-ar fi durut ceva, atât, ca un câine pe care îl mângâi când scheaună şi îl întrebi ce-i cu tine, bătrâne, ce-i cu tine, deşi ştii că sărmanul animal nu poate răspunde şi că se plânge de ceva ce nu poţi înţelege, şi te cuprinde disperarea pentru că nu înţelegi şi nu poţi face nimic să-i alini durerea şi să opreşti acele scâncete înnebunitoare. După o vreme scâncetele lui don Clemente nu mai erau scâncete, ci gemete; nu mai stătea liniştit ca înainte, aşezat în fotoliu şi privind portocalii din patio. A început să se agite în chilia lui, să bată în uşă şi în geamul de la fereastră, până când gemetele sale s-au transformat în urlete şi a spart geamul şi aproape că a dărâmat uşa cu loviturile lui, aşa că am fost nevoiţi s-o încuiem, fiindcă altfel îl găseam rătăcind pe coridoarele astea şi era foarte greu să-l târăşti până în chilia lui, pentru că dădea din picioare şi striga cu firul de voce care părea să-i fi revenit, silabe sunând a frică şi noapte şi închisoare şi întuneric şi înşelăciune, lucruri din astea, sau frânturi din astfel de lucruri pe care le striga noaptea, când îl lăsam să doarmă şi ne apuca de haine ca să nu plecăm, se ridica în capul oaselor, voia să vină cu noi, nu ne lăsa să-i punem cămaşa de noapte ca să-l culcăm şi se lupta cu noi ca să nu-l dezbrăcăm şi să nu-l acoperim, dar nu voia nici să rămână îmbrăcat, îşi sfâşia sutanele, bătrânele le cârpeau, dar el le rupea

din nou şi nu ne lăsa să-l îmbrăcăm cu ele. Umbla prin chilia lui pe jumătate gol, şi complet gol după ce încuiam uşa, şi se ducea la fereastră gol cerând ajutor, să vină să stea cineva cu el, să-l scoată din acest spital oribil unde era maltratat. Nici Maica Benita, nici bătrânele nu intrau în odaie când don Clemente era gol, doar eu, şi mă dădea afară, schilod nenorocit, pleacă de-aici, nu mă atinge, dacă mă atingi te omor cu o lovitură de baston, şi iar se ducea gol la fereastra lui cu geamurile sparte. Bătrânele şi măicuţele nu mai îndrăzneau să treacă prin patioul portocalilor. Am decis că cel mai bine era să batem în cuie obloanele de la chilie. Dar reuşea să le spargă. Până când, într-o noapte, în timp ce don Clemente dormea, i-am zidit fereastra cu cărămizi şi mortar, prima fereastră a Casei pe care am zidit-o. Pe urmă – asta din proprie iniţiativă – am zugrăvit zidul pe dinafară cu aceeaşi culoare. Acum nu se vede unde a fost fereastra.

Până când, într-o după-amiază, don Clemente a dărâmat uşa chiliei. A pornit-o pe coridoare, gol, sprijinindu-se în baston, şi în timpul slujbei, cu toate internele adunate, s-a înfăţişat în prezbiteriu aşa cum l-a lăsat Dumnezeu pe lume, spărgând cu lovituri de baston tot ce găsea, în vreme ce bătrânele gemeau şi ţipau scandalizate că don Clemente, gol, profana capela, profana ochii lor purificaţi de bătrâneţe şi de mizerie şi de suferinţă. Tocmai când dădea o lovitură cu bastonul, bătrânul a căzut şi s-a lovit la cap. Eu am alergat să-l acopăr cu un stihar. L-am dus în chilia lui, unde, două zile mai târziu, a murit plângând de tristeţe, din nou mut.

Mai sunt bătrâne care se mândresc că au locuit atâta timp în Casă, încât îşi aduc aminte de acea teribilă după-amiază când don Clemente de Azcoitía a intrat gol în capelă. Eu nu le cred. Poate spun asta pentru că ştiu că e foarte uşor să confunzi o bătrână cu altă bătrână. În orice caz,

unul dintre cele mai mari motive de groază pentru ele, care le împiedică să circule singure pe coridoare când se apropie noaptea, este că zic că don Clemente apare gol puşcă şi le urmăreşte, şi că ele sunt prea bătrâne ca să mai fugă. Povestesc că uneori are pălărie şi jartiere. Sau şosete şi pantofi. Sau un maiou care nu-i ajunge până la buric. Niciodată nu mai are pe el altceva. Când se află că don Clemente şi-a făcut apariţia, un fior de fervoare străbate Casa, bătrânele se închid în căsuţele lor să spună rozariul rugăciune după rugăciune, avemaria şi tatălnostru şi *salve*[16], am auzit murmurul bătrânelor demente, iraţionale, repetitive, spunând tot mai multe rozarii fiindcă sunt sigure că astfel vor reuşi să îmbrace sufletul bietului don Clemente, pe cere Dumnezeu l-a condamnat să bântuie gol prin Casă drept pedeapsă că le scandalizase arătându-şi părţile ruşinoase, şi că Dumnezeu îl va ierta pe cleric doar când multe, multe bătrâne vor fi rostit multe, multe rozarii, că El, în Mila Lui, se învoieşte să-i înapoieze încetul cu încetul straiele, ca astfel să poată intra îmbrăcat în împărăţia Cerurilor. Până atunci, trebuie să bântuie locul ăsta ca să le amintească bătrânelor să se roage pentru el; şi în felul acesta Dumnezeu îi va înapoia pantofii, sutana, izmenele, da, izmenele sunt cel mai urgent lucru. Zic că de mult timp don Clemente nu se mai iveşte fără şosete şi maiou. Măcar atât. Aşa că e logic ca următorul obiect pe care Dumnezeu i-l va îngădui să fie izmenele. Să fie lungi, se roagă bătrânele. Şi un pulover pentru iarnă. Murmurul rugăciunilor lor pe înserat învăluie Casa într-un bâzâit de gâze care se spetesc să ţească pânza acestor izmene, iar don Clemente, gol, o asaltează pe neaşteptate pe câte o bătrână, în penumbră, când ea crede că se gândeşte la altceva.

4

Rita nu vedea niciodată sânge pe chiloţii lui Iris. Ea însăşi îi spăla. Sărmană fetiţă fără mamă. Şi fiindcă venise frigul, degerăturile îi umflau mâinile. Dar sânge, deloc.

S-a închis cu ea într-o cameră ca să-i pună întrebări. N-ai sângerat niciodată? Ah, dumneavoastră credeţi toate că eu nu sunt decât o căpriţă pură, şi nu-i aşa, sunt femeie, îmi vine ciclul în fiecare lună şi îmi curge o grămadă de sânge, sunt singura dintre orfane care are ciclu, celelalte, da, sunt nişte căpriţe nevinovate, şi de-asta mă plictisesc cu ele… când îmi curge sânge îmi spăl eu singură chiloţii, ca să nu vă deranjez pe dumneavoastră, care sunteţi aşa de bună cu mine, doamnă Rita.

Rita n-a crezut nicio vorbă. O cunoştea prea bine; Iris nu era curată, nici atentă cu ceilalţi. A încercat să-i spună pe ocolite cum se întâmplă lucrurile între un bărbat şi o femeie. Dar cum s-o facă, dacă ea însăşi era virgină? Nu era prea sigură de nimic. Nu ştia ce să zică. Nu intrau niciodată bărbaţi în Casă. Iris nici nu se apropiase de stradă de când fusese adusă aici. Dar biata fată ştia aşa de puţin despre ce se întâmplă cu bărbaţii, că începea să caşte plictisită de conversaţie, incapabilă să se concentreze asupra întrebărilor pe care i le punea Rita cu multă prudenţă, ca să nu-i deschidă ochii, fiindcă era inocentă, aproape că nici nu o auzea, îşi sugea degetul mare, hai, gata, nu-ţi băga degetul în

nas şi nu-ţi sorbi mucii, nesimţito, îmbârligându-şi părul pe un deget în timp ce Rita făcea minuni de discreţie cu întrebările ei… da, era inocentă. Dar Rita n-a putut crede că îşi spăla singură chiloţii când avea ciclu. A urmărit-o un timp; bineînţeles, luna asta nimic, nici următoarea, minciună, nu-şi spăla nimic. Şi partea cea mai proastă era că se tot îngrăşa, era tot mai lipsită de vlagă şi mai somnoroasă.

Rita s-a dus s-o vadă pe Brígida agitată de secretul ei. Ea, care le ştia pe toate, trebuia să ştie şi cum e cu treburile astea; a avut doi copii, sigur că se născuseră morţi, cine ştie de ce, aşa a vrut Dumnezeu. Şi la puţin timp după aceea i-a murit soţul. În patul ei, Brígida a ascultat cu foarte mult interes ce-i povestea Rita şi după ce s-a gândit o jumătate de minut a spus că, într-adevăr, este un miracol. Când se nasc copii fără ca un bărbat să-i facă o măgărie unei femei este un miracol… se pogoară un înger din cer şi gata. Miracol. Bineînţeles că mai întâi trebuie s-o examineze pe Iris ca să fie sigure că e însărcinată. María Benítez e doftoroaie. Dar cum să-i spunem de miracol, Brígida, că o să afle toată Casa înainte de ceasul rugăciunii şi or să ni-i fure pe Iris şi pe bebeluş sau or s-o ducă s-o pedepsească, pentru că oamenii din ziua de azi sunt tare necredincioşi şi nu cred în miracole, se zice că acum există oameni care nu cred nici în Fecioara Maria. Dar Brígida a insistat s-o cheme pe doftoroaie; s-o examineze cu multă grijă, fără să-i bage nimic înăuntru, fiindcă Iris este virgină, să nu-şi dea seama fetiţa ce se întâmplă. María Benítez a zis că da, că aşteaptă un copil, nu spun eu, fetele din ziua de azi rămân grele numai cât văd o pereche de izmene pe gard.

Ca să-i astupe gura şi să nu mai spună porcării blestemate, i-au mărturisit că este vorba de un miracol. A rămas uluită. Să nu mai afle nimeni. Toate bătrânele sunt nişte invidioase care vor încerca să le fure pruncul, pe când aşa, or să-l

îngrijească doar ele trei, în taină, şi toate trei au băut ceai în cămăruţa Brígidei şi, pentru că le servea Amalia, i-au povestit şi ei despre miracol; suntem patru, nu, cinci, a mărturisit Rita, care îi împărtăşise primele sale bănuieli Dorei, care, cum ştia şi ea să scrie, o înlocuia la poartă şi nota mesajele telefonice de la Părintele Azócar şi de la neamurile şi stăpânii internelor. Aşa au ajuns să fie cinci. Şi când au observat că Rosa Pérez a început să le dea târcoale, curioasă să afle ce fac tot timpul cu Iris, Brígida, pe care-o ducea mintea, s-a gândit că ar fi mai bine, ca să se protejeze, să-i povestească acestei bârfitoare chestia cu miracolul, că dacă nu, cum e aşa băgăcioasă, o s-o descopere şi atunci, Dumnezeule mare, o să se ducă de râpă Casa, că asta e în stare să-i telefoneze Arhiepiscopului ca să le pârască; da, mai bine să-i povestească tot. Aşa, ea o să fie cea care o să apere cu cel mai mult zel secretul. Pentru că trebuia ca nimeni, absolut nimeni în afară de ele şase să nu se bucure de privilegiul de a şti că Iris aşteaptă un bebeluş. Atunci, Brígida a început să vorbească:

— Amalia, serveşte biscuiţii din borcanul acela. Maica Benita trăieşte în altă lume de când cu povestea că se demolează Casa şi că se va construi Oraşul Pruncului Iisus şi că ei i se va da postul de econoamă-şefă, aşa se zice că i-a promis Părintele Azócar. Nu e atentă la nimic, nici la fetiţe, după ce la început a încercat să le dea lecţii şi aşa mai departe, şi vedeţi cum le ţine îmbrăcate. Când o să înceapă să se vadă sarcina o să-i fac cadou lui Iris un palton maron pe care îl am pus deoparte. O să-i fie mare. Dacă Maica Benita mă întreabă ceva, o să-i răspund dar, Măicuţă, îngeraşul ăsta tremură de frig, de-asta i-am dat paltonul ăsta care îi este un pic mare, când o să am puţin timp o să i-l aranjez ca să-i vină bine… Şi pe urmă, fără să mai ştie nimeni altcineva în afară de noi şase, o să se nască bebeluşul. Trebuie să căutăm o odaie în fundul Casei ca să-l ascundem, să nu afle nimeni

că s-a născut copilul, şi aşa va creşte frumos şi sănătos, fără să iasă niciodată în viaţa lui din acea odaie unde îl vom ascunde de răutăţile lumii. Şi de îngrijit, o să-l îngrijim bine. Ce frumos este să ai grijă de un bebeluş… să-l înveleşti în broboade ca să nu-i fie frig… să-i dai să mănânce… să-l speli… să-i pui bine scutecele… să-l îmbraci. Şi când o să crească cel mai important este să nu-l înveţi să facă ceva de unul singur, nici măcar să vorbească, nici să meargă, aşa o să aibă întotdeauna nevoie de noi pentru orice. De-ar da Domnul să nici nu vadă sau să audă. Noi o să fim mamele lui bune, care o să ghicim orice semn pe care numai noi o să-l înţelegem, şi va trebui să depindă în totului tot de ce facem noi. Numai aşa se poate creşte un copil ca să ajungă sfânt, să-l obişnuieşti ca niciodată, nici când se va face mare şi va deveni bărbat, să nu iasă din odaia lui, şi nimeni să nu ştie că există, şi noi să-l îngrijim tot timpul, să fim mâinile şi picioarele lui. Sigur că noi o să murim. Dar nu contează. Bătrâne vor fi întotdeauna. Şi în ciuda a ceea ce se spune, Casa va exista întotdeauna, coniţa Raquel mi-a spus că povestea cu demolarea este doar o invenţie a Părintelui Azócar, ca să scoată nişte bani de la familia Azcoitía, de la soţul coniţei Inés, care este aşa de bună. Când una dintre noi o să moară va trebui să alegem alta, şi copilul va trece de la bătrână la bătrână, din mână în mână, până când se va face voia lui şi într-o bună zi va hotărî că sunt de-ajuns atâtea morţi şi ne va purta pe toate în împărăţia Cerurilor.

Un *imbunche*. Totul cusut, ochii, gura, fundul, sexul, nările, urechile, mâinile, picioarele. Din adâncul originilor sale rurale în alt ţinut şi în alt veac, când vreo bunică pe jumătate indiancă o amenințase pe fetiţa speriată care era Brígida pe atunci că o va transforma în *imbunche* ca să se poarte frumos, tentaţia de a fi sau de a face asta a rămas îngropată în mintea ei şi acum ieşea la

iveală, devenită explicaţie şi viitor al copilului lui Iris. Totul cusut. Astupate toate orificiile corpului, braţele şi mâinile prizoniere în cămaşa de forţă a neştiinţei de a le folosi, da, ele se vor altoi în locul membrelor şi organelor şi facultăţilor copilului ce se va naşte; îi vor lua ochii şi glasul şi îi vor fura mâinile, şi prin această operaţie îşi vor întineri propriile lor organe obosite, vor trăi altă viaţă pe lângă cea trăită, îi vor extirpa totul pentru a se reînnoi prin acest furt. Şi o vor face. Sunt sigur. Puterea bătrânelor este imensă. Nu e adevărat că sunt trimise la această Casă ca să-şi petreacă ultimele zile în pace, cum spun ceilalţi. Asta este o închisoare, plină de celule, cu gratii la ferestre, cu un temnicer implacabil care păstrează cu grijă cheile. Stăpânii le trimit şi le închid aici pe aceste bătrâne când îşi dau seama că le datorează prea mult şi sunt cuprinşi de spaimă pentru că nenorocitele astea, într-o bună zi, îşi pot arăta puterea şi îi pot distruge. Servitorii adună privilegiile mizeriei. Compătimirea, batjocura, pomenile, bacşişurile, umilinţele pe care le îndură îi fac puternici. Ele păstrează uneltele răzbunării, fiindcă strâng în mâinile lor aspre şi pline de negi această cealaltă jumătate a stăpânilor lor, jumătatea nefolositoare, lăsată deoparte, murdăria şi urâţenia pe care ei, încrezători şi sentimentali, li le-au dăruit odată cu jignirea fiecărei fuste uzate pe care le-o fac cadou, a fiecărei cămăşi arse de fierul de călcat pe care le îngăduie s-o poarte. Cum să nu-i aibă pe stăpânii lor la mână dacă le-au spălat rufele şi prin mâinile lor au trecut toate neregulile şi murdăriile pe care ei au vrut să le elimine din vieţile lor? Ele le-au măturat firimiturile căzute în sufragerii şi au spălat farfuriile şi castroanele şi tacâmurile, mâncând resturile. Au şters praful din saloanele lor, le-au curăţat aţele rămase de la croitorit, au aruncat hârtiile mototolite din birourile lor. Au aranjat paturile în care ei au făcut dragoste legitim sau ilegitim, satisfăcător sau

frustrant, fără să le fie greaţă de acele mirosuri şi pete ale altora. Le-au cusut rochiile agăţate, le-au suflat nasul când erau copii, i-au culcat când se întorceau beţi şi le-au spălat vărsăturile şi pişatul, le-au cârpit ciorapii şi le-au lustruit pantofii, le-au tăiat unghiile şi bătăturile, i-au frecat pe spate în baie, i-au pieptănat, le-au făcut clisme şi le-au dat purgative şi tizane pentru oboseală, colici sau supărare. Făcând toate treburile astea, bătrânele au furat ceva integral din persoana stăpânilor, punându-se în locul lor pentru a face tot ce ei refuzau să facă… şi aviditatea lor creşte pe măsură ce pun stăpânire pe alte lucruri, şi jinduiesc la mai multe umilinţe şi la mai multe şosete vechi dăruite ca recompensă, vor să pună stăpânire pe tot. De-asta a organizat Brígida această conspiraţie, ca să-i fure ochii şi mâinile şi picioarele copilului pe care Iris îl poartă în pântece, vor să tezaurizeze totul într-un mare fond comun de putere pe care, odată, cine ştie când, cine ştie pentru ce, îl vor utiliza. Uneori simt că bătrânele, deşi ar trebui să doarmă, nu dorm, ci muncesc pe brânci scoţând din cutiile şi de sub paturile lor şi din pacheţelele lor unghiile şi mucii, firele de aţă şi vărsăturile şi cârpele şi vata însângerată de menstruaţia stăpânelor pe care le-au strâns şi îşi trec timpul pe întuneric, reconstituind din porcăriile astea un soi de negativ, nu numai al stăpânilor cărora li le-au furat, ci al lumii întregi; am o slăbiciune pentru bătrâne, pentru mizeria lor, pentru rătăcirea lor, mişunând şi strângându-se pe aceste culoare şi în aceste încăperi pustii, pentru că aici, în Casa asta, vin să-şi păstreze talismanele, să-şi reunească slăbiciunile ca să formeze ceva ce mi se pare că e reversul puterii; aici nu va veni nimeni să le ia acest lucru. Şi pentru că Jerónimo de Azcoitía a fost întotdeauna înspăimântat, chiar dacă orgoliul său care nu acceptă nicio spaimă nu o recunoaşte, da, spaima de lucrurile urâte şi nedemne, n-a îndrăznit niciodată în toată viaţa lui să vină aici, deşi Casa îi

aparţinea până să renunţe la ea. Nu trebuia s-o facă. A fost o greşeală. Lucrurile trebuie păstrate, întotdeauna există o speranţă. Va trebui să îndreptăm asta în vreun fel, fiindcă deşi dumneavoastră nu ştiţi, stirpea dumneavoastră va dăinui şi fiul dumneavoastră trebuie să fie în continuare proprietarul acestei Case; bătrânele, noi şapte, acum, că m-au lipsit de sexul meu şi m-au acceptat în cercul lor, avem grijă de fiul dumneavoastră în uterul lui Iris, eu i-l voi restitui lui don Jerónimo, ca să moştenească această Casă în ciuda documentelor semnate, ca să nu fie dărâmată niciodată şi ca eu să pot rămâne refugiat aici, unde don Jerónimo nu va veni niciodată să mă caute, fiindcă îi este groază de bătăturile tăiate şi păstrate de bătrâne, de părul care a înfundat scurgerea de la chiuvetă şi pe care ele îl păstrează înfăşurat în cârpe şi hârtii. Da, don Jerónimo, nu le dispreţuiţi, nu sunt atât de proaste cum par, sau stupiditatea lor este un fel de înţelepciune. De-asta păstrează aceste amulete, ca să vă ţină la distanţă. În niciun caz să nu veniţi aici! Eu am fost servitorul dumneavoastră credincios, don Jerónimo. Chiar dacă aş vrea să nu mai fiu, nu pot. Dumneavoastră m-aţi însemnat la ureche, ca pe un berbec. Eu continui să vă slujesc. Şi slujind aceste rebuturi, fiind slugă de slugi, îndurând batjocura lor şi ascultându-le ordinele, devin mai puternic decât ele, pentru că adun gunoiul gunoaielor, umilinţele umiliţilor, batjocura batjocoriţilor. Sunt a şaptea bătrână. Eu o să am grijă de pruncul Azcoitía ce se va naşte. Vărsătura lui Iris pe care am spălat-o pe dalele din bucătărie m-a miruit. Şi o păstrez învelită într-o cârpă, cu manuscrisele şi cărţile mele, sub pat, unde îşi păstrează lucrurile toate bătrânele.

Primul lucru pe care a trebuit să-l fac a fost să le câştig de partea mea. Câtă vreme nu le

surprindeam în vreun fel eram acceptat doar cu numele, în ciuda faptului că mă arătasem atât de supus. Am lăsat să treacă nişte zile ca să pregătesc totul, fără să-mi pese că-mi vorbeau puţin şi că se uitau la mine cu o oarecare neîncredere. Până când într-o după-masă le-am mărturisit că după părerea mea am găsit locul ideal unde să nască Iris fără să afle nimeni, şi unde noi, cele şapte bătrâne ale tainei, puteam să creştem copilul veşnic, fără să ne deranjeze nimeni.

Le-am dus în fundul Casei, în curtea interioară în care locuiesc eu, care e şi cimitir al sfinţilor. Bătrânele s-au închinat când au trecut prin faţa capelei, am traversat patioul portocalilor şi ne-am pierdut pe coclaurii din partea din spate a Casei, în acel hăţiş de curţi interioare şi culoare mici pe care doar eu le cunosc, până am ajuns la curtea mea.

Când le-am deschis poarta şi am auzit exclamaţiile lor mi-am dat seama că simplul fapt de a le deschide poarta cimitirului sfinţilor sparţi le cucerise. Au înaintat strigând entuziasmate printre Sfinţi Francisc fără cap, Sfinţi Arhangheli Gavril fără degetul ridicat, Sfinţi Anton de Padova şchiopi şi ciungi, Sfinte Fecioare del Carmen, del Perpetuo Socorro, de Lourdes cu straiele decolorate şi însemnele tocite, Prunci Iisus din Praga fără coroană şi fără mâna cu o sferă, cu eleganţa simulată a blănurilor de hermină şi falsitatea nestematelor de ipsos pictat pe care soarele şi ploaia îl şterg, sfinţi cu trăsături estompate, un monstru îmbrăţişând lumea sub nişte picioare pe care Brígida a spus că o să le păstreze, fiindcă erau ale Imaculatei Născătoare, păstrează-le pe aici, Mutulică, poate pe urmă găsim şi restul şi o asamblăm, îngeri fără aripi, sfinţi fără identitate, în bucăţi, fără membre, de toate mărimile, fragmente pe care anii şi clima le-au micşorat, pe care porumbeii le-au găinăţat, pe care şoarecii le rod, cărora păsările le ciugulesc ochii şi buricul, da, desigur, cum să aruncăm la gunoi bucăţi din foste

obiecte de cult, trebuie să le respectăm, nu le putem amesteca în groapa de gunoi cu resturile de mâncare şi de abluţiuni, nu, trebuie să le ducem la Casa de Exerciţii Spirituale a Încarnării din Chimba, unde e loc pentru toate. Maica Benita îmi spune să-mi aduc căruţul, încarc în el toate bucăţile şi le car până în patioul meu, pentru ca anii şi ploile să termine cu ele, în timp ce în altare sunt înlocuite de statui aproape identice comandate la fabrică, poate versiunea asta a Bernarditei are ochii mai puţin saşii, poate cârlionţii Pruncului Iisus au alt ton de galben, poate poziţia Sfântului Sebastian pare mai puţin ambiguă. Maica Benita nu cunoaşte curtea mea interioară. A declarat că e strict interzis să intre cineva aici. Este patioul lui Mutulică. El l-a ales. El ştie de ce îl rânduieşte. Cel puţin s-o aibă pentru el ca să facă ce vrea, bucăţica asta de viaţă privată, trebuie să i-o respectăm acestui sărman om care de atâţia ani se sacrifică aici în Casă pentru noi.

Bătrânele s-au risipit prin curte tot minunându-se, aşezându-se pe vine şi ridicându-se din nou, apucând bucăţi de ipsos, mâini, torsuri, coroane, falduri de tunici, scormonind, exhumând sfinţi necunoscuţi pe care doar ele sunt în stare să-i recunoască, Sfânta Agata şi Sfântul Cristofor şi Sfântul Ramon Nenăscut, nu, Dora, rasa asta e a Sfântului Francisc, nu a Sfântului Domingo de Sales, că nu are glugă cafenie, să ştii că sunt destul de puţini Sfinţi Sebastian, auzi, Amalia, găseşte-mi cealaltă bucată din Maica Precistă, o să fie cam greu, deşi aici e un cap cu stele şi s-ar putea să aibă vreo legătură cu ea, nu ştiu, şi Sfântului Gavril ăstuia o să-i caut degetul întins, ca să-l întregesc, şi mă duc să caut o Maică Precistă oarecare, că cine o să-şi dea seama, şi o să-mi pun o Bună-Vestire pe comoda mea.

— Pe 25 martie e Buna-Vestire…

— Ce păcat că aici în Casă nu o sărbătorim.

— Dar naşterea Pruncului Iisus, nouă luni după ce s-a pogorât Sfântul Arhanghel Ga vrii, o sărbătorim…

— Dar Buna-Vestire nu e acelaşi lucru cu Încarnarea…[17].

— Nu ştiu, s-o întrebăm pe Maica Benita.

— Stai să văd dacă găsesc degetul arhanghelului.

Am fost nevoit să bat din palme ca în recreaţie la şcoală ca să le atrag atenţia şi să le trezesc la realitatea a ceea ce venisem să facem, pe aici, să nu vă împiedicaţi, aici locuiesc eu, asta e camera mea şi ăsta e patul meu, nu mai e nimic altceva aici decât uşa asta falsă ce dă într-o pivniţă, pivniţa pe care am pregătit-o, eu o să fiu mereu aici, păzind intrarea. Nu numai că spălasem şi lustruisem cu ceară duşumeaua de scânduri foarte uscate şi tapetasem pereţii cu ziare vechi, dar cum ştiu foarte bine ce lucruri are fiecare doamnă în fiecare geamantan şi în fiecare ladă din fiecare chilie şi care sunt chiliile doamnelor care nu vin niciodată aici în Casă, am golit mai multe dulapuri încuiate de ani de zile, aducând covoare şi tablouri, paturi cu cergi şi cuverturi, veioze, un leagăn de bronz cu ornamente şi baldachin, toate niţel stricate, dar, în fond, ce puteam face, în penumbra din beci totul strălucea în faţa ochilor bătrânelor.

Aş fi vrut să aduc şi hainele lui Boy, pe care Inés le păstrează într-un cufăr special în a doua sa chilie, cea pe care o vizitează cel mai des. N-am îndrăznit, fiindcă Inés ştie exact ce lucruri are şi unde le ţine. E maniacă, meticuloasă şi curată. De ani de zile n-am deschis cufărul unde se află toate lucrurile lui Boy, acest cufăr adânc şi negru cu garnituri de bronz, plin de minunăţii, destinat unui Azcoitía pe care uterul ei încăpăţânat n-a vrut să-l plămădească. Pe când căutam lucruri pentru acest Boy pe care o să-l plămădească alta, nu m-am putut abţine, am deschis cufărul ca să le văd din nou, şi cu greu am rezistat să nu fur măcar ceva, o

bavetă brodată de Peta Ponce, o pereche de botoşei de lână bleu. N-am făcut-o. S-ar putea ca atunci când Inés o să se întoarcă de la Roma cu coada între picioare după ce s-a făcut de râs cu beatificarea, fără nicio ocupaţie şi speranţă care s-o ajute să-şi omoare timpul, să vină mai des ca niciodată la Casă, să trăiască în lumea troacelor ei, pe care le va ordona şi curăţa şi ordona din nou. Dacă întreabă cine s-a atins de ceva din chilia ei în timpul cât a lipsit, o să-i spun că eu am fost, că am făcut curăţenie generală şi am pus naftalină între haine, aşa, pentru orice eventualitate. Atunci ea o să-mi dea un bacşiş, iar eu o să-l primesc ca pe încă o insultă de adăugat la răbojul celor multe pe care le-am adunat.

De două luni vieţile noastre, ale celor şapte bătrâne, se învârt în jurul pregătirilor pentru venirea copilului. Îi coasem hăinuţe, scutece fine dintr-un cearşaf de în pe care l-a dăruit Brígida, broboada asta trebuie desfăcută ca să spălăm foarte bine lâna, foarte bună, nu ca lânurile de acum care se electrizează, şi să tricotăm altă broboadă, s-o tricoteze Dora, că e pricepută la tricotat. Şi o să împodobim leagănul de bronz cu nişte draperii de tul un pic cârpite, dar ce să facem, suntem sărace, însă copilul va avea un leagăn care în semiîntuneric o să pară leagănul unui rege. Ce păcat că biata Brígida a murit şi n-o să-l cunoască. Era cea mai entuziasmată. Bineînţeles că pruncul o va scula din mormânt ca să meargă în ceruri cu noi toate. În sfârşit. Asta-i viaţa. Lunile astea vor fi grele, pentru că Iris nu se simte deloc bine, are migrene, s-a umflat prea mult, dumneata care eşti doftoroaie, María, poate ştii de la ce i se trage fetei ăsteia.

Trebuie s-o culcăm în pat. Iar te simţi rău? Ăsta e patul tău şi ăsta e leagănul ca să ne jucăm cu tine de-a mamele, să ne jucăm că tu te întinzi în pat şi eşti mama. Dar dacă ne jucăm de-a mamele, doamna Rita, atunci de ce nu-mi aduceţi o păpuşă,

măcar una de cârpă, ca atunci când mă jucam cu păpuşile când eram mică, fără păpuşă jocul n-are valoare, mi-aţi spus că o să-mi faceţi cadou o păpuşă mare care închide şi deschide ochii şi zice mama, de mărimea unui bebeluş adevărat, dar m-aţi minţit. Aşteaptă, Iris, odihneşte-te, o să ţi-o dăm, stai liniştită, dormi, nu trebuie să ştii că aştepţi un copil, fiindcă o să te sperii că aştepţi un copil miraculos şi poate că o să ne acuzi pe toate şi s-ar putea să ne fure copilul.

Pivniţa e caldă datorită acestui *brasero* pe care îl ţinem aprins zi şi noapte ca să se usuce cleiul cu care Mutulică a tapetat pereţii. Amalia calcă scutece. María Benítez vrea să fie totul pregătit din timp pentru naştere; amestecă buruieni mirositoare pe foc, aşteaptă să fiarbă, aruncă înăuntru alte ierburi care schimbă mirosul din cameră, încă puţină apă, strecoară, lasă să se răcească, umple sticluţe cu apă de felurite culori. Asta e ca să oprească sângele, nu ştii niciodată la prima sarcină. Şi asta dezinfectează. Şi asta ca să-i punem prişniţe calde dacă n-o lasă migrenele. Nu vorbiţi aşa de tare, lăsaţi-o să doarmă. Uitaţi-vă cum doarme! Veniţi să vedeţi ce frumoasă e! Uitaţi-vă ce chip de sfântă are, leită cu fecioara pictată pe care o ţine Maica Benita în biroul ei. Atât de tânără. Aşa ten frumos. Nu se zice că întotdeauna când eşti însărcinată tenul se face frumos? Nu întotdeauna, unora li se strică groaznic, dar ei nu i s-a întâmplat aşa. Damiana, cea nouă, îi atinge uşor obrazul cu dosul palmei… mătase. Ce frumoasă o să fie cu bebeluşul ei, dându-i piept aici, în odaia asta călduţă, frumos mirositoare, îngropată în pământ! Toate ne mişcăm în vârful picioarelor, ca să n-o trezim pe viitoarea mamă, cu respect faţă de misterul învăluit în uterul ei, protejat de straturile suprapuse ale viscerelor şi ale cărnii şi ale pielii ei, al căror rost este acesta.

Iris doarme în pat, sugându-şi degetul mare, în timp ce noi ne ocupăm de milenarele treburi

femeieşti ale pregătirii unei încăperi unde se va naşte un copil, desfătându-ne cu aceste rituri ce ne farmecă instinctele la fel ca golul în care a căzut Brígida acum atât de puţin timp, şi atunci, în acele momente, tot solemne, instinctele noastre au reînviat cu măreţia riturilor morţii, şi plângem şi jelim, pentru că încă din zorile vremurilor unul dintre rolurile bătrânelor este cel de bocitoare, şi e bine să plângi şi să jeleşti la înmormântări, aşa cum e bine să te bucuri de o naştere. Se frâng glasurile noastre împovărate de ani, acel ghem interminabil de comentarii, şttţştttţttt, mai încet, să n-o treziţi, acea rumoare împodobită acum cu o nouă duioşie, cu îmbujorare, ca şi cum vocile noastre ar fi înviat odată cu riturile de dinaintea naşterii, o liturghie la care nu poate participa niciun bărbat.

Da. Sarcina lui Iris este un miracol. Odată stabilit acest fapt, nimeni nu l-a pus în discuţie; am acceptat cu toată uşurinţa absenţa unui bărbat în fenomenul gestaţiei. Cu câtă bucurie am uitat de actul în sine care a zămislit copilul, înlocuindu-l prin miracolul unei încarnări misterioase în pântecele unei fecioare, care îl surghiuneşte pe bărbat! Suntem nevoite să respingem ideea intervenţiei unui bărbat. Trebuie să alungăm teama că ar putea veni un tată să-şi ceară fiul. De ce să împărţim fiul cu un bărbat, când femeia este cea care suferă, el nu ştie să-l crească, femeia se sacrifică, bărbatul n-a avut decât plăcerea de a-l procrea, o plăcere murdară, efemeră, pe care dacă o simţim vreodată o dăm uitării acolo departe, depăşită de plăcerea de a fi mamă, cele care am avut parte de această fericire? Iris este castă. Niciun bărbat nu are vreun drept asupra a ceea ce poartă în pântecele ei. Să nu afle nimeni. Să n-o vadă nimeni. Aici, în pivniţa pe care ne-a pregătit-o Mutulică, ce ne-am fi făcut fără el, ne împlinim călcând şi împăturind scutece pentru copil, tricotând broboade, multe broboade, ca să nu

trebuiască să învelim pruncul în zdrenţe murdare când va veni frigul, răcelile sunt periculoase pentru copiii mici, deşi se spune că acum există nişte supozitoare care îţi iau guturaiul în două zile, trebuie să cumpărăm nişte supozitoare din astea, şi prindem dantele cu panglici de mătase de faldurile baldachinului cu ornamente de bronz, şi uite aici muşamaua, ca să nu putrezească somiera din cauza urinei, fiindcă somierele putrezite put foarte urât şi beciul ăsta nu e foarte aerisit, va trebui să facem bavete din mătasea asta aşa de frumoasă, aşa de fină, mătase bleu, pentru că o să fie băiat, nu, bavetele de mătase nu sunt bune, fiindcă după aceea nu se pot spăla cu mâna, nu vă daţi seama, şi n-o să le trimitem la curăţătorie de fiecare dată când copilul o să le murdărească, şi bebeluşii murdăresc multe baveţici, câteva pe zi, dar mătasea se spală, Amalia, cum poate fi atât de toantă încât să nu ştie nici măcar asta, mătasea naturală, cea cu-adevărat fină, trebuie stropită foarte bine şi lăsată să se zvânte puţin şi după aceea cu fierul nu foarte cald…

5

Nu auzeam paşi sau glasuri, nici nu simţeam că cineva mă supraveghează pe culoarele pe care le străbat în această Casă nesfârşită. Dar mi s-a părut, şi apoi mi-am dat seama, că cineva începuse să umble prin curţile interioare, prin încăperile goale, pe coridoare, la fel ca mine. Nu erau bătrânele, care se retrag devreme în bojdeucile lor, nici măicuţele, care, când internele se închid în adăposturile lor, cad sleite, fără să mai aibă putere nici să-şi spună rugăciunile.

Erai tu. Am ghicit de la început. Nu te vedeam şi nu te auzeam, dar am avut certitudinea că tu, cu trupul tău infantil şi obscen şi nespălat, te bucurai de acelaşi spaţiu ce mă învăluia pe mine. De ce? La ora asta ar fi trebuit să dormi, ca celelalte orfane, nu să rătăceşti trează, umblând ori poate stând pe loc, uneori nu foarte departe de locurile pe unde treceam eu. De ce dădeai târcoale noaptea pe culoare? Asta înseamnă că doar te prefăceai că ţi-e frică de întuneric, la fel ca bătrânelor, de păianjeni, baubau, *imbunche,* ziduri care se dărâmă, de bandiţi, de don Clemente, de câini răi, gropi unde poţi să cazi, ţigani care fură copiii, arătări negre, baubau, baubau…? De ce mă urmai? Sau mă urmăreai? Nu, nu mă urmăreai. Era doar faptul că o prezenţă, şi această prezenţă trebuia să fii tu, îmi invada vidul meu nocturn, în care nu mă atingea nimic, nici măcar amintiri, nici măcar dorinţe, în care nicio prezenţă nu se oferea

vulnerabilităţii mele. Cu siguranţă că te-ai sculat din pat fără ca celelalte orfane să-şi dea seama, ca să te asiguri că în fiecare noapte eu bântui prin Casă până foarte târziu, uneori toată noaptea, fiindcă nu pot să dorm, şi mi-ai ieşit în cale la început fără să te arăţi, obligându-mă doar să simt că ocupi spaţiul nopţii, teritoriul meu, cerându-mi să te urmez fără să te văd, ca un câine care urmăreşte o pistă lăsată de un miros.

Ziua, treceam printr-o curte ca să repar o ţeavă spartă ce ameninţa să inunde o galerie, şi te vedeam jucând şotron cu colegele tale, lângă tei… înainte să-mi văd de drum stăteam şi te priveam din umbra culoarului, să văd dacă-mi dai vreo indicaţie sau îmi faci vreun semn. Nici nu ştiu dacă mă vedeai. Deşi poate că m-ai văzut, fiindcă ştii să priveşti fără să priveşti şi să ştii fără să-ţi dai seama că ştii. Nu sunt îndrăgostit de tine. Nici măcar nu trezeşti în mine una dintre acele nostalgii aberante pe care bărbaţii de vârsta mea le simt în preajma unei existenţe tinere; eşti o fiinţă inferioară, Iris Mateluna, o fărâmă de existenţă primară ce înveleşte un uter reproducător atât de central pentru persoana ta, încât tot restul fiinţei tale este o coajă superfluă. Dar prezenţa ta în Casă îmi atrăgea atenţia într-un mod atât de presant, încât am fost nevoit să caut să te întâlnesc din întâmplare în timpul zilei şi am început să inventez ocazii de a-ţi ieşi în cale, aşteptând un semn. Nu mă priveai. Nu mă vedeai. M-am obişnuit să fiu o prezenţă peste care ochii alunecă fără ca atenţia persoanei să se fixeze pe ceva. Atunci, de ce mă urmăreai, dacă nu aveai de gând să-mi recunoşti existenţa cu o privire?

Până când într-o după-masă te-am găsit singură pe un coridor, făcând coifuri triunghiulare din foi mari de ziar. Ţi-ai pus pe cap un coif, zâmbindu-mi cu acel zâmbet stupid al tău care lasă să se vadă un incisiv rupt, ca şi cum faptul că ţi-ai pus coiful ăla era cel mai distractiv lucru din lume. Nu-mi

amintesc nimic altceva legat de figura ta în după-masa aceea. Dar nu pot uita că m-a rănit amenințarea pumnului ridicat în sus și expresia feroce a liderului bărbos care vocifera din trecutul de nerecuperat al coifului din hârtie de ziar.

A fost semnalul de început al terorii; liderul bărbos mă urmărea cu zbirii lui înarmați cu carabine, mirosind urât, răzbunători, pe coridoare, în noapte, cu amenințări pline de cruzime și sânge. Ce făcusem eu ca să mă amenințe, cine eram eu? Nimic, nimeni, sunt nimic, nimeni. De unde îl cunoșteam, în afară de știrile din ziarele vechi pe care Arhiepiscopul le trimite aici, la Casa de Exerciții Spirituale, în camioane, ca să nu se distrugă, Maică Benita, ziarele și revistele și cărțile, oricât de vechi ar fi, sunt întotdeauna de folos? Ce îmi cerea această apocaliptică figură care umplea Casa? Nopțile nu mă lăsa în pace în galerii, strigându-mi înjurături, laș, pupincurist, muiere, trădător, târându-și după el toată suita revoluționară care recita pe culoarele mele litania tragediilor lumii, invadându-mi singurătatea, încolțindu-mă, adunând o mulțime zgomotoasă care a năvălit în lumea mea cu intenția de a o distruge.

Când ți-ai făcut coiful de hârtie, îndoind foaia de ziar așa cum ai făcut-o – n-o să-mi spui că nu știai foarte bine ce făceai și pentru ce –, ai lăsat acest chip, această amenințare îndreptată direct împotriva mea.

Dar Casa asta e foarte mare. Puterea acumulată de calmul bătrânelor care umplu acest gol cu voința amuletelor lor este nimicitoare, și mulțimile s-au pierdut în imensitatea asta, devenind tăcute, până ce a rămas doar liderul bărbos cu mâna lui ridicată în sus timp de câteva nopți, înainte să revină la condiția lui de coif, de știre, transformându-se din nou în dimensiunea lui de hârtie veche și lăsând în locul său prezența ta clară acum, cu mâna înălțată lângă zidul dintre patioul

palmierului şi stradă. Farurile unei maşini care a trecut afară au străfulgerat verzi pe cioburile de sticlă ascuţite menite să împiedice pe oricine ar vrea să escaladeze zidul şi să intre în Casă, sau să iasă. Ai lăsat mâna în jos; imposibil. Şi ai continuat să dai târcoale în întuneric, sigură, fără teamă, obligându-mă să merg în spatele tău, asta voiai, să te urmez, să fac ce făceai tu, să ne oprim ca să auzim pe cineva care, foarte târziu, se întorcea acasă fluierând un cântec. Ştiai că am stat la pândă în spatele unui paravan fără ca tu să mă vezi. Ai fi putut să mă surprinzi acolo, dar ai preferat să nu o faci. Mai bine să nu mă vezi. Dacă m-ai fi văzut, ar fi trebuit să mă recunoşti, şi tu mă cunoşti ca Mutulică, cel care mătură şi trage căruţul cu lucruri vechi, să ştiţi, Maică Benita, ar fi trebuit să mă duc să te pârăsc atunci, uitaţi ce face fetiţa asta în loc să doarmă în patul ei, m-am sculat pentru că am auzit un zgomot şi am crezut că ar putea fi nişte hoţi, dar era ea, ce face ea trează la ora asta, trebuie pedepsită, trebuie supravegheată… Nu, îţi convenea mai mult să nu mă vezi.

În fiecare noapte mă purtai dintr-o parte în alta a Casei, ca să te uiţi la scânteierea becurilor de pe stradă pe ţigle, ca să asculţi claxoanele, ca să-i auzi pe copiii care în nopţile de zăduf ale verii se jucau pe alei de-a ce vrea domnia sa, mandandirun dirun dan, eu îl vreau pe unul dintre copiii tăi, mandandirun dirun dan, şi ce nume o să-i punem, mandandirun dirun dan… şi eu urmându-te peste tot, ca nu cumva să te rătăceşti, să rămâi închisă pe vecie în vreo odaie tăinuită, să nu dispari, să găsesc rezolvarea enigmei promenadelor noastre nocturne, împreună, dar fără să ne vedem… deschizi uşile astupate care duc la etajul de sus, scoţând cuiele acelor scânduri în cruce, luptând cu ele ca să cedeze, dar n-au cedat, oricât ai tras de ele, deschide-mi uşa asta, deschide-mi-o, nu fi rău, ce te costă să-mi deschizi o uşă ca să urc să văd ce

e sus, ce se vede de la celălalt etaj, ce n-am văzut niciodată. Până când într-o noapte, după multe nopţi în care veneai până la uşa asta, te opreai în faţa ei şi apoi plecai, ai încercat s-o deschizi din nou şi ai găsit cuiele slăbite, şi scândurile au cedat, fiindcă eu înţelesesem ordinele tale, le îndeplinisem, şi am deschis uşa condamnată ca să urci să rătăceşti prin galeriile de la celălalt etaj şi ţi-am deschis dormitorul celor douăzeci de paturi şi am scos cuiele de la ferestre ca să priveşti oraşul. Supunerea mea te-a îmbunat. Am găsit coiful de hârtie aruncat în noroiul din curte şi l-am ars. Mirosul de barbă pârlită a fost dus repede de vânt.

Urcai în fiecare noapte să te uiţi pe stradă de la fereastră. Te-ai împrietenit cu puştii din cartier. Vorbeaţi ţipând, dansai pe pervaz pentru un grup mereu reînnoit care se strângea ca să te aplaude. Nu mai umblai brambura prin Casă. Cu tine sus, dăruită străzii, cu spatele la mine, pacea culoarelor şi a galeriilor m-a primit iarăşi în sânul ei.

Ştiu că atunci când cedezi unei cereri te umileşti, şi prin urmare îmbunarea este doar momentană, monstrul avid îşi arată din nou ghearele ca să ceară mai mult şi mai mult şi mai mult. Eu ştiam că în curând Iris Mateluna n-o să mai stea la fereastră şi, nemulţumită, o să-mi ceară altceva, sau acelaşi lucru, dar mai mult, mai mult, că o să-ţi reiei urmăririle noaptea prin galerii, în căutarea mea, ca să mă obligi să-ţi dau orice mi-ai cere, şi nu mai vreau să mă supun, Iris Mateluna, nu eşti decât un boţ de carne înzestrat cu tropisme, l-ai uitat pe tatăl tău care i-a tăiat beregata mamei tale în patul unde dormeaţi toţi trei, aşa cum uiţi tot, înlocuind fiecare dorinţă elementară cu o alta, lumina deasupra unui zid, apoi fereastra ce dă spre stradă, acum… nu-ţi puteam da asta, şi ca să nu mi-o ceri fugeam până îmi pierdeam urma în adâncurile Casei. Dar niciodată n-am reuşit să mă pierd, mereu mă găseai şi mă obligai să te urmez,

să rătăcesc pe acele coridoare despre care credeam că numai pentru mine nu sunt un labirint, făcându-mă să-mi pierd simţul de orientare în această Casă care este Casa mea, pe care o cunosc ca-n palmă, până ce, când crezusem că te-am condus la un cotlon unde voiam să te închid pe vecie, m-am trezit, pe neaşteptate, în patioul de la intrare. Cum?

M-am ascuns în tufele de muşcate care împodobesc stâncile false ale grotei de la Lourdes. Te-am văzut că tragi drugul de la poartă. Apoi te-am auzit umblând la broască, fără s-o forţezi, doar ca să verifici ceea ce ştiai, că era încuiată cu cheia, ca în fiecare noapte, clic, clic, clic, dar mai ales ca să-mi arăţi noua ta cerinţă. Nu, Iris. E prea de tot. Am strâns în mână cheile în buzunarul halatului. Nu aveam de ce să te ascult. La urma urmei, nu mă văzuseşi niciodată urmărindu-te. Bănuiai doar, şi dacă se afla de răzbunarea ta pentru că nu te ascultasem, era de-ajuns să mă prefac că nu ştiu nimic. Ai rămas acolo aşteptând, făcându-te că te joci cu o piatră, ca la şotron, dându-mi timp să-ţi deschid poarta. N-am făcut-o. Nu te-am ascultat. Şi ai dispărut pe sub coloane, sărind într-un picior şi lovind piatra cu celălalt. Lăsaseşi drugul de la poarta dinspre stradă scos. De cum am văzut că nu mai erai acolo, am alergat spre poartă să pun drugul, asta-i datoria mea, am făcut asta seară de seară timp de mulţi ani. Nu-mi place să nu fie pus drugul de la poarta dinspre stradă.

Ai făcut acelaşi lucru câteva nopţi la rând. Scoteai drugul, deschideai şi închideai broasca, deşi ştiai foarte bine că e încuiată cu cheia – clic, clic, clic, important era mesajul – şi apoi te îndepărtai spre patioul tău. Lăsai poarta fără drug. Când dispăreai, eu puneam iarăşi drugul. Până când într-o noapte n-ai plecat spre patioul tău. Probabil că te-ai ascuns ca să mă păcăleşti, şi după trei minute, de cum am pus drugul şi m-am ascuns şi eu, te-ai întors la poarta pe care acum ai găsit-o

cu drugul pus. Nici măcar nu te-ai deranjat să umbli la broască. De ce, dacă mă descoperiseşi?

— Mutulică.

Iris, am răspuns. Nu m-ai auzit, pentru că vocea mea nu se aude. N-a ieşit din peşteră. Dar cu şiretlicul ăsta m-ai obligat să-ţi fiu complice. A doua noapte, când toată Casa dormea, te-ai dus iarăşi la poartă. Ai găsit-o fără drug. Şi descuiată. Te-am urmărit; n-ai făcut nicio mişcare de prisos şi nici nu te-ai arătat surprinsă. Ai deschis poarta şi ai ieşit pe stradă.

Te-am aşteptat între stâncile de ciment decolorat. Să închid. Să încui cu cheia şi să pun drugul pe dinăuntru. Să inventez repede o poveste care să explice dispariţia ta, te-au furat ţiganii, te-a mâncat baubaul, ai fugit cu asasinul de taică-tu, te-a devorat întunericul Casei, ai căzut într-un puţ, te-ai rătăcit prin pod, ai rămas închisă în vreun cufăr în care te apucaseşi să scotoceşti, or să creadă orice, şi numai eu o să ştiu că te-am lăsat afară, pe mâinile jandarmilor, care te vor preda doctorilor să te ciopârţească, bucată cu bucată, ai un corp tânăr, multă lume are nevoie de organele tale şi doctorul Azula vrea mereu glande şi utere, ochi, mai ales ochi, caută nişte ochi pe care nu-i poate găsi şi pe care don Jerónimo îi cere să-i găsească şi să i-i dea lui, şi aşa, ciopârţită, transplantată bucată cu bucată în corpurile altora, împărţită, n-o să mai exişti.

Dar înainte de a face ceva ca să te dau pe mâna călăilor, poarta s-a deschis şi ai intrat, după mai puţin de zece minute de stat afară, fredonând destul de tare, prea tare, ca şi cum nu te-ar mai fi interesat să păstrezi secretul, fiindcă eu, complicele tău, aveam misiunea de a te proteja. Când ai trecut prin faţa Fecioarei din Lourdes te-ai închinat fără să-ţi întrerupi nici cântecul, copilă neagră, neagră răsfăţată, unduieşte-ţi mijlocul şi vin' la neica, nici ritmul paşilor. Nici măcar nu

zâmbeai ca şi cum ai fi făcut o poznă. Nimic. Cântai. Căscai. Şi ai dispărut.

M-am dus să pun drugul şi să încui poarta cu cheia. Nici măcar nu te deranjaseşi s-o închizi; am găsit-o larg deschisă, lăsând noaptea groaznică să se scurgă încet afară.

Din când în când lăsam poarta de la intrare deschisă ca să iasă. O aşteptam să se întoarcă, uneori ceasuri şi ceasuri întregi, până în zori, ascuns printre stâncile de mortar ale grotei. Dar eu nu mai stăteam în Casă; Iris, afară, croindu-şi drum prin hăţişul locurilor pe care le străbătea, cu câini nesătui, case şi clădiri foarte înalte de unde era pândită, poduri, bulevarde, maşini, larmă, mă târa cu ea ca să mă predea lui don Jerónimo.

Pentru că târât mergeam. Ca un câine. Legat de un lanţ ca s-o urmez peste tot şi s-o ascult, orb şi fără voinţă, legat ca să nu cobor în stradă şi să mă calce o maşină, cu o zgardă cu ţepi pe dinăuntru, din acelea care se folosesc ca să dresezi câinii, nu poţi face altceva decât să asculţi, fiindcă zgarda te zgârie când te împotriveşti şi ţepii îţi rănesc gâtul când stăpânul are chef să tragă de lesă, rezişti puţin, chiar dacă foarte puţin, dar până la urmă, cu gâtul plin de răni, nu mai eşti în stare să rezişti şi asculţi, din cauză că doare prea tare să nu asculţi şi să vrei să ai o voinţă şi dorinţe proprii, până când, în cele din urmă, ca să nu mă doară şi să nu-mi mai sângereze gâtul când ei îi vine să tragă de lesă şi ţepii mă împung, ajung să uit că odată, în trecut, demult, demult, când încă mai înţelegeam ce înseamnă să nu te supui, poate am avut voinţă şi am încercat să nu mă supun. Eu nu sunt nesupus. Iris este crudă şi uneori zgarda cu ţepi îmi împunge gâtul doar pentru plăcerea ei de a mă vedea suferind, urmând-o la distanţă, dar fără să o pierd din ochi şi fără s-o las nici pe ea să mă vadă, ca să stea în voie de vorbă cu prietenii ei… unul îi

cumpără o coca-cola… intră în prăvălia unde băieţii din cartier joacă fotbal mecanic şi vând şi schimbă reviste vechi… o învaţă dansuri noi şi cântece la modă… joacă popice şi bile şi îi citesc romane… îl însoţeşte pe Gigant ca să-l ajute să împartă foi volante multicolore: *Magazinele Martin Pescador. Facilităţi la plată. Somiere. Paturi. Pături. Obiecte de menaj. Preţurile sunt atât de mici, că trebuie să te apleci ca să le vezi.* Gina prietena Gigantului, aşa i se spune în cartier. Totul atât de ingenuu, atât de infantil.

Şi dacă don Jerónimo o să afle că Iris mă târăşte pe străzi? Cel mai probabil că nu m-ar recunoaşte, transformat în câinele lui Iris, deposedat de tot ce avea Humberto, în afară de principiul activ al privirii mele, pe care doctorul Azula nu l-a putut extirpa. Şi dacă acoliţii lui şi-ar da seama de asta, ochii mei pe chipul câinelui lui Iris? Atunci ar pune mâna pe mine, de astă dată pentru totdeauna, nu mai pot aştepta, Humberto, îmbătrânesc, doctorul Azula şi cuţitele lui şi asistenţii lui cu mască şi îmbrăcaţi în alb sunt pregătiţi, încă în slujba mea, aşteptând momentul când te vor întâlni, acum trebuie să-mi înapoiezi ce e al meu şi păstrezi tu. Sunt oameni ascunşi în pragurile uşilor, oameni de-ai lui, un bărbat care brusc, dând colţul, se întâlneşte cu mine şi se preface că îşi mângâie mustaţa, dar nu şi-o mângâie, şi-o lipeşte cu clei, pentru că este o mustaţă falsă, ca să nu-l recunosc eu, ca şi cum eu aş putea recunoaşte, nu recunosc pe nimeni, nici pe Emperatriz, cu siguranţă că mă supraveghează de la ferestrele maşinilor care trec, cu colţii ei băloşi, cu ridurile concentrate pe fruntea ei de pitică, toţi căutându-mă, fiecare cu interesul lui, şi Peta Ponce, cea mai primejdioasă, cea mai implacabilă, cea mai crudă, cea pe care aş observa-o cel mai greu, fiindcă o pot confunda cu orice bătrână, paşii ei nu se aud, ştie să dispară, babă lascivă care nu mă laşi în pace, îmi râd de tine pentru că trăiesc servind nişte bătrâne care

sunt ca tine, dar care nu mă cunosc în situaţia în care m-ai cunoscut tu şi de aceea mă lasă în pace în Casă, sunt şi eu o babă, don Jerónimo, sunt câinele lui Iris, lăsaţi-mă să mă odihnesc, nu mă hăituiţi, eu v-am slujit, a fi martor înseamnă şi a fi servitor, dumneavoastră ştiţi că servitorii rămân cu o parte din stăpânii lor, sigur că ştiţi, cum să nu ştiţi, dacă eu am rămas cu cea mai importantă parte din dumneavoastră când m-aţi plătit ca martor al fericirii dumneavoastră. Perfecţiunea perechii fericite se etala acolo, departe, îndepărtată ca panorama unor munţi superbi, dar intangibili care îmi înlănţuiseră ochii în faţa acestei admiraţii şi avariţii de care Jerónimo şi Inés ştiau şi aveau nevoie. Nu erau capabili să trăiască fără prezenţa privirii mele invidioase ce le crea fericirea, durerea ochilor mei care îi priveau le furniza fericirea, hrănindu-i. Nu eu – eu eram exclus –, ci invidia mea a fost timp de mulţi ani în slujbă cu plată la don Jerónimo. Dar eu am rămas cu privirea încărcată de putere, asta este avuţia mea, nu v-o dau, nu o să îngădui să mi-o luaţi, de-asta o ascund aici în Casă, ca să nu mi-o luaţi dumneavoastră, don Jerónimo, ca să nu vă mai apropiaţi niciodată de fericire, şi de-asta n-o să mai ies niciodată pe stradă cu Iris, nici măcar travestit în câine, chiar dacă o să-mi tragă picioare şi o să mă bată ca s-o ascult, n-o să ies, o să rămân aici unde sunt, calm ca un sfânt de ipsos între stâncile astea de cărămidă şi ciment.

Gigantul şi Iris erau perechea fericită. Privirea mea se adâncea în ei, ghicind amănuntele acestei relaţii care devenise exclusivă, pentru că Iris îl adora pe Gigantul ei, o să se însoare cu mine, le povestea orfanelor, uitaţi-vă la poza lui care e aici în revista asta cu Mickey Mouse, uite, aici vine în urma lui câinele Pluto, ăsta e el, Gigantul, care trece prin cartier câteva după-amieze pe săptămână, şi îl aştept la fereastra de la etajul de sus ca să ne dăm întâlnire, strigând în gura mare

mai târziu, Gigantule, după ce se culcă bătrânele, aşteaptă-mă puţin, acum o să vin să mă întâlnesc cu masca ta formidabilă, care îi domină pe toţi trecătorii de pe stradă.

Se aşezau în rigolă ca să stea de vorbă. Nu ştiu despre ce. Nu-mi dau seama despre ce se poate vorbi cu o fiinţă ca Iris Mateluna, care nu-şi cunoaşte decât propriul trup, pentru că restul, satul ei, maică-sa moartă, taică-su puşcăriaşul au fost uitaţi în altă încarnare ce nu are nimic de-a face cu încarnarea prezentă, cea a prietenei Gigantului, care nici măcar nu se numeşte Iris, ci Gina, e mai modem, Gina, Gina, dansează ceva pentru noi mişcându-ţi bine ţâţele, Gina, aici, la colţ, hai, Gina, mişcă-te bine…

Trebuie să spun adevărul. La început, cum nu e un băiat rău, Romualdo a fost afectuos cu Iris ca un frate mai mare, ca şi cum i-ar fi fost milă de ea. Îi spunea poveşti… patronii turci proprietari ai magazinelor Martin Pescador erau de treabă, când cineva venea şi făcea cumpărături mai multe spunând că Gigantul îi dăduse una din foile lui volante multicolore, patronii turci îmi dau un bacşiş, mă lasă să dorm în magazin, îmi pun o salteluţă la intrare şi îmi lasă cheile, au multă încredere în mine, sunt paznic de noapte, nu numai Gigant, şi în unele zile trec prin cartierul ăsta, în alte zile prin altul, dar îmi place mai mult să vin aici, mi-ar plăcea să locuiesc în cartierul ăsta, când o să câştig mai mult o să-mi caut o cameră la o pensiune pe aici, dar cine ştie când o să se-ntâmple asta, sigur că uneori mă ascund într-un loc al meu, mai jos pe strada asta, ca să-mi fac siesta, cine să bage de seamă, e o maşină veche, doar şasiul, fără roţi şi fără motor, şi mă bag în maşină şi îmi fac siesta.

L-am urmat până la maidan. Capul mare de mucava pictată tronând pe scaunul şoferului. El, în poziţie fetală, dormea pe bancheta din spate. Mi-am vârât mâna pe fereastra fără geam. Am pipăit

uşor ochii pictaţi ai Gigantului. Romualdo s-a trezit şi mi-a strigat:

— Lasă-mă-n pace…

L-am lăsat.

— Ce vrei?

— Nimic.

— Atunci, şterge-o.

Am plecat înspăimântat, astupându-mi gura cu o mână şi ţinându-mă de gât cu cealaltă, pe străzile pe care glasul meu le-a despărţit printr-o prăpastie între chipurile acelor persoane ce erau toate don Jerónimo, doctorul Azula, Emperatriz, Peta, oameni nemiloşi care mă vor pârî Maicii Benita, care îi vor povesti Părintelui Azócar că toată viaţa mea e o născocire, Mutulică vorbeşte, are dorinţe, are o privire foarte puternică, ştie lucruri, să ştii, e un escroc, un tip periculos, şi atunci îmi vor lua cheile, astea cu care mă încui aici ca nimeni să nu ajungă până la mine şi să mă descopere, da, îi vor da telefon Arhiepiscopului, care va lua legătura cu don Jerónimo să vină să mă ia, fiindcă eu nu mai ieşeam tras de lanţul lui Iris, ci singur, pe cont propriu, ca şi cum aş fi uitat că doctorul Azula îmi va scoate ochii, pe care îi va conserva vii şi văzând, într-un flacon special, ca să i-i dea lui don Jerónimo, şi atunci, doar atunci, el o să uite de mine şi o să mă lase să mă întorc la mormanul de gunoi din care fac parte, fiindcă privirea mea este singurul lucru care îl interesează, a renunţat la toate celelalte, dar nu la privirea mea, îndurerată, nostalgică, invidioasă, restul persoanei mele nu îl interesa deloc, deloc, deloc, acel cuvânt denunţător pe care îl scăpasem îmi ardea gâtlejul.

Închis în curtea mea interioară şi băgat în pat, nu mă vor găsi. Febră, frisoane, babele m-au înfofolit în cârpe ca pe un prunc. Gâtul inflamat m-ar fi împiedicat să vorbesc, chiar dacă aş fi vrut. Imposibil să înghit cu durerea asta. Papilele de pe limbă înroşite, cerul gurii însângerat, laringele iritat, lasă, lasă, înveliţi-mă, babelor, înfofoliţi-mă

bine, ca să nu tremur din cauza febrei, ca să nu-mi pot mişca nici braţele, nici mâinile, nici picioarele, hai, babelor, coaseţi-mă tot, nu numai gura care-mi arde, ci mai ales ochii, ca să le îngropaţi forţa în profunzimea pleoapelor mele, ca să nu vadă, ca el să nu îi mai vadă niciodată, ca ochii mei să-şi consume propria putere în întunecime, în neant, da, coaseţi-i, babelor, că aşa don Jerónimo va rămâne pentru totdeauna neputincios.

Bătrânele mi-au dat nişte fierturi foarte eficiente ca să mă fac bine. María Benítez mi-a făcut badijonări cu albastru de metil; gura mea era ca o cavernă pe care nu îndrăzneam s-o arăt, pentru că până şi bătrânele râdeau de buzele mele vineţii şi de limba mea cenuşie, altă badijonare, María, chiar dacă nu mai e nevoie, pentru că n-o să îndrăznesc să ies pe stradă cu gura albastră, m-ar crede lumea nebun şi m-ar duce la balamuc… nu putem să-ţi facem badijonări toată viaţa, Mutulică, nu mai ai temperatură, ai putea să te scoli dacă vrei, te simţi mai bine, şi uite, uite soarele, uite ce minunat e soarele ăsta de toamnă…

Eu cunoşteam obiceiurile Gigantului. Era moale. În ciuda poveştilor lui despre bacşişuri fantastice, leafa lui mizerabilă şi slujba nu îl mulţumeau. Era epuizant, nu numai umilitor, să umbli pe străzi cu căpăţâna aceea caraghioasă, împărţind fluturaşi ce nu interesau pe nimeni cu excepţia copiilor, care îi îndoiau şi îi împătureau şi făceau din ei bărcuţe ca să le dea drumul să plutească pe câte un firişor de apă ce se scurgea iarna pe marginea străzii. Lucra cât mai puţin cu putinţă. Vara, căldura din interiorul căpăţânii îl sufoca. Când era frig, tremura în costumul lui de percal. În Fordul părăsit de pe maidan a improvizat un soi de gospodărie; cutii de conserve înnegrite ca să încălzească ceaiul, reviste jerpelite, cărţi de joc pentru pasenţe, lipită pe parbriz fotografia unei

formaţii de pletoşi, capul Gigantului despărţit de trup odihnindu-se pe scaunul din faţă. Eu dădeam târcoale ca să-l privesc. Mă uitam la Romualdo cum doarme. Dar nu voiam să doarmă şi iarăşi i-am pipăit ochii.

— Iar ai venit? Ce căcat mai vrei?

Capul Gigantului. Asta vreau. Să-l închiriez, Romualdo, ca să mi-l pun eu şi la adăpostul lui să fac parte din perechea fericită. Ai vrut să mă întrebi de ce îmi trebuie, dar te-ai oprit la timp în mijlocul frazei ca să mă întrebi, mai bine, cât. O mie. Ţi-ai afişat într-un zâmbet lent sub mustăţile negre dinţii tăi albi, umezi… da, dar nu, imposibil, chestia asta cu Gigantul e slujba mea, patronii turci sunt proprietarii căpăţânii, e foarte fină, uite, din mucava uşoară, toată pictată cu duco, strălucitoare, vezi, patronii turci supraveghează cum îmi fac traseul şi cum împart fluturaşii, nu vezi că asta e publicitate… capul Gigantului este al lor, nu-i al meu, dacă ar fi al meu, hm, ţi l-aş împrumuta cu multă plăcere, dar nu e al meu…

— O mie cinci sute.

— Pentru cât timp?

— Nu ştiu, o oră, două…

— S-a făcut.

Întrebarea „pentru ce” îţi stătea pe limbă, dar în sfârşit, ce treabă am eu să mă bag în ce face lumea, tipul ăsta e al naibii de ciudat, uite ce glas are şi gura vineţie ca cea a ursului polar de la grădina zoologică… şi o mie cinci sute nu-i cad rău nimănui. Cine o să-şi dea seama că nu sunt eu Gigantul, că lumea nici nu se mai uită la Gigant când trece pe stradă, şi pe deasupra mi-a promis că o să împartă foile volante ca şi cum aş fi eu.

— S-a făcut.

Iei căpăţâna de pe scaunul din faţă al Fordului, masca nemaipomenită, colorată, pistruiată, de paiaţă, marionetă, păpuşă, ochi bulbucaţi şi râs încremenit ce dezvăluie doi dinţi de iepure.

— Bun. Acum te îmbrac.

— Bine.

— Dă-ncoa’ mia aia cinci sute.

Îi dau. Romualdo îmi dă o pereche de pantaloni de percal înfloraţi. Mi-i pun.

— Acum haina?

— Nu, întâi capul, pe urmă haina, ca să acopere panglicile cu care o să-ţi fixez bine căpăţâna.

Mi-o aşază pe cap, ca într-un ritual, ca episcopul cu mitră care încoronează un rege, anulând prin noua învestitură orice existenţă anterioară, pe toate, Mutulică, secretarul lui don Jerónimo, câinele lui Iris, Humberto Peñaloza sensibilul prozator care ne oferă în aceste dulci pagini o viziune atât de artistică şi plină de simţire a lumii dispărute de altădată, când primăvara inocenţei înflorea în grădinile cu glicină, a şaptea vrăjitoare, toţi ne-am dizolvat în întunericul dinăuntrul măştii. Nu văd. Acum, după ce că nu am glas, n-am nici vedere, dar nu, aici e o fantă în gâtul Gigantului, pe unde trebuie să privesc. Nimănui nu-i va trece prin cap să-mi caute ochii în gâtul acestei paiaţe de mucava.

— Comodă nu e, de ce să te mint, şi tu eşti un sfrijit. Da’ vezi că nu e aşa de grea cum pare la început? Adevărul e că e fină, mucavaua e subţire, calitatea-ntâi. Treb’ să te obişnuieşti să priveşti prin crăpătură, asta-i cel mai important. Treaba e să nu cazi pe undeva şi să-mi turteşti capul, că patronul e pestriţ la maţe, şi capul ăsta e tare scump. Hai, acum haina.

Sacerdotul se retrage înclinându-se respectuos. Haina este şi ea înflorată, dar cu un model diferit, ca şi cum cineva ar fi confecţionat straiele mele de ceremonie cu bucăţi de percal decolorat. Fac un pas rigid, doi, ţinându-mi coroana cu mâinile, dar în scurt timp îmi dau seama că nu e dificil să o ţin în sus, fiindcă este propriul meu cap, da, simt briza care îl mângâie şi mâna mea care îmi pipăie obrazul, la revedere, Romualdo, vorbesc clar şi tare, văd oraşul înconjurându-mă la fel de

binevoitor precum Casa, pentru că nimeni nu mă va putea descoperi deghizat astfel. Văd totul de la înălţimea mea eroică, mai mare decât cea a lui don Jerónimo, cu minunaţii mei ochi de mucava acolo sus, contemplând turnurile de cristal ale împărăţiei mele. O iau pe o stradă oarecare fără să mă uit cum se numeşte, ca să mă pot întoarce fără să mă rătăcesc, ştiu că nu o să mă rătăcesc, fiindcă Gigantul nu se rătăceşte în împărăţia sa.

Este ceasul cel mai palid al zilei. Dacă nu se întâmplă ceva care să salveze situaţia, totul poate dispărea în faţa nemaivăzutei mele staturi. Cvartalul foarte lung este un singur perete cu porţi la intervale regulate, violetlilarozgalbenlămâie, bucăţi de culori diferite în jurul fiecărei porţi marchează diferitele case, plante, o bancă, robinetul de apă care picură, copaia, mătura de nuiele, doamna care a cumpărat un aragaz cu butelie, begonia într-un ceainic turtit, fiecare poartă dă la iveală o lume diferită, şirul de nuci fără frunze de-a lungul aleii pe unde vin Gina şi Gigantul mergând unul lângă altul şi râzând şi ea îi cere o coca-cola şi el îi cumpără şi Gina aruncă fluturaşi coloraţi care nu se văd în lumina înşelătoare a acestei ore şi Gina se învârteşte sub ploaia de fluturaşi în cădere, ca să prindă pliantele pe care le-a azvârlit chiar ea pentru plăcerea de a se învârti printre hârtiile multicolore. O femeie măruntă scoate un *brasero* pe trotuar. Apa scursă prin rigolă reflectă flacăra albăstrie care o să ardă cărbunii ca să-i transforme în jăratic. Gina îi dă un fluturaş.

— E un circ, domnişoară?

— Nu, e un film.

— Dumneata cine eşti?

— Sunt Gina, Pantera de pe Broadway.

Figurile ascunse care şuşotesc pe la colţuri şi vocile şi zgomotele înfundate aşteaptă ca o baghetă magică să le pună în mişcare ca să devină autentice. Nu Iris mă călăuzeşte, eu o călăuzesc pe

ea, pentru că recunosc totul, în ciuda penumbrei de pe străzile largi. Ceva mai încolo o bătrânică stă pe vine ghemuită ca un gargui şi suflă în tăciunii altui *brasero*… coada de scântei invadează strada, este răsuflarea crepitantă care iese din gura acestei vrăjitoare bune ca să aprindă felinarele şi să ne lumineze drumul, şi magia stridentă a electricităţii schimbă brusc semnul lucrurilor, albastrul-deschis este violet, rozul este purpuriu, galbenul-lămâie este portocaliu, iar figurile înlemnite la colţuri par nişte conspiratori… îi recunosc, electricitatea îi dă de gol, pe mine nu, sunt în continuare Gigantul care cunoaşte pe toată lumea în cartier, cei Patru Aşi fumând la un colţ nu conspiră împotriva nimănui, sunt Aniceto, Anselmo, Andrés, Antonio, hai, Irma, dă-i drumul ibovnicului tău, nu fi neruşinată, nu vezi că s-au aprins luminile, şi continuăm pe trotuarul pe care apar alte femei ca să-şi aprindă câte un *brasero,* suflă şi pălăvrăgesc, uite-o, fătuţa care stă în Casă, aia care dansează, Gina cică se numeşte, nu-i adevărat, o cheamă Iris, e prietena Gigantului, să traversăm pe partea cealaltă a străzii, şi ne luăm de mână şi pentru o clipă farurile unei maşini care frânează reuşesc să ne transfigureze, iluminaţi, fantasmagorici, mai mari şi mai frumoşi decât cotidianul pe care ceasurile îl deteriorează, pe când pe noi aceste faruri, în această secundă a frânării, ne izolează şi ne apără, şi nu auzim strigătele indignate ale şoferului, care îşi continuă drumul până ce dispare în realitatea altor colţuri de stradă. O conduc pe Iris până la maidan. Ne ascundem în spatele Fordului.

— Hai să ne iubim.

Nimic în mine nu şovăie. Nici mâinile mele înfierbântate, nici sexul înflăcărat în timp ce ea îmi mângâie obrazul de mucava, nici greutatea mea care o zdrobeşte obligând-o să se mlădieze cu ochii în jos, tu eşti dragostea mea, vreau să mă mărit cu tine, pentru că eşti aşa de frumos, pentru

că faci sex aşa de bine, nu mă lăsa, mai vreau sex, mai vreau şi eu îi dau mai multă dragoste şi mai multă, fiindcă îi pot da toată dragostea, până o să se sature… până o să vină ora să ne despărţim, trebuie să plec, Gigantule, îţi promit că o să stau cu tine o noapte întreagă ca să mergem să râdem şi să dansăm împreună, da, Gina, şi o să-ţi cumpăr lucruri frumoase, când, Gigantule, spune-mi când, nu ştiu, nu pot să-ţi promit nimic, fiindcă nu ştiu când mă pot întoarce iar în cartierul ăsta, că dacă mă prind patronii turci or să mă dea afară, nu vezi că trebuie să cutreier toate cartierele din apropierea magazinelor Martin Pescador, ce câştig dacă umblu mereu prin acelaşi cartier, că eu fac publicitate şi pentru asta sunt plătit, atunci când, Gigantule, nu ştiu, nu ştiu, bine, o să te aştept în fiecare seară la fereastra de la etajul de sus, o să mă uit să văd dacă vii şi o să ies să ne întâlnim, îmi faci un semn şi cobor… la revedere, Gigantule, ce sex mişto, la revedere, Gina, şi rămân să te aştept ascuns între stâncile grotei.

6

Eu sunt tatăl copilului lui Iris.

Nu e niciun miracol. Am ceva ce don Jerónimo, cu toată puterea lui, n-a reuşit niciodată să aibă: această capacitate simplă, animalică de a procrea un copil.

Pândeam venirea lui Romualdo. Aranjam ca Iris să poată ieşi, ieşeam şi eu la scurt timp, îmi schimbam capul cu capul Gigantului şi făceam sex. Romualdo îşi cumpărase un ceas de mână în rate, plătit cu banii pe care i-i dădeam eu ca să-mi împrumute capul Gigantului. După ce María Benítez a examinat-o pe Iris şi a spus că da, bineînţeles că aşteaptă un copil, nu spun eu că fetişcanele astea din ziua de azi rămân grele numai cât văd o pereche de izmene, chiar în după-masa aceea i-am spus lui Romualdo că n-o să mai am nevoie de căpăţâna de Gigant.

— Şi ceasul meu?

Am ridicat din umeri.

— Cum o să-l plătesc până la capăt?

Nu i-am răspuns. Voiam să găsească el singur soluţia, ca să nu dea vina pe mine.

— O să trebuiască să închiriez căpăţâna altor băieţi.

Exact. Corect. Bravo, Romualdo, eşti intermediarul perfect. Iris purta deja copilul meu în pântece. Trebuia să demolez restul inutil al persoanei ei care învăluia acest uter ocupat de fiul meu. M-am uitat la Romualdo. Nu ajunsese prea

repede, fără şovăieli, la soluţia exactă? I-am propus să folosească el însuşi capul de Gigant ca să facă sex cu Gina.

— Eu n-am nevoie să mă maschez nicicum ca s-o regulez pe gagica asta pe jumătate nebună.

L-am întrebat dacă o făcuse deja.

— Nu.

Nu l-am crezut. Trebuia să am siguranţa absolută că fiul lui Iris este al meu. I-am propus să facem un pariu. Dacă reuşea s-o seducă pe Gina fără capul de Gigant, eu îi dădeam banii ca să plătească ce mai avea de plătit pentru ceas.

— De acord.

Am văzut totul de la fereastra din spate a Fordului. Când Romualdo a început să-şi scoată căpăţâna, Iris a urlat ucigă-l toaca, ucigă-l toaca, să nu zbori, vrăjitorule, nesuferitule… şi capul a căzut pe jos. Romualdo a încercat s-o proptească pe Iris de portbagajul Fordului, dar ea l-a zgâriat pe faţă, strigând şi plângând, încrucişându-şi picioarele şi muşcându-l de mâini pe Romualdo, care voia să o apuce de sâni, Romualdo excitat şi furios din cauza sângelui şi a încăierării. Eu mi-am pus capul în timp ce se luptau.

Mi-am pus straiele de percal ca să mă duc s-o salvez din mâinile mişelului, şi am luat-o în braţe pe stradă, consolând-o, da, e un om rău, e păcat să te încurci cu altcineva care nu e Gigantul, eu sunt singurul om bun, Gina, ia fluturaşii ca să-i împărţi, uite, ţi-am adus cadou revistele astea, uite, vrei să-ţi citesc romanul ăsta aşa de frumos care s-a publicat în *Cariño,* uite, ia panglica asta de catifea bleu pentru păr şi o pereche de ciorapi, o coca-cola, şi-o îngheţată de trei culori.

Romualdo mi-a zis că foarte bine, că am câştigat pariul. Mi-a mărturisit că acum nu mai era aşa de îngrijorat cu ceasul, fiindcă avea doi clienţi pentru căpăţână, doi puştani care nu îi dădeau o mie cinci sute, bineînţeles, ci o mie… cine ştie pentru ce

voiau capul de Gigant, el nu se băga în treburile altora.

Cum o lăsam să iasă foarte des, Iris şi-a făcut în scurt timp o clientelă minunată în cartier. Eu mă ascundeam în interiorul Fordului ca s-o văd făcând sex cu mine, ţipând de plăcere, dându-şi ochii peste cap, râzând, mângâindu-mă pe obraz, destrăbălându-se sub ochii mei. Reputaţia lui Iris n-a întârziat să se răspândească în tot oraşul. Veneau bărbaţi din cartiere îndepărtate ca să facă sex cu ea. La început veneau meşteşugari şi liceeni, pe urmă snobi în maşini. Mai târziu, am văzut domni în automobile conduse de şoferi în uniformă, diplomaţi cu jachete de firmă, generali cu tunici strălucitoare, academicieni cu pieptul acoperit de decoraţii şi fireturi, canonici burtoşi şi chei ca nişte mingi de seu lustruite, moşieri, avocaţi, senatori care în timp ce făceau sex perorau despre lamentabila situaţie din ţară, artişti de cinema machiaţi ca nişte curve, comentatori de la radio care deţineau adevărul absolut. Schimbau luxul lor cu straiele mele, chipurile lor cu al meu, care îi revitaliza, ca să se reguleze cu Iris şi să-şi cufunde mâinile în carnea aceea moale îndrăgostită de mine, pe care de la fereastra din spate a Fordului eu o vedeam cedând insistenţelor şi mângâierilor. Odată, l-am văzut pe don Jerónimo de Azcoitía coborând din Mercedesul Benz, apoi vorbind cu Romualdo, plătindu-i şi punându-şi capul meu. Nu mi-a fost frică; uterul lui Iris aparţinea de-acum copilului meu. Din contră, mi-a fost milă, pentru că de când l-am părăsit, acum mulţi ani, încearcă de toate, orice, până şi cele mai extravagante lucruri, ca să-şi recupereze potenţa pe care o păstrez eu în ochi. Nu mai e atât de tânăr. Acoliţii lui îi caută situaţii şi experienţe aberante, pe care el le acceptă cu disperare. Dar este inutil. Dumneavoastră ştiţi că este inutil, don Jerónimo, până n-o să vă permit eu, şi sărmanul rămâne

închis în el însuşi fără să poată pătrunde, cu sexul fleşcăit ca o mânecă fără braţ.

Când l-am văzut şi nu m-a cuprins frica, mi-am dat seama imediat că trebuie să-mi asum un risc care merita: să-i dau voie, deghizat în persoana mea, să facă sex cu Iris Mateluna. Era de-ajuns ca eu să-l privesc în timp ce face sex, să-mi reiau pentru câteva clipe vechiul rol de martor al fericirii şi al victoriilor sale.

Căpăţâna mea l-a înghiţit. Şi când a venit Iris, a proptit-o de zid, s-au împreunat, dar nimic, ce-i cu tine, iubitule, nu mă mai iubeşti, că nu ţi se mai scoală, iubeşti pe altcineva, nu, nu, aşteaptă, sunt obosit, aşteaptă puţin, prin percalul costumului care îi era foarte strâmt a ajuns până la mine zbuciumul nevoii urgente, disperarea lui implorând ajutorul meu, invocând numele meu, dorind privirea mea. Când am simţit că zbuciumarea lui va exploda, m-am apropiat de fereastra Fordului ca să mă poată vedea, pe mine, Humberto Peñaloza, cel care îl însoţea la casele de curve când Inés era însărcinată şi lui îi era teamă să se atingă de ea, ca nimic să nu ştirbească perfecţiunea pruncului ce avea să se nască, hai, Humberto, vino cu mine, şi mă ţinea acolo, să mă uit cum se regula cu câte-o curvă ordinară, şi-mi spunea uite ce mascul simt, Humberto, uite cum o fac să juiseze, pun prinsoare că tu n-ai putea s-o faci să juiseze cum o fac eu cu potenţa mea nemaiîntâlnită şi cu forţa braţelor mele şi cu experienţa picioarelor mele şi a mâinilor mele şi a limbii mele şi a buzelor mele, uite, Humberto, uită-te la ea, ascultă cum ţipă, îţi dai seama că eşti un nenorocit, pentru că nu poţi trezi înfocarea pe care eu ştiu s-o trezesc, te biciuieşte şi te răneşte durerea, lasă nostalgia să distrugă tot ce a mai rămas întreg în tine, simte tristeţea, fiindcă eşti incapabil să faci ceea ce eu sunt capabil să fac… ceea ce eraţi capabil, don Jerónimo. Acum nu mai sunteţi. Azi da, pentru că eu vă permit să-mi vedeţi chipul încadrat de fereastra

automobilului, şi durerea din ochii mei când vă privesc, durerea care sălăşluieşte şi acum în pupilele mele; de aceea am putut s-o fac să urle de plăcere pe Iris Mateluna.

Pot să-mi imaginez frământarea cauzată de nehotărârea care l-a încercat pe don Jerónimo când m-a văzut; s-o lase chiar atunci pe Iris, întrerupând unicul său act viril după mulţi ani, ca să mă urmărească şi să pună în sfârşit mâna pe mine; sau să rămână cu Iris şi, bucurându-se de ea, să mă piardă şi să vă pierdeţi pe dumneavoastră pe vecie. M-a văzut o secundă şi a ştiut că sunt eu, nu o năzărire. Am fugit să mă ascund în Casă. N-o să mai ies niciodată. Pentru ce? Totul e gata şi pregătit, şi planul meu stabilit; n-o să-mi fie greu să-l conving pe don Jerónimo că fiul meu, care se va naşte din pântecul lui Iris Mateluna, este al lui, ultimul Azcoitía dorit şi aşteptat şi căutat în pântecul lui Inés, care a refuzat să-l zămislească. Don Jerónimo îl va recunoaşte. Îi va da numele şi pământurile sale. Va fi proprietarul acestei Case. O va salva de la distrugere, ca să rămână la fel, un labirint de ziduri roase şi solitare, în care eu voi putea sta pentru totdeauna.

Ce-ar spune tatăl meu, bietul meu tată, profesor de şcoală primară, dacă ar şti că un nepot de-al lui, un fiu al meu, un strănepot al mecanicului unui tren care cu funinginea lui de cărbuni unea două sau trei orăşele din sud va purta numele Azcoitía? Nu, nu, Humberto, trebuie să respectăm ordinea, nu e permis să înşeli şi să furi, ca să fii un cavaler trebuie să începi prin a fi cinstit. Nu putem fi Azcoitía. Nici nu-i putem atinge. Noi suntem Peñaloza, un nume de familie urât, banal, un nume care în comedioare se întrebuinţează în glumele mitocăneşti, simbol al iremediabilei ţopenii ce caracterizează personajul ridicol, ferecându-l pentru totdeauna în temniţa unui nume de familie plebeu, care a fost moştenirea tatălui meu. Pentru că am avut tată, don Jerónimo, da, chiar dacă nu vă

vine să credeţi, chiar dacă niciodată nu v-aţi gândit să cercetaţi sau să mă întrebaţi ceva în legătură cu acest fapt de netăgăduit, eu am avut un tată, şi am avut o mamă, şi am avut o sărmană soră, prima care a dispărut, devorată de o căsătorie ruşinoasă, dar necesară cu proprietarul papetăriei din colţ, de unde eu îmi cumpăram primele caiete ca să mâzgălesc versuri, iar ea, ilustrate cu Cléo de Mérode[18], Pastora Imperio[19] şi Bertini[20], pierdută acum şi poate moartă în orăşelul cel ploios din ţinuturile din sud. Taică-meu îşi amintea doar de tatăl lui, mecanicul de locomotivă, restul era doar bezna oamenilor ca noi, fără o istorie particulară a familiei, aparţinând masei în care identităţile şi faptele se şterg ca să dea naştere legendelor şi tradiţiilor populare. Nu-şi amintea istoria noastră, era doar un Peñaloza, un profesor pentru copii răsfăţaţi care îl călcau pe nervi. Aud glasul tatălui meu sub opaiţul nostru puturos cu parafină. Seara, după ce mâneam câte o mâncare care era mai mult rodul imaginaţiei mamei decât al alimentelor, tata făcea planuri pentru mine, ca să ajung cumva să fac parte din ceva diferit de acest gol al tristei noastre familii fără istorie, nici tradiţii, nici ritualuri, nici amintiri, şi seara nostalgică se prelungea în speranţa din glasul lui care dorea să-mi lase moştenire ceva, şi picăturile insistente ce cădeau din tavan într-un lighenaş îl contraziceau cu încăpăţânare. Tata îmi explica totul. Îmi cerea fără să îmi ceară, cu vehemenţa mâinii lui blânde, dar puternice care voia, deşi nu îndrăznea, să o atingă pe a mea pe milieul brodat de sora mea, care reuşea să ascundă doar simplitatea, nu şi piciorul şchiop al mesei. Da, tată, e posibil, cum să nu, îţi promit, îţi jur că o să fiu cineva, că în locul acestui chip trist, fără trăsături, al familiei Peñaloza voi avea o mască magnifică, un chip mare, luminos, surâzător, pe care toată lumea îl va admira. Şi compătimindu-mă parcă în aventura mea copilărească, mama ridica privirea pentru o

clipă ca să se uite la mine şi apoi se concentra din nou asupra juponului vreunei bogătaşe din cartier pe care îl repara. Cineva. Să fii cineva. Mama a ştiut din primul moment că eu n-o să fiu niciodată cineva. Poate de aceea, în ciuda sacrificiilor în sprijinul visurilor noastre în care nu credea, am uitat-o complet. Niciodată nu m-am simţit legat de ea, rămânea la periferie, îngrijindu-ne, dar nu s-a lăsat dusă niciodată de ceea ce ne purta pe tata, pe sora mea şi pe mine. Să fii cineva. Da, Humberto, îmi spunea tata, să fii un domn. El avea sfâşietoarea certitudine că nu este. Că nu este nimeni. Că nu are chip. Nici măcar să-şi confecţioneze o mască nu putea, ca să-şi ascundă dorinţa nepotolită a acelui chip pe care nu îl avea, fiindcă s-a născut fără chip şi fără dreptul de a se numi domn, unica manieră de a dobândi un chip. El nu avea decât dicţia ridicol de îngrijită a unui învăţător de şcoală primară şi grija de a-şi plăti datoriile la timp, lucruri despre care am aflat mai târziu că nu sunt atributele esenţiale ale domnilor. Îmi spunea acolo, sub lampă, în frigul cu miros de mâncare şi de obiecte care putrezeau din cauza umezelii, îmi repeta, evident că el nu este un visător şi un ingenuu, aşa că îşi dă seama că eu nu voi putea ajunge niciodată un cavaler adevărat, ca acest domn, de pildă, care azi-dimineaţă a apărut în ziar când semna tratatul pentru stabilirea frontierei cu o ţară vecină, sau ca aceşti domni care dădeau legi privind cenzura sau dezvoltarea industrială ori agricolă, nici ca cei care făceau tranzacţii cu mine şi terenuri, guvernând ţara asta minusculă unde *toţi se cunosc* şi unde, cu toate acestea, nimeni, absolut nimeni, cu excepţia altor profesoraşi, nimeni, cu excepţia măcelarului de pe strada vecină şi a zarzavagioaicei de mai încolo, nimeni care era *cineva* nu ne cunoştea pe noi, cei din familia Peñaloza… nu, nu era un prost, niciun visător care aspira ca eu să ajung un domn ca ei, fiindcă se înţelege de la sine că asta este imposibil,

omul se naşte domn, este domn prin graţia dumnezeiască, şi până la urmă, orice s-ar întâmpla, eu voi fi întotdeauna un Peñaloza, şi el, nimic mai mult decât un profesor de şcoală primară cu costumul murdar de creta de la tablă, iar bunicul nu fusese decât mecanicul unei locomotive care scotea mult fum, dar devora multe leghe. Nu. Asta nu. Nu aspira la aşa ceva. Dar cine ştie dacă nu cumva, cu sacrificii şi îndârjire, n-aş putea să ajung şi eu să fiu măcar ceva asemănător, o imitaţie proastă care să reuşească să creeze o punte oarecare, cu condiţia să fie cinstită, care să ajungă la ei. De ce nu? Nu se vorbea atâta de naşterea clasei de mijloc în ţara noastră? Cine ştie dacă aparţinând clasei de mijloc – rostea aceste cuvinte cu un respect doar un pic inferior celui cu care pronunţa cuvântul domn – n-aş putea ajunge să fiu ceva asemănător? Avocat, de exemplu, notar sau aşa ceva, sau judecător. Şi să intru în politică. Se ştia că mulţi tineri ca mine, lipsiţi de relaţii, bani, rude şi prezenţă, tineri de origine la fel de necunoscută ca a mea se afirmaseră în politică pentru a trece bariera şi a ajunge *cineva,* fugind din ţinutul populat de cei care nu au trăsături. Tatăl meu n-a putut fugi. Nici măcar n-a încercat vreodată. Lumea celorlalţi, a celor care erau *cineva* de drept, a *oamenilor cunoscuţi,* avea pentru el proporţii magice şi rezonanţe fantastice. Cum se poate ca imaginaţia bietului meu tată, rahitică şi obtuză când era vorba de alte lucruri, să fie atât de înflăcărată în această privinţă? Cum îşi iau cina. Cum sunt casele lor. Ce spun şi cu ce vorbe şi cum le pronunţă. Unde se duc într-o după-masă de duminică sau a unei zile obişnuite. Cheltuia banii câştigaţi de mama cu mica ei croitorie cumpărând toate revistele şi ziarele, şi pe neaşteptate îl ispitea câte ceva foarte scump, ca de pildă un număr din *La Esfera*. În timp ce aşteptam mâncarea sub abajurul cu ciucuri de sticlă sparţi – sora mea grasă şi leneşă suspina citind poezii de Villaespesa,

privind eleganţele desenate de Bartoluzzi, descrierile lui Garcia Sanchiz despre unele femeiuşti de invidiat, în parte ingenue, în parte depravate, care îşi primeau prietenele în locuri misterioase numite *boudoirs,* budoare, ca să vorbească despre amanţi –, tata răsfoia ziarele, citind, absorbind, impregnându-se, făcând speculaţii cu glas tare cu privire la aceste fiinţe cu chipuri neîndoielnice, pentru că le vedea reproduse pe hârtie, pentru că el, care nu le cunoştea personal, le recunoştea, să ascultăm ce ne povesteşte despre ele, să simţim otrava tristeţii monotone pe care visul său ne-o injecta. Îmi amintesc de ochii lui mici şi miopi în spatele ochelarilor când ne citea ştirile, ochii aceia a căror culoare n-o mai ştiu, fiindcă a naufragiat în imaginea mai puternică a nostalgiei sale.

Mult timp după aceea, când el nu mai exista, dacă a existat vreodată şi toate acestea nu sunt invenţiile mele, am putut confirma că obsesiile lui erau pură imaginaţie, pentru că acei *cineva,* oamenii cu chip, ne semănau destul de bine, şi ei mâncau ceapă, scaunele pe care se aşezau erau doar un pic mai frumoase decât ale noastre, rafinamentul care îl epata nu exista decât la o mână de familii ce călătoriseră puţin. Cei mai mulţi dintre oamenii cunoscuţi s-au dovedit a fi ţărani ignoranţi şi zgârciţi, foloseau cuvinte grosolane, petreceau zgomotos în bordeluri, îşi băteau nevestele, le înşelau, în realitate erau destul de asemănători cu noi şi cu ceilalţi profesoraşi şi cu măcelarul şi cu zarzavagiul. Dar dacă atunci cineva ar fi insinuat aşa ceva în faţa tatălui meu, nu l-ar fi crezut. El ştia altceva. El citea toate ziarele. Ştia foarte bine ce lucruri formidabile erau în stare să facă, excluzându-ne pe el şi pe noi. Cum să nu-l doară această excludere, cum să nu mă doară pe mine, văzând cât îl durea pe tata? Pentru că sărmanul meu tată nu era un arivist, don Jerónimo, nu permit să credeţi asta niciun moment.

Nu pot spune nici măcar că era un ambiţios care râvnea la bunuri materiale; niciodată nu i-a trecut prin minte să-mi propună să fac avere cu ajutorul comerţului, de exemplu, ca să ajung *cineva*. Nu, tata era altfel, era un fantezist, un obsedat, o fiinţă exclusă cu disperare din propriile sale fantezii… Trăia într-o constantă contemplare a acestei bariere de netrecut ce ne despărţea de posibilitatea de a fi *cineva*. Da, să nu vă închipuiţi altceva, tata era un om sfâşiat, un om exclus, un om trist, un om îndurerat. Şi în trăsurile care treceau după-amiaza în trap spre parc, din colţul unde ne aşezam să le vedem mi-i arăta pe acei fericiţi ai sorţii care aveau chip propriu fără să fie nevoiţi să se spetească, aşa cum aveam să mă spetesc eu muncind ca să-l dobândesc; m-a învăţat să-i recunosc pe acei domni mustăcioşi aplecaţi spre doamne de vis care pentru ochii mei de copil erau pete fugare sub umbreluţele de soare roz sau galben-lămâie.

Într-o dimineaţă, tata mergea cu mine de mână prin centru, deoarece cu nişte mici economii strânse de sceptica mea mamă, care totuşi cosea şi cosea, urma să-mi cumpere primul meu costum de culoare închisă, pentru ca de mic să simt obligaţia de a mă îmbrăca asemeni unui domn. Şi o cămaşă albă şi o cravată neagră cu nodul gata făcut şi o pereche de pantofi de lac; ţinuta onestă care se naşte ca să ajungă la luciul de pe turul pantalonilor şi de la coate, însufleţit de elanul nostalgiei sale ce avea să se calmeze probabil pentru câteva clipe după ce-mi cumpăra un costum de domn, eu îl însoţeam fericit, ca şi cum acest costum nou avea să-mi deschidă o fereastră spre un peisaj nebănuit unde totul era posibil, da, de ce nu, tată, o să ajung cineva, un mare avocat, un mare politician, uite ce note excelente iau la şcoală, să-i auzi pe profesori ce spun de progresele mele la istorie, engleză, franceză şi latină, da, o să învăţ, o să fac tot ce o să-mi propui dumneata, îţi promit, o să transform

în realitate visul dumitale, ca să nu mai suferi, nu suport să te stăpânească tristeţea asta care te stăpâneşte. Costumul pe care urma să-l cumpărăm trebuia să fie bun, durabil, mare, ca să nu-mi rămână mic prea repede, nu foarte elegant, ca lumea să nu-şi dea seama că este singurul meu costum, şi cât mai ieftin posibil. Ne opream să ne uităm la vitrinele magazinelor elegante din centru, deşi ştiam că nu era acolo, ci plătit în rate în vreo prăvălioară din cartierul nostru, în care firma lui nu avea să dea de bănuit, locul de unde voi cumpăra primul meu costum de bal mascat. Dar era primăvară. Femeile purtau rochii subţiri. Nu te costa nimic să te uiţi la vitrinele pline de lucruri elegante.

Brusc, tata m-a tras de mână. Am privit în direcţia în care se uita el şi mi-am unit privirea cu a lui. Pe trotuar înainta printre oamenii bine dispuşi din acea dimineaţă un bărbat înalt, robust, dar chipeş, cu părul foarte blond, cu o privire semeaţă ascunsă de ceva ce eu am interpretat ca un elegant dispreţ, îmbrăcat cum n-am visat niciodată că ar îndrăzni să se îmbrace un bărbat: numai în gri, foarte deschis, gri-perlă, gri-porumbel, gri-fum, pantofi cu botul ascuţit, ghetre din piele de căprioară şi nişte mănuşi nici gri, nici coajă de ou, nici galbene, nici albe, piele autentică, foarte moale, aproape vie. Avea atârnat pe piept binoclul pentru curse, o mănuşă pusă şi cealaltă în mână. Când aţi trecut pe lângă mine în mulţimea de dimineaţă, acea mănuşă pe care o aveaţi în mână m-a atins aici, pe braţ, exact în locul acesta; simt şi acum atingerea, arzându-mă încă după atâţia ani, sub zdrenţele astea care ascund şi o rană de glonţ.

Atunci, când m-am uitat la dumneavoastră, don Jerónimo, s-a deschis în mine o gaură de foame, şi de aceea am vrut să fug din propriul meu corp rahitic şi să intru în corpul acelui bărbat ce trecea, să fiu parte din el, chiar de-aş fi fost doar umbra lui, să pătrund în el sau să-l sfâşii de tot, să-l

ciopârţesc şi să iau tot ce îi aparţine, prestanţă, culoare, siguranţa de a privi totul fără teamă, fiindcă nu avea nevoie de nimic, nu numai că avea totul, ci era totul. Eu, în schimb, nu eram nimic, eram nimeni, asta mă învăţase tenacea nostalgie a tatălui meu. El rostea silabele numelui dumneavoastră, Jerónimo de Azcoitía, pe care am reuşit să-l descifrez în bâlbâiala lui, privindu-vă tot timpul, înfometaţi amândoi, în timp ce dumneavoastră v-aţi oprit pe treptele Băncii ca să vorbiţi cu un grup de prieteni şi să salutaţi, scoţându-vă jobenul gri, câte o persoană cunoscută ce trecea pe acolo.

Ne-am continuat drumul doar pentru că nu puteam să stăm acolo nemişcaţi, admirându-vă tot timpul, aşa cum am fi vrut şi el, şi eu. Tata a suspinat. Aţi trecut aşa de aproape de noi. Şi noi nu vă cunoşteam, nu vă puteam saluta, nu cunoşteam nici măcar pe cineva care să cunoască pe cineva care vă cunoaşte, ca să pomenească cel puţin numele nostru în prezenţa dumneavoastră. Nu numai fiindcă asta ar fi fost de ajuns ca să fac o carieră dacă don Jerónimo binevoia să mă aşeze ca pe o rotiţă într-unul dintre multele angrenaje pe care le mânuia, acum, când în sfârşit se întorsese din Europa şi, după cum se spunea, era pe punctul să se căsătorească. Nu doar din cauza asta a oftat tata în dimineaţa aceea, don Jerónimo. A oftat şi din alt motiv, din cauza nostalgiei incurabile din privirea lui îndurerată, care începea să mă doară incurabil şi pe mine. Taică-meu a oftat din cauza durerii produse de ceea ce este intangibil, de o idee fantastică, abstractă, de suferinţa provocată de ceea ce nu poate fi atins, de umilinţa produsă de conştiinţa că eşti incapabil să ajungi acolo, din cauza acelei suferinţe a oftat tata în dimineaţa aceea, don Jerónimo, din cauza acelei nostalgii.

7

— Care-i treaba, Tito? Cum ţi-a mers?

— Prost.

— De ce?

— Nu s-a lăsat. Râdea tot timpul, fiindcă o căţea intrase în Ford şi ne privea de la fereastră, şi apoi ieşea şi îi lingea piciorul, iar pe mine mă trăgea de pantaloni. Uite, mi i-a rupt aici. Şi Gina murea de râs, toanta. Pe urmă, când credeam că am prins-o bine-n joc, că ziceam că plecase căţeaua, iar a apărut, uitându-se la noi de la fereastră, ca şi când ar fi râs de noi, lingându-se pe bot şi dând din cap de parcă se desfăta, ce părere ai, şi atunci m-a apucat râsul şi n-am putut, şi Gina s-a pornit şi ea pe râs şi şi-a pus chiloţii, şi eu am rămas cu dorinţa…

— Curvă îngrămădită! Ce ghinion, gagiule, lasă, data viitoare. Îţi fac eu rost de o gagică bună de-adevăratelea. Dar e vina Ginei. Căţeaua aia galbenă o urmăreşte tot timpul, şi se zice că le-a stricat treaba şi altor gagii. Aşa nu se poate. O să vorbesc cu Romualdo. Trebuie să-ţi dea banii înapoi.

— Bine-nţeles. N-am apucat nici s-o pup pe ţâţe.

Gabriel este fratele mai mare al lui Tito, proprietarul prăvăliei de reviste şi cărţi vechi. A reuşit să cumpere două jocuri mecanice de fotbal, la care joacă puştii din cartier. Romualdo îşi scarpină mustaţa în timp ce pregăteşte o lovitură

magistrală. Pledează, strigă, dirijează, deplasând mai mult aer cu gesturile lui decât restul băieţilor. E un pic mai mare. Vrea să-şi cumpere un scuter. Unii băieţi se plictisesc să joace cu el, pentru că e autoritar, e încrezut, comentează, nu ştiu de ce poate fi încrezut Romualdo, dar s-a schimbat mult de când şi-a cumpărat ceasul… mai bine mergem la standurile cu reviste, le răsfoim, le punem la loc în raft, luăm alta, i-o arătăm cuiva care stă cu coatele pe tejghea sau pe scaun lângă Gina. Când ieşim de la şcoală ne petrecem după-amiaza în prăvălia lui Gabriel, mai ales după-amiezile când se întunecă devreme, cu pretextul că poate cumpărăm vreun roman, dar mai întâi trebuie să-l răsfoim bine ca să vedem dacă ne place. Gina se lasă mângâiată pe picioare de cel care îi citeşte. Tito a ascuns capul şi costumul meu de percal în spatele tejghelei; faţa lui e îngustă ca cea a unei păsări, pătată de acnee.

— Auzi, Romualdo, treb' să-i dai banii înapoi lui frate-miu. Gina nu l-a lăsat să-i facă nimic.

— Uite ce-i, gagiu', nu ştiu ce-o fi vrut să facă Tito cu ea, eu de-abia o cunosc. Eu închiriez capul de Gigant cui vrea, dar nu ştiu pen' ce-l vrea, asta-i treaba fiecăruia, aşa că mie să nu-mi vii cu chestii.

— Nu mai face tu pe nevinovatu' acilea, auzi.

— Dacă frate-tu ar fi bărbat ca lumea, un mascul cum trebui', ar fi regulat-o şi răsregulat-o.

— Frate-miu e mai mic, aşa că nu-mi veni tu să vorbeşti urât de el… ai de grijă.

Cei Patru Aşi se apropie ca să asculte.

— Da, mă, pui de curvă. Eu nu sunt de vină că vine căţeaua aia galbenă. Tito a închiriat de la mine capul de Gigant, eu i-am făcut un preţ bun, că e frate-tu, da' nu treb' să ştiu de ce l-a închiriat. Nu mă interesează.

Am renunţat la reviste, pentru că o să iasă cu scandal, şi am plecat de la jocurile de fotbal. Cei Patru Aşi îl iubesc foarte mult pe Tito. N-or să accepte ca un cocoşel ca Romualdo să-l tragă pe

sfoară, că Tito e doar un puştan şi a vrut şi el să ştie cum e chestia… normal, trebuie să începi cumva. Aniceto e cel mai supărat.

— Peşte de căcat.

Romualdo îi trage un pumn în ochi. Ceilalţi trei Aşi se năpustesc asupra lui, dar Romualdo scapă, nu mai spuneţi tâmpenii, Gina e o curvă, şi nici n-o cheamă Gina, ce treabă am eu cu ea, lăsaţi-vă de prostii, gagii de căcat, aşa-mi trebuie dacă mă-nhăitez cu puştani ca voi, gata, am plecat, unde-i capul meu, îmi iau capul şi nu mai vin niciodată în cartierul ăsta. Andrés trece în spatele tejghelei şi reapare cu căpăţâna pusă, ţinând-o în mâini şi dansând.

— Scoate-ţi capul ăla al meu, gagiu de căcat!

— Capul *lui,* capul *lui,* capul marelui domn, ia uitaţi-vă la el… capul lui don Romualdo…

Gabriel îl înfruntă. Ne băgăm toţi în discuţie, fiindcă nu se termină aşa, treaba se încinge. Nu fi porc, Romualdo, toţi din cartier ştim ce faci cu Gina şi cu capul de Gigant profitând că gagica e cam nebună. Să se care Romualdo, spunem toţi, nimeni n-are nevoie de el în cartier, de când şi-a cumpărat ceas cu lanţ aurit i s-a urcat la cap, chestia cu scuterul n-o crede nimeni, bine-nţeles, să se care Romualdo, e un peşte de căcat. Dar mai întâi să-i dea înapoi banii lui Tito.

— Nu ţi-i dau.

Andrés îşi dă jos capul meu.

— Îţi spun să-mi dai capul. Şi plec şi nu s-a întâmplat nimic… ăsta-i cartier de pungaşi…

— A, da? De pungaşi? Don Romualdo îşi vrea înapoi capul, ce părere ai, trebuie să facem ce spune, că acum e foarte important şi o să-şi cumpere o motocicletă.

— Nu se zice că vrea să-şi cumpere o maşină din ălea mari, negre, cu şofer şi tot aşa?

— Mi se pare că am auzit că preferă o decapotabilă albă…

— Sau roşie…

Nimeni nu-i dă atenţie lui Iris, care zbiară văzând că Andrés azvârle capul meu pe jos. S-a întrerupt ţăcănitul jocurilor de fotbal. Hai, Gina, nu fi căcăcioasă, s-o ţină careva, că e cam nebună şi n-o să ne lase să vorbim cu don Romualdo.

— Auzi, Anselmo, fii atent că don Romualdo, fiindcă acum, că e proprietarul capului de Gigant şi vrea să-şi cumpere maşină, trebuie să-i spunem *don* cu tot respectul, don Romualdo zice că ne roagă să fim amabili şi să nu ne mai atingem de capul de Gigant, că se poate păta.

— Foarte ciudat. Eu nu ştiam că este al lui. Credeam că acest Romualdo e un coate-goale, un peşte de căcat care n-are nici după ce bea apă.

— Cum poţi să spui aşa ceva, se poate?

— Fii atent, Antonio, să nu păţească ceva capul lui don Romualdo, că e foarte delicat.

— Daţi-mi-l înapoi, ce dracu'…

Gabriel înaintează.

— Aici să nu strigi, Romualdo. Şi tu, Gina, taci din gură, nu fi căcăcioasă. Că poate vin jandarmii şi îmi închid prăvălia, doar ştiţi că sunt clandestin, că n-am autorizaţie. Gata, Gina, ce mă-sa, ţineţi-o, băieţi, că nu ne lasă nici să vorbim.

Iris se aruncă pe jos ca să mă îmbrăţişeze. Praful de pe duşumea mă înţeapă în ochi. Andrés mă culege şi începe să mă lovească de parcă aş fi o tobă, în timp ce ceilalţi trei Aşi şi Tito improvizează un dans tam-tam-tam-tam, ca şi cum palmele lor nu m-ar durea tam-tam-tam, o ridică pe Iris de pe jos tam-tam ca să danseze cu ei plângând în continuare în ritmul loviturilor pe care mi le dau în obraji tam-tamtam-tam-tam, aşa, Gina, nu te opri, aşa, încă o piruetă, şi Romualdo sparge grupul ca să-l atace pe Andrés, care îmi dă drumul pe podea. Iris geme, apărându-mă de ceilalţi, care vor să mă ridice, toţi vrem să punem mâna pe capul de Gigant, pentru că jocul începe să fie chiar distractiv, şi cu toţii îl trântim la pământ pe Romualdo. Cei Patru Aşi îl ţin lipit de duşumea

cu gura în sus, dă din picioare, scuipă, dar în curând nu mai dă din picioare şi nu mai scuipă. Nu mai trebuie să-l ţinem. Îşi pune mâna pe nasul meu încovoiat. Acolo, sus, îl înconjoară cercul chipurilor noastre de băieţi, amuzate, ameninţătoare, Iris cu ochii împăienjeniţi de lacrimi. Gabriel îi spune lui Romualdo:

— Eşti un depravat.

Romualdo deschide ochii lipsiţi de fixitatea lor neagră, încet, se sprijină un pic într-un cot. Cei Patru Aşi îl opresc călcându-l. Rămâne iarăşi întins, fără să mă mai atingă acum, cu ochii închişi, muşchii relaxaţi, părul ciufulit, hainele zdrenţuite. I se mişcă doar buzele:

— De vină e alt gagiu, nu eu…

Vrea să-l toarne pe Mutulică. Vrea să explice cine este, el l-a învăţat acest joc care se sfârşeşte. Dar nu ştie cine sunt. Nimeni nu mă cunoaşte în cartier, fiindcă nu ies niciodată. Nu ştiu că sunt apărat de pereţii de mucava ai capului de Gigant şi că văd tot.

— Care alt gagiu?

Nu poate răspunde. Zice:

— Gina e o curvă.

— Auzi, Gina, don Romualdo spune lucruri urâte despre tine…

— Cine? Ăsta-i împieliţatu’… e supărat că nu l-am lăsat să mă reguleze. E insuportabil, din fericire m-a apărat Gigantul…

— Nu-i aşa că e un coate-goale?

— Mie nu-mi face cadou nimic niciodată.

— Sperie-l, Gina…

Iris rage, face nişte strâmbături oribile strângând din buze şi scrâşnind din dinţi şi zburlindu-şi părul cu mâna.

— Grrrr, sunt Pantera de pe Broadway, grrrrr, şi o să te mănânc de viu grrrrrr…

— Haleşte-l, Gina.

— Dă-i un picior.

— Grrrrrr, sunt Pantera…

Grupul pe care l-am format ca să asistăm la spectacol s-a strâns atât de mult în jurul lui Romualdo şi al lui Iris, încât picioarele noastre mă ascund… au trecut cinci minute de când nu mă vezi, Iris, şi ai şi uitat de mine; eşti Pantera de pe Broadway, cea care dansează pe la colţuri şi la fereastra Casei, târâtă de acest joc nou care le şterge pe cele de dinainte şi le înlocuieşte, dansând un nou dans sălbatic în jurul corpului prăbuşit al victimei tale. De jos, printre fluierele picioarelor, văd că îţi scoţi pantofii, îţi ridici fusta ca să-ţi arăţi coapsele, îţi mişti fundul, aplaudăm entuziasmaţi, întotdeauna te aplaudăm, îl calci în picioare pe Romualdo, şi ne punem şi noi câte un picior pe pieptul lui, în caz că încearcă să se ridice. Andrés mă caută şi mă găseşte.

— Uite, Romualdo, uite ce lucru minunat am găsit. Îl vrei? Prinde-l, aruncă-l, Aniceto…

Capul meu zboară prin aer, Aniceto îl prinde, mă aruncă, apoi mă prinde Antonio, care mă aruncă din nou, zbor, zbor, cu urechile mele vânoase fluturând în aer deasupra puştilor care se joacă de parcă aş fi o minge nemaivăzută, Tito, Gabriel, Iris îngrozită ţipă necuratul, necuratul, Romualdo este vrăjitor şi l-a transformat în diavol pe Gigantul meu, şi continui să zbor, să zbor uşor transformat în diavol, trecând din mână în mână până când cineva mă lasă să cad pe jos. Lovitura mă răneşte la o ureche. Nu am mâini ca să-mi pipăi această bucată de mucava gri care doare aici unde s-a luat vopseaua.

— Atenţie cu capul meu, gagii de căcat, le spun.

— Capul excelenţei…

— Să nu-l murdăriţi, nenorociţilor…

— Uite, Romualdo. Vezi? I se ia vopseaua aici, la ureche. Mai bine să curăţăm toată bucata asta.

Dintr-o mişcare, Anselmo îmi smulge o bucată de ureche şi o arată însoţit de strigătele şi aplauzele noastre. Iris i-o ia din mână. Îngenunchează gemând, ca să-mi pună la loc

bucata de ureche, dar nu poate, nu se lipeşte, şi cineva îi dă un şut şi pe urmă toţi calcă în picioare bucata asta din urechea mea. Iris rămâne în genunchi lângă mine, plângând, fiindcă ştie ce o să se întâmple, ce o să facem noi, înfierbântaţi de joc, cu mine, iar eu nu am mâini ca să mă apăr, nici picioare ca să fug, doar ochi ca să privesc şi pielea aceasta fină de vopsea ca să simt loviturile.

— Uitaţi-vă ce-aţi făcut, urechea, o să mă omoare patronul, aţi rupt-o înadins, nenorociţilor, trebuie să-mi plătiţi reparaţia.

— Nu se poate repara, Romualdo. Ai cacarisit-o.

Trec din mână în mână, mă lasă să cad, mă aruncă în aer, Iris mă urmăreşte ca să mă salveze, o lasă să mă prindă, mă smulg din mâinile ei, nu, nu, nu-l omorâţi pe Gigant, e de treabă, mă fac iarăşi să zbor, lovit, cu dureri, ros, mucavaua gri se vede de sub culorile vii ale pieii mele pictate, mă lasă iar să cad, mi se rupe pălăria, asta cel puţin nu doare. Romualdo se târăşte până unde căzusem, la picioarele unuia dintre noi, Anselmo. Chiar în clipa când Romualdo vrea să mă acopere cu corpul lui ca să mă apere, Anselmo mă împinge cu piciorul şi mă trimite rostogolindu-mă până la picioarele lui Aniceto, care întreabă:

— Care-i treaba, îi dai înapoi banii lui Tito?

— Nu.

Drept răspuns, Aniceto îmi dă un şut în plină faţă, piciorul lui pătrunde în carnea mea sfâşiată ce înhaţă acest picior care mă rupe în bucăţi, iarăşi nu mai am chip, trăsăturile mele au început să se estompeze sau să dispară, de-abia mai văd cu ochii mei făcuţi ţăndări, o să rămân orb, dar nu orb, pentru că nu va rămâne nimic din mine, Aniceto începe să meargă cu piciorul băgat în faţa mea, mă calcă pe dinăuntru, şchioapătă, ceilalţi ne ţinem cu mâinile de burtă de râs, io-te, mama mă-sii, ce nostim e oul ăsta al lui Aniceto, şi prostul de Romualdo urmărindu-l în patru labe pe jos ca să pună mâna pe căpăţână, de parcă acum n-ar fi fost

altceva decât o grămadă de bucăţi de mucava, de parcă ar fi putut-o salva, înfundată, răzuită, cu vopseaua jupuită, urmărind capul şi pe Aniceto, de ce l-o mai fi vrând acum, că nu-i mai foloseşte la nimic, doar să-l arunce la gunoi, când încearcă să i-l ia lui Aniceto îl rupe şi mai tare şi urlă de groază, uite, a rămas cu pălăria în mână, puneţi-o, Gina, e mare pentru tine, dansează, Gina, cu pălăria Gigantului pe cap, dansează, aşa, aşa îmi placi, fetiţo, dă-mi pălăria să mi-o pun eu, mie, ba nu, mie, o vreau eu, să-l împărţim, eu o ureche, nu, nu, vă rog, ce-o să spună patronii turci, cum o să plătesc capul de Gigant, că sunt sărac, şi din vina voastră o să-mi pierd slujba, trebuie să-mi plătiţi capul, uite o bucată de ochi, gagii nenorociţi, o să chem jandarmii să vă bage la zdup pe toţi începând cu tine, Gabriel, că eşti vânzător clandestin, aşa că ai grijă, îndrăzneşte s-o faci, canalie de Romualdo, dacă vin jandarmii noi o să le spunem că o exploatai pe tâmpită asta de Gina, care e minoră, tu ai douăzeci şi unu de ani şi nu te-ai dus la armată, ia uitaţi cum plânge ca o proastă capra asta idioată, cu nasul Gigantului în mână, dansează cu sula, Gina, dansează, nu mai plânge, gata, nu fi tâmpită şi dansează, am zis. Aruncă-mi încă o bucată de cap, Gabriel, mie, Antonio, mie, Tito, eu vreau cealaltă ureche, dinţii ăştia de iepure, taie-i, unul pentru tine, unul pentru mine, şi când or să vină jandarmii şi o să le spunem că o exploatai pe Gina, care se crede balerină, fiindcă săraca nebună nici nu-şi dă seama că e curvă, jandarmilor n-o să le placă deloc ce le povestim, aşa că tu o să ieşi în pierdere, asta-i, să cheme cineva jandarmii, noi n-o să păţim nimic, da’ tu da, că eşti peşte, un depravat. Nu, Gina, nu pleca să dai declaraţie când vin jandarmii, uite-l pe Andrés cum dansează cu nasul pus ca o sulă, e tot ce-a meii rămas, la asta am fost redus, nasul meu enorm transformat în falus, sunt un falus fleşcăit, gol pe dinăuntru, de mucava, nimic altceva, eu complet vlăguit, fără

sânge şi fără nervi, cineva mă înhaţă, hai, dă-mi drumul de sulă, unde s-o fi dus proasta tâmpită de Iris, care pierde partea cea mai bună dacă s-a cărat, a fugit fiindcă i-e frică de jandarmi, hai, Anselmo, hai, dă-i drumul, că îl strici, de ce îl faceţi bucăţele, dacă l-aţi distrus de tot, uitaţi-vă la bucăţile de pe jos, toate bucăţile cenuşii ale capului de Gigant care era aşa de drăguţ, nu, nu-l distrugeţi şi pe-ăsta, atât mai rămâne din mine, lăsaţi-mi-l mie, îşi smulg falusul unii altora, în timpul luptei îmi rup minunatul meu falus, în două, în trei bucăţi, n-a mai rămas nimic, şi proasta de Gina, care a plecat, se zice că închide ochii şi deschide gura când sărută, ca artistele, şi spune ce bine mi-o tragi, puiule, mai vreau sex, unde s-o fi dus Gina pe ploaia asta. Acum, că nu mai există Gigantul, n-o să mai iasă la fereastra de la etajul de sus ca să ne danseze, ce păcat, dansa bine prostănaca de Gina, de acord, e proastă, dar de dansat, dansează cu suflet năroada. Romualdo se târăşte până la uşă. Nimeni nu-şi mai aminteşte de el. Se ridică gâfâind. De-abia atunci îl vede Gabriel:

— Nu pleca.

— Dă banii înapoi, Romualdo.

— Pungaşule.

— Depravatule.

— Corupător de minore.

Înainte să apucăm noi, băieţii, să ne ştergem lacrimile de râs, Romualdo fuge pe strada neluminată. Ne îmbulzim la uşă ca să-i strigăm depravatule, nenorocitule, coate-goale, peşte, pungaşule, fluturând bucăţi din Gigant ca pe nişte batiste când îţi iei rămas-bun. Niciunul dintre noi nu încearcă să-l urmărească, fiindcă ploaia se înteţeşte şi, într-un minut, Romualdo dispare pe o stradă fără felinare.

— Mişto.

— Ne-am distrat bine.

— A meritat banii pe care ţi i-a furat…

— Păi sigur, voi v-aţi distrat şi eu am plătit.

Gabriel îi spune lui frate-su să nu-şi facă griji, că o să-i dea el cei o mie de pesos. Cei Patru Aşi îl bat pe spate, linişteşte-te, gagiule, că e vorba doar de o mie de pesos, o să-ţi găsim noi o gagică bună, o gagică adevărată cu care să te poţi băga în pat în pielea goală, nu idioţenia asta să te vâri într-un cap de mucava ca să regulezi o nebună proptită la perete, bine, asta merge la o mozoleală, dar ca să regulezi nimic nu-i mai bun ca un pat şi în el o gagică în călduri, o noapte-ntreagă, nu pot să stau o noapte întreagă plecat de-acasă, fiindcă s-ar putea să se supere mama şi tata, că sunt mic, te acopăr eu, Tito, o păcălesc eu pe mama ca să stai o noapte-ntreagă cu o gagică fierbinte într-un pat, cum trebuie, restul nu merită, şi tot eu o să-ţi dau cei o mie de pesos ca să-ţi treacă supărarea şi să începi să strângi parale ca să poţi plăti o gagică bună de bună.

Am plecat pe ploaie. Dintr-odată, Andrés a zis că e târziu şi a ieşit din prăvălie. Gabriel ne roagă pe cei care am rămas să-l ajutăm să facă un pic de ordine, că maică-sa a spus că de acord, îţi dau singura cameră din casă care dă la stradă pentru afacerea ta de vânzări-cumpărări de reviste şi romane, dar eu sunt bătrână şi am multă treabă, şi nu am de gând să mă spetesc măturându-ţi în prăvălie sau ajutându-te cu ceva. Aşa că, băieţi, voi, care aţi făcut mizeria asta, trebuie să mă ajutaţi să fac şi curat.

Gabriel adună reviste din toate părţile. Le aşază în rafturi. Cineva se joacă la un fotbal mecanic, renunţă şi, fără chef, strânge cu piciorul o grămăjoară de bucăţi din Gigant. Aniceto şi Anselmo se apropie de jocurile de fotbal, dar nici nu se ating de micii jucători, sunt doar copii jalnice ale eroilor marii epopei. Cască, ies din prăvălie şi, fără să-şi ia la revedere, aleargă prin ploaie, fiecare în direcţia lui. Rămâne doar Aniceto, să-i ajute pe fraţi să adune rămăşiţele în nişte găleţi. Dacă

bucata pe care o găsesc e prea mare şi nu încape într-o găleată, o rup ca să încapă. Aici e altă bucată de ochi, albă, cu nişte vârfuri negre ca de stea, şi cred eu că e lobul unei urechi colorate. Când au terminat de curăţat totul, Gabriel descoperă costumul Gigantului, mototolit şi decolorat, în spatele tejghelei.

— Ah, am uitat de ăsta.

— Ce facem cu el?

— Nu-i bun de nimic.

— Să i-l facem cadou Ginei.

Râd.

— Parcă era nebună prostănaca.

— Oare chiar crede…?

— E curvă. Face pe nevinovata cu povestea cu Gigantul. Aniceto rămâne în uşă privind ploaia, aşteptând să se însenineze ca să plece. Spune:

— Nu cred. E ciudată. Cică atunci când se regulează o face parcă în joacă, nu serios, ca alte gagicuţe mai puţin ignorante, şi gângureşte ca pruncii. Auzi, uneori îmi vine să mă duc să le spun măicuţelor, să nu păţească ceva nebuna asta care cică e şi orfană.

— Nu te băga, Aniceto.

— Da, nu te băga.

— Clar, e mai bine să nu te bagi.

— Hai, Aniceto, şterge-o, că vreau să închid.

— Cred că se plictiseşte acolo în Casă.

— Romualdo era într-un hal…

— Pe-ăsta n-o să-l mai vedem nici mort pe-aici, prin cartier. Ce-or să spună faimoşii patroni turci?

— Hai, Aniceto…

— Nu mai sta la taclale.

Se înseninează.

— Mă duc. Cât ai scos azi?

— Nu ştiu. Cred că nu prea mult, mâine o să fac casa. Niciodată nu scot mult când plouă. Şi cel mai tare mă enervează că unii şmecheraşi au profitat de scandalul vostru ca să-mi fure nişte romane noi-nouţe pe care îmi promiseseră că le cumpără.

— Mă car.

Fraţii nu răspund. Casele de pe trotuarul din faţă au devenit vineţii. Crengile nucilor nu mai sunt nişte pete, ci mâzgălituri sub lumina lămpilor.

— La ce oră deschizi mâine?

— Depinde.

— Poate trec pe-aici.

— Pa, Gabriel.

— Pa.

— Pa, Tito.

— Pa-pa.

8

Pivniţa este călduţă şi miroase frumos, luminată de o lumânare care arde într-un sfeşnic. Noi, cele şapte vrăjitoare, o culcăm pe Iris în pat. Nu se simte deloc bine fătuca asta, biata de ea. Rita şi Dora o dezbracă repede, îi usucă părul, treaba cea mai grea, pentru că îl are creţ, ce mult păr are Iris, pentru Dumnezeu, n-o să i se usuce niciodată, şi poate să facă o pneumonie cu atâta păr ud, îi pun haine groase, cămaşă de flanelă, şosete, pulover, un şal, nu mai ştiu ce, a, da, o sticlă cu apă caldă la picioare, dar dacă apa a dat în fiert trebuie să pui un pai în sticlă, un pai pe care îl scoţi dintr-o mătură, ca să nu se spargă sticla cu apa clocotită. María Benítez apropie *brasero*-ul. O acoperă bine pe Iris cu broboade, de unde să ştiu ce-o fi păţit fata asta, udă leoarcă aşa cum am găsit-o, întinsă într-o băltoacă în patioul de la intrare, până şi fără pantofi, cine ştie pe unde şi-o fi lăsat pantofii. O pipăie pe frunte, María Benítez zice că nu are temperatură, nimic grav, s-o acoperim bine, ceai de tei cald cu lămâie, să avem grijă să nu-i treacă prin minte să se ridice iarăşi, fătucă încăpăţânată, când e vânt şi frig, şi cu ploaia asta. Păstrează-i ceaiul cu lămâie pentru când s-o trezi, să i-l facă Amalia. Să se odihnească. Să doarmă.

— Să nu facem gălăgie.

Damiana mătură. Dora ţese. Rosa Pérez, care nu e bună la nimic, se apucă să facă feşe, pentru orice

eventualitate, ca să oprească sângele, nu ştii niciodată ce li se poate întâmpla femeilor la prima naştere, trebuie să ai grijă de ele, pe urmă, la al doilea, la al treilea copil nu mai e aşa important, o mătuşă de-a mea a avut optsprezece copii. Mişcările noastre produc sunete înfundate, vătuite, fără stridenţe care să-i sperie somnul. Iris începe să se agite:

— Doamna Rita…

Rita se apropie. Ne apropiem toate. Rita se aşază pe marginea patului, o mângâie pe frunte, Iris îi caută mâna, i-o strânge, ochii noştri mereu gata să izbucnească în plâns se umezesc văzând acest gest înduioşător.

— Cum te simţi, fata mea?

Iris ne priveşte uimită, pentru că brusc se confruntă cu o lume oribilă, nouă, îi tremură buzele, spaima pune stăpânire pe trăsăturile ei încordate. Îşi ascunde mâna. Plânge un pic şi apoi tot mai mult, de parcă i se frânge inima sărmanei copile, oare ce o doare, dar e ca şi cum n-ar durea-o nimic, ca şi cum ar fi vorba de altceva, nu ştiu dacă cineva i-o fi povestit că tatăl ei a fost condamnat la moarte pentru crimă cu premeditare, da, i-am auzit pe Maica Benita şi pe Părintele Azócar zicând că o să fie împuşcat.

— A scris şi la ziar.

Toţi ne-am uitat la Damiana.

— Şi tu de unde ştii?

— Am citit… bineînţeles că într-un ziar de acum vreo două luni, şi se publica şi poza tatălui lui Iris, n-arăta rău deloc… acum o fi mort deja…

— Pun prinsoare că i-ai spus asta, şi de-aia e aşa.

— Eu? De ce să-i fi spus?

Am ales-o pe Damiana să ocupe al şaptelea loc, cel al Brígidei, şi să completeze astfel numărul celor şapte bătrâne care oficiază riturile naşterilor şi ale morţilor. Damiana e mărunţică, aproape pitică, are picioare şi mâini scurte, gura enormă

fără dinţi, ca cea a unui prunc, faţa, un hăţiş de riduri înnodate în jurul unei perechi de ochi minusculi, dar strălucitori. Continuă să mănture. Nu are de ce să se apropie prea mult de Iris, ca noi. E prea nouă, ultima venită. Dar nu se poate spune că nu e ascultătoare, mulţumită că am ales-o pe ea, şi nu pe Zurdida Toro, deşi se zice că atunci când era servitoare o dădeau afară din toate casele, fiindcă îi plăcea mai mult ca oricui să bată străzile, încearcă să ne fie recunoscătoare, ca şi cum ar fi servitoarea noastră.

— Damiana, pune aţă în acul ăsta, că nu văd deloc.

— Damiana, fierbe apa din ceainic…

— Damiana, ia să vedem, presupun că ştii să dai gaură la biberoane, uite, încălzeşti un ac la foc, pe urmă îl cureţi şi…

Ia, Iris, ceaiul ăsta cald cu lămâie o să-ţi facă bine, şi nu mai plânge, ce-i cu tine, nu te întoarce cu faţa la perete, nu te vârî în bărbaţii ăia cu barbă şi carabină care sunt aşa de urâţi… ideea lui Mutulică să pună chiar aici lângă patul lui Iris nişte monştri ca ăştia o să se sperie fetiţa, uită-te în partea astalaltă, nu mai plânge, aşa, cuminte, nu s-a întâmplat nimic, dormi la loc…

Iris nu adoarme. Stă cu ochii pironiţi în tavan, şi noi încercăm să vorbim de alte lucruri, de croitorie şi lapte bătut şi flatulenţă, dar nu putem să nu ne dăm seama că ochii lui Iris se umplu de lacrimi care îi curg pe faţă. Ochii se află chiar pe acest chip care, brusc, nu mai este nicicum bucălat ca de copil. N-o mai recunoaştem. Nu ştim ce să facem, începe să geamă. Damiana, mititică precum un şoricel, se bagă în cercul nostru, observă, se apropie de noptiera pe care se află bavetele pentru bebeluş, ia una, şi-o pune la gât şi se culcă în leagănul de bronz împodobit cu dantele bleu, bolborosind gu, gu, cu ochi enormi, inocenţi, cu mânuţele ridicate cerând să fie alintată.

— Gu…

— Damiana, potoleşte-te…

— O să murdăreşti leagănul cu labele tale jegoase.

Iris se uită la acest bebeluş monstruos de bătrân care îi oferă mânuţele spunându-i mama, mama, care îi zâmbeşte cu ochii lui nevinovaţi cerându-i să-l ia în braţe şi să-l mângâie, pentru că pruncilor le place ca mamele lor să îi ia în braţe şi să-i mângâie, şi mamelor le place să-şi ia în braţe fetiţele şi să le mângâie, un bebeluş care dă din picioare, cu picioarele pline de varice în sus, picioare noduroase cu bătături şi monturi, faţa brăzdată şi pătată care cere mângâieri, lăsând să-i curgă saliva bătrână pe minunăţia de baveţică. Rita îi şterge lacrimile lui Iris, care se ridică un pic şi ia de pe noptieră o căciuliţă albă cu pompon. Se apleacă asupra Damianei. Îi pune căciuliţă. Ea ţipă şi plânge în timp ce Iris îi leagă pănglicuţele sub bărbia păroasă. După ce face nodul, pruncul se strâmbă. Toate, inclusiv Iris, izbucnim în hohote de râs.

— Scoate-i căciuliţa aia, Iris.

— Damiana are păduchi.

— Căciuliţa e pentru păpuşica ta.

— Damiana e păpuşica mea.

— Tare urâtă e păpuşica ta.

— Nu-i adevărat, e frumoasă şi spune mama…

— Mi-e fig, mama…

— Daţi-mi o broboadă s-o acopăr.

I-o dăm. Iris se scoală din pat şi acoperă şoldurile şi picioarele bătrânei cu broboada. Hopa… hopa… o ajutăm pe Iris s-o ia în braţe pe Damiana, îmbrăcată cu căciuliţa cu pompon, baveţica şi broboada. Bebeluşul începe să scâncească.

— Pe copiii mici trebuie să-i plimbi ca să tacă.

Iris o plimbă dintr-o parte în alta… şşştşşştşşşt… şşştşşştşşşt fetiţa mea şşştşşştşşşt… până ce plânsul Damianei se mai potoleşte.

A adormit.

— Când o să se trezească o să-i fie foame.

Damiana deschide ochii.

— Vleau papa, mama…

Iris se aşază pe un taburet lângă *brasero*, serioasă, concentrată. Îşi descheie pieptarul. Scoate unul din sânii ei grei.

— Papa, mama…

— Suge, bebeluşul meu.

— Hai, Damiana, papă, nu te lăsa rugată, când o să mai fii tu…

Gura ştirbă a Damianei se lipeşte de sfârcul lui Iris, în timp ce noi ne ţinem de burtă de râs, Damiana asta e nostimă foc, parcă e un bebeluş de la circ, dar ce bebeluş urât, uite ce pocitanie de copil ai, Iris, nu ţi-e ruşine, ascunde-l, mai bine ascunde-l undeva, să nu-l vadă nimeni, că o să se sperie lumea sau o să râdă de tine, un bebeluş păros, ia uite, unde s-a mai văzut aşa ceva, şi Iris zice că nu, că e minunată păpuşica mea mititică, vorbeşte, şi ce bine îmi suge ţâţele, Damiana, dă-i înainte, fetiţa mea, suge, fata mea, şi pe urmă o să te înfăşez şi o să te culc şi o să le rog pe bătrâne să te lase să dormi în pat cu mine ca să mă încălzeşti, că acum îmi trebuie căldură, am frisoane, deşi sunt grasă, gata, Damiana, ai supt destul, nu fi lacomă, profitoare, e de-ajuns. Iris îşi acoperă sânii. Se plimbă din nou prin pivniţă cu pruncul în braţe, bătându-l uşor pe spate ca să eructeze. Iris, bate-o tare pe spate pe poarca asta de babă, că dacă nu râgâie, pe urmă se umflă şi plânge şi n-o să lase să doarmă pe nimeni din Casă, fiindcă Damiana când plânge, plânge zdravăn, amintiţi-vă când a murit răposata Brígida ce-a mai plâns, că probabil s-a auzit până în Piaza de Armas, dă-i mai tare, Iris, mai dă-i. Până când Damiana trage un râgâit care cutremură pivniţa şi noi crăpăm de râs.

— Pe-ăsta cu siguranţă l-au auzit în Plaza de Armas.

— Mama, mama, pipi…

— Doar n-o să facă, ce scroafă.

— E-n stare.

— Să nu păteze broboada, că e nouă.

— Trebuie s-o schimbi imediat, să nu se opărească.

— Da. Trebuie s-o schimbi pe fetiţă, Iris…

Iris o pune pe Damiana pe un prosop, ca să nu păteze cearşaful. Rita îi dă un scutec nou, Amalia aduce talcul, Rosa Pérez, un burete, María Benítez, o pomadă, Dora zdrăngăne un clopoţel ca să distreze copilul şi să nu se supere că e schimbat, că uneori pruncii se supără. Mama îi ridică fusta şi juponul care miroase urât, îi dă jos ciorapii de lână şi chiloţii uzi, am nevoie de apă caldă, ba nu, nu caldă, să nu se ardă fetiţa, da' de unde-o şti atâtea lucruri despre copii fătuca asta, de zici că n-a făcut altceva toată viaţa decât să îngrijească de copii, ia uite, i-a trecut tristeţea, că de tristeţe suferea, acum Iris râde, fericită, uitaţi-vă la ea cum râde privind acest sex inutil, inert, negru, mai zbârcit ca o smochină uscată. Aproape oarbă de râs din cauza mutrelor pe care le face Damiana, Iris îi spală sexul, cu grijă. Să n-o doară pe fetiţă, că are păsărică aşa de fragedă, aşa de delicată, deschide-o, Iris, ia uite ce babă puturoasă mirosind a cur, dar deschide-o bine, Iris, nu vezi că fetiţelor trebuie să le-o deschizi bine ca să le speli pe dinăuntru, fiindcă altfel, cu atâta talc şi pomadă, se adună jegul şi se infectează, aşa, pe dinăuntru, uşurel, dar freacă bine, să nu rămână murdărie, uşurel, aşa, aşa, exact acolo, să mângâi uşor sexul ăsta dulce al fiicei mele, al păpuşelei mele care vorbeşte, eu, care n-am avut niciodată decât un băţ îmbrăcat în zdrenţe când eram mică, e mai drăguţă decât păpuşa pe care mi-au promis-o, pentru că e o păpuşă vie, îţi mângâie sexul cu buretele ca să fii cuminte, ca să vorbeşti, ca să spui gu gu, mama, mămicuţă frumoasă, mâinile tale aspre care sunt cele ale bebeluşului meu pipăindu-mi obrazul, şi îţi trag două pălmuţe pe bucile tale fragede, da, sunt fragede bucile tale, Damiana, deşi celelalte babe

mor de râs, fiindcă dai din şolduri în timp ce continui să te spăl. Nu-ţi mai mişti şoldurile, ţi se închid ochii. Te pup pe pântecul tău zbârcit:

— Ce burtică frumoasă are fetiţa mea.

Damiana pare că a adormit. Iris îngână un cântec în timp ce pudrează cu talc pubisul cu păr negru. Noi, celelalte, vrem s-o învăţăm să pune scutece, nu aşa, Iris, aşa, aşa trebuie, aşa e mai bine, nu aşa, Dora, că e prea strâns scutecul şi pe urmă o să plângă fata că o doare şi se poate opări… cel mai rău e când se opăresc pruncii… o să vezi tu, scroafo de Damiana, cum o să te doară când o să te opăreşti la cur, că eşti pişăcioasă, nu v-am spus că aşa e mai bine, eu aşa îi schimbam pe copiii coniţei Gertrudis, şi nu se opăreau niciodată.

Ne-am dus fiecare să ne vedem de treburile noastre. Iris o înveleşte pe Damiana cu o broboadă şi se aşază într-un colţ să-i cânte un cântec de leagăn, legănând-o, legănând-o încetişor în braţe, cu obrazul lipit de obrazul solzos al bătrânei, fredonându-i foarte încet:

Fecioara spăla
Sân Iosif întindea
şi Pruncul plângea
de frig ce era…

Când copilul se smiorcăie din nou cerând iarăşi papa, mama, mai vleau papa, Iris îşi scoate un sân şi pruncul suge. Fetiţa asta n-are somn, nu vrea să doarmă, mai bine să-i cântăm altceva, ceva care s-o sperie şi s-o adoarmă, că dacă nu, nu mai terminăm niciodată şi n-o să mai putem dormi nici noi.

Iaca, iaca, iaca, iaca,
Iaca a venit şi vaca
să-ţi mănânce curişorul
că s-a murdărit de caca…

Acum nu se mai despart, ea şi Damiana. Toate am uitat că o cheamă Damiana. Îi spunem bebeluşul lui Iris. De cum ne dăm seama că nu sunt străini în jur, bătrâne intruse precum Carmela, cu veşnicele ei văicăreli, sau Zurdida Toro, care pare un vultur zburând în jurul nostru şi aşteptând să moară una dintre noi ca s-o alegem pe ea, deşi nu ştie dacă am alege-o, Iris îşi deschide braţele, copilul urât face un salt ca să i se urce în poală sau să se cuibărească în braţele ei şi mama o leagănă, dormi, fetiţă cuminte care nu face caca pe ea, fetiţa mea frumoasă, tu tu tu, copilaş, c-acum vine vaca, şi îi curg mucii şi mama îi suflă nasul păros, şi face pipi şi Iris îi schimbă scutecele şi când vrea papa ea îşi scoate iarăşi ţâţa albă şi grea, şi pruncul suge şi dă drumul unui râgâit şi apoi adoarme. Aproape de fiecare dată când se trezeşte e udă, e un obicei de care n-a putut să se dezveţe, în ciuda protestelor babelor, iar s-a udat fetiţa asta, pentru Dumnezeu, când o să înveţe să spună, ca să nu trudim ca sclavele spălând scutece tot timpul, când avem atâtea de făcut… da, trebuie schimbată imediat, pentru că altfel o să se opărească, şi ştim toate că asta-i cel mai rău.

Iris desface picioarele Damianei. Nu mă jigneşte urâţenia sexului ei gol. Dimpotrivă. Dacă noi, care suntem atât de pudice şi de caste, nu ne ruşinăm să-i arătăm lui Mutulică partea corpului păzită cu cea mai mare grijă înseamnă că apartenenţa mea la cercul celor şapte bătrâne mi-a anulat sexul. Mă împuţinez încetul cu încetul. Pot să-mi păstrez sexul. Cum mi-am păstrat şi vocea. Şi numele, repetat de nouă mii trei sute de ori în cele o sută de exemplare ale cărţii mele păstrate de don Jerónimo în biblioteca lui, sub cheie, printre curiozităţile bibliografice pe care nu le consultă nimeni, în rafturile din dreapta cum intri în acea încăpere

lambrisată cu lemn decolorat şi cu mobile tapiţate cu catifea, care înăbuşă cel mai bine zgomotele. Fără să ştie, el mă conservă, mă păstrează, cooperează cu mine, mă ajută, mă slujesc de el ca să-mi protejeze numele, ca să ascundă aceste silabe şi nimeni să nu-şi mai amintească de mine în afară de el, fiindcă eu uneori uit de mine, nu exist, nu am glas, nu am sex, sunt a şaptea bătrână. Mi-am distrus inteligenţa de mult ajutând-o pe Maica Benita să cureţe şi să mătură şi să combată ceea ce este de necombătut, ce să faci cu monturile lui Carmen Mora, care va rămâne şchioapă, nu mai avem decât năut, şi bătrânele preferă fasolea cu bob mare, şi ca să ne încălzim, Mutulică, fiindcă nu mai avem deloc cărbuni ar trebui să scoatem duşumelele din camerele din fundul Casei şi tocurile ferestrelor, şi grinzile, ce mai contează, dacă tot o să se demoleze, măturând, făcând curat, uneori aprinzând lumânările din altar şi lovindu-mă cu pumnii în piept şi sunând clopeţeii în chip de ministrant la slujbă, nu aud, nu ştiu să vorbesc, ce mai vor, sexul era problema cea mai dificilă, dar sunt a şaptea bătrână, membrul meu este o bucată de carne şi de piele inutilă care s-a împuţinat, nu foarte diferit de vulva Damianei. Când iese soarele sau bate vântul atârnăm scutecele pruncului lui Iris în patioul sfinţilor sparţi, ca să se usuce şi să se aerisească, nu cumva să rămână fără lucruşoare curate pruncuţul lui Iris. O chemăm pe Amalia, rătăcită prin alte patiouri după cai verzi pe pereţi, ca să strângă scutecele.

Damiana s-a micşorat mult. E mai rotundă şi mai uşoară. Şi-a pierdut darul vorbirii, ca şi mine; spune doar me som, papa, mami, mai papa, gu, gu, vleau caca, şi se distrează tandru cu mameloanele lui Iris, le îmblânzeşte cu degetele ei aspre, se joacă, le mestecă între gingiile ei cauciucoase, le băloşeşte râzând, pentru că şi-a concentrat tot universul în aceste două vârfuri ale plăcerii încătuşând-o pe Iris în interiorul visului pe care l-

am fabricat ca să culegem ce dorim: pe fiul nostru, fiul nostru miraculos ce ne va purta pe toate în ceruri fără să trecem prin clipa morţii, preferabil de evitat, fiul meu, fiul lui don Jerónimo de Azcoitía, care va prelungi stirpea noastră. Ne cufundăm în conversaţii despre menstruaţie, înţelepciunea ancestrală privind eficienţa anumitor prişniţe şi a anumitor pomezi, despre panglici de satin şi muşamale pentru pat. Iris s-a transfigurat şi ea, substituind o încarnare cu alta, care nu aminteşte cu nimic de cea anterioară, ca şi cum memoria ei ar fi fabricată dintr-o materie atât de alunecoasă, că lucrurile nu reuşesc să se lipească de ea. Nu mai e Gina, pantera de pe Broadway, iubita Gigantului. Nu-şi mai aminteşte de Gigant. Acum este cu totului tot şi în mod complet mama Damianei. Niciun strop din Iris nu rămâne în afara acestui joc care l-a înlocuit pe cel de dinainte.

Dar ce voi face cu coaja lui Iris, acest recipient nefolositor care învăluie uterul, după ce-şi va îndeplini funcţia sa specifică de a naşte? Nu pot permite ca noile încarnări să le şteargă pe cele de dinainte până ce Iris se va dizolva, fărâmiţată şi împrăştiată, cu bucăţi din ea risipite în giulgiurile bătrânelor moarte, sau pe care noi le păstrăm sub paturile noastre, şi mie îmi place să păstrez obiecte inutile sub pat, manuscrise pe care nu le voi publica niciodată şi notiţe şi caiete pline de ceea ce odinioară denumeam *cugetări,* şi tăieturi de ziar cu cronici despre mine, am şi numele meu păstrat printre vechiturile pe care le adun sub pat, sunt hrăpăreaţă, nu vreau ca alte bătrâne să-mi fure bucăţi din învelişul nefolositor al lui Iris, o vreau toată pentru mine. De-asta pregătesc această căsuţă. Am găsit-o între lucrurile rămase de la Brígida şi am ascuns-o înainte ca Maica Benita să-şi dea seama ce fac. E o cutie muzicală, o vilă elveţiană de lemn. Dacă ridici acoperişul prins de restul casei cu două balamale, cântă *Carnaval la Veneţia*. E singura melodie pe care o cântă.

Uitându-mă la arcuri, am reuşit s-o repar. E aproape gata. În pivniţa călduţă, în timp ce Iris îşi arată ţâţele neruşinate dându-i să sugă Damianei, care nu se satură niciodată, eu îmi petrec timpul pictând faţada vilei; zăpada falsă de pe streşini şi coş, păsărelele de lemn, perdelele roşii cu buline verzi strânse de-o parte şi de alta a geamurilor, între care am lipit bucăţele de oglindă, ca să sugerez posibilitatea de a privi în interiorul casei. Pentru că am decis să pun stăpânire pe ce va rămâne din Iris după naştere, ca să trăiască aici, înăuntru, o existenţă de păpuşă. O s-o includ şi pe Damiana. Când o să se nască adevăratul copil, destinul Damianei va trebui să rămână unit de coaja nefolositoare a lui Iris… în vila elveţiană vor dormi îmbrăţişate, prizoniere ale propriilor mângâieri, pe care le vor perfecţiona, şi vor închide toate ieşirile, fiindcă nu vor mai avea nevoie de ele… nu vor vrea să iasă, se vor teme de tot ce nu este această ambianţă intimă în care vor trăi încătuşate de jocul lor. Da, Iris, o să fii mulţumită cu Damiana în căsuţa ta, mult mai mulţumită decât afară. Uneori o să deschid capacul ca să le privesc, şi o să auzi *Carnaval la Veneţia*. O să-ţi placă foarte mult, ţi-o jur, clinchetul ăla insignifiant o să ajungă să-ţi placă mai mult decât jerk-urile şi frug-urile tale pe care le dansai la fereastra de la etajul de sus, pentru că repetându-şi la nesfârşit melodia molipsitoare vila elveţiană te va face să uiţi de toate celelalte, eliminând definitiv tot ce este în interiorul tău, coajă pură, închisă în această ultimă încarnare, definită de spaţiul strâmt, unic, searbăd, repetat al *Carnavalului la Veneţia*. Îţi jur că invidiez existenţa ta protejată în cutia muzicală. Voi păstra această încarnare finală fără să permit să scapi şi să te transformi în altceva, într-un pachet, sub patul meu, împreună cu hârtiile mele inutile clasificate şi ordonate, împreună cu celelalte lucruri pe care vreau să le păstrez, pentru că sunt

lucrurile mele, sunt a şaptea bătrână, impudoarea ta mi-o demonstrează în fiecare zi.

Voiam să cobor în pivniţă, pentru că în momentul acela credeam că sunt singură. Voiam să-ţi arăt vila elveţiană, ca să începi să o doreşti; să te invit să intri în ea prin oglinzile ferestrelor, povestindu-ţi tot soiul de minciuni despre minunăţiile din interior, ca să i le spui Damianei, şi amândouă, fără să ştim celelalte, să mă imploraţi să vă las să vă jucaţi cu vila elveţiană, să încorporaţi în ea vieţile voastre încetul cu încetul, până când veţi intra înăuntrul ei prin minuscula oglindă de la poartă.

N-am coborât în pivniţă. Am rămas în umbră, ascultându-vă, privindu-vă pe tine şi pe copilul tău groaznic, care nu este copilul tău, pentru că nu spune somn, pipi, caca, spune americanii bombardează împrejurimile Hanoiului, Onassis declară, Panagra liniile aeriene ale omului modem, Allende la putere, minijupele expulzate din catedrala mitropolitană, anul acesta intelectualii trebuie să participe la recoltarea trestiei de zahăr declară Fidel Castro, Fi-del, Cas-tro, Castro, învaţă bine literele, Iris. C-A-S-T-R-O, spune-mi, A-ul din Castro unde se află în acest alt cuvânt, Nikita, sigur că da, ăsta este a, vezi că nu eşti proastă şi nu e greu deloc, dar de ce vrei să ştii de ce l-au dat jos pe ăsta care se numeşte Nikita, dacă nici măcar nu ştii încă să citeşti bine, mai bine aşteaptă înainte să te întrebi de ce se petrec lucrurile, dar ştiu să citesc, Damiana, chiar dacă nu cursiv, nu mai greşesc aproape niciodată, nu vezi, uite: se vinde producţia de zece mii de salcâmi, pentru Dumnezeu, ce-or face cu florile a zece mii de salcâmi, care se trec aşa de repede, îşi petrec vacanţa la Termele de la Panimávida familiile Cristi Ramos, Palma Cristi, Cristi Cristi, Pieyre de Baudoin Cristi… ce haloimăs, atâţia verişori…

handicapuri rămase din perioada la b*elle époque, nu* ştiu ce vrea să spună asta, Damiana, e în altă limbă, pe care nu o înţeleg, dacă Mutulică n-ar fi lipit alt ziar deasupra continuării… uită-te aici, Iris, asta-i ceva drăguţ, fotografia căţeluşei Laika, aia pe care au trimis-o pe Lună, ia să vedem, unde este a-ul, sigur, ăsta e, l-ai recunoscut, deşi e scris cu literă mare, vezi că asta e mult mai distractiv decât prostiile răţoiului Donald şi ale lui Corín Tellado, care nu sunt decât minciuni goale, Iris, să nu crezi nicio vorbă din gogoşile alea, astea sunt mai bune de citit, pentru că sunt lucruri adevărate care li se întâmplă unor persoane adevărate, nu unor maimuţoi inventaţi, trebuie să citeşti ziarele, tot ce apare în ziare, aşa am aflat ce s-a întâmplat cu tatăl tău, da, da, plângi, vezi, acum îţi pasă că tatăl tău a fost împuşcat, acum, când nu mai e nimic de făcut, îţi pasă, ce să-i faci, fetiţă, asta-i soarta… vezi că trebuie să înveţi să citeşti ca să citeşti ziarele şi să nu fii o ţoapă neştiutoare şi să le laşi pe toate babele astea să profite de tine şi să te convingă că eu sunt copilul tău, nu sunt, sunt Damiana, şi o să-ţi bage în cap că bebeluşul pe care o să-l ai e un miracol, că eşti fecioară, cum să fii fecioară, dacă te culcai cu Romualdo, proprietarul capului de Gigant, care e tatăl copilului tău, trebuie să-l cauţi, să vină să te ia ca să se însoare cu tine şi să ai un bărbat care să lucreze pentru tine şi să te întreţină, şi tu să ai grijă de copilul tău, nu babele astea, trebuie să înveţi să te aperi, de-asta trebuie să înveţi să citeşti, ia să vedem, ce scrie aici, nu mai plânge, ce zice aici pe rândul ăsta, revoluţia tinerilor hipioţi, ce-or fi aceşti hipioţi, nu mai ştiu, am îmbătrânit, dar tu poţi să afli ce sunt tinerii hipioţi, uite, e o poză aici, par nişte curişti cu păr lung, dar umblă îmbrăţişaţi cu femei, aşa că nu pot fi curişti, şi aici zice… o Damiana gigantică iluminată de razele care pătrund prin această fereastră de ziare cu care am tapetat pereţii, ochii ei cu pupile curioase

apropiindu-se de fereastra asta, gata să se arunce prin ea împreună cu Iris, atâta lumină pe chipurile lor stupefiate în faţa realităţii, atâta precizie în literele, în silabele lor, exactitatea arătătorului bătrânei urmărind cuvintele şi frazele şi titlurile la lumina lumânării cu care Damiana, stând cu spatele sprijinit de perete în pat lângă Iris, străbate această literatură unde urgenţa a agonizat, mişcând lumânarea dintr-o parte în alta, căutând, de jos până sus, până la tavan, alte ştiri, alte fraze, enorme, lipite de această fereastră.

Nu pot să le mai las niciodată singure. Trebuie să le supraveghez minut cu minut, pentru că Damiana ne-a înşelat, ca să ne fure copilul şi să dispară cu el în vreo cocioabă puturoasă în care sub hainele lui de cerşetor nimeni nu va descoperi că este fiul lui don Jerónimo de Azcoitía. Fiecare clipă pe care cele două o petrec împreună este periculoasă. Trebuie să urzesc ceva ca să mă descotorosesc de Damiana, dar nu le pot supraveghea, dorm împreună şi nu pot să dorm şi eu cu ele. Când bătrânele se adună în pivniţă, Iris o ia în braţe pe Damiana şi, cu obrazul lipit de al ei, de parcă i-ar cânta, vorbesc, ştiu că vorbesc, plănuiesc o evadare ca să-l caute pe Romualdo, tatăl care nu este tatăl, şi totuşi trebuia să fie tată, trebuie să-l anunţ chiar azi pe don Jerónimo să vină să-şi salveze fiul din mocirla în care vrea să-l cufunde Damiana, nu îngână cântece, nu se mângâie, pun la cale ceva, conspiră, în timp ce Dora ţese, María Benítez amestecă fierturi pe foc, Rosa Pérez calcă, Rita face o fundă de satin, Amalia îşi spală ochiul chior într-un păhărel albastru, şi Damiana, iarăşi mititică, dormitează în poala lui Iris aşteptând cine ştie ce moment, ce ocazie, iar Iris, buhăită, se scobeşte cu degetul în nas şi cască. Şi eu, a şaptea bătrână, mă instalez într-un colţ ca să pictez nişte *edelweiss* pe cutia muzicală, urmărindu-le.

— Când o să se nască?

— Asta nu se ştie când e vorba de naşteri miraculoase.

— Păcat că nu putem s-o întrebăm când a fost.

— Când a fost ce?

— Păi, de când trebuie să începem să numărăm cele nouă luni…

— Cele nouă luni nu contează când e un miracol, ţi-am spus, Amalia, nu fi încăpăţânată, pruncul se va naşte când trebuie să se nască şi cu asta basta… trebuie să aşteptăm…

— Ca Fecioara?

— Cum?

— Sigur, sărbătoarea Bunei-Vestiri, când Arhanghelul Gavril i s-a înfăţişat Fecioarei Maria cu degetul arătând în sus, şi ea a spus Facă-se voia Ta, este pe 25 martie. Şi naşterea Domnului Nostru Iisus Christos este pe 25 decembrie, exact după nouă luni.

— Dar Iris nu este Fecioara María, la ea e o naştere miraculoasă oarecare, există multe naşteri miraculoase, aşa că nu trebuie să pui atâtea întrebări, Amalia, asta e rău…

— Nu ştiu. Şi când o să se nască pruncul Iris o să fie tot virgină? Copiii ies chiar pe acolo pe unde se…

— A, nu ştiu, asta o să vedem…

— Deci Iris o să rămână fecioară?

— Cum să nu, Amalia. Aşa a spus Brígida, şi María Benítez a văzut-o… Nu-i aşa, María?

María nu răspunde.

— Nu-i aşa, María?

María Benítez se opreşte din amestecatul leacurilor mirositoare.

— Nu ştiu… voiam să vă spun… dar n-am găsit ocazia…

— Păi, acum câteva zile când am găsit-o bolnavă în curte, cu atacul ăla aşa de ciudat pe care l-a avut. N-o fi intrat cineva în Casă, mă-ntreb eu?

— Ce?

— Ştiu şi eu, bărbaţii sunt aşa de porci, şi ea e aşa de frumoasă. Mi-e frică… se zice că atunci când o femeie se culcă cu un bărbat după ce-a rămas grea, copilul care se naşte iese un monstru. Răposata Brígida mi-a povestit că de-asta nu-l lăsa niciodată pe bărbatul ei să se atingă de ea după ce rămânea grea. Drept e că toţi copiii lor s-au născut morţi, aşa e viaţa, aşa a vrut Dumnezeu. Se zice că dacă un bărbat se culcă cu o femeie însărcinată, copilul se naşte monstru, un monstru cu capul mare, mâini scurte ca nişte aripi de pinguin, gură de broască, trupul acoperit de păr sau de solzi, se pot naşte chiar şi fără pleoape, şi de-aceea copilaşii monştri nu pot să doarmă şi plâng toată noaptea de durere că sunt monştri şi pentru că nu au pleoape pe care să le închidă ca să poată dormi, trebuie să fie teribil să nu poţi dormi noaptea, se zice…

Se zice… se zice… se zice; vorbe atotputernice în gurile tocite ale babelor, silabe care conţin toată ştiinţa nefericitelor… se zice… se zice că Brígida era milionară, se zice că mătasea fină se calcă doar cu fierul călduţ şi un pic stropită… se zice că nu vor demola Casa asta… se zice că dacă pui un pai într-o sticlă în care torni apă clocotită nu se crapă sticla… se zice… se zice, urmând meandrele anilor şi poate ale veacurilor se repetă cuvântul „se zice”, cine ştie cine zice şi cui i-o zice şi când i-o zice şi cum i-o zice, dar de zis, sigur că se zice, şi ele repetă certitudinea vorbei se zice că atunci când un bărbat se culcă cu o femeie însărcinată copilul care se naşte va fi un monstru. În semiîntunericul pivniţei ocupate de bătrânele ca nişte grămezi de zdrenţe care se mişcă un pic, María Benítez amestecă în oala pusă pe cărbuni înroşiţi, iar aburul aromitor al acestei infuzii de tămâiţă de care se zice că e aşa de bună pentru stomac se îngroaşă ca să ia forma adevărului de netăgăduit al fiului monstruos al lui don Jerónimo şi al lui Iris, pe care cineva l-a zămislit în cineva când în sfârşit Iris a rămas însărcinată, nu vreau s-

o ating, fiindcă mi-e teamă să nu-i fac rău fiului meu, care trebuie să fie perfect, şi se zice că dacă cineva face dragoste cu… cine ştie unde şi când a auzit don Jerónimo acest se zice care îl defineşte pe feciorul lui distrus de toţi băieţii din cartier, de toţi filfizonii din centru care s-au tăvălit cu Iris, de toţi generalii şi academicienii ascunşi în interiorul capului de Gigant, da, don Jerónimo, fiul dumneavoastră va fi un monstru senzaţional, demn de un Azcoitía, eu, un Peñaloza, n-aş putea zămisli măreţia unui fiu monstruos, doar un prunc urât, rahitic, nehrănit, care plânge de foame, nu pentru că visează realitatea de netăgăduit a unor splendide coşmaruri, ca cele pe care le va visa monstrul produs de uterul fertil al lui Iris Mateluna, continuă, María, tu eşti doftoroaie şi ştii ce se zice, continuă să amesteci în oala aceea de unde izvorăşte aburul ce desenează acest chip diform, acest trup monstruos care îl smulge pe don Jerónimo din tihna fotoliului de la clubul unde citeşte ziarul şi dormitează uitând de orice faptă nobilă, abandonând obligaţia puterii, orice încercare dificilă, ca cele de pe vremuri, fiindcă preferă să-şi cultive guşa fleşcăită cu care trădează durerea tatălui meu demn de respect, nu aveţi dreptul să-i înşelaţi aşteptările, don Jerónimo, pentru nimic şi-n niciun fel, cum ar spune María Benítez, care continuă să amestece în oala de unde se ridică monstrul salvator, şi tu, Amalia, spune-i că şi tu ai auzit vorbindu-se de acelaşi lucru, n-o întrerupe, Dora, nici tu, Rita, asigurându-ne că asta n-are nimic de-a face cu Iris, pentru că săraca de ea nu s-a culcat niciodată cu nimeni, nici înainte, nici după, bărbaţii nu există, Brígida a inventat sarcina miraculoasă, Brígida l-a conceput pe fiul lui Iris, Brígida este mama monstrului, Brígida ştia tot. María continuă să amestece în oala pusă pe jăratic, acest Azcoitía diform şi distrus îmi surâde dintre aburi, vreau să-l legăn în braţe în vreme ce bătrânele pălăvrăgesc şi comentează şi zic şi

murmură şi o ascultă pe María Benítez, care este doftoroaie, şi se zice că ştie multe lucruri, nu atâtea ca Brígida, dar de ştiut, ştie destule María Benítez.

— …mi-a trecut prin cap pur şi simplu. Nu te supăra, Rita… că în seara când am găsit-o, în fine, că cineva o fi intrat ca să abuzeze de biata nevinovată, sunt bărbaţi foarte depravaţi de care se zice că umblă după fetiţe ca Iris ca să facă lucruri scârboase cu ele, şi sigur, atunci, de spaimă, toate umorile din corp se otrăvesc… şi dacă e aşa cum spun, dacă pruncul nu a murit, cu siguranţă că o să fie un monstru.

— Mort nu este.

— Eu am pipăit-o ieri pe burtă şi se mişca.

— Poate-i o indigestie, a mâncat banane ieri foarte târziu…

— Nu, se zice că bananele fac rău seara dacă bei bere, cad greu la stomac, şi Iris n-a băut bere, de unde să fi luat bere?

— Adicătelea o să iasă un monstru.

Ne-am uitat toate unele la altele fără să ştim ce să spunem, până când, din poala lui Iris, Damiana a zis adormită:

— Şi ce contează dacă o să fie un monstru?

N-am ştiut ce să-i răspundem. Continuă, Damiana, continuă:

— Ba chiar ar fi mai bine. Dacă iese un monstru n-o să-l vrea nimeni şi n-o să vină nimeni aici în Casă să ceară copilul. Lumea se teme de monştri. E-adevărat că se zice că uneori vin doctorii şi îi iau pe copiii care se nasc monştri, ca să-i examineze în spitale şi să facă experienţe cu ei. Suferă tare mult săracii. Monştrii sunt foarte curajoşi, sunt rari, aproape că nu mai există. Eu aveam o cumătră care a născut un copilaş monstru. I l-au furat doctorii şi se zice că l-au pus într-un borcan de sticlă cu apă colorată şi că îi dădeau să mănânce cu sonda, şi cumătră mea nu şi-a mai văzut copilul niciodată, şi nu i-au dat nicio para pentru el.

Eu ştiu de ce le îndemni să creadă că fiul lui Iris se va naşte un monstru; ca să le linişteşti, în timp ce tu şi Iris puneţi la cale fuga spre ceea ce credeţi că este realitatea. Eşti sigură, sărmană bătrână, că Gigantul este tatăl. Că Romualdo a fost unicul ocupant al capului de Gigant. În mintea ta conservatoare există un tată care trebuie căutat ca să aibă grijă de fiul său. Nu cunoşti cealaltă faţă a lucrurilor, duzinele de taţi pe care le-a ascuns masca Gigantului, ce am plănuit eu înainte ca tu să-ţi începi sărmana ta istorie realistă: familie, mamă, tată, fiu, a întreţine, a aduce de mâncare, a suferi… crezi în continuare în lucrurile astea, Damiana, urzeşte-ţi povestea ta de fericire vulgară, de tristeţe cotidiană, în timp ce eu, cu aburii care se îngroaşă şi devin solizi, urzesc ceva născut din libertatea anarhică datorită căreia funcţionează minţile bătrânelor, dintre care una sunt eu.

— Da, dar noi nu suntem aşa de proaste. N-avem de gând să-l dăm nici doctorilor, nici nimănui, nici măcar Maicii Benita, nici Părintelui Azócar. Acum, că ştim că o să fie un monstru, trebuie să avem şi mai multă grijă să nu afle nimeni că există. Şi să-l ţinem închis aici până când o vrea el să plece cu noi toate spre Rai, într-o caleaşcă frumoasă, ca cea care a dus-o pe Brígida, dar toată albă şi cu cai albi în loc de negri, şi va trebui să aibă aripi, ca să zboare spre cer sub o ploaie de flori şi în sunetul unei muzici celeste…

— Dac-ar trăi biata Brígida!

— De-ar da Dumnezeu să nu murim!

— Frumoasă înmormântarea Brígidei.

— Frumoasă, da.

— Cea mai frumoasă din câte am văzut aici în Casă.

Trebuie să le supraveghez toată ziua, pe Damiana şi pe

Iris, până la ora mesei şi apoi până la ora de culcare. Când somnul ne-a doborât în fundul căsuţelor noastre, Iris şi Damiana au aşteptat să se

facă linişte de tot ca să se scoale. Trebuie să le supraveghez. Să le urmăresc. De ce mă tem, dacă cheile sunt întotdeauna la mine? Dar Damiana este o ameninţare păroasă şi scandalagioaică, s-a insinuat în casă, apoi în cercul nostru, ca să distrugă totul. Noaptea urcă la etajul de sus cu Iris, pe ascuns, ca să admire splendoarea oraşului, luminile purpurii ce clipesc la aeroport, reflectoarele releelor de retransmisie, desenele de neon de pe clădirile de sticlă din centru, reflectoare ce se rotesc în întuneric căutându-le, prinde raza asta, Iris, prinde-o, că acum vine spre noi, aşteaptă să se rotească din nou şi atunci o prinzi şi te urci pe ea, şi Iris ridică mâna şi prinde raza ce se furişează ca să lumineze alte coclauri ale oraşului întins până la munţi. De la fereastra pe care le-am deschis-o eu, Damiana îi arată lui Iris toată panorama oraşului, râul, pieţele, centrul, bulevardele, să nu te rătăceşti, trasând itinerariile pe care le vor urma pe străzile pe care Damiana le cunoaşte bine, fiindcă pe vremea când era servitoare avea faima că-i plăcea să bată străzile, pronunţând numele lor corect, silabă după silabă, ca să intre în capul tare al lui Iris şi să nu le uite, ca să nu se rătăcească, aşa cum m-aş rătăci eu dacă aş ieşi din Casă, pe străzile astea pe care Damiana le cunoaşte şi eu nu.

Am crezut că o să mai facă ceva la fereastră, mi-am închipuit că o să pilească gratiile ca să coboare pe cearşafuri înnodate şi să fugă. Dar au închis-o repede. Au coborât. S-au despărţit cu o sărutare pe obraz ca între prietene. Fiecare s-a dus să se culce în camera ei. Eu am rămas să cutreier prin galerii, strângând bine cheile în mână în buzunarul halatului, n-o să mă culc nici noaptea asta, şi niciodată, noaptea or să intre în odaia mea şi or să-mi ia cheile de sub pernă fără să-mi dau seama, chiar şi dacă o să le pun sub pat împreună cu manuscrisele şi vila mea elveţiană, or să ia totul când or să fugă din Casă, pentru că or să fugă,

mâine sau poimâine, de-asta trebuie să-l înştiinţez imediat pe don Jerónimo că este pe punctul de a-şi pierde fiul în anonimatul mizeriei, o să ies chiar în noaptea asta să-l anunţ, fiindcă ştiu ce urzesc ca să-l lipsească de singura ocazie care îi mai rămâne să fie din nou măreţ şi nobil, înfruntând paternitatea unui fiu monstruos, da, nu pot pierde timpul, trebuie să pun vila şi cheile şi manuscrisele într-o boccea de boarfe, dar poate că o să-mi ia bocceaua cu totul şi-o să fugă cu ea, împrăştiind pe străzi sforile, zdrenţele, bucăţi din vilă, aparatul care cântă, manuscrisele mele cu scrisul şi numele meu, dându-le unor oameni necunoscuţi, poate Petei Ponce, care astfel va şti unde să mă găsească, unor oameni fără chip, ca tatăl meu sau ca victimele cărora doctorul Azula le fură trăsăturile, hârtii, hârtii pe care nici ele, nici cei cărora li le vor dărui nu le vor citi, fiindcă nu le folosesc la nimic, le vor arunca pe jos pentru ca roţile maşinilor să le umple de noroi, pentru ca puştii să facă din ele bărcuţe sau coifuri, ca şi cum ar fi foi volante multicolore, până ce una dintre aceste foi va cădea în mâinile ei şi Peta va alerga până aici ca să mă oblige să fac din nou sex cu ea, babă scârboasă, babă lascivă, nesătulă, nu vreau să ies, n-o să ies…

Mutulică. Mutulică. Glasul ei chemându-mă să mă desprind de întunericul în care ştie că mă refugiez, cu toate că reuşesc să merg fără să fac zgomot, alergând pe culoare când iuţeşte pasul în întuneric… altă noapte, Mutulică, Mutulică… ai grijă, Iris, acum vine o treaptă, să nu cazi, că poţi să omori copilul, poate că asta vrei, asta e răzbunarea ta, să omori figura aceea de aburi ivită din oala Mariei Benítez, această vrăjitoare care nu e vrăjitoare, ci doftoroaie şi vrăciţă, fiindcă niciuna dintre noi nu suntem vrăjitoare, ci babe, nimic altceva, babe cu privilegii de bătrână. Mutule, Mutulică, da, a plecat Damiana, nu ştii că Damiana a plecat fără ca tu s-o poţi opri, Damiana ştie să se

strecoare, n-are nevoie de cheile tale, în Casa asta sunt găuri pe care nu le cunoşti pe unde intră şi ies persoane pe care tu nu le vezi, Damiana a dispărut, acum suntem şase bătrâne, dă-mi cheile, Mutulică, vreau să mă întâlnesc cu Damiana… aşteaptă până mă cheamă ea, pentru că o să mă cheme când o să-l găsească pe Romualdo, cel care se costuma în Gigant şi care este tatăl copilului meu, aleargă, aleargă pe coridoare fără zgomot, Mutulică, dar te implor, Iris, nu mai repeta vorba Mutulică, Mutulică, Mutulică, Mutulică, poate o să te audă şi ele, aproape că strigi, cu glas tare, ca şi cum n-ai mai putea sta nicio clipă fără mine, taci, taci, or să ne audă. Şi Damiana? Nu cumva mă aşteaptă în vreun ungher printre culoare, uriaşă, forţoasă, cu barba şi cu carabina ei, ca să mă ucidă cu un glonte? Mutulică… Mutulică… şobolanii şi şoarecii fug când trecem pe lângă ei, sfâşiem structurile proiectate de păianjeni pe coridoare, te descopăr printre portocalii încărcaţi cu fructe de aur, ascunsă ca să mă vezi trecând, trebuie să ajung înainte la poartă, ca să verific dacă e încuiată de două ori. Culoarul acesta nu e adânc; cineva, poate eu, a pictat o perspectivă infinită pe o fereastră astupată, poate Damiana s-a rătăcit în acest simulacru de profunzime, caut-o pe acolo, dar nu, nu te amăgi, oricine îşi dă seama că nu sunt decât nişte linii pe un zid mincinos, şi te opreşti şi coteşti pe alt culoar, căutându-mă. Mă ascund într-un cotlon ca să mă odihnesc, gâfâind după o aşa urmărire, eşti tânără, eu sunt pricăjit, acum nu-ţi aud paşii, să mă odihnesc puţin la poartă înainte de a pleca să-i spun lui don Jerónimo să vină să te ia cu monstruosul tău fiu de aburi în interiorul uterului tău, înainte să te ia cealaltă, încolţit prin galerii, răsuflarea ta fierbându-mi în ceafă ca răsuflarea fiarelor înainte să mă hăcuiască, să mă odihnesc, să respir în linişte, ascuns în acest ungher unde nu ajunge nicio lumină.

Mă atingi.

— Mutulică.

Am sub braţ vila elveţiană. Strâng tare în mână cheile în buzunarul halatului. Vorbeşti cu o voce foarte joasă şi senină, pe care nu o cunosc.

— Vreau să plec.

Ştiu, Iris.

Îţi simt mirosul de jeg, de haine vechi, de alifii cu care te ungem noi, pomada asta e bună pentru bronhii, Amalia, tu, care ai mai multă putere decât mine, fă-i o frecţie bună pe spate fătuţei ăsteia, şi asta care pare simplă apă este apă regală, ca să-i frecţionezi glezna aia umflată… îţi fac semn din cap că nu. Mă prinzi de încheietura mâinii. Dau drumul cheilor în buzunarul halatului. Îmi apuci mâna şi o pui pe sânul tău ce va alăpta un monstru, care nu este fiul lui Romualdo, chiar dacă aşa credeţi tu şi Damiana, nici al meu, pentru că eu sunt a şaptea bătrână şi nu am sex, Peta, îţi jur că nu am sex, aşa că nu intra în Casa asta. Este fiul lui don Jerónimo de Azcoitía, care, încurajat de privirea mea invidioasă, a zămislit un prunc în pântecele fiicei unui criminal.

— Pune mâna.

Pun mâna.

— Îţi place?

Nu răspund.

— Strânge, prostule. Crezi că nu ştiu că vrei să faci sex cu mine? Ia de-aici, pipăie-mă cât vrei şi pe urmă lasă-mă să plec.

Îmi smulg mâna de pe pieptul tău. Aprind o lumină mică şi îţi arăt cutia muzicală, deschid capacul, auzi *Carnaval la Veneţia,* ţi se luminează ochii, o să-i fac să se apropie de oglinjoarele de la uşă şi de la fereastră; îţi arăt uşiţa, vreau sa intri acum, acum, chiar acum, să cazi în capcana cutiei muzicale.

— Crezi că sunt tâmpită? Că o să mă poţi prosti cu jucăria asta?

Nu ştiu ce să răspund.

— Hai, ţi-am spus să-mi deschizi.

Nu aud. Sunt surdomut, ştii asta, Iris, de ce-mi vorbeşti atâta, când ştii că nu aud? Nu înţeleg nimic din ce-mi spui, aşa că şi de-aş putea sau aş vrea să fac ce-mi ceri, nu te-aş asculta.

— E-o minciună. O minciună sfruntată. Nu sunt mut. Mi-am dat seama de la început că nu sunt mut, că muţenia doar se mimează. De-asta te strigam pe coridoare, ca să mă auzi şi să mă laşi să ies. Nu sunt mut, nici surd. Când te joci cu cheile în buzunarul halatului o faci în ritmul imnului Pe Dumnezeu îl slăvim în legile noastre în şcoli şi în cămine, pe Dumnezeu îl slăviiiiiim… şi muţii adevăraţi nu pot ţine niciun ritm, Damiana, pentru că nu aud, aşa că nu mă crede proastă. Înainte s-o întindă din Casă, a zis că o să te acuze în faţa Arhiepiscopului, aşa că fii atent, că ţi se-ntâmplă ceva zilele astea. Dacă nu vrei să te acuz şi eu în faţa Maicii Benita, lasă-mă să ies.

E un raţionament perfect, Iris, te felicit, raţionamentul tău mă încolţeşte şi mă lasă lipsit de orice apărare, expunându-mă tuturor primejdiilor, pentru că mă obligă să scot totul de sub pat, vocea, facultatea mea de a auzi, numele meu uitat, sexul meu amorţit, manuscrisele mele neterminate, va trebui să le folosesc şi să le expun, ce-o să fac cu umilinţa mea, cum să nu, doamnă, zice îngăduinţa mea, căruţul meu e la dispoziţia dumneavoastră, nu sunt una dintre bătrâne, sunt Humberto Peñaloza, tatăl fiului tău, naşterile miraculoase sunt poveşti ale babelor din al căror cerc nu mă laşi să fac parte, fiindcă mă smulgi din adăpostul ăsta primitor ca să-ţi dau voie să treci pragul acelei porţi şi să dispari în destinul care, aşa cum te-a convins Damiana, este adevăratul tău destin, dar n-o crede, Iris, oamenii au multe destine, oricare dintre ele te poate absorbi, şi cel pe care ţi-l oferă Damiana este literal, sărac, searbăd, mizerabil.

— Vreau să ies.

— Singură?

— Bineînţeles.

— Ca să te întâlneşti cu Damiana?

— Scroafă bătrână.

— De ce?

Aştepţi un moment.

— Sunt însărcinată. Damiana a plecat şi mi-a spus că o să-l caute pe Romualdo, dar nu-i adevărat, n-o să-l caute, fiindcă ea vrea să rămână cu mine. Eu nu vreau să trăiesc cu baba asta idioată de Damiana în casa unei doamne despre care zice ea că o cunoaşte şi că m-ar putea găzdui până îl găsim pe Romualdo, şi mie nu-mi place unde mai sunt şi alte muieri. Eu vreau să mă duc să-l caut pe cel care m-a lăsat grea, vreau să mă duc să trăiesc cu el.

— N-a fost Romualdo.

— Atunci, cine?

— Eu ştiu cine-a fost.

— Bineînţeles, Gigantul.

— Nu, cel ce se ascundea sub capul Gigantului.

— Păi da, Romualdo…

— Nu, alt bărbat, un cavaler…

— Nu-mi veni cu tâmpenii, lasă-mă să plec.

Visul tău realist este greu de distrus, o încarnare pe care nu vrei s-o abandonezi, este ceea ce-ţi aparţine, aproape că nu e vis, fireşte că eşti perechea lui Romualdo, şi ştii asta şi nu vrei să mă laşi să-ţi distrug acest vis ca să te iniţiez în altul. Visul cu Romualdo îl înţelegi pe de-a-ntregul, cel pe care ţi-l propun eu, nu, te depăşeşte, dar eu pot să-l aduc la înălţimea ta, pot să te introduc încetul cu încetul în el. Te grăbeşti, nu mai rezişti, să pleci, acum vrei doar să pleci, nu poţi să-ţi mai amâni dorinţa.

— O să te rătăceşti.

— Nu-mi pasă.

— N-o să ai unde să dormi şi ce să mănânci.

Ridici din umeri cu un gest care-mi dispreţuieşte îngrijorarea, deşi nu vreau s-o dispreţuieşti, pentru că am nevoie să devină a ta, cel puţin acum, în noaptea asta; îţi vorbesc, mă asculţi, îţi explic că

toată povestea cu Gigantul a fost o farsă, pentru că adevăratul tată se ascundea în Romualdo, care nu era decât o altă mască, la fel ca cea a Gigantului, şi ea a văzut cum a fost distrusă, acum trebuie să distrugem masca de mucava a lui Romualdo ca să-l găsim pe celălalt sub ea, pe adevăratul tată al copilului tău, locuieşte în palatul lui de fier forjat şi sticlă, îl poţi vedea de la fereastră, unul dintre acele palate ce răspândesc razele de lumină pe care încerci să le prinzi cu mâinile tale ca să te urci pe ele, n-o să fie nevoie să te urci pe o rază de lumină, Iris, eu o să distrug masca lui Romualdo şi o să ţi-l aduc pe adevăratul tată, aşteaptă-mă aici, străzile sunt cumplite, pline de bărbaţi bărboşi la pândă şi de medici care te fac să suferi când îţi extirpă organele cu bisturiele lor foarte fine, şi câinii doctorilor îi urmăresc pe oamenii care umblă noaptea pe stradă şi nu au buletin de identitate, nici domiciliu cunoscut, întunericul de afară nu e ca întunericul din această Casă, Iris, întunericul de acolo este cel al oamenilor săraci lipiţi pământului, cum se zice, fiindcă acel întuneric este vidul care te înghite, şi cazi ţipând şi cazi la nesfârşit ţipând şi ţipând şi căzând şi căzând, pentru că nu există fund, până ce glasul ţi se pierde, dar continui şi continui să cazi în această infinitate de străzi primejdioase cu nume pe care nu le cunoşti, pline de chipuri de oameni care vor râde de tine, care locuiesc în case unde nu te vor lăsa să intri şi fac lucruri pe care tu nu le înţelegi, nu te apropia mai mult, Iris, nu mă pipăi aşa, nu, Humberto, nu-i permite lui Iris să te pipăie, fiindcă o să-ţi distrugă măştile, dacă nu fugi va trebui să fii iarăşi un tu însuţi de care nu-ţi aminteşti unde este, nici cine este, îţi apropii buzele tale groase de gura mea şi coapsele tale scormonesc între bietele mele picioare slabe care tremură, nu-i permite să te transforme în Humberto Peñaloza, cu povara lui de nostalgie insuportabilă, fugi, ca să nu ţi se trezească sexul sub apăsarea acestor palme

cărnoase, să nu-i răspundă limbii ei care îţi explorează gura şi limba, rămâi încremenit în cotlonul în care te apasă ţâţele şi coapsele ei, Humberto nu există, Mutulică nu există, există doar a şaptea bătrână. Mâna ta nu găseşte nimic.

— Iris…

— Ce?

— O să ies eu să-l caut pe tată.

— Unde?

— Eu ştiu unde locuieşte.

— Unde?

— Într-o casă galbenă în faţa parcului, cu multe camere.

— Haide.

— Nu, aşteaptă…

— De ce?

— Nu ştiu dacă e acasă.

— Nu contează dacă nu e.

— Are patru câini negri foarte fioroşi, care atunci când el nu e acasă fac bucăţi pe oricine intră, şi cum pe tine nu te cunosc…

— Dar pe tine?

— Pe mine mă cunosc.

— N-or să te muşte?

— N-or să-mi facă nimic.

Te gândeşti.

— Şi casa e frumoasă?

— Da.

— Şi e bine gagiul?

Îi răspund că da, că don Jerónimo de Azcoitía este un gagiu excepţional de bine.

— Nu ştiu… câinii ăia…

De-asta, o să mă duc eu să-l aduc, ca să vină să te ia în maşina lui cu şofer, nu, nu vreau cu şofer, vreau o maşină roşie decapotabilă, bine, Iris, cum vrei tu, o să-i spun să vină să te ia cu o maşină roşie decapotabilă şi să te ducă departe de Casa asta şi de Maica Benita şi de Damiana şi de mine, fiindcă nu mai vreau să te văd, o să te reduc la mărimea vilei mele elveţiene, cum să-ţi deschid

uşa ca să intri în căsuţa acoperită de zăpadă, ascultă-mă, intră şi aşteaptă să mă întorc cu tatăl copilului tău, Iris, care va fi nu stăpânul acestei vile de lemn, ci stăpânul şi paznicul întregului labirint al acestei Case unde se cultivă un timp ce nu trece, ci se opreşte între pereţii de chirpici care nu se vor prăbuşi niciodată.

— Aşteaptă-mă aici, Iris.

— Bine. Dar grăbeşte-te, dacă nu vrei să te acuz şi să fii închis, că dacă nu te grăbeşti o s-o trezesc pe Maica Benita şi-o să-i povestesc tot.

— Ce tot?

N-a răspuns.

— Că eu sunt tatăl copilului?

— Da.

— Aşa crezi?

A râs zicând că sigur că nu.

— Stinge lumina, Iris.

— Bine. Te aştept aici, la poartă.

— Vin imediat.

Scot drugul. Deschid poarta şi ies. Închid. Dar pe dinăuntru, imediat, cineva pune drugul la loc… bat, bat ca să-mi deschidă, sunt bolnav, plouă, sunt vlăguit, am febră,

Maică Benita, vă rog, deschideţi, iertaţi-mă că am ieşit din Casă, deschideţi, deschideţi, nu ştiu cine a pus drugul la poartă, nu mai văd, nu mai pot striga, m-au torturat jandarmii, m-au muşcat câinii, nimeni nu m-a recunoscut, m-au umilit doar şi mi-au dat drumul în parc, unde ploua şi ploua şi eu alergam şi alergam şi strig şi bat şi nu mai am putere să strig şi să bat, Maică Benita, salvaţi-mă, cel puţin să nu mă găsească Peta Ponce, lăsaţi-mă să intru, nu mai am pumni, nu mai am glas, nu mai sunt decât un biet nenorocit sleit la poarta unei mănăstiri într-o noapte ploioasă, şi nu-mi deschide…

9

Apă. Mai multă apă… o compresă rece pe frunte, dar nu-mi daţi drumul la mână, Maică Benita, vă rog, lăsaţi-mă să stau aşa cu mâna în mâna dumneavoastră până pleacă, fiindcă or să plece când or să-şi dea seama că acum mă protejaţi dumneavoastră, cum m-aţi protejat întotdeauna cu tăcerea dumneavoastră, spuneţi-le să plece, daţi-i afară, se zice că sunt ticăloşi, că jandarmii ne vor tortura ca să ne facă să mărturisim că am furat un şal sau o pâine. Dar ce să mărturisesc, dacă n-am furat nimic? Jandarmul ăsta strânge pumnii. Uitaţi-vă la încheieturile degetelor lui, s-au albit de furie, o să mă bată, Maică Benita, interveniţi, strângeţi-mă de mână ca să nu mă doară aşa tare când mă loveşte… de-asta când ne urmăresc jandarmii fugim şi fugim şi fugim, şi mai înainte de-a putea să ne prindă ne tăiem pe burtă, aici, Maică Benita, uitaţi-vă la cicatricele mele, ne tăiem pe burtă de mai multe ori cu o brişcă subţire, dar la suprafaţă, ca să ne găsească jandarmii în balta propriului nostru sânge, râzând în hohote… or să mă ducă la spital, un spital bun unde n-o să fie doctorul Azula ca să-mi fure o bucăţică din piele ori o bucată de glandă, hrăpăreţ şi cinic, or să mă ducă la un spital pe care el nu-l cunoaşte, pentru că nimeni, nici chiar ei nu îndrăznesc să tortureze un rănit, fiindcă noi, răniţii, suntem sacri. Aşa, rănit, sunt salvat, fiindcă acum ei sunt cei ce se tem de mine, nu eu de ei, nu trebuie să le mărturisesc nimic, numai

dumneavoastră o să vă spun adevărul, Maică Benita, da, am furat ceva din casa lui don Jerónimo, uitaţi, volumaşul ăsta cu cotor verzui, doar un volum, deşi aş fi vrut să iau toate cele o sută de exemplare, dar n-am putut, paralizat în bibliotecă, înconjurat de fotoliile gri dintotdeauna, de lămpi de birou, de butuci trosnind în cămin, în picioare pe covorul în culori atât de intense, m-a înăbuşit groaza că voi naufragia în apele lor şi că mă va înghiţi luxul lor… să salvăm ce putem, am întins mâna spre cărţile mele, acolo unde au fost întotdeauna acele o sută de exemplare, intacte ca o batjocură printre curiozităţile lui, acele o sută de exemplare cumpărate cu generozitate ca să-l ajute pe un sărman student să-şi publice cărticica, în care se repetă şi se tot repetă numele lui şi numele lui Inés, pe fiecare pagină, Inés l-a privit cu duioşie printre florile albastre pe care le aranja într-o vază de cristal de Lalique, Jerónimo de Azcoitía a coborât scările îmbrăcat în costumul lui de voiaj, ca să plece la Rinconada, Inés şi Peta şuşoteau lângă *kentia*[21], din galerie în vreme ce-şi treceau timpul tricotând zestrea lui Boy… şi numele meu sus, deasupra textului, pe fiecare pagină stângă, Humberto Peñaloza, Humberto Peñaloza, Humberto Peñaloza, această repetare a numelui meu menită să exorcizeze ruşinea, să-l consoleze pe tata, s-o înşele pe mama, să mă asigure pe mine însumi că, în fond, cu numele meu tipărit de atâtea ori, nimeni nu se mai poate îndoi de existenţa mea. Repetat de câte ori? Haideţi, Maică Benita, ajutaţi-mă să calculez, febra îmi sloboade limba, dar nu mă pot concentra să fac o operaţie de aritmetică, fiecare exemplar are o sută optzeci de pagini, deci nouăzeci de Humberto Peñaloza pe exemplar, plus o dată pe fiecare copertă, o dată pe fiecare copertă interioară şi o dată pe cotor… să facem socoteala; numele meu repetat de nouă mii trei sute de ori în biblioteca lui don Jerónimo de Azcoitía. Cum să nu mă tem că

mă va înghiţi acel covor ce reflecta semne? Nu, numele meu doar de nouă mii două sute şapte ori, pentru că înainte să fug am furat un e*xe*mplar. Când o să mă fac bine şi n-o să-mi mai tremure mâinile din pricina temperaturii şi n-o să mi se mai împăienjenească ochii, poate că dumneavoastră o să vă citesc, fiindcă sunteţi dumneavoastră şi fiindcă mă ţineţi de mână şi mă ascultaţi, vreun pasaj din aceste proze de prost gust, din ingenuităţile excelentului scriitor cu un stil atât de rafinat, o sensibilitate atât de selectă, poetul vinietelor primăvăratice, tânărul talentat de-abia ieşit din crisalidă ca să respire aerul înmiresmat al unui viitor fericit ce va fi o onoare pentru literatura naţională, şi după ce o să vă citesc vreun portret de femeie din cele pe care le scriam atunci, pentru că nu cunoşteam niciuna, mi le închipuiam doar acoperite de un văl de arome orientale, fiindcă atunci aromele erau întotdeauna orientale şi tunicile întotdeauna brodate şi atitudinile lipsite de vlagă şi cochetăria crudă, dar zâmbitoare distrugea inimile, şi luna plină era ubicuă, o lume pierdută în spatele altor lumi pierdute, excelenţa înlocuind altă excelenţă expirată, căpăţână de mucava în căpăţână de mucava, uitarea înecând totul, eu m-am aruncat de bunăvoie în gâtlejul ei, m-am târât până la gâtul ei ca să mă arunc în esofagul ei şi să dispar, şi am dispărut, da, Maică Benita, chiar dacă îmi ţineţi mâna în mâna dumneavoastră şi vorbele dumneavoastră cucernice mă mângâie, nu mai exist. Poate că cel mai bine ar fi ca atunci când mă înzdrăvenesc să mă vâr în bocceaua cu zdrenţe de sub patul meu, unde-mi păstrez vila elveţiană şi manuscrisele, în felul ăsta ei n-or să mă bată, fiindcă vor să mă oblige să vorbesc cu pumnii lor grei. Nu pot. Nu vreau să mărturisesc de ce am fugit din casa lui don Jerónimo de Azcoitía, şutul unui jandarm care nu reuşeşte să mă ajungă, şi mă arunc în şuvoiul de maşini turtite de ploaia torenţială, care umplu strada, hoţul, hoţul, fluiere

ce cheamă mai mulţi jandarmi, şi în maşini se uită iar la filmul ăla nou cu Jeanne Moreau şi se duc să mănânce biftec cu piure de cartofi; mă văd în evantaiul deschis al ştergătoarelor de parbriz, frânează, căcat, aproape mă lovesc, nu se vede nimic cu ploaia asta, cerşetor nenorocit, Dumnezeule, ce-a mai plouat anul ăsta, mă văd la un metru distanţă, în lumina farurilor sfâşiată de ploaie, dizolvat în apă, dar ştergătoarele de parbriz îmi redau şi îmi redau şi îmi redau şi îmi redau şi îmi redau consistenţa care îmi lipseşte, ca să mă poată vedea şi ei, un omuleţ ce pare orb, cu părul leoarcă, leoarcă de tot în secunda frânării, fugind pe dibuite în hăituiala maşinilor care îl încolţesc, pe trotuar, jandarmii furioşi fluierând frustraţi în autoritatea lor, paiaţa urmărită dansând ca o închipuire sub luminile roşii care o muşcă de picioare în timp ce fuge printre Citroenurile care patinează, Fordurile care se ciocnesc, claxonează, porc de sărăntoc, şi ploaia asta care nu mai stă, frânează, ai grijă, Hernán, că o să-l omori, ce-mi pasă că din cauza lui aproape mi-am ciocnit Renaultul meu nou, dar a dispărut în spatele unui Morris, acolo, în ploaia din parc, şi o să se ascundă pe malul râului, dar eu nu sunt un hoţ, Maică Benita, vă jur, nu-ţi furi propriul nume, fiindcă ai dreptul să dispui de el cum vrei, trebuie să profit de una din zilele astea de iarnă când se întunecă devreme ca să-mi ard toate hârtiile, toate numele mele identice şi repetate, fără să las vreo urmă, o să le arunc de pe podul ăsta de fier negru în albia de piatră şi după ce o să cobor aici o să dau foc unei foi-două, poate unui caieţel, ca să-mi încălzesc mâinile, că mi-e frig. Limba asta de căldură nu va fi de ajuns. Am nevoie de mai multă căldură ca să fac faţă vremii ăsteia îngrozitoare. Alte hârtii, panseuri, viniete, jurnalul de o săptămână pe care nu l-am continuat, exemplare furate din biblioteci publice de unde nu le scosese nimeni niciodată, carnete de notiţe pline de scrisul

meu tremurat, dar ferm. Uitaţi, Maică Benita, cum creşte cercul roşiatic de la picioarele mele, ascultaţi-i, sunt ei, cei ce nu au feţe, care se apropie unul câte unul de flacăra mea. Se mişcă ceva în tufişurile alea; un câine vine să se culce lângă focul meu. O formă se desenează pe linia apei, pe unde se furişează şobolanii graşi îndopaţi cu resturi, forma se măreşte, înaintează. O bucată din zidul de granit tremură şi cade; nu, nu vă temeţi, Maică Benita, nu e decât un copil care a ieşit dintr-o gură de canal. Alte cărţi, alte hârtii pe foc şi cărţile mele şi hârtiile mele unde arde numele meu fac să crească atmosfera generoasă unde ei, supuşi deja operaţiilor care le şterg feţele, intră ca să se încălzească, nu, nu doar pentru asta, ci ca să mă recunoască şi să mă accepte ca pe unul de-al lor, după ce o să-mi elimin definitiv numele. Pentru că sunt ei, privilegiaţii, cei ce nu se tem şi nu se ruşinează, fiindcă nici autorităţile, nici batjocura nu îi pot deposeda de ceva, pentru că nu au nimic, aceste figuri pe care le cheamă flăcările hârtiilor mele. Marea întunericului se retrage, îi lasă aproape descoperiţi, ca pe nişte stânci îmbrăcate în alge zdrenţuite, dar îi recunosc sub deghizările lor: prinţul oriental, turban, barbă neagră, pelerină, unghii lungi îşi întinde cu voluptate trupul lângă focul meu pe pânza aurită a sacului său în care duce… nimic, lucruri, zdrenţe, cartoane, nimic. Roiul de copii şi câini puricoşi alcătuieşte un singur animal monstruos pe jos, picioare desculţe, pline de noroi, ţepene, ochi arzători, clăi de păr tărcate, coşuri, cozi, buze răsfrânte, urechi străvezii, nasuri curgând, şi vin tot mai mulţi, cu efemere deghizări, dacă nu ne deghizăm în ceva nu suntem nimic, călugări cu feţe supte aproape ascunse de umbra glugii tremurând în lumina flăcării mele, uitaţi-vă la această bătrână care-şi apropie de lumină mâna plină de negi, ca cea a Petei Ponce, şi mâna ei e aşa de transparentă, că amândoi îi vedem oasele

subţiri prin carnea fărâmiţată sub zdrenţele ce se topesc la căldura focului meu. Nu simţiţi mirosul de haine ude care se usucă, de colţuri de pâine veche pe care le pun lângă focul făcut cu hârtiile mele, ca să se înmoaie un pic, de mucuri de ţigară pe care le aprind la flacăra mea? Când Boy se va lepăda definitiv de don Jerónimo îmi va da înapoi toate cărţile, cele nouăzeci şi nouă de exemplare care i-au rămas, ca să hrănesc cu ele această flacără imensă la care vin, Maică Benita, de unde or veni, ocrul mizeriei lor, culoarea sepia a slinului lor, griurile zdrenţelor lor luxoase, mai multe feţe şi forme şi mâini, şi ochi ce se întrevăd într-o scânteiere, şi falduri imperiale, fante ce descoperă strălucirea cămăşii de zale care este o vestă jerpelită, ciucuri care sunt sfâşieturi, pieptare ce sunt pijamale vechi, blazoane care sunt petice, panaşe ce sunt hălăciuge de păr, până când mă prăbuşesc zdrobit cu ultima hârtie şi ultimul meu exemplar, şi focul se stinge încet, fiindcă nu mai am cu ce să-l hrănesc. Aşteptaţi, Maică Benita, nu plecaţi, treburile dumneavoastră nu sunt atât de urgente ca să nu mă ascultaţi până la capăt şi să nu asistaţi la lenta retragere a prinţilor cu suitele lor de pitici şi negri, de sclavi şi ofiţeri, de favorite şi codoaşe, de duhovnici şi copii şi căţele chelboase, de halebardieri şi paji. Dumneavoastră credeţi că sunt doar deghizaţi în ceea ce par că sunt. Să le dăm jos costumele, şi vor rămâne doar nişte oameni ca mine, fără chip şi fără trăsături, care au fost nevoiţi să scormonească în mormanele de gunoi şi în cuierele uitate din poduri şi să adune de pe străzi resturile altora ca să-şi creeze un chip într-o zi, altul în altă zi, care să le permită să se identifice chiar şi numai pentru câteva momente. Nici măcar nu au mască. Sunt foarte puţine măşti, de aceea îmi pare rău că au distrus căpăţâna Gigantului. Eu nu înţeleg, Maică Benita, cum puteţi dumneavoastră să credeţi în continuare într-un Dumnezeu meschin, care a fabricat aşa de

puţine măşti, suntem atât de mulţi cei ce strângem de ici, de colo orice lucru aruncat care ne e util ca să ne deghizăm, ca să avem senzaţia că suntem cineva, să fii cineva, oameni cunoscuţi, fotografii reproduse în ziare cu numele dedesubt, aici ne cunoaştem toţi, în realitate aproape toţi suntem rude, să fii cineva, Humberto, asta e ceea ce contează, şi pâlpâie lumina lămpii şi şchioapătă masa sub coatele surorii mele, care îşi ţine capul în palme ca în ultima ilustrată cu Bertini, o mască şi cea a surorii mele, masca lui Bertini, pentru că faţa ei nu e suficientă, înveţi avantajele deghizărilor pe care le improvizezi, mobilitatea lor, cum ultima a ascuns-o pe cea de dinainte, e de-ajuns o basma în carouri legată la cap, un pansament cu felii de cartof la tâmple, mustaţa rasă, să nu te speli timp de o lună, ca să-ţi schimbi culoarea, cum să le modifici şi să te pierzi în existenţele lor fluide, libertatea de a nu fi niciodată acelaşi, pentru că zdrenţele nu sunt mereu aceleaşi, totul se improvizează, se schimbă, azi eu şi mâine nu mă găseşte nimeni, nici chiar eu nu mă găsesc, pentru că eşti ce eşti atâta timp cât durează deghizarea. Uneori mi-e milă de oamenii ca dumneavoastră, Maică Benita, sclavă a unui chip şi a unui nume şi a unei funcţii şi a unei categorii, chipul bine fixat de care nu o să puteţi scăpa niciodată, unitatea care vă ţine întemniţată pe vecie în carcera aceleiaşi persoane. Cei care au venit să se încălzească la focul meu simt, dimpotrivă, schimbători ca flăcările şi ca umbrele, mă primesc cu bunăvoinţă printre ei, acum, când mi-am ars definitiv numele, glasul l-am pierdut de mult, nu mai am sex, pentru că pot fi o bătrână printre atâtea bătrâne din Casă, şi hârtiile mele incoerente cu mâzgăleli care au încercat să implore să mi se dea o mască definită şi veşnică, le ard, dar nu pe toate, nu pe toate, rămân multe volume acolo, în biblioteca aceea cu fotolii gri, dar ei nu ştiu asta, cred că sunt ca ei, fiindcă am învăţat să mă deghizez cu ce găsesc aruncat pe

la colţuri sau pe stradă… odată o să reuşesc să fiu unul de-al lor… să plec fără să las urme… fără să ating pământul, fără să mai fiu o umbră cu contur precis… doar aşa voi reuşi să scap de don Jerónimo, care mă caută fiindcă are nevoie de mine şi are nevoie de lucruri pe care le păstrez eu şi de care încă nu mă pot debarasa, şi de Peta Ponce, care nu moare niciodată, ajunge până aici ca un ecou născut în coşmarul iniţial, nu izbutesc s-o înşel cu succesiunea mea de deghizări, cel puţin să mă confund cu ei, umbre, spinări încărcate de saci, bărbi, gingii fără dinţi, ţigară lipită de colţul gurii, aş vrea să fac parte din alaiul care pleacă încet, încet… eu, victimă tremurătoare dotată cu o identitate precară, transformat ca şi ei într-un blând călău de neatins, fiindcă nu putem pierde nimic, fiindcă nu avem nimic pentru care să ne invidieze cineva, nici ce să dorească… se duc… hai să plecăm de-aici, Maică Benita, să-i urmăm, e frig aici, pe malul de piatră al râului, şi sus jandarmii stau în continuare de pază şi mă caută pentru că am furat propria mea carte, dar nu, chiar şi jandarmii pleacă, fiindcă e târziu. Vino cu noi, Maică Benita, să ne facem una cu umbrele ce se risipesc, învăţ să fiu unul de-al lor, şi mai e puţin… şi dumneavoastră aţi putea, dacă vreţi, eu vă pot învăţa cum, aveţi nişte semne exterioare care-mi arată că sunteţi de-a noastră, boneta boţită, mâinile aspre, amărăciunea dumneavoastră, haideţi, nu rămâneţi în urmă, nu dispăreţi, Maică Benita, şi nu mă lăsaţi aici tremurând de frig şi de febră, singur, fără mâna dumneavoastră în mâna mea, fără protecţia dumneavoastră împotriva acestor brute care mă torturează, hoţule, hoţule, hai, să mergem la comisariat, dau din picioare şi mă târâie şi ţip şi dumneavoastră nu veniţi, Maică Benita, nu mă lăsaţi singur, vă retrageţi mâna, nu mă părăsiţi, nu mă părăsiţi… nu mă bateţi, că n-am făcut nimic…

Eşti aici, aşezat în faţa mea. Aud cum cade ploaia afară, persistenţa familiară a picăturilor ce cad în ligheanul de sub geamul spart de la luminator. Ce urâţenie de faţă cârpită ai! Cât de inutile eforturile doctorului Azula de a-ţi confecţiona această imitaţie de pleoape normale, această frunte fără o limită precisă, de a-ţi implanta urechi acolo unde trebuie să fie urechi, de a-ţi contura mandibula pe care natura nu ţi-a dat-o. Eşti mult mai monstruos decât imaginea cu care ne ameninţă María Benítez dacă Iris ajunge *să se culce cu un bărbat*, dar nu ştie că maică-ta s-a culcat cu toţi băieţii din cartier, cu toţi filfizonii şi cu toate oficialităţile din capitală, de-asta te-ai născut aşa. Un fotoliu Chesterfield cu pielea pătată, un birou cu multe sertare, o oglindă crăpată în care văd ceva ce ar putea fi lamentabila mea figură, asta-i tot ce se află în această săliţă unde m-au adus jandarmii ca să te aştept. Au aprins o lampă de birou cu picior flexibil, ca să lumineze în detaliu trăsăturile artificiale pe care a trebuit să ţi le creeze doctorul Azula, pentru că te-ai născut fără chip, cu toate că eşti un Azcoitía, nimicnicia incredibilă a trupului tău diform pe care frecţiile şi exerciţiile inventate de Basilio n-au reuşit să-l îndrepte. Să nu crezi că mă surprinde să te văd. Te-am văzut de atâtea ori după moartea lui don Jerónimo, te-am urmărit cu atâta înverşunare, cu siguranţă că n-o să mă recunoşti, pentru că la urma urmei eu am avut grijă de tine la Rinconada doar până ai împlinit patru ani, te-am aşteptat ceasuri întregi la poarta croitoriei unde îţi faci hainele care de-abia ascund diformităţile corpului tău. Într-o zi, am încercat să-ţi ies în cale în mulţimea de la un colţ şi te-am simţit în braţele mele, ca atunci când erai copil şi miss Dolly îmi dădea acel pachet care erai tu, ca să te legăn câteva minute. Tu nu te-ai uitat la mine. Ţi-ai văzut de drum. Şi chiar dacă m-ai fi văzut şi m-ai fi privit, nu ştii cine sunt. Te-a

surprins foarte mult că locotenentul de gardă de la comisariatul ăsta ţi-a spus respectuos, fiindcă ştie că eşti fiul senatorului şi că ţi se datorează respect, chiar dacă eşti un monstru, că un cerşetor a intrat în casa ta în noaptea asta ca să fure o cărticică de o sută optzeci de pagini? E cartea asta pe care o răsfoieşti. O ştii bine. În fond, aveai o sută de exemplare şi îţi petreci aproape tot timpul în biblioteca ta, ca şi cum ai vrea să recuperezi anii pe care noi, Melchor şi Emperatriz şi eu şi toţi, te-am făcut să-i pierzi. Eu, ascuns pe o bancă printre acanţii din parc, te-am văzut vara citind lângă fereastra deschisă sau m-am apropiat iarna de geamurile aburite şi te-am zărit urcându-te pe scară ca să scotoceşti printre cărţile tatălui tău, de parcă ai fi căutat ceva, uitându-te la cărţile lui fără să le schimbi locul, ca şi cum în felul acesta ai vrea să păstrezi ceva din armonia lui don Jerónimo, pe care tu o contrazici cu existenţa ta. Mergi greu, eşti stângaci şi dărâmi obiecte, ai o respiraţie sforăitoare, eşti diform şi cu picioarele strâmbe. Aparţii unei Rinconada sumbre şi labirintice, existenţă a coridoarelor, a cotloanelor uitate, fiinţa desenată de cariile timpului pe zugrăveala unui zid. Răsfoieşti paginile cărţii mele la întâmplare, parcă fără curiozitate, trebuie să pleci, să te întorci la casa ta galbenă din faţa parcului. În plus, nu te interesez. Mai degrabă eşti puţin contrariat fiindcă ai fost chemat la comisariatul de poliţie la această oră pentru o chestiune banală. O să pleci. Nu-mi acorzi importanţă. O să laşi cartea şi o să pleci pentru totdeauna, fără să ştii cine sunt, cui îi datorezi tot ce eşti şi ce nu eşti, nu pleca, Boy, nu pleca, recunoaşte-mă măcar pentru o clipă, plăteşte-mi faptul că exişti înapoindu-mi cele nouăzeci şi nouă de exemplare din cartea mea care ţi-au rămas şi care nu te interesează, ca să le dau foc, şi o să intru definitiv în lumea celor ce şi-au uitat numele şi chipul, nu mă abandona aşa, asta este ultima mea şansă, şi de teamă că o să dispari

pentru totdeauna îţi trezesc curiozitatea scriind aceste cuvinte pe o hârtie: *Eu am scris cartea pe care o răsfoiţi*. M-ai ascultat, fiindcă te aşezi din nou. Acum răsfoieşti cartea mai pe îndelete. Dumneata? De ce ai intrat în casă la mine ca s-o furi? De ce ai folosit numele meu şi numele tatălui meu şi numele mamei mele ca şi cum ar fi nume de ficţiune? Cum poate să ne cunoască o persoană ca dumneata? Nu cred că o persoană ca dumneata a scris această carte… Nu te aud. Ştii asta. În sala de aşteptare ţi-au spus că atunci când mă torturau ca să le spun cum mă cheamă, de parcă aş fi mărturisit cel mai cumplit delict, le-am arătat gura şi urechile, nu, nu înţeleg, nu aud, sunt surdomut, şi i-am învins cu debilitatea mea, pumnii acestor bestii nu m-au lovit, pentru că a fi surdomut e ca şi cum te-ai tăia pe burtă; mâna ameninţătoare a jandarmului care era pe punctul să mă pălmuiască a căzut fără să fi fost folosită. Nu m-au bătut. Păi, ce să facem, duceţi-l în săliţă să aştepte să vină stăpânul casei să declare dacă a fost un furt sau nu, eu cred că nu, cred că nenorocitul ăsta a intrat în casă să se adăpostească de ploaie, ce mai ploaie astă seară, da, e surdomut. Sunt surdomut. Ţi-a spus locotenentul.

Cu un orgoliu care mi-l aminteşte pe cel al tatălui tău, mă întrebi: Ce legătură are… ce contact *a putut* să se producă…? Nu te aud. Te oblig să repeţi întrebările. O faci pronunţând cu grijă, ca să pot citi ce spui cu imprecizia buzelor tale de peşte. Nu-ţi dai seama că gura ta este aşa de diformă, încât mi-e imposibil să-ţi citesc pe buze? Cum poţi dovedi că dumneata eşti autorul acestei cărţi care vorbeşte despre mine, despre tatăl meu, despre mama mea? Continui s-o răsfoieşti. Brusc ridici capul tău de gargui şi pe sub pleoapele care sunt o imitaţie de pleoape umane văd albastrul de arc voltaic al ochilor tatălui tău, acest albastru care cere dovezi, pentru că un senior cu sânge basc nu trebuie să creadă lucruri ce nu pot fi dovedite. Mi-

e frig. Îmi tremură mâinile, din cauza aceleiaşi febre care face să-mi tremure şi acum, când vă dau volumul cu cotor verzui dumneavoastră, Maică Benita, ca să verificaţi că tot ce spun este adevărat. Hainele mi se lipesc de corp, fiindcă sunt grele încă, ude. Pe foaia de hârtie scriu răspunsul: *Ca să vă demonstrez că este adevărat ce spun*, *pot scrie pe dinafară orice capitol din carte.*

Accepţi. Pui chiar tu nişte foi pe birou, potriveşti lumina, îmi dai Parkerul tău de aur, pentru că te-am învins, curiozitatea ta e mai mare decât dorinţa de a te întoarce acasă, nu e de neglijat ce se întâmplă în această săliţă de comisariat, a meritat să ieşi în noaptea asta ploioasă. O să scriu prologul. Deschideţi cartea, Maică Benita, e un pic umedă din cauza ploii, fiindcă n-am putut-o feri când m-am ascuns de jandarmii care m-au prins la râu, dar citiţi, ca să mă credeţi şi dumneavoastră. Te aşezi exact în faţa mea, sub oglinda de pe perete. Nu te văd. Dar nu mă slăbeşti din ochi nicio clipă.

Când Jerónimo de Azcoitía a întredeschis în sfârşit perdeluţele leagănului ca să-şi privească vlăstarul mult aşteptat, a vrut să-l ucidă pe loc; acel repugnant corp vânos răsucit în jurul propriei cocoaşe, acel chip tăiat de o brazdă brutală acolo unde buzele, cerul gurii şi nasul scoteau la iveală obscenitatea oaselor şi a ţesuturilor, într-o amestecătură de linii roşietice… era haosul, dezordinea, o formă diferită, dar mai înspăimântătoare decât moartea. Până atunci rămurosul arbore genealogic al familiei Azcoitía, din care el era ultimul care-i purta numele, dăduse numai ireproşabile fructe selecţionate: politicieni oneşti, episcopi şi arhiepiscopi şi o femeie evlavioasă de o spectaculoasă cucernicie, miniştri plenipotenţiari în străinătate, femei de o frumuseţe orbitoare, militari generoşi cu sângele lor şi chiar

un istoric celebru pe tot continentul. Era normal să se spere că don Jerónimo nu va fi ultimul Azcoitía, că splendoarea numelui se va perpetua în sămânţa fiilor şi nepoţilor lui, pentru ca stirpea să continue să rodească fructe tot mai perfecţionate, până la sfârşitul timpurilor.

Dar don Jerónimo nu şi-a ucis fiul. Spaima de a se vedea tatăl acestei întruchipări a haosului izbutise să interpună câteva secunde de surpriză paralizantă între primul lui impuls şi acţiune, şi don Jerónimo de Azcoitía nu a ucis. Acest lucru ar fi însemnat să cedeze, să se cufunde în haos, să-i cadă victimă. Închis săptămâni întregi în odaia nou-născutului, convieţuind cu el şi hrănindu-l cu propriile lui mâini, a ajuns să decidă, în urma conversaţiilor cu secretarul şi confidentul său, singurul care avea acces la însingurarea lui, că era foarte bine; această înfiorătoare batjocură însemna deci că fusese părăsit de puterile tradiţionale de la care el şi strămoşii lui primiseră atâtea favoruri drept răsplată pentru că îşi împliniseră datoria de a apăra ordinea Lor pe acest pământ. S-a văzut părăsit şi de alte puteri, cele mai tenebroase, la care Inés, înnebunită de dorinţa de a-i da un moştenitor, reuşise să-l convingă să apeleze. Acum, atât puterile luminii, cât şi cele ale întunericului îi erau deopotrivă duşmani. Rămăsese singur. Dar nu are nevoie de ele. Este puternic şi va dovedi, va dovedi că există o altă dimensiune, alte reguli, alte moduri de a aprecia binele şi răul, plăcerea şi durerea, urâtul şi frumosul. Copilul monstruos ce dădea din picioare plângând de foame în leagănul său era o făcătură care avea să-i ofere mijloacele nu numai de a obţine avantaje, ci şi de a dovedi că el, Jerónimo de Azcoitía, este cel mai mare şi cel mai îndrăzneţ dintre toţi Azcoitía din toate vremurile, cum îi repeta neobosit secretarului său.

Jerónimo nu a ucis. A trăit în continuare aproape – aproape – ca înainte. Era unul dintre cei mai

invidiaţi oameni din ţară. Invidiat pentru că, după doliul pentru soţia lui, foarte puţine persoane îşi aminteau de existenţa lui Boy, fiul său care trăia la Rinconada, o moşie îndepărtată unde Jerónimo nu se ducea niciodată, având însă grijă să-i ofere tot confortul de care un fiu al său putea – şi trebuia – să beneficieze. Nu era ciudat că existenţa lui Boy se ştersese din memoria oamenilor. Timpul, evident, a fost un factor important, dar nu unicul, şi nici cel decisiv.

Oamenii l-au uitat pe Boy fiindcă era mult mai comod să facă asta. A-şi aminti de el ar fi însemnat să recunoască faptul că un bărbat atât de armonios înzestrat ca Jerónimo, care reprezenta la un nivel aşa de înalt ce era mai bun în ei toţi poate purta în el sămânţa monstruozităţii, şi atunci amicala convieţuire cu senatorul ar fi devenit nu doar neliniştitoare, ci teribilă. În fond şi la urma urmei, cu excepţia acelui secretar, nimeni nu-l văzuse pe Boy. Cine avea dovezi că există? Era mai uşor să-ţi închipui absurditatea că acest cavaler-model zămislise un fiu diform şi apoi să spui că Boy, cu siguranţă, era una dintre acele legende negre pe care până la urmă e normal ca invidia să le facă să circule în jurul personajelor ilustre.

Şi poate că lumea avea dreptate, pentru că însuşi Jerónimo a contribuit prin tăcere la ştergerea tuturor umbrelor a ceea ce pentru el a fost în mod sigur o tragedie. Doar evitând compătimirea putea să-şi asume pe deplin rolul său de latifundiar puternic, de senator care apără drepturile castei sale împotriva pretenţiilor veneticilor, de figură care atrăgea privirile oriunde, în saloane, la curse, în parlament, la club, pe stradă. Unele doamne, sub pretextul unei simulate pasiuni politice, veneau la parlament ca să-l audă vorbind pe văduv şi să se desfete de la galerie cu spectacolul gâtului său clasic şi al staturii sale eroice; nu erau un secret numele doamnelor ce au aspirat să ocupe golul pe care credeau că îl observă în spatele somptuoasei

faţade a înfăţişării şi vorbelor sale. Dar nimeni, niciodată n-a reuşit să pătrundă dincolo de acea faţadă. Adversarii săi îl considerau arogant, chiar vanitos. Era, neîndoielnic, conştient de înfăţişarea lui, dar numai în măsura în care era conştient de orice rafinament, la el însuşi sau la ceilalţi. Poate că ceea ce îi deranja în felul lui de a se îmbrăca era doar o anumită afectare, un anumit manierism puţin demodat, amintire, fără-ndoială, a lungii sale şederi în Europa, unde, se zvonea, petrecuse o tinereţe uşuratică şi costisitoare cu eleganţii de atunci. Fapt este că prezenţa lui Jerónimo reprezenta o lecţie de armonie, incomodă, fiindcă era imposibil să concurezi cu ea pe aceste meleaguri barbare. Până şi în ultimul discurs în senat, înainte de a se retrage la moşiile sale ca să se consacre vieţii particulare, adoptase în timp ce vorbea obişnuitele sale postúri statuare, puţin obosite acum, e-adevărat, dar la fel de virile şi de convingătoare.

O asurzitoare salvă de aplauze a răsplătit discursul de adio al senatorului. Cuvintele sale au fost atât de lucide, încât a doua zi ziarele au lansat pe prima pagină numele lui don Jerónimo de Azcoitía ca posibil candidat la preşedinţia republicii. Dar el i-a avertizat pe coreligionarii care au venit să-l felicite să nu conteze pe el, că o să-şi ia o lungă vacanţă ca să călătorească, sau poate că n-o să călătorească, dar oricum se gândea să se odihnească pentru o perioadă nedefinită.

Atunci Jerónimo a dispărut din capitală fără să explice nimănui nimic, întrerupând brusc prietenii şi angajamente, delegând administratori de încredere pentru îndeplinirea obligaţiilor şi formalităţilor. În sfârşit, a spus publicul după câteva luni, o fi ştiind el ce face. Pe de altă parte, vârsta începea să-şi spună cuvântul şi în sânul partidului tradiţional se iveau alte voci, care indicau alte orientări. Pe lângă asta – şi-au amintit pentru scurt timp înainte să uite de tot –, nu era

puţin straniu în ultima vreme, nu fusese întotdeauna deosebit, ciudat, privit acum, când avem suficientă distanţă ca să-l analizăm? Nu era adevărat că aroganţa lui, pe care nici prietenii intimi nu îndrăzneau s-o nege, îl izolase până la urmă în spatele unui zid, unde domnea el singur, stăpân absolut al unui adevăr evident absolut, al cărui secret nu l-a dezvăluit niciodată nimănui?

În ciuda tuturor acestor lucruri, după câţiva ani, vestea morţii sale a produs o adevărată consternare. Atunci, ţara întreagă a amintit serviciile eminentului om politic, şi i s-au adus cele mai înalte onoruri; resturile sale pământeşti au fost duse la cimitir pe un afet acoperit cu tricolorul naţional. Mulţi au fost de părere că nu trebuia să se procedeze aşa, pentru că rolul lui Jerónimo de Azcoitía a fost mai curând politic decât istoric şi pentru că numele său va dăinui doar în lucrări de specialitate. În ciuda tuturor discuţiilor privind onorurile ce i s-au adus – sau poate tocmai datorită lor –, la înmormântarea sa a venit o groază de lume. Lângă cavoul familiei – corpul său a ocupat nişa cu numele lui şi cu datele naşterii şi ale morţii, devenind în marmură la fel cu ceilalţi înaintaşi Azcoitía –, vorbitorii i-au evocat succesele, pilda acestei vieţi exemplare ce marca sfârşitul unei spiţe căreia ţara, în ciuda schimbărilor din lumea contemporană, îi era datoare. Un lanţ greu de fier a închis grilajul cavoului unde, peste câteva ore, florile vor începe să putrezească. Întorcându-i spatele, cavalerii îmbrăcaţi în negru s-au îndepărtat încet printre chiparoşi, deplângând sfârşitul unui neam atât de nobil.

Vezi? Cuvânt cu cuvânt. Nu te-am privit nici măcar o dată cât am scris prologul. Dar tu nu m-ai scăpat o secundă din ochi; tot timpul am simţit arcul voltaic al privirii tale iscodindu-mă. O pace

imensă ne-a învăluit timp de două ore. Pun punctul final. Dar nu ridic privirea de pe paginile prologului meu, pun o virgulă aici, un accent acolo, indic un paragraf nou cu două linii paralele, fac orice, pentru că nu mă pot desprinde de ceea ce am scris, deşi simt că te scoli de pe fotoliul de sub oglindă. Când în sfârşit ridic ochii te văd încadrat de această oglindă înceţoşată, chipul meu neliniştit deformat în această apă tulbure în care se îneacă masca mea, reflexia care nu mă va lăsa niciodată să fug, acest monstru care mă priveşte şi care râde cu chipul meu, pentru că tu ai plecat, Boy, nici măcar nu citeşti prologul pe care l-am scris, unde anunţ naşterea ta, ca să ştii cine eşti, şi ei se întorc, de astă dată fără câinii înfometaţi, ca să-mi spună păi, poţi să pleci, haide, cară-te de-aici, că ne-ai dat o groază de treabă, şi să nu-ţi mai vedem nici urma pe-aici, ai noroc că îţi dăm drumul, domnişorul n-a putut veni, a telefonat ca să spună că îi pare foarte rău, dar că totul este aşa de neînsemnat, aşa de lipsit de importanţă, încât nu merită să meargă pe jos două colţuri de stradă de la el de acasă până la comisariat, mai ales pe furtuna asta care nu se potoleşte, niciodată n-am mai văzut o ploaie ca asta, se prăbuşeşte cerul, hai, ce-i cu hârtiile astea, ia-le, sunt ale tale, bagă-le în buzunar dacă vrei, noi n-avem nevoie de jegul tău, ia-ţi-le, hai, afară, ţi-am zis, ce ne pasă nouă că un cerşetor ca tine e ud, probabil că te-ai obişnuit, o să te adăposteşti până trece ploaia în vreun chioşc dintr-un parc, sub burta de bronz a vreunei statui ecvestre dintr-o piaţă, ce ştiu eu, sau te întorci la râu, sub pod se adună şi alţii ca tine, hai, afară, şi ai grijă să nu mai intri în casele domnilor, chiar dacă nu le furi nimic, să ştii că data viitoare n-o să-ţi mai meargă aşa ca azi… şi fug, Maică Benita, prin parc şi prin ploaie, nu sunt câini care să mă hăituiască, alerg, rătăcit pe străzi, înăbuşit de vidul fără direcţie în care mă aflu, fiindcă ploaia şterge totul, Casa, unde este Casa, cum ajung la Casă,

ploaia asta bestială o să dizolve lutul, chirpiciul vechi o să cadă, labirinturile ude or să se prăbuşească, dar nu, n-or să cadă, toate bătrânele, primitoare şi binevoitoare, şi Maica Benita stau şi aşteaptă să-mi deschidă poarta, să mă lase să intru, să mă închidă înăuntru şi să mă protejeze, cum să nu mă protejeze şi să nu mă îngrijească, dacă m-au găsit fără cunoştinţă lângă poarta pe care trebuie s-o deschidă ca să mă lase să intru.

10

Poarta s-a deschis. Ea i-a urat bun venit cu un zâmbet primitor şi l-a condus prin patio, printre porumbeii nepăsători care ciuguleau lespezile, până la celălalt capăt al pridvorului. S-a aşezat şi s-a lăsat pe spate în fotoliu. Scârţâitul răchitei era foarte prietenos la umbra caprifoiului care devora stâlpii. Servitoarea i-a spus că unchiul său încă nu sosise, dar că nu va întârzia mult. Jerónimo a băut o gură de rachiu şi i-a mulţumit. A pocnit din degete ca să sperie porumbeii, dar aceştia au rămas cufundaţi în ale lor sub soarele vertical, într-o gungureală continuă şi monotonă pe care nici retragerea servitoarei, când a trecut printre ei, n-a reuşit s-o întrerupă.

La întoarcerea în Europa, singurul lucru din ţara lui care nu l-a decepţionat au fost ţiparii-de-mare cu miros plăcut care se serveau vinerea acasă la unchiul lui, Reverendul Părinte don Clemente de Azcoitía. Ţiparii-de-mare şi, bineînţeles, tot ce îi însoţea: tăcerea tihnită a acestor curţi a căror arhitectură grosolană de chirpici indica o viaţă aproape la limita supravieţuirii faţă de cea pe care o cunoştea el, şi conversaţia cu unchiul său, mai mult politică decât ecleziastică, mai mult mondenă decât mistică, împănată cu anecdote picante despre familie, această mare familie din care făceau parte cu toţii. Jerónimo se întorsese în patria sa ca să vadă dacă integrându-se într-un nivel al acestei *familii* izbutea în sfârşit să facă parte din ea.

Acum, după două luni şi în ciuda prezenţei unchiului său şi a faptului că se delecta cu ţiparii-de-mare şi cu caprifoiul, se gândea la revenirea la un posibil punct de plecare, chiar şi numai ca să facă prostia de a se arunca în vâlvătaia ce învăluia Europa. S-a aplecat să pună păhărelul pe masă. De data asta a fost de-ajuns această uşoară mişcare pentru ca inconsecvenţii porumbei să zboare şi să-şi continue pălăvrăgeala pe acoperiş.

Întârzierea lui don Clemente nu era obişnuită. Îşi aştepta întotdeauna invitaţii la prânzurile de vineri aşezat în această parte a pridvorului, citindu-şi pe îndelete ziarul de dimineaţă şi pregătind pentru oaspeţii care abia apucau să se aşeze critica privind ultima acţiune a partidului. Arhiepiscopul îl scutise de datoriile sale preoţeşti pentru ca, încărcat de onoruri, să se retragă şi să-şi ducă restul vieţii ca un mare senior al locului, şi să moară în această casă unde s-au născut şi el, şi Jerónimo. Dar nici anii, nici bolile n-au schimbat caracterul sociabil al clericului. În fiecare vineri reunea în sufrageria lui, în jurul unei mese încărcate de peşte şi fructe de mare, o distinsă companie masculină expertă în a face legături între fluctuaţiile bursei şi schimbările din guvern, un grup priceput în chestiuni de rudenii, la preţul vitelor şi al pământurilor, organizatori de comitete menite să-i primească pe demnitarii străini aducători de înţelepte sfaturi, darnici în a oferi posturi celor care, deşi nu erau ca ei, voiau să li se asemene. Bârfa străzii vehicula povestea că persoana din spatele evenimentelor politice din ţară era o oarecare María Benítez, bucătăreasa de-o viaţă a lui don Clemente, a cărei caricatură apărea de obicei într-un insolent ziar de scandal ilustrat ca întruchipare a oligarhiei, mestecând cu un linguroi imens în oala pe care era scris numele ţării. Don Clemente, printre hohote, asigura:

— Nu sunt decât nişte prânzuri în familie!

Ceea ce era adevărat, fiindcă relaţiile familiale şi legăturile neamului Azcoitía includeau toate ramurile puterii. La primul prânz de acest fel la care a participat Jerónimo, odată cu havanele superbe oferite de don Clemente, cavalerii, cu câte un nasture descheiat la vestă, l-au salutat cu afecţiune, amintind de tatăl şi de bunicul lui, bucurându-se că în sfârşit, după cinci ani de absenţă, se afla din nou printre ei. Un ministru cu burtă plebee, a cărui frunte bronzată în partea de jos şi albă spre rădăcina părului dezvăluia prezenţa obişnuită a pălăriei stăpânului, a spus:

— Locul tău e aici, domnule. De ce vrei să trăieşti în continuare în Europa, printre necredincioşi şi degeneraţi, dacă aici eşti cineva? Drept e că acolo femeile…

Comesenii au aprobat cu râsete această dovadă a apetitului proverbial insaţiabil al ministrului. Lăsându-se admirat, a băut până la fund alt pahar de vin roşu şi, după primul fum de havană, a calculat vârsta lui Jerónimo:

— Ia să vedem. Părinţii tăi s-au căsătorit la sfârşitul războiului prin care am recuperat provinciile din nord. Îmi aduc aminte foarte bine, deoarece, cum a trebuit să rămân la graniţă după semnarea păcii, n-am putut veni la nuntă. Şi taică-tu a murit ca un erou la revoluţie. Eu eram atunci ministru şi am folosit acest cuvânt la înmormântare. Te văd şi-acum: foarte serios, cu părul de culoarea paiului, ca toţi Azcoitía, în fruntea cortegiului. Să fi avut vreo opt ani. Toţi am vorbit despre alura ta bărbătească. Fără-ndoială că erai sortit să îndeplineşti promisiunile pe care moartea prematură a tatălui tău le-a trunchiat. Şi cum să nu-mi amintesc că aveai în jur de… douăzeci şi şase de ani când ai plecat în Europa, şi chiar eu ţi-am propus să fii secretarul meu când cu problema frontierelor, ca să te reţin aici? Acum trebuie că ai cam treizeci.

— Treizeci şi unu…

Ca să schimbe conversaţia care făcea legătura în mod atât de incomod între istoria lui personală şi istoria ţării, Jerónimo a explicat că întoarcerea sa se datora mai ales războiului. Domnii şi-au apropiat scaunele şi au pus jos paharele, înconjurându-l ca să-l întrebe despre Verdun… Dar interesul pentru aceste probleme s-a stins repede, şi conversaţia s-a îndreptat spre butucii de vie importaţi de curând, spre posibilitatea ca un dezastru francez să le deschidă o piaţă pentru exporturi, întărind astfel partidul la viitoarele alegeri. Aceasta era chestiunea cea mai importantă. Într-o anumită provincie-cheie le lipsea un candidat cu autoritate morală asupra plebei, un om cu avere dispus să cumpere ceea ce nu se dăruia, un om care să reprezinte o forţă reală. Au menţionat personalităţi necunoscute lui Jerónimo, discutând despre filiaţiile politice şi familiale. Vocea epicenă a lui don Clemente le acoperea, înfierbântată, pe celelalte, în vreme ce un judecător care se abţinuse să ia parte la o discuţie repetată de atâtea ori moţăia într-un colţ, cu şerveţelul plin de firimituri de pâine întins pe burtă. Membrii celor două grupări de ne-mpăcat ale partidului au schimbat vorbe grele pe deasupra resturilor de la prânz. Un deputat a plecat furios din sufragerie, fără să-şi ia rămas-bun de la nimeni. Şi mai târziu, când somnolenţa a început să-i risipească pe comeseni spre siestă, ministrul l-a bătut pe umăr pe Jerónimo, strângându-i îndelung mâna dreaptă:

— Locul tău este aici, cu noi.

De ce nu se hotărau porumbeii să-şi poarte dialogul pe alte acoperişuri şi să-l repete pentru alte urechi? Ridicându-se în picioare, Jerónimo a făcut câţiva paşi în partea umbrită a pridvorului, pentru ca şirul de stâlpi să-i confirme că locul lui chiar era aici. Dar nu reuşea să fie interesat de acest loc, recompensa era foarte mică. În cinci ani petrecuţi dincolo învăţase dreptul lui natural de a avea acces la persoanele de cea mai înaltă calitate

şi la obiectele cele mai frumoase. După ce se recunoscuse pe el însuşi în toate acestea era greu să fie satisfăcut de plăcerile primitive ale întâlnirilor din casa unchiului său preot. *On dit que Boy est le propriétaire d'un pays exotique quelque part, je ne me rappelle plus le nom. Je crois qu'il l'a inventé…*[22] asta spuneau prietenele lui la Paris. Şi până la un anumit punct era adevărat. Se întorsese din cauza războiului. Adevărat. Dar mai ales pentru că în ultima vreme se simţea rănit în adâncul orgoliului său. Şi pentru ca simetria vieţii lui să reziste la examenul propriilor sale exigenţe trebuia să fie distinctă, să se nască dintr-o rădăcină proprie, în mod inevitabil mai puternică decât voinţa sa. Numai lipsa libertăţii determină îndatoririle. Şi depăşind vârsta de treizeci de ani, Jerónimo dobândise certitudinea că, la urma urmei, îndatoririle sunt unicul lucru ce conferă nobleţe. Când a izbucnit războiul a văzut că nu avea un loc firesc în acel tumult. Participarea lui ar fi avut caracterul unui elegant gest sportiv. Şi cu toate că începea să se plictisească văzând că acele gesturi elegante nu erau decât subterfugii, Jerónimo s-a întors pe meleagurile sale americane, grosolane şi primitive, în căutarea obligaţiilor care să confere nobleţe libertăţii sale.

Dar cum să iei hotărârea de a te încorpora într-o lume ale cărei adevăruri de primă importanţă sunt decretate de o marinată de ţipari-de-mare? Aroma peştelui pe care îl gătea María Benítez s-a amestecat cu aroma caprifoiului. Auzind paşi, a mai băut o duşcă de rachiu. În fundul paharului a apărut preotul, încovoiat în bastonul său. Înainte ca Jerónimo să aibă timp să se ridice, bătrânul i-a explicat:

— Am întârziat fiindcă m-am ocupat de o problemă de-a ta.

— De-a mea?

— Da, de-a ta. Cum e rachiul ăsta?

A mirosit băutura şi-apoi nepotul lui l-a ajutat să se aşeze în fotoliul de răchită, pe broboada destrămată care îi slujea drept pernuţă adaptată la fesele slabe ale lui don Clemente. Transpiraţia de pe faţa preotului părea rouă pe un boboc de trandafir roz, dar ofilit din cauza excesivei cumpătări. Bărbia lui despicată, statura, ochii albaştri, dar lipsiţi de electricitate şi înconjuraţi de gene prea deschise la culoare erau o copie vagă, deşi uşor de recunoscut a materiei tari din care era alcătuit Jerónimo.

— Ce mai faci, unchiule?

— Aşa şi-aşa, băiete. Prea multe griji. Dar eu nu contez, important este ca tu să te simţi bine. Vreau să-ţi propun ceva.

Don Clemente a mirosit cu nostalgie păhărelul de rachiu al nepotului său; cumpătarea autoimpusă şi sănătatea lui nu-l lăsau să se bucure decât aşa, de la distanţă, de deliciile pe care li le oferea invitaţilor săi. Don Clemente a continuat:

— Vin de la partid. Adunarea a fost de acord că tu eşti persoana de care avem nevoie pentru a te prezenta drept candidat în parlament pentru provin…

Jerónimo nu şi-a stăpânit hohotul. Aceasta era marea tentaţie pe care spera să i-o ofere ţara lui? Se vedea stând de vorbă cu poticari provinciali şi cu profesori de ţară dornici să-i trezească interesul pentru reconstruirea unui pod luat de ultimele inundaţii. Cum să-i explice unchiului că nu asta, ci ceva mult mai subtil cerea sufletul său ca să-l reţină pe pământ american? Soluţia pe care i-o propunea unchiul lui era primitivă. Atât de primitivă, că n-a trezit în el decât un hohot care nu l-a descurajat pe don Clemente, ocupat să dea instrucţiuni pentru desfacerea unei anumite sticle de vin foarte special.

— Pentru că azi sărbătorim.

— Ce?

— Deputăţia ta.

— Pe mine nu mă interesează politica.

— Ştiam că o să-mi faci greutăţi. După ce s-a prăpădit taică-tu, maică-ta n-a făcut decât să te răsfeţe. Nu-i nimic mai rău decât călătoriile. Umplu de prostii capetele tinerilor, care sfârşesc prin a se căsători cu străine. Boy! Ce ridicol! Să nu se afle că amicele tale franţuzoaice ţi-au pus porecla asta de poponar, că dacă se află, o să pierzi alegerile.

— Dar eu nu…

— I-am anunţat pe colegii mei că azi nu mă simt bine şi că nu primesc pe nimeni. Nu vreau ca prostiile tale de copil răzgâiat să mă facă de ruşine în faţa unor oameni care aşteaptă aşa de mult de la tine. Nu te interesează politica ţării tale! Ce prostie imensă! Trecem în sufragerie, băiete?

Jerónimo l-a urmat pe don Clemente în tăcere. Vagile amintiri încâlcite în umbra obiectelor nemişcate din încăperile pe care le străbăteau erau suficiente ca să-l facă să uite că pentru proprietarii acestor mobile urâte şi ai acestor draperii grele ce ascundeau dezordinea din curtea din spate, doar utilul, doar existenţa imediată erau serioase. Şi cu toate acestea… cu toate acestea… pe măsură ce înăuntrul lui se înălţa facila dialectică ce învingea toate aceste lucruri, ceva din el rămânea lipit de arborii *jacarando*[23] din apropiere şi de fotoliile *capitonnés*. Îi era greu să-şi păstreze mintea clară când lumina puternică sau, şi mai bine, penumbra răcoroasă a zidurilor groase de chirpici, ca în sufragerie, de exemplu, apăra totul, cu excepţia pepenelui tăiat deja pe tava de argint, de asaltul inteligenţei.

— Unchiule.

— Da?

— Venisem să-ţi spun că mă întorc în Europa.

— Nu poţi să pleci, Jerónimo. Ascultă-mă, băiete, fii rezonabil. Nu te mai am decât pe tine… mie mi s-a năzărit să mă fac popă, Dumnezeu să mă ierte. Eşti ultimul care poţi transmite numele

familiei. Nu ştii cât am visat ca un Azcoitía să reapară în viaţa publică a ţării! Cu câtă nerăbdare te-am aşteptat, îndeplinindu-ţi îndatoririle, în timp ce tu te distrai în imoralitatea Parisului! Ce proastă este supa asta de spanac pe care mi-a făcut-o María! Ţie cu ce ţi-a servit peştele?

— Cu capere. E delicios.

— Ce bine miroase!

— Eu n-am habar de politică, unchiule.

— Nu-ţi permit să spui că nu te interesează politica ţării tale. E o blasfemie. Asta înseamnă că veneticii şi ambiţioşii, tot soiul de radicali necredincioşi, vor putea zdruncina bazele acestei societăţi, aşa cum Dumnezeu a creat-o conferindu-ne nouă autoritatea. El a împărţit averile aşa cum a crezut că este drept şi le-a dat săracilor plăcerile simple, iar pe noi ne-a încărcat cu obligaţiile care ne transformă în reprezentanţii Săi pe pământ. Poruncile Lui interzic să atentezi împotriva ordinii Sale divine, şi exact asta fac indivizii ăştia pe care nu-i cunoaşte nimeni. Eşti creştin?

— Chiar dumneata m-ai botezat.

— Asta n-are nicio legătură. După cinci ani în Europa e posibil orice, sunt foarte la modă îndoielile. Dar îndoielile sunt prea complexe în aceste vremuri de cruciade. Trebuie să ne apărăm şi să-l apărăm pe Dumnezeu, a cărui ordine şi autoritate sunt ameninţate. A-ţi apăra proprietatea prin politică înseamnă a-l apăra pe Dumnezeu. Pun pariu că nici nu te-ai gândit să-ţi vizitezi proprietăţile. Ai fost la Casă?

— La Rinconada…

— Nu, la Casa de Exerciţii Spirituale, cea din Chimba…

— Nu ştiu, le confund, toate sunt la fel.

— Nu înţeleg cum poţi să spui că le confunzi. Cum vrei să nu mă îndoiesc că eşti creştin, dacă nu te-ai deranjat niciodată să-mi dai un răspuns în legătură cu beatificarea rudei noastre Inés de Azcoitía?

— N-am fost la Roma în perioada aceea, şi pe urmă am uitat.

— Trebuia să te duci în mod special, că tot ai făcut alte călătorii de plăcere în alte locuri. Dacă am avea în mână arma beatificării, publicată în toate ziarele, dacă te-ai fi întors înălţând-o ca pe un simbol al puterii noastre conferite de Dumnezeu, nu ne-ar fi aşa de greu să câştigăm alegerile astea.

— A cui a fost ideea cu candidatura mea?

— A mea.

— Eu nu sunt membru de partid.

— Te-am înscris eu azi. Trebuie doar să treci pe-acolo să semnezi, atât, nu te costă nimic, e în drum…

Jerónimo s-a ridicat şi a aruncat şerveţelul pe masă. Don Clemente s-a înecat cu piureul lui de legume. Cu ochii plini de lacrimi din cauza tusei, a reuşit să-l întrebe pe nepotul său:

— Unde te duci?

Jerónimo era dispus să răspundă: să iau primul vapor care să mă ducă departe de voi şi de această lume care vrea să mă convingă că nu sunt decât un personaj monstruos, poate un pitic, poate un cocoşat sau un gargui, desenat din cojile de pe unul dintre aceşti pereţi de lut vechi şi neîngrijit, sunt altceva, aparţin unei lumi mai limpezi, chiar şi absurdul gest sportiv de a-mi sacrifica viaţa pentru o cauză de care mă leagă doar voinţa mea este preferabil acestei izolări în curţi interioare inexorabile unde nu poţi decât să te reproduci, acestei temniţe în care unchiul meu Clemente vrea să mă ţină pentru acţiunile lui sinistre, sunt sigur că îmi va tăia totul, că va pune stăpânire pe membrele mele, că mă va desfigura, ca să mă transforme într-o marionetă ascultătoare care îi îndeplineşte intenţiile, dar sărmanul meu unchi continuă să tuşească, stropind tot şerveţelul cu spanac, tuşea îl poate omorî. În loc să plece, Jerónimo s-a apropiat de unchiul său, i-a dat să bea încet un pahar cu apă şi l-a bătut uşor pe spate ca

pe un copil, asigurându-l că este nemuritor, da, că îi va îngropa cu siguranţă pe toţi, că o să vină imediat María Benítez să-l ajute, să fie sigur că n-o să moară în propria lui sufragerie, sufocat de nişte legume fără sare şi piper.

11

Călătoriile pe care le-a făcut Jerónimo de Azcoitía ca să întipărească în mintea alegătorilor imaginea puterii lui de candidat la parlament îi lăsau puţin timp pentru alte lucruri. Totuşi, între o călătorie şi alta, participa la petrecerile la care îl invitau nenumăratele femei din neamul lui ca să-l prezinte ca pe încă un triumf al familiei. Şi s-a petrecut ceea ce trebuia să se petreacă, ceea ce ritualul celor puternici impunea să se petreacă; Jerónimo s-a îndrăgostit de fata cea mai frumoasă şi mai inocentă care dansa pe atunci în saloane, o verişoară îndepărtată a multor bunici cu numele de Azcoitía.

Inés Santillana, moştenitoare, ca şi el, de pământuri şi averi strămoşeşti, era mai ales posesoarea unei frumuseţi vioaie, în mişcare, ca cea a unei păsări, de o culoare blândă spălată parcă în miere. Lângă ea Jerónimo părea un uriaş. Ochii lui Inés erau galbeni, uneori maronii, uneori verzi, verzi mai ales în noaptea când un roi de adolescenţi cu pielea imperfectă, rigizi în fracurile lor o înconjurau ca să-i ceară favoarea de a le acorda un dans, iar ea, zâmbitoare, alegea, accepta, amâna. Apariţia lui Jerónimo a risipit imediat roiul de pretendenţi, fiindcă niciun nepriceput tinerel autohton nu putea să concureze cu un bărbat în toată firea, bogat şi chipeş, învăluit încă de prestigiul continentului superior de unde venea.

Inés n-a rezistat asediului impetuosului curtezan. Nu avea de ce să reziste, de altfel, pentru că s-a îndrăgostit de el din prima clipă, iar relaţia nu s-a preconizat niciodată decât în sacra formulă a unei căsătorii care era pe placul tuturor. În timpul plăcutelor după-amieze la conacul familiei Santillana, Jerónimo dădea sfaturi mondene celui mai mare dintre viitorii săi cumnaţi şi le povestea istorii fantastice celor mai mici, în vreme ce, prin tradiţie, ţinea sculul de lână pentru ca mama lui Inés să facă gheme. Şi serile, pe marginile saloanelor unde dansul tinerilor se rotea fantastic scăldat în lumină, doamnele care învăţaseră să-şi manifeste emoţiile prin alte persoane suspinau satisfăcute în faţa întâlnirii acestor două fiinţe privilegiate, dorind ca Jerónimo, care ajunsese la vârsta de a face asta, să se cuminţească în sfârşit.

Duminica de dinaintea duminicii fixate pentru căsătorie, în finalul prânzului campestru prin care cele două triburi reunite sărbătoreau surâzătoarele perspective ale noii perechi, femeile aşezate în jurul lui Inés îi cereau detalii despre zestre, în timp ce, puţin mai încolo, grupul bărbaţilor îmbujoraţi de căldură şi de vin îşi făceau vânt cu pălăriile de panama, stabilind amănuntele campaniei electorale a lui Jerónimo, care urma să intre în faza finală la întoarcerea din luna de miere. Logodnica l-a privit pe Jerónimo de la celălalt capăt al mesei improvizate sub bolta de viţă de vie. În ultimele luni de dinaintea căsătoriei regulile impuse de obiceiuri imemoriale nu îngăduiau perechii prea multă intimitate… Lui Inés îi complicau abil orarul cu vizite, croitorese, invitaţii, cadouri, aşa încât de-abia mai avea timp pentru ca, în penumbra galeriei din care pe înserat familia se retrăgea, printr-un consemn secret, pentru câteva momente, buzele ei să caute buzele lui Jerónimo.

Sub bolta de viţă, Inés a aşteptat ca Jerónimo să-şi termine paharul de porto pe care îl bea cu don Clemente, întinerit de cotitura din viaţa lui care se

încarna în cea a lui Jerónimo. Şi în faţa protestelor celor mai bătrâni, care voiau s-o trateze în continuare ca pe o fetiţă, l-a luat de-acolo pe iubitul ei ca să se bucure singuri de umbra piersicilor de la fermă.

Inés nu reuşea să înţeleagă implicaţiile pe care Jerónimo le savura cu toate aceste întâmplări. Regulile şi formulele, ritualul atât de rigid şi atât de stilizat, ca simbolurile heraldice, care rânduiau procesul perioadei de logodnă gravau propria sa figură şi pe cea a lui Inés, aşa, înlănţuiţi, cum se plimbau pe sub pomii încărcaţi de fructe, ca într-un medalion de piatră; acest medalion nu era decât o etapă a frizei eterne compuse din multe medalioane, şi ei, logodnicii, erau întruchipări momentane ale unor dorinţe mult mai vaste decât detaliile psihologiilor lor individuale. Trupul şi sufletul lui Inés, intacte, aşteptau ca el să o însufleţească şi s-o scoată din acest prim medalion, pentru a o face să intre în somptuozitatea medalionului următor.

Jerónimo a trebuit să uite multe lucruri pentru a se decide să intre în lumea asta. Pasiunea lui pentru Inés îl situa chiar în centrul acestui joc de reguli, etape şi formule. Dar certitudinea că el, Jerónimo, dacă ar fi preferat, ar fi putut participa în alte forme de viaţă, mai evoluate, îl situa şi în afară, la o distanţă ironică de tot acest joc. El veghea doar la materializarea prin el şi prin logodnica lui a magnificei legende a perechii perfecte. De ce să-i explice lui Inés că o fiinţă este mare în funcţie de magnitudinea a ceea ce sacrifică în mod voluntar, că este puternică în funcţie de ce reuşeşte să închidă în sine, să păstreze?

— Vrei? I-am promis că o să te aduc. Ea te vede când ceilalţi ne lasă singuri în galerie. Ne priveşte când ne sărutăm, ascunsă printre plantele de afară. Mi-a spus că pari un prinţ, te găseşte foarte frumos…

Jerónimo a sărutat-o, ca s-o facă să tacă. Acest pântec ce se agita lipit de al lui se va deschide ca să-i ofere nemurirea; friza cu medalioane se va prelungi pe veci, prin fiii şi nepoţii săi. În pielea albă a fetei, în vocea ei vedea o sexualitate pe care ea nu o bănuia puternică; el o va modela cu propria lui formă. Jerónimo a şoptit:

— Mai e aşa de puţin…

— Mai e aşa de mult…

Jerónimo a îndepărtat-o şi au continuat să se plimbe la braţ.

— O să mă numesc la fel ca ea. Ce ciudat, nu, să te cheme ca pe o sfântă?

— Despre ce vorbeşti?

— Păi, despre acea strămoaşă a ta şi a mea care se numea Inés de Azcoitía… cea cu Casa, se zice că este o cuvioasă.

— Eu n-am auzit asta niciodată.

— Pentru că mama ta a murit când tu erai foarte mic, şi eşti bărbat, şi astea sunt lucruri de care vorbesc femeile.

— Nici pe mama ta n-am auzit-o vreodată…

— Eu ştiu că este o cuvioasă şi că a făcut minuni.

— De unde ştii tu asta?

— Peta mi-a povestit istoria. Că erau nouă fraţi şi că doica fetiţei-sfinte i-a dăruit o cruciuliţă făcută din crenguţe şi legată cu nişte cureluşe, pe care ea a păstrat-o întotdeauna, şi se zice că această cruce făcută de doica ei a salvat Casa de cutremur. Să-ţi povestească Peta.

— Cine-i Peta?

— Cum cine-i Peta? Peta Ponce. Îţi vorbesc despre ea de ore întregi, dar tu nu mă asculţi, crezi că sunt o fetiţă care nu ştie nimic şi spune doar prostii. O să vezi când ne căsătorim. Are un cadou pentru tine…

— Cine?

— Peta Ponce, Jerónimo, cine altcineva? Ţi-am povestit de o mie de ori că a fost aşa de bună cu

mine când m-am îmbolnăvit. Au adus-o de la moşia bunicului meu Fermín ca să brodeze cearşafurile mamei când s-a măritat, şi pe urmă a rămas la noi ca să ajute la cusut. Are un cadou care, zice, este demn de tine. Hai să mergem pe la ea.

— Hai.

Au căutat locuinţa Petei dincolo de coteţele de găini şi de şoproane, unde conacul se fărâmiţa într-o dezordine de construcţii utilitare fără pretenţii de frumuseţe; reversul faţadei. Inés s-a oprit în faţa unei porţi. I se întâmplase ceva, ca şi cum pe neaşteptate doar această poartă avea importanţă. S-a întors brusc:

— O s-o iau cu mine. Mama mi-a dat-o mie. Mi-a spus că pot s-o iau dacă vreau, fiindcă aici nu are nevoie de ea.

— Eu n-am spus nu.

— Dar cum uneori eşti aşa de ciudat…

— Ea o să vrea?

— Peta Ponce vrea orice vreau eu. Nu te deranjează, aşa-i, iubitule? N-o să ne deranjeze. O să vezi.

Inés a împins poarta. Înăuntru, pe Jerónimo l-a izbit mirosul acru de băcănie, miros de saci cu fasole uscată şi cartofi şi năut şi linte, de baloturi de lucernă şi paie şi trifoi, de ceapă uscată, de ciuşcă şi ardei, de funii de usturoi atârnate de grinzi. După bogăţia de lumină şi căldură a zilei ce rămânea afară, era greu să te orientezi şi să calculezi mărimea acelei bolţi. Jerónimo a chemat-o pe Inés în şoaptă. Credea că ea îi va răspunde de departe ca un ecou, dar a simţit că îl apucă de mână şi murmură lângă el:

— Pe aici.

Ochii lui Jerónimo, pe măsură ce Inés îl făcea să ocolească lăzi, saci, baloturi, au distins în întuneric înălţimea tavanului cu bârne de care atârnau harnaşamente şi hăţuri. Dar când s-a apropiat de un mic zid de baloturi, un miros diferit a înlăturat

armonioasele mirosuri naturale; miros de haine vechi, de *brasero*, de mâncare reîncălzită, de lucruri înnegrite de fum, străine de spaţiul nobil al magaziei. O rază a desenat o linie de paie înţepătoare aşezate minuţios pe jos. În acel colţ apărat de zidul de baloturi lumina tremurătoare a unei lumânări recupera câteva obiecte. Umbrele blânde ale barelor de fier de la pat jucau molatece pe zidul unde sfinţi decoloraţi binecuvântau timpul epuizat al calendarelor vechi şi al limbii unice a ceasului.

O fiinţă aşezată pe un taburet a pus din nou ceainicul pe jăraticul din *brasero.*

— Peta.

— Ai venit!

Grămada de bulendre s-a organizat ca să dea un răspuns omenesc exclamaţiei lui Inés. Între bătrână şi Inés a început un dialog pe care Jerónimo nu era dispus să-l tolereze. Această scenă nu se potrivea cu niciun medalion de piatră nemuritoare. Şi dacă se potrivea cu vreunul, era din cealaltă serie, a legendei adverse care o contrazicea pe a sa, cea a condamnaţilor şi a păcătoşilor ce se chinuie la stânga lui Dumnezeu Tatăl Cel Atotputernic. Trebuia s-o ia imediat de-acolo pe Inés. S-o împiedice să facă parte din această altă serie de medalioane, legate de servitorime, de uitare, de moarte. Inés nu era decât o copilă, pe care o putea păta orice.

— …şi l-am adus pe Jerónimo, Peta.

Bătrâna s-a apropiat de Jerónimo ca să-l cerceteze.

— …şi vrea să vii să locuieşti cu noi.

— N-o să vă deranjez, conaşule?

Inés a intervenit mai înainte de-a răspunde Jerónimo:

— Nu. Casa nouă e mare.

— Cum vrei, fata mea.

— Nu aveai un cadou pentru Jerónimo?

Bătrâna a scormonit printre pachetele ascunse sub pat. Apoi i-a pus în mână lui Jerónimo un pacheţel alb.

— Deschideţi-l.

Jerónimo s-a supus, mai mult ca să câştige timp şi să decidă ce să facă pentru a rupe relaţia lui Inés cu lumea de jos, de la stânga, din dos, aparţinând lucrurilor menite să dispară ascunse fără să cunoască niciodată lumina. În pachet erau trei batiste albe din cea mai fină pânză, cu margini şi monogramă aşa de frumos brodate, că s-a înfiorat. Cum era posibil să fi ieşit de sub patul ăla, din mâinile pline de negi ale acelei bătrâne? Erau cele mai frumoase şi perfecte batiste pe care le văzuse în viaţa lui… şi dacă vreodată visase batiste, acestea erau, transparenţa lor, echilibrul lor, fineţea lor, da, visase aceste batiste, exact acestea, batistele astea pe care le ţinea în mână… bătrâna intrase în visul lui şi i le furase. Pentru că, altfel, de unde, în mizeria lumii ei, din ce ascuns centru de forţe putea să fi scos Peta savantele noţiuni de gust şi îndemânare ca să creeze aceste trei capodopere? O flacără de admiraţie a făcut să i se clatine ordinea când a recunoscut în Peta un duşman puternic.

— Mulţumesc. Acum trebuie să plecăm.

— Dar Jerónimo… Nu voiai să-ţi povestească Peta istoria cuvioasei? Şi a Casei? Ea e aşa de bătrână, că ştie lucruri pe care nimeni nu şi le mai aminteşte.

— Nu vreau să ştiu nimic. Haide.

A luat-o de braţ.

— La revedere.

Înainte să plece cu Inés, Jerónimo a pus o monedă în mâna bătrânei; avea mâini pline de negi, deformate, tremurătoare, cu unghii rupte şi îngălbenite, mâini cu puteri pentru orice, inclusiv pentru a crea o frumuseţe pe care nu aveau dreptul s-o creeze, pentru că făcând asta îl deplasau pe el pe un plan inferior, de admirator al frumuseţii

minuţioase a acestor trei batiste. Afară, Inés l-a întrebat:

— De ce-ai făcut asta?

Inés mergea plângând, târâtă de Jerónimo, care i-a dat drumul numai când au trecut prin spălătorie, în defileul format de două feţe de masă albe, foarte lungi, întinse pe sârme paralele şi urmate de familiile lor de şerveţele.

— De ce-am făcut ce?

— Totul. Şi să-i dai bani.

— Nu vreau să mai ai de-a face vreodată cu ea.

— Peta mi-a salvat viaţa.

Era frig în spălătorie. Un frig alunecos, indiferent la reflexele soarelui de afară în apa albăstrie din covate şi de pe jos, unde picurau rufele întinse. Jerónimo voia să plece de tot, deşi Inés plângea. Mâinile de copil ale logodnicei lui l-au apucat ca să-l oprească şi să-i povestească:

— Eu eram micuţă. Când mama îl purta în pântece pe Fermín, a fost foarte grav bolnavă, şi ca să nu deranjez m-au trimis la călugăriţele de la Casa încarnării din Chimba. Peta a venit cu mine. Dar acolo în Casă m-au apucat nişte dureri teribile de burtă, ceva aici, înfiorător, parcă mă rupeam pe dinăuntru. Uneori încă mi se năzare că or să se repete acele dureri şi mă apucă groaza. Au trimis medici la Casă, a venit tata, veneau în fiecare zi, fiindcă se căiau că mă lăsaseră într-un loc aşa de îndepărtat, dar de unde nu mă mai puteau scoate, că eram foarte bolnavă. Medicii nu înţelegeau nimic. Dădeau din cap, atât, şi cu toate că eram foarte mică, mi-am dat seama că mi-era scris să mor acolo. Muream, Jerónimo, muream de ceva ce nimeni nu era în stare să înţeleagă sau să vindece. Fiecare junghi putea fi ultimul. Într-o noapte, când aveam cele mai cumplite dureri, Peta s-a sculat. O văd şi-acum, cocârjată în întuneric, consolându-mă, şi, în ciuda durerilor, am tăcut şi am auzit acea tăcere atât de profundă care se aude uneori în Casă. Am lăsat-o pe Peta să mă dezbrace. Şi ea şi-a

apropiat buzele de burta mea şi le-a lipit aici, Jerónimo, chiar în punctul unde mă durea, şi a început să sugă şi să sugă şi să sugă, până ce durerile au dispărut de tot când Peta a sorbit ultima dată de pe burta mea. Am rămas cu un fel de gol, aici. M-a pus să jur că n-o să povestesc asta nimănui niciodată. Tu eşti primul. Nici mama nu ştie. Atunci s-a petrecut ceva foarte straniu; biata Peta Ponce a început să sufere aceleaşi dureri pe care le avusesem eu. Peta a suferit toată viaţa, şi suferă şi azi de aceste dureri ale mele.

— O vrăjitoare. N-ar fi trebuit să ieşiţi niciodată niciuna din Casa aia blestemată. Ţi-a umplut mintea de murdărie, şi acum e sarcina mea să o curăţ. Pentru început o să-i spun mamei tale că îţi interzic s-o mai vezi vreodată pe Peta Ponce, şi o să demolez Casa imediat…

— Să nu îndrăzneşti să…

Inés a făcut un pas spre Jerónimo. L-a zgâriat pe faţă. El s-a retras din calea atacului acelor cinci unghii necunoscute şi, încurcându-se într-una dintre feţele de masă, a rupt sârma. Materia vâscoasă şi udă a căzut peste el şi l-a trântit la pământ cu greutatea ei. Când Jerónimo a reuşit să iasă din acel linţoliu lipicios, Inés dispăruse. Mâna cu care şi-a pipăit obrazul se înroşise; zgârieturi adânci, hotărâte, gheare care ştiu să rănească şi să provoace durere. A folosit una dintre batistele de la Peta ca să oprească sângele. Apoi a plecat din casă pe ascuns, ca să nu fie văzut. Ce câştiga dând explicaţii acum? Era prea târziu ca să mai dea înapoi. Căsătoria urma să aibă loc peste şapte zile.

În dimineaţa ceremoniei, Jerónimo a intrat în Bazilica de la Merced cu cicatrice roşii pe obrazul stâng. A înaintat prin culoarul de flori albe şi de feţe satisfăcute, semeţ, sigur pe el, dominând asistenţa, ca să nu se întrebe nimeni ce sunt acele cicatrice pe chipul mirelui.

Emoţia de a îmbrăca rochia brodată şi rigidă ca o armură a înăbuşit pentru o oră teroarea lui Inés

că-i va jura falsă supunere soţului ei în faţa privirii pline de încredere a lui don Clemente, care, cu odăjdiile sale aurite de idol şi învăluit în fumul cădelniţelor, i-a cerut în faţa Domnului, cel mai puternic dintre rudele care asistau la ceremonie, să nu nutrească gânduri păcătoase. În faţa altarului de aur, între cânturi şi vechile cuvinte sacre, Inés a jurat strâmb, ştiind foarte bine ce era hotărâtă să facă. Atunci când, cu o săptămână înainte, maică-sa o dusese la don Clemente ca acesta s-o pregătească pentru căsătorie, preotul nu şi-a dat seama, avertizând-o că este păcat mortal să nu-şi dăruiască trupul soţului ei, că astfel punea o armă în mâna lui Inés.

Ştia foarte bine cât o dorea Jerónimo. De aceea, în noaptea nunţii, cu răceală, cu mintea limpede, a săvârşit păcatul mortal de a nu se dărui trupeşte soţului ei, pe care şi ea îl dorea. Şi ar fi continuat să nu i se dăruiască toată viaţa, dacă spre dimineaţă corpul ei complet gol lângă cel al lui Jerónimo n-ar fi incendiat luciditatea bărbatului ei. Ea a reuşit să triumfe; el i-a promis totul, tot ce voia, tot ce-i cerea, până când, gândindu-se că nu îşi mai dădea seama ce promitea, numai s-o facă să cedeze, l-a pus să-i promită că niciodată, sub niciun motiv, nu o va despărţi de Peta Ponce. Din acea noapte Jerónimo şi Inés n-au mai fost niciodată singuri în patul conjugal. Îi însoţea întotdeauna câte o umbră, a mea, a lui Boy, a Cuvioasei. În acea primă noapte a căsătoriei, don Clemente şi Peta Ponce s-au înfruntat pentru supremaţie, au fost cei ce i-au însufleţit, aşa cum păpuşarii le dau viaţă marionetelor lor de mucava.

12

Cei patru câini negri mârâie disputându-şi bucata de carne caldă încă, aproape vie. O sfâşie, lătrând la ea şi tăvălind-o pe pământ, băloşi, cu boturile roşii, cerul gurii rugos, colţii, ochii scânteietori pe chipurile lor înguste. După ce au devorat bucata de carne se joacă din nou în jurul lui ca să-i mângâie; cei patru câini ai mei negri ca umbrele lupilor au instincte sângeroase, şi labele grele şi feroce ale celei mai pure rase. Doar cu mine, stăpân pe carnea pe care o mănâncă şi pe parcul pe care îl păzesc, se arată docili.

— Aruncă-le alt bojoc.

Argatul aruncă organul pe deasupra salturilor făcute de bestiile mele, care nu îl prind, fiindcă se încaieră şi mârâie… muşcaţi, brutelor, nu vă jucaţi, nu vă încăieraţi, nu vedeţi că acea căţea galbenă vă fură bojocul, muşcaţi-o, omorâţi-o, căţeaua costelivă care dădea târcoale gustării câinilor mei nobili a profitat de încâlceala de labe şi boturi ca să le fure bucata, fuge mâncând pământul, speriată, tremurând, cu coada între picioare, târând bojocul pe esplanadă, până dispare în spatele capelei. Înainte ca cei patru câini negri ai mei să-şi dea seama de afront, servitorul le aruncă altă bucată de came. O fi făcut-o ca să le distragă atenţia şi să acopere fuga ticăloasei? Cu siguranţă că la alegerile de mâine o să încaseze parale pentru votul lui, o să mănânce carnea mea şi o să bea

vinul meu, şi pe urmă o să voteze împotriva mea, fiindcă mă urăşte.

— Căţeaua aia galbenă e a ta?

— Nu, conaşule. E a nimănui.

— Cum, a nimănui?

— Uneori vine să fure resturi din curtea de la bucătărie. Şi când dumneavoastră ieşiţi călare cu câinii negri, intră şi în parc.

— Şi de ce n-o goniţi din parc?

— Doamna nu ne lasă s-o gonim.

Ghiftuiţi, câinii mei se întind pe iarba proaspătă care creşte lângă canal. Au hălăduit toată dimineaţa prin ogrăzi, hârjonindu-se cu viţeii ca să sărbătorească victoria mea în alegeri. Acolo a apărut iarăşi căţeaua galbenă, lingând pieile sângerânde atârnate la soare pe garduri, mânjindu-şi botul de sângele din care acum se îmbuibă muştele lipicioase ameţite de căldură, aproape de cocinele din partea cealaltă a esplanadei, unde porcii se scarpină frecându-şi spatele de pari. Căţeaua galbenă e o caricatură slabă, agitată, vorace, nesătulă, capabilă să mănânce orice, chiar şi cele mai repugnante lucruri. Dă târcoale pe lângă picioarele cailor legaţi de hulube, stăpânită de dorinţa de a-i muşca de glezne. Se mulţumeşte, aşteptând parcă plăceri mai mari, să adulmece băltoaca pişatului lor şi să-şi vâre botul în băligarul proaspăt. Trebuie să vorbesc cu Inés despre căţeaua galbenă, aşa nu se poate, lui Inés nu-i stă bine să adăpostească un animal jegos ca ăsta, ea, care nu iese la soare fără o pălărie cu voaletă şi nu pune mâna pe o creangă fără mănuşi.

Era târziu când m-am întins lângă ea în pridvor. I-am acoperit picioarele cu un poncho de vigonie, iar eu m-am învelit cu altul. Şi am văzut cum apar semnele bizare ale aştrilor printre umbrele care atârnă în copacii din parcul de la Rinconada.

Orăcăitul broaştelor limitează lumea intimităţii noastre, apărându-ne de orice intrus.

— La ce te gândeşti?

Inés de-abia s-a întins un pic.

— Eu? La nimic.

De ce nu se gândeşte la nimic? Trebuie să se gândească la ceva, trebuie să-mi spună la ce, chiar de-ar fi doar Doamne ce culoare groaznică are rochia Laurei sau ce păcat că după câte se pare căsătoria lui Carlos cu Blanquita nu merge deloc bine. Poate e adevărat că nu te gândeşti la nimic, deşi a nu te gândi la nimic exact în momentele cele mai intime este o formă de apărare, Inés, o evadare care îţi menţine mintea goală, blocată de absenţa fiinţei tale ca să nu te năpădească frica şi întrebările… gândeşte-te la orice, numai ca să gândeşti şi să-mi poţi spune la ce te gândeşti, chiar dacă te gândeşti la acea căţea galbenă de care o să-ţi vorbesc dacă o să-mi amintesc de ceva aşa de banal, când n-o să mai fii în altă lume, diferită de asta, acum, cu mine, în altă lume, unde te gândeşti la un lucru teribil de bine definit, acelaşi lucru la care nici eu nu pot să nu mă gândesc, chiar şi în clipele când această pasiune reală pe care o încerc pentru tine ar trebui să distrugă orice gând, al tău şi al meu, dar nu poate distruge o absenţă, vidul acesta pe care mi-l arăţi, şi eu pretind să mi-l arăţi, fiindcă celelalte lucruri nu trebuie să mi le arăţi, pentru că nu sunt adevărate. Aş putea să te repudiez. Şi să te urăsc. Şi să caut la alta ceea ce încăpăţânatul tău sânge lunar mi-a refuzat în timpul celor cinci ani de căsătorie. Dar nu pot. Orice altceva în afară de fericirea completă ar instaura teroarea.

Un diamant albastru se aprinde printre tufişurile din parc, se stinge şi se aprinde din nou, auriu, mai încolo, pâlpâie în altă parte şi se stinge iarăşi, şi printre aceste pete de plante întunecate se nasc alte străluciri ce ne privesc pe tine şi pe mine, dispar, giuvaieruri, aştri, ochi, scânteiere ascunsă de

frunze, apare din nou multiplicându-se, estompându-se, plimbându-se printre copacii negri, nu la pândă, ci veghind, pentru că sunt ochii câinilor mei rătăcind printre hortensii, lenţi acum, roşii, trandafirii, atenţi, acolo s-au stins acei doi ochi de oţel care acum se aprind mai aproape, aici, printre tufişuri, chiar la picioarele pridvorului unde stăm noi doi întinşi, scântei nemişcate pe linia de o claritate fină ca marginea unei lame de cuţit insinuată de profilul tău perfect. Las să-mi cadă mâna, care atinge aproape întâmplător mâna ta. Îţi ascunzi profilul, pentru că mă priveşti descompunându-te în alte planuri, care îmi înfăţişează altă versiune a acestui chip ce nu se gândeşte la nimic, fiindcă nu există, dar ochii auriţi, ochii de oţel, scânteile verzi sau albastre printre frunzele negre din parc îmi confirmă că Inés există, şi, liniştiţi, ochii se deplasează, scânteiază, se sting, ne fixează într-o reflectare instantanee care se dizolvă, totul e întunecos, nu văd, acum trebuie să şterg din ea tot ce nu este credinţa deplină în fericirea noastră, să distrug angoasa acestui cuvânt murmurat în trecere, nimic, nu mă gândesc la nimic, am timp s-o distrug, pentru că o picătură de apă tremură pe o frunză, şi în această picătură este o pupilă, şi această pupilă aprinsă ne priveşte, alte scântei mai departe, mai aproape, precise, vagi, ochi de martori cerând fericirea noastră, observând dacă nu cumva în obscuritate nu se profilează vreo fisură în această fericire, nu-i putem decepţiona pe martorii dornici să vadă iubirea noastră perfectă. Îţi ating din nou mâna. Vedeţi că Inés se înfioară, chiar dacă atât de greu? Voi puteţi doar contempla această înfiorare, n-o puteţi simţi, voi sunteţi doar ochii nerăbdători să vă demonstrăm fericirea noastră acum, chiar aici, voi, martorii porunciţi, dacă nu cedez imediat cererii de a vă demonstra cum ne putem desfăta, o să dispăreţi, făcând ca totul să se spulbere dacă nu există ochi care să ne privească, lăsându-mă ca pe

o bucată de carne din cele pentru hrana câinilor mei negri care nu vor recunoaşte sângele stăpânului lor, mă vor devora dacă nu le demonstrez aici, acum, că fericirea noastră este totală. Strâng mâna lui Inés. Este rece, perfectă. Răspunde mâinii mele care de-abia o strânge, şi o strâng mai tare şi o duc până la tufele de hortensii ca să ne ascundem ca nişte adolescenţi.

— Jerónimo, nu…

— Ba da.

— Avem toată casa pentru noi, şi toată noaptea…

— Nu contează, aici.

— Mi-e frică.

— De ce?

— Ne poate vedea cineva.

— Cine?

— Nu ştiu…

— Nu fi prostuţă.

Cercul de priviri fulgurante s-a instalat în desiş în jurul nostru. Nu te teme de martori, Inés. Uite ce frumoşi sunt ochii lor cu sticliri albastre. Toţi sunt ai mei. Lasă-mă să te dezbrac în strălucirea ochilor lor. Întinde-te pe acest pat de frunze. Admiraţi-o, că de-asta vă ţin, şi pe mine, că şi eu mă dezbrac, admiraţi-mă şi pe mine; preamăriţi potenţa mea sculată, invidiaţi-o, că pentru asta vă dau de mâncare, priviţi cum mă culc lângă Inés în răcoarea lanceolată a frunzelor, cum o oblig să-şi deschidă ochii ei maronii, verzi, ca să se uite la aceşti alţi ochi scânteietori a căror durere când ne privesc ne face să fim mai mari, cum te mângâie mâinile mele, buzele mele ce străbat răcoarea ta care se încălzeşte, se înfierbântă, arde, sexul meu te face să suspini, să gemi, să uiţi că nu te gândeşti la nimic, eu ocup tot vidul pe care nu mi-l dăruieşti şi pe care ai refuzat să mi-l dăruieşti în cinci ani de fericire, ascultaţi-o cum geme, cum cedează pudoarea lui Inés şi se prăbuşeşte şi o lasă mai goală şi mai lipită de mine, şoptind numele meu

magic, gemând pe măsură ce o invadez, urlând în sfârşit fără să-i pese că o aud alţii şi că o văd când, în cele din urmă, explodez triumfător în ea şi cad cât sunt de lung în faţa acestei infinităţi de ochi oţeliţi, galbeni, verzi, de gheaţă, sticloşi, care se aprind pâlpâitori şi se ascund şi reapar dornici să privească iarăşi, reînnoindu-mi potenţa, de câte ori văd scânteind priviri prin vegetaţia care mă ascunde şi pe mine, Maică Benita, pentru că eu îi supravegheam, doi dintre acei ochi aprinşi în întunericul parcului de la Rinconada, două dintre acele pupile din grupul necesar pentru unicitatea desfătării, doi dintre acei ochi, cei mai lacomi, cei mai chinuiţi, cei mai răniţi erau ochii mei, Maică Benita, aceiaşi ochi pe care dumneavoastră îi vedeţi acum înceţoşaţi de febră, ale căror pleoape încercaţi să le închideţi cu mâinile dumneavoastră ca să se odihnească şi să doarmă, dormi, Mutulică, dormi, odihneşte-te, dormi, închide ochii, îmi spuneţi, stinge-ţi privirea care şi-a făcut datoria, coboară-ţi pleoapele şi dormi, dar nu pot închide ochii, fiindcă îmi ard în orbite privindu-i cum fac dragoste printre frunze, cu urechile ciulite la vorbele întretăiate şi la zgomotul trupurilor, cu nasul adulmecând parfumul sexului, şi mâna, această mână pe care o ţineţi în mâna dumneavoastră, fără ca ei să-şi dea seama, în tumultul de senzaţii această mână le-a atins corpurile în timp ce creau fericirea o dată şi încă o dată, până ce ochii s-au stins printre plante şi don Jerónimo îi căuta ca să se reînnoiască în privirile lor fulgurant-opace, unde simt, unde sunt, au plecat, Inés, întunericul este complet, poate că nu au existat niciodată ochi care ne-au privit şi totul a fost întotdeauna întuneric, nu, iată ochii galbeni, sunt eu din nou, acum te doresc mai mult ca niciodată, pentru că ştiu că eşti obosită şi pentru că şi eu sunt obosit, aceşti ochi galbeni şi urduroşi văd cum intru în tine, cum renaşti, ochii urduroşi aproape de-ai noştri, mai aproape, mai, până când

Inés a scos ţipătul final, Maică Benita, care n-a fost doar un ţipăt de plăcere, ci şi de teroare, pentru că atunci când a deschis ochii să vadă constelaţia de priviri strălucitoare ale martorilor în jurul chipului lui don Jerónimo, a văzut căţeaua galbenă, care se apropiase să-i adulmece sau să lingă secreţiile lăsate de trupurile lor pe frunze; căţeaua galbenă, gâfâind, îmbăloşată, plină de coşuri şi de negi, cu foamea întipărită în privire, ea, stăpâna puterii de a provoca ţipătul.

Când a sosit ştirea că într-un sat de la munte, în sectorul unde radicalii îi înveninaseră pe mineri cu promisiuni privind revendicările lor cineva a săvârşit mârşăvia de a fura urnele în timpul votării, conducătorii conservatori strânşi în jurul lui don Jerónimo de Azcoitía au decis că este mai prudent să ferece uşile şi ferestrele Clubului social. Partidul nu pretinsese niciodată ca influenţa sa să ajungă până la zona minieră. Se ştia dinainte că acest sector o să cadă în mâinile radicalilor. Dar un imbecil anonim, cu siguranţă vreun beţiv inconştient, intrase călare în şcoala unde votau minerii şi fugise cu urnele, ca să-i fie pe plac lui don Jerónimo cu acest presupus act de eroism. Consecinţa foarte gravă a fost că mulţimea din piaţă, din faţa Clubului social, ignorantă şi fără îndoială instigată de radicalii care au profitat de această conjunctură oferită gratis, i-a învinovăţit pe ei, pe bogătaşi, de ceea ce în mod limpede şi pentru oricine avea două degete de frunte era un pas greşit din punct de vedere politic.

Acum, orice fleac o să fie de-ajuns ca peonii în haine de sărbătoare care galopaseră din sate până în capitala provinciei să dezlănţuie violenţa şi chiar să facă să curgă sânge. Dar mulţimea cherchelită cu vin se învârtea fără rost prin piaţă. Fumau, se strângeau în grupuri gălăgioase, dar fără motive imediate care să-i înflăcăreze.

Don Jerónimo de Azcoitía şi-a petrecut toată după-masa la Clubul social, consumând împreună cu coreligionarii săi sticlă după sticlă de vin roşu, aşteptând să se împrăştie mulţimea. Dar mulţimea nu s-a împrăştiat. S-a lăsat o înserare opacă. O masă cenuşie se strângea murmurând sub dublul şir de palmieri care străjuiau cele patru laturi ale pieţei. Şi luminile nu se aprindeau.

Don Jerónimo voia să iasă, să-şi ia maşina şi să plece la Rinconada ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic, pentru că ăsta era adevărul în ceea ce îl privea pe el. Dar colegii de partid, care spionau prin ferestrele întredeschise, l-au rugat să n-o facă. Pentru binele ţării, pentru binele partidului trebuia să rămână, să aştepte, să iasă acum ar însemna o provocare, pasul necesar ca să înceapă încăierarea. El a adus ca argument necesitatea de a profita de acest ultim moment de confuzie al plebei ca să iasă din Clubul social. De altfel, toţi trebuiau să plece încetul cu încetul, fiecare pe cont propriu, ca şi cum nu s-ar întâmpla nimic, pentru că, repeta la nesfârşit, ei nu sunt vinovaţi. În schimb, ar fi foarte util ca în mintea mulţimii să se întipărească totala lor nevinovăţie în chestiunea furtului urnelor. Ceilalţi conducători, care cunoşteau mai bine mentalitatea peonilor, erau de părere că dacă e să iasă din Club acum, mai bine ar fi să fugă pe ascuns mai înainte ca un nelipsit agitator să instige mulţimea. Era absurd să iasă cu aroganţa jignitoare propusă de Jerónimo, mai bine să se caţere pe acoperişuri şi să se strecoare spre alte case până or să ajungă la străzile din spate, unde n-o să-i bage nimeni în seamă, fiindcă toată atenţia se concentra asupra pieţii, la intrarea Clubului social. În felul ăsta, când o să li se năzare să-l ia cu asalt ca sediu al oligarhiei profitoare, or să-l găsească gol.

Dar don Jerónimo insista că să facă asta însemna recunoaşterea unei vinovăţii inexistente, cel mai bun mod de a se lăsa pe mâna lor, anulând rezultatele alegerilor. Imbecili, ignoranţi, sărăntoci

de căcat, trădători, nu te poţi încrede în ei, ce nenorocit împuţit şi-o fi vârât coada în chestia asta? Bogătaşii cu pelerine şi pinteni care beau cu don Jerónimo la tejgheaua restaurantului sau care se plimbau printre *aspidistrele*[24] din galerie nu erau de acord. Încă o sticlă de vin roşu, din ăla bun pe care îl ţii la păstrare, Pancho, şi dacă nu mai ai, un roşu de oricare, dar să nu fie oţetit, şi nişte sendvişuri cu ruladă de carne picantă, nu mai am nimic, până şi pâinea e pe sfârşite, şi cu siguranţă că o să fim nevoiţi să petrecem noaptea aici dacă nu-i împrăştie jandarmii, nu ştiu ce dracului aşteaptă blestemaţii ăştia de jandarmi. Zdrenţăroşii ne urăsc. Uitaţi-vă la ei cum şuşotesc acolo, afară, fără să îndrăznească să facă ceva dacă nu le dă ordin careva. Ne invidiază. Vor să ne ia totul. Vorbesc de revendicări, dar nu sunt decât o ceată de bandiţi, de criminali care n-ar trebui să umble liberi pe străzi. Ia uitaţi-vă ce fericiţi sunt. Evident, teoretic şi din punct de vedere juridic, acum au dreptate. Don Jerónimo s-a ridicat în picioare.

— Haide, Humberto.

— Da, don Jerónimo, când doriţi.

— Ce mă-sa se întâmplă cu iluminatul stradal din târgul ăsta?

— Tot pe dumneavoastră or să dea vina.

Mulţimea compactă înainta dinspre bulevardele laterale cu palmieri, strângându-se pe bulevardul din faţa Clubului social. Câţiva domni s-au apropiat de ferestre ca să încerce să vadă cine e înăuntru şi să ştie apoi asupra cui să-şi reverse răzbunarea. Deasupra coroanelor de palmieri cerul mai era puţin luminat, străpuns de vârful bisericii parohiale, aflată vizavi de Clubul social, pe cealaltă latură a pieţii; acolo aştepta automobilul lui don Jerónimo. Dar ca să ajungă la el trebuia să treacă printre sute şi sute de bărbaţi tăcuţi ce priveau intrarea clubului în care nu aveau acces, cum e pe dinăuntru, se zice că banchetele şi chefurile sunt fantastice, că se pierd şi se câştigă

moşii întregi la cărţi, odată şi-a băgat dracu' coada pe neaşteptate şi din cauza lui s-a sinucis stăpânul moşiei Los Pedregales, noi ce să jucăm, câţiva pesos, un rând de vin roşu cel mult, şi ne cărăm dacă nu putem plăti vinul pus ca mizã, aceste sute de oameni tăcuţi din piaţă ne urăsc, or să facă ceva, aşteaptă, mişcându-se dintr-o parte în alta, şuşotind, cu mâinile în buzunare. Acum nu le auzim vocile, dar în curând o să le auzim. Un bărbat se urcă pe o bancă din piaţă şi începe să peroreze, abuz, nedreptate, corupţie, trădare, aceste alegeri extraordinare pentru a-l înlocui pe senatorul decedat, care era de-al nostru, dezvăluie ce abuzuri vom suferi la următoarele alegeri prezidenţiale, este un comentariu sinistru despre ce vor însemna aceste alegeri dacă permitem ca nişte filfizoni de teapa lui Azcoitía ăsta…

— Ai pistoalele la tine, Humberto?

— Da, le am.

— Dă-mi-l mie pe cel mare.

— Şi ce facem?

— Urmează-mă.

— Dar ce-o să facem, don Jerónimo?

— Tu fă exact ce fac eu.

— Ce-au de gând nebunii ăştia?

— Trageţi drugul de la poartă.

— Sunt bolnavi la cap.

— Jerónimo, nu…

— Care-i treaba, trageţi drugul, am zis…

Or să te omoare, Jerónimo, or să te linşeze, nu vezi că ura pe care o nutreşte faţă de noi mulţimea asta anonimă se concentrează asupra persoanei tale, nu ieşi, aşteaptă puţin să vedem ce se întâmplă. Cum nimeni nu l-a ascultat şi nu a tras drugul, a făcut-o el; acel drug de fier foarte vechi pe care îl ridicau zilnic doi angajaţi, l-a ridicat el singur. I s-a umflat braţul sub pânza albă a sacoului, faţa i s-a înroşit un minut, iar ochii albaştri i-au scânteiat. Strigătele de afară s-au potolit când cineva a observat:

— Se deschide poarta.

— Uitaţi-vă…

Au deschis poarta şi a ieşit. După ce s-a uitat la cer ca şi cum s-ar fi temut că o să plouă, şi-a pus pălăria. A aruncat pe jos ţigara de foi. S-a oprit să-i privească de la înălţimea treptelor. Un murmur a străbătut adunarea. Dincolo de grosul mulţimii, oamenii se strigau unii pe alţii, vino, veniţi, a ieşit filfizonul, uite-l aici, nu pierdeţi ocazia, că merită să-l vedeţi, chemându-se grăbiţi, alergând din toate colţurile pieţii, lăsând barurile goale, porţile caselor larg deschise, tot poporul în piaţă, ca să-l privească pe don Jerónimo de Azcoitía. A fost un moment de stupefacţie, de mâini vârâte în buzunare, de discuţii şi ţigări rămase la jumătate, pentru că cel mai important era să vadă. Doar apa continua să cadă indiferentă din orificiile nimfelor de la fântâna care înfrumuseţa piaţa. Cineva a cerut:

— Să vorbească!

— Da, să dea o explicaţie!

— N-am nimic de explicat.

A coborât scările.

— Hai, lăsaţi-mă să trec, mă duc la moşie, aici nu mai e nimic de făcut…

Glasul lui nu era bun pentru vorbitul în public. Era liniştit, particular, ca şi cum mi-ar fi spus, la fel ca de atâtea ori, că ne întoarcem la Rinconada fiindcă se făcuse târziu şi nu voia ca Inés să se îngrijoreze aşteptându-l. S-a oprit să-şi aprindă alt trabuc. Lent. A făcut un pas şi mulţimea s-a retras în semicerc să-i facă loc. N-a traversat, aşa cum credeam, spre fântâna cu nimfele zburdalnice din mijlocul pieţii, ca să ajungă pe latura de unde era mai uşor să ia maşina. A mers foarte liniştit, ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic special, pe bulevardele cu palmieri din jurul pieţii, despicând mulţimea într-o străduţă de feţe sumbre sub pălăriile de paie, de trupuri puţind a vin, de priviri răzbunătoare, de pumni încleştaţi, dar încă

neridicaţi. Pe marginea îngrămădelii, cei ce se urcau pe bănci şi se căţărau pe stâlpii felinarelor publice ca să vadă şi să strige au început să se înfierbânte, ciomăgiţi-l, omorâţi-l, scopiţi-l pe filfizonul ăsta de căcat…

— De ce nu s-or fi aprins luminile?

— E timpul deja, e vina primarului.

— Fă ca mine, Humberto.

— Da.

Pe măsură ce don Jerónimo se apropia de parohie, cei de la margine le transmiteau violenţa lor oamenilor aflaţi mai la mijloc. Se fluturau pălării în aer. Strigăte şi numele răufăcătorului scris cu intenţii ucigaşe, interjecţii obscene, înjurături, toată ura plebei s-a deplasat spre centrul mulţimii, în jurul lui don Jerónimo, care înainta fumând alt trabuc prin acel spaţiu gol din ce în ce mai mic, înconjurat de feţe identice.

— Lăsaţi-mă să trec.

Un uriaş prost bărbierit a întrebat:

— Un’ vă duceţi?

— La maşina mea.

Uriaşul nu s-a dat la o parte.

— Lăsaţi-mă să trec.

Spaţiul gol s-a micşorat şi mai mult. Era clipa de dinaintea vărsării de sânge. Don Jerónimo a presimţit-o; s-a retras până la poarta parohiei, s-a sprijinit de ea şi şi-a scos pistolul.

— Ce vreţi?

Au tăcut.

— Care-i treaba? Ziceţi, mă. Ce naiba vreţi?

Primul rând al semicercului s-a dat înapoi cu surprindere în faţa pistolului. Şi, ca un nebun, parcă brusc îmbătat de eficienţa îndrăznelii sale, a început să strige la ei, ameninţând semicercul cu pistolul:

— Care-i treaba, sărăntoci de căcat, spuneţi, spuneţi-mi ce v-am făcut de sunteţi aşa de furioşi, ce dracului vreţi, sunteţi aşa de imbecili, că nici măcar nu puteţi să spuneţi ce vreţi, de ce sunteţi

aşa de furioşi, nu ştiţi, sărăntoci mizerabili, sărăntoci laşi.

Am zărit un hangher scânteind. O mână căuta un pistol sub pelerină. Un bici la îndemână, un par, un pumn strâns, cineva care se apleca să ia o piatră, o privire care a explodat împingându-l în poarta bisericii, aceasta s-a deschis, şi don Jerónimo a dispărut ca înghiţit de o capcană.

Înăuntru, l-am ajutat pe paroh să ferece poarta. Pumnii bestiilor feroce s-au abătut asupra porţii bisericii şi s-au înălţat strigăte din mulţime.

— Veniţi după mine, don Jerónimo, pe aici, treceţi, am o scară pregătită ca să vă urcaţi pe acoperiş şi să treceţi în casa din spate. Acolo vă aşteaptă o maşină. Nu, nu a dumneavoastră, ca să nu bănuiască nimic.

Înşelaţi în aşteptări, surprinşi de brusca dispariţie a persoanei vinovate, frustraţi că nu au pe cine să-şi verse furia, oamenii au continuat să mai strige o bucată de vreme, dar au început să se împrăştie, fără ţel, fără să ştie ce să facă, pentru că era imposibil să dărâme poarta bisericii. Oricât de radical ar fi cineva, biserica tot biserică era. Preotul ne-a ajutat să ne căţărăm pe acoperiş. Văzută de sus, mulţimea încă mai asedia biserica. Dintr-odată cineva a strigat:

— E acolo… e acolo…

Mi-aduc aminte de acea mână ridicată, Maică Benita, mi-aduc aminte de trăsăturile primului om care a arătat spre acoperiş, mi-aduc aminte de fiecare dintre acele priviri ce s-au înălţat.

— Unde?

— Acolo.

Masa de oameni şi-a regăsit ţelul. E-acolo, aleargă pe acoperişul casei parohiale, uitaţi-vă, el este, don Jerónimo de Azcoitía o şterge, nu e adevărat că filfizonul o şterge, dar uitaţi-vă la el, mii de martori l-au văzut pe don Jerónimo în picioare pe acoperiş, enorm, eroic, o umbră profilată pe lumina slabă care mai stăruia pe cer.

— Omorâţi-l.

A răsunat o împuşcătură.

În faţa a mii de ochi ce au fost martori ai întâmplării, figura maiestuoasă a lui don Jerónimo de Azcoitía s-a îndoit de durere, şi-a pierdut echilibrul şi a căzut în curtea preotului, pe acoperişul care, în loc să-l dea pe vinovat pe mâna mulţimii ca să fie nimicit, l-a ascuns.

Când mulţimea de oameni din piaţă şi-a dat seama ce făcuse unul din ei, un tâmpit inconştient, cum erau toţi, au început să întrebe cine a fost, cine a făcut-o, cine a fost idiotul, cine a fost criminalul, ai fost tu, Lucho, nu, a fost Anacleto, ba nu, eu n-am pistol, el a fost, ba tu, cel cu pălăria cenuşie are pistol, trebuie să fi fost tipul ăla cu mustaţa pe oală pe care nu-l cunoaşte niciunul dintre noi, uite-l pe ăla cu mustaţa pleoştită că se cară, nu, nu se cară, eu îl cunosc, nu e în stare să omoare nicio muscă, nimeni nu se cară, nimeni nu ştie cine e dobitocul criminal care l-a omorât fără folos, pentru că filfizonii ăştia câştigă întotdeauna, mama mă-sii, ce tip, don Jerónimo ăsta, o fi el filfizon, dar e curajos, ne-a insultat, ne dispreţuieşte, ne înrobeşte, ne exploatează, o să ne înşele şi o să ne ducă cu zăhărelul la alegerile prezidenţiale şi o să cumpere voturi pentru candidatul lui, o să ne îmbete cu vin din pivniţele lui şi o să ne urce în căruţe ca pe animale ca să ne ducă să votăm pentru candidatul ales de el, da, trebuia să-l omorâm pe filfizon. Au dat buzna jandarmii călare ca să aresteze pe careva, dar pe cine, şi pentru ce, bun, să spună cineva ce s-a întâmplat, oricum mulţimea asta trebuie împrăştiată, fiindcă nu putem aresta o mie de oameni, unde e senatorul, sigur că s-a ales senator, chiar dacă poate l-aţi omorât, hai, la casele voastre, fiecare în treaba lui, fără scandal, după aceea o să se facă o anchetă, o să arestăm pe careva, nu contează, niciodată n-o să rezolvăm problema, circulaţi… până n-a mai rămas nimeni în piaţă.

Căpitanul de jandarmi a bătut în poarta casei parohiale. Preotul a zăbovit până să-i deschidă.

— Intraţi, domnule căpitan, intraţi. Era şi timpul să veniţi.

Acestea sunt faptele aşa cum le-a înregistrat istoria, Maică Benita, cum au apărut în ziare şi cum le-am consemnat în aceste pagini pe care le citiţi. Dar nu don Jerónimo a căzut rănit, Maică Benita, ci eu.

Când a strigat sărăntoci de căcat, hai, gata, spuneţi-mi ce vreţi, sărăntoci împuţiţi, ce v-am făcut eu ca să vă înfuriaţi aşa, înfruntând o mie de ochi ce îl priveau în piaţa unde încă nu se aprinseseră luminile, eu eram aproape ascuns în spatele pelerinei lui. Pe mine nu mă vedea nimeni. Era el, singur în faţa mulţimii răzvrătite gata să atace, dar care nu ataca. Şi totuşi, Maică Benita, dumneavoastră pot să vă mărturisesc, fiindcă sunt bolnav şi am temperatură, şi bolnavii au anumite prerogative, cu toate că eram cu el, eram şi împotriva lui, cu ceilalţi, duşmănos, urându-l pentru că vocea mea nu va avea niciodată autoritatea necesară ca să strige sărăntoci de căcat, ce vreţi, păi atunci, plecaţi dacă nu vreţi nimic, dorind să trec de partea lor, fiindcă şi pe mine mă insulta, deşi mă ascundea sub pelerina lui, să trec din nou de partea masei anonime, să-mi multiplic ura în acei sute de oameni ce îl urau, să mă amestec cu cei care aveau să-l linşeze, să fiu alături de victimele care vor deveni călăi, da, Maică Benita, de ce să nu vă mărturisesc adevărul; în momentul acela dorinţa mea de *a fi* don Jerónimo şi de a avea o voce care să nu fie absurdă strigând sărăntoci de căcat, a devenit atât de sfâşietoare, că l-aş fi aruncat cu mare plăcere spre ei ca să-l rupem în bucăţi cu toţii şi să-i scoatem măruntaiele, să ne bucurăm de gemetele lui, de distrugerea lui, de sfârşitul fericirii lui, de sângele

lui. Aş fi putut s-o fac, Măicuţă. Oamenii mă ştiau ca pe omul lui de încredere la toate, mai ales la cele pe care prefera să nu le facă el personal. Să le strig: el este vinovatul, eu, Humberto Peñaloza, secretarul său, vă jur că ştiu că el a pus totul la cale. Asta ar fi fost de-ajuns ca să-l atace cu bâte şi cuţite şi ca eu să văd spectacolul sângelui lui don Jerónimo vărsat la picioarele noastre.

Dar atunci, eu? Ce se va întâmpla cu trăsăturile încă foarte nesigure pe care le dobândea chipul meu? Nu mi-aş fi anulat cu această acţiune toate posibilităţile de a face parte din fiinţa lui don Jerónimo de Azcoitía? Acum cel puţin eram o parte din el, o parte atât de neînsemnată, că aproape nu mă vedeam alături de el, dar oricum o parte. De aceea i-am lăsat să-l privească în continuare ameninţători, dar inerţi, fiindcă aşa măcar o părticică din acea ură ce reflecta mărimea puterii sale îmi revenea mie.

Parohul ne-a deschis poarta. Am ferecat-o pe dinăuntru. Avea totul pregătit în curte: o scară ca să ne urcăm pe acoperiş şi de acolo să trecem la casa din spate, unde ne aştepta maşina ca să fugim în timp ce atenţia mulţimii se concentra asupra parohiei. Eu, care eram mai uşor, am urcat primul, ca să încerc rezistenţa ţiglelor acoperite de muşchi. Era foarte uşor; trebuia să urci pe versantul dinspre curtea preotului şi să coborî celălalt versant, unde era o scară pusă ca să ajungem în curtea casei din spate. I-am spus lui don Jerónimo să aştepte o clipă ca să verific dacă de cealaltă parte era totul gata. Dar odată ajuns sus, n-am fost în stare să mă controlez. Când am auzit ţipetele mulţimii îmbulzindu-se la poarta casei parohiale, nu m-am putut stăpâni, Maică Benita, a trebuit să mă opresc pe creasta acoperişului în faţa pieţii.

— Humberto…

Mă striga don Jerónimo.

— Eşti nebun? Ce faci?

Nu i-am putut răspunde. M-am oprit un minut, două minute, pe acoperiş în faţa pieţii. Am strigat:

— Omorâţi-mă dacă vreţi, sărăntoci de căcat, aici sunt…

Cronica nu înregistrează strigătul meu, pentru că vocea mea nu se aude. Cuvintele mele n-au intrat în istorie. Dar cineva m-a văzut. O mie de ochi l-au văzut pe don Jerónimo de Azcoitía pe acoperiş. A răsunat împuşcătura. O mie de martori m-au văzut îndoindu-mă de durere din cauza glonţului care mi-a atins braţul chiar aici, Maică Benita, pe locul unde cu ani în urmă mă atinsese mănuşa perfectă a lui don Jerónimo. Cicatricea se face tare ca un nod, sângerează ca un stigmat. Cum să nu-mi rămână semnul care îmi aminteşte că o mie de ochi, anonimi, ca şi ai mei, au fost martori că eu sunt Jerónimo de Azcoitía? Nu i-am furat identitatea. Ei mi-au conferit-o. Istoria a consemnat acest moment ca pe momentul culminant al puterii unei oligarhii care din acea clipă a început să decadă. Dar publicul care citeşte istorie, împotriva sau în favoarea partidului tradiţional, nu poate să nu admire curajul demonstrat de don Jerónimo de Azcoitía în acel amurg în piaţa din oraş. Publicul nu ştie nici acum că îl admiră pe Humberto Peñaloza, pe acel personaj eroic şi sângeros care l-a insultat, profilându-se pe fundalul a ceea ce mai rămăsese din crepuscul.

— Ai grijă, Humberto…

— L-au omorât?

Nu, nu m-au omorât. Când m-am îndoit de durere, mi-am pierdut echilibrul şi am căzut spre curte. Am reuşit să mă agăţ de ţigle şi să mă ţin de jgheab, în timp ce popa alerga cu scara, iar don Jerónimo se căţăra ca să mă coboare în braţe. Am leşinat. M-au întins în pridvorul parohului, între glastrele lui cu begonii şi înduioşătoarele colivii unde ţopăiau sturzi-zeflemitori şi *loicas*[25].

Cea mai mare tristeţe a vieţii mele, Maică Benita, este că unicul moment stelar, unicul când am fost protagonist, nu figurant – acest scurt moment în care don Jerónimo şi parohul mi-au spintecat mâneca şi mi-au pansat rana – l-am petrecut în stare de inconştienţă. Nu păstrez amintirea acestui moment. Pentru că după câteva minute, când mi-am venit în simţiri, l-am văzut pe don Jerónimo cu braţul lui gol şi pătat de sânge, da, de sângele meu, Maică

Benita, de sângele lui Humberto Peñaloza, pansându-şi braţul exact în locul unde mă durea pe mine. Când au terminat să-l bandajeze, au apropiat braţul meu rănit de al lui şi mi-au apăsat rana ca să curgă cât mai mult sânge cu putinţă şi să păteze în mod spectaculos acele false bandaje eroice. Trebuie să facem totul foarte repede, a zis, că altfel îşi pot da seama că ai fost tu, nu eu, cel care a căzut rănit, şi este vital să profit de şansa asta, pentru că atentatul acesta contra vieţii mele – da, fusese un atentat contra vieţii lui, eu nu fusesem şi nici nu puteam pretinde să fiu altceva decât încarnarea accidentală a curajului său – este o armă pe care o voi ridica în public împotriva celor ce vor să mă acuze de abuzuri, le pot arăta braţul meu însângerat jandarmilor şi ziariştilor care încearcă să mă acuze că încalc legea, au început să bată la poartă ca să-i lăsăm să intre. Pe mine m-au ascuns în cinci minute; m-au urcat pe acoperiş pe scară, nu arăta că te doare, Humberto, că nici nu te-o durea chiar aşa tare, să nu-şi dea seama nimeni că eşti rănit, urcă singur, coboară pe partea cealaltă şi dispari, nimeni n-o să întrebe de tine, du-te repede cu maşina la Rinconada. Şi am plecat la ţară, Maică Benita. Am dispărut.

Don Jerónimo de Azcoitía, deghizat cu sângele lui Humberto Peñaloza, a ieşit la poarta casei parohiale ca să primească autorităţile şi să le arate sângele său, afirmând că asta este culmea, că ţara nu le oferă pic de siguranţă celor ce se sacrifică în

slujba ei, că nu mai există autoritate, că nimeni nu mai respectă nici cele mai elementare legi, şi totuşi îndrăznesc să-l acuze de un abuz pe care el, un reprezentant cil ordinii, ar fi incapabil să-l comită, nu, de ce să fie căutat vinovatul, dacă persoana care a tras nu are importanţă, cum nu are importanţă nici rana în sine, importantă este atitudinea partidului politic advers, care s-a folosit de un biet peon ignorant aţâţat de instigatori pricepuţi să dispară când soseşte momentul decisiv, ca să-l elimine pe el, Jerónimo de Azcoitía, fiindcă a învins cu toată corectitudinea în confruntarea electorală. A dat declaraţii mărinimoase ziariştilor, care le-au transmis imediat ziarelor din capitală. Chiar în seara aceea a apărut un supliment cu fotografii ale lui don Jerónimo – Inés păstrează exemplare îngălbenite într-o valiză din chilia ei –, ale preotului cu păsărelele lui, ale mulţimii în piaţă, şi o lungă şi pătimaşă relatare a atentatului.

Don Jerónimo a străbătut din nou piaţa, triumfător cu braţul lui bandajat, expunând sângele meu în faţa unor martori acum lipsiţi de violenţă, urmat de o escortă de jandarmi călare. Era don Jerónimo de Azcoitía, senator al Republicii. După cearcănele şi faţa lui trasă se vedea durerea rănii, deşi el insista neîncetat că nu e nimic, nu vă faceţi griji pentru rana mea, sunt lucruri mai importante în joc. În piaţă şi prin cârciumi începeau să circule zvonurile că încă nu i se putuse extrage glonţul, care îi pătrunsese în os, că n-o să-şi mai poată folosi braţul, că poate o să fie nevoie să i-l amputeze, în sfârşit, poate nu să i-l taie complet, dar… uitaţi-vă la filfizon, nu i s-a mişcat un fir de păr, chipeş ca întotdeauna, curajos filfizonul ăsta… poate că nici nu-i aşa de înfumurat cum se spune, poate că o să fie chiar un senator bun.

13

Inés se ducea adesea să-şi petreacă după-amiezele cu Peta Ponce când Jerónimo o lăsa liberă la Rinconada. Stând împreună, reînviau subiecte din copilărie, recuperau personaje pierdute în memorie, jocuri care poate nu erau jocuri, temeri, credinţe, şi emoţionanta sarcină de a păstra ceea ce nu mai are de ce să existe. Toate acestea renăşteau în odaia bătrânei, în fundul ultimei galerii şi al ultimului patio unde Peta Ponce aşteaptă întotdeauna, Maică Benita, unde tencuiala căzută dezveleşte chirpiciul şi igrasia desenează chipurile monstruoase ale faptelor care chiar acolo, chiar aici, Maică Benita, se puteau şi se pot întâmpla.

Pe când cele două femei pălăvrăgeau închise în ascunzişul bătrânei, îngemănate în fundul labirintului alcătuit din casele de la Rinconada, Jerónimo pleca să-şi îndeplinească importantele sale sarcini de bărbat; să străbată câmpul în fruntea unei cete de oameni care sub comanda lui săpau un canal menit să irige încă vreo sută de ari, să dirijeze peonii însângeraţi de culesul viilor, să ridice noi hambare, noi silozuri, să însemne animalele pentru abator. N-o pomenea niciodată pe Peta. Autoritatea tăcerii lui o excludea. Dar când perechea pleca de la ţară la oraş sau de la oraş la ţară, Peta Ponce îi urma. La începutul căsătoriei, când disperarea încă nu le fisurase fericirea, Inés îşi petrecea timpul cu doica ei, tricotând hăinuţe

pentru Boy, cosând cămăşuţe şi brodând monograme şi ghirlande vesele pe hainele foarte fine. Dar încetul cu încetul, când moştenitorul a început să întârzie, n-a mai avut altă soluţie decât să facă promisiuni Domnului şi să se roage şi să aştepte, şi să continue să ţească şi să brodeze, cu mai puţine speranţe. Era imposibil să stea de vorbă cu Jerónimo despre fiinţa care lipsea. Nu ar fi acceptat un subiect care ar fi deformat conturul obligatoriu satisfăcător al medalionului său prezent.

Pentru a vorbi despre asemenea lucruri o avea pe Peta Ponce; să primească durerea pe care Inés trebuia s-o ascundă. Vorbeau şi vorbeau, frământând şi frământând durerea ce creştea cu trecerea anilor de sterilitate, împărtăşindu-i doicii ei ceea ce nu-i putea împărtăşi soţului, pentru că era absolut necesar să fie frumoasă şi elegantă şi dulce şi pasională şi invidiată de toată lumea, şi nimeni n-ar invidia-o dacă s-ar şti că, după-amiezele, se ducea în cămăruţa doicii ei, ca să pălăvrăgească la nesfârşit, să deşire perfecţiunea, să se roage Sfintei Rita de Casia, patroana lucrurilor imposibile, să suspine. Poate fără să-şi dea seama – deşi nu ştiu, Maică Benita, nu m-ar mira ca printr-un acord profund care contabiliza cât putea rezista speranţa ambele femei să fi ştiut exact ce fac –, pe măsură ce nemulţumirea mută a perechii a crescut, iar posibilitatea ca Boy să se nască se îndepărta în fundul culoarului unde se auzea răsunând doar cuvântul nimic, nimic, nimic, nu mă gândesc la nimic, dimensiunile acelor hăinuţe pe care le coseau cele două femei pentru copil s-au tot redus şi redus de-a lungul perfecţiunii celor cinci ani, până ce ajunseseră să coasă şi să ţească hăinuţe ca pentru o păpuşă minusculă. Pe lângă asta, îşi umpleau timpul construind din carton şi lemnişoare fragile de la cutiile de chibrituri paturi şi mese şi scaune şi comode şi dulapuri şi şifoniere, şi vaze de flori

minuscule din miez de pâine vopsit, totul devenind din ce în ce mai mic pe măsură ce Sfânta Rita, patroana lucrurilor imposibile, şi toate celelalte forţe nu le luau în seamă, până când acele obiecte şi acele hăinuţe au ajuns să fie atât de micuţe, Maică Benita, că trebuia să le apuci cu penseta şi să le priveşti cu lupa ca să-ţi dai seama de măreţia maniacă a detaliilor, într-una din zilele astea, înainte ca Inés să se întoarcă de la Roma, o să vă duc la chilia ei şi o să vă arăt lucrurile lui Boy, da, credeţi-mă, dacă vreţi mergem chiar acum, ca să vă dovedesc că spun adevărul; eu am scotocit prin toate cutiile din cufărul mare, fiindcă mă tentează să fur câteva dintre lucrurile acelea ca să împodobesc vila unde o să locuiască Iris Meteluna după ce se va naşte Boy. Ştiu cearşafurile de pânză fină, cuverturile de satin, hăinuţele ţesute sau brodate, tot ce au făcut Inés şi Peta Ponce în odaia din fundul casei, când mai aveau încă speranţa că Sfânta Rita de Casia, sau cuvioasa, le va asculta. Dar în cutiile de la fundul cufărului, totul ordonat în funcţie de cronologia disperării, se află celelalte lucruri, cele ce se micşorează de la cutie la cutie, Sfânta Rita nu ne mai ascultă rugile, trebuie să ne rugăm lui Inés de Azcoitía, dar Inés de Azcoitía n-a fost sfântă, Peta, ce contează că nu e sfântă, nici n-o să fie sanctificată, există suflete care, deşi nu sunt sfinte, sunt capabile să înfăptuiască miracole, lucruri mai mari decât miracolele făcute de sfinţii din altare, fiindcă aceste suflete care nu sunt sfinte continuă să cutreiere lumea, nu dispar, trăiesc împreună cu noi, ne pot da sfaturi, să ne rugăm lui Inés de Azcoitía, să ne încredinţăm ei, că este strămoaşa ta, şi ea ne va sfătui ce să facem, pentru că aşa nu se mai poate, şi teşeau lucruşoare tot mai mici, pentru că nici sfânta nu le ajuta şi nu le sfătuia, lucruri minuscule pe măsură ce treceau lunile sterile, până ce în ultima cutie de pe lume se adună cutiuţe ce conţin acele hăinuţe şi acele mobile înfiorător de mici pe care mi-e frică să le

ating, pentru că s-ar putea să le stric. Mi-am petrecut după-amieze întregi în chilia lui Inés văzând cum din cutie în cutie, din an în an, din lună în lună, din săptămână în săptămână i s-au spulberat speranţele până au ajuns la miniaturile din perioada când Inés mi-a dat întâlnire aici, în odaia Petei Ponce. Lucrurile nu mai puteau continua ca până atunci. Era imposibil să construieşti şi să ţeşi obiecte mai mici de-atât, pentru că nu existau fire aşa de subţiri, nici lemn aşa de fin, după cum era imposibil să rupi cercul de perfecţiune în care Jerónimo se închidea împreună cu soţia lui. Cealaltă, din trecut, nu răspundea invocărilor celor două femei înnebunite, care nu mai ştiau ce să facă. Era sfârşitul. Speranţa se epuizase. Nicio putere nu le dădea ajutor.

Niciuna? sunt sigur că în cele din urmă copila-sfântă din tradiţia familială a neamului Azcoitía, aceeaşi cu copila-vrăjitoare pe care largul poncho patern o ferise să devină centrul de interes al scornelilor populare din Maule, ca s-o salveze de aureola infamantă, sunt sigur că această fiinţă i-a şoptit în sfârşit la ureche Petei un plan. Îndemnată de amândouă, în noaptea alegerilor Inés mi-a dat întâlnire aici, în odaia doicii ei.

În vreme ce don Jerónimo travestit în Humberto Peñaloza triumfa în piaţa din oraş, maşina în care mă aflam eu, chinuit de durerea provocată de rana lui don Jerónimo străbătea drumurile de pământ ce duceau pe vremea aceea la Rinconada. Da, mi-a furat rana, Maică Benita, dar vă asigur că nimeni nu fură o rană fără să plătească pentru ea. Dacă mi-ar fi cerut-o împrumut i-aş fi dat-o cu plăcere, fiindcă eu îl admiram pe don Jerónimo, dar el mi-a furat-o când eram inconştient fiindcă leşinasem, mi-a luat-o fără să mă consulte, convins că rana mea, ca toate bunurile mele, era proprietatea lui. Furându-mi-o, m-a lăsat întreg, fără nicio rană. Da, Maică Benita, el a fost cel care m-a transformat în Jerónimo de Azcoitía, el şi cei o mie de ochi ai

martorilor din piaţă, el şi ziariştii care sunt mărturia curajului meu.

Cu felinare ce se legănau în mâinile peonilor, Inés aştepta la intrarea în parc sosirea maşinii, pe care eu n-o foloseam niciodată dacă nu îl însoţeam pe don Jerónimo. Am sărit din maşină ca şi cum n-aş fi simţit nici oboseala, nici durerea. Ce face, cum se simte, ce-i cu Jerónimo, se întoarce, când se întoarce? în vreme ce ne plimbam în pridvorul din faţa parcului, supravegheaţi acum noi de ochii scânteietori ai câinilor, i-am povestit adevărul despre cele întâmplate. Mi s-au muiat picioarele de parcă mă lua iarăşi cu leşin. Inés m-a apucat de braţul sănătos, întinde-te aici, pe şezlongul lui Jerónimo, şi lasă-mă să te acopăr pe picioare cu pătura lui, lasă-mă să stau cu dumneata un pic dacă nu te simţi bine, să nu păţeşti ceva, ar fi fost de-ajuns să-i ating mâna cu mâna mea ca să se fi întâmplat totul. Am simţit cum admiraţia ei mă înfierbântă cu acea solicitudine faţă de noua mea fiinţă. Mă întreba cu nerăbdare, tot mai nerăbdătoare năpădindu-mă cu întrebări, ca şi cum ar fi dorit, cum am dorit eu, ca acel glonţ ce mi-a atins braţul să fi lovit inima soţului ei. Şi n-ar fi de mirare, Maică Benita, ca Inés să fi simţit aşa ceva; până la urmă ea, ca şi mine, nu era decât o servitoare a lui don Jerónimo, o servitoare a cărei treabă era să nască un fiu care să-şi salveze tatăl.

Când vă povestesc lucrurile astea, Maică Benita, îmi dau seama că Inés nu putea să dorească moartea lui Jerónimo aşa cum am dorit-o eu, pentru că ea îl iubea. Am avut certitudinea dragostei ei în noaptea aceea în faţa parcului, pentru că, fiind Jerónimo, am simţit cum mă atinge iubirea lui Inés. Am început să tremur. M-a întrebat dacă mi-e frig. Da… da… puţin, deşi noaptea e călduţă. A insistat că ar fi mai bine să mă duc să mă culc. M-a condus până la uşa dormitorului meu. Urma să completeze înlocuirea,

urma să intre în camera mea ca să se dăruiască soţului ei. A rămas afară.

— Noapte bună, Humberto.

— Noapte bună…

— A, voiam să-ţi spun ceva; dacă te simţi rău sau te doare braţul, cel mai bine e să te duci la Peta Ponce – ea ştie toate secretele mele şi le păstrează, aşa că nu contează dacă află că rana e a dumitale, şi nu a lui Jerónimo –, că doarme foarte puţin şi se pricepe la lucrurile astea, e doftoroaie…

Doftoroaie, codoaşă, vrăjitoare, moaşă, bocitoare, confidentă, toate meseriile babelor, brodează, ţesătoare, povestitoare de basme, păstrătoare a tradiţiilor şi a superstiţiilor, custode al lucrurilor nefolositoare de sub pat, al obiectelor aruncate de stăpânii ei, domnitoare peste suferinţe, întuneric, frică, durere, mărturisiri de nemărturisit, singurătăţi şi ruşini pe care alţii nu le suportă. Eu mă duceam frecvent acolo, în odaia Petei Ponce, să-mi omor timpul. Mă aşezam cu ea lângă acel *brasero* la care încălzea apa pentru *mate*[26] şi prăjea cuburi de zahăr pe jăratic până ce fumul dulceag umplea penumbra. Fierbea apa în ceainic. O vărsa într-o tigvă unde, în afară de frunzele de *mate,* mai pusese o rămurică de anason-dulce, apoi aştepta o clipă, amesteca infuzia cu ţevuşca şi sugea din ea s-o guste, e bună, beţi întâi dumneavoastră, don Humberto, şi eu sugeam cu ţevuşca, şi ea umplea din nou tigva şi sugea şi ea şi apoi iar o umplea, şi eu mai beam un *mate* cald, fără să-mi fie scârbă că tubul trecea direct de la buzele alea crăpate la ale mele, fiindcă acel contact între noi prin ceaiul *mate* ne întărea convingerea că poziţiile noastre faţă de Jerónimo şi de Inés erau simetrice. Vorbeam puţin. Ce să vorbesc eu, licenţiat universitar, scriitor, cu o bătrână ca Peta Ponce. Vorbeam despre cine este bolnav şi ce are şi ce trebuie făcut ca să se însănătoşească, şi când o să ne întoarcem în capitală, că o să dea îngheţul. Când ajungeam la Inés şi la Jerónimo, vorbele

noastre îi ocoleau de câte o parte, lăsând un gol în mijloc, dar era un gol care umplea toate conversaţiile noastre cu sensul lui de neconfundat, chiar şi când vorbeam despre ce vreme frumoasă a fost azi după ce ieri a fost aşa de înnorat şi de ce l-or fi dat afară pe Dionisio şi când s-o întoarce din învoire Rosalba şi cu atâta ploaie toamna asta toată lumea e răcită. Conversaţie banală, dar nimeni nu pregăteşte ceaiul *mate* ca Peta Ponce, te vrăjeşte, după ce ai gustat din ceaiul ei, celelalte n-au niciun gust, şi eu tot veneam la Peta ca să nu vorbim de ceea ce nu puteam vorbi, pentru că nici măcar stăpânii noştri nu îndrăzneau să vorbească despre acest subiect, şi cum noi până la urmă nu eram decât nişte servitori… mie îmi plăcea să vin la Peta să mă aşez pe taburet lângă *brasero,* pe acelaşi taburet pe care stătea Inés când îi transmitea durerea ei bătrânei, ca astfel, scăpând de durere, să fie liberă să-şi ducă existenţa în continuare alături de Jerónimo, în limitele medalionului fericirii conjugale perfecte. Mă duceam la Peta să beau *mate.* Să mă aşez lângă *brasero*. Dar şi ca s-o ating prin intermediul bătrânei pe o Inés mai întreagă decât Inés a lui Jerónimo. Uneori îmi dădeam seama că, într-o formă eliptică, printr-o frază aparent incoloră a Petei, Inés îmi cerea ajutor.

— Azi copila a fost cam tristă…

— De ce?

— Azi după-amiază nu s-a simţit deloc bine…

Sănătatea ei era perfectă.

Peta şi cu mine ştiam că nu se simte bine. Eu nu întrebam nimic. Lucrurile trebuiau să rămână mute, fiindcă în adâncul acestei tăceri eu ghiceam un destin pentru mine şi, rupând tăcerea, aş fi eliminat acel destin. Cu timpul, acest *nu s-a simţit deloc bine* al lui Inés, repetat de bătrână, s-a transformat într-un strigăt disperat care nu-mi cerea ajutorul, ci îl revendica, eu eram servitorul şi ea, Inés, al cărei soţ îmi plătea salariul, avea

dreptul la serviciile mele. Nu se simte bine copila. Nu se simte deloc bine. E tare tristă. E foarte abătută. Mi-e teamă că dacă nu se îndreaptă lucrurile, o să păţească ceva. Nu se simte deloc bine Inésita. Şi eu tocmai o văzusem radioasă într-o rochie de macramé de culoare roşu-aprins, în salon, unde îşi primea invitaţii la cina pentru ziua ei de naştere, la care, fireşte, nu mă invitau şi pe mine. Sau zăream perechea galopând pe lungi alei autumnale, pe nişte roibi splendizi.

Abia când mâinile ei n-au mai putut să construiască mobile şi să ţească cămăşuţe minuscule, Peta i-a propus planul ei. Adu-mi-l, aşa spune stră-străbunica ta vrăjitoare care vorbeşte prin mine, să mi-l aduci, adu-mi-l pe don Jerónimo, Inés, convinge-l că exist, să vină să mă vadă, ea spune că dacă el acceptă să facă dragoste cu tine aici, în camera mea, în patul meu cu cearşafuri murdare, puţind a corpul meu bătrân, pe patul care ascunde o infinitate de pachete cabalistice, în acest întuneric cu miros de lucruri uzate, liniştită, dar neliniştită această linişte cu ţopăielile graurului în colivie, atunci, Inésita, atunci, îţi jur, o să rămâi însărcinată.

Sigur. Dar cum să-l chemi pe Jerónimo în această încăpere, cum să-l aduci până aici, în odaia Petei, dacă Peta era inexistentă, fiindcă sila lui faţă de ea o anula? Eu, în schimb, servitorul lui, puteam veni; el mi-a furat rana, şi Inés, când ne-am despărţit la uşa dormitorului meu, mi-a spus pe tăcute: tu eşti el.

Când în noaptea aceea, mai târziu, m-am trezit cu braţul înţepenit din cauza durerii produse de rană, am avut certitudinea că nu e vorba de o durere reală, era forţa Petei Ponce apăsându-mi rana ca să mă îndemne să mă duc la întâlnirea pe care mi-o dăduse Inés în această ascunzătoare, să-mi fac datoria de servitor, de-asta sunteţi plătit, don Humberto, nu vedeţi că de-asta v-a angajat, nu dormiţi, sculaţi-vă, nu puteţi să dormiţi, nu trebuie

să dormiţi, don Humberto, Inésita are nevoie de dumneavoastră, veniţi, vă aşteptăm în camera mea, dacă nu veniţi o să fac să vă doară braţul şi mai tare, mult mai tare, o să rămâneţi infirm pentru totdeauna, haideţi, haideţi, vă aşteptăm, trebuie să se întâmple acum… chiar acum…

M-am îmbrăcat cu greu, fiindcă durerea produsă de rană mă împiedica să-mi mişc braţul cum trebuie. A trebuit să traversez patiouri, apoi alte patiouri, coridoare, meandre de chirpici, încăperi goale, camere inutile, anarhia construcţiilor ridicate de veacuri cu intenţii uitate, mă rătăcesc pe aceste culoare de lut moale şi deteriorat, dar nu mă rătăcesc, Maică Benita, pentru că pe măsură ce înaintam durerea din braţ mi se potolea, indicându-mi că da, eram pe drumul bun, Peta mă conducea până aici, purtându-mă, târându-mă până în fundul acestor culoare şi curţi de lut. Mi-am dat seama că asta era uşa fiindcă brusc nu m-a mai durut braţul. Am deschis-o. Ascunzătoarea era cufundată în întuneric, plină de fum de la un cub de zahăr ce se ardea pe jăratic şi de ţopăielile mărunte ale graurului în colivia lui. Afară, casa şi câmpul conspirau într-o linişte totală. În spatele meu s-a deschis uşa şi pe urmă s-a închis la loc.

— Jerónimo.

Da, da, sunt Jerónimo de Azcoitía, vin cu rana mea sângerândă ca să demonstrez cine sunt; am îmbrăţişat-o. Am dus-o în patul Petei. Inés plângea repetând tot numele lixi Jerónimo, ca să anihileze ceea ce ar fi putut rămâne din Humberto, şi cu cât îl repeta mai mult, cu atât se înălţa Jerónimo, da, da, l-ai anihilat pe Humberto, care se lasă anihilat doar ca să te atingă, sunt Jerónimo, pipăie-mă, îmi cunoşti trupul, nu te teme, sunt Jerónimo şi voi fi veşnic dacă îmi îngădui. Am încercat s-o sărut, dar ea şi-a ferit gura, Maică Benita, înţelegeţi, m-a ţinut cu buzele departe de faţa ei, ca şi cum ar fi fost nişte buze murdare. Eu nu eram totuşi Jerónimo. Doar sexul meu enorm era Jerónimo. L-

a recunoscut. De-asta m-a lăsat să-i ridic rochia şi şi-a desfăcut picioarele şi mi-a oferit sexul ei, ţinându-mi la distanţă faţa şi corpul, pentru ca nimic în afară de membrul meu, care era Jerónimo, să n-o atingă, pentru ca mâinile mele să nu se bucure de frumuseţea ei, ca să păstreze nostalgia servitorului care o serveşte, şi cu toate astea ea zicea Jerónimo, Jerónimo, şi Jerónimo a penetrat-o, Maică Benita, lăsându-l pe Humberto afară, mut din clipa aceea, fiindcă n-a vrut să audă vocea mea cerându-i să mă recunoască. Oblig-o, Peta, să mă lase să-i ating măcar mâna, tu ai puterea s-o obligi. Dar nu mi-a îngăduit nici asta, pentru că mâinile ei erau ocupate să îndepărteze de ea tot ce era al meu, cu excepţia sexului. Eu, această coajă care este Humberto Peñaloza, nu îi slujeam la nimic. De aceea am venit s-o pun la adăpost în această Casă plină de slin, vechituri, ciurucuri, lucruri abjecte, dezgustătoare.

Au aprins toate luminile din pridvor. Cei patru câini negri ţopăie, sar, latră în jurul lui Jerónimo de Azcoitía, în timp ce el dă ordine ca maşina să-l aştepte la şapte dimineaţa, pentru că trebuie să se întoarcă la ora aceea în capitală. Acum, la culcare. Câinii lui încearcă să-l lingă, cerşindu-i atenţie şi mângâieri.

— Plecaţi, sunt obosit.

Inés îl conduce spre dormitor. El n-are chef să răspundă, nici să vorbească, doar să doarmă, e foarte târziu, obosit, obosit, atâtea griji, atâtea treburi de făcut şi n-am decât câteva ore de dormit, mă deranjează bandajul, scoate-mi-l, Inés, te rog, da, pe tot, nu, cum să mă doară braţul dacă Humberto ţi-a povestit cu siguranţă că rana nu este a mea, ci a lui, trebuie să mă speli de sângele lui Humberto cu apă călduţă, nu există senzaţie mai neplăcută decât cea produsă de sângele uscat, mai ales dacă este al altei persoane, un burete, săpun,

ca să iasă toată murdăria asta care mă acoperă, deşi nu e sânge străin, Inés, l-am cumpărat, pentru asemenea servicii îl plătesc pe Humberto, cumsecade om Humberto, serviabil, poţi conta pe el la orice, o să-i fac un cadou frumos, de ce crezi tu că ar avea nevoie, mă gândeam că i-ar plăcea o pelerină scurtă şi o pălărie, că tot face pe scriitorul printre amicii lui de la cârciumi, şi e inteligent, are o educaţie excepţională pentru un om care nu a călătorit, o sensibilitate extraordinară, ştii bine că deseori conversăm despre lucruri pe care tu nu le înţelegi. Acum spală-mi sângele lui de pe braţ. Nu-mi mai foloseşte, l-am afişat, şi-a jucat rolul, acum nu mai e decât o crustă inutilă pe care mi-o cureţi de pe braţ cu apă călduţă şi săpun parfumat, pentru ca mâine, înainte de-a pleca, să-mi pui nişte bandaje curate care să prelungească farsa. Noapte bună, Inés. Trebuie să mă culc, fiindcă mâine o să am o zi epuizantă, în ciuda triumfului.

Fiecare se culcă în patul lui. Sting luminile. Trec câteva sau poate multe minute, Jerónimo nu ştie câte, fiindcă noaptea se întinde şi se strânge, şi el închide ochii şi îi deschide fără să ştie dacă a reuşit să doarmă sau nu, şi nici în ce moment al nopţii se trezeşte din nou din cauza ţipetelor unui stol de *queltehues*[27] care zboară spre lagună. Ascultă atent; întinderea pământurilor sale se conturează în noaptea în care luna enumeră indiferenţa lucrurilor pe care le posedă, se întoarce stolul de *queltehues,* acelaşi, poate altul, un cal galopează purtând un călăreţ necunoscut spre un loc necunoscut, lătrăturile câinilor, unele apropiate, altele foarte îndepărtate, indică distanţele nemăsurate ale câmpului în noapte, lătratul acesta vine dinspre ogrăzi, celălalt, mai la apus, trebuie să fie câinele majordomului, şi alt lătrat aproape, chiar aici, sub fereastră, prin iederă, aşa de aproape, că aud zgomotul făcut de corpul care se mişcă printre frunze, e ca şi cum urletul ar ieşi din dormitor, ca şi cum ar urla Inés, acum nu urlă, doar geme, nu

încetează să geamă sub fereastra mea, şi acum scoate un urlet ascuţit sfâşiind noaptea, scânceli uşoare ce devin iarăşi mai tari şi se sfârşesc într-un urlet care nu mă lasă să dorm, altul şi altul, foarte încordat, ca o frânghie ce ajunge la lună. De ce, de ce, tocmai azi, când e important să fiu odihnit, de ce? De ce această obligaţie de neînţeles ca toţi câinii să urle la lună pe câmp? De ce urlă la lună căţeaua asta chiar în noaptea aceasta, chiar sub fereastra mea? Jerónimo se scoală. Se duce la fereastră s-o gonească.

— Las-o.

Este prima vorbă spusă de Inés după multe ceasuri. Ştie de ce urlă căţeaua asta în noapte, ce vrea să-i comunice lunii, ce mesaj îi transmite, ce ascunde această penumbră argintată de afară, în care lucrurile se măresc şi se înmulţesc şi acţionează fără să ţină seama de autoritatea lui? Căţeaua nu trebuie să mai urle. El este don Jerónimo de Azcoitía, care trebuie să doarmă ca să se ducă mâine în capitală să facă nişte declaraţii importante. Căţeaua urlă din nou.

— Căţeaua asta nu mă lasă să dorm.

Inés rămâne mută.

— De ce umblă prin parc căţeaua asta galbenă?

Se ridică. Să-i răspundă Inés.

— …mă duc s-o gonesc…

— Nu.

Jerónimo se lasă să cadă din nou în pat. Căţeaua galbenă aleargă în voie printre tufişurile din parc, stă de vorbă cu luna, geme, aleargă din nou şi se apropie şi se instalează pornindu-se pe urlat, groaznic, sub fereastra lui. Se prăbuşeşte tăcerea, care nu este tăcere, pentru că păianjenii, termitele, cărăbuşii îşi duc viaţa în acele tufe şi în acei copaci care îi aparţin lui, târâie o bucăţică de frunză, trec bariera ciclopică a unei crenguţe căzute, sapă găuri acoperite de bale albicioase, în câteva minute se înmulţesc în mii de generaţii ce sapă galerii într-un trunchi sau întind pata ruginie a ciumei pe dosul

unei frunze, aud totul în tăcere, sunt în stare să percep totul, până când căţeaua galbenă, hoaţa schiloadă, se instalează iarăşi sub fereastra mea ca să mai lanseze un urlet spre lună. Jerónimo îşi pune papucii. Inés îi spune iar:

— Nu.

— Trebuie s-o gonesc.

Şi, legându-şi cu bruscheţe cordonul halatului, îşi dă seama ce trebuie să facă:

— O s-o omor.

— Nu.

— E a ta căţeaua asta galbenă?

— Nu.

— Atunci?

Inés se agaţă de el, încercând să-l împiedice să iasă din dormitor, dar Jerónimo o dă la o parte şi iese. În pridvor se opreşte, ca să-i fluiere pe cei patru câini negri… bineînţeles, de-asta face ce vrea căţeaua, fiindcă ei, cei patru câini nobili ai săi, au rămas închişi în curte, dormitând sub portocali. Vin să zburde în jurul lui.

— Cuminţi… cuminţi… hai…

Câinii negri se supun. Merg în spatele lui ca nişte umbre, fără să li se audă paşii, fără să-şi arate colţii. Răzorul de teişor. Mai încolo, locul de promenadă. Zidul de dafini şi apoi zona cu pietriş; acolo e căţeaua, urlând sub fereastră fără să ştie că el nu mai este în dormitor, ci printre dafini, gata s-o pedepsească.

Îşi întinde gâtul şi arată cu botul ascuţit chiar spre centrul cerului, sfârşindu-şi urletul, parte din această anatomie a lucrurilor ce cresc şi foşnesc şi se târăsc şi se reproduc. Pălăvrăgeala micilor vietăţi fără nume este epuizantă. Până când duşmanca celor patru câini negri slobozeşte alt urlet, încet şi tânguitor la început, care se transformă într-un mesaj indescifrabil, dacă nu i-l întrerupe. Jerónimo arată spre căţea. Pocneşte din degete şi câinii săi se năpustesc, o clipă e de ajuns, o încâlceală de bale şi labe şi sânge şi ţărână, un

minut, nu mai mult, în care cei patru câini negri ai mei, ca umbrele lupilor, o ucid ca să pună capăt dialogului cu astrul complice.

Don Jerónimo şi cu mine am plecat spre capitală a doua zi. N-am avut timp să trec prin parc să caut rămăşiţele care să confirme totul; trebuie să mărturisesc că nici măcar nu mi-a trecut prin cap s-o fac, atât de sigur eram la-nceput de realitatea unică.

Doar după câteva luni, când s-a anunţat glorioasa sarcină a lui Inés de Azcoitía şi ne-am întors la Rinconada, am simţit tentaţia de a-i întreba pe grădinarii care cu siguranţă curăţaseră zona cu pietriş înconjurată de dafini. Niciunul nu-şi amintea de rămăşiţe sau de urme de luptă, sânge, nimic, pentru că e evident că un cadavru al unei căţele fără stăpân, famelică şi plină de negi, e ceva de care nici chiar ultimul dintre ajutorii de grădinar nu se deranjează să-şi amintească, nu ştiu, domnişorule, s-ar putea, dar nu-mi amintesc, cum să ţinem minte dacă era galbenă sau nu, şi dacă am găsit-o sfâşiată şi moartă, când nici măcar nu ne amintim dacă am găsit corpul vreunei căţele, şi ce spuneţi dumneavoastră, domnişorule, a fost acum vreo trei luni, se uită aşa ceva, cu atâta mizerie câtă se adună în parcul ăsta.

Şi dacă n-a murit căţeaua? Dacă adevărul este că Inés *nu* a venit la întâlnire în timp ce o acoperea căţeaua? Boy creştea în pântecele ei. N-a rămas nicio dovadă că în noaptea aceea Jerónimo a lipsit din dormitor pentru ca Inés, folosind alibiul sângeros al sacrificiului doicii sale, să iasă ca să se întâlnească cu mine. Poate căţeaua galbenă nu murise, cum afirma în versiunea poveştii ei Mercedes Barroso, poate că este liberă şi trăieşte şi ne dă târcoale, poate că ea m-a hăituit până aici nelăsându-mă să ies, ascuns sub înfăţişarea unei bătrâne oarecare, ca să ispăşesc ce trebuie să

ispăşesc şi să ascund ce trebuie ascuns. Vă daţi seama, Maică Benita, că este îngrozitor de probabil ca în noaptea aceea, ca de obicei, Inés şi Jerónimo să fi făcut dragoste în dormitorul lor ca să se liniştească după acea zi, în timp ce lucrurile importante se petreceau pe alt plan?

Bătrânele ca Peta Ponce au puterea să împăturească şi să dezorienteze timpul, îl înmulţesc şi îl împart, evenimentele se refractă în mâinile lor pline de negi ca în prisma unui briliant, taie succesiunea continuă în bucăţi pe care le aşază în paralel, curbează aceste bucăţi şi le înşurubează creând structuri ce servesc dorinţelor lor. Problema era ca Inés să-i dea un fiu lui Jerónimo. Trebuia neapărat să i-l dea, ca să nu se năruiască totul. Era clipa înnebunitoare când timpul se sfârşeşte exact înainte de catastrofa pe care o poate împiedica numai acţiunea imediată; sacrificarea cui o fi şi cum o fi, pentru că lucrurile nu mai pot continua aşa – de unde să scoată aţă mai subţire, nu există lemn, nici hârtie mai fină –, umilirea şi rănirea, înlocuind şi furând, răzbunarea confundată cu iubirea şi fericirea, ruşinea cu gloria şi ranchiuna şi plăcerea. Cum să ştii cu certitudine că Peta Ponce a fost cea care a organizat evenimentele din noaptea aceea, şi cum, şi ce a organizat? Poate că n-a murit căţeaua galbenă. Poate că nicio bucată din carnea mea nu a atins carnea lui Inés, dar…

…Incredibil, incredibil, Maică Benita, avea să se întâmple, nostalgia mea şi nostalgia tatălui meu aveau să dispară, fiindcă aviditatea mea avea să pună stăpânire pe unicul obiect capabil să sature tot neamul Peñaloza, pentru că în sfârşit aveam să scăpăm de condiţia de simpli martori ai frumuseţii, ca să ne bucurăm de ea. A înaintat dinspre întuneric. Am luat-o şi am dus-o în pat şi am posedat-o, cum v-am mai spus. Dincolo de tăcerea care ne izola, cred că am auzit urletele victimei şi vârtejul câinilor negri care au făcut-o bucăţi. Şi totuşi tăcerea din odaie era atât de profundă, că mă

îndoiesc să fi auzit altceva decât gemetele partenerei mele în pat. N-am auzit gemetele cățelei, fiindcă Inés şi Jerónimo erau în dormitorul lor făcând dragoste, izolaţi de altă tăcere, diferită de cea care ne izola pe noi, dar pe cine izola, pe cine, Maică Benita, în această obscuritate poate că eu nu i-am dat dragostea mea lui Inés, ci celeilalte, Petei, Petei Ponce, care a înlocuit-o pe Inés fiindcă ea era perechea sortită mie, Peta, smochinită, bătrână, uzată, slinoasă, membrul meu enorm a penetrat-o pe ea, s-a desfătat în carnea ei putredă, am gemut de plăcere în preajma mâinilor ei pline de negi, a ochilor ei urduroşi, cerşind sărutarea gurii ei spintecate de riduri, da, în întunericul acelei nopţi doar ochii graurului au văzut că sexul babei, mâncat de viermii apropiatei morţi, mi-a devorat minunatul meu sex nou, şi că trupul ei putred m-a primit.

În momentul orgasmului ea a strigat:

— Jerónimo.

Şi eu am strigat:

— Inés.

Peta şi cu mine am fost excluşi din sânul desfătării. Ea şi cu mine, perechea întunericului, am zămislit fiul pe care perechea luminii era incapabilă să-l zămislească. Bătrâna a pus la cale totul: rana de la braţ, ochii martorilor privindu-mă în parc, urletele cățelei, complicitatea lunii, întunericul din această odaie sau din alta, chiar şi singurătatea din odaia mea, fiindcă uneori nutresc speranţa că Peta a manipulat şi visul meu, îndrăznesc să presupun că totul a fost doar un vis care, fiind urzit de Peta, a avut eficienţa unui fapt real. Că a fost de ajuns să-l visez pentru ca Inés să rămână gravidă, nu fiindcă Peta şi cu mine făcuserăm sex în acelaşi timp cu ei în acest pat cu cearşafuri murdare, pe somiera mâncată de molii, în acest pat ce scârţâie ascunzând pacheţelele de neînţeles pe care noi, bătrânele, le ascundem sub paturi. Grădinarii n-au găsit cadavrul cățelei, şi

teroarea coşmarului mi-a invadat nopţile albe. Victima continuă să-mi dea târcoale. Nici transformându-mă în Jerónimo n-am putut fi perechea lui Inés. Destinul meu, ca şi cel al Petei, este să rămân în afara recunoaşterii iubirii, chiar dacă nu în afara actului mecanic al sexului; când Inés a căzut în braţele obosite ale lui Jerónimo, au fost reînsufleţiţi de noi, pentru că în întunecimea din încăperea perechii groteşti privirile noastre îndurerate au căutat, şi au văzut, chipurile celor doi în chipurile noastre schimonosite de dorinţă, îndeplinindu-ne misiunea pe cearşafurile jegoase.

Groaza este unul dintre lucrurile cel mai uşor de uitat, Maică Benita. Există mii de subterfugii, ştiţi asta, nu se poate trăi veşnic în pragul groazei, şi de aceea dumneavoastră spuneţi tatăl nostru şi avemaria şi alte rugăciuni, da, ca să fugiţi de frică dumneavoastră v-aţi sacrificat viaţa îngropând-o în inutilitatea acestei Case. Când s-a confirmat că Inés a rămas în sfârşit însărcinată, am reuşit să-mi uit pentru un timp groaza; am fost uluit când mi-am dat seama că, deşi don Jerónimo îmi furase fertilitatea, eu îi furasem potenţa. Membrul desfătării lui părea sfârşit, devenise un apendice de ruşine, în schimb sexul meu crescuse roşu ca un cărbune aprins. Ceva asemănător s-a întâmplat probabil cu Peta; fiindcă resturile căţelei sacrificate au fost măturate din parc fără să lase urme, nici măcar în memoria ajutorilor de grădinar, Peta Ponce a renăscut. Toată lumea a fost convinsă că energiile noi i se trăgeau de la bucuria de a vedea că în sfârşit copila ei o să aibă un fiu. Dar nu. Nu era asta. Eu observam pe zi ce trecea cu tot mai multă certitudine, în felul cum clipea din ochii ei cauciucoşi, în ticurile gurii că această bătrână respingătoare mă urmărea, că în noaptea aceea în întunericul încăperii ei membrul meu a făcut să-i renască în corpul secătuit sexualitatea pe care în acea clipă i-o furase lui Inés, dăruindu-i, în schimb, satisfacţia de a fi mama fiului lui

Jerónimo. Această satisfacţie a anulat orice dorinţă în Inés, dar a înflăcărat-o pe babă, care mă hăituieşte neobosită ca să repete cu lascivitate înnoită actul din acea noapte, şi eu nu vreau, Maică Benita, refuz, continui să refuz, eu vreau o Inés frumoasă, cu piele moale şi piepţi vii, contururile pe care mâinile mele le visează în continuare, părul bogat, subsuorile şi ceafa şi pubisul savuros. Nu, Peta. Nu mă urmări. Membrul meu avid de frumuseţe a început să putrezească molipsit de carnea ta mâncată de viermi, nu mă mai căuta, mori odată, renunţă la credinţa că eu sunt perechea ta fiindcă sunt neajutorat şi sărac, frica de hăituiala ta m-a făcut să mă refugiez aici, eu nu-i aparţin, Maică Benita, cu toate că ar fi mai bine să-i spun că da, că îi aparţin, şi astfel să mă lase în pace cel puţin până se naşte Boy, Inés ţi-a promis că o să fii moaşă la naşterea copilului, dar n-o să fii, pentru că don Jerónimo zice că las-o să creadă, Humberto, de ce o contrazici, cum îţi închipui că o să permit ca o doftoroaie ignorantă să aibă grijă de sarcina lui Inés şi să asiste la naşterea lui Boy, fac asta ca să le liniştesc, ca să creadă amândouă că îmi voi ţine promisiunea, dar între timp angajez cei mai buni specialişti. Pe urmă o să scap de ea. Nu e decât o jucărie, o păpuşă de cârpă ca să-i dau satisfacţie lui Inés. Între timp să coasă, să brodeze, să ţeasă, pe urmă o să aruncăm zdreanţa asta la gunoi, să nu-i spui nimic, Humberto, cu tine pot vorbi de astfel de lucruri şi de toate lucrurile, teama asta de a face dragoste cu Inés acum, când îl poartă în ea pe fiul meu, mă lasă nesatisfăcut, sunt un bărbat focos, nu mă mai pot abţine, însoţeşte-mă, vino cu mine, cum nu mă pot atinge de Inés, fiindcă nici ea nu vrea s-o ating, trebuie să-mi folosesc potenţa cu alte femei, caută-mi femei, hai să mergem la o casă de curve, că nu vreau să mă combin cu nicio femeie anume, doar cu femei fără chip, caută-mi un bordel discret, tu, care cunoşti toate colţişoarele

din oraşul ăsta, plăteşte cât îţi cere matroana ca să-mi pună la dispoziţie femei tinere, să închidă bordelul pentru public, să ne lase să intrăm doar pe tine şi pe mine, aranjează tu asta, că întotdeauna mi-ai rezolvat bine problemele, hai, vino cu mine la doamna Flora, care are întotdeauna prospături, uite cum o dezbrac pe femeia asta care se numeşte Rosa, îi scot combinezonul jupuind-o de piele, ca să fie mai sensibilă la mângâierile mele, asta se numeşte Hortensia, are sâni mari cu care mă distrez, nu, nu pleca din cameră, Humberto, uite cum mă dezbrac şi eu, ca şi cum m-aş jupui de piele, rămâi aici ca să vezi cum sunt în stare să fac sex, vreau să te extaziezi văzând forţa virilităţii mele pe care tu nu o ai, priceperea mea în aceste arte pe care tu nu le cunoşti, şi să verifici cu privirea ta plină de invidie capacitatea mea de a învinge prefăcuta rezistenţă a Violetei, împrumută-mi invidia ta ca să fiu potent, uită-te la corpurile noastre înlănţuite, descifrează vorbele noastre întretăiate de sărutări, mirosul intimităţii noastre, pipăie-ne, pentru ca pielea ta să sufere pentru că eu sunt perfect, deşi când rămân singur cu Inés nu sunt perfect, tu ştii asta, Humberto, ştiu că teama de a nu-i face rău pruncului pe care îl poartă în pântec nu e decât o poveste de adormit copiii, dar este scuza mea ca să nu-mi descopăr impotenţa din noaptea când l-am procreat pe Boy, tu eşti stăpânul potenţei mele, Humberto, mi-ai luat-o aşa cum eu ţi-am luat rana de la braţ, nu mă poţi părăsi niciodată, am nevoie de privirea ta plină de invidie lângă mine ca să pot fi bărbat în continuare, că dacă nu, o să rămân cu ea bleagă între picioare, un pic călduţă, uită-te la mine, şi eu îl priveam, Maică Benita, neobosit şi dureros îl priveam, cu invidie, dar şi cu altceva, cu dispreţ, Maică Benita. Să ştiţi. Pentru că atunci când el făcea sex cu Violeta sau cu Rosa sau cu Hortensia sau cu Lila cu consimţământul privirii mele, eu nu numai că îl încurajam şi o posedam prin el pe femeia pe care o

poseda el, dar potenţa mea îl penetra, eu îl penetram pe masculul viril, îl transformam în curva mea, obligându-l să urle de plăcere în îmbrăţişarea privirii mele, chiar dacă el credea că plăcerea îi vine de altundeva, îl pedepseam pe stăpânul meu transformându-l într-un umilit, dispreţul meu creştea şi îl desfigura, don Jerónimo nu se mai putea lipsi de plăcerea de a fi curva privirii mele care îl degrada până când nimic în afară de penetraţia mea nu îl mai satisfăcea, ce vrei tu, Humberto, orice vrei, numai să nu pleci niciodată de lângă mine. Nopţile, solitar în patul meu de martor, pentru că paturile martorilor sunt întotdeauna solitare, am început să o aud pe Peta Ponce plimbându-se prin faţa încăperii mele, tuşind ori dregându-şi glasul, paşi uşori ca paşii bătrânelor din această Casă, o vedeam pândindu-mă din spatele unui copac sau al unei uşi, de la o fereastră întredeschisă, aşteptând momentul când eu o voi accepta, dar n-o s-o accept niciodată, nu vreau să repet scena, n-a existat această scenă, a fost un coşmar creator de monştri şi se continuă, fiindcă Peta dă târcoale acestei Case, nu înţeleg cum a putut ghici că sunt aici, poate i-o fi spus Damiana, dar nu ştiu dacă o cunoaşte pe Damiana, şi Damiana nu ştie cine sunt eu, sigur că Damiana era vestită că îi plăcea să bată străzile şi se zice că pe străzi afli multe lucruri, şuşotelile servitoarelor pe la colţuri, cu plasele lor cu pâine sau legume, sau în timp ce aşteaptă să le vină rândul la ghişee, şi vorba se duce de la un colţ la altul, e clar că Peta Ponce nu m-ar recunoaşte acum, după ce doctorul Azula mi-a schimbat faţa cu operaţiile lui, cu toate că privirea nu mi-a schimbat-o, nu mi-a furat ochii îndureraţi, mi-au rămas aceiaşi, don Jerónimo nu-l poate pune pe doctorul Azula să mi-i ia, fiindcă sunt ai mei, unicul lucru al meu.

Dar ce mai conta asta dacă avea să se nască Boy? Totul era pregătit. Jerónimo reuşise în sfârşit s-o scoată pe Inés din medalionul static al fericirii

conjugale perfecte; sprijinind-o la braţul lui galant, o conduce spre adoptarea atitudinilor prescrise pentru următorul medalion, în care vor fi înfăţişaţi ca părinţi. În vreme ce Peta şi cu mine, fiinţe fantastice, monştri groteşti, ne îndeplineam misiunea noastră de a susţine din exterior acest nou medalion, ca o pereche de fastuoase animale heraldice.

Dar când Jerónimo a întredeschis în sfârşit perdeluţele leagănului ca să-şi privească vlăstarul mult aşteptat, a vrut să-l ucidă pe loc; acel repugnant corp vânos răsucit în jurul propriei cocoaşe, acel chip tăiat de o brazdă brutală acolo unde buzele, cerul gurii şi nasul scoteau la iveală obscenitatea oaselor şi a ţesuturilor, într-o amestecătură de linii roşietice… era haosul, dezordinea, o formă diferită, dar mai înspăimântătoare decât moartea.

14

Don Jerónimo de Azcoitía a poruncit să fie scoase din casele de la Rinconada toate mobilele, covoarele, cărţile şi tablourile care sugerau lumea de afară; pentru ca nimic să nu-i trezească fiului său dorul de ceea ce nu va cunoaşte niciodată. De asemenea, a pus să fie zidite toate uşile şi ferestrele ce dădeau spre exterior, în afara unei uşi, a cărei cheie a păstrat-o el. Conacul a devenit o coajă de ou goală şi pecetluită, alcătuită dintr-o serie de încăperi nelocuite, de culoare şi ganguri, un loc al nimănui plin de ziduri, deschis doar spre interiorul curţilor de unde a ordonat să fie smulşi clasicii portocali cu fructe de aur, *buganvilia*[28], hortensiile albastre, straturile de stânjenei, şi să fie înlocuite cu tufe tăiate în forme geometrice stricte, care ascundeau exuberanţa lor naturală. A poruncit să fie demolate dependinţele îngrămădite în jurul casei elegante; să fie distrus acest labirint împuţit de chirpici, de galerii şi culoare şi patiouri şi pivniţe, trebuia să descâlcească acele ţesuturi şi ligamente de lut, să dea la iveală temeliile lor care crescuseră cu anii, stagnând şi ofensând claritatea celor patru patiouri destinate fiului său. Pentru a-i găzdui pe servitorii lui Boy, să se construiască pavilioane risipite prin parcul pe care copilul nu o să-l cunoască niciodată. A dat ordin să fie tăiaţi toţi copacii ale căror coroane se vedeau din interiorul casei. A poruncit, în plus, să fie închis ultimul patio, cel cu heleşteul, cu un zid de netrecut, şi pe

marginea acestui iaz pătrat a ridicat o Diană la vânătoare din piatră cenuşie sculptată după cerinţele sale: cocoşată, cu mandibula acromegalică şi cu picioare strâmbe, purtându-şi tolba pe gheb şi luna nouă pe fruntea ei zgrunţuroasă. Celelalte patiouri au fost decorate cu alţi monştri de piatră; Apolo gol a fost conceput ca un portret al corpului cocoşat cu trăsăturile viitorului Boy adolescent, nasul şi mandibula de gargui, urechile asimetrice, buză de iepure, braţele diforme şi nemaipomenitul sex care încă din leagăn le smulsese ohuri şi ahuri de admiraţie asistentelor medicale. Când avea să crească, Boy trebuia să-şi recunoască propria perfecţiune în acest Apolo, iar instinctele sale sexuale, când aveau să se trezească, trebuiau să întâlnească figura Dianei la vânătoare, sau o Venus ciupită de vărsat şi cu un fund de proporţii fantastice distrus de celulită, care zburda insinuantă într-o grotă cu iederă.

Don Jerónimo s-a ocupat de toate aceste detalii pentru că nimic din ce-l înconjura pe Boy nu trebuia să fie urât, meschin sau vulgar. Urâţenia e una. Dar monstruozitatea e alta, foarte diferită, cu un efect asemănător, dar invers efectului frumuseţii, şi prin urmare merită de asemenea să se bucure de prerogative similare. Iar monstruozitatea urma să fie singurul lucru pe care don Jerónimo de Azcoitía i-l oferea fiului său încă de la naştere.

L-a trimis pe secretarul său să cutreiere oraşe, sate, câmpuri, porturi, mine, în căutarea unor locuitori demni de a popula lumea lui Boy. La început a fost greu să-i găsească, pentru că monştrii au tendinţa să se ascundă, izolându-şi ruşinea destinelor în tainiţe mizerabile. Dar Humberto Peñaloza a devenit repede expert în monştri. Într-o mănăstire de provincie, de pildă, a descoperit un frate întru credinţă pipernicit, dar inteligent, deformat de o cocoaşă de proporţii

senzaţionale. S-a dus să-l viziteze o dată şi încă o dată, tentându-l cu lefuri fabuloase şi o viaţă căreia i-ar fi putut da ce curs dorea, într-o lume unde diformitatea nu ar fi fost anomalie, ci regulă; fratele Mateo a fugit din mănăstirea în care timp de mulţi ani îşi ascunsese teroarea sub rasa pietăţii. În casele de curve, la bâlciuri, la circurile din cartierele sărace Humberto a recrutat pitici de toate soiurile imaginabile, cu căpăţâni enorme, cu feţe zbârcite ca nişte păpuşi îmbătrânite, cu picioare scurte, zgârciţi, inteligenţi, cu glasuri piţigăiate. A descoperit-o pe Miss Dolly, *cea mai grasă femeie din lume,* foarte vestită, uriaşă mătăhăloasă de o obezitate spectaculoasă şi cu mers legănat, care apărea în public într-un bikini cu paiete, dansând în arena cu rumeguş a unui circ, perechea lui Larry, soţul ei, clovn cu braţe şi picioare exagerat de lungi şi cu un cap minuscul, ca cel al unui ac de gămălie, aşezat sus în vârf, la capătul gâtului său subţire.

Noaptea, că atunci ies monştrii din vizuinele lor, cutreierând parcurile şi maidanele de la marginea oraşului, Humberto Peñaloza le pândea pe aceste fiinţe diforme pe care, dacă decăderea nu reuşise să le răvăşească mintea, le angaja în slujba lui Boy. A găsit-o, de exemplu, pe Berta, cu toată jumătatea inferioară a corpului paralizată, pe care şi-o târa ca pe o coadă de şopârlă, doar cu forţa braţelor ei hipertrofiate; era o figură cunoscută în zona cu locurile cele mai ieftine din cinematografele de cartier, unde, întinsă pe băncile de lemn, devora cu ochii ei foarte vioi înţelepciunea, film după film. Melchor, citind ziare şi reviste vechi în cotlonul lui de la groapa de gunoi, era doar o pată de culoare căpşunie cu chipul mâzgălit de cocoloaşe. Ajunsese o chestiune de orgoliu pentru Humberto Peñaloza să-i prezinte lui don Jerónimo exemplare tot mai fantastice, creaţii insolite cu nasuri şi maxilare răsucite şi inflorescenţe haotice de dinţi îngălbeniţi umplându-le gurile, uriaşi acromegalia,

albinoase transparente ca nişte fantome, fete cu extremităţi de pinguin şi urechi ca aripile de liliac, personaje ale căror defecte fizice depăşeau urâţenia, pentru a le înălţa la nobilul rang al monstruozităţii.

În ciuda izolării în care trăiau, n-a trecut mult până să se afle printre monştri că un anumit domn avea extravaganţa să ofere sume fabuloase pentru serviciile lor. Aşa că, după un timp, Humberto Peñaloza n-a mai trebuit să se cufunde în noaptea citadină pentru a-i smulge pe monştri din vizuinele lor, pentru că au început să vină fără să-i cheme nimeni la poarta casei lui don Jerónimo, îngrămădindu-se zgomotoşi în stradă ca să ceară audienţe şi punând un preţ ridicat pe ceea ce până atunci fusese o pedeapsă, cerşind un post, un serviciu, o slujbă, un loc oricât de neînsemnat în această lume fără umilinţe pe care le-o oferea cavalerul.

Don Jerónimo a primit scrisori, telegrame, rapoarte, descrieri amănunţite, fotografii. Au venit monştri din toate părţile, au coborât de la munte şi au ieşit din codri şi din beciuri, sosind uneori din ţinuturi îndepărtate şi chiar din străinătate ca să implore să li se permită şi lor să intre în acest paradis pe care îl crea don Jerónimo de Azcoitía.

În biroul de lângă biblioteca lui don Jerónimo de Azcoitía, Humberto Peñaloza stătea de vorbă cu mulţimea, delectându-se cu marea varietate ce i se oferea. Lăsa să intre în bibliotecă doar exemplarele de excepţie; acolo, după ce îi studia şi vorbea cu ei, don Jerónimo îi punea să semneze un contract sau îi respingea. Cei respinşi, de fapt, erau puţini. La urma urmei, era vorba nu numai de a-l înconjura direct pe Boy cu monştri conştienţi de ceea ce fac, ci şi de a le oferi acestor monştri de prim rang o lume de submonştri care să le stea în preajmă, să-i slujească, brutari, lăptari, tâmplari, tinichigii, zarzavagii, peoni, în sfârşit, de toate, în

aşa fel încât lumea normalului să rămână undeva în depărtare şi în cele din urmă să dispară.

În faţa acestei elite de monştri de categoria întâi care aveau să-l îngrijească şi să-l educe pe Boy, Jerónimo a trebuit să desfăşoare delicata muncă de a-i convinge că fiinţa anormală, fenomenul, nu este o stare inferioară a genului uman, faţă de care oamenii au dreptul să-şi manifeste dispreţul şi mila; aceste sentimente, explica don Jerónimo, sunt reacţii primare care ascund ambiguitatea unor sentimente inedite foarte asemănătoare cu invidia, sau cu erotismul inavuabil produs de fiinţe la fel de speciale ca ei, monştrii. Pentru că umanitatea normală îndrăzneşte să reacţioneze doar la obişnuitele gradaţii ce se extind de la frumos la urât, care până la urmă nu sunt decât nuanţe ale aceluiaşi lucru. În schimb, susţinea don Jerónimo cu pasiune, ca să-i exalteze cu mistica lui, monstrul aparţine unei specii diferite, privilegiată, cu drepturi proprii şi canoane particulare care exclud conceptele de frumuseţe şi urâţenie ca fiind categorii palide, deoarece în esenţă monstruozitatea este punctul culminant al ambelor calităţi sintetizate şi exacerbate până la sublim. Fiinţele normale, îngrozite în faţa a ceea ce este excepţional, îi închid în instituţii de sănătate sau în cuşti de circ, copleşindu-i cu dispreţ, ca să le răpească puterea. Dar el, don Jerónimo de Azcoitía, avea să le redea prerogativele, dublate, însutite.

În acest scop – şi ca recompensă pentru că îl slujeau pe fiul său, Boy, şi el monstru, dar care spre deosebire de ei nu trebuia să cunoască niciodată umilinţa de a fi monstru într-o lume neînţelegătoare – pregătise moşia sa de la Rinconada, prin ale cărei patiouri şi alei autumnale, în vremuri fericite, păşise o iubire atât de perfectă, încât nu putuse să producă decât o fiinţă magnifică precum Boy. Copilul trebuia să crească închis în aceste curţi geometrice, cenuşii,

fără să cunoască nimic în afară de servitorii lui, şi să înveţe din prima clipă că el este începutul şi sfârşitul şi centrul acestei cosmogonii create special pentru el. Nu putea, nu trebuia în niciun chip să bănuiască altceva, nici să fie cuprins de nostalgia corozivă pe care ei, servitorii, o cunoşteau, a plăcerilor ce le-au fost refuzate fiindcă s-au născut şi au trăit într-o lume nepotrivită pentru ei.

Dar merita, au început să se întrebe monştrii, să te sacrifici ca să născoceşti eliminarea unei lumi a cărei existenţă, din nenorocire, îi transformase deja în victime? La ce le foloseau, atunci, formidabilele salarii şi această proaspătă siguranţă că sunt superiori, dacă li se permitea accesul doar la abstracţia curţilor interioare şi a încăperilor golaşe unde urma să crească Boy? Nu, nu, nu… să înţeleagă, îi îndemna don Jerónimo, în afara emolumentelor, vor primi toată moşia Rinconada ca să-şi organizeze o lume proprie, cu morala şi politica şi obiceiurile pe care le doreau, cu orice interdicţii şi libertăţi li se năzăreau, cu orice bucurii şi dureri le treceau prin minte, le dădea toată libertatea să-şi inventeze o ordine sau o dezordine proprii, aşa cum el inventa o ordine pentru fiul său. Exista o singură exigenţă: Boy nu trebuia să bănuiască niciodată existenţa durerii şi a plăcerii, a fericirii şi a nenorocirii, a ceea ce ascundeau pereţii lumii lui artificiale, şi nici să audă, nici măcar de departe, sunetul muzicii.

Nu toţi au înţeles complexele intenţii ale lui don Jerónimo. Unii, speriaţi de ceea ce li s-a părut o obligaţie, s-au întors în vizuinele lor din locuri neprimitoare, din grote formate de hăţişuri, la mănăstirile şi la arcurile lor. Dar alţii l-au ascultat şi au înţeles. Emperatriz, mai ales, punea multe întrebări, foarte inteligente. Ea a fost prima recrutată; rudă cu don Jerónimo dintr-o ramură sărăcită, dar cu o educaţie pe care şi-a îmbogăţit-o cu lecturi de reviste şi cărţi, avea un atelier de

lenjerie fină de corp unde autoritatea ei, în ciuda staturii de Tom Degeţel, a capului enorm, a râtului bălos şi a colţilor şi guşei de buldog, era temută de lucrătoare. Ea avea să dirijeze casa ermetică a lui Boy. Era singurul monstru care îl trata pe don Jerónimo de la egal la egal, şi ca rudă, deşi îndepărtată, avea acces direct la el, fără să treacă prin biroul secretarului care veghea lângă bibliotecă.

— Şi Humberto ăsta?

— Ce vrei să ştii de Humberto?

Ea a aprins o ţigară şi s-a aşezat picior peste picior.

— Păi, care o să fie poziţia lui faţă de noi.

— Ţi-am mai spus. El deţine autoritatea totală. Trebuie să ţi-l imaginezi nu atât ca reprezentantul meu la Rinconada, ci ca pe mine încarnat în el trăind printre voi şi având grijă de Boy. După ultima noastră reuniune, săptămâna viitoare, nu o să mai puteţi ţine legătura cu mine decât prin Humberto. Pedeapsa pentru orice încercare de a mă contacta direct va fi alungarea.

— Nici eu, ca rudă?

— Lasă prostiile, Emperatriz; uită de rudenie, în fond şi la urma urmei avem în comun doar o străstrăbunică. Humberto mă va înlocui în aşa fel printre voi, încât nici el nu va avea nevoie să ia legătura cu mine mai mult de o dată pe an.

Emperatriz s-a foit între pernele de pluş ale sofalei. Picioarele ei de-abia ajungeau la margine, ca cele ale unei păpuşi obscene care mirosea a Mitsouko.

— Asta nu răspunde la întrebarea mea, Jerónimo.

— Atunci, despre ce e vorba?

— Despre ceva ce am vorbit între noi fiindcă ne îngrijorează, Berta, Melchor…

— A, da?

— Uite, ca să spunem lucrurilor pe nume, Humberto nu este un monstru. E un om normal,

obişnuit şi banal, urâţel şi complet neînsemnat, săracul. Dar trebuie să înţelegi că poziţia lui printre noi va fi destul de ambiguă.

— Dar de ce?

— Pentru că ne va aminti mereu ce nu suntem. O să sfârşim prin a-l uri.

— Poate că ai dreptate. Dar rolul lui Humberto aici, cu voi, e important cel puţin din două motive. Unul, pentru că o unică fiinţă normală într-o lume de monştri dobândeşte *ea însăşi* statutul de fenomen, fiindcă este *anormală*, transformându-vă pe voi în normali. Pentru Boy, el va întruchipa experienţa monstruozităţii.

— Interesant. Şi al doilea motiv?

— Humberto este un scriitor foarte talentat care nu a avut tihna şi posibilitatea să-şi desfăşoare pe de-a-ntregul toate posibilităţile creative. L-am însărcinat să scrie cronica lumii lui Boy, istoria îndrăznelii mele de a-mi situa fiul în afara contextului curent al vieţii.

Emperatriz a dat afară un norişor de fum.

— Humberto e scriitor? Nu ştiam. Interesant. S-ar putea să fie foarte amuzantă toată chestia asta de la Rinconada…

Excelentele avansuri plătite de don Jerónimo de Azcoitía în contul viitoarelor salarii le-au permis să-şi arunce toate bunurile de dinainte, modestele lor straie care voiau să ascundă diformităţi spectaculoase, rase şi sutane, zdrenţe slinoase, costumele de circ, de teatru sau de bordel, ca să se instaleze la Rinconada cu lucruri noi-nouţe. Berta a venit cu patru valize pline de pantofi; de lac, de piele de şarpe, de crocodil, auriţi cu toc cui pentru seară, cu talpă joasă şi piele mată pentru sport, ba chiar şi o pereche, zvonul s-a răspândit din prima zi, cu catarame de briliante autentice. Basilio, căpăţână acromegalică cu o forţă nemaipomenită, se făcea cu tricouri

imprimate cu Superman, Marilyn Monroe, Che Guevara, umbla în chiloţi de baie de satín, cu pantofi de fotbal cu crampoane, cu prosoape şi halate de baie cu monograme de campion. După o jumătate de oră de la sosirea ei la moşie, Emperatriz a început să-şi probeze turbane de catifea grena, diverse *chechia*[29] de astrahan, *pamele*[30], pălării cu voaletă de tul violet, pe care le transportase într-o duzină de cutii de pălării. Şi doctorul Azula, al cărui accent spaniol a impus respect de la început, cu unicul său ochi strălucind de satisfacţie aproape în mijlocul frunţii şi cu mâinile lui de pasăre de pradă, şi-a agăţat pe umeraşe de mahon zece costume noi, de stofă englezească, alegând un costum, albastru nu foarte închis şi destul de subţire, ca să se fălească prin parc cu el în prima zi, uluit de impunătorul lanţ muntos al ţării americane în care don Jerónimo de Azcoitía îl adusese cu un salariu fabulos ca să aibă grijă de fiul său.

Apoi a urmat zarva alegerii camerelor şi apartamentelor, pe care le-au împodobit, fiecare după gustul lui, cu obiectele care fuseseră abandonate în favoarea cenuşiului abstract al patiourilor şi odăilor lui Boy; delicate scaune stil *Directoire,* un pastel de Rosalba Carriera[31], un mare crepuscul deasupra unor ruine decorative semnat de Claude Lorrain[32], comode veneţiene, *petits meubles*[33] cu marchetărie, draperii de mătase, de catifea de Genova, de *toile de Jouy*[34], care se vindeau la licitaţie celui ce striga mai tare sau împingea mai vârtos. Basilio zâmbea, mai presus de asemenea bagatele; el pusese pe jos în camera lui un splendid sac de dormit Abercrombie and Fitch, îşi decorase pereţii cu fotografii ale unor echipe de fotbal şi ale unor formaţii muzicale, iar în dormitorul de alături atârnase un *punching-ball*[35] ca să se antreneze.

Era vară. Greierii interpretau cunoscutul concert al căldurii în măreţia parcului. Monştrii care nu erau de serviciu pe lângă Boy şi-au pus costumele de baie ca să intre în piscină. Berta, cu mâinile ei late ca nişte rădăcini, ungea bubele roşii de pe corpul lui Melchor, şi el, după aceea, ungea picioarele inerte ale Bertei până la labele încălţate cu pantofi de cauciuc cu paiete irizate. Întinşi unul lângă altul, muţi, cu ochii închişi pe sub ochelarii fumurii, se bronzau la soare. De la umbră, Emperatriz i-a spus Melisei că nu are voie să stea la soare în plină zi, fiindcă e albinoasă:

— Se-ncurcă treaba, o să vedeţi că iese cu măritiş, şi Berta mi-a zis că eu o să fiu naşa. Am o rochie cu egretă perfectă pentru asemenea ocazie.

Cei care nu înotau beau cocktailuri sub umbrele de soare multicolore sau jucau crochet sau fotbal pe gazon. Larry şi Miss Dolly, după ce-şi îndepliniseră sarcinile lăsându-l pe Boy să doarmă în leagănul lui, s-au întins în pridvor. În fine, fiecare cu plăcerea lui, şoptea Berta, în ceea ce mă priveşte, Larry ăsta nici dacă mi l-ar face cadou cineva, e aşa de lung, ce scârbos, şi Emperatriz căutând cu limba ei de câine vişina din fundul paharului cu Manhattan, o aproba:

— Numai dac-ai avea gusturi cu adevărat perverse! Larry, nici plătită.

15

Din punct de vedere ştiinţific, au confirmat specialiştii, naşterea lui Boy era o aberaţie; acele forme de gargui care îi chirceau corpul şi îi încovoiau nasul şi mandibula ca pe nişte cârlige, buza aceea de iepure ce îi deschidea faţa până la cerul gurii, ca miezul unui fruct… incredibil, inacceptabil, au spus medicii, copiii-gargui trăiesc doar câteva zile, cel mult câteva săptămâni, acest caz de buză de iepure este nemaiîntâlnit, această cocoaşă, aceste picioare, parcă în corpul acesta s-ar fi adunat toate defectele posibile, nu, dumneavoastră, don Jerónimo, trebuie să vă obişnuiţi cu ideea că fiul dumneavoastră va muri, şi poate că e mai bine aşa, închipuiţi-vă ce soartă ar avea o asemenea fiinţă.

— Dumneavoastră aveţi grijă să nu moară. Soarta fiului meu e treaba mea.

Agenţii săi europeni l-au găsit la Bilbao pe unul din marii experţi în astfel de cazuri, doctorul Crisóforo Azula, el însuşi victimă a unor serioase diformităţi. Cazul, după raportul care i-a fost trimis, l-a interesat. Şi l-a interesat şi mai mult când s-a menţionat splendida sumă reprezentând salariul său, chiar dacă o călătorie în America pentru a rămâne acolo câţiva ani însemna să renunţe la cercetările sale ştiinţifice. Dar nu conta. O să se întoarcă mai bogat din toate punctele de vedere, al cunoştinţelor, deoarece cazul Azcoitía era în mod evident unic, şi cu buzunarul plin, ca

să-şi continue cercetările… sau poate chiar să-şi materializeze ambiţia de a deschide o clinică specializată.

De cum a sosit, a început să lucreze ca să-l doteze pe Boy cu petece de pleoape, cârpindu-i faţa, desenându-i o gură utilizabilă, rectificând capriciile anatomice care puneau în pericol viaţa copilului. Don Jerónimo îl grăbea. Să facă totul imediat, înainte ca în memoria incipientă a fiului său să se imprime amintirea suferinţei fizice, cu groaza sondelor şi perfuziilor, injecţiilor şi transfuziilor, înainte ca în conştiinţa lui să se înregistreze somnul artificial în timpul căruia doctorul Azula l-a crestat şi l-a cusut ca să organizeze în debandada anatomiei lui funcţionarea aparatelor de bază.

Da, l-a avertizat don Jerónimo, doctorul Azula trebuie să facă tot posibilul ca Boy să trăiască. Dar să nu greşească într-o privinţă; nimic nu trebuia să-l determine să facă încercări laşe ca să ascundă cu o imitaţie de normalitate ceea ce nu era aşa, nici să schimbe condiţia de monstru a lui Boy. Orice încercare în acest sens ar fi superficială, o chestiune de piele şi fibre care nu ar şterge abandonul înjositor în care îl lăsaseră toate puterile naturii. Orice încercare de a imita frumuseţea ar însemna să-l oblige pe fiul său să poarte o ruşinoasă mască pentru a ascunde o înfrângere care, inversată şi privită din altă perspectivă, trebuia să fie o victorie.

Humberto Peñaloza a ocupat la Rinconada acel turn din parc pe care don Jerónimo îl construise cât fusese Inés gravidă, ca Boy să locuiască în el şi, de la ferestrele şi terasele sale, să se familiarizeze cu constelaţiile. Deasupra căminului a aşezat magnificul crepuscul de Claude Lorrain. A comandat fotolii de catifea gri ca cele ale lui don Jerónimo, a umplut rafturile cu cărţile pe care şi le dorise dintotdeauna, a acoperit podeaua cu covoare în tonuri mai estompate. Şi lângă o fereastră ce

domina parcul a aşezat un birou mare de nuc masiv, maşina lui de scris Olivetti, topuri de hârtie pentru original şi pentru copii, cutii de indigo, creioane, gume, cerneală, pioneze, clame, totul pregătit să înceapă.

La început, Humberto Peñaloza călătorea frecvent în capitală ca să-şi etaleze în faţa amicilor de altădată noua sa măreţie de origine misterioasă şi să se bucure de admiraţia pentru pelerina şi pălăria lui, care îl recomandau drept un boem bine îmbrăcat. Dar la întâlnirile scriitorilor şi artiştilor de la cafenelele din centru vinul era ordinar. Şi chiar dacă n-ar fi fost, nu putea bea. Mereu aceeaşi problemă. Stomacul. Al dracului! I se întâmpla de câte ori voia să înceapă să facă ceva ce îl pasiona, ca atunci când, student fiind, scrisese o cărticică. Iar dacă nu bea, era exclus. Şi apoi, ce limitate erau aspiraţiile acelor scriitoraşi care credeau în existenţa *unei realităţi* care trebuie zugrăvită, ce plictisitori pictoraşii cu mentalităţi competitive şi naţionale, ce gusturi grosolane, ce profană bârfografia care îi distra! El, care pe vremuri dădea tonul la aceste întâlniri, începea să fie tot mai tăcut, să stea deoparte. Puţinilor amici interesaţi care l-au întrebat de ce este atât de rezervat le-a răspuns că noua lui muncă îi răpeşte nu numai tot timpul, ci şi toată imaginaţia.

Şi era adevărat. Încetul cu încetul a ajuns la faza în care nimic din ce nu era legat de lumea de la Rinconada nu reuşea să-l intereseze. Şederile lui în oraş deveneau tot mai scurte. Se întorcea fericit în tumul lui, la biblioteca lui dominată de ruinele lui Claude Lorrain, la conversaţiile lui de pe terasă cu doctorul Azula şi cu Emperatriz şi cu fratele Mateo.

Fratele Mateo, asemeni unui călugăr medieval în chilia sa, făcea minuţioase desene de trupuri jupuite de piele care arătau o anatomie inventată de Humberto sub conducerea doctorului Azula. Detalii de organe şi scheme de funcţionare menite

să excludă întrebările pe care Boy le-ar fi putut inventa ajuns la vârsta întrebărilor, deviind răspunsurile spre aceste grafice care ilustrau propria lui perfecţiune. Şi când într-o seară fratele Mateo le-a arătat lângă foc astrolabii şi hărţile geografiei complete a universului, de fapt cerul şi pământul curţilor interioare, ajunseseră deja cu toţii la convingerea că nu vor fi necesare, pentru că Boy trebuia să crească având certitudinea că lucrurile se nasc pe măsură ce privirea lui se fixează asupra lor şi că dacă nu le mai priveşte lucrurile vor muri, nu erau decât o carapace percepută de ochii săi, nu existau alte forme de a se naşte şi a muri, încât printre principalele cuvinte pe care Boy nu le va cunoaşte niciodată figurau toate cele care denumesc originea şi sfârşitul. Niciun de ce, când, afară, înăuntru, înainte, după, a pleca, a sosi, niciun sistem şi nicio generalizare. O pasăre care tăia cerul la o anumită oră nu era *o* pasăre care tăia cerul la o *anumita* oră, nu se îndrepta spre alte locuri, pentru că nu existau alte locuri, nici la alte ore, pentru că nu existau alte ore; Boy trebuia să trăiască într-un prezent fermecat, în spaţiul accidentalului, al circumstanţei particulare, în izolarea obiectului şi în momentul fără cheie şi fără vreun sens ce ar putea să-l supună unei reguli şi, supunându-l, să-l proiecteze în acel vid infinit şi fără răspuns pe care Boy trebuia să-l ignore. Monştrii erau toţi excepţii. Niciunul nu aparţinea vreunei stirpe sau vreunei categorii. Rolul Bertei – care se instala adesea în budoarul lui Emperatriz şi se plângea că munca ei este epuizantă – era tocmai să-şi târască extremităţile pe culoarele lui Boy sau să se întindă pe o bancă sau să se încolăcească pe o treaptă şi să mângâie la pieptul ei gol un motan cu cap hipertrofie, Berta, Berta, prezentă de la început în ochii copilului cu rolul ei de a ilustra inexplicabilul, excepţionalul, gratuitul.

În ciuda prerogativelor sale, Humberto aştepta cu nerăbdare întâlnirea anuală cu don Jerónimo; la urma urmei, plenitudinea unei experienţe poate fi împărtăşită doar cuiva egal cu tine, cuiva care se află de asemenea în afara jocului, fiindcă nu este un monstru. Şi apoi, toate amintirile şi sentimentele şi lungii ani petrecuţi împreună… Cum se simte Boy? Era doctorul Azula aşa de priceput şi dăruit trup şi suflet cum îl asiguraseră agenţii săi? A terminat operaţiile? Boy a început să umble, să vorbească…? Nu, încă nu, o să întârzie puţin mai mult decât un copil obişnuit, deşi după o serie de teste doctorul Azula îl asigurase că inteligenţa lui Boy va fi prodigioasă, în ciuda întârzierii iniţiale cauzate de atâtea operaţii.

— Era de aşteptat.

— Bineînţeles.

Şi el, Humberto? E fericit? Datorită solicitudinii lui don Jerónimo faţă de persoana lui, Humberto simţea că se reîntâlneşte cu cealaltă jumătate a sa, şi că doar aşa, o dată pe an, putea fi un om întreg.

— O havană?

— Nu, mulţumesc, don Jerónimo, nu…

— Un coniac?

— Nu îndrăznesc…

— Păcat…

Doctorul Azula nu fusese deci capabil să-i vindece aciditatea, durerile, colicii la stomac? Ce păcat… răbdare. A început să scrie cronica aceea a Rinconadei? Nu… nu, de fapt, s-o scrie încă nu, colicii rebeli, aciditatea, de fiecare dată când începea să dezvolte pe hârtie una dintre ideile lui, durerile îl doborau zile întregi… sigur că structura operei, personajele, situaţiile, câte un amănunt umoristic, câte o întâmplare… toată lumea aceea clocotind în mintea lui atât de tare, încât expulza orice altceva; o bună bucată de timp, i-a mărturisit lui don Jerónimo, care nu putea să nu-l admire pe artist, nu ştia care este realitatea, cea dinăuntru sau cea din afară, dacă inventase ce gândea sau dacă ce

gândea inventase ceea ce vedeau ochii lui. Era o lume etanşă, sufocantă, ca şi cum ar fi trăit într-un sac, încercând să muşte pânza ca să caute o ieşire sau să lase să pătrundă aerul şi să vadă dacă destinul său este afară sau înăuntru sau în altă parte, să soarbă un strop de aer proaspăt nesurghiunit de obsesiile sale, unde începe să fie el şi încetează să fie ceilalţi… de aici durerea, muşcătură necesară ca să ieşi, sau ca să laşi aerul să intre.

— Ce păcat, Humberto!

— În sfârşit…!

De ce nu recurge, atunci, la ceva radical? Poate o operaţie făcută de delicatele mâini ale doctorului Azula, în care se pare că Humberto are multă încredere. Poate el ar reuşi să elimine acest punct coroziv. Nu, nu, don Jerónimo, nu e aşa de grav. Poate că nici măcar nu e asta, nici măcar un ulcer, poate că nu e decât imaginaţia mea, închis acolo…

— Închis?

— Da.

— La Rinconada?

— E foarte schimbată…

— Dar mult mai frumoasă.

— Nu ştiu, îmi lipsesc unele lucruri… patiourile vechi pe unde îmi plăcea să mă plimb, coridoarele cărora le duc dorul…

Emperatriz l-a trimis pe Basilio la Humberto să-i spună să vină urgent, chiar în după-masa aceea, să bea ceaiul cu ea. Îl aştepta în budoar. L-a primit aşezată la un birouaş lucrat în marchetărie, fabricat în secolul al XVIII-lea pentru fiica vreunui marchiz. Când a intrat Humberto, s-a ridicat să-l întâmpine cordial. Avea un coc împodobit cu o orhidee de pânză, sprâncenele pensate, iar în machiajul albăstriu al pleoapelor luceau punctişoare de argint ca cele ale manechinului de pe coperta ultimului număr din *Vogue,* pe care

Humberto l-a dat deoparte pe masa din faţa sofalei, pentru ca Basilio să pună tava cu parfumatul ceai Lapsang-Souchong.

— Sau preferi Jasmine?

— Nu, nu, mulţumesc. Ăsta îmi face mai bine la stomac.

— E Twinings, delicios.

— Într-adevăr, delicios.

Emperatriz s-a aşezat în faţa lui Humberto. A servit ceaiul în două ceşti şi după ce şi-a încrucişat picioruşele ei durdulii a apucat o ţigară Marlboro King Size cu degetele ei încreţite ca nişte şuruburi, aşteptând ca interlocutorul să i-o aprindă. Când s-a aplecat spre el a observat că fruntea lui Emperatriz, mai ridată ca de obicei, s-a destins când a tras primul fum şi i-a zâmbit lăsând să i se vadă la colţurile râtului ei colţii băloşi de sub bordurile de came.

— Ce s-a întâmplat, Emperatriz?

— Nimic. Nu te pot invita la o ceaşcă de ceai fără vreun motiv anume?

— Basilio mi-a spus că e urgent.

— Basilio e întotdeauna pe fugă. Ca să aibă timp să joace fotbal cu tinereii lui.

Humberto a insistat să spună că nu credea că îl chemase aşa, pe neaşteptate, în toiul unei după-amieze călduroase doar pentru plăcerea de a sta împreună… care lui i se părea, evident, nu numai o plăcere, ci şi un privilegiu. Doar când Basilio a ieşit din budoar Emperatriz şi-a permis să-şi încreţească iarăşi fruntea şi să-i dezvăluie că da, avea o problemă, pe care nu trebuiau s-o ştie decât ei doi, de-aia îl trimisese pe credinciosul Basilio în loc să-l sune. Operatoarea de la centrală, cea cu urechi enorme ca nişte aripi de liliac, este o intrusă, şi asta…

— Ce s-a întâmplat, Emperatriz?

— Boy are diaree verde.

— Trebuie să-l consultăm pe doctorul Azula imediat, Emperatriz, asta-i grav, să-l chemăm, nu

se poate, stai, telefonul lui…

— Aşteaptă…

Pieptul lui Emperatriz se zbătea din cauza misterului pe care trebuia să-l povestească, sau poate era doar datorită intimităţii, a apropierii de el în budoarul roz. Doctorul Azula poate să aştepte. Mai întâi trebuiau să stea de vorbă ei doi. Era evident că în ultimul an, de când nu mai erau necesare operaţiile succesive şi supravegherea zilnică, doctorul Azula îşi pierduse destul de mult interesul pentru Boy. Adevărul este că misiunea lui se încheiase. De ce nu se întoarce la cercetările de la institutul lui din Bilbao, căruia, repeta neobosit, îi duce aşa de mult dorul? E adevărat că anul trecut a avut o legătură amoroasă cu una dintre numeroasele *cea mai grasă femeie din lume* care mişunau prin Rinconada.

— Şi acum uite că le-a părăsit, pe toate, Humberto, până şi pe Berta, care ştii şi dumneata că nu simte nimic de aici în jos, s-a încurcat cu ea când biata Berta s-a îmbătat la petrecerea-surpriză pe care i-am organizat-o fratelui Mateo de ziua lui de naştere…

— Eu n-am fost la petrecerea aceea…

— Nu, dumneata nu vii la petreceri. Să ştii că o să încep să fac şi eu la fel. Dumneata şi cu mine trebuie să ne păstrăm capul limpede, chiar dacă toţi ceilalţi şi-l pierd.

Dumneata şi cu mine; Emperatriz punea pe tapet teribila simetrie. Insinua asta de mai mult timp, cu pieptul ei zbuciumându-se uşor când se apropia de el, cu amabilitatea de a-i oferi lucruri care îi făceau plăcere, ceaiul Lapsang-Souchong, de pildă, destul de greu de găsit, dăruindu-i de ziua lui cvartetul numărul 15 interpretat de cvartetul Lehner, versiunea lui preferată. Dar acum era prima dată când vorbea explicit de o pereche: dumneata şi cu mine.

— În orice caz, doctorul Azula, într-o asemenea situaţie…

— Nu, Humberto…

A înţeles exact că Emperatriz voia să-i excludă pe toţi ceilalţi. La început, între monştrii de categoria întâi era egalitate, organizau banchete, baluri mascate, se bălăceau în piscină, făceau bucolice picnicuri la care participau toţi. Pe urmă, elita creată de Emperatriz prin invitaţiile ei la ceai s-a tot restrâns, până ce au fost excluşi şi Berta, şi Melchor, cărora aproape că nu le mai vorbea. Acum câteva zile, nu ştiu ce-a spus despre fratele Mateo… acum despre doctorul Azula. Şi apoi? O să-l elimine şi pe el?

— Trebuie să ne descotorosim de doctorul Azula, Humberto. Deşi Boy o să împlinească patru ani şi de-abia începe să vorbească, se dezvoltă aşa cum a fost prevăzut şi dezvoltarea lui e tot mai rapidă de la o zi la alta. Şi acum, vine povestea asta cu diareea verde. De vină e neglijenţa doctorului Azula, care în mod sigur nu a avut grijă să adapteze formula piureurilor lui Boy la necesităţile sale de creştere.

Pentru a elimina plăcerea şi lipsa plăcerii de a mânca, din fragedă copilărie l-au hrănit pe Boy cu piureuri dintr-o compoziţie omogenă. Formulele alimentare care îl hrăneau aşa cum trebuie, proteine, fier, calciu, vitamine, totul era disimulat de gustul monoton de vanilie. Boy n-a avut niciodată vreo problemă digestivă. Şi acum, brusc, caca verde…

— Ai vorbit cu Miss Dolly?

— Sunt sigură că ea, mai curând decât doctorul Azula, o să ştie să-i dea copilului ce trebuie ca să se facă bine. Se simte foarte bine după ce-a născut. Mai muncitoare ca niciodată. Dacă toate ar fi ca ea…

— Ce-a avut?

— Un băieţel.

— Nu, monstru sau normal…

— A, nu, normal din nou, săraca. Şi pe ăsta au trebuit să-l abandoneze. E singurul defect pe care

i-l găsesc lui Miss Dolly; naşterile ei la fiecare nouă luni, care se sfârşesc cu bocete fiindcă niciunul dintre copiii ei nu seamănă nici cu ea, nici cu Larry. Cu aspectul ei, Miss Dolly ar putea să aibă măcar decenţa de a aştepta până să procreeze alt copil măcar cât aşteaptă o elefănţică, şi să nu ne creeze probleme la fiecare nouă luni.

Emperatriz a tăcut, ca să-l lase pe Basilio să strângă tava de ceai. Privirea ei l-a urmărit până la ieşire pe uriaşul acromegalic cu tors ciclopic, picioare scurte, braţe de urangutan, mandibula căzută. Amantul lui Emperatriz? De ce nu? în corpul minuscul al lui Emperatriz nimic nu-şi avea locul în afară de un erotism pe care Humberto îl presupunea neînfrânat. După ce Basilio a închis uşa, Beatriz a zâmbit maliţioasă.

— Asta e altă problemă pe care o s-o avem…

— Basilio, care-i aşa de cumsecade?

— Prea. Nu l-ai văzut în parc antrenându-se cu prietenaşii lui adolescenţi pe care îi recrutează nu ştiu de unde, printre monştrii de-a doua şi de-a treia şi chiar de-a patra şi de-a cincea categorie? Nu l-ai văzut la piscină învăţându-l craul pe cocoşatul ăla blond cu faţă de păpuşă de porţelan?

— Emperatriz, pentru Dumnezeu!

— Ah, Humberto! Povestea asta are un aer aşa de suspect grecesc. Sigur că în fond eu sunt *une femme à tapettes*[36].

— Haide, Emperatriz. Acum avem lucruri mai importante de care să ne ocupăm.

— De caca verde, de pildă?

Humberto a râs. Şi Emperatriz, aranjându-şi orhideea de pânză cu mâna ei încărcată de inele, i-a arătat lui Humberto o subţioară proaspătă, depilată de curând.

Soarele de vară era aşa de arzător, că pălăria cu voaletă de tul violet nu izbutea să apere de foc pântecul, sânii, picioarele şi umerii lui Emperatriz.

Şi cu toate că, la început, se arăta interesată de ce spunea Huxley despre acel cvartet de Beethoven, îi era imposibil să se concentreze asupra conversaţiei şi trebuia să-şi muşte unghiile ca să reziste impulsului exasperant de a se scărpina la flori. Ce pacoste regula asta potrivit căreia nimeni nu putea intra îmbrăcat în patiourile şi camerele lui Boy; i se părea că nu arată bine goală, pe când hainele o avantajau. Pălăria era o concesie; aşa de uşoară, aşa de mare. Se simţea ca o ciupercă plimbându-se împreună cu Humberto în jurul heleşteului Dianei la vânătoare, incapabilă să participe la conversaţie, pentru că singurul lucru la care se putea gândi, singurul lucru din lume pe care îl dorea era să se scarpine ca o nebună la flori. Şi asta, bineînţeles, n-o putea face în prezenţa lui Humberto, mai ales când vorbea despre ultimele cvartete ale lui Beethoven.

În sfârşit, în spatele Dianei cu haita ei de câini, lângă zidul acoperit de iederă ce închidea ultimul patio, adia un pic vântul. Larry, pe post de grădinar-şef, uitase din fericire să tundă iedera, care în locul acesta cădea ca o cascadă, oferindu-le posibilitatea să se ascundă dacă plimbarea continua la fel de încet şi dacă izbutea să-l facă pe Humberto să fluiere adagioul, fiindcă atunci când făcea asta închidea ochii, iar ea putea profita ca să se scarpine un pic.

Humberto a amuţit brusc. Cineva, ascuns în ceva ce era probabil un fel de grotă în spatele cascadei de iederă, spunea ceva:

— Ta… ta…

— Ma… mama..

— Mama.

Gânguritul unui copil şi zgomotul unei pupături. Apoi tăcere. Humberto şi Emperatriz au dat la o parte iedera; braţul extrem de lung al lui Larry înconjura pe cât putea voluminosul corp al lui Miss Dolly. Cu mâna îi dădea sânul debordant al soţiei sale lui Boy, care sugea, şi laptele uriaşei se

scurgea pe chipul copilului-gargui ale cărui cicatrice îşi pierdeau încet-încet marginea vineţie. Emperatriz a ţipat:

— Căcatul verde!

— Emperatriz!

— O să-l omori, Miss Dolly!

Iar Humberto:

— Cine l-a învăţat să spună tata şi mama?

Miss Dolly a strâns copilul la nemaivăzutul ei piept gol şi a ieşit din ascunzătoare urmată de Larry. Amândoi păreau că sunt pe punctul de a plânge, când Humberto şi Emperatriz i-au întâmpinat pe malul heleşteului, spunând la unison:

— Daţi-ne copilul.

Iar Humberto:

— Sunteţi concediaţi amândoi. E de necrezut că în toţi aceşti ani în care am avut atâta încredere în voi, mai ales în dumneata, Miss Dolly, ne-aţi înşelat. Nu aţi înţeles nici măcar baza proiectului nostru. Nu meritaţi să fiţi monştri nici de-a doua, nici de-a treia categorie, după ce aţi făcut chiar din fiul lui don Jerónimo de Azcoitía bebeluşul vostru, monstru ca şi voi. Să plecaţi de-aici chiar în seara asta.

Uriaşa şi-a şters lacrimile. L-a privit în ochi şi a spus:

— L-am învăţat multe lucruri.

— Ce?

Larry, arătând spre Humberto cu degetul, l-a întrebat pe copil:

— Ia spune, băiatul meu, cum e don Humberto?

Gura cârpită a îngânat:

— Ulât… ulât…

Şi a început să urle, ascunzându-şi faţa între sânii lui Miss Dolly, întinzând mâinile spre Larry ca să-l apere, în vreme ce Humberto n-a putut rezista impulsului de a-şi privi imaginea în apa heleşteului, urât, mizerabil, nici monstruos, nici frumos, neînsemnat, sigur că e vorba de proporţii,

de armonie, şi eu îi creez lui Boy o lume care să fie în armonie cu el, dar eu nu sunt în armonie cu ea, nu sunt monstru, în clipa asta mi-aş da viaţa ca să fiu aşa, ulât, ulât, repeta Boy în braţele lui Miss Dolly, ulât, ulât, ulât, ulât, şi Larry şi Miss Dolly şi Emperatriz râdeau în hohote, toţi trei împreună. Humberto l-a smuls pe copil cu brutalitate din braţele doicii sale. Cei trei monştri s-au oprit din râs. Copilul a început să zbiere în braţele lui Humberto, care i l-a înapoiat lui Miss Dolly:

— Fă-l să tacă.

Emperatriz profitase de situaţia stânjenitoare ca să se scarpine la pubis după pofta inimii, fără ca asta s-o calmeze vreun pic. În plus, era foarte furioasă pe Miss Dolly, care se aşezase pe malul heleşteului Dianei legănând copilul în braţe. I-a şters mucii, balele, l-a sărutat şi l-a mângâiat ca să tacă. Larry, în picioare ca un cocostârc, s-a aplecat s-o ajute să-l liniştească pe copil. Miss Dolly a început să fredoneze:

Doamna noastră, Sfântă Ană,
de ce plânge copilaşul?
Iacă, plânge pentr-o poamă
ce-a pierdut-o drăgălaşul.

Dar cum continua să plângă, Larry a început să cânte cu şi mai multă duioşie, de la înălţimea lui, punând o mână pe umărul lui Miss Dolly:

Fecioara spăla
Sân Iosif întindea
şi Pruncul plângea
de frig ce era.

Din umbra Dianei, unde Emperatriz se refugiase ca să se scarpine, făcându-şi vânt cu pălăria, a murmurat că e de-ajuns cu prostiile, să-i dea ei copilul, că de ea n-o să-i fie frică, de ce să-i fie, că până la urmă sunt neamuri… şi în fruntea

cortegiului, goală, roşie, cu pălăria cu voaletă de tul violet în cap şi cu băiatul în braţe, urmată de Humberto, de Miss Dolly şi de Larry, a ocolit heleşteul până a ajuns la culoarele patioului de alături.

— Faceţi-vă bagajele ca să plecaţi astă-seară.

Humberto i-a oprit:

— Nu, să nu plece din curtea asta. Dacă pleacă aşa, or să povestească la toată lumea întâmplarea şi, cum sunt nişte mincinoşi, o să iasă un haos. O să-l chem pe Melchor să pregătească maşina într-o oră.

— Humberto, dar nu pot pleca goi. La urma urmei, au şi ei lucruşoarele lor pe care le-au cumpărat cu salariile pe patru ani de muncă.

— Nu merită nimic. Să plece cu palma-n cur, aşa cum au venit. Dumneata, Emperatriz, du-te să le-aduci o pereche de pantaloni şi o rochie, nimic altceva. Din curtea asta nu pleacă decât la gară. Să nu stea de vorbă cu nimeni. Eu rămân să am grijă de Boy.

Emperatriz a zâmbit dulce:

— Dar se poate trezi, Humberto, şi îi este foarte frică de dumneata, fiindcă eşti… altfel.

Momeala. Cârligul însângerat. L-a străpuns, l-a pescuit, lăsându-l în voia unei pitice monstruoase care îi spunea că micuţului i-a fost frică de normala lui neînsemnătate, martoră a ruşinii lui, martorii sunt cei care deţin puterea, şi lângă heleşteu ea râsese de el împreună cu ceilalţi doi monştri, ea, legănând copilul în braţele ei durdulii, legănându-l funcţional, cum dictează regulile jocului inventat de don Jerónimo şi de mine, da, chiar eu am inventat regulile acestui joc care m-a prins cu un cârlig şi mă face să sângerez.

16

De cum a plecat maşina cu Miss Dolly şi soţul ei, Humberto şi-a dat seama că era datoria lui faţă de don Jerónimo şi faţă de el însuşi să preia personal controlul situaţiei. O să facă o şedinţă chiar în seara asta cu toţi monştrii de categoria întâi, pe terasa din tumul său. Interogându-i minuţios pe fiecare în parte, o să ajungă la fondul oricărei neregularităţi ce ar fi putut scăpa ochilor săi, pentru că adevărul este că el supraveghea ce se întâmpla numai în zona lui.

O să dea ca exemplu de neregularitate criminală, da, criminală, fiindcă problema cu caca verde a pus în pericol viaţa lui Boy, fapta lui Miss Dolly şi a lui Larry, descoperită chiar în după-amiaza aceea lângă heleşteul Dianei la vânătoare.

Această şedinţă mai avea un scop: să sublinieze, să stabilească o dată pentru totdeauna, clar, propria lui superioritate datorată faptului că este normal. Ei depindeau de el. Nu el de ei. El era temnicerul. Nu ei, la pândă şi clevetind. El îi inventase pe ei, nu ei pe el. Rinconada, patiourile lui Boy, organizarea, regimul alimentar, doctoral Azula, planul casei, demolarea dependinţelor unde era aşa de uşor să te rătăceşti, totul, totul fusese ideea lui. Ei înşişi, ca şi ceea ce făceau, erau invenţia lui. Să nu se răzvrătească. Au văzut ce li se poate întâmpla, ce li s-a întâmplat lui Larry şi Miss Dolly, să fie expulzaţi din acest univers comod, protejat de monştrii de-a doua, a treia, a patra, a

cincea categorie, care îi slujeau pe cei din categoria superioară ca să-i înlocuiască la un moment dat, straturi succesive ce înveleau acest nucleu, această elită pe care o formau ei. În momentul când tocmai voia să ridice receptorul pentru a-i cere operatoarei să-i convoace pe toţi pe terasă la el în treizeci de minute, a auzit din depărtare, ajungând până la el din celălalt capăt al parcului, unde se înălţau pavilioanele monştrilor, zgomot de muzică şi… da, da, erau hohote de râs. N-a ridicat receptorul.

— Ce dracului se întâmplă…!

Şi-a pus două cuburi de gheaţă într-un pahar. L-a umplut până la jumătate cu whisky pur. Cu paharul în mână, a înaintat până la balustrada terasei. A ascultat. Da, puţină muzică… şi multe hohote, ca şi cum ar fi sărbătorit un eveniment fericit. A mirosit whisky-ul. Ce rău îi face! Dar ce dracu', ce se întâmpla astăzi nu mai lăsa loc de atâtea precauţii! Trebuia să-şi potolească nervii într-un fel. A luat o duşcă zdravănă, care, după ce l-a cutremurat, l-a cauterizat. A lăsat paharul pe balustradă şi s-a sprijinit de ea cu amândouă mâinile, atent la acele zgomote labirintice ale înserării care îl încercuiau, greierii, broaştele vărătice, vocile, râsetele cernute prin ulmi şi castani, străduindu-se să descifreze în acele glasuri poate numele lui spânzurat de un hohot în fraza care i-ar da lovitura mortală.

Fusese un naiv când îi permisese lui Melchor să conducă maşina care i-a dus pe Miss Dolly şi pe Larry la gară. Drumul era scurt. Dar acele zece minute au fost de ajuns cu siguranţă ca perechea să-i povestească lui Melchor cealaltă parte a episodului de la heleşteu, când el, Humberto Peñaloza, o fiinţă umană normală, obişnuită şi banală, după care nimeni n-ar întoarce capul când trece prin oraş, fusese batjocura celor trei monştri. Că aspectul lui inofensiv îl îngrozise pe un copil care era şi el monstru. Tonul râsetelor, la fel ca

orăcăitul broaştelor, creştea pe măsură ce se întuneca; guri de ofidieni, piele de reptilă, ochi de cucuvea, braţe de câini, de insectă, voci de animale, de căţea înfometată, râzând de el. Era evident că ştirea că Miss Dolly şi Larry şi Emperatriz îşi bătuseră joc de el şi că el, îngrozit de acea batjocură a monştrilor, se privise în oglinda apei se răspândea, într-un fel sau altul, prin Rinconada. Râsetele veneau din toate părţile. Erau, de altfel, nu numai râsete, ci şuşoteli, cleveteli, monştri care alergau de la o poartă la alta purtând ştirea, hohote înfundate care explodau, centrala telefonică mai ocupată ca niciodată, operatoarea comentând, intervenind ca să corecteze versiunile celor ce vorbeau ca să-şi dea întâlniri în funcţie de categorii sau de prietenii, să râdă de el, să despice în patru ştirea, să se joace cu ea, să-i distrugă definitiv autoritatea, zgomotul apelurilor telefonice amestecat cu hohote şi cu orăcăitul broaştelor, a auzit clar, foarte clar, bâlbâiala lui Melchor povestind ceva… dar nu; nu era bâlbâiala lui Melchor, nu era du-te-vino-ul mingii pe terenul de tenis unde Melchor şi Melisa terminau o partidă înainte să se lase întunericul. Nu. Monştrii nu se adunaseră ca să vorbească despre el. Şi-a încordat privirea împăienjenită; Melisa, complet în alb în costumul ei de tenis, se întinsese într-un hamac ca să croşeteze. Şi Berta, lângă ea, îi povestea pentru a nu ştiu câta oară tragicul destin al vieţii ei sentimentale. José María, tânărul cocoşat cu faţă de păpuşă de porţelan, apărea şi dispărea printre arbuşti antrenându-se cu sprintul lui zilnic. În apartamentul lui Emperatriz, vizavi de tumul lui Humberto, s-au aprins luminile. Pitica, îmbrăcată cu cine ştie ce insolită *robe d'intérieur*[37], se aşeza ca în fiecare seară să facă socoteli.

În faţa ochilor săi, realitatea prezenta dovezi că nu râdeau de el. Viaţa la Rinconada se scurgea ca întotdeauna. Era adevărat că Miss Dolly şi Larry dispăruseră, dar ce importanţă avea asta. În primul

rând, Larry ăla nu era bun de nimic. Şi printre monştrii care încetul cu încetul se strânseseră la Rinconada era o altă uriaşă grăsană, la fel sau chiar mai masivă decât Miss Dolly, care avea avantajul că era sterilă şi, fiind relativ nouă în acel univers, se încăpăţâna să facă *social climbing*[38]. Să nu se îngrijoreze, îl încurajase Emperatriz, grăsimea şi statura uriaşă sunt forma cea mai banală de monstruozitate. Cum copilul este aşa de mic, o să fie foarte uşor să înlocuiască o uriaşă cu alta fără ca el să-şi dea seama. Diferenţele între o *cea mai grasă femeie din lume* şi alta sunt aproape inexistente, toate sunt la fel, ca negrii sau chinezii.

Humberto a oftat. Voia să mai bea o gură de whisky, dar n-a făcut-o, fiindcă din stomacul lui aprins un clocot de amăreală şi aciditate i-a ajuns până în gât. A aruncat restul de whisky în iarbă şi a intrat în bibliotecă; cel mai bun lucru ca să uite de griji era munca. La fel ca Emperatriz, care ca să uite de dragostea pentru el se cufunda în fiecare seară în socotelile obsedante ale cheltuielilor de la Rinconada. Humberto s-a aşezat în faţa maşinii. Şi-a aranjat lampa. Ştia exact ce voia să scrie. Făcuse planul întregii structuri, până la ultimul detaliu, dezvoltase toate personajele, toate situaţiile, toate întâmplările complexe, inclusiv paragraful iniţial, cu ultima lui virgulă răsunându-i în minte, paragraful-trambulină de la a cărui înălţime se va prăvăli cascada tuturor lucrurilor închise în el, gata de atâta timp să sară.

Când don Jerónimo de Azcoitía a întredeschis în sfârşit perdeluţele leagănului ca să-şi privească vlăstarul mult aşteptat, a vrut să-l ucidă pe loc; acel repugnant corp vânos răsucit în jurul propriei cocoaşe, acel chip tăiat de o brazdă brutală acolo unde buzele, cerul gurii şi nasul scoteau la iveală obscenitatea oaselor şi a ţesuturilor, într-o amestecătură de linii roşietice… era haosul, dezordinea, o formă diferită, dar mai înspăimântătoare decât moartea. Dar Jerónimo nu

şi-a ucis fiul. Spaima de a se vedea tatăl acestei întruchipări a haosului izbutise să interpună câteva secunde de surpriză paralizantă între primul lui impuls şi acţiune, şi don Jerónimo de Azcoitía nu a ucis. Asta ar fi însemnat să cedeze, să se cufunde în haos, să fie victima lui.

Foarte bine; această înfiorătoare batjocură însemna deci că fusese părăsit de puterile tradiţionale de la care el şi strămoşii lui primiseră atâtea favoruri drept răsplată pentru că îşi împliniseră datoria de a apăra ordinea Lor pe acest Pământ…

Nu. Pământ cu literă mică. În sfârşit. Avea totul în minte, totul. O foaie pentru original, grea, groasă, de lux, aşa era o plăcere să lucrezi. Şi hârtia asta indigo de un albastru atât de frumos. Şi foşnetul delicios al foilor pentru cópii, aşa de suav, glasuri feminine ce murmură, şoptesc… erau glasuri feminine. Şi masculine. Şi nu murmurau, ci râdeau. În hohote. Tâmpitule! Lăsase deschisă uşa de la terasă şi briza înserării, cu răcoarea ei atât de plăcută, îi aducea şuşoteala personajelor de la Rinconada. S-a ridicat s-o închidă.

În loc să închidă uşa, a ieşit pe terasă. Se întunecase. Cât timp a stat pe scaun în faţa maşinii Olivetti fără să scrie nimic? Dacă n-ar fi băut blestemata aia de duşcă de whisky i-ar fi mult mai uşor să se concentreze! Cu siguranţă că durerile de stomac nu-l vor lăsa să doarmă în noaptea asta, şi mâine se va trezi fără să poată scrie un rând. Sprijinit de balustradă, a văzut că draperiile de la apartamentul lui Emperatriz erau date la o parte. Basilio venea şi pleca, cu haină şi mănuşi albe, aducând şi ducând platouri pentru invitaţi… mâncăruri delicioase pe care li le oferea monştrilor, dar din care lui nu-i dădea. Doctorul Azula, sigur… Melisa… Rosario cu cârjele ei… Berta… Melchor… fratele Mateo cu o sutană nouă *wash-and-wear* pentru vara care începea minunat, toţi monştrii din categoria întâi conversând,

comentând, râzând în hohote de el, care nu era invitat la petrecere, fiindcă nu venea niciodată la petrecerile monştrilor, stând deoparte, unica fiinţă normală din toată Rinconada.

Poate că întotdeauna râdeau de el. Aceste râsete erau primul cerc în care era închis. Fiindcă odată cu trecerea anilor s-au adunat colonii de uriaşi şi cocoşaţi şi oameni cu capete hipertrofice şi picioare şi mâini palmate, cercuri şi cercuri concentrice în jurul primului cerc, un cerc prizonier al altora succesive, el, Humberto, în mijlocul tuturor acelor râsete ale tuturor monştrilor din toate cercurile, el în mijloc, pentru că el, nu Boy, era prizonierul, pe el, nu pe Boy voise don Jerónimo să-l închidă, toţi râdeau de el, de prizonierul sufocat în temniţa râsetelor lor, cu ferestrele astupate, geamurile vopsite în maro până la înălţimea unui om, pentru ca nimeni să nu se uite afară, grilajul, barele de fier, uşile condamnate, coridoarele în care te rătăceşti, patiourile pe care nu le recunoaşte, râsetele monştrilor care păstoresc turmele la munte, ale acromegalicilor care seamănă grâul, ale cocoşaţilor care pescuiesc în lac şi vânează în păduri, ale piticilor care marchează vitele cu fierul roşu aşteptând să dispară sau să moară monştrii din cercurile interioare ca să poată avansa, înconjurat de straturi succesive de monştri mai puţin importanţi, asta e lumea, lumea noastră care râde, această elită, noi, aleşi prizonieri ai celor ce ne invidiază şi care îl invidiem doar pe el, pe don Humberto, care nu invidiază pe nimeni, sufocat pentru că nu poate invidia pe nimeni, chiar dacă voi ştiţi că da, da, invidiez, îl invidiez pe el, pe cel care m-a inventat şi m-a lăsat aici în mijlocul acestei invidii sufocante. Cum este posibil ca Emperatriz să fie atât de câinoasă şi să facă o petrecere chiar în seara asta, când râsul ei şi al perechii concediate mai răsună încă, spărgându-i timpanele, străpungându-l? Pe Emperatriz n-o

interesau decât petrecerile. În fiecare an organiza un mare bal mascat, întotdeauna tematic: „Pagoda chinezească”, „Versailles”, „Pe vremea lui Nero”… îşi amintea de cel de anul trecut, „Curtea Miracolelor”, toţi monştrii costumaţi în cerşetori şi schilozi şi hoţi şi călugăriţe şi babe ştirbe şi vrăjitoare, chiar şi casa lui Emperatriz, decorată pentru eveniment, se transformase într-un labirint de ganguri unde nu se putea respira, de ziduri pe jumătate dărâmate, de patiouri abandonate… a fost foarte amuzant, se zice, el a văzut pregătirile, le-a dat chiar şi câteva sfaturi pentru decor: cum să simuleze pete de igrasie pe ziduri, cum să sugereze, prin câteva linii, nişte coridoare întunecoase în perspectivă pe un zid. Ce-o fi pus la cale perechea de monştri în acea jumătate de oră în care a comis greşeala de a-i lăsa în curte în timp ce el scotocea prin dulapuri după o cămaşă şi o pereche de pantaloni? Emperatriz era în stare să scuipe mult venin în jumătate de oră… şi nu încăpea îndoială nici că Emperatriz punea la cale diverse lucruri; de pildă subtilele ei intrigi ca s-o arunce pe Berta în braţele doctorului Azula, care a părăsit-o după ştiuta noapte de plăcere, şi ea, după ce-şi făcuse atâtea iluzii, a trebuit să se întoarcă la Melchor, care din fericire a primit-o bucuros, *Intermezzo* cu Ingrid Bergman şi Leslie Howard, toţi au văzut filmul în sala de proiecţie particulară a Bertei, pentru că în fond Melchor nu era decât un amărât de mecanic, pe când rolul Bertei la Rinconada era decorativ, nobil. Din fericire, după acest episod Melchor s-a înverşunat împotriva lui Emperatriz. Cine ştie dacă ranchiuna pe care i-o purta piticei nu l-a făcut să răstălmăcească ce i-a povestit perechea despre incidentul din după-masa când el a fost pus într-o situaţie foarte proastă, ca să o pună pe Emperatriz, în schimb, într-o situaţie ridicolă. Dar chiar în acest moment de speranţă, Humberto a zărit profilându-se în lumina de la fereastră silueta lui Melchor cu o cupă de

şampanie ce se ciocnea de cupa de şampanie pe care o ridica Emperatriz. Nu, Melchor povestise totul aşa cum se petrecuse. În mod sigur amândoi răspândeau o versiune exagerată, transformată în zeflemea, în comedie, a incidentului de la heleşteu, care acum se transmitea din gură în gură de la un capăt la altul al Rinconadei. L-am auzit; nu mai e orăcăitul broaştelor pe înserat, e numele meu, nefericirea mea, repetată de guri batjocoritoare, toţi aliaţi, toţi râzând de mine, şi nu reuşesc să alung aceste râsete asurzitoare nici aşezându-mă la maşina de scris ca să continui să scriu, nu, nu să continui să scriu, pentru că nu am început încă să scriu nimic, dar vă avertizez pe toţi: într-una din după-amiezele astea o să încep să scriu, ca să scap de această sufocare din cauza hohotelor în care mă întemniţează don Jerónimo.

Ce pot să fac acum este să iau ceva pentru durerea de stomac. Junghiurile astea în burtă. La stânga. Nu, nu junghiuri, o muşcătură permanentă, dinţi ascuţiţi care nu-mi dau drumul, cârlig ce mă străpunge, da, colţii aceia sângeroşi pe care îi cunosc, ştiu foarte bine ai cui sunt, nu-mi vor da drumul până nu-mi vor smulge bucăţica aceea minusculă care mă copleşeşte cu durerea ei. Whisky-ul. Blestematul de whisky. De ce l-am băut? Nu-mi place… de fapt întotdeauna am preferat vinul roşu… bineînţeles că rezultatul a fost acelaşi. Mă întind în pat. Întreaga mea operă o să explodeze în interiorul trupului meu, fiecare fragment al anatomiei mele va dobândi viaţă proprie, străină de a mea, nu va mai exista Humberto, vor exista doar aceşti monştri, tiranul care m-a închis la Rinconada ca să-l inventez, culoarea de miere a lui Inés, moartea Brígidei, sarcina isterică a lui Iris Mateluna, cuvioasa care n-a ajuns niciodată să fie cuvioasă, tatăl lui Humberto Peñaloza arătându-l pe don Jerónimo îmbrăcat pentru a merge la Clubul Hipic, şi mâna dumneavoastră binevoitoare, bună, Maică Benita,

care nu-i dă drumul şi nu-i va da drumul mâinii mele, şi atenţia cu care ascultaţi cuvintele mele de mut şi rugăciunile dumneavoastră, această Casă este Rinconada de altădată, de acum, din viitor, evadarea, crima, totul e viu în mintea mea, prisma Petei Ponce răsfrângând şi amestecând totul şi creând planuri simultane şi contradictorii, fără să ajung vreodată să aştern pe hârtie ceva, fiindcă aud mereu vocile şi râsetele care mă învăluie şi mă încătuşează, privesc lumina de la ferestrele lui Emperatriz, Basilio ducând şi aducând tăvi, poate că monştrii se pregătesc de dans, durerea mea, aici, aici, muşcătura colţilor însângeraţi care nu dau drumul minusculei lor prăzi, cârligul lui Emperatriz străpungându-mă. Mă ridic să-l sun pe doctorul Azula. Unde îl pot găsi? E urgent. Răspunde centralista: la domnişoara Emperatriz.

— Nu te încape?

— Nu vezi că nu?

— Te-ai îngrăşat la Rinconada.

— Nu-i adevărat. Am spălat bikiniul şi a intrat la apă.

— Cum să nu te fi îngrăşat, Miss Dolly, cu tot ce mâneam acolo!

— Şi ce, tu nu? De acord, m-am îngrăşat. Mai bine. Aşa o să fie mai uşor să găsesc de lucru. Sigur că va trebui să învăţ cântecele şi dansurile care sunt la modă acum, se schimbă aşa de mult, deşi mai sunt şi cele clasice, ca *Babalú*, care nu se demodează niciodată. Ar trebui să te ocupi şi tu de asta în loc să stai să te smiorcăi pentru Boy, că dacă nu, va trebui să te ţin eu şi să ştii că în circurile de azi nu se mai caută ca înainte *cea mai grasă femeie din lume*. sunt o grămadă de grase acum, se zice că noua politică e să mănânci mult, şi cu toate că nu se poate spune că arăt rău…

— Te crezi Tiny Griffith[39]!

— De-ar da Dumnezeu! Poate în zilele mele cele mai bune la Rinconada. Dar mi-e teamă că acum, când suntem daţi afară din toate pensiunile, pentru că nu plătim, o să încep să mă topesc.

Stând pe marginea patului, cu ochelarii pe nas, Miss Dolly coase nişte paiete care căzuseră de pe sutien.

— O să mai răresc paietele, ca să ajungă. De vină e Emperatriz, că nu ne-a luat apărarea. Câte nu ne-a spus în minutele alea cât don Humberto s-a dus să caute hainele, că ne promite că o să ne aducă înapoi de cum scapă de don Humberto, că mai e puţin, fiindcă el era foarte îndrăgostit de ea şi când o s-o ceară în căsătorie toată Rinconada o să rămână pe mâinile ei şi o să trimită după noi…

— Ce-o mai face copilul?

— Mi-ar părea foarte rău să pierd nunta lui don Humberto cu Emperatriz. Mi-a arătat ce toalete şi-a cumpărat. Îţi închipui ce petrecere pe cinste!

Au căscat amândoi.

— Ne culcăm?

— Trebuie s-o aşteptăm.

— Cât e ceasul?

— Unsprezece.

— Trebuie să vină dintr-un moment în altul.

Au aşteptat, foindu-se prin cămăruţa de pensiune cu tapetul dezlipit, auzind plânsetele pruncului din încăperea alăturată, până la unsprezece şi jumătate. Cineva a bătut la uşă.

— Ea e. Deschide-i.

Miss Dolly şi-a pus kimonoul ca s-o primească pe o babă deformată de ciorchini de negi care îi ascundeau trăsăturile, un monstru respingător cu mâini aspre, gura nedefinită şi ochii acoperiţi de excrescenţe solzoase. Larry a făcut lumina mai mică. Miss Dolly a poftit-o să ia loc pe unicul scaun. Ei s-au aşezat pe marginea patului şi au întrebat-o:

— Ei bine? Ce-a spus don Jerónimo?

Bătrâna a tuşit.

— Am preferat să nu mă duc să-i vorbesc. M-am gândit la altceva, care s-ar putea să dea rezultate mai bune.

— La ce?

— Să mă duc eu la Rinconada.

— Dar ce câştigăm cu asta? Sunt acolo sute, mii de monştri, se zice că şi fraţi siamezi, deşi eu nu i-am văzut niciodată, care aşteaptă să atragă atenţia ca să capete o slujbuşoară. Nu cred că dumitale, care până la urmă nu eşti decât o bolnavă, o să-ţi dea multă atenţie…

— Poate. Dar eu îl cunosc pe don Humberto foarte bine şi ştiu care-i punctul lui slab. Nici n-o să fie nevoie să mă apropii de case. Mă pot ascunde oriunde ca să fac să circule zvonurile… chestia cu heleşteul…

— Şi la ce-o să ne folosească? Acum chestia asta o ştie probabil toată lumea, fiindcă noi i-am povestit-o lui Melchor.

— De la oamenii pe care îi am la Rinconada ştiu foarte bine nu numai că don Humberto e îndrăgostit de Emperatriz, ci şi că Emperatriz e moartă după don Humberto. Dacă ajung să se căsătorească, n-o să mai fie nimeni care să-i conducă pe monştri împotriva acestei perechi sinistre, fiindcă sunt îndrăgostiţi, ştiu că fac dragoste împreună în fiecare noapte. El este veşnic nesătul. Trebuie să-i despărţim. Ea trebuie să devină duşmanca lui don Humberto. Dar Emperatriz *este* duşmanca mea, Peta! Din tumul meu îi aud râsul în fiecare noapte, mă urăşte, de ce trebuie să vii la Rinconada ca să trezeşti o ură care există deja, tu eşti cea care vrei să pui stăpânire pe mine, nu veni, nu eşti monstru, o să dau ordin să nu te lase să intri şi dacă intri să te omoare, cine o să-i ducă dorul unei babe vagaboande, bolnave, fără nume, care moare pe câmp, nimeni, să te omoare înainte să ajungi aici, nimic din toate astea nu există, dar nu mă pot gândi la altceva decât la aceşti monştri care râd de mine ca să mă subjuge

din ordinul lui don Jerónimo şi să-mi fure totul, Maică Benita, asta vor, sunt întemniţat în intrigile şi maşinaţiile pe care le urzesc eu însumi ca să mă înec, ca şi cum aş vrea să mă înec, şi nu vreau să mă înghită mâlul care nu mă lasă să mă gândesc la alte lucruri, mă sfâşie dorul de alte vremuri, când eram în stare să mă gândesc la alte lucruri, să mă uit afară, pe fereastră, lumină, vânt, chipuri, frunze, cărţi, conversaţii, totul atât de departe, înainte de Rinconada, înainte ca dumneavoastră, Maică Benita, să existaţi aici rugându-vă la patul meu, mângâindu-mi mâna, înainte de-a fi existat Jerónimo, în acea seară de vară când vrând să iau un pic de aer ca să continui să studiez textele mele de Drept mă plimbam prin galeria de la al doilea etaj al Muzeului de Antropologie în timp ce afară vara prăfoasă acoperea totul cu o mantie de plictiseală. Acasă la mine era greu să studiez. Tata, excesiv de grijuliu, turba dacă mama făcea cel mai mic zgomot cu cratiţele la bucătărie. Aşezat în faţa mea de cealaltă parte a mesei, îmi ordona cărţile şi le zăpăcea, sau potrivea lumina fără ca eu să i-o cer, sau închidea ferestrele ca să nu mă deranjeze zgomotul de pe stradă, care nu mă deranja deloc. Am fugit. Parcurile; întotdeauna mi-a fost frică de parcuri. Bisericile erau răcoroase, dar prost luminate. În schimb, în timpul săptămânii Muzeul de Antropologie era aproape gol. Un supraveghetor somnoros care părea un exemplar imperfect ce nu meritase să fie îmbălsămat moţăia într-un colţ înainte de a se descompune definitiv şi de a fi aruncat la gunoi. Galeria de la etajul al doilea e un oval mare prin care poţi merge leghe şi leghe fără să fii întrerupt de colţuri, memorând articole de lege; când îmi las ochii să fugă văd de sus, păscând în sala de la primul etaj, scheletul nemaipomenit al milodónului[40] reconstituit, pe care nu-l vizitează nimeni în timpul săptămânii şi foarte puţine persoane în zilele de sărbătoare. Era linişte, Maică Benita. Siguranţă. Să-mi pregătesc

examenele ca să trec din al doilea în al treilea an de Drept, să mă plimb fără întrerupere în jurul acestui oval, să obţin un titlu de licenţiat, prima treaptă, apoi doctoratul, ca judecător sau notar aş dobândi un chip propriu… totul era la îndemâna mea cu condiţia să umblu în jurul ovalului galeriei de la etajul al doilea. Pereţii galeriei sunt acoperiţi cu vitrine cu obiecte de argilă uscată, pietre cioplite grosolan, străchini găurite pe suporturi de lemn, ace de os, şi într-o vitrină mare ca un acvariu, înghesuite, răscolite, goale, desfăcându-se în bucăţi, în poziţie fetală, cu picioarele în sus, uscate, mumiile din Deşertul Atacama îmi zâmbesc din spatele geamului. Mă opresc să le privesc. Le cunosc. Sunt prietenele mele. În imaginea din geamul acestei vitrine chipul meu se potriveşte perfect cu chipul câtorva mumii. Zâmbetele lor sunt zâmbetul meu care se desenează în faţa morţii, pentru că voi fi un avocat aşa de mare, că nu voi avea nevoie de vechii sori ai deşertului pentru a-mi conserva trăsăturile, zâmbetele lor mă apără de orice pericol, cu excepţia pericolului de a-l vedea pe el, îmbrăcat în gri foarte deschis, în picioare în spatele meu, observând mumiile din Atacama fără ca faţa să i se potrivească perfect cu vreunul din acele zâmbete. L-am recunoscut. Mi-a vorbit. I-am răspuns. Ne-am plimbat împreună prin galeria care închide într-un oval milodonul de la primul etaj. Eu studiez Dreptul. De ce?

Atunci s-a întâmplat, Maică Benita. M-aş fi putut salva aruncându-mă la etajul de jos şi spărgându-mi capul de pardoseală. Aş fi putut fugi, m-aş fi putut travesti în araucan cu podoabele sumbre ale unui manechin pe care l-aş fi putut înlocui, dar n-am fugit. Nu înţeleg de ce i-am răspuns lui don Jerónimo; ce i-am răspuns. I-am spus: sunt scriitor. Cum am o memorie excelentă, e de-ajuns să studiez puţin. Şi în după-amiezile ploioase mă duceam la Biblioteca Naţională să

citesc, mult Nietzsche, mult Hólderlin, mult Shakespeare, mult Goethe, dar şi mult Insúa[41] şi Vargas Vila[42] şi Garcia Sanchiz[43] şi Villaespesa şi Emilio Carrere, da, pe ei, dar şi pe clasici, chiar dacă în stilul meu se observă mai mult influenţa lui Insúa decât cea a lui Goethe, toţi îmi deschideau ferestre acum zăvorâte şi asfixiante, care după răspunsul pe care i l-am dat lui don Jerónimo în acea blestemată după-amiază de vară m-au ferecat în această Casă; i-am spus că sunt scriitor. M-a întrebat cum mă numesc. M-am înroşit când i-am răspuns:

— Humberto Peñaloza.

— O să urmăresc apariţia viitoarei dumneavoastră cărţi.

— Mă bucur că vă interesează.

— Mă interesează tot ce e legat de dumneavoastră…

— Mulţumesc.

— …ca şi cum ar fi vorba de mine…

— Mulţumesc, Emperatriz.

— N-ai pentru ce, Humberto.

— Mă copleşeşti cu atenţiile…!

— Ca de pildă că îţi fac rost de ceai Lapsang-Souchong?

Şi-a coborât pleoapele. Punctişoarele argintate ale machiajului ei albastru au scânteiat, şi când a zâmbit, la comisurile botului ei de buldog s-au ivit colţii băloşi şi puternici. Corpul piticei nu mai era roşu, ca la începutul verii; pielea ei netedă, sânii ei mici, ea toată avea o culoare castanie lucitoare datorată cremelor Guerlain pe care începuse să le folosească după scena de la heleşteu. Au mai făcut câţiva paşi, foarte încet, aproape atingându-se. Acolo era un loc ferit. Acolo ar trebui s-o strângă în braţe pe pitica asta oripilantă, s-o posede, fiindcă o doreşte, da, de ce să se înşele, peste un minut o să facă dragoste cu ea, când or s-ajungă la umbră, pentru că membrul i se sculase brusc când o atinsese, şi Emperatriz, care se uita în jos, nu se

poate să nu fi observat, o doreşte pe această femeie-monstru, pe această stârpitură cu căpăţână de câine care muşcă şi nu-ţi dă drumul şi-ţi smulge bojocul, s-o strângă în braţe, s-o pătrundă cu sexul lui, s-o omoare de plăcere când o va străpunge ţipând cu sexul lui imens…

Şi-a simţit pantalonii uzi. Membrul i s-a muiat. Sprijinit cu coatele pe birou de o parte şi de alta a maşinii Olivetti, şi-a ascuns faţa în palme. Cum să evadeze? Unde? Să se anuleze. Să nu dorească şi să nu fie dorit de nimeni. Pagina din maşină, albă. Să se ducă s-o caute pe Emperatriz. S-o poarte cu vorba ca să-i cedeze.

— Emperatriz, te rog, iartă-mi înfumurarea. În fond n-am niciun merit, nu sunt decât un boem rătăcind prin amurguri în căutarea unui ideal care îmi scapă întotdeauna, pe care mâinile mele solitare nu-l vor atinge niciodată… Emperatriz… mărită-te cu mine…

Capul lui Humberto a căzut peste maşina de scris. Mâinile au dat jos lampa de birou. Corpul i-a alunecat de pe scaun şi a devenit o grămadă de dărâmături pe jos.

Picioarele mele căutau papucii. M-am înfăşurat cum am putut în halat, Emperatriz, Emperatriz, Emperatriz, să traversez gazonul până la apartamentul piticei, cel puţin să nu mor singur, deşi cine ştie dacă nu e preferabil, dar nu, e preferabil să mori în braţele unei pitice repugnante decât părăsit într-un turn cufundat în tăcere, destinat fiinţei perfecte.

Au deschis. Mulţumesc, Maică Benita, dumneavoastră sunteţi întotdeauna unde trebuie ca să mi se deschidă poarta la momentul potrivit. Toţi goi în budoarul lui Emperatriz, toţi monştrii care mă trag după ei, Melchor, Basilio, văd diformităţile lor sfidătoare de parcă nu s-ar ruşina de ele, voi staţi ascunşi aici la Rinconada, unde

ştiţi că nimeni n-o să-şi întoarcă privirea ca să se uite la voi şi să râdă, v-aţi refugiat, cercul terorii vă întemniţează, nu ieşiţi niciodată din Rinconada, aţi putea ieşi dacă aţi vrea, aveţi voie, dar nu ieşiţi, nu puteţi ieşi, aşa cum şi eu am voie să ies, dar nu pot să ies, deşi sunt normal, vedeţi că sunt normal, cum să nu vedeţi, dacă mă întindeţi pe şezlongul de moar roz al lui Emperatriz… vouă, monştrilor, vă e frică să ieşiţi, ne este frică să ieşim, ne este frică să nu fim văzuţi şi de aceea ne refugiem aici, cum să nu-i fie frică doctorului Azula să fie văzut cu tot corpul acoperit de solzi şi cu mâinile lui de pasăre răpitoare care mă pipăie, mă scormonesc, mă examinează în vreme ce Emperatriz îmi scoate halatul, rămân în pijama, îmi pune mâna pe frunte şi continuă să mă palpeze şi datorită acestui contact cu pitica nu mă mai pot stăpâni, mă slobozesc cu totul şi mă cac şi căcatul meu lichid şi fetid şi negru se scurge pătând moarul, covorul de Aubusson, *les petits meubles,* perdelele, monştrii goi îşi ascund faţa cu batiste albe, îşi astupă nasul, fug, nu mă suportă, sunt prea scârbos, doctorul Azula crede că sângerez de câteva zile, asta este foarte grav, trebuie operat, nu mă poate opera, fiindcă sunt prea slăbit, am pierdut prea mult sânge, îmi ridică pleoapa, alb, necesară analiza sângelui, ia tensiunea, aduceţi-mi instrumentarul, scade şi scade şi scade şi scade tensiunea arterială, monştrii îşi astupă nasul scârbiţi de persoana mea, dar curiozitatea îi ţintuieşte lângă mine, îşi acoperă faţa cu batista pentru că mă cac în continuare, transfuzie de sânge, zice Azula, nu pot să mă tem de nimic în mâinile doctorului Azula. Cine vrea să doneze sânge pentru Humberto, eu, eu, eu, toţi vor să doneze sângele lor monstruos, ca şi cum ar vrea să scape de el, s-au îmbrăcat în alb ca să ascundă faptul că i-am surprins în timpul unei orgii, goi, dar îmbrăcaţi în alb, travestiţi în asistente cu şorţuri şi măşti care nu le ascund monstruozităţile,

tu eşti Melisa, te recunosc după ochelarii fumurii, tu Basilio, cum să te confund, şi tu Emperatriz şi tu Azula şi tu Mateo şi chiar şi telefonista cu urechi ca aripile de liliac şi-a abandonat postul ca să se îmbrace tot în alb şi să vadă ce este de văzut, membri ai unui ordin misterios, călugări cu dominouri albe pentru un bal fantastic unde masca nu este obligatorie, pentru că fiecare o are pe a lui proprie, şi monştrii îmbrăcaţi cu dominouri albe şi măşti fantastice umblă cu termometre, sonde, seringi, clistire şi raze X, un flacon cu ser se goleşte încet de la înălţime în interiorul meu. Un flacon roşu îmi umple vena de la celălalt braţ cu sânge de monstru şi simt cum sângele plin de forţă al lui Basilio se scurge în mine şi cum braţele mele cresc şi mi se alungeşte mandibula, transformându-mă în monstru, sângele Bertei îmi paralizează picioarele, pe care le voi putea târî doar în chip decorativ ca pe o coadă de şopârlă, şi cu monstruozităţile lor specifice şi individuale anulate de dominourile albe nu mai disting cine e fiecare, nu contează, fiindcă disting sângele care pătrunde în mine ca şi cum ar avea gusturi diferite pe care le recunosc, sângele lui Emperatriz mă micşorează, cel al lui Boy îmi scoate o cocoaşă, cel al lui Melchor mă umple de bube roşii formând un fel de marmură când se amestecă în albul sângelui de la Melisa, mi-am pierdut forma, nu am limite definite, sunt fluctuant, schimbător, ca şi cum m-ar vedea cineva printr-o apă în mişcare ce mă deformează până când eu nu mai sunt eu, acest vag crepuscul de conştiinţă populat cu figuri albe care vin şi mă înţeapă în venă, câte globule roşii, aproape nu mai are, mă injectează, asta ca să nu te doară, dar nu mă doare, voi inventaţi boala asta, de ce vreţi să mă convingeţi că sunt grav bolnav, dacă nu mă doare nimic, vin şi-mi iau temperatura, vin şi-mi iau tensiunea, dau din cap, e grav, nu e în ordine, pierde prea mult sânge, trebuie să-i mai punem o unitate de sânge, de la cine, stai, încerc să

descifrez ce conţine acest sânge, ce monstruozitate a altuia se va încorpora în fiinţa mea, ce sânge opulent se va adăuga sângelui meu insignifiant, a cui este această căldură necunoscută care mă pătrunde picătură cu picătură cu intenţia de a-mi salva viaţa. Dar pentru ce să mă salveze? Ce intenţii perverse au aceşti monştri costumaţi cu galantele lor dominouri din veacul al optsprezecelea din care ies la iveală doar măştile fantastice? Cineva şopteşte: „Nu mai iese de-aici.” Lăsaţi-mă să ies, nu vreau să mor asfixiat între aceşti pereţi de chirpici care se cojesc, voi nu sunteţi decât pete de igrasie pe ziduri, lăsaţi-mă să ies! Cel puţin să trec pragul imperceptibil care separă penumbra de întuneric. Nici nu mi-aş da seama. Sunt la hotar. Dar nu, nu mă lasă să trec în întunericul unde nu mai există nicio frământare, vor să mă ţină în partea asta, în penumbra în care obiectele nu au contur şi lucrurile de-abia se deplasează, telefonista insistă să-mi dea sângele ei, pe care nu îl vreau, îmi apăs urechile, le turtesc ca să nu crească, îmi zgârii cartilagiul, nu sângerează, păi sigur, dacă nu am, urechile cresc fără voia mea, fără lob, ca nişte umbrele mari care aud tot, vor să mă salveze cu sângele meu, ard cu sângele roşu al lui Melchor, mă dizolv în gheaţa sângelui Melisei, nu vă mai jucaţi cu mine, e un joc, nu negaţi, lăsaţi-mă să trec pragul, dincolo nu se mişcă nimic, nu se vede nimic, să mor în pace, nu mă mai înţepaţi. Doctore Azula, nu, nu pot să suport sonda asta pe care mi-o bagi prin nas până în stomac, seringa asta care extrage litri întregi din sângele meu, al lui Humberto Peñaloza când era Humberto Peñaloza, sânge de dinainte să-mi introduci sânge de monstru în vene, când eu eram eu, nu un fenomen fluctuant, Crisóforo Azula mă urăşte şi e gelos pe mine fiindcă ştie că Emperatriz e îndrăgostită de mine, îmi fură sânge ca să-l înlocuiască acum cu sângele monştrilor, pe care eu nu îl vreau, mă ţin legat în acest pat în timp ce

dincolo de uşa camerei mele monştrii zgomotoşi aşteaptă sângele meu îmbătrânit, dar cel puţin sânge normal, pe care ei îl beau, nu şi-l injectează, cer strigând sângele meu, mai mult sânge de-al lui Humberto Peñaloza, mai mult sânge de-al lui Humberto Peñaloza, aud zgomotul mulţimii însetate ce se îngrămădeşte la uşa mea, eu nu pot să mă mişc, pentru că m-au imobilizat cu sondele astea care dor, cu vizitele constante ale monştrilor costumaţi cu dominourile lor şi cu măştile galante pe care şi le schimbă între ei, mă întreabă cum mă simt, foarte îngrijoraţi îmi spun să nu-mi fac griji, că totul o să se rezolve, că sunt chestiuni de rutină, nu, n-a întrebat nimeni cum mă simt, medicii ăştia şi asistentele spun că nu ştiu cum mă numesc, mă întreabă, aduc fişe ca să le completeze cu date pe care le ştiu pe dinafară, dar zic că nu, zic că m-au găsit într-o băltoacă de căcat sângeriu şi că de unde să ştie cum mă numesc, îmi răpesc identitatea, până şi pe asta mi-o fură, Humberto Peñaloza, Humberto Peñaloza, Humberto Peñaloza, le strig numele meu, dar vocea mea nu se aude, şi clatină din cap compătimindu-mă, săracul, sărăcuţul de el, şi pun deoparte fişele pe care au refuzat să-mi scrie numele. Maică Benita, îşi bat joc de mine fiindcă îşi dau seama că sunt atât de slăbit, că am uitat până şi cum mă cheamă, sunt incapabil să mă identific, ajutaţi-mă dumneavoastră, că sunteţi miloasă şi cucernică, deşi nu vreau să ştiu cine sunt, pe lângă faptul că nu mai sunt cine am fost, dacă vreodată am fost cineva, nu plecaţi, Maică Benita, nu-mi daţi drumul la mână, nu mă lăsaţi să mor singur, nu ştiu cum v-au lăsat să intraţi aici. Nu. Plecaţi. Dumneavoastră nu sunteţi Maica Benita. Sunteţi doar cineva care s-a deghizat în Maica Benita. Plecaţi. Aici nu sunt un necunoscut, pot s-o chem pe Emperatriz când am chef, ea mă iubeşte, nu ca Maica Benita, mă şi doreşte şi mă iubeşte şi vrea să se mărite cu mine şi eu i-am promis că o să mă însor cu ea, pentru că şi eu o

iubesc, pot s-o chem să vină să stea lângă patul meu şi să-mi şteargă sudoarea de pe frunte cu un tampon de vată parfumată şi să mă ia de mână şi să mă mângâie dulce spunându-mi să nu fiu îngrijorat, să nu mă tem, că ea mă veghează, că toţi monştrii de la Rinconada sunt dezolaţi de tragedia mea şi donează litri întregi de sânge, grăsane uriaşe, lungani, fraţi siamezi, acromegalici, cocoşaţi, albinoase, pitici de toate soiurile imaginabile, tot acest sânge curge acum prin venele mele în timp ce doctorul Azula îmi extrage încontinuu vechiul meu sânge mizerabil prin sonda pe care mi-a băgat-o prin nas, şi îmi spune să nu-mi fie frică, e bine, e sânge îmbătrânit, îţi curăţăm stomacul, dar eu ştiu că nu e aşa. E un furt. Ştiu că sângele meu e bun.

E negru doar fiindcă este concentrat, şi îl vor păstra în flacoane etichetate cu un nume pe care ei îl ştiu, dar care mie mi s-a şters din memorie, Maică Benita, sunt această colecţie de monştri care mi-au transferat nişte diformităţi ca să pună mâna pe sângele meu insignifiant.

17

După ce că sunt mut, nici nu aud? Şi mai sunt şi aproape orb, pentru că de-abia disting formele şi reverberaţiile albe care pot fi în mod confuz scaune, dulapuri, chiuvete, personaje, draperii ce apar şi dispar şi îşi schimbă locul şi se ascund şi se sting şi se plimbă fără să dea explicaţii şi apoi, la jumătatea plimbării, mor, se şterg? Nu le aud paşii. Niciun zgomot. Totul făcut din vată şi tifon, şi vata nu are contur, e moale, poţi s-o scarmeni, pot să-mi bag degetele în această formă de vată care este o persoană, medic, asistentă, ce-o fi, sau să strâng în braţe acest balot de vată difuză atârnat pe perete, care simulează lumina dizolvantă. Şi eu sunt de vată. Cu mâinile îmi pipăi corpul. Nu-i simt forma, nici consistenţa, fiindcă este de vată şi degetele mele sunt de vată şi vata nu se poate examina, nici simţi, nici recunoaşte, poate doar să fie moale în continuare, moale, uneori conturul unui chip binevoitor care se apleacă asupra mea, masca deschide gura ca să spună ceva ce nu aud, şi materia albă, moale înghite din nou acea schiţă de persoană care se apropie de patul meu, pentru că sunt într-un pat, singurul lucru care nu este de vată sunt cele patru bare albe de fier la picioarele patului, unde atârnă fişa cu numele meu, pe care medicul o ia ca s-o citească, o comentează cu asistenta albă. Îmi cufund capul în vata pernei.

— O să adoarmă.

— Mai bine.

— Aşa n-o să simtă nimic.

Ce nu trebuie să simt? Se apropie alte asistente, feţele acoperite cu măşti de tifon, acum nu pot să le văd nici măştile, şuşotesc, îmi netezesc cearşafurile, mişcă punga cu sânge din depărtare, aproape de tavanul alb, consultă fişa, îmi pun termometrul în gură, şuşotesc, surâd, surâd prea mult, fără să aibă motive să surâdă, şi una mă bate uşor pe mână, ca pe un copil foarte cuminte:

— Hai, dormiţi.

Asta vor. Dar n-o să adorm. Sângele acela care se scurge prin tub până la vena mea îmi permite să mă agăţ de ceva negru, roşu, ca să rezist împotriva acestui vis alb care mă învăluie, şi să ascult astfel fragmente din dialogul acelor fiinţe mascate care şuşotesc că don Jerónimo a trimis vorbă să nu se precupeţească banii şi eforturile ca să fiu operat şi îngrijit, că mi-au extirpat optzeci la sută şi mi-au lăsat douăzeci şi că am fost foarte grav, aproape să mor.

Mâinile care scot aşternuturile de pe patul meu, mă obligă să stau pe o parte şi îmi dau jos pantalonii aspri de pijama sunt dintr-odată aspre şi aspru acul duşmănos care mă înţeapă şi aspru lichidul care pătrunde în fesă şi aspră şi dură veghea mea ce abia atinge somnul. Stă jos lângă patul meu aranjând cu un zgomot insuportabil seringi şi ace în rinichiul de tablă albă smălţuită cu margine albastră subţire. De ce nu o face cu mai multă grijă şi în linişte, dacă don Jerónimo a ordonat să fiu îngrijit bine? Mă uit la ea ca şi când aş vrea să-i spun asta, dar tac, fiindcă o recunosc. E ea. În ciuda măştii albe, înălţată pe coturni, ascunsă de tocă, este ea, supraveghindu-mă, ea mişcă punga de sânge şi deschide robinetul puţin, mai mult, mai mult, mai mult, şi iau foc, mă fac roşu, ard şi nu pot suporta căldura şi focul şi durerea tuturor rănilor mele, pentru că am răni care mă dor nu ştiu unde, dar care mă vor omorî de durere, fiindcă sângele ăsta care iese din flacon

iese brusc, mă încălzeşte, tot, roşu tot, sfâşiat de gheare, sfârtecat de colţi, tăiat în bucăţi pe o masă de operaţii, cuţitul extirpându-mi trei sferturi, arsura care cauterizează, sângele care ţâşneşte, şi eu îl absorb, eu însutit şi roşu şi durerea însutită şi roşie, eu sfâşiat de unghii şi cuţite şi dinţi… sângele se scurge prea repede, trebuie închis un pic, mai mult şi încep să mă răcoresc, să mă răcesc, să îngheţ, sunt un bloc de gheaţă care picură şi picură, îmi picură nasul şi îmi picură mâinile şi picioarele, un bloc de gheaţă care se topeşte, şi nu rămâne nimic. Şi sosesc asistente care mă dezvelesc, vorbesc fără teama că mă deranjează, mă dezbracă toate cu o expresie scârbită pentru că sunt murdar şi pe măsură ce trec orele put tot mai tare şi sunt tot mai murdar şi lor le e scârbă să mă spele, deşi sunt obişnuite cu asemenea lucruri, eu sunt cel care le produce silă, pijamaua curată pe care mi-o pun este grosolană, au ales-o pe cea mai veche şi mai cârpită, patru asistente mă saltă ca să-mi schimbe cearşaful de dedesubt în timp ce vorbesc cu glas tare despre Pedro

Pérez, care şi-a cumpărat maşină şi s-a dus să se plimbe cu Fernando Fernández, care a fost dat afară din slujbă fiindcă a întârziat, dar i-a spus lui Gonzalo González că nu aveau dreptul s-o facă, şi o strigă pe altă asistentă, care râde de cealaltă parte a uşii mele, să ceară la farmacie alt flacon de ser, nu mai sunt tăcute, nu mă mai respectă, nu mă tratează ca pe un bolnav recomandat de don Jerónimo, ci ca pe prizonierul lor, eu cred că râd de mine fiindcă ştiu că mi s-a extirpat optzeci la sută şi nu poţi să respecţi pe nimeni căruia i s-a extirpat optzeci la sută… apă, apă, cred că spun apă, apă, dar probabil că am spus altceva, pentru că dau din cap refuzându-mă şi nu se poate să nu-i dai cuiva un pahar cu apă, chiar dacă i s-a extirpat optzeci la sută. Ceva foarte concret le-a mobilizat pe toate asistentele împotriva mea, mă vor face să

sufăr, de-asta sunt aici, cele patru bare de fier de la picioarele patului nu sunt barele de fier de la picioarele patului, ci barele de fier de la fereastră, sunt prizonier în această cameră unde toate asistentele şi toţi medicii mă urăsc, dovada este că nu-mi dau să mănânc şi să beau, ceea ce nu i se poate refuza nimănui, şi sub măştile lor de tifon strâmbă din nas din cauza mirosului fetid pe care îl eman. Chiar dacă n-aş mirosi urât, le este scârbă de mine, pentru că eu sunt eu, care în sfârşit am căzut în mâinile lui don Jerónimo, complotul s-a urzit şi s-a organizat şi eu am crezut tot, am căzut în cursă, am muşcat nada, de mult timp a pus el la cale tot ce s-a terminat aşa: legat de un pat într-o celulă cu bare de fier, drogat, incapabil să mă mişc, conectat la sonde şi tuburi de cauciuc ce îmi intră pe nas, şi sânge de monstru de care am nevoie ca să nu-mi pierd cunoştinţa, prizonier în această odăiţă albă, în faţa acestei ferestre prin care văd o stradă, nişte case, o benzinărie, un trecător pe trotuarul din faţă, un mecanic cu salopetă albastră care se lasă pe vine ca să verifice presiunea cauciucurilor unei maşini, prima maşină din dimineaţa asta, fiindcă este foarte devreme şi asistentele din noua tură m-au trezit cu râsetele lor pe culoar, cu telefoanele lor, da, don Jerónimo, de-abia s-a trezit, tocmai i-am făcut o altă injecţie, n-o să se-ntâmple nimic, nu vă îngrijoraţi, lăsaţi-l în grija noastră, toate planurile dumneavoastră pe care le-aţi elaborat cu atâta sârguinţă timp de atâţia ani se vor realiza, el este de vină, trebuie să plătească urmările îndrăznelii sale din acea după-amiază la Muzeul de Antropologie, când v-a spus că e cineva, scriitor, foarte bine atunci, să scrie, dar nu scrie nimic, povesteşte despre ce va scrie, o biografie a dumneavoastră, o biografie a sfintei familii, un roman, un eseu filosofic, în fiecare zi spune altceva sau acelaşi lucru într-o formă diferită, nu se decide, nu poate să înceapă, de câte ori se aşază în faţa maşinii de scris rămâne doar cu

pagina albă aşezată în Olivetti, şi dacă vă amintiţi, don Jerónimo, îndrăznim să insistăm că acest individ nu v-a spus că *vrea să ajungă scriitor*, ceea ce la un tânăr ca el la vremea aceea ar fi fost emoţionant şi de înţeles, ci v-a spus că *este* scriitor, ca şi cum te-ai naşte scriitor, sigur că voi care sunteţi asistente şi trebuie să faceţi nişte cursuri grele şi costisitoare ca să ajungeţi să fiţi asta nu puteţi înţelege că atunci când am spus că sunt scriitor nu minţeam, *eram* scriitor, când am simţit că figura lui este mai demnă de ficţiune decât de realitate. Mi-am luat un angajament. Am spus cu glas tare ceea ce nu spusesem nimănui niciodată:

— Sunt scriitor.

Mi-am luat acest angajament faţă de dumneavoastră, don Jerónimo. Nu ne mai puteam despărţi, m-am legat de Rinconada, de Inés, de Peta, de dumneavoastră, de Casă, de Maica Benita, de figurile albe de la balul pe care l-a dat Emperatriz acum câţiva ani cu tema „La Spital". Acest mandat a înlocuit debila exigenţă a tatălui meu, doctor în Drept, fiule, asta merită să fii, dacă ajungi asta o să fii cineva, şi eu nu îi povesteam nimic tatălui meu şi aproape că nu îmi mărturiseam nici mie însumi că noaptea scriam versuri, veghezi ca nimeni să nu bănuiască asta în casele noastre mereu diferite, mereu la fel, mereu mici, cu un balcon unde sora mea se aşeza să-şi ţească visul de a avea un pian acoperit cu o mantilă de Manila. Uneori îi spuneam lui taică-meu seara:

— Trebuie să mă duc la o şedinţă de partid.

El îmi făcea nodul la cravată. Când ajungeam la colţ îmi scoteam cravata. Mă duceam la barul Hércules şi mă aşezam la masa din colţ ca să-mi continui cartea. Rosita îmi aducea un sendviş şi un pahar de vin roşu:

— Dacă nu aveţi bani acum, plătiţi altădată.

Eu o aşteptam până se închidea. O conduceam acasă; mă numesc Zoila Blanca Rosa López Amagada, mi-a spus, îmbujorându-se când şi-a dat

seama că mi s-a părut caraghios ce a spus, dar zâmbetul meu a fost scurt, învins de duioşie când mi-a mărturisit că atunci când s-a născut, după patru băieţi chipeşi, tatăl ei a văzut-o aşa de frumoasă, aşa de albă, aşa de trandafirie, că în faţa cristelniţei i-a pus acest nume: Zoila Blanca Rosa. Eu o mângâiam pe dosul braţelor, un pic de trandafir trandafiriu, şi îi dădeam fularul meu, pentru că era toamnă şi cădeau frunzele platanilor, şi brusc totul devenea grav, de o seriozitate emoţionantă, deşi îşi dădea seama că era ridicol să se numească Zoila Blanca Rosa. Da, ridicol, dar serios; această ridiculizare făcea parte din mine, nu aveam nevoie de salturi, nici de punţi ca să-mi dau seama că făceau parte din mine noii mei colegi de la universitate, acei poeţi ftiziei care se întâlneau la barul Hércules, cu pantofii uzi stropiţi de rumeguşul de pe jos, jucând domino cu câte o şapcă roşie de la gara vecină, unii anarhişti, alţii decadenţi, toţi săraci, adio texte, eu le vândusem pe-ale mele ca să cumpăr ţigări, nici vorbă de partide tradiţionale, nici de cravate, nici de nume de familie decorative, prietenii mei prost bărbieriţi nu se duceau aproape niciodată la ore, se strângeau la Hércules mai cu seamă ca să râdă de profesori, ca să desfacă un pachet pe care vreo mamă ţărancă plină de dor îl trimisese din sud pentru că tăiaseră porcul ca să mănânce băiatul sângerete şi ruladă de carne şi jambon cu prietenii lui, erau aşa de puţini banii pe care îi puteau trimite pentru studii, încât măcar cutia aceea mirosind a duşcă şi coriandru o să-l ajute să rabde frigul iernii, cafea ca să stea treaz, cu nervii încordaţi, prieteni, colegi, puţind a vinul băut cu şalurile înfăşurate în jurul gâtului, pentru că era frig la Hércules şi în pensiunile unde locuiau şi pe străzile pe care le băteau pe jos, leoarcă de ploaie, talpa uzată a unui pantof, o gaură astupată pe dinăuntru cu un carton, dar pe jos, fiindcă trebuie economisiţi cenţii de la biletul de tramvai pentru paharul de vin roşu la care îl

inviţi pe un prieten, să vinzi manualele, să-ţi amanetezi ceasul, ce câştigi cu scrisul, Humberto, dacă n-ai un peso ca să publici, şi ca să te publice un editor îţi trebuie pile, un nume, şi tu nu ai un nume, lipsă de chef de studiu şi de Nietzsche, de care nici nu mai vorbim, pentru că astea sunt chestii pentru burghezii din primul şi al doilea an şi pentru fanţii de bani gata cu ghetre din piele de căprioară. Luis tuşeşte, tuşeşte chiar prea mult şi e dus undeva şi nu se mai ştie niciodată nimic de el.

— Probabil că a murit.

— Ce noroc, să mori tânăr.

— Mai invită-mă la un pahar, Rosita. Luni îţi plătesc.

— Şi-atunci cum o să publici, Humberto?

Cu subscripţii, bineînţeles. Am vorbit cu tipografia. Era de ajuns un avans. Pe urmă, pe măsură ce se vor vinde exemplarele urma să plătesc restul, dar avansul trebuia plătit. Atunci v-am scris dumneavoastră, amintindu-vă de întâlnirea noastră de la Muzeul de Antropologie, oferindu-vă cartea mea scrisă, dar nepublicată încă, fiindcă nu aveam bani pentru avans. La post-restant la poştă am găsit după câteva zile scrisoarea dumneavoastră deosebit de cordială împreună cu un cec care acoperea nu imul, ci o sută de exemplare din tirajul de cinci sute. M-am dus cu manuscrisul şi cu banii la tipografie.

Şi când a apărut pentru prima dată numele meu pe care nu mi-l mai amintesc, deşi ştiu că este scris pe fişa mea de la picioarele patului, pe care o consultă uneori dominourile albe clătinând din cap, şi pe care dumneavoastră nu-l ştiţi, Maică Benita, fiindcă pentru dumneavoastră eu nu sunt decât Mutulică cel ce mătură şi face curat şi primeşte bacşişuri şi repară ţevile şi astupă ferestrele, tatăl meu a plâns de mândrie. „Un incipient talent care abia îndrăzneşte să iasă din starea sa larvară, dar promite să dea roade de o elevată sensibilitate artistică, de un rafinat

sentiment frizând caracterul maladiv, care se desfată cu luxul imaginilor uneori decadente, dar un nume ce nu trebuie uitat, pentru că, deşi nou, şi-a lăsat amprenta deja, instalându-se prin delicateţea sensibilităţii sale artistice în literatura noastră: Humberto Peñaloza." Aşa mă numesc, Măicuţă, Humberto Peñaloza. Ştiam că n-o să-mi uit definitiv numele, că nimeni nu o să mi-l fure, că de ce să vrea un nume aşa de urât asistentele astea îmbrăcate în alb, figurile astea de vată. Tata nu ştia… cum să ghicească aceste înclinaţii ale mele, de ce i le-am ascuns, el m-ar fi înţeles, profesiunea literelor poate, şi ea, să-i ducă departe pe oameni. Numele meu scris aşa, cu litere mari la începutul articolului din pagina literară de duminică a celui mai important ziar conferea un nume familiei, să-l citească, acolo, în acel articol de ziar apărea foarte clar, Humberto Peñaloza, care este şi numele lui, şi cerându-i o foarfecă mamei a înfipt-o cu cruzime în hârtie ca să taie articolul. I-am spus că dumneavoastră, don Jerónimo, aţi fost cel care a făcut o subscripţie atât de mărinimoasă pentru o sută de exemplare din primul tiraj ca să-mi poată apărea cărţulia de o sută optzeci de pagini, cu un cotor urât de culoare verzuie.

— Don Jerónimo de Azcoitía! Cum dracului l-ai cunoscut?

— Asta-i treaba mea.

M-a privit nedumerit şi-apoi m-a întrebat:

— I-ai făcut o vizită ca să-i mulţumeşti?

— Nu.

— Asta-i culmea. Îmbracă-te imediat… pune-ţi costumul închis la culoare, cea mai bună cămaşă… dacă nu e călcată, să ţi-o calce maică-ta. Te duci la el. Cum poţi să fii aşa de nepoliticos? Un fiu al meu, care poartă numele meu…

Îndrăznea pentru prima dată să vorbească de numele lui.

— …care poartă numele meu să se comporte ca un sărăntoc nerecunoscător…

I-am strigat mor de dureri de stomac de când m-ai înţepat cu foarfeca să-mi furi triumful. Toanta de soră-mea să nu mai lipească în album tăieturile din ziar cu articolele în care sunt menţionat, împodobind chenarul fiecărui articol cu ghirlande de flori şi porumbei, dă-mi înapoi albumul ăla să-i dau foc, dacă vrei să ştii adevărul, nu mai fac parte din partid, mă îmbăt aproape în fiecare noapte prin cârciumi cu prietenii care se bucură cu adevărat de triumful meu care nu este un triumf, ci doar un mic succes, şi ei ştiu asta şi îl apreciază în mod corect, nici mai mult, nici mai puţin decât ceea ce este, nu mă mai duc la facultate, n-am de gând să fiu avocat, nici notar, nu vreau să fiu nimic, lăsaţi-mă în pace, nu-mi furaţi puţinul pe care îl am numai al meu, cartea mea… n-o să ai zestre la nuntă, fata mea, îi spunea soră-mii, dar soţul tău se va mândri cu ceea ce îi poţi dărui: albumul cu tăieturi din ziar care repetă şi repetă că fratele tău există, că este cineva, că are un nume.

— Nu-mi poţi face numele de ruşine.

— De când ai dumneata un nume?

Am ieşit trântind uşa şi nu m-am mai întors niciodată. În seara când aţi apărut la barul Hércules să mă căutaţi, don Jerónimo, trăiam de câteva luni cu Rosita într-o odăiţă puţind a clor deasupra unei spălătorii. Cu corpul ei proaspăt şi minion, dar întotdeauna ocrotitor, înşurubat noaptea într-al meu, tata şi exigenţele lui au devenit inconsistente, până ce durerile de stomac au dispărut. Ea nu mă întreba ce scriu. Nici şepcile roşii de la gara vecină, cu care jucam domino. Colegii mei de la universitate s-au răspândit pe la alte întruniri în alte baruri, dar eu am rămas în ăsta, îmi plăcea fiindcă Rosita îmi zâmbea din spatele aparatului de făcut cafea… nu le duceam dorul, poetul ftizie a murit cum trebuia să moară, într-o cocioabă, Manolo a obţinut un post la Casa Funcţionarilor Particulari, subaltern, bătrâne, ce să fac, m-am săturat să-mi fie foame şi maică-mea să-

mi zică nu avem nimic, nimic, nimic, Nicanor s-a întors în provincia lui ploioasă ca să se însoare cu logodnica din copilărie acceptată de părinţii lui fiindcă avea pământul lângă pământurile lor, bucăţi minuscule de pământ care dacă se unesc poate că… dar Nicanor nu ne vorbise niciodată de această logodnică secretă, şi eu jucam domino liniştit când v-am văzut apărând în uşă. Aţi înaintat până la tejghea ca s-o întrebaţi pe Rosita dacă sunt acolo. M-ai arătat cu degetul tău inocent acolo, în fundul sălii, lângă godinul care dădea foarte puţină căldură, şi dumneavoastră m-aţi privit peste grămada de clienţi puturoşi în lumina gălbuie, tu, Rosita, m-ai arătat ca să mă predai lui don Jerónimo, legat de mâini şi de picioare, incapabil să mă opun. Am simţit durerea aici, într-un loc care acum e acoperit de straturi de vată şi tifon şi leucoplast, şi a crescut şi a devenit tot mai acută şi mai acută în vreme ce dumneavoastră vă apropiaţi de mine printre mesele pline. Cu coatele sprijinite pe marmura mesei de-o parte şi de alta a pieselor de domino, încercam să mă concentrez asupra următoarei mutări, dar mişcarea foarfecii mi-a tăiat respiraţia, dumneavoastră în spatele meu, tăcut… cum aţi aflat unde eram, poate aţi fost acasă la taică-meu, poate taică-meu cel linguşitor şi servil v-a invitat în salonaşul nostru emoţionant, masa şchioapă, milieul brodat de soră-mea, poate v-a arătat albumul, prezentându-v-o pe mama discretă, neîncrezătoare, ironică pe ascuns…

— Blochez treiul.

Mâna lui don Jerónimo a pus piesa. M-am ridicat ca să-l înfrunt:

— Ce te bagi măi, filfizon de căcat?

Dumneavoastră aţi râs. Nu, la început doar aţi surâs.

— Nu mă recunoşti?

Lumea de la celelalte mese a început să vorbească mai încet. Proprietarul şi Rosita ne

priveau prin fum şi printre mezelurile atârnate de tavan. Cineva a şoptit:

— Iese cu caft.

De-abia atunci dumneavoastră aţi râs cu-adevărat, spunând:

— Nu, nu iese cu caft.

Şi făcând stânga-mprejur aţi plecat printre mese. Adversarul meu, care observase ce se întâmplă în spatele meu, mi-a spus că fantele se oprise un minut înainte de a ieşi, ca să scrie ceva şi să-i dea biletul Rositei. Am câştigat partida.

— Mă cam duc.

— Aşa de devreme în seara asta?

— Revanşa mâine.

Eu ştiam deja că nu va exista un mâine. Mi-am înfăşurat fularul în jurul gâtului. M-am apropiat de tejghea ca să-i spun Rositei:

— Plec.

— Unde…?

— Nu mă simt bine, stomacul…

Dădeam să ies când m-a strigat.

— Ascultă.

— Ce-i?

— Filfizonul te aşteaptă mâine la zece acasă la el.

Cartea de vizită cu adresa lui. Am rupt-o.

— Să se ducă-n mă-sa.

Bineînţeles că nu aveam nevoie de adresa lui, cunoşteam faţada galbenă a casei de vizavi de copacii din parc, aşa că gestul de a rupe cartea de vizită a fost doar un gest fără valoare, pentru ca Rosita să-şi dea seama că din noaptea aceea eu nu voi mai dormi lipit de trupul ei.

18

Totul, de la început, de la Hércules, nu, de mai înainte, din acea după-amiază de la Muzeul de Antropologie sau şi mai dinainte încă, atunci când mănuşa lui mi-a atins braţul pe stradă, totul a fost plănuit cu multă grijă, pas cu pas, cu infinită răbdare, zăvorându-mă în încredere când am intrat în serviciul lui, făcându-mă martor al iubirii lui ca să mă întemniţeze, Inés, momeala ca să muşc cârligul, supremaţia în lumea monştrilor, unde eu trebuia să-l încarnez pe el cu carnea mea mizerabilă şi să fiu tatăl fiului său, ispita finală, cârligul cel mai fin, l-am muşcat, cârligul m-a străpuns şi nu am mai putut scăpa, legat de un pat care ba arde, ba îngheaţă, injecţie după injecţie care nu mă lasă să mă gândesc, fiindcă nu negaţi că nu e ăsta scopul lor, să-mi răpească lumina şi să mă cufunde în această penumbră care nu este nici viaţă, nici moarte, unitate de sânge după unitate de sânge care mă împiedică să mor, dar nici nu mă lasă să adun firimiturile împrăştiate rămase în conştiinţa mea, de ce, don Jerónimo, de ce, nu pentru a mă transforma în *imbunche,* aşa cum mă vor bătrânicile de treabă între care trăiesc, pentru că asta ar fi pacea totală, cusut tot în loc să fiu tăiat tot, în bucăţi exacte, de cuţitul doctorului Azula, cusut ascultând paşii lor şovăitori afară, nu, ele nu vor să mă ciopârţească, ele vin să mă coasă pentru că sunt bune, le văd pe fereastră plimbându-se pe stradă, aşteptându-mă la colţul de la benzinărie,

parcă ar fi Dora cea care îmi zâmbeşte de la fereastra din faţă, de ce nu le lăsaţi să intre să mă vadă, toate spitalele au ore de vizită, dar ăsta nu, pentru că nu este spital, ci puşcăria albă, şi de-asta bătrânicile de treabă printre care mă număr şi eu mă aşteaptă în pătratul ferestrei mele ca să-mi aducă linişte, să mă ia, să mă facă pachet ca să nu-mi fie frig, de-asta au adus sacii pe care i-au pregătit, nu vor nimic de la mine, au răbdare, aşteaptă fără grabă, fiindcă timpul bătrânelor este nesfârşit, se înlocuiesc unele pe altele, nu, nu ne grăbim, putem aştepta să se golească punga cu sânge în vena bietului Mutulică.

Afară e frig. Suflă un vânt îngheţat pe care ştiu că n-o să-l mai simt vreodată, aşa cum n-o să mai simt apa în gură, fiindcă nu vor să-mi dea să beau, de parcă apa i-ar face rău cuiva… nu văd să bată vântul, nu există steaguri, nici stindarde, nici copaci, nici nu disting hainele trecătorilor, de fapt se pare că nu există trecători, nici maşini, nimic nu se mişcă în acest peisaj citadin în care ghiceşti frigul iernii. Mă vor ţine veşnic în această seară prea caldă.

Închid ochii ca să alung nostalgia dezolantă a străzii. În spatele pleoapelor se proiectează convingerea: *Vor să te ţină aici în viaţă fără să te mai lase să ieşi vreodată, ca să-ţi fure toate organele, ai văzut, îţi scot optzeci la sută din ele…* E clar! Asta vor face. Asta fac. Deschid ochii; în dreptunghiul ferestrei nu s-a mişcat nimic. Încerc să mă ridic în capul oaselor. Nu pot. Cine ştie de cât timp mă ţin legat în patul ăsta, cufundat în acest crepuscul? E clar! Au început cu înlocuirea sângelui; l-am văzut cu ochii mei pe doctorul Azula scoţând seringă după seringă de sânge din stomacul meu şi dându-le mulţimii zgomotoase care aşteaptă sângele meu sănătos şi se potoleşte pentru câteva clipe cu el. Se pregătesc să continue cu restul; îmi vor extirpa organele sănătoase ca să le pună monştrilor în locul organelor lor

defectuoase, aseară am simţit cum ferăstrăul îmi tăia picioarele, cum au trasat un cerc roşu în jurul gleznei piciorului meu drept şi apoi al celui stâng. Şi azi-dimineaţă m-am trezit cu nişte picioare enorme, cu membrane galbene între degete, picioare palmate, bănuiesc că au făcut acelaşi lucru şi cu mâinile mele, nu vreau să mă uit la ele, mi le-au furat şi le-au înlocuit cu mâinile astea străine, palmate, pe care nu vreau să le văd şi de aceea le ascund sub cearşaf, ca să nu văd membranele scârboase ce îmi unesc degetele încâlcite în pânze de păianjen groase din carne de monstru. Probabil că există o listă de priorităţi stabilită de Emperatriz. Nu a venit Emperatriz, probabil că e foarte ocupată în biroul ei de la recepţie, cu boneta albă perfect scrobită, potolind lăcomia monştrilor care vor să pună stăpânire pe organele mele, trebuie respectată o ordine, întâi monştrii din categoria întâi, apoi cei din a doua, spuneţi-mi cum vă numiţi, ce doriţi, o faţă nouă ca să vă înlocuiţi faţa voastră cu trăsături diforme este cel mai greu, fiindcă sunt multe cereri de faţă, toţi vor feţe noi şi avem puţine, procesul e mai lung, e mai lent şi mai delicat, o faţă e mai importantă decât un picior, să zicem.

Şi pe urmă pielea, mă vor jupui de piele ca să acopere cu ea corpul albinos al Melisei, şi o să mă trezesc după cine ştie câte zile de anestezie transformat într-o fantomă albă cu o pereche de ochelari fumurii… şi nasul şi rinichii şi braţele şi stomacul meu, nu, pe ăsta mi l-au scos deja, cel puţin optzeci la sută, ficatul, plămânii, toate sănătoase, pentru monştrii zgomotoşi care stau la coadă în faţa biroului lui Emperatriz cea implacabilă, minuţioasă, conştientă de priorităţi şi necesităţi, notând, o cruciuliţă, un punct, dacă e roşu înseamnă urgenţă, sala de aşteptare plină de monştri avizi de insignifianţa mea, de uriaşi care vor statura mea, de oameni plini de pete care râvnesc la pielea mea palidă, de mame normale

care îşi aduc fiii anormali să le dau ceva, orice bucată sănătoasă, numai să se facă bine copilul ăsta sărman, monstrul ăsta al meu, fii normali care îşi aduc părinţii diformi să vadă dacă la vârsta lor mai e posibil să facă ceva ca să le şteargă ruşinea, lăsându-mi mie organele lor defecte care alcătuiesc un nou eu ce nu va reuşi să se constituie niciodată pe deplin, sumă a tuturor monstruozităţilor, în care eu, însă, voi fi condamnat să continui să mă recunosc, în acest infern fluctuant al bolii şi al diformităţii şi al rizibilului şi al erorii care voi fi eu, în timp ce organele mele sănătoase altoite pe cei ce au fost monştri îi vor însănătoşi, scăpându-i de monstruozitatea lor până ce se vor transforma în fiinţe perfect insignifiante, ca mine, în timp ce pe mine mă ţin legat de patul ăsta, privind dreptunghiul acestei ferestre zăbrelite, nimic altceva, aşteptând să mă adoarmă din nou ca să îmi fure alt rinichi, o ureche, unghiile, ca să-mi pună gheare în loc, toţi monştrii se vor însănătoşi la Rinconada, toţi vor fi normali, insignifianţi, liberi, banali şi obişnuiţi, ca să înceapă vieţi banale şi obişnuite la oraş sau la ţară, să aibă vecini, să-şi facă prieteni, iar eu, aici înăuntru, ferecat în ei…

Dar nu se poate. Trebuie să fie altfel. Altceva. La urma urmei eu sunt o fiinţă cu anumite limite. Am doar doi plămâni, un nas, două urechi, treizeci şi doi de dinţi, două mâini, două picioare… când m-am trezit, nu ştiu la ce ceas din zi sau din noapte, pentru că nimic, nici lumina, nici întunericul nu s-a schimbat la fereastra mea, mi-am dat seama de un lucru foarte ciudat: că picioarele şi mâinile mele nu mai erau palmate, că odată transplantate în corpul meu membrele şi organele defecte ale monştrilor capătă din nou forme normale. De aceea mă adorm. Adormit, simt cum bisturiul doctorului Azula mă taie, cum îmi taie oasele cu ferăstrăul, cum mă spintecă şi cum mă cos, mă ciopârţesc, desprind, smulg bucăţi din corpul meu care deşi nu aparţin corpului meu,

altoite pe corpul meu îşi recapătă aspectul normal, dorm, dar simt, de-asta mă ţin închis aici, şi n-o să ies niciodată, pentru că sunt o pepinieră de organe şi o fabrică de membre sănătoase, de-asta nu mă lasă să mor don Jerónimo, de-asta a instalat această fabrică în care nu lucrez decât eu, în care doar corpul meu produce. Ca să nu-mi dau seama de abuzul ăsta, mă menţin cu o conştiinţă crepusculară, dezumflat, dar cu un pic de aer, foarte puţin, suficient cât să nu mor de tot, şi datorită acestor schimburi de organe vremea mea se va prelungi şi se va prelungi, aşa încât, cum n-o să mai fiu niciodată o fiinţă umană, ci doar un teren de cultură pentru bucăţi din alte persoane, n-o să mor niciodată, îmi voi prelungi amurgul pentru eternitate fără să se petreacă nimic în afară de somnul meu cu intermitenţe, de sângerările succesive evitate de sângele monştrilor veşnic dornici să doneze ce le prisoseşte, totul e la fel, e minimă diferenţa între vis şi trezie, nu, don Jerónimo, nu o să mă las să mor, vreţi să se alimenteze cu mine toţi monştrii din lume şi să dispară de pe faţa pământului lăsându-mă pe mine cu povara tuturor monstruozităţilor lor. Pe culoarele şi în curţile interioare de dincolo de uşa mea aud strigăte: o ureche pentru mine, degetul mare de la piciorul drept, nu, trebuie să fie de la dreptul, nu de la stângul, de acord, atunci trebuie să aşteptaţi, fiindcă degetul mare de la piciorul drept a fost comandat… patru ture, cine ştie cât timp, uneori degetele mari cresc foarte încet, o pleoapă, o bucată de piele, un deget pentru mâna monstruoasă care s-a născut cu patru, pe urmă o să-mi crească altul şi iar or să-mi extirpe degete şi-or să-mi pună altele, şi-or să-mi desprindă nasul şi-or să-mi pună altul… se amplifică timpul de care sunt străin, nimic nu se schimbă, nimic nu se mişcă pe strada înrămată de fereastra mea, nici în ceas de zi, nici în ceas de noapte, nici când e frig, nici când e cald, această înlocuire veşnică de

organe care mă reînnoiesc, fără drept de moarte, timpul static şi elastic, lucrurile identice, nici apă, nici fără apă, totul alb, totul în penumbră, glasuri stinse, ceasul fără limbi, inima care nu bate, lipsa foamei la orele de foame şi la orice oră, fiindcă nu am stomac, mi l-au furat, optzeci la sută şi uneori şi mai mult, timpul nu se scurge în această penumbră care îmi refuză dreptul la orgasmul sfârşitului.

Ei cred că dorm. Vorbesc foarte încet. Doctorul Azula îmi studiază fişa. Temperatura? Tensiunea arterială?

Înmulţirea sau dispariţia globulelor mele roşii? I-o arată lui don Jerónimo. Vorbesc despre fişă, le pun întrebări asistentelor care îi înconjoară, da, ele zic că da şi doctorul Azula pune fişa la loc. Eu nu deschid ochii, dar, cum mi-au pus pleoape de ofidian, transparente, văd totul. Să creadă că dorm. Nu am chef ca don Jerónimo să-mi vorbească şi să se poarte amabil, de parcă aici nu s-ar petrece nimic. E duşmanul meu. Toţi sunt duşmani. N-o să deschid ochii.

— E foarte bine, don Jerónimo.

— Pregătit pentru marea operaţie?

— Sunt două operaţii simultane, don Jerónimo. O să vă adorm pe amândoi pe două mese alăturate, şi în timp ce vă deschid pe dumneavoastră şi vă pregătesc pentru transplant, va trebui să extirp organele lui Humberto ca să le implantez în corpul dumneavoastră pregătit să le primească…

— Numai să reuşească operaţia mea. Cu organele mele genitale poţi să faci ce vrei, poţi să le arunci şi la gunoi. Nu-mi mai folosesc de când sărăntocul ăsta invidios şi trădător a reuşit să mă ducă de nas cu poveştile lui ca să fac dragoste… eu… cu o babă scârboasă cu sexul putrezit, care m-a îmbolnăvit şi mi-a distrus sexul pentru totdeauna. În timp ce el, care părea aşa de supus,

cu Inés. Nu, fir-ar al dracului, nu! Nici Inés nu ştia că e Humberto cel care făcea dragoste cu ea, credea că sunt eu! Nu pot să-i iert porcului ăstuia nemernic că s-a atins de nevastă-mea, că a avut curajul să se apropie de ceva ce pentru oamenii ca el este şi va trebui să fie întotdeauna interzis, de ceva ce prin naştere n-avea voie să atingă. Trebuie să-l pedepsesc. Să nu-şi mai poată folosi niciodată sexul. Transplantaţi-mi-l pe al lui, iar pe-al meu, chiar dacă nu foloseşte, să nu i-l puneţi lui, aruncaţi-l la gunoi.

Când au ieşit din cameră am deschis ochii. M-am uitat spre fereastră, strada nesfârşită, nemişcată ca fotografia unui fapt cotidian, lipsită de interes, de frumuseţe, fotografie făcută pur şi simplu, fără un scop, poate doar ca să se termine odată rolfilmul în care celelalte poze erau importante, nu o biată perspectivă a unei străzi unde nu se schimbă nimic. O imensă pace m-a cuprins privind această copie mărită lipită pe peretele în faţa căruia, în camera asta, urma să se desfăşoare interminabila mea viaţă de înlocuiri. Pace şi bucurie. Cum nu? Don Jerónimo mă asigurase; eu, în noaptea aceea, în camera Petei Ponce, făcusem dragoste cu Inés. Atinsesem frumuseţea. Ce mai conta, atunci, că moartea îmi era interzisă? Şi apa? Şi somnul deplin şi veghea totală? Cum să nu simt pacea privind această unică stradă care se pierde în depărtarea monotonă a ceea ce va fi viaţa mea? La ce mi-ar mai sluji, atunci, organele mele genitale? Să mi le smulgă, să le arunce la câini ca să le mănânce! Trecusem bariera. Atinsesem ceea ce era interzis, pe Inés. Da, don Jerónimo nu poate cunoaşte această ultimă victorie a mea, el crede că îmi va fura organele genitale aşa cum îmi furase rana, dar nu, don Jerónimo, nu; vi le dăruiesc, nu mai am nevoie de ele. Luaţi-le, sunt ale dumneavoastră. Să mi le extirpe doctorul Azula. Mi-am găsit pacea. Figuri cunoscute încep să se mişte pe stradă. Aud paşi. Îmi zâmbesc, la început

pe furiş, de pe trotuar, aşteptându-mă la colţ, acum îmi fac semne, să cobor, Rita spune că o să-mi deschidă poarta, Dora mă asigură că o să mă primească la ele, Brígida îşi flutură mâna şi mă strigă, aud bătăile de clopot din tumul lui Fray Andresito, patru după-amiază, soare, e iarnă, dar e soare, afară aerul e proaspăt, să mă aştepte, le fac semn să mă aştepte niţel, azi n-o să pot coborî să mă întâlnesc cu ele, poate nici mâine, dar poimâine sau răspoimâine în mod sigur, pentru că până atunci o să fiu deja operat. Vino, vino, Mutulică, Mutulică, fiindcă au uitat să-ţi înlocuiască gâtul cu altul şi ai rămas mut, şi urechile tale cu altele şi ai rămas surd, vino, te aşteptăm ca să te primim printre noi, noi nu-ţi cerem nimic, vrem doar să avem grijă de tine, să fim bune cu tine, să te învelim, uite ce saci am adus ca să te luăm fără să-şi dea nimeni seama că te luăm, cu noi nu mai contează că nu ai sex, pentru că noi suntem aşa de bătrâne şi de decrepite de parcă nici n-am fi avut sex vreodată, avem alte distracţii, o să vezi, lucruri mai complexe, care se petrec de cealaltă parte a ceea ce vezi, cristale şlefuite care refractă timpul şi imaginile, o să te învăţăm să le foloseşti, fiindcă ţie, ca şi nouă, ţi s-a luat tot, şi ai forţa celor deposedaţi şi a săracilor şi a bătrânilor şi a celor uitaţi, vino să te joci cu noi, nu sunt decât nişte jocuri nevinovate, dar o să vezi câte lucruri se pot întâmpla când le manipulăm noi, ce liturghii ştim să creăm, ce rituri ingenue, dar stricte. În galeriile noastre umede şi între zidurile în ruină şi în patiourile abandonate sexul nu există, aşa că nu vei fi un fenomen impotent, vei fi la fel ca noi, încă o bătrână care a supravieţuit tiraniei, râzi de don Jerónimo, tu eşti cel care l-ai făcut sclavul tău dându-i ce ai acum şi mâine sau poimâine nu vei mai avea şi vei fi liber să vii să trăieşti cu noi, să mături puţin, să faci curăţenie, să pregăteşti lumea pentru moarte, să spui rugăciuni şi să râdem de bancurile lui Mercedes Barroso şi de dansurile

modeme ale lui Iris Mateluna pe când va aştepta pruncul miraculos, pentru că acum se poartă de parcă ar şti că e gravidă şi de-asta dansează puţin, să bem un *mate* şi să tuşim şi să-i tocăm mărunt pe stăpânii ingraţi care nu-şi amintesc niciodată de noi după câte sacrificii am făcut pentru ei, şi să mai spunem o rugăciune, fiindcă se zice că aseară l-au auzit pe don Clemente plimbându-se iarăşi… şttt, şttt, muierilor, nu vorbiţi atâta, nu strigaţi, nu mă mai chemaţi, staţi liniştite, tăceţi, că s-ar putea să vă audă când strigaţi:

— Coboară, Mutulică.

— Coboară.

— Te aşteptăm.

— Ne e dor de tine.

Se înghesuie pe trotuarul de vizavi, chemându-mă, făcând semne cu mâna, fluturând batiste, fiţi cuminţi, muierilor, potoliţi-vă, dacă vin cu voi n-o să întârzii prea mult, or să mă lase să ies să respir aer curat, or să vă permită să mă luaţi, pentru ca totul să fie cum trebuie să fie.

Şi dumneavoastră tricotaţi ceva pentru Boy? Cine v-a inclus în complotul celor şapte vrăjitoare? Probabil că asta s-a întâmplat în lipsa mea, când eram la spital şi îmi extirpau optzeci la sută. Nu vă recunosc aşa, nefăcând nimic, Maică Benita, de parcă aţi avea tot timpul veşniciei, la fel ca mine, crepuscular, atenuat, fără să pipăi alinarea extincţiei, nici geamul de la fereastră, care trebuie să fie foarte răcoros. Sunt legat? Vedeţi şi dumneavoastră, Maică Benita, nu pot să mă mişc. Sau poate nu mă vedeţi. Cred că e greu să vezi într-un pat aşa de mare ca ăsta procentul de douăzeci la sută la care m-au redus. Şi totuşi, probabil că sunt în convalescenţă, pentru că altfel dumneavoastră v-aţi agita mişcându-vă de colo-colo, hotărâtă să faceţi ceva pentru mine, dar nu, staţi liniştită, aşezată lângă mine, tricotând ceva ce

poate fi o broboadă albă, fiindcă aici totul este alb, pentru Boy. Pacea acestui amurg interminabil de care dumneavoastră ştiţi, ca şi mine, că este sortit să rămână nesfârşit vă seduce cu penumbra străzii anodine înrămate de fereastra mea şi unde nu se va schimba nimic pentru mine. Dumneavoastră mă strângeţi de mână pentru că ştiţi că mi-e frică să mor, dar nu mi-e frică întotdeauna, Maică Benita, uneori mă simt exaltat de siguranţa că timpul meu se va prelungi fără început şi fără sfârşit pe această stradă care este o altă versiune a paradisului, faţade, alei, felinare, pavaj, ferestre, porţi, copac uscat, cabluri, fiindcă de aici şi păzit de dumneavoastră toate astea nu sunt o altă versiune a infernului, cum erau neîndurătoarele străzi mizere pe care a trebuit să le suport când am fugit de la Rinconada fără să-mi dau seama că totul se urzise nu pentru ca Boy să fie centrul atenţiei, ci ca să fiu vânat eu, să fiu pescuit, şi am fugit, singur, în frig, fără fizionomie de-acum, fiindcă doctorul Azula mi-a lăsat doar douăzeci la sută, deghizat în cerşetor de teamă să nu-mi recunoască cineva privirea, şi frigul şi foamea şi destituirea mea şi mizeria permanentă erau pe atunci chipurile duşmănoase de pe străzile pe care mă azvârleau cu şuturi în fund proprietăresele pensiunilor când nu le plăteam pentru că nu aveam cu ce, vagabondând în timpul plan care se întindea în faţa mea, zi şi noapte, zi şi noapte mereu la fel, unele mai neîndurătoare decât altele, dar identice în duşmănia lor când umblam haihui nopţile prin parcuri, nu prin parcurile cu statui ecvestre şi pergole şi lacuri, ci prin celelalte, cele de la marginea oraşului, care sunt un fel de parcuri-maidane, terenuri ale nimănui pe care nimeni nu le supraveghează şi pe care în timpul nopţii le populam noi, aprinzând focuri minuscule ca să ne încălzim mâinile sau să facem ceai, stingând apoi micul foc de frunze uscate, ca să nu fim descoperiţi şi să nu ne descoperim unii pe alţii,

fiindcă am fi fost în stare să ne omorâm. Acum, că sunt doar douăzeci la sută, bântui străzile fără teama că Peta ar putea da de mine, intru în parcurile părăsite nu ca să mă ascund de ea, ci ca să-şi dea seama că nu sunt cel pe care îl caută. Să-şi dea seama sărmana bătrână că nu mai merită efortul, fiindcă nu pe mine, ci pe el trebuie să-l hăituiască, el are totul, Peta, el a fost cel care te-a penetrat şi te-a făcut să urli de plăcere în timpul unicului orgasm pe care viaţa ta îl căuta din adâncul veacurilor, de la coşmarul iniţial din care am ieşit, el ţi-a strivit trupul în pat în noaptea aceea, nu eu, eu am penetrat-o pe Iris, de-asta m-a deposedat de organele care s-au atins de ea, de-asta m-au aruncat pe stradă, pe strada pe care o văd pe fereastră, unde nu se întâmplă nimic, benzinăria pustie, strada se prelungeşte şi se scurtează şi se prelungeşte din nou şi coteşte în timpul static, cerşetorul pipernicit şi bărbos, îmbrăcat în zdrenţe, care e văzut deseori cerând de pomană la porţile bisericilor, pentru că sărmanul de el e surdomut, hoinăreşte pe stradă, dispare din faţa ochilor ca luat de vânt, se duce în parcul în care se ascund şi alţii ca el, dar el nu se ascunde, Maică Benita, jur, îşi aprinde focul lui de frunze uscate într-un şanţ şi adoarme cu nădejdea că peste noapte va veni Peta şi va scotoci în pantalonii lui prefăcându-se că vrea să-l fure, Maică Benita, dar Peta nu vrea să fure, a venit să caute la mine ceea ce a căutat întotdeauna. Eu n-o să mă trezesc, pentru că Peta nu va găsi nimic. Noaptea va înghiţi răcnetul ei de furie pe care nu-l voi auzi, şi se va duce să caute în altă parte după ce-mi va închide şliţul… deşi nu ştiu, Maică Benita, nu sunt foarte sigur, uneori mi-e teamă, fiindcă nu ştiu exact în ce fază a procesului de înlocuire şi de transplant m-a lăsat doctorul Azula, poate că nu a făcut încă schimbul şi poate că toate astea nu sunt decât preparativele şi nu există niciun cerşetor pe stradă pe care îl văd de la fereastră, nici bătrâne, au plecat, s-au întors la

Casă, ce chef am să mă întorc la Casă ca să hoinăresc pe culoarele mele noaptea şi să le văd pe Dora şi pe Rita, dar nu mai sunt pe strada încadrată de fereastră pe care o văd din patul meu, rece patul meu, rece fereastra, rece strada fără maşini, mecanici şi benzinărie, trotuarele fără trecători, vântul fără frunze în copaci şi fără rufe la uscat, totul static, încremenit într-un moment imens de prelung, şi dumneavoastră lângă mine, îngrijindu-mă, veghindu-mă în tăcere, da, nu mă îngrijeşti, mă supraveghezi, Emperatriz, te recunosc sub dominoul elegant de satin alb cu care vrei să treci drept asistentă, te-ai oprit la patul meu înainte să te întorci la balul fantezist unde monstruozitatea ta pe care ceilalţi o vor crede simulată va câştiga premiul. Te aşezi şi nu mai pleci. Probabil că ai găsit ceva. Nu te mişti de lângă mine, orele se scurg şi rămâi alături de mine, supraveghindu-mă, reţinându-mă aici ca să nu scap şi să-mi ţin promisiunea de-a mă însura cu tine. Nu eşti îmbrăcată cu uniforma de asistentă. Nu este un elegant dominou din secolul al optsprezecelea. Este teribila rochie de mireasă pe care ai avut-o pregătită dintotdeauna, brodată şi împodobită cu pietre, trena se întinde magnifică pe jos, vălul alb care de-abia îţi adumbreşte faţa se mişcă în ritmul respiraţiei tale, nu-ţi dai jos rochia de mireasă nici ziua, nici noaptea, pentru orice eventualitate, aşteptând să mă trezesc şi în clipa aceea să pui gheara pe mine, coafura cu coc şi bucle şi panglicuţe platinate, orbitele ochilor tăi vigilenţi fardate cu sclipici, diadema de pietre scânteietoare ce sprijină tulul alb al purităţii tale pregătite pentru ceremonia definitivă, nu cumva să fug, asta e singura ta şansă, să fii pregătită zi şi noapte la pândă, stând de veghe ca să nu fug.

Dar atunci… tu trebuie să ştii şi de-asta aştepţi pregătită; nu am fost operat, sunt întreg, nu i-au transplantat lui organele care au posedat-o pe Inés şi nu le-au aruncat la gunoi pe cele ale lui

Humberto Peñaloza, sunt întreg şi de-asta mă pândeşti aici înăuntru şi de-asta Peta Ponce mă pândeşte acolo afară în acel parc care nu ştiu unde e, poate după ce m-a adormit cu vreo fiertură magică a făcut dragoste cu mine în loc să plece furioasă fiindcă nu a găsit nimic. I s-a stârnit pofta de mine. Mă aşteaptă în parc. Nu m-au operat încă. Don Jerónimo n-a avut timp, reţinut de probleme de stat; să aştepte în penumbră, să aştepte în amurg, timpul nu se stinge, este perpetuu, să aştepte uitându-se la fereastră, să-l supravegheze Emperatriz, dar Emperatriz nu a fost niciodată servitoarea cuiva, este propria ei stăpână, şi de-asta, pentru că nu m-au operat încă şi sunt întreg şi primejdios, de-asta se plimbă ca o fiară pe coridoare aşteptând să mă trezesc, înnebunită de îngrijorare, târâindu-şi trena rochiei de mireasă ca pe o coadă de păun alb, pe culoarele albe ale spitalului, cu diadema ei scânteietoare, cu ridurile de pe frunte şi obrajii brăzdaţi tremurând de teama că don Jerónimo o să mă smulgă din mâinile ei, cu mâna mea în mâna ei, îşi ridică vălul descoperind un chip oribil, faţa zbârcită de durere, domnişoare asistente, ea e lângă patul meu, pitica libidinoasă şi încăpăţânată, domnişoare asistente, nu pot alunga acest chip, mai faceţi-mi o injecţie ca să nu mai simt iar şi iar durerile care sunt tot mai mari şi mai mari, dumneavoastră sunteţi cumsecade, jur, Emperatriz, o să mă însor cu tine dacă le convingi să îmi mai facă o injecţie ca să-mi omoare durerea asta care mă omoară, îţi jur că mă însor chiar aici, eu culcat în pat şi tu arătându-ţi trena brodată şi diadema, dacă le convingi să mă mai injecteze puţin ca să alung faţa ta oribilă, dar văd în ochii tăi că te îndoieşti, de-asta plimbările tale, te îndoieşti că sunt bărbat, poate că m-au operat deja, mi-au restituit sexul molipsit de Peta, flasc şi inutil, n-ai reuşit să-l vezi când mi-ai desfăcut pijamaua, te plimbi, aud pe culoar somptuoasa mătură a trenei tale târâindu-se când mai faci o tură. Te aşezi lângă

mine. Mă iei de mână. Totul acoperit de un văl alb, da, sunt în stare, Emperatriz, crede-mă, deşi este partenerul Petei, Humberto Peñaloza este în stare să te facă fericită, vreau să-ţi arăt că am sex, de-asta ridic cearşaful, de-asta, fiindcă vreau să-ţi dovedesc, ca să ştii că merit efortul şi să-mi faci rost de o injecţie ca să alung faţa ta oribilă, îţi ridic rochia de mireasă ca să te violez, asta vrei, Emperatriz, să nu spui că nu, nu încerca să mă împiedici cu o încăierare simulată să mă ridic, nu te preface că te plângi când încerci să-mi scoţi mâinile din decolteul tău oripilant şi pistruiat de pitică bătrână şi degetele care-ţi caută sexul ca să-l excite, deşi este mereu umed şi excitat, nu pleca, nu pleca, nu mă lăsa singur, nu fugi ţipând că încerc să te violez, nu fugi împiedicându-te în trena rochiei tale de mireasă, nu protesta, tu m-ai îndemnat să te posed chiar aici, şi acum m-ai abandonat în beciul ăsta fără ieşire, eprubete şi tuburi care bolborosesc, sonde cu ser şi transfuzii şi multe fire care nu ştiu ce sunt şi mă imobilizează, vreau să fug, da, trebuie să fug ca să nu mă sufoce, să deschid fereastra ca să respir un pic de aer neîntemniţat, dar fereastra nu e fereastră, acum îmi dau seama de înşelăciune, este copia mărită a fotografiei unei ferestre lipită pe peretele de chirpici ca să sugereze o lumină şi un spaţiu false, ca să doresc s-o deschid, să-i ating geamul care nu e rece, pentru că nu e geam, ci o hârtie foarte subţire întinsă pe lutul peretelui, fotografia, minciună, nu există fereastră, nu există uşă, nu există ieşire, nu ai unde să ieşi, scrijelesc, rup, smulg fâşii din poza asta care falsifică un exterior ce n-a existat niciodată niciunde, o smulg în fâşii, rup în bucăţi fotografia cu fereastra în speranţa că există un orificiu adevărat, mă dor unghiile, rup, scrijelesc, nimic, nu e nimic, nu e nici lumină în această cameră minusculă ca un mormânt, smulg toată poza, nu e nimic, perete de chirpici, zid de lut tapetat cu ziare vechi, cu ştiri îngrozitoare care nu

mai contează, inundaţii pe Yangtze, cutremur la Skopje, foamete în nord-estul Braziliei, acest puzzle de orori, strat peste strat de ştiri care nu mai sunt ştiri, am smuls fereastra şi lumina ei falsă şi aerul şi vântul şi strada lipsită de interes pe unde aş fi putut să fug urmând drumul arătat de bătrânele care mă strigau, nimic, mormânt de ştiri proaspete caduce, de subiecte leşinate, de discuţii încheiate o dată pentru totdeauna, nici măcar nu este o cameră, este pământ, nu mai există hârtia, lutul, pietrele, o gaură, o groapă nesăpată pe care o sap în lutul uscat, temniţă unde m-au închis în centrul pământului şi m-au ferecat, n-are niciun rost să strig după ajutor, Emperatriz, Emperatriz, salvează-mă, glasul meu nu se aude, doctorul Azula mi-a extirpat gâtlejul, nu vreau să vorbesc, nu vreau să strig, pentru că nu mă va auzi nimeni, sunt singur în centrul pământului, înconjurat de pereţi orbi în acest beci care mă comprimă, roci, cărămizi, pământ, oase, sap, scurmând şi rupând cu unghiile şi cu dinţii amintirea acelei ferestre mincinoase pe care o puseseră ca să cred că există un afară, săpând cu mâinile mele însângerate ar trebui să dau de ceva, sus, jos, nu există direcţie, fiindcă nu există afară, cu toate că trebuie să existe, pentru că îmi mai amintesc ceva foarte puţin diferit de această celulă închisă în care mă zbat, unde de-abia îmi încape corpul, mi se sfârşeşte aerul, să sfredelesc tunele şi galerii şi culoare şi coridoare în pământ ca să ies, să construiesc curţi interioare şi încăperi pe care să le străbat, măcar un spaţiu, nu această închisoare de mormânt din care muşc, pe care o scrijelesc, o rup fără rezultat, spaţiul meu se micşorează, mă înăbuş, fiindcă niciodată nu a existat vreo fereastră, fiindcă nu e nimic de văzut pe ferestre, aerul proaspăt a fost o închipuire, apa ce curge în şanţ, o invenţie pe care nu am voie să o ating, şi nici să simt în obraz briza jucăuşă care face să fremete portocalii obligându-te să-ţi pui un fular, şi

soarele anemic printre crengile portocalilor minţind o lumină subacvatică în care înotăm fără grabă, molozul acestui zid, trebuie să-l curăţăm şi să lăsăm totul în ordine, ziare vechi rupte, mătură tot, Mutulică, să faci o grămadă cum trebuie, ca să nu se vadă jegul, da, Dora, nu mă grăbi, că sunt un pic obosit, nu vezi că eu mătur în timp ce dumneata îţi acoperi gura cu broboada ca să râzi de ceva ce-ţi spune Rita şi apoi îţi descoperi caverna aceea ştirbă, aici nimeni nu-şi acoperă faţa, nu există măşti nici obrăzare nici mascaroane nici muţune, nu, aici toţi au propria lor faţă care se deteriorează după ordinea unui timp liniar, aşa cum trebuie să fie, şi Mutulică face altă grămăjoară cu mătura lui, din bucăţile de tencuială care au căzut şi din alte ziare rupte, atâtea ziare, sunt încăperi pline de ziare în Casă, atâta hârtie nefolositoare trimisă de Arhiepiscop. Maica Benita şi coniţa Raquel Ruiz s-au plimbat pe culoar fără întrerupere timp de ore şi ore, discută, au vorbit de toate, dar mai ales de sosirea coniţei Inés, da, de cât de speriată se zice că este săraca, şi acum ziarele de stânga nu fac decât s-o vorbească de rău şi s-o facă de râs pentru chestia cu beatificarea cuvioasei. Ce prostie, cu milioanele pe care le are să facă jurământ că va trăi în sărăcie! Cu siguranţă că a făcut-o numai de furie fiindcă Jerónimo a semnat actele de cedare a Casei fără să o consulte, profitând că ea era în Europa, deşi sunt sigură că Jerónimo nu s-a consultat niciodată cu Inés în nicio privinţă, şi când o să sosească o să găsească probabil Casa adjudecată, pe bătrâne în alte aziluri, pereţii de chirpici demolaţi… despre asta au vorbit, învârtindu-se de multe ori prin patio, în vreme ce Mutulică mătură, iar Rita şi Dora îşi petrec timpul scoţând din pământ ridichi roşii, punându-le într-un cornet de hârtie de ziar ca să le păstreze şi să le mănânce când o veni momentul, proaspete ridichile. Hai, Rita, o strigă Maica Benita, coniţa Raquel trebuie să plece, vino să ne

deschizi poarta, o conduc… mă întorc imediat, asta îmi spun ochii ei, aşteaptă-mă, Mutulică, mă întorc imediat, mătură mai departe, să fie totul la locul lui până mă întorc în patioul portocalilor, după ce mă despart de coniţa Raquel la poartă, de când eram eu mică se tot zice că or să ne demoleze, Maică Benita, şi veneam aici pentru exerciţiile spirituale, şi uite, nu se demolează nimic, totul e la fel, Mutulică mătură, Dora stă aplecată peste răzorul cu ridichi, cercetând cu atenţie tuberculii însângeraţi ca cioturile unor mâini pe care îi vor devora babele.

19

De ce această expresie tulburată, Maică Benita? Las mătura ca să vin când mă strigaţi fără să mă strigaţi. Şi-a luat rămas-bun la poartă de la coniţa Raquel, se întoarce în patioul portocalilor şi se uită într-o parte şi-ntr-alta, ca cineva care caută un sprijin, dar nu vrea să ceară nimic, nu contează, eu înţeleg că mi-l cere mie, hai, Mutulică, îmi spune, nu mă face să te rog să mă însoţeşti, urmează-mă prin galeriile care duc la capelă. Doar rugăciunile vor putea îndepărta neliniştea asta pe care o văd imprimată pe boneta murdară, vino cu mine, Mutulică, nu-mi doresc decât să fiu singură, şi tu ştii să mă însoţeşti lăsându-mă singură în capela unde nu se mai ţin slujbe; nu mai e decât o magazie din chirpici, cu bănci, un altar, sfinţi de ipsos, scaune de rugăciune, confesionale, obiecte de cult care nu mai există, dar bătrânele continuă să vină aici seara, străbătând coridoarele, ţinându-se de haine una de alta, ca să-şi spună rugăciunile în această capelă care nu mai este capelă. Din fericire, în seara asta nu e nicio bătrână care să-mi întrerupă meditaţia cu şuşoteli şi pomelnice, nevoia mea de a mă ruga Ţie, Dumnezeul meu, în acest loc blestemat de unde am încercat să ajung la Tine acum câţi ani, douăzeci şi doi, nu, douăzeci şi trei de ani. La început, Maica Superioară îmi spunea da, îţi caut un alt post, mai bun, o călugăriţă inteligentă ca tine nu poate să-şi piardă timpul în această Casă şi cred că la anul o să te pot

trimite la… nu-mi mai amintesc unde. Aşa că ai răbdare, fiica mea. Munceşte în continuare cu aceeaşi umilinţă pe care ai arătat-o întotdeauna… dar Maică, o mână de ajutor, nu, nu numai bani, trimiteţi-mi alte călugăriţe, active, tinere, cele două pe care le am, Maica Anselma şi Maica Julia, s-au pierdut printre bătrânele slinoase care mă înconjoară, bătrânele le-au devorat pe călugăriţele venite să mă ajute, care acum poartă zdrenţele lor şi le împărtăşesc maniile şi superstiţiile, nu le mai disting pe Maica Julia şi Maica Anselma de celelalte bătrâne. Nu-l mai am decât pe Mutulică. Eşti aici, în întunericul confesionalului, lângă mine? Sunteţi aici, Maică Benita, aşezată pe ultima bancă din fund, încercând să vă rugaţi, fără să reuşiţi? Maica Superioară zicea aşteaptă niţel. Am aşteptat. Ne dedicam total, cu Mutulică, inutilei munci de a încerca să păstrăm ceva asemănător cu demnitatea şi ordinea în Casă, fără Mutulică ar fi imposibil să facem faţă pereţilor care se dărâmă, în fiecare an reuşim tot mai greu să facem faţă, da, acum aproape deloc, nu ştiu ce măturai azi în curte, alte dărâmături, în fine, trebuie să facem ceva, da, Măicuţă, trebuie să facem ceva, şi Maica Superioară îi spunea Maicii Benita aşteaptă, fiica mea, aşteaptă, îţi promit că anul viitor o să te numesc directoarea unei şcoli, tu, cu pregătirea şi calităţile tale te ratezi în Casa asta, dar Maica Superioară era trimisă la Roma sau murea şi noua Maică Superioară nu cunoştea munca Maicii Benita, aşa că şi ea îi spunea aşteaptă, fiica mea, trebuie să te cunosc mai bine ca să ştiu de ce eşti în stare, nimeni nu are un raport scris despre munca ta care nu a lăsat nicio urmă, se zice… se zice… nu e de-ajuns acest se zice, aşa că trebuie să văd cu ochii mei, vă rog, Maică, mă sting în Casa asta, de plictiseală, pentru că nu am cu cine sta de vorbă, mor de teama că această ceată de bătrâne mă va devora aşa cum le-a devorat pe celelalte călugăriţe, mor fiindcă sunt înconjurată de imbecilitate şi

decrepitudine, am deja patruzeci şi opt de ani, cincizeci, cincizeci şi patru, cincizeci şi opt, aşteaptă, fiica mea, dar după aceea nu-i mai spuneau aşteaptă, ci resemnează-te, jertfeşte-te în numele lui Dumnezeu, căci astfel vei ajunge în ceruri, fiindcă mare este sacrificiul tău în această Casă, să ştii că dacă nu te mai avem pe tine Casa se duce de râpă, şi acum Casa o să se ducă de râpă cu toată prezenţa mea, aşa mi-a spus coniţa Raquel, or să vină cumpărătorii să facă inventarul tuturor porcăriilor ăstora, bănci de lemn, sfinţi de ipsos, dulcegăria asta de litografie cu Fecioara cu Pruncul, acum nu există capelă; a fost desfiinţată printr-un decret semnat de Arhiepiscop. Dar încă mai arde prezenţa ta roşie în candela Sfintei Taine. Şi după cumpărători vor veni buldozerele şi picamărele şi camioanele şi muncitorii cu târnăcoape… unde o să ne ducem, Mutulică… ce-o să se-aleagă de noi, Maică Benita, unde o să ne adăpostim, proiectul coniţei Raquel e altă conspiraţie ca să ne transforme în sclave pe noi, pe bătrâne, de-asta vă vedeam discutând cu coniţa Raquel, tot plimbându-vă prin galeriile din patioul portocalilor, eu vă supravegheam din umbră, nu se întâmpla nimic, Carmela trecea fredonând „Veniţi cu toţi să mergem”, eu dădeam cu mătura, Dora şi Rita smulgeau cioturi însângerate, da, coniţă Raquel, Părintele Azócar mi-a promis că postul de econoamă şefă în Oraşul Pruncului Iisus va fi pentru mine, dar cu dumneavoastră nu se poate vorbi de Părintele Azócar, că vă enervaţi, ah, Maică Benita, e de necrezut cât de ingenuă sunteţi la anii dumneavoastră, popă mincinos, politician de trei parale, da, hărăbaia asta o să fie demolată, dar n-o să existe niciun Oraş al Pruncului Iisus, fiindcă el va băga banii în buzunar şi va parcela terenul şi-l va vinde ca să cheltuie banii în campanii politice în sprijinul candidatului său, parcă văd, e limpede ca bună ziua, de-asta se grăbeşte cu demolarea acum, că se apropie

alegerile, mie să nu-mi vină cu baliverne acest popă Azócar care cine ştie de unde o fi apărut, nu va exista niciun Oraş al Pruncului Iisus şi dumneavoastră o să fiţi lăsate în voia sorţii, cine ştie unde or să vă trimită… fireşte că eu, Maică Benita, pot să vă ofer altceva… ceva mai bun… ceva minunat… flăcăruia de la Taina Euharistiei pâlpâie şi tremură când umbra ei se plimbă prin prezbiteriu convingându-mă, spulberându-mi credinţa că într-o bună zi voi putea scăpa de bătrâne şi voi lucra cu persoane tinere în faţa unor geamuri mari, vorbeşte, gesticulează, parcă mi-ar ţine o predică, din ultima bancă din fund a capelei o aud spunându-mi că îmi poate oferi ceva mult mai interesant.

— Ce anume?

— Dacă vă ofer posibilitatea de a organiza un azil de bătrâne, n-aţi fi dispusă să vă ocupaţi de conducerea lui?

— Dar nu există nicio posibilitate, coniţă Raquel. E nevoie de o avere. Am făcut o listă cu toate internele şi cu datele lor personale, sau cu ce îşi amintesc sau vor să-mi povestească ele. Multe ar trebui să fie spitalizate. Câteva ar trebui trimise la balamuc… biata Amalia, de pildă, vă amintiţi de ea, femeia aia mititică, servitoarea Brígidei, umblă plângând disperată fiindcă zice că nu găseşte degetul, şi nici ea, nici nimeni altcineva nu ştie despre ce deget e vorba, dar îl caută peste tot fără să ştie măcar cum arată acest deget pe care nu l-a văzut niciodată, nu vorbeşte decât de asta… şi copilele orfane…

— Şi Brígida?

— Dar coniţă Raquel! Sunteţi cam ciudată azi… chiar dumneavoastră aţi înmormântat-o acum un an, cum să nu vă amintiţi…

— Sigur că-mi amintesc.

— Şi-atunci?

— Acum lichidez moştenirea Brígidei.

— Nu înţeleg ce legătură are… nu se poate să fiţi dumneavoastră cea care îmi vorbeşte ţipând din prezbiteriu, coniţă Raquel, dumneavoastră nu ţipaţi decât la nepoţi, când fură dulciuri, Brígida umblă de fapt prin prezbiteriu şi scotoceşte în altar, poate că face curat cum făcea mereu, cârpind, peticind, dar nu, nu e Brígida, pentru că este îmbrăcată în negru şi Brígidei nu-i plăcea negrul, aşa că dumneavoastră trebuie să fiţi cea care îmi spune că Brígida a pus deoparte fiecare bănuţ pe care l-a câştigat timp de cincizeci de ani cât a lucrat la dumneavoastră. Niciodată nu s-a auzit că ar fi cheltuit vreun ban pe ceva. Nu ieşea niciodată, nu avea familie, a rămas văduvă de tânără după grădinarul de la casa mamei, şi eu îi făceam cadou de toate, cearşafuri, pat, radio, pantofi, tot ce-şi dorea, şi toate hainele mele îi veneau ca turnate, pentru că aveam aceeaşi talie. Îşi ţinea banii într-o gaură în somieră. Şi înainte să plece în vacanţă la sfârşit de an, îi ducea economiile ei într-un pachet soţului meu, ca să le investească în acţiuni la bursă care să-i aducă dobânzi grase, pentru că nu cred că ştii, Mutulică, soţul coniţei Raquel era unul dintre cei mai vestiţi şi mai bogaţi brokeri de la bursă, da, da, ştia, era prieten cu don Jerónimo, jucau cărţi împreună la Club de la Unión şi dormitau în bibliotecă în fotolii identice, cu ziarele pe faţă. Cu anii, banii Brígidei s-au însutit în mâinile soţului meu. Bărbată-meu o iubea foarte mult pe Brígida. Uneori îi plăcea să se ducă el însuşi s-o viziteze în fundul Casei şi să-i prezinte situaţia investiţiilor ei. Stăteau de vorbă o vreme şi apoi îmi spunea:

— Ce chestie ciudată, femeia asta care nu iese niciodată din Casă şi nu ştie decât de rugăciuni şi mătănii are idei mai bune decât mine în legătură cu bursa. Nici nu-ţi închipui cât am câştigat datorită sugestiilor ei. Tu îl crezi, Mutulică? Nu e posibil. Ba da, eu îl cred, Maică Benita, fiindcă ştiu că Brígida era în stare de aşa ceva şi de multe altele. Fapt este că într-o vreme Brígida era foarte

nervoasă, până ce pe neaşteptate într-o dimineaţă a dat un telefon la biroul soţului meu, deşi el s-a împotrivit foarte mult, Brígida a dat dispoziţie să se vândă toate valorile sale şi să se cumpere aur. Bărbată-meu a crezut că Brígida a înnebunit. Dar cum aurul nu a fost niciodată o investiţie proastă şi nu pierdea nimic, a ascultat-o. Partea curioasă este că după această întâmplare, bărbată-meu parcă era îngrijorat, nervos, mi s-a părut mie… până când brusc într-o zi s-a sculat devreme şi, cu toate că ceilalţi agenţi de bursă au crezut că e complet nebun, a adunat toate bonurile şi acţiunile noastre, le-a vândut şi a cumpărat aur, la fel ca Brígida. Niciodată n-a fost capabil să explice de ce a făcut-o. Doar eu ştiu că nu geniul lui de broker l-a salvat, cum s-a spus după câteva zile, când s-a produs acea cădere teribilă a bursei internaţionale şi oamenii au pierdut tot şi mulţi s-au sinucis… noi am salvat tot, şi după aceea, când lumea vindea lucruri de mare valoare pe nimic, noi am cumpărat foarte avantajos.

— Coniţă Raquel, dacă vreţi să faceţi o donaţie cu banii Brígidei, de ce nu o faceţi pentru Oraşul Pruncului Iisus?

— Sunteţi mult mai naivă decât păreţi, Maică Benita. Daţi-mi voie să vă povestesc în continuare; când am rămas văduvă acum cincisprezece ani, Brígida n-a vrut să se atingă nimeni de banii ei, plasaţi de soţul meu în proprietăţi urbane, când se vindeau foarte ieftin după căderea bursei. I le administra biroul lui. Nu avea încredere în nimeni în afară de el. Şi de mine. De aceea, când a murit soţul meu, Brígida şi-a scos toţi banii de la biroul lui şi i-a pus pe numele meu, şi casele, şi apartamentele, fiindcă zicea ea:

— Păi, coniţă Raquel, eu nu ştiu nici să citesc, nici să scriu, nici măcar să mă semnez, aşa că totul trebuie să fie pe numele dumneavoastră. Vedeţi, Maică Benita? Tirania celor slabi, copiii care râd cu burţile spintecate nu sunt duşi la închisoare ca

să fie torturaţi, surdomutul e mai tare decât pumnii poliţiei, şi operaţia doctorului Azula m-a pus la adăpost, fiindcă acum nimeni nu mai poate râvni la ceva al meu… s-o ascultăm pe fiinţa asta care vorbeşte în prezbiteriu, această siluetă luminată de lumina roşie ce stă să se stingă în candela Sfintei Taine; de atunci am administrat eu afacerile Brígidei. Cu rentele pe care continua să le strângă în gaura din somieră, eu îi cumpăram alte case şi alte apartamente. Cum ei nu-i plăcea să iasă *să bată străzile* ca alte servitoare pe care le dispreţuia pentru asta, eu alergam peste tot; mă duceam să văd casele de vânzare, i le descriam, îi descriam cartierul, calitatea construcţiei, şi atunci Brígida îmi spunea s-o las să se gândească, şi a doua zi, când îmi aducea la pat micul dejun şi ziarul, îmi spunea:

— Cumpăraţi.

— Şi în loc să rămân în pat să răsfoiesc cea mai recentă revistă de modă sau să vorbesc la telefon cu nurorile mele, trebuia să mă scol devreme ca să mă duc să închei cutare sau cutare tranzacţie, o casă, un teren pentru Brígida. Mi-a dat procură făcută la notar, Maică Benita. E teribil să te împovărezi cu puterile altuia. Şi cum ei nu-i plăceau discuţiile şi murmura: se zice că acum oamenii discută foarte mult şi sunt foarte îndrăzneţi, mă delega pe mine să-i încasez chiriile. Eu semnam chitanţele pentru ea, actele de vânzare-cumpărare pe numele meu, eu alergam pe la notariate, să caut un instalator de încredere ca să repare baia făcută cocină de chiriaşii pe care a trebuit să-i dăm afară fiindcă nu erau căsătoriţi, în sfârşit, eu făceam totul pentru ea. Şi îmi plăcea să mă ocup de afacerile Brígidei, Maică Benita, de ce să neg că mă amuza, şi că aceşti bani ai ei, inutili, al căror unic destin era să se înmulţească fără să slujească la nimic, erau mult mai mult ai mei decât tot ce-am moştenit. Dumneavoastră ştiţi că viaţa unei femei ca mine, care are copii mari şi

administratori care se ocupă de toate, este destul de plictisitoare. Şi aşa cum prietenele mele se distrau jucând bridge, eu mă distram strângând această avere nefolositoare, ipotetică, eu o ajutam să crească precum un cancer, fără nici un scop, fără să folosească la nimic. Era un joc. Dar eu nu jucam, jocul mă juca pe mine, pentru că eu nu puteam să ies din el, căzusem pradă vidului, alergând de la un apartament la altul, înfuriindu-mă pentru un geam spart, făcând câte o bronşită pe culoarele caselor de închiriat ale Brígidei, prin curţile cu mulţi chiriaşi, îndepărtându-mă de prietenele mele, neglijându-mi nepoţii, care mă interesau mai puţin decât acest joc, spărgându-mi pieptul de cât ţipam la vreun chiriaş care nu voia sau nu putea să plătească, în timp ce ea, Brígida, mă aştepta în casa mea bine încălzită, mereu calmă şi aranjată cu cocul ei cenuşiu atât de *soigné*[44]. Îngenunchea la picioarele mele ca să-mi scoată pantofii plini de noroi pentru că trebuisem să străbat un sat întreg ca să verific dacă era adevărat că nişte chiriaşi subînchiriau camere, se zice, şi mie nu îmi place ca cineva să subînchirieze în casele mele. Seara cădeam în pat frântă de oboseală din cauza acestui joc în care mă vârâse Brígida, şi ea îmi aducea o ceaşcă de ceai şi câteva felioare de pâine prăjită foarte subţiri, exact aşa cum îmi plăceau mie, iar ea cu braţele încrucişate pe piept într-o poziţie foarte respectuoasă lângă pat mă întreba: nu a dat prea mult pe tapetul de hârtie pentru apartamentul din Riquelme, se zice că este o fabrică pe San Isidro care face nişte tapete foarte drăguţe şi foarte ieftine… se zice… se zice… nu ştiu de unde vin aceste voci care zic, şi încolţită de acest „se zice” plecam ca obsedată să joc jocul banilor inutili ai Brígidei. Când am avut proasta idee să-i sugerez că ar fi bine să-şi facă testamentul, a plâns foarte mult, păi sigur, acum, după atâţia ani de lucru, eu nu mai voiam s-o ajut cu bănuţii ei… şi lucrurile s-au înrăutăţit când i-am

spus că nu, că eu voiam să-i explic că nu avea de ce să mai fie servitoarea mea, că era o femeie bogată, că ar putea să locuiască într-unul dintre apartamentele ei cu o fată… ca Iris Mateluna, de pildă, care s-o servească, ea putea să trăiască din veniturile ei ca o regină… of! Să fi văzut ce mai plângea, acum, că am îmbătrânit, dumneavoastră vreţi să scăpaţi de mine, să mă azvârliţi în stradă ca pe un gunoi. Şi atunci, pentru că Brígida era ranchiunoasă şi nu m-a iertat niciodată pentru că i-am sugerat să se ducă să locuiască într-unul dintre apartamentele ei, a vorbit cu Inés să vină să locuiască aici în Casă, fiindcă a spus că de ce să mai stea cu mine dacă nu mai e bună la nimic. Şi i-a plăcut să locuiască aici în Casă, cred că pentru că eu trebuia să vin din celălalt capăt al oraşului o zi da, una nu, să o ţin la curent cu afacerile ei. Dar a murit fără testament. Toată averea ei e pe numele meu. Aproape am terminat cu lichidarea… nu ştiu ce să fac cu atâţia bani, încasez în continuare chirii, continui să fac tranzacţii de proprietăţi, ca şi cum Brígida ar mai fi în viaţă… se zice că în cartierul Matadero… se zice că aragazurile cu butelie… dar nu mai pot fi prizoniera banilor Brígidei, nu mai pot asculta aceste „se zice”, vreau să scap de ea, am obosit, vreau să mă eliberez de Brígida ca să-mi trăiesc propria viaţă, cât o mai rămâne din ea… sigur că s-ar putea să nu mai rămână nimic…

E îmbrăcată în negru, acolo, în prezbiteriu. Dacă ar fi puţin mai multă lumină i-aş putea vedea mai clar expresia feţei şi i-aş distinge mişcările şi gesturile. S-a îngrăşat mult. Mutulică, du-te să aprinzi nişte lumânări ca să vezi ce face, du-te s-o ajuţi să mişte scăunelul acela aurit, cred că îl mută din loc, de ce l-o mişca, aşteaptă, aşteaptă, Mutulică, seamănă mai mult cu Mercedes Barroso, aşa de înaltă şi aşa de grasă, şi îmbrăcată în negru, se opreşte ca să-mi spună ceva ce ea nu poate şti:

— De-asta am venit să stau de vorbă cu dumneavoastră. Acum, că totul o să se termine, e chestie de câteva săptămâni, ştiţi bine, Părintele Azócar a ordonat să se facă inventarul, numai mizerii, bineînţeles, dar tot o să se poată scoate ceva şi dumneavoastră va trebui să plecaţi în altă parte şi nu aveţi unde să vă duceţi… eu mă gândeam, Maică Benita, eu mă gândeam, cu banii Brígidei… la o instituţie rezonabilă, modernă, cu medici specialişti, pe care s-o conduceţi dumneavoastră. „Reşedinţa Brígida… Brígida…”. Mă credeţi că nici măcar nu-mi amintesc numele ei de familie? Eu rămân în umbră studiind-o pe această fiinţă pe care o ascultă Maica Benita cum îi propune să locuim cu toţii într-un spital aseptic, cu măşti albe şi infirmiere care să ne îngrijească. Dar eu vă cunosc aşa de bine, Maică Benita, ştiu că dumneavoastră o să spuneţi nu, în niciun caz, chiar dacă ea o să insiste spunând că o să cumpere o casă modernă şi confortabilă, cu grădină, poate cu un parc, încearcă să vă convingă, deşi dumneavoastră îi explicaţi acestei fiinţe de-abia luminate de lumina Fiinţei, în această capelă care nu mai este capelă, că sunt multe bătrâne, prea multe…

— Dar or să rămână mai puţine. Lumea de azi nu are servitoare cum aveam noi, de care trebuie să te îngrijeşti toată viaţa. Eu tocmai voiam să vă propun să nu mai primiţi alte bătrâne. Să rămânem cu cele de-acum, care vor muri încetul cu încetul, până n-o să mai rămână niciuna. Cu experienţa pe care o aveţi aţi putea să vă ocupaţi de administrarea Casei noi, o Casă albă, frumoasă… Bătrânele care rămân să trăiască împărăteşte în numele Brígidei, cu vacanţe, încălzire centrală, doctori buni, microbuze ca să facă plimbări la plajă şi la iarbă-verde, şi în felul ăsta să se cheltuie banii inutili ai Brígidei, că dacă nu îi cheltuie o să-i simt ca pe o povară pe umerii mei…

— Nu… nu… nu mai vreau bătrâne… cu toată încălzirea centrală, întotdeauna or să găsească o portiţă ca să aibă un *brasero* şi colivii cu sturzi, sau grauri, şi pacheţele sub pat… nu…

Figura aceea pompoasă, îmbrăcată în negru, a târât scăunelul aurit până la candela Sfintei Taine, nu, nu te urca, Menche[45], eşti foarte grasă, foarte bătrână, foarte neîndemânatică, scăunelul e prost, mizerabil, de lemn şi ipsos, n-o să reziste, nu te urca…

— Nu, coniţă Raquel, scăpaţi de Brígida cum puteţi. Nu mi-o pasaţi mie. De douăzeci de ani trăiesc înconjurată de decrepitudine. Părintele Azócar o fi cum vreţi dumneavoastră, dar ştie ce face.

— …o să dau foc banilor. Sunt doar hârtie. Hârtie, hârtie de ziar mărunţită şi tăiată care e bună doar ca să-i dai foc, nu cred că Brígidei îi pasă dacă le dau foc…

Biata Mercedes Barroso, care vrea să se urce pe scăunel ca să fure candela Sfintei Taine! Singurul lucru de valoare din Casă, Maică Benita, restul e mizerie, am nevoie de ea pentru paraclisul Monseniorului, care se va inaugura curând, şi candela asta, cu lucrătură colonială foarte interesantă, o să arate foarte frumos acolo, e păcat să stea îngropată aici în Casă. Pe Menche au venit s-o ia cu o dubă care nu era nici măcar în mod respectuos neagră, şi noi a trebuit să-i punem o mână de muşcate prăfuite culese în curtea de la intrare ca să nu plece fără flori biata Menche, care era aşa de nostimă, dar aşa de săracă… nu ca înmormântarea Brígidei, asta da, a fost o înmormântare adevărată, plătită de dumneavoastră, coniţă Raquel, care sunteţi atât de bună şi de generoasă, să nu credeţi, Maică Benita, Brígida era mai ascunsă decât ungherele acestei Case; înmormântarea Brígidei n-a fost darul meu. Brígida, în ciuda groazei ei de moarte când era vorba să-şi facă testamentul, nu s-a temut niciodată

să-şi imagineze propria înmormântare somptuoasă, cu tot ritualul şi pompa cuvenite. Să-şi plătească o înmormântare splendidă, să nu fie datoare nimănui, s-o plănuiască până la cel mai mic amănunt a fost obsesia vieţii ei. O punea la cale dinainte de-a veni să locuiască aici, dând telefoane la toate firmele de pompe funebre ca să afle preţurile, calitatea coşciugului – eu, bineînţeles, trebuia să mă duc să văd şi să-i dau amănunte – cu ce metal este căptuşit, care este calitatea catifelei sau satinului, câţi cai, perdeluţe negre cu ciucuri de aur, sfeşnice cu lumânări mari adevărate, de ceară, nu electrice, ca cele de azi. Dar nu voia sub niciun motiv ca celelalte bătrâne de aici din Casă să ştie că îşi plăteşte singură înmormântarea. Marea iluzie a vieţii ei a fost să se ridice mai presus de toate celelalte servitoare prin această înmormântare fastuoasă, nu prin propria ei bogăţie; niciodată n-am reuşit s-o fac să-şi dea seama exact ce avere enormă avea, pentru că ea înţelegea detaliul, nu totalitatea averii ei. Voia să le impresioneze cu faptul că avea o stăpână care o iubea foarte mult şi îi dăruise această înmormântare; luxul pe care şi l-a cumpărat cu bogăţia ei a fost să mă transforme în acest monstru al iubirii, deşi nu sunt aşa ceva. Sigur că oricum i-aş fi plătit înmormântarea, Brígida şi cu mine am fost foarte unite, dar nici pentru mine, nici pentru copiii mei n-o să cheltuiesc atâta pentru o înmormântare aşa de fastuoasă ca cea a Brígidei. Fiţi atentă, mi-a dat bani în plicuri separate ca să-i cumpăr coroane de flori din partea întregii mele familii. Ei ar fi trimis flori oricum, dar nu aşa de scumpe ca cele pe care m-a pus ea să le cumpăr…

Strig-o, strig-o, Mutulică, mă rugaţi, dar glasul meu n-o să se audă în întuneric, Măicuţă. Această siluetă pe scena prezbiteriului, strig-o, să ne rugăm împreună ca sufletul ei să se întoarcă în purgatoriu, Menche, haide, ce faci în prezbiteriu, să ne rugăm, Domnul este cu tine, Regină şi Mamă, Martiră a

Milostivirii, Viaţă şi Blândeţe, Nădejdea Noastră, către Tine ne înălţăm glasurile din această Vale a Plângerii… Figura pare inventată de pâlpâirea flăcăruii din candela Tainei Euharistiei… nu, sigur că nu este coniţa Raquel, este Menche, care, săracă, se apropie de tabemacul ca să fure, nu-l deschide, Menche, e păcat de moarte, numai un preot îl poate deschide când Domnul este înăuntru, dar Menche îl deschide şi se apleacă peste pânza albă şi se roagă… ştiu bine cum se apleacă, Mutulică, ştiu bine cum deschide portiţa tabernaculului, cum bagă mâna şi scoate cutiuţa rotundă unde se află ostia şi o vâră printre nasturii sutanei, pentru că este o sutană, nu e Menche, e un popă îngâmfat şi gras ca Menche, care pune un genunchi în pământ şi se ridică… e el. Îl recunosc de cum se întoarce ca să privească flăcăruia roşiatică ce atârnă acolo sus; părul uns cu briantină ca şi cum de dimineaţă şi l-ar fi pictat cu tuş pe craniu, sprâncenele dese pe care nu le văd, dar le ghicesc, ochii negri, mari, de satin, cu gene prea curbate şi pleoape prea cărnoase. De ce nu mă asculţi, Mutulică, şi nu-l strigi să-i spui că suntem aici, în ultima bancă, privindu-l din întuneric, ca să nu facă ceva ce nu trebuie să vedem? Probabil că e un vis oribil de-al meu, că domnul Azócar se uită la candela Sfintei Taine, se aşază sub ea, întinde mâna, nu ajunge, îşi bagă degetul în gură ca Iris Mateluna şi rămâne pe gânduri. Apoi iar întinde mâna făcând un salt; nici acum nu reuşeşte să atingă candela. Este domnul Azócar, a venit să fure candela Sfintei Taine! Ce coşmar groaznic, Dumnezeule, să visez că Părintele Azócar vine să stingă candela Sfintei Taine, să oprească inima Casei! Arhiepiscopul a semnat desfiinţarea ei, dar acum se săvârşeşte fapta… să stingă Fiinţa… să ia candela… ostia… Acum îşi freacă mâinile dolofane, albe, acoperite de păr negru. Se uită la candelă. E păcat de moarte să visezi că un prelat cumsecade, da, cumsecade, trebuie să fie

cumsecade dacă este secretarul Arhiepiscopului, că un prelat distins, dar foarte gras gâfâie în timp ce împinge scăunelul tapisat cu damasc ca să-l pună chiar sub candela Sfintei Taine. Vrea s-o dea jos, o s-o ia. Mă avertizase, dar nu aşa, ăsta e un furt, Părinte Azócar… s-o ia, tu, Mutulică, pentru că eşti aici, în spatele confesionalului, ajută-l să stingă lumina Sfintei Taine şi să ne priveze de Fiinţă. Aşteaptă… uite… se urcă, vrea să se urce pe scăunelul de ipsos aurit, care este aşa de fragil, nu vă urcaţi, Părinte, nu vă urcaţi, fiindcă sunteţi neîndemânatic şi gras, iar Mutulică e sprinten şi îl trimit să aducă o scară ca să daţi jos candela Sfintei Taine, pe care vreţi s-o luaţi, nu mă obligaţi să văd cum faceţi un lucru ridicol, vă implor. Scaunul ăsta e ordinar ca mesele mele din imitaţie de marmură şi piedestalele mele de lemn care imită marmura şi linoleumul uzat şi băncile de lemn, e şubred, o să se rupă dacă vă urcaţi pe el, pentru că dumneavoastră sunteţi foarte greu. Ascultaţi-mă, vă rog. Şi tu, Mutulică, nu sta să te uiţi la coşmarul meu, ascultându-mă fără să-l opreşti. Du-te, opreşte-l, să nu se urce pe scăunel, îşi suflecă poalele sutanei, se luptă, se opinteşte, o să-i fie greu să se urce. Cu sutana suflecată îşi ridică un picior gras, îl ţine o secundă în aer cu vârful întins de parcă ar fi piciorul unei balerine şi îl lasă jos, fiindcă nu se poate urca pe scăunel. Ridică celălalt picior, gâfâie, îl lasă jos, nu e în stare. Nu ştie ce să facă. Se aşază pe scăunel. Se uită la candelă. Se ridică în picioare şi face salturi ca să ajungă la ea, dar, bineînţeles, nu poate, izbuteşte doar s-o atingă şi o face să se balanseze şi flăcăruia pâlpâie şi toate umbrele din capelă, eu şi el şi Mutulică şi sfinţii, toţi dansăm. Acum îngenunchează pe damascul grena al scaunului şi, ţinându-se de spătar, încearcă să-şi înalţe corpul, nu, Părinte Azócar, spătarul e dezlipit, eu ştiu cum e scaunul ăsta… picioarele lui obscene… jartierele… Doamne, Dumnezeule, nu-mi îngădui

să mă răzbun pe Părintele Azócar, care ştie că această Casă e o adevărată mizerie, că noi suntem o adevărată mizerie, nu-mi îngădui să mă răzbun pe el în visul ăsta, îl urăsc fiindcă mi-a promis că mă va scăpa de bătrâne, dar n-o s-o facă, şi îl urăsc şi vreau să controlez visul ăsta şi nu pot. Pufăie. S-a ridicat şi se caţără pe scăunel, care geme sub greutatea lui, nu vă mişcaţi, Părinte, o să cădeţi, staţi liniştit, dar dumneavoastră ridicaţi braţele, atingeţi candela, şi scaunul se clatină, se bălăbăneşte, şi el îşi dă seama şi întinde braţele ca să-şi menţină echilibrul ca un dansator pe sârmă la circ… totul se clatină, ne clătinăm cu toţii, şi nu poate desprinde râvnita candelă. Scaunul se bălăbăneşte. Acum îi e frică. Se căieşte. Vrea să se dea jos. Îşi suflecă iarăşi sutana şi încearcă să coboare un picior, ca un copil care îl bagă în apă şi îl scoate pentru că apa e rece… dansând pe scaunul aurit, corpul acesta durduliu cu braţele întinse… o să cădeţi, Părinte, vine acum Mutulică să vă ajute, ridică celălalt picior, se sprijină în vârful lui, îndoaie celălalt genunchi, îl aud gâfâind, pentru că sunteţi gras şi vă e frică, ajută-l, Mutulică, gândeşte-te la păcatul meu de a visa acest vis scandalos, scapă-mă de coşmarul ăsta, Mutulică, nu vreau să mai păcătuiesc cu visul ăsta, dar ce pot face ca să opresc un vis care te târăşte şi te târăşte, şi Maica Benita îşi astupă gura cu pumnul ca să nu plângă de frică, Brígida trebuie să mă salveze, ea o să ne salveze pe toate, aşa mi-a promis coniţa Raquel, îşi acoperă gura ca să nu plângă, îngrozită că Părintele Azócar continuă să facă piruete de balerină pe scăunelul şubred, şi Maica Benita strânge pumnul şi-l duce la gură ca să-şi înghită plânsul, care îmi urcă în piept şi mă doare, îmi simt lacrimile, mi se zbate pieptul şi ceva urcă în mine şi urcă Dumnezeul meu, nu pot să controlez această maree, nu-mi îngădui s-o fac, Doamne, nu mă lăsa, şi când Părintele Azócar este cu piciorul întins în aer gata să coboare, hohotul

Maicii Benita răsună scandalos în capela care nu va mai fi niciodată capelă, pentru că hohotul meu a condamnat-o definitiv… prelatul s-a împiedicat şi a căzut.

— La naiba…

Maica Benita se ridică din întuneric încercând să-şi stăpânească hohotul de râs şi alergăm amândoi în acelaşi timp spre prezbiteriu ca să-l ajutăm pe popa care pufneşte şi gâfâie şi blestemă încercând să se ridice în picioare:

— Aoleu, aoleu şi vai de mine…

Maica Benita şi Mutulică îl ajută să se ridice. Cade din nou, tragem de el şi el fornăie până ce rămâne pe picioare, scuturându-şi praful de pe sutană, trecându-şi degetele prin păr ca să-i restituie perfecta falsitate a negrelii. Brusc ritmul respiraţiei lui se schimbă.

— De ce nu mi-aţi spus că sunteţi aici, Maică Benita?

Dumneavoastră nu puteţi spune: pentru că dormeam.

Mai bine să nu spuneţi nimic, să nu spuneţi pentru că am stat de vorbă cu coniţa Raquel, care mi-a spus ceva ce ar fi mai bine să vă spună chiar ea dumneavoastră direct… dumneavoastră puteţi să faceţi ceva ca să ne ajute coniţa Raquel sau Arhiepiscopul, nu ştiu cine, avem nevoie de un adăpost acum, că toată povestea se termină… dar nu pot. Să tac, să fiu supusă, cum am tăcut şi am fost supusă întotdeauna.

— De ce nu i-aţi spus lui Mutulică să mă ajute?

Să tac. Să tac.

— Nu ştiu dacă vă amintiţi că acum ceva timp v-am chemat ca să vă rog să aveţi pregătită candela asta ca să mi-o daţi… până să vină cei cu licitaţia ca să stabilească loturile care se vor vinde înainte de demolare…

— Da, da…

— Să salvăm această piesă extraordinară…

— Da, da, ştiu, Părinte Azócar, restul e mizerie, înţeleg, sunt de acord, buldozerele or să ne radă, or să ne aducă la nivelul pământului pe care s-a ridicat această Casă. Şi noi? Eu şi Mutulică şi bătrânele? O să cădem şi noi? Ochii săi de satin brusc împietrit mă asigură că nu voi fi econoama Oraşului Pruncului Iisus. Hohotul meu m-a condamnat. Nu. Eram condamnaţi cu toţii dinainte, pentru că dumneavoastră aţi uitat de noi, Părinte Azócar, nicio pomană, nici cea mai mică milă, pentru că nu suntem importanţi şi aproape că nu suntem nici fiinţe umane, ci rebuturi, da, da, nu spuneţi că nu, ne dispreţuiţi cum dispreţuiţi şi mizeria din Casă şi nu vă pasă de soarta noastră… cu ce drept îmi cereţi să nu gândesc aşa, dacă dumneavoastră şi Arhiepiscopul ne-aţi abandonat de atâţia ani înfometate, fără haine, bolnave… nu, Părinte…

— Calmaţi-vă, fiica mea!

— Îmi cereţi să mă calmez, dar nu mă ajutaţi să mă calmez.

Părintele Azócar se îndreaptă de spate; este enorm, negru, lucitor, pe de-a-ntregul din satin strălucitor, puterea neînfrânată, vocea sigură, degetul alb ameninţător este nemilos, o ameninţare ce se va împlini, pentru că va avea el grijă să se împlinească.

— Asta este o lipsă de disciplină pe care nu o pot tolera, Maică Benita. Va trebui să vorbesc cu Maica Superioară, pentru că lucrurile nu pot rămâne aşa.

— De şase luni nu ştiu nimic de ea. Nu catadicseşte nici măcar să răspundă la telefon când o sun, este atât de ocupată…

— Gata, gata, s-a terminat… şi mâine o să trimit pe cineva după candelă, să mi-o lăsaţi la poartă, la Rita. Acum iau cuminecătura, şi după ce daţi jos candela Mutulică să închidă toate porţile capelei. Să le deschideţi doar când vin cei de la licitaţie să facă inventarul.

Dă să iasă din capela care nu mai este capelă. Se întoarce spre altar. Vrea să îngenuncheze ca să se închine, dar îşi aminteşte că ostia nu mai este în tabernacul, că el, Părintele Azócar, un distins prelat, o ţine la piept, sub sutană, lângă inimă. Se mai întoarce o dată spre călugăriţă:

— La revedere, Măicuţă.

— La revedere, Părinte.

— A, şi…

Chipul domnului Azócar se îmblânzeşte. Pentru o clipă ochii i se fac din nou de satin. Călugăriţa îi înfruntă privirea.

— Da, Părinte?

— …sper să nu vorbiţi cu nimeni despre…

Acum sunteţi dumneavoastră cea care comandă, Maică Benita, acum sunteţi dumneavoastră cea care nu-şi coboară ochii, fiindcă ştiţi că nu bietul dumneavoastră hohot de râs a condamnat capela, ci sudalma popii când a căzut de pe scaun.

— Despre ce doriţi să nu vorbesc cu nimeni?

Îl întrebaţi cu cruzime, aşa cum trebuie s-o faceţi, fiindcă dumneavoastră ştiţi; să nu vorbiţi despre figura lui ridicolă dansând împins de lăcomie pe scăunelul care scârţâia, să nu vorbiţi despre sudalma rostită în cădere. Dar dumneavoastră vreţi ca acest popă, acest bărbat care vă umileşte să vă roage, şi atunci când o face să-şi mărturisească, el, propria umilire. Da. Ochii lui de satin şi vorbele lui pompoase să se frângă cerându-vă discreţie. Ochii prelatului devin din nou duri.

— Nimic, Maică Benita… nu vă faceţi griji…

A rămas doar luminiţa roşie, încă vie, dureroasă ca un ciot, atârnând într-o parte a altarului. Trebuie stinsă şi dată jos această piesă de orfevrărie, conţinutul ei nu mai înseamnă nimic, fiindcă Părintele Azócar a luat ostia, doar obiectul în sine e important, fiindcă e de valoare, e o piesă unică, Măicuţă. În ciuda faptului că flăcăruia mai arde, capela a devenit o altă încăpere goală din Casă.

Simţim cum se strecoară vântul prin crăpături ca în orice altă încăpere. Un geam spart, poate două sau trei, trebuie să avem grijă cu vitraliile. Într-un colţ rod şi tot rod şi tot rod şoarecii, ca apoi să se ascundă în cine ştie ce gaură adâncă din zidurile de chirpici. Eu încă mă mai pot ruga în găoacea asta goală. Această flacără roşie este rugăciunea mea… ce-o să se-aleagă de noi, Dumnezeule mare, când or să cadă pereţii ăştia de lut? Nu vreau să mă gândesc. Închide ochii.

— Iisuse Christoase, Doamne, Dumnezeule şi Adevărat…

Când deschide ochii îşi dă seama că adormise iar. Iar, Mutulică? Nu cumva o fi doar o parte din acelaşi somn? Mutule, Mutulică, nu mă lăsa singură, unde eşti, simt înfrângerea… ameninţarea mea nu sperie pe nimeni, nu reuşesc să-mi termin rugăciunile, pentru că obosesc şi adorm… mă duc să mă culc, fiindcă sunt bătrână şi nu ştiu când dorm şi când sunt trează… aprinde o lumânare, Mutulică, luminează culoarul ca să ajung la chilia mea şi să mă bag în pat.

20

Organizatorii licitaţiei au deschis capela şi au scos din ea tot, formând loturi de obiecte pe coridoare, fiecare lot cu eticheta şi numărul său; confesionale roase de cari, o grămadă de scăunele aurite şchioape şi cu damascul roşu uzat şi sfâşiat şi pătat, bănci de scânduri, piedestale de lemn ce imită marmura, scaune de rugăciune tapisate cu catifea prăfuită şi cu arcurile rupte. Cei de la licitaţie i-au atras atenţia Maicii Benita:

— Astea or să se vândă doar ca lemn de foc.

— Asta spuneţi-i-o Părintelui Azócar.

— Bine. Să nu-şi facă iluzii.

— Nu cred că-şi face iluzii. A luat de mult puţinele lucruri de valoare de aici.

Organizatorii au scos şi singurul obiect care era podoaba capelei, luxul ei, cele patru mari vitralii de la începutul secolului, unde patru grupuri de binefăcătoare ale Casei acoperite cu voaluri negre, aplecate peste mâinile lor împreunate în rugăciune, cu distinsele lor nume strălucind la picioarele fiecărui vitraliu îl înconjurau pe Sfântul Arhanghel Gavril cu degetul ridicat şi pe Fecioara cu ochi pudici, primul lot; Preacurata călcând în picioarele ei preanevinovate capul monstrului ce ţine globul pământesc în ghearele lui, al doilea lot; Sfânta Ana care a născut-o fără de păcat pe Fecioară, al treilea lot; iar al patrulea lot o avea în centru pe Maica Domnului vizitând-o pe Sfânta Elisabeta cu burta umflată de un invizibil Sfânt Ioan Botezătorul,

care ar trebui să se bucure aici, înăuntru, că această îmbrăţişare îl spală şi pe el de păcatul originar. Vitraliile erau lucrătură catalană, cu adevărat artistice după unii specialişti, interesante ca exemplificare a gustului epocii. După ce le-au scos din ramele ferestrelor le-au sprijinit de pilaştrii din claustra cu gândul ca în ziua licitaţiei să le scalde un soare ispititor – culorile erau, într-adevăr, foarte frumoase, ca şi monturile şi decoraţiunile aproape chinezeşti, lotuşi şi stârci roşii şi ceva asemănător cu papura – pentru ca posibilii cumpărători să dea ceva pe ele, deşi la ce dracu' le-ar folosi acele vitralii, cu imaginile acelor doamne de treabă îmbrăcate în negru, a căror identitate nu mai însemna nimic pentru nimeni, făcând inutilizabil un ansamblu care, altfel, poate ar fi avut o anumită valoare.

În zidurile capelei cu porţile astupate de scânduri bătute în cruce au rămas patru găuri enorme. Cum licitaţia se amâna, câteva păsări au început să-şi facă cuib în găurile acelea şi păianjenii îşi întindeau structurile de vitralii efemere, bătute de curenţii de aer care noaptea făceau să pâlpâie flacăra lumânărilor – lumină slabă, să nu se vadă de afară – aprinse toate de interne. Aşezată pe jilţul de aur şi damasc roşu din mijlocul prezbiteriului care nu mai era decât o estradă de scânduri, Iris Mateluna a strănutat. Dora i-a zis:

— Sănătate să-ţi dea Maica Domnului.

În poala lui Iris, copilul a strănutat şi el.

— Fără de păcat născută.

— Înveleşte-te bine, Iris, şi înveleşte şi copilul, că bronşitele se iau foarte uşor în perioada asta a anului, şi se zice că în cartier e multă lume cu gripă.

Iris şi-a ridicat gulerul paltonului cafeniu, care era larg şi îi ascundea sarcina, această sarcină insistentă, îngrijorătoare, nerezolvată, prelungită de luni şi luni de zile spre teama noastră, a tuturor,

care repetăm este un miracol, este un miracol, a spus-o Brígida, şi ea se pricepe la chestii de-astea, când e un miracol sarcina poate dura puţin, dar poate dura şi mult mai mult, până când copilul, în înţelepciunea sa, consideră că a sosit momentul precis ca să ne ducem toate în ceruri împreună cu el când se va naşte, cât mai curând posibil, pentru că se va dărâma Casa asta şi cine ştie ce-o să se-aleagă de noi când vor începe demolarea, unde ne vor trimite, îţi faci griji, cum să nu-ţi faci griji, dar nu trebuie să ne fie teamă, ci să avem încredere în copil, lucrurile se vor petrece când o să vrea el şi între timp noi trebuie să avem grijă de Iris, năzuroasă a devenit fătuca asta, arţăgoasă, dar trebuie s-o ascultăm şi să o venerăm cu cântări şi lumânări şi rugăciuni. Pruncul a strănutat din nou.

— Ai grijă, Iris…

Ea a căscat:

— Da, da. Ce plictisitoare a fost petrecerea de azi-noapte. Ia uitaţi-vă cum îi curge nasul bebeluşului. Dacă petrecerea de mâine nu e mai amuzantă, vă părăsc Maicii Benita. Gata. Am obosit să stau aici pe scaun cu copilul în braţe, hai înăuntru. Mi-e somn. Vreau să mă culc. Copilul e ud, de-asta strănută.

— Pişatul nu se răceşte, îşi păstrează căldura.

— Numai când pruncul are un chilot de cauciuc deasupra, Amalia, şi nu i l-am pus copilului…

— A, da? Nu ştiam.

— Când ai ştiut tu ceva, Amalia?

Cu o lună în urmă, înainte de a veni cei cu licitaţia ca să stabilească loturile, Arhiepiscopul a ordonat să fie scoşi sfinţii. Internele s-au întristat văzând capela goală, deşi ştiau că nu mai e capelă, fiindcă fusese pângărită. Dar Mutulică le-a spus să nu fie proaste, că de ce plâng, să se ducă în patioul lui, unde or să găsească bucăţi de straie de ipsos, mantii, hermine, pietre preţioase, un pumnal implântat în pieptul unei mucenice, aureole şi coroane şi ochi vigilenţi decoloraţi şi bucăţi de cap

cu resturi de puteri miraculoase, grădina creşte, trebuie să găsim şerpii diavoleşti fără limbă pe sub încâlceala mărăcinişului, chipuri ciobite printre ciumărele şi ovăz, picioare sucite de durerea extazului, degete răsfoind un cărţoi de ipsos sau numărând mătănii. Mutulică insinua că dacă Arhiepiscopul le luase sfinţii, ele puteau face alţii, ar fi fost culmea să lase capela ca pe o baracă. Internele se mândreau cu descoperirile şi creaţiile lor. Au avut mult timp la dispoziţie ca să se distreze şi aproape că au uitat de Iris şi de copilul ei, pentru că povestea asta cu montarea de fiinţe, cu organizarea de identităţi arbitrare lipind bucăţi mai mult sau mai puţin potrivite era ca un joc, şi cine ştie, poate ieşi un sfânt adevărat din bucăţile astea pe care le lipim, dar ce contează, pentru asta îl avem pe Mutulică, acum nu poate face lucruri grele, dar el ştie, desenează trăsături pe chipurile şterse, sugerând combinaţii de fragmente interesante care poate nu-ţi trec prin cap, Iris montând sfinţi printre ciumărele, Dora în spatele mărăcinişului, tufişul acela de fenicul care strânge între rădăcinile sale un sfânt ce pare Ioan Botezătorul, trebuie să săpăm o groapă ca să-l scoatem, o aripă cu chip de femeie, pletele Magdalenei cu gâtlej de balaur care nu scoate fum, trebuie să acoperim cu un strop de vopsea linia de pe ceafă, unde am lipit capul ăsta care nu aparţine acestui trup, nu, nu o acoperiţi, este cuvioasa Inés de Azcoitía, care a avut toată viaţa cicatricea pe gât, de aceea purta scufie, de aceea s-a construit Casa asta, ca s-o adăpostească şi s-o ascundă. Amalia zice:

— Dar nu ne putem închina la ea, pentru că nu a avut loc beatificarea. Sărmana coniţă Inés.

— Dar poate că o să aibă loc. Se zice că o să lase toate hârtiile la Roma ca să se ocupe de problemă avocaţii de acolo şi ambasadorul, deşi se pare că ambasadorul nostru la Sfântul Scaun e comunist şi de aceea nu s-a aprobat beatificarea.

Problema e că trebuie să aşteptăm să se schimbe guvernul şi să trimită un ambasador mai bun ca să se rezolve.

Amalia, după ce s-a gândit, zice:

— Atunci, e mai rău. Să nu facem o Sfântă Inés de Azcoitía. Se zice că dacă autorităţile află că s-a venerat un sfânt înainte ca Roma să-l fi canonizat, sfântul ăla nu poate fi sfânt, că e caz de idolatrie, şi cardinalii dau din cap şi zic că nu, e una dintre condiţiile principale ca să se aprobe o beatificare.

— Şi asta de unde le scoate pe toate?

— Da' de ce o ascultaţi pe Amalia, care nu ştie nimic?

— Nu-ţi dai seama, Amalia, că astea-s basme de adormit copiii? Şi nu te mai smiorcăi pentru orice…

— Nu mă smiorcăi, doar că îmi lăcrimează ochiul chior. N-am putut găsi degetul Sfântului Arhanghel Gavril…

— Ia uitaţi-vă, sfântul ăsta mi se pare minunat.

— Cam ciudat, cu picioarele aşa de scurte…

— Şi capul aşa de mare…

— Nu contează, de sfânt, e sfânt, pentru că l-am făcut din bucăţi de sfânt. Ia zi, Mutulică, ce nume îi punem?

Bătrânele se strâng în jurul meu, printre tufişuri, printre bucăţi de ipsos, ca să hotărăsc şi cu pensula mea să pictez nume de sfinţi pe soclurile creaţiei fanteziilor lor anarhice. Sfânta Brígida, prima, datorită degetelor ei foarte fine, cu o înfăţişare atât de inutilă din cauza aerului ei sentimental. Sfântul Fidel, pentru că e bărbos, şi i-am pictat pe piept o cartuşieră plină de cartuşe. Şi un Sfânt Ieronim, zvelt, chipeş, am stat o dimineaţă la soare, cu bătrânele aşezate pe vine în jurul meu, ca să obţin albastrul exact al privirii sale. Cuvioasa Inés de Azcoitía, cu tăietura ei de piază-rea la gât şi cu urechile foarte mari, a fost de la început cea mai populară dintre sfinte. Şi o Sfântă Peta Ponce cu privire libidinoasă, şi un Sfânt Doctor Azula, care

tuturor ni s-a părut foarte asemănător cu Amalia, al cărei ochi chior tot lăcrima.

— De ce contează că Sfântul Gavril nu are deget, Amalia?

— Contează.

— E aproape întreg. Lasă-ne să-l punem în căruţul lui Mutulică şi să-l ducem la capelă, o să dea foarte bine.

— Nu vreau. Până nu găsesc degetul.

— Ce-a apucat-o cu degetul pe proasta asta?

Amalia, smiorcăindu-se, caută în patru labe prin mărăciniş.

— N-o luaţi în seamă, bate câmpii.

— A rămas cam ţicnită după moartea bietei Brígida.

— Eu n-am văzut niciodată degetul Sfântului Gavril.

— N-o s-o mai ducă mult Amalia.

— Nu.

În căruţul lui Mutulică îşi cară creaţiile ca să repopuleze capela goală, aşezându-le împrejurul lui Iris Mateluna pe tron, cu copilul în braţe, înconjurând-o cu o curte ce de-abia se distinge în lumina tremurătoare a lumânărilor care ard în jurul nostru, apărate de un baldachin umflat de vântul intrat prin cele patru găuri ale ferestrelor.

Acum nu mai sunt doar şapte conspiratoare. Fără ca nimeni să ştie cum, zvonul s-a împrăştiat prin Casă… se zice că în capelă… se zice că Iris Mateluna… se zice că îi aprind lumânări, că îi aduc flori şi ramuri, se zice că face minuni, se zice, se zice… se şuşoteşte prin colţurile celor mai neînsemnate patiouri, se aud paşi care aleargă, bătrânele iscodesc, priviri cu coada ochiului în bucătărie, întrebări-capcană, adevăruri câştigate sau pierdute la cărţi când după valet n-a venit un popă, se zice că… paşi, umbre, şoapte, urechi lipite de pereţi, cum să nu se răspândească zvonul, când se produce o minune e firesc să se răspândească, şi a trebuit să primim tot mai multe

bătrâne în cercul secret, pentru că dacă le refuzam puteau deveni periculoase, gură-spartă cum e asta care umblă îmbrăcată ca pelerinii la Lourdes şi stă în curtea spălătoriei, invidioase toate, băgăcioase, intruse, hrăpăreţe, şi ce să facem dacă sarcina lui Iris durează aşa de mult, trebuie să ne rugăm, seara, roiul de bătrâne rosteşte rozarii în capelă în jurul lui Iris pe tron cu pachetul copilului ei pe genunchi, păpuşa căreia nu-i dă drumul pentru nimic în lume, rozarii şi avemaria pentru ca fetiţa asta chinuită să nască uşor şi fără probleme, să se nască pruncul adevărat şi să nu mai folosească acel înlocuitor care o linişteşte pe copilă, e plină de draci, să nu mai întârzie pruncul zămislit fără pata plăcerii, să apuce să-l legene şi ele în braţe înainte să moară, dacă pruncul nu le va înălţa la cer înainte ca ele să se prăpădească. În ciuda vântului nebun prin cotloanele capelei şi a tuşiturilor şi a strănuturilor şi a spaimei de vreo boală de plămâni şi a somnului care uneori te dă gata în mijlocul unei avemarii, bătrânele se roagă şi se roagă, i se închină lui Iris, ceea ce ei îi face plăcere, pentru că o face să râdă, şi o tămâiază cu fumul acela parfumat, şi chiar dansează pentru ea făcându-i aaaaaşşşşşaaaaa, aaaaaşşşşşaaaaa cu braţele, genuflexiuni cu genunchii lor care scârţâie, să se grăbească pruncul, ele şi-au pregătit boccelele ca să plece cu pruncul în cer, pentru că aşa a făgăduit Brígida, doar câteva lucruşoare, nimic mai mult, adunate în pachete, ceasul deşteptător, o broboadă, cărţi ca să joace popa-prostul, că acolo nu e voie să joci douăzeci şi unu, nu vezi că douăzeci şi unu e jocul dracului, ceainicul, şi poate nici nu e nevoie să luăm toate lucrurile astea în cer, că se zice că acolo ţi se dau de toate, şi toate noi.

Iris se îngraşă în continuare la adăpostul paltonului. Are ochii roşii. Azi a strănutat de opt ori, am numărat. E-adevărat că e o noapte extrem de friguroasă. Şi eu am strănutat tot de atâtea ori. Dar cum stă pe jumătate adormită de plictiseală în

jilţul ei, nu mă şterge la nas. Acum îmi aduc căruciorul. Era şi timpul. Iris se aşază pe estradă. Mă aşază în poala ei. Ea, care este o mămică bună, insistă să-mi pună căciuliţă de lână a pruncului, cea cu pompon, ca să nu răcesc mai tare. Bătrânele fixează din nou scândurile cu care am închis capela, ca să pară că n-a intrat nimeni după ce oamenii cu licitaţia au scos toate lucrurile. Şi precedate de două bătrâne care poartă lumânări în cornet de hârtie de ziar, trag de căruciorul meu conducându-ne pe Iris şi pe mine, apoi cortegiul de codoaşe şi moaşe zdrenţăroase, de doftoroaie mirosind a buruieni, de vrăciţe, bocitoare, doici, vrăjitoare mărunte care nici nu ştiu că sunt vrăjitoare, spunând rugăciuni pe culoare, tuşind, pălăvrăgind, trăgându-şi nasul.

De când m-a operat doctorul Azula mi s-au schimbat nu numai trăsăturile feţei, lăsându-mi în loc această mască aproape lipsită de expresie pe care nimeni nu are grijă s-o picteze din nou. Am fost redus la ceea ce sunt, mi-a luat optzeci la sută şi mi-a lăsat douăzeci, împuţinat şi sfrijit, concentrat în jurul propriei mele priviri. Bătrânele mă coboară în pivniţă şi mă întind pe unul din paturi. Le-au expediat pe internele venite mai recent, pivniţa nu e mare, nu fiţi curioase, muierilor, pentru Dumnezeu, altă dată o să te lăsăm pe tine să coborî, Lucy, acum nu încăpem toate cele care vrem s-o vedem pe Iris cum schimbă păpuşa, vrem s-o ajutăm, nu încăpem toate şi o să ne împiedicăm unele de altele şi sunt o mulţime de lucruri de făcut, când o să avem nevoie de voi o să vă chemăm. Hai, Iris, lasă-ne să te dezbrăcăm, pune-ţi cămaşa, culcă-te, că e târziu, a trecut ora tot rugându-ne în capelă, Iris vrea să schimbe chiar ea copilul, dar ne lasă s-o ajutăm, fiindcă e greu să schimbi singură un bebeluş mai degrabă mărişor, cum e păpuşa asta. Îmi scot scutecele.

— Păpuşa asta nu-i aşa de pişăcioasă ca Damiana.

În faţa ochilor lor se află sexul meu fleşcăit. Ele cred că este sexul lui Mutulică, dar nu e aşa, e doar deghizat în sexul docil al lui Mutulică, deşi m-au ras la cererea lui Iris, ca să semene cu sexul unui copil, e al dumneavoastră, don Jerónimo, cel care a atins-o pe ea, pentru că am reuşit să fug *înainte* ca doctorul Azula să facă schimbul. Îmi apucă sexul ca să-l spele cu buretele, spun ce chestie urâtă, nu ştiu cum pot fi unele femei aşa de scârboase, şi îl dau cu talc de parcă ar fi o prăjitură pe care se pregătesc s-o devoreze şi s-o facă să dispară, cum a dispărut sexul mâncat de boală al lui don Jerónimo, care nu se mai atinge de Inés de ani şi ani şi ani şi ani, fiindcă eu nu vreau să se atingă de ea, de aceea îmi deghizez sexul potent într-un sex de copil, Dumnezeule Doamne, când se va naşte copilul adevărat, ca să nu mai fiu obligată să-i fac porcăriile astea lui Mutulică, să i le fac unui prunc, n-are importanţă, nu mai sunt în stare să i le fac păpuşii ăsteia, de câte ori trebuie să-l spăl pe Mutulică îmi vine să vărs, spală-l tu, Iris, e păpuşa ta, ne laşi pe noi să facem ce-i mai greu şi proasta se sacrifică în timp ce ea se odihneşte, cât timp o să ne mai faci să-ţi aşteptăm copilul, să ştii că din cauza întârzierii credinţa unora se clatină, să nu crezi că toate bârfele îţi sunt favorabile, sunt multe care se îndoiesc, altele sunt speriate fiindcă zic că este împotriva legii sau alte lucruri de genul ăsta, eu am auzit spunându-se acum câteva zile că o bătrână care locuieşte în patioul palmierului zice că asta e o adevărată crimă, că o să ne denunţe pe toate că suntem nebune, aproape toate internele ştiu că se petrece ceva, îşi dau seama că ascundem ceva când stăm de vorbă încetişor, chiar şi noi începem să avem îndoieli, ai văzut-o pe Amalia, cu istoria ei că umblă după degetul Sfântului Gavril nici nu mai trece pe-aici, aşa că grăbeşte-te, Iris, ce ne facem, Dumnezeule mare, dacă vin să demoleze

Casa înainte de a se naşte copilul, or să ne arunce în stradă să cerşim, nu, nu fiţi tâmpite, nu vor dărâma nimic, chiar dacă scot Casa la licitaţie, aceasta va fi una dintre cele mai importante minuni pe care le va săvârşi copilul când o să se nască, dar până atunci să ne jucăm cu Mutulică, el ne lasă să-i facem orice, pentru că e niţel cam dus săracul, pe jumătate adormit, şi parcă nu e nici viu, nici mort. Maică Benita, ce-o să se întâmple cu omul ăsta sărman? Dumneavoastră spuneţi că nu ştiţi ce să faceţi cu el. Nu ne mai ajută la nimic. Uneori se ascunde şi, cum cunoaşte Casa atât de bine, pentru că a venit aici cu mult înaintea noastră şi chiar a Maicii Benita, dispare şi trebuie să-l căutăm împrăştiindu-ne prin galerii şi coridoare şi patiouri şi poduri până dăm de el, pentru că trebuie să-l găsim, că dacă nu, Iris se supără pe noi, ne zgârie furioasă sau ne bate cu o nuia, să-i aducem păpuşa imediat, că dacă nu, se aruncă de pe scară ca să-l omoare pe copilul miraculos şi n-o să mai fie niciun miracol şi o să rămânem toate ca nişte toante cu degetul în gură, să vedem ce-o să faceţi atunci, n-o să fie niciun miracol, niciun miracol, şi o să muriţi toate, fiindcă sunteţi bătrâne şi sunteţi bolnave, aşa că găsiţi-mi păpuşa, o să vă pârăsc Maicii Benita ca să vă pedepsească, Părintelui Azócar ca să vă arunce în stradă, ştiu pe dinafară numărul de telefon particular al Arhiepiscopului şi o să-l sun ca să-i spun tot dacă nu îmi găsiţi păpuşa, de două zile s-a pierdut păpuşa mea, şi noi, şchiopătând, aproape oarbă, că mie mi-a ieşit ulciorul ăsta care mă supără tare mult, şi eu îmi sărut scapularul ca să am noroc la căutat, înfricoşate în întunericul care nu se luminează niciodată, trebuie să ne împărţim prin toată Casa, pe coridoare pe care înainte nu am trecut niciodată, prin curţi interioare unde sunt iepuri de câmp, uite, Rosario, crescătorie de iepuri în curtea asta, să prindem unul, că sunt aşa de buni gătiţi cu mult usturoi, acum, că nu avem aproape nimic de pus în

cratiţe, ia uitaţi-vă, fetelor, că am găsit iepuri într-o curte de-acolo, din fund, cum să fie iepuri, tu, Carmela, nu fi tâmpită, muiere, sunt iepuri de casă, dar şi iepurii de casă sunt buni de mâncat, da' nu sunt nici măcar iepuri de casă, sunt cobai, de ce să fie o crescătorie de cobai în curtea asta habar n-am. Mutulică nu apare. Iris ţipă că o să ne acuze pe toate, cocoţată pe o balustradă ca să se arunce şi să-şi omoare copilul dacă nu îi aducem păpuşa, până ce Rita scoate un strigăt, e aici, e aici, l-am găsit, stând pe jos cu braţele în jurul picioarelor şi ascunzându-şi faţa sprijinită pe genunchi, blând, ce cuminte e Mutulică, se lasă înhăţat fără să opună rezistenţă şi îi dăm să mănânce, dar foarte puţin, fiindcă acum aproape că nu mănâncă… şi când dispare alteori e diferit, pentru că atunci când îl găsim şi îşi dă seama că o să-l prindem o rupe la fugă ca un copil şi se pierde pe coridoarele pe unde noi nu putem să alergăm atâta, până când, după câteva zile – uneori trebuie s-o încuiem cu cheia pe Iris, ca să nu facă lucruri primejdioase şi să nu ţipe atâta şi să nu ne altoiască cu nuiaua – îl găsim pe Mutulică în vreuna din încăperile unde s-au depozitat ziarele şi revistele şi cărţile vechi, în culcuşuri pe care şi le face Mutulică în grămada de hârtie nefolositoare, vrafuri de reviste, cărţi roase de şoareci, teancuri de ziare, grămezi de enciclopedii rupte, de cărţi cu hârtie de lux pătate de roşu deoarece copertele s-au decolorat, alteori îl găsim citind, fiindcă se zice că Mutulică a citit toate cărţile şi toate revistele şi toate ziarele din Casă şi că de-asta nu mai are putere, şi cu toate acestea, când îl prindem în ascunzătorile lui, refugiat în aceste peşteri de litere inutile, scapă din nou, escaladează teancurile de ziare uneori până la tavan, dar noi, îngrozite de ameninţările lui Iris, deşi ne scârţâie oasele, ne căţărăm văitându-ne şi îl urmărim pe munţii de *Zigzag* şi *La Esfera* şi *Je sais tout* cartonate şi mucezite pe care le ştiu pe dinafară, încolţindu-mă ca pe un animal, strigând

să mai vină nişte bătrâne să le ajute, până ce pun mâna pe mine, Mutulică, Mutulică, nu fi prost, predă-te, de ce fugi, noi te iubim şi niciodată nu ne-am purtat urât cu tine, vrem doar să te rugăm să ne ajuţi s-o distrăm pe Iris până se naşte copilul.

Încep să mă înfăşoare, strângându-mă în feşe din fâşii de zdrenţe. Gleznele legate. Apoi îmi leagă picioarele ca să nu le pot mişca. Când ajung la sex mi-l leagă ca pe un animal periculos, de parcă ar ghici că deşi e deghizat în sex de copil, eu îl controlez, să nu se ştie ce ascund, şi mi-l leagă lipit de o coapsă ca să-l anihileze. Pe urmă mă vâră într-un soi de sac, cu braţele lipite de coaste, şi mă leagă fedeleş ca pe o sarma din care îmi rămâne afară doar capul. Mă culcă în patul lui Iris, lângă ea, aşa cere ea ca să-şi potolească furia, să mă înfeşe strâns şi s-o culce pe păpuşa ei în pat lângă ea, sub cearşafuri, pentru că ei îi place să doarmă cu bebeluşul, ca atunci când tăticul şi mămica ei dormeau în acelaşi pat cu ea şi în timp ce ea dormea făceau dragoste, până când într-o dimineaţă Iris nu-şi mai aminteşte şi totul ricoşează spre prezentul păpuşii ei, în patul ei, lângă ea, ca să se joace cu ea.

— Uite-ţi bebeluşul, Iris.

— Acum dormi.

— Şi să doarmă şi el.

— Noroc că bebeluşul ăsta nu face nazuri când trebuie să doarmă, ca toanta de Damiana, doarme neîntors, fără să plângă. Dar nu cumva să-l laşi să-ţi facă vreo măgărie, Iris, că de-asta, ca să nu se atingă de tine şi să n-o ia razna puţulica lui, îl înfăşăm aşa strâns, ca să doarmă cu tine ca o păpuşă adevărată, Mutulică e aproape ca o păpuşă adevărată, nici vorbă să-ţi facă ceva, e aşa de cuminte, săracul, ar putea fi şi el sfânt, aţi văzut ce faţă avea ieri când l-am găsit citind ceva copertat care semăna cu Biblia, cărţile groase cu coperte aurite din belşug sunt Biblii, şi unele dintre noi zic că l-au văzut scriind ceva ce cred că se numesc

cugetări şi sunt lucruri pe care le scriu sfinţii, de-asta nu contează că doarme cu Iris, care este şi ea castă, dar paza bună trece primejdia rea, aşa că e mai bine să luăm măsuri de prevedere, pentru că până la urmă o bucăţică de bărbat tot bărbat este şi bărbaţii sunt toţi nişte porci care caută prilejuri ca să le pipăie pe fete, să-l înfăşăm ca să n-o atingă cu mâinile lui murdare de bărbat, cu carnea lui înfometată pe care trebuie s-o ascundă, că dacă ajunge s-o atingă, biata de ea s-ar putea să aibă gânduri păcătoase, şi asta-i păcat, şi atunci Iris n-o să mai fie castă şi pură şi dacă nu mai e castă şi pură nu se va produce miracolul şi nu va mai fi pruncul, a trebuit să-i spunem ce-o aşteaptă, ca să nu dea vina pe noi, lucrurile nu mai sunt ca pe vremea Brígidei, s-au schimbat mult, şi dacă nu există un prunc miraculos, atunci noi va trebui să rămânem în această vale a plângerii aşteptând-o pe-aia cu coasa să vină să ne ia într-o noapte de groază şi să reuşim să-i zărim chipul, în Casa asta de care se zice că se va dărâma chiar dacă o să vină coniţa Inés de la Roma, ce vor face cu noi când vor demola Casa asta, că au uitat de noi, chiar şi Monseniorul, toţi în afară de pruncul ce se va naşte ca să ne mântuiască, nu o să îngăduie să fim duse într-un furgón de la Caritatea Publică, aşa ca biata Mercedes Barroso, ca să ne azvârle să putrezim în groapa comună, pentru că normal, n-am spune nimic dacă ar fi o înmormântare ca înmormântarea pe care coniţa Raquel a plătit-o pentru Brígida, stăpână ca ea mai rar, asta ar fi cu totul altceva, nu ţi-ar mai fi aşa de frică să stai închisă într-un sicriu frumos, într-o nişă de marmură autentică, albă, cu numele şi datele scrise pe o placă şi aşa mai departe, şi familia Ruiz de faţă rugându-se, că se vedea că sufereau cu-adevărat pentru că se prăpădise sărmana Brígida, de-asta trebuie să avem grijă de Iris, pentru că trebuie să existe un prunc care să înfăptuiască miracolul de a-i izgoni pe oamenii răi care duc

coşciugele negre, şi de a atinge cu degeţelul său sfânt dricurile şi caii care ne vor purta în ceruri, ca să devină albe, şi atunci nu ne mai e frică, fiindcă noi credem că lucrurile albe sunt inofensive şi de aceea Brígida nu-şi punea niciodată broboada aceea neagră pe care i-o dăruise domnişoara Malú de ziua ei şi era ca nouă… cine ştie la cine o fi ajuns… probabil că s-o fi decolorat şi o fi ajuns albă, pentru că miracolul poate începe în orice zi, de aceea, ca să fii pregătită, trebuie să faci pacheţele cu lucrurile pe care le vom lua cu noi, ceainicul, ceasul deşteptător, ciorapii groşi, că s-ar putea să fie vânt, o broboadă de orice culoare…

Sting luminile. Pleacă. Lasă doar o babă de gardă, care doarme în celălalt pat din pivniţă. Printre feşele şi scutecele care mă ţin prizonier şi mă împiedică să mă mişc, mă simt învăluit de căldura corpului lui Iris. Baba a adormit. Bolboroseşte ceva. Se întinde cu plăcere, doarme. Tu şi cu mine, întinşi unul lângă altul, am învăţat să recunoaştem momentul când respiraţia neregulată a bătrânelor se supune ordinelor somnului, care le vâră şi pe ele în saci împiedicându-le să se mişte şi adormindu-le vigilenţa.

Tu nu mă atingi.

Nici nu-mi vorbeşti încă, trebuie să aşteptăm nu numai momentul când somnul o înghite pe baba de gardă, ci acel moment când durerea îmi învinge rezistenţa şi când îndrăznesc să mă vait şi să te implor. Chiar tu le-ai învăţat cum să mă lege ca să rămân complet imobilizat, mi-e frică de păpuşă, ai zis, şi le dirijezi, pentru că sunt roabele uterului tău, să mă culce lângă tine în aşa fel încât, nemişcat, să obosesc repede, şi în curând să mă doară spatele vătămat şi să vreau să-mi schimb poziţia ca să găsesc o mică alinare pe care tu nu mi-o dai, fiindcă nu vrei să mă mişti din loc, şi eu

nu mă pot mişca singur, ca astfel să fiu nevoit să te rog, Iris, Iris, tu ai aranjat totul, sunt în mâinile tale, ştiu, susur; te implor să-mi schimbi un pic poziţia, că o să înţepenesc, nu mai rezist, poate că o să fiu obligat să rămân în această poziţie nemişcată şi dureroasă pentru totdeauna, aici, în pivniţa asta, poate că atunci când bătrânele îmi vor scoate feşele în zori o să fiu incapabil să fac un pas şi să mişc un deget.

Respiri altfel decât bătrânele care dorm. Nu mai pot. Simt că în curând or să mă apuce cârceii. Îţi spun disperat:

— Iris.

Nu-mi răspunzi, ca să mă obligi să te rog:

— Mişcă-mă puţin.

— Nu vreau.

— Te rog, Iris.

— Şşşşşşşşşşşt…

Nu mă mai atingi.

Imobil, intolerabil de static, cârcelul apare în locul dintotdeauna, la tendoanele de pe laba piciorului, se contractă, durerea îmi înţepeneşte glezna prizonieră a feşelor în poziţie fixă şi cârcelul urcă pe tendoanele picioarelor mele fără viaţă şi prin tot corpul incapabil să se apere de durerea de care s-ar fi putut apăra făcând orice mişcare oricât de mică pe care nu sunt în stare s-o fac din ordinul tău, cârcelul continuă să urce, încordându-mi, cuprinzându-mi toată partea stângă, până la braţ, până la claviculă, nu mă mai pot apăra nici mişcând tendoanele de la gât, nu am dreptul nici la cea mai mică mişcare ce ar putea înlătura cârcelul, tu mi-ai luat dreptul de a mă mişca, numai ca să mă transformi în păpuşa ta, fiindcă ştii că legat aşa mi se contractă trupul şi durerea urcă prin el până la gât, şi va trebui să strig de durere, dar nu strig, şoptesc doar din nou:

— Iris.

Nu răspunzi.

— Un pic.

— Nu.
— Mor de durere.
— Asta-i pedeapsa ta.
— Iris.
— Te doare tare?
— Da.
— Ţi-ar plăcea să te mişti?
— Da…
— Şi ce-ai face tu pentru mine dacă te-aş mişca?
— Orice-mi ceri.
— Mincinos de căcat.
— Nu, Iris… nu mai suport…
— Asta pentru că eşti un mincinos împuţit. De câte ori te-am trimis să mi-l aduci pe şefu' care mi-a făcut copilu'? Şi tu nica. Mereu cu poveşti, zvonuri… că unu' a zis… o informaţie, nica, şefu' nici urmă, şi mi s-a urât. Zilele astea o să am copilu'. Cred că mi-a şi trecut sorocu', e clar că nu ţin minte datele, aici înăuntru toate zilele sunt la fel, dar cred că trebuie să apară acum, aşa că şefu' ăla trebuie să vină să mă caute şi să-l recunoască pe copil… Nu vreau să fie un bastard… şi dacă se naşte aici în Casă ce-o să zică Maica Benita? Dacă nu mi-l aduci pe şefu' înainte să se nască ăsta micu', o să te acuz de toate…
Şoptesc:
— Ascultă, Iris…
— Fără scuze.
— Am o idee.
— Mă inervează ideile tale.
— Asta e una bună.
— Nu te cred nicicum.
— Mişcă-mă niţel.
— Nu…
— Atunci, cum vrei să vorbesc cu tine?
Iris îmi schimbă poziţia în pat, mă ajută să-mi strâng şi să-mi întind picioarele şi parcă mi le-am băgat în apă rece şi mi se uşurează încordarea, dispare puţin durerea. Ştiu. Iris o să mă lase în

poziţia asta până o să scoată ce vrea de la mine, şi atunci când o să încep din nou să am cârcei în această tăcere, ştiu, o să vorbească iarăşi cu mine şi eu o să-i promit alte lucruri ca să mă mişte iar şi noua durere să dispară sau cel puţin să scadă. Îi vorbesc la ureche, ca să n-o trezesc pe baba de gardă:

— Nu mai este aici, Iris. Tatăl fiului tău a întins-o când i s-a spus că îl caut şi i-am pierdut urma. Când aude că umblu să-l găsesc, se mută în altă casă şi în alt cartier, până când îl pierd din nou, dac-ai vedea în câte feluri trebuie să mă deghizez ca să nu bănuiască nimeni că eu sunt cel care umblă după el… se teme că este urmărit şi asta sperie cel mai tare, să fii urmărit şi să inventezi motive şi să urzeşti drame în care eşti protagonistul unor fapte care nu s-au petrecut niciodată ca să justifici această teamă…

— Nu te mai înţeleg… vorbeşte clar.

— Când peste noapte îmi desfaci feşele în timp ce baba de gardă doarme şi mă obligi să mă îmbrac şi mă arunci în stradă ca pe un câine şi îmi furi cheile şi mă aştepţi până în zori în spatele porţii, eu umblu prin tot oraşul, Iris, e teribil oraşul, nu ştiu de ce vrei să ieşi, când aici ai de toate, acum sunt cunoscut prin baruri, bordeluri, parcuri de distracţii, prin circuri, galeriile teatrelor de cartier unde sunt bănci de lemn la fel ca cele care erau înainte în capelă, îl caut peste tot, îţi jur, dar mereu mi se răspunde că nu mai vine pe-aici de mult, i s-a spus că îl caut pentru o răzbunare şi s-a speriat şi s-a mutat, bineînţeles că nimănui nu-i trece prin minte că instrumentul răzbunării sunt eu, aşa că lumea îmi povesteşte tot.

Mă asculţi, crezând că este un roman.

— Ascultă-mă, Iris…

— Da, dar n-o să rămân toată viaţa în Casa asta mizerabilă, cu babele astea şi cu tine.

— Te las să pleci când vrei.

— Şi ce câştig? N-ai spus că Damiana e prin oraş? Nu vreau să mai am de-a face cu baba aia împuţită. Dacă plec singură de-aici, aşa mi-a spus ea, or să mă ducă să nasc la un spital unde se poartă rău cu fetele tinere. Da, şi eu uneori, noaptea, aud paşii Damianei în jurul Casei, şi mă fluieră ca să ies la balcon, dar nu ies, nu vreau să plec cu ea. Prefer să aştept până vine el să mă caute, să mă joc cu bătrânele de-a miracolele, pentru că dacă nu-l găseşti pe şefu' or să mă ajute ele să nasc şi or să-mi crească ele copilul. Nu sunt dispusă să umblu pe străzi cu copilul în braţe ca o cerşetoare. Biştari, asta trebuie să-mi aduci dacă nu-l găseşti pe şefu'.

— Despre asta vreau să vorbesc cu tine.

— Despre ce?

— Slăbeşte-mi un pic legăturile.

— Aşa mai m-ai tras pe şfară şi altă dată.

— Dezleagă-mă şi îţi spun…

Sub aşternuturi, Iris desface şnururile şi legăturile care mă transformă într-un pachet. Pot să mă mişc. Am braţe, am picioare; ele există în ciuda durerii provocate de cârcei şi străine de incomoditate şi de teroarea încordării eterne, Iris, Iris, desfă-mă încă puţin şi o să-ţi expun un plan oarecare ca să te înşel din nou, o prostie fantastică aşa ca un fotoroman pe care să-l poţi crede, şi te voi cufunda pe de-a-ntregul în această iluzie ca în cutia mea muzicală, îmi mai slăbeşti legăturile, se zice că el le spunea tuturor că te iubeşte numai pe tine… altă sfoară… şi că nu-ţi poate oferi nimic, fiindcă este sărac… alta… că nu te merită… acum şnurul ăsta… ce rost avea să vină să te caute dacă nu putea să-i dea nicio educaţie fiului tău… mă apropii mai tare de urechea ta atentă sfătuindu-te în noaptea aceasta, în sfârşit, că nu merită să continui să-l cauţi, pentru că s-ar putea să naşti dintr-un moment în altul şi pe lângă asta Romualdo este un sărăntoc muritor de foame, nu era nici măcar stăpânul capului de Gigant cu care

te-a prostit, s-a volatilizat Romualdo ăsta, nici urmă de el, de parcă atunci când au făcut praf capul Gigantului l-ar fi făcut praf şi pe Romualdo, mai bine uită de prostul ăsta, Iris, nu fi tâmpită, şi eu vreau s-o întind din Casa asta, în ciuda groazei pe care mi-o inspiră străzile, şi uneori prefer chiar cârceii din cauză că dorm înfăşat şi imobil lângă tine o noapte întreagă decât să ies să hoinăresc, dar acum, când mă dezlegi şi mă scoţi afară din Casă şi încui poarta pe dinăuntru ca să nu mă laşi să intru dacă nu-ţi dau o explicaţie în legătură cu Romualdo, în timpul acestor nopţi în care am umblat căutându-l, am văzut multe case, am iscodit prin multe ferestre şi acum ştiu sigur de unde să fac rost de lovele. Multe lovele.

— Hoţ de căcat.

— De ce?

— Oi fi eu curvă, da' hoaţă nu.

— Cine ţi-a spus că eşti curvă?

— Damiana.

Nu eşti curvă, Iris, eşti castă şi pură, eu ştiu, te asigur, crede-mă. Şi în noaptea tăcută şi ferită din beci eu însăilez povestea la urechea ta ca să mă salvez şi ca să îmi dai drumul, căci altfel o să mă omoare durerea, de aceea inventez şi improvizez în funcţie de reacţiile tale; o casă foarte mare, galbenă, vizavi de un parc teribil pe celălalt mal al râului, fabulez şi îţi povestesc despre acei oameni bogaţi care trăiesc în casa galbenă, toţi banii şi toată puterea pe care le au mi le datorează mie, aşa că nu ar fi un furt, Iris, eu sunt sărac şi prăpădit fiindcă mi-au furat ei tot, nu mi-au plătit nimic din ce ar fi trebuit să-mi plătească, pentru că nu ar exista dacă nu aş exista eu, eu le-am pus totul în mână, eu le-am dăruit frumuseţe şi orgoliu, fără mine ar dispărea, înţelegi, banii şi bijuteriile lor şi tot ce au îmi aparţine; în întunericul pivniţei ochii tăi ard fascinaţi de acest nou roman pe care îl urzesc, fiindcă trebuie să te duc cu vorba ca să nu mă laşi să mor de durere, aşa că dacă vrei pot să

mă duc să iau banii ăia, nu să-i fur, banii ăia care se află în casa galbenă de vizavi de parc sunt ai mei, nimic mai uşor decât să pun mâna pe banii ăia, la cât de bine îi cunosc pe oamenii care îmi datorează mie toată bogăţia lor, şi ştiu pe dinafară combinaţia de la casa de bani din bibliotecă, ascunsă în spatele unor cărţi cu cotor verzui, cum intri, sus, la stânga. Uneori, el deschide casa de bani ca să-şi numere milioanele. Eu pot să scot toţi banii ăia de acolo de unde se află, Iris, da, Iris, da, dă-mi drumul, mai slăbeşte legăturile un pic, mai mult, să nu mai pierdem timpul, crede-mă din nou de data asta, şi o să facem ce vrei tu cu banii.

— Da' eu nu vreau să trăiesc cu tine.

— Bine. Juma'-juma', ca să faci ce vrei.

Te gândeşti.

— Nu. Nu-mi convine. Sunt minoră. Mai bine ar fi să rămân aici. Ce-o să spună lumea dacă ajung, de una singură, fără acte, să nasc un copil într-o maternitate?

Atunci eu murmur:

— Ne căsătorim.

— Nici moartă!

— Am spus să ne căsătorim ca să faci ce vrei, atât. Cu cât de mulţi bani o să-ţi dau şi cu acte că eşti măritată poţi să faci tot ce ai chef, şi nimeni n-o să-ţi pună întrebări. Şi îţi convine să ne căsătorim şi pentru ca băieţelul să nu fie din flori, ca să aibă măcar un nume de familie…

— Ce nume?

— Al meu.

— Care e?

Nu mă poţi obliga să-l spun.

— Ce contează acum, pe urmă o să-ţi spun toată povestea…

Mâinile lui Iris mă dezleagă pe măsură ce ascultă, fermecată, povestea mea care îi deformează închipuirea şi mă lasă în libertate; gol, cu sexul bărbierit, dar liber lângă ea, culcat ca un bărbat lângă o femeie. Te-aş putea viola, Iris, chiar

aici, şi baba asta nici nu şi-ar da seama, aproape că nici tu nu ţi-ai da seama, dar nu, n-o s-o fac, pentru că nu am sex şi vreau ca toate bătrânele să ştie că nu am sex, ca să-i transmită ştirea Petei Ponce, iar ea să se potolească şi poate să se hotărască, în sfârşit, să crape, eu nu sunt decât o altă babă de gardă care te veghează şi e atentă dacă cumva noaptea asta, în sfârşit, va fi noaptea naşterii. Tu zici:

— N-am nici acte de fată.

— Nici eu de holtei.

— Atunci cum…?

Nu contează cum, Iris, nu-ţi face griji, întâi să facem rost de bani, cu bani se aranjează orice, aşa spun cei care ştiu. Dup-aia, cu biştarii în mână, o să vedem ce-i de făcut, nu fi proastă, îţi spun că nu e un furt, pot să fac ce vreau cu oamenii ăştia, să-i închid în cutia muzicală, în care să înnebunească ascultând *Carnavalul la Veneţia* repetat la nesfârşit, pe ei o să-i închidem în căsuţa aia pictată cu păsări şi *edelweiss.* Dă-mi pantalonii şi cămaşa, pe care le-am ascuns sub pat. Lasă-mă să mă îmbrac culcat lângă tine, acoperit de cearşafuri şi pături ca să nu-şi dea seama baba, gata, hai să ne sculăm, pune-ţi paltonul peste cămaşa de noapte; uite, te las să mă conduci, să mă duci legat de mâini şi cu o zgardă la gât, călăuzindu-mă ca pe un câine pe culoare până la poartă, acum cheile sunt la tine, tu eşti stăpâna, tu porunceşti, tu mă obligi să ies în stradă ca să străbat acest vast spaţiu unde nu există bătrânele de treabă imbecilizate de ani, şi după ce m-ai dat afară în brânci încui poarta cu cheia. Adu-mi-l. Azi, neapărat. Dacă nu vii cu Romualdo, o să-i spun doamnei Rita că ai încercat să-mi faci ceva, şi mâine te vor înfăşa şi mai strâns, mult, mult mai strâns decât azi, să nu poţi mişca niciun deget, nimic, ca să mori de durere şi să te omoare cârceii şi poziţia incomodă, Mutulică de căcat, şi eu lângă tine n-o să te mişc şi n-o să mă ating de tine nici dacă urli şi mă implori, ştiu

că te poţi ascunde în Casă, e Casa ta, dar de când te tot caută şi urmărirea asta s-a transformat într-un fel de joc, ca şi cum te-ai juca de-a prinselea sau un joc video, dar mai distractiv, prin beciuri şi poduri şi culoare şi mansarde, acum cunoaştem Casa aproape la fel de bine ca tine şi e uşor să te prindem, să ştiţi, doamna Rita, o să-i spun mâine, copilul ăsta e rău, păpuşa asta e porcoasă, o să-i spun, fiindcă noaptea i se scoală puţica, mai bine să i-o tăiem, ca să nu i se mai scoale, eu nu ştiu la ce foloseşte puţica, doamna Rita, aşa că mai bine să i-o tăiem, ca să nu i se scoale, pentru că mă deranjează şi nu mă lasă să dorm, şi atunci, dacă în noaptea asta nu-ţi ţii promisiunea, Mut de căcat, jur că o să le conving pe babele astea să-ţi taie scula.

— Bine.

— Te aştept la poartă.

— Bine.

— Întoarce-te cu lovele multe.

— Bine.

Deschizi. Rămân nemişcat în prag. Mă dai afară cu un brânci şi închizi poarta în urma mea, ca de atâtea ori. Sunt singur pe stradă, plouă şi nu ştiu ce să fac, ce poveste să inventez pentru mâine, când o să bat încet de trei ori la poarta Casei şi o să-mi deschizi şi în timp ce-mi deschizi o să încep să născocesc o poveste care va părea adevărată, o să caut mărgele, coliere, paiete colorate, asta o să fie de-ajuns, o să-ţi spun că sunt de la o rochie, de exemplu, şi că cineva ţi le trimite ca să alegi, şi în jurul acestor mărgele o să ţes o poveste care o să te prindă în plasa ei… şi eu o să fiu deja înăuntru.

Înăuntru, liber. Nu sufocat. Iarăşi la adăpostul zidurilor de chirpici. O să profit de uluiala lui Iris provocată de povestea mea, ca să fug de cruzimea ei şi să dispar în Casa fără fund. Voi credeţi că aţi reuşit s-o cunoaşteţi în întregime. Dar greşiţi. Întotdeauna rămân unghere, cufere neatinse, întunecimi solide pe care trebuie să le pipăi ca să

le cunoşti şi pe care numai eu ştiu să le străbat, de unde e imposibil să te întorci, îţi jur că de data asta nu o să mă găsiţi, te provoc să reuşiţi. Sau o să mă găsiţi doar când o să vă permit eu, când ceva o să crească din nou în mine asemeni coamelor unui melc şi o să simt cu intensitate momentul în care am nevoie ca tu şi bătrânele să mă descoperiţi ca să mă înfăşaţi şi să mă legaţi şi să mă împachetaţi iarăşi, şi astfel să-mi împlinesc destinul de păpuşă înfăşată în zdrenţe care serveşte pentru a distra una dintre întruchipările fiicei unui puşcăriaş… şi să aştept să sosească ceasul când o să mă arunci din nou în abisul străzii.

21

Valize, cufere, scări pliante, sad… o grămadă de sad printre care mă ascund şi un plug care cine ştie cum a ajuns aici şi un fotoliu şi un soclu, hai, Mutulică, roiul mă urmăreşte până în podul ăsta, hai, hai, nu te teme, că acum nu ne jucăm şi trebuie să-ţi fie frică doar când ne jucăm, hai, ne-a trimis Maica Benita să te chemăm, că trebuie să vorbească ceva cu tine. Mă ridic şi sunt din nou Mutulică sau ce-a mai rămas din el, tot mai puţin pe zi ce trece, Dumnezeule mare, ce să ne facem cu omul ăsta, că arată aşa de rău, zice Maica Benita, pe zi ce trece e tot mai sfrijit, pe zi ce trece tot mai mititel, dar pe voi v-a trimis să mă chemaţi şi să mă duc la poartă ca să-mi dea vestea că a venit o telegramă din Elveţia şi că vrea să o citesc şi eu. Am găsit-o cu mâinile căzute în poala şorţului şi cu hârtia lângă ea pe bancă alături de săliţa cu telefonul. Murmurul de bucurie al bătrânelor care veniseră să afle şi ele vestea creştea în timp ce citeam telegrama: JURĂMÂNT SĂRĂCIE MĂ INSPIRĂ PETREC ULTIME ZILE VIAŢA MEA ÎN CASA CARE ÎMI APARŢINE PUNCT ROG CĂUTAŢI PATIO ORIGINAR LOCUIT DE CUVIOASA CA SĂ-MI PREGĂTIŢI CHILIA ŞI BAIA PUNCT URMEAZĂ SCRISOARE INSTRUCŢIUNI PUNCT SALUTĂRI PUNCT INÉS AZCOITÍA.

Aveţi o lungă conversaţie la telefon cu coniţa Raquel, pentru că nu îndrăzniţi şi nu aţi îndrăznit

niciodată să vorbiţi cu don Jerónimo, cum să vorbiţi cu el, când el vă ignoră pe dumneavoastră, Casa şi pe noi toţi. Coniţa Raquel vă spune că sigur, că aveţi toată dreptatea să nu vorbiţi cu don Jerónimo, eu o cunosc pe Inés ca-n palmă, jurământ de sărăcie cu dărnicia ei, nu v-am spus eu acum ceva timp, Maică Benita, că Inés o să se certe cu don Jerónimo pentru că a transferat Casa Arhiepiscopiei şi că o să se răzbune… vedeţi, asta e răzbunarea, Inés nu se răzbună niciodată pe faţă, mai ales cu Jerónimo, e imposibil să te răzbuni pe Jerónimo pe faţă, pentru că el nu te priveşte în ochi, de parcă n-ar avea ochi sau ar fi prea înalt şi vocea ta nu ar ajunge până la el, aşa că Inés o să se răzbune venind să stea în Casă, fiindcă ştie că dacă ea se instalează în Casă Arhiepiscopul nu va îndrăzni să se atingă de clădire cât timp locuieşte aici, chiar dacă a fost dezafectată capela şi au fost transferate diverse alte responsabilităţi, Inés n-are nicio legătură cu clevetirile şi probabil că e furioasă, nu i-a ieşit povestea cu beatificarea, despre care toţi ştiam că o să eşueze, dar nu ne-a ascultat şi toată lumea şi don Jerónimo au râs de ea, păi sigur, ea se instalează aici fiindcă Arhiepiscopul nu o să se atingă nici de-o cărămidă, bineînţeles, dacă face ceva ea îşi schimbă testamentul prin care totul revine Arhiepiscopiei şi îşi lasă averea oricui o fi, Societăţii pentru Protecţia Animalelor, cine ştie cui, şi Arhiepiscopul nu o să rişte să piardă imensa avere a familiei Azcoitía, vă imaginaţi, popa Azócar o să facă o criză de nervi, pe Jerónimo e mai bine să nu-l anunţăm la telefon, Maică Benita, să-i facem o surpriză, auziţi, Măicuţă, mai bine să puneţi tapet în chilia lui Inés, că urăşte pereţii netapetaţi, fiindcă zice că sunt igrasioşi şi fac rău la reumatism, dacă vreţi vă ajut să alegeţi tapetul, eu îi ştiu gusturile şi e o fabrică pe strada San Isidro, care face nişte tapete foarte frumoase şi deloc scumpe, şi cum e mai bine să facem totul ca în

familie coniţa Raquel l-a trimis pe soţul nepoatei ei Malú, un arhitect tânăr cu nişte elegante plete încâlcite şi foarte dezinvolt şi cu blugi, ca să jucăm ceea ce el însuşi a numit jocul ghicitorilor în acest labirint de curţi interioare, cum e posibil să nu se fi păstrat o arhivă care să ne ajute să stabilim datele diferitelor construcţii chiar dacă toată clădirea asta nu e decât o cârpăceală şi un ghiveci fără niciun interes arhitectonic, ceea ce la o privire superficială ar putea părea unitar nu e decât o totală ruină, Maică Benita, nu lipsită de un anumit farmec, coniţa Raquel fireşte că nu ştie despre ce vorbeşte când spune că asta e culmea că guvernul, care are bani pentru atâtea tâmpenii, nu a intervenit ca să salveze una dintre puţinele construcţii vechi care ne-au mai rămas, nu se poate spune că e veche, Măicuţă, e doar o vechitură, sigur că dacă trebuie să stabilim unele lucruri am putea spune că această curte interioară pe care dumneavoastră o numiţi patioul palmierului este cea mai veche; vedeţi că lipsesc complet ornamentaţiile pe soclurile de piatră ale pilaştrilor din claustru, chiliile sunt foarte strâmte şi chirpiciul foarte gros şi coridoarele foarte înguste, pare o închisoare, şi până la urmă faptul că este construit în jurul acestui palmier care are probabil cel puţin o sută cincizeci de ani ne oferă o indicaţie relativ sigură… ce păcat că nu mai există asemenea palmieri, deşi se pare că aici era o pădure de palmieri, pe ultimii i-au exterminat doamnele care citesc reviste americane de decoraţii interioare şi grădinărit din care învaţă că palmierii *nu se poartă*, deie Domnul ca Oraşul Pruncului Iisus să respecte cel puţin palmierul ăsta venerabil aşa de frumos, îi conferă un anumit farmec acestei mici curţi interioare cu ţigle ondulate şi acoperite de muşchi, dar nu există niciun indiciu sigur că acesta a fost patioul originar, Maică Benita, cu toate că primitiv este, dar nu avem nicio siguranţă, cine ştie, ar putea fi…

Siguranţă? Cine pretinde să fie sigur în această chestiune nesigură şi neclară? Ce înseamnă, de pildă, că Inés foloseşte cuvântul *cuvioasa* în telegrama ei, când Vaticanul a rezolvat problema cu foarte multe luni în urmă o dată pentru totdeauna, da, regret foarte mult, Inés, dar a rezolvat-o pentru totdeauna, cu un *nu* emfatic. Această telegramă este o răzvrătire împotriva celor mai înalte autorităţi ecleziastice, o erezie domestică, o iahnie de fasole cu iz de vrăjitorie… o erezie neînsemnată pentru alţii, Inés, dar nu pentru tine, fiindcă îţi scoate la iveală întreaga neputinţă; n-ai fost capabilă să-i dăruieşti un copil soţului tău, şi acum ai demonstrat că nu eşti capabilă nici să împodobeşti stirpea cu o cuvioasă căreia să i se închine publicul, deşi venerând-o pe ea ar venera familia pe care uterul tău inutil a exterminat-o. Şi în ciuda faptului că Vaticanul nu ţi-a dat aprobarea pentru *începerea* procesului de beatificare, fii atentă, nu ţi-au dat permis nici măcar pentru a-l începe, tu vorbeşti în continuare despre *cuvioasă.* Ce curs monstruos vor urma eforturile tale pentru ca această călugăriţă care n-a făcut parte niciodată dintr-un ordin religios şi care a murit în Casa asta la sfârşitul secolului al optsprezecelea să nu moară definitiv odată cu tine, şi moartea ei să nu însemne că nici tu, nici ea n-aţi existat vreodată?

Inés n-a avut niciodată nici cea mai mică şansă de a obţine beatificarea. Toate dovezile sunt foarte incerte, mereu domneşte acel se zice, se cunoaşte numai numele persoanei care a auzit acel se zice, nu şi numele persoanei care a spus se zice… cineva care i-a povestit ceva cuiva într-o încăpere care nu mai este dintr-o casă care nu mai este de pe o stradă care nu se mai numeşte la fel şi nu mai are aceeaşi adresă, dar nu se ştie de ce rămâne aceeaşi stradă, vorbe repetate de bunica sau de mama lui Inés, sau de Peta Ponce, sau de mătuşi sărace al căror orgoliu nu-şi putea astâmpăra foamea decât

cu zvonuri, deşi există câteva scrisori unde se spun câteva lucruri, certificate de naştere, certificate de deces, şi câte o cronică ulterioară amintind de fapte despre care se şuşotea că ar putea fi considerate miraculoase. Singura realitate neîndoielnică şi legală, bazată pe documente doveditoare, este crearea capelei; la sfârşitul secolului al optsprezecelea un moşier de origine bască, văduv, tată a nouă băieţi şi al unei fete, a sosit de pe pământurile lui aflate la sud de râul Maule ca s-o închidă pe fiica lui de şaisprezece ani în mănăstirea călugăriţelor capucine, mănăstire de claustrare, stăreţită de sora mai mare a moşierului. Din motive pe care cronica nu le înregistrează, fata n-a devenit capucină, cum ar fi fost firesc. Dar cu siguranţă că în cursul unor interminabile conversaţii al căror adevăr s-a pierdut în taina ferestruicii prin care îşi vorbeau stareţa l-a convins pe fratele ei că într-un caz ca acela cel mai bine ar fi să construiască o capelă ca să lege direct familia cu Dumnezeu, obligându-l astfel pe Cel Preaînalt s-o protejeze. Nu auzise fratele ei că, exact acum, călugăriţele din ordinul încarnării nu aveau o Casă proprie? De ce să nu le construiască o Casă unde s-o ţină pe Inés până la sfârşitul vieţii, pentru că despre asta era vorba, s-o ţină închisă? Şi aşa s-a făcut. De îndată ce Casa a fost gata, s-au instalat în ea călugăriţele temnicere, având grijă de Inés şi servind-o. Capela a fost aşa de bogată, înzestrată cu cele mai râvnite pământuri din Chimba, că a devenit un savuros subiect de conversaţie pentru toată societatea epocii, până când războaiele de independenţă au înlăturat orice interes pentru sfinţi şi binefaceri, fiindcă nu se putea vorbi decât de sânge şi foc, şi de duşmanii care ameninţau din toate părţile. Inés de Azcoitía a murit în această Casă, la douăzeci de ani, având faimă de sfântă.

Toate acestea sunt fapte istorice. Dar datorită unor opere scrise de doamne care au cules informaţii mai târziu, sau vreunei călătoare

europene a cărei curiozitate i-a permis accesul la ceea ce se comenta în intimitatea căminelor din ţară, ajung până azi câteva slabe ecouri despre cuvioşia ei fără seamăn şi mai ales despre ceea ce poate fi considerat un miracol spectaculos: în timpul celui mai catastrofal cutremur de la sfârşitul secolului al optsprezecelea, care a dărâmat majoritatea caselor din capitală şi din satele din jur, Casa Incarnării din Chimba a rămas intactă, neclintită în picioare, deşi nu era decât o construcţie de chirpici şi cărămidă ca toate din vremea aceea. Se zice… se zice că înainte să înceapă să se zguduie pământul, Inés de Azcoitía – merită să subliniem şi foarte curiosul fapt că deşi purta rasa ordinului încarnării, nu a făcut parte din acest ordin – a căzut în genunchi în mijlocul patioului, în timp ce călugăriţele o supravegheau respectuoase din claustru. Atunci, când tunetele subterane şi zguduiturile care au despicat câmpurile au ameninţat să dărâme zidurile Casei, Inés şi-a desfăcut braţele în formă de cruce întinzându-le cu un teribil efort parcă întru sacrificarea întregii sale fiinţe pentru a propti acele ziduri, şi le-a proptit, şi Casa nu s-a dărâmat. Panica acelor călugăriţe care, fiind călugăriţe de claustrare, nu puteau fugi abia le-a îngăduit să întrezărească la lumina trăsnetelor ce brăzdau munţii acele mâini care au salvat Casa; datorită efortului păreau că se transformaseră în crengi uscate sau în curpeni, ca nişte mâini de bătrână pline de negi. Inés mânca întotdeauna singură în chilia ei – niciodată n-a trăit în comunitate –, de unde ieşea doar ca să se ducă la capelă, sau ca să se plimbe singură şi în tăcere prin claustru, cu mâinile împreunate sub şorţul rasei, ţinând o cruce de ramuri uscate legate în cureluşe, primită de la sărmana ei doică bătrână pentru prima împărtăşanie, singurul lucru pe care a reuşit sau a vrut să-l ia cu ea, cu siguranţă pe ascuns, de pe meleagurile ei de la sud de râul Maule.

După cutremur călugăriţele au început să observe cu atenţie obsedantă mâinile miraculoase ale lui Inés; da, da, era adevărat, în timp ce se ruga în capelă, iluminată, cufundată în ea însăşi sau în contact cu un nivel al existenţei la care celelalte călugăriţe nu aveau acces, în umbra pliurilor rasei degetele sale păreau că se unesc cu beţele uzate şi răsucite şi înnegrite de ani şi poate de veacuri ale crucii de la doica ei, mâinile i se transformau în crengi uscate, şi pe măsură ce se înălţau tot mai mult în stare de extaz şi călugăriţele înspăimântate şi cucernice părăseau capela, braţele lui Inés transformate în ramuri se prelungeau şi mai mult în interiorul mânecilor, până ce, când mai rămâneau doar una sau două lumânări aprinse, Inés, cu ochii ţintă la luna nouă de la picioarele Preacuratei, cu braţele deschise pentru rugăciune, parcă se transformase în ceva asemănător cu un trunchi bătrân ale cărui zbârcituri şi noduri păreau că leagă de trunchi vechiul chip al durerii, anulând chipul înfloritor al fetei, iar mai târziu, când se crăpa de ziuă, lumina recupera identitatea fiicei ctitorului.

Legenda cuvioşiei sale a depăşit zidurile mănăstirii, a călătorit de la o mănăstire la alta şi apoi s-a răspândit în capitală. Familia Azcoitía s-a simţit măgulită că are, pe lângă atâţia eroi, o sfântă, sau cel puţin o cuvioasă atât de cunoscută, care va împodobi cu fervoarea ei arborele familiei.

Dar au venit vremuri de restrişte, puţin favorabile cultului sfinţilor. Era mai presantă victoria imediată, ura proaspăt înteţită, răzbunarea niciodată sătulă, primejdia care trebuia învinsă cu jertfa propriei vieţi… şi apoi, organizarea micii şi îndepărtatei republici, să se inventeze legi, să se stabilească clase, să se desfiinţeze privilegii ca să se creeze altele… au trecut mai multe decenii de la moartea lui Inés de Azcoitía până când zvonurile păstrate în mănăstiri, dar care se risipeau în afară să ajungă la Arhiepiscop sub forma unei propuneri

oficiale de a iniţia procedura de beatificare, semnată de stareţa Casei. A fost necesar, în primul rând, să fie exhúmate rămăşiţele pământeşti. Inés afirmă că în familia ei s-a spus timp de multe generaţii că, atunci când s-a deschis sicriul, Arhiepiscopul, înspăimântat, a văzut satinul proaspăt, curat, nou, ca şi cum nu ar fi trecut atâţia ani şi ca şi cum niciun trup n-ar fi zăcut acolo. Fireşte că nimic din toate aceste fapte – care ar fi putut să trezească măcar curiozitatea Vaticanului – nu este consemnat în niciun document. Adevărul este că timpul a şters probabil locul unde fusese înmormântată copila-cuvioasă, care a dispărut fără să lase altă urmă în afară de această Casă construită ca închisoare pentru ea, extinsă din ce în ce mai mult, proliferând în jurul legendei unei prizoniere iniţiale dispărute de-acum din amintire.

Aproape nimic din ce se referă la viaţa şi la miracolele copilei-cuvioase nu este altceva decât presupunere, sau amintire a unui zvon. Totuşi, nu mi se pare foarte hazardat să se susţină ipoteza că la moartea lui Inés de Azcoitía, victimă a uneia dintre obişnuitele epidemii de ciumă din trecut, înţeleaptă stareţă a capucinelor, având conştiinţa pătată de secretul pe care i-l mărturisise fratele ei înainte să se cufunde în amărăciune şi să moară, a aranjat cu toată discreţia să nu fie îngropată în pământ sfânt o femeie care, chiar dacă era o Azcoitía şi rudă cu ea, fusese vrăjitoare; de aceea a refuzat de la bun început s-o primească printre sufletele sale angelice, şi de aceea n-a intrat nici în ordinul capucinelor, nici în ordinul încarnării. Şi de aceea Arhiepiscopul n-a putut găsi resturile ei în mormântul familiei; această absenţă a coşciugului şi a resturilor pământeşti este miezul realităţii pe care familia Azcoitía şi servitorii lor au transformat-o vreme de un secol şi jumătate în

frumoasa legendă a satinului curat al unui sicriu pe care nu l-a văzut nimeni niciodată.

Probabil că Inés auzise amănuntele tradiţiei strămoaşei sale cuvioase povestite şi comentate în multiple versiuni de către Peta Ponce, în timp ce în lungile după-amieze ale copilăriei în jurul *brasero*ului bătrâna o învăţa să coasă şi să brodeze. Dar când intervine Peta, indiferent despre ce e vorba, totul devine imponderabil şi nesigur, timpul se dilată, se pierde din vedere începutul şi sfârşitul şi cine ştie ce parte a timpului este ocupată de prezent… iar Peta i-a istorisit cu siguranţă lui Inés şi povestea copilei-vrăjitoare. Această poveste este elastică, fluidă, şi cine ştie dacă una dintre multiplele variante, cea pe care i-o spunea Peta, nu se prelungea până la sinteza poveştii copilei-vrăjitoare cu tradiţia copilei-cuvioase, redându-le astfel amândurora plenitudinea puterii.

Pentru că trebuie să recunoaştem că, inclusiv din punct de vedere literar, povestea copilei-vrăjitoare este în mod curios nesatisfăcătoare. La început, linia naraţiunii ne face să ne concentrăm privirea asupra figurii protagoniste – pentru că este frumoasă, pentru că este de neam mare – a fiicei moşierului. Dar desfăcându-şi largul poncho patern ca să ascundă ce se întâmpla în dormitorul fiicei sale, tatăl deviază prin acest gest cursul naraţiunii şi îl rupe în două părţi. Într-una, cea populară, nemuritoare care va fi povestită timp de veacuri şi veacuri de bătrâne şi ţărani obosiţi de muncă şi copii, bogătaşul o înlătură pe fiica sa din centrul povestirii, înlocuind-o cu o bătrână plină de negi a cărei identitate nu interesează pe nimeni, care ispăşeşte ceea ce ar fi trebuit să ispăşească amândouă femeile dacă personajul până atunci principal n-ar fi dispărut din naraţiune fără să lase urme. Cealaltă parte reprezintă tradiţia angelică şi aristocratică păstrată până la sufocare de o familie pe punctul de a se stinge: o copilă pură ca lacrima trece prin stări de extaz mistic ce salvează de la o

catastrofă câteva curţi interioare care, după cum a spus arhitectul care le-a verificat acum câteva zile, nu au nici cea mai mică valoare. Eu l-am văzut pe don Jerónimo ridicând braţul şi faldurile ponchoului său de vigonie la fel ca cel al moşierului, ca să indice că aici nu s-a întâmplat nimic, că acesta este un teren rezervat, că prin gestul său vrea să elimine, să scoată din tot volumul partea pe care e dispus să o arate. E sigur că don Jerónimo şi-a ridicat ponchoul în faţa lui Inés, cu scopul foarte clar de a separa această părticică de mister domestic uşor de manipulat care este tradiţia copilei-cuvioase de insondabila eternitate a poveştii populare, lăsându-le pe amândouă trunchiate, incomplete, cu faţete opace, fără plenitudinea proiecţiei pe care ar putea-o avea sinteza; Jerónimo a izbutit s-o facă pe Inés să uite povestea copilei-vrăjitoare. Dar ceea ce Jerónimo n-a calculat a fost faptul că gestul braţului său menit să ascundă a aruncat asupra lui Inés o umbră de frică de dispariţie – înainte n-o simţise niciodată ca fiindu-i proprie, o încercase doar în mod exterior, prin iubirea ei pentru un Jerónimo trădat de incapacitatea ei de a-i dărui un fiu –, frică ce a impulsionat-o să călătorească la Roma cu scopul de a face tot posibilul ca să fie acceptată istoria copilei-cuvioase, prin care ea şi ei, familia Azcoitía, ar fi putut supravieţui. De aceea mintea ei anarhică se agaţă în mod iraţional de această parte din povestea asta mai amplă care este acoperită de nobilele pliuri ale uitării, ca să-i confere rangul de *cuvioasă* strămoaşei sale şi să se asigure că va fi venerată de generaţiile viitoare. Dar se vede că nu este strămoaşa ei directă, ci a Petei Ponce; încercarea lui Jerónimo de a izola, de a cenzura o realitate cu un contur atât de pronunţat creează o altă fază de incertitudine.

Dar incertitudinea nu a apărut acum. Există dintotdeauna. Ce au ascuns braţele bogătaşului când au acoperit deschizătura uşii cu discreţia

ponchoului său? Să fi fost momentul în care maleficul cap al împieliţatului se unea cu trupul fetei printr-o rană roşie pe gât şi prin urechile ca nişte aripi de liliac ce nu s-au retras niciodată de tot, şi prin urmare era urgent, foarte urgent, să fie ascuns totul sub scufia albă a rasei ordinului încarnării? E posibil ca privirea tatălui să fi oprit procesul prin care mâinile fiicei sale urmau să-şi redobândească tinereţea, făcându-le să adăpostească pentru totdeauna înăuntrul lor forme de curpen, ca nişte beţe negre deformate de noduri şi încreţituri, de ramuri uscate, răsucite, pe care era urgent, foarte urgent, să le ascundă pentru totdeauna sub rasa unui ordin religios? Nu e posibil ca în faţa figurilor acestor femei care se confundă ca nişte imagini de fum, schimbătoare şi modificându-se în mod constant şi şovăind şi oscilând, moşierul să fi simţit spaima de a o vedea pe fiica sa dizolvându-se şi de aceea să fi vrut s-o închidă imediat oriunde, în camera ei, la capucine, în această Casă construită ca o plasă menită să prindă orice întruchipare, chiar şi hibridă sau foarte difuză, a fiicei lui preaiubite?

S-ar putea. Totul e posibil când intervine Peta Ponce. Ca s-o învinge pe Peta nu pot să nu mă întreb tot timpul, cu intenţia s-o reţin, care a fost minciuna reală ce a dat naştere acestui monstru cu atâtea feţe pline de polipi, cu variante infinite şi labirintice adaosuri posibile, deloc utile, dar care totuşi îi aparţin. Ce s-a întâmplat în realitate? La sfârşitul veacului al optsprezecelea un foarte bogat moşier de ascendenţă bască, tată a nouă băieţi şi al unei fete, şi-a părăsit pământurile de la sud de Maule şi a închis-o pe fiica lui într-o mănăstire, înălţând o capelă ctitorită de familia Azcoitía; acesta e un fapt istoric. Dar de ce un tată iubitor, văduv şi nu foarte tânăr, să-şi închidă pentru totdeauna unica fiică într-o mănăstire? De ce s-o pedepsească pentru vrăjitorie dacă vrăjitoarele nu există, cum nu există nici împieliţaţii, nici acei

imbunche, nici vrăjitoarele? A pedepsit-o pe copilă pentru ca prostimea să creadă în continuare în aceste măşti ale fricii? De ce să construiască o Casă specială în care s-o închidă pe fiica sa, dacă era adevărat că intra în stări de extaz mistic şi că avea stofa unei cuvioase a cărei sfinţenie putea şi trebuia să fie arătată?

Inés de Azcoitía n-a fost nici vrăjitoare, nici sfântă. Sunt sigur că s-a întâmplat cel mai simplu lucru: adolescenta solitară, prizonieră în îndepărtata lume rurală a secolului al optsprezecelea, când de-abia de existau cărări, nici măcar drumuri, pe pământurile virgine populate doar de animale şi oameni gâlcevitori, s-a îndrăgostit de un flăcău, poate mai delicat şi mai frumos, sau pur şi simplu mai curat decât fraţii şi tatăl ei. Acoperită de bătrâna cu avatarurile ei de codoaşă care nu-i putea refuza nimic scumpei ei, s-a iubit cu băiatul pe care i l-a găsit baba. Poate că a fost un vecin. Sau un servitor, sau un grăjdar, oricine, nu contează. Mă întreb dacă nu cumva acel poncho patern, când s-a întins peste uşa prea mare a realităţii, nu a acoperit clipa când fiică-sa năştea. Nu a îndreptat cumva furia servitorimii spre bătrână ca să o distrugă fiindcă ea era singura care cunoştea secretul? Nu o fi ascuns-o pe fiică-sa de realitate pentru ca închisă în această Casă să ispăşească un păcat obişnuit, dând naştere unei legende în locul unui bastard?

Şi acel bastard? Şi tatăl bastardului?

Fireşte, trebuia să se descotorosească de amândoi. Pe tată era de-ajuns să nu-l caute. Să-l ignore. Nu s-a întâmplat nimic. Fiica mea mult iubită, care este castă şi pură, va intra într-un ordin religios şi, pentru a-i mulţumi Celui de Sus pentru darul pilduitoarei sale virtuţi, înalţ această capelă. Nu e nicio pată. Nu există prunc, n-a existat niciodată şi niciodată nu va exista. Şi dacă nu există copil, evident, nu poate exista un tată, nici răzbunarea pe un tată care nu există. Tăcerea totală

a moşierului, care nu le-a dezvăluit taina nici propriilor săi fii, pentru că ei nu ar fi înţeles o răzbunare atât de rafinată ca aceea de a nu te răzbuna, l-a desfiinţat pe acest sărman şi timid tată care a fugit înainte ca cei nouă sălbatici să-l omoare, dar nu l-au omorât, fiindcă nu l-au urmărit, fiindcă nu există, nu există tată, nu există fiu, fiica mea Inés o să intre într-un ordin religios, este castă şi pură, nu s-a întâmplat nimic…

Moşierul a scăpat de nepotu-său abandonându-l în casa unui argat de pe una dintre moşiile lui pe care le-a străbătut în călătoria spre capitală. Bastardul a crescut ca un copil din flori fără nume şi origine, îngrijit de cine ştie cine, mucos şi flămând, confundându-se cu copiii mucoşi şi flămânzi ai ţăranilor. Cu siguranţă, când a crescut a avut şi el copii mucoşi şi flămânzi care au răspândit sângele familiei

Azcoitía prin toată regiunea, amestecându-l cu cel al ţăranilor de la sud de Maule. Când un cavaler le face copii din flori femeilor de pe pământurile sale, aceştia păstrează cu o anumită mândrie semnul de fiu bastard al stăpânului, şi aşa se face că acest ascuns orgoliu accentuează parcă la bastard trăsăturile tatălui, şi toţi, cu excepţia tatălui şi a mamei oficiale, ştiu că este al lui. Dar când o femeie aduce pe lume un bastard, acesta pierde imediat orice urmă de identitate, se şterg toate urmele originii sale pătimaşe; în cazul de faţă, nu e vorba doar de banda neagră care întretaie blazonul fără să acopere armele, este pata care le înnegreşte şi le estompează pentru ca nimeni să nu le recunoască, pentru că nu există niciun fiu, nu s-a întâmplat nimic…

Peta Ponce s-a născut pe una dintre moşiile familiei Azcoitía de la sud de Maule, într-o familie obscură şi anonimă, protejată a ilustrei familii, care le lucra pământurile şi le îngrijea casele, culegând porumbul, ducând oile la păscut şi zdrobind strugurii pentru vin. Se zice… se zice că

mama Petei avea un cur nemaivăzut şi că atunci când venea plaga ţânţarilor o culcau noaptea întinsă, complet goală, la picioarele patului în care dormea bunica lui Inés, pentru ca insectele să prefere să se hrănească din bucile grase, lăsând curată şi proaspătă carnea doamnei care dormea fără să fie deranjată.

Sunt sigur că în noaptea aceea, în camera Petei de la Rinconada, când a murit căţeaua galbenă ale cărei resturi nu le-a putut găsi nimeni, am reuşit să cred cu atâta tărie că Inés era cea care gemea de plăcere sub greutatea mea fiindcă Peta are sânge din cealaltă Inés de Azcoitía şi e urmaşa ei, deşi generaţii şi generaţii de strămoşi umiliţi au îngropat orice urmă de rasă nobilă în adâncimea chipului ei de vrăjitoare metisă… poate chiar copila-sfântă însăşi, copila-vrăjitoare însăşi se întrupaseră sub greutatea mea în acea noapte ca să primească de la mine ceea ce zămislise monstrul. Da, văd chipul strămoaşei în negura iubirii mele. Şi apoi, concentrându-mi atenţia asupra trăsăturilor mâncate de cari ca s-o studiez pe Peta, am reuşit să percep, uneori, ca pe un ecou ce vine ricoşând de la o distanţă infinită printr-un defileu de generaţii nenorocite, semnele blânde ale trăsăturilor luminoase ale familiei stăpânilor, ale vrăjitoarei Inés şi ale cuvioasei Inés reînviate în Peta, care mă urmăreşte ca să pună stăpânire pe mine şi să-mi demonstreze că face parte dintr-un neam, că are o origine, că a avut o mamă şi un tată şi bunici şi străbunici şi strănepoate, una dintre ele, cu siguranţă, cuvioasă şi vrăjitoare.

Vrea să-mi demonstreze acest lucru ca să poată râde de mine, fiindcă ştie că eu mi-am pierdut originea, sau mai degrabă ştie adevărul, că doctorul Azula mi-a extirpat optzeci la sută, procent care îl includea pe Humberto Peñaloza scriitor, pe Humberto Peñaloza secretar al ilustrului bărbat, pe Humberto Peñaloza cu capă şi pălărie, care recita versuri în cârciumi, pe

Humberto Peñaloza fiul învăţătorului, nepot al unui mecanic de locomotivă de jucărie care scotea atâta fum, că nu se mai poate vedea în urma lui. Da, până şi această modestă origine mi-a furat-o doctorul Azula, transformându-mă în acest lamentabil douăzeci la sută. Bătrânele vorbesc multe în Casa asta. Acum, când cei cu licitaţia fac grămezi de obiecte pe culoare, e adevărat că şuşotesc mai puţin, fascinate că se pot aşeza pe un vraf de opt saltele şi pot sări pe ele ca nişte copii ştirbi, uite,

Zurdida, aşa trebuie să fie în Rai, dar întotdeauna mai au timp să bârfească, spun că doamna Inés vine săptămâna viitoare, spun că a şi sosit, dar încă nu vine aici şi poate nici n-o să vină, nu, spun că nu e sigur, că nu a sosit, că a făcut un pelerinaj la Fâtima şi altul la Lourdes, spun că atunci când coniţa Raquel i-a dăruit cheia chiliei sale Maicii Benita, Maica Benita a făcut o figură de martiră şi i-a zis că ce vrea să facem cu toate acele lucruri, ca şi cum coniţa Raquel n-ar fi avut lucruri de valoare, ce bună este coniţa Raquel, dar Maica Benita i-a spus că acum, că Mutulică e aşa cum e, n-are cine să mă ajute să scot lucrurile din chilia dumneavoastră şi să le pun în ordine, pentru că de când Mutulică e aşa, ca toate celelalte bătrâne, coniţă Raquel, ca Maica Anselma şi Maica Julia, când o să se sfârşească asta, să se îmbolnăvească până şi Mutulică, de-abia se ţine pe picioare şi când a condamnat uşile a căzut de pe scară şi m-au ajutat orfanele să termin treaba, săracul Mutulică, de unde o fi venit… şuşotesc, şoptesc, de ani şi ani de zile bătrânele şuşotesc, şi şuşotelile lor rămân lipite pe pereţi, dar bătrânele trăiesc puţin, fiindcă au ani mulţi şi mor repede şi vin alte bătrâne care aud şuşotelile, bârfele pe care, deformate, le transmit bătrânelor mai noi, care vor muri puţin după cele dinainte, după ce vor fi transmis tezaurul de umbre şi lanţul de şuşoteli adunate aici în Casă urmaşelor lor… se zice… se

zice că Mutulică s-a născut aici în Casă, păi sigur, Clementina, sărăcuţul de Mutulică, n-a ieşit pe stradă în viaţa lui, fiindcă îi e frică de claxoanele maşinilor, cum aşa, Mercedes – alta, nu Mercedes Barroso, pe ea a luat-o furgonul de la Caritatea Publică, furgonul care vine să ne ia aproape pe toţi –, cum să-i fie frică de claxoane dacă e surdomut… o fi, dar întotdeauna a stat aici, se zice că înainte de Maica Benita, când erau multe, multe călugăriţe, nu ca acum, şi se zice că pe atunci într-o dimineaţă au găsit o tinerică la poarta Casei, şi călugăriţele, care erau foarte bune, nu arţăgoase şi ţâfnoase ca Maica Benita, că nu ştiu de ce o fi aşa, au luat-o pe copilă înăuntru, în curte, şi se zice că fata a născut acolo un avorton de şapte luni pe care internele de atunci l-au crescut salvându-i viaţa, dar neputând să-i salveze nici auzul, nici glasul, şi se zice că de-asta, fiindcă e născut la şapte luni, Mutulică e aşa de mititel, drept e că se tot micşorează şi mai e şi pe jumătate idiot se zice, drept e că niciodată nu poţi şti dacă cineva e idiot când nu scoate o vorbă, uitaţi-vă cum umblă în ultimul timp, ciudat umblă Mutulică, aproape că nu se mişcă, parcă ar fi olog bietul om. Îl mănâncă pielea de atâta jeg şi capul din cauza păduchilor, dar nu mă pot scărpina, cu mâinile şi braţele blegi, toată ziua întins la soare, când este soare, în jilţul gotic pe care o doamnă care a venit să-şi vadă chilia acum, când o să se demoleze Casa, să aleagă lucrurile pe care vrea să le ia şi a zis că nu, e foarte mare, unde să-l pun, i l-a făcut cadou Maicii Benita şi când Maica Benita i-a spus mulţumesc, dar ce să fac eu cu o mobilă aşa de mare acum, când o să fie licitaţia, şi eu ce să fac dacă nu-mi încape în apartamentul meu modem, şi-apoi mobilele în stil gotic nu se mai poartă, zice *Casa şi grădina,* care publică nişte minunăţii, dar asta nu contează, fiindcă eu am multă personalitate când îmi aranjez o casă, după cum spun toate prietenele mele, aşa că nu înţeleg şi chiar mă simt un pic

jignită când îmi spuneţi că jilţul ăsta nu vă e de niciun folos, cum aşa, e bun, de nuc, era în holul casei mamei de pe strada Optsprezece şi pe lângă asta se zice că nu e adevărat că se va demola Casa, pentru că Inés o să vină să locuiască aici… se zice că a făcut jurământ de sărăcie… cu milioanele ei… cineva care a întâlnit-o la Roma sau în Elveţia, nu ştiu, într-unul din locurile astea, a zis că s-a schimbat mult, se zice că nu-şi mai vopseşte părul, se zice că are părul cărunt foarte urât, se zice că pe Mutulică internele şi călugăriţele l-au pregătit aici, în Casă, să fie ţârcovnic, de-asta este aşa de cumsecade, dar e aşa de sfârşit, de obosit, săracul, că parcă nici nu mai vede, asta nu-i adevărat, eu văd, privesc, privirea mea nostalgică este singurul lucru viu care îmi mai rămâne din ceea ce a existat întotdeauna şi ea mă leagă de originea mea de acum, fiindcă se zice… se zice că o doamnă care înainte locuia aici în curtea spălătoriei a auzit-o spunând pe o femeie care a murit de mult şi asta pe alta, care m-a cunoscut pe atunci, că eu eram un copil foarte drăgălaş, cu o faţă mititică şi pământie de copil bolnăvicios, dar cu nişte ochi foarte mari şi trişti, ca şi cum tot timpul aş fi fost gata să plâng, şi o cerşetoare dintr-un bidonvil m-a găsit într-o zi la poarta ei, gol, sub cerul liber al aceleiaşi nopţi în care Iris m-a dat afară ca să i-l aduc, dar eu nu pot decât să rămân în spatele geamului de la faţadă privind înăuntru, şi îl privesc în ploaie, în camera cu fotolii cenuşii deschizând o uşă a bibliotecii în care nu sunt o sută de exemplare ale unei cărţi verzui cu numele meu pe cotor, ci doar o imitaţie, este uşa ce ascunde casa de bani al cărei conţinut nu mă interesează, mă interesează doar să mă întorc în Casă cu unu la sută mai puţin acum, când ştiu că numele meu există pe cotorul acestor o sută de cărţi de butaforie, poate chiar numele meu este o imitaţie, cu speranţa că Iris o să mă lase să intru ca cerşetoarea aceea care m-a găsit într-o noapte la

poarta ei, în frig şi în voia sorţii. Nimeni din bidon vil nu ştia cine era maică-mea, ce să mai vorbim de taică-meu, asta nu se ştie niciodată, aproape nimeni nu are tată, cel mult un învăţător de şcoală primară cu vederea scurtă, un costum închis la culoare încărunţit de creta de la tablă. Dar privirea mea era aşa de sfâşietor de tristă – doar tristă atunci, o formă inferioară a nostalgiei care mai târziu avea să-mi dea atâta putere –, că acea cerşetoare care m-a găsit şi-a dat seama de posibilităţile mele şi nu s-a descotorosit de mine, cum era firesc, pentru că însemnam o gură în plus şi nu erau vremuri de făcut fapte generoase… se zice că bătrâna aceea ieşea cu mine înfăşurat în zdrenţe, puţine, ca frigul să-mi învineţească pielea, ca să ceară de pomană pe străzi sau la porţile bisericilor, la ieşirea de la vecernie. Când îşi dădea seama că enoriaşii începeau să iasă din biserică, mă ciupea ca să plâng. Avea o expresie aşa de îndurerată, gemetele mele erau atât de sfâşietoare, încât lumea miloasă se aduna în jurul bătrânei ca să mă vadă cum plâng şi să-i umple mâinile cu bănuţi… se zice că această femeie nu-mi dădea niciodată să mănânc mult, ca nu cumva să mă îngraş şi ca să fiu mereu cu plânsul în gât, nemâncat, străveziu, aşa arătam mai înduioşător, mai comercial… se zice, fii atentă, Lucy, gurile rele zic că bătrâna asta s-a îmbolnăvit şi nu mai putea să bată străzile cerând de pomană cu mine în braţe, dar eu creşteam, în ciuda foamei, nu mai eram slab, şi pentru că deşi ea nu mai ieşea, faima mea se dusese prin tot oraşul, mă închiria altor bătrâne, care mă duceau în braţe, înfometat, înlăcrimat, ca să impresionez oamenii să-mi dea de pomană, bătrânele cărora mă închiria mă ciupeau şi ele ca să plâng, dar la ieşirea de la slujbă mă şi alintau, mai ales când credulii se îmbulzeau în jurul nostru ca să dea de pomană pentru numele lui Dumnezeu, nu plânge, îngeraşul meu frumos, ce frumos e îngeraşul meu, săracul, uitaţi-vă cum

plânge, cum să nu, are pată la plămâni, sărăcuţul, singurul meu nepot, şi fiică-mea la spital şi taică-său cine ştie pe unde umblă, ăsta e un neruşinat, că s-a făcut că plouă şi adio şi-un praz verde, şi eu cum mă vedeţi, o biată invalidă care nu poate munci ca să-i cumpere un strop de lapte, un coltuc de pâine să-i bag în gură să nu mai plângă atâta, şi când nu plânge e mai rău, fiindcă te priveşte cu nişte ochi… şi înapoi acasă târşindu-şi papucii pe trotuar ca să nu plătească microbuzul, cu monedele răsunându-i în buzunarul greu ascuns printre faldurile zdrenţelor, ca să mă înapoieze bătrânei care nu era maică-mea, nici bunică-mea, ci stăpâna mea, şi care pe urmă a murit şi m-a lăsat moştenire altei bătrâne, şi asta alteia… până când fii atentă, Melania, că l-a adus aici în Casă prima dintre toate internele, o doamnă foarte tăcută şi de treabă se zice că era şi se numea Peta Ponce, pe atunci stăpâna lui Mutulică, deja prea mare ca să mai iasă cu el să ceară de pomană, dar această doamnă era foarte bătrână, şi se zice că într-o după-amiază a ieşit singură să se plimbe pe coridoarele Casei, care sunt foarte lungi şi devin întunecoase foarte devreme, şi aici sunt atâtea patiouri şi atâtea pivniţe şi atâtea culoare, nu ştiu dacă ai văzut mormanul de pernuţe pe care cei cu licitaţia le-au adunat pe culoarul din cealaltă curte, pernuţe şi saltele de puf şi perne, de necrezut, Melania, merita să le vezi, sunt lucruri bune, şi cum îţi spuneam, se zice că această doamnă a ieşit într-o zi să se plimbe pe culoare şi s-a rătăcit aici, în Casă, şi nu au mai găsit-o niciodată, de parcă ar fi înghiţit-o adâncul, au căutat-o în beciuri şi în toate încăperile, dar în zadar, n-a apărut şi nu apare nici în registre ca decedată, aşa că nu ştiu unde-o fi…

— Şi-acum au tăiat lumina.

— Groaznic, nu?

— De ce-or fi tăiat-o?

— Pentru că se demolează.

— Păi nu se demolează.

— Cum nu se demolează?
— Cum să demoleze dacă o să vină coniţa Inés?
— Cine ţi-a spus, Amalia?
— Aşa se zice…
— Nu poate să vină dacă nu e lumină…
— Au tăiat-o doar pentru un timp…
— De ce?
— Trag fire în chilia coniţei Inés.
— Dar noi mai bine să nu umblăm pe coridoare, ca să nu ne rătăcim ca doamna aceea de care se zice că s-a rătăcit aici, cum se numea, nu, nu se numea Peta Ponce, se numea Peta Arce, ba nu Peta Pérez Arce, asta e, şi nu l-a adus ea pe Mutulică, fiindcă cea care l-a adus pe Mutulică era altă doamnă… se zice că nici măcar nu l-a adus o doamnă, se zice că Mutulică a venit aici într-o bună zi când ploua şi…

22

Tapetul pe care l-a ales coniţa Raquel pentru chilia lui Inés avea fondul de o culoare ocru foarte deschis, aproape străveziu, cu un model de lire stilizate ca cele la care cântă heruvimii în cer, unele albe, altele de culoare ocru un pic mai închis. Foarte sobru, foarte elegant şi deloc pretenţios, cum trebuia să fie pentru camera cuiva care a făcut un jurământ de sărăcie. Dar sub acest discret tapet angelic, între perete şi hârtia nouă, ca s-o protejeze de asperităţile chirpiciului, eu am lipit o căptuşeală de hârtie de ziar ca în cocioabele bătrânelor, ştiri înfricoşătoare care, deşi lipsite de actualitate, îşi păstrau intact caracterul înspăimântător, mii de prizonieri politici uitaţi de treizeci de ani în închisori, mii de vieţi distruse de revărsările fluviului Yangtze, exterminarea watusilor, foamete în nord-estul Braziliei, chipuri alarmante şi alarmate, mâini fluturând printre ruinele oraşelor devastate de războaie şi cutremure, ochi ce imploră clemenţă în faţa inevitabilului care a sosit deja, se produce deja, strigăte sufocate de distanţă şi timp, pentru că oroarea smulsă din contextul ei este şi mai oribilă, şi mult mai oribilă când devine hârtie de ziar pe care o folosesc ca să montez un surprinzător puzzle sub hârtia de tapet ce acoperă totul şi menţine spaima intactă.

— Drăguţ.

A deschis valiza pe pat.

— Da, nu-i aşa?

Şi-a scos paltonul şi rochia neagră şi şi-a pus papucii şi un halat roşu.

— Ce elegantă, coniţă Inés! Aud mereu că lucrurile italieneşti de acum sunt splendide…

— E elveţian. E singurul lucru pe care mi l-am cumpărat în Europa, în afară de câteva rochiţe negre, toate la fel, care or să mă ţină până mor.

Maica Benita o ajută să-şi atârne decepţionantele rochii negre şi îi spune că ea credea că procesul de beatificare era foarte avansat şi că de aceea stătuse aşa de mult în Europa. Şi pantofii negri înşiraţi pe şanurile lor în partea de jos a garderobului.

— Nu, am stat într-un sanatoriu în Elveţia după şocul pe care l-am avut când cardinalii mi-au spus că nu…

Şi clatină din cap, categoric, cum trebuie că mişcaseră din cap cardinalii spunându-i că nu, că acea cuvioasă nu este cuvioasă, că nu ai fost în stare să prelungeşti stirpea printr-un fiu şi că n-ai putut s-o faci nici scoţând din cufărul cu lucruri vechi problema cuvioasei, ca să atârni lumina ei orbitoare în arborele familiei… datini din cap; te vezi în oglindă, îţi netezeşti părul şi continui…

— …în plus voiam să-mi las părul să crească, să mă întorc cu el cărunt, vă aduceţi aminte că înainte să plec mi-l decoloram, cam aşa ca pe vremea tinereţii. Am vrut să mă întorc aşa, cu un coc de spălătoreasă, fără nicio pretenţie, la fel ca bătrânele care locuiesc aici. Şi dumneavoastră ce mai faceţi, Maică Benita?

— Sunt foarte ocupată acum cu inventarul ăsta pentru licitaţie.

— N-o să fie nicio licitaţie.

— Aţi vorbit cu Arhiepiscopul?

— Nu v-am spus că n-am vorbit cu nimeni? Am luat un taxi de la aeroport, mi-am adus o valiză şi pe celelalte le-am trimis acasă cu alt taxi. Să vedem când vin mâine pe-aici cei cu licitaţia…

anunţaţi-mă… o să-i dau afară în gura mare şi să se ducă să-i spună lui Jerónimo.

Maica Benita închide obloanele. Se apleacă să pună valiza lui Inés sub pat. Când se ridică vede că Inés se uită la lire atât de pătrunzător, de parcă ar vrea să le perforeze, căptuşeala de ştiri expirate, ca să ajungă în adâncul chirpiciului pereţilor şi să descâlcească ceva ce se află dincolo de toate acestea, ceva ce dumneavoastră, Maică Benita, nu ştiţi ce este. Fără să-şi schimbe expresia ochilor ţintuiţi în perete şi fără s-o privească, o întreabă pe Maica Benita:

— Şi portăreasa? Cum o chema?

— Rita.

— Ce mai face?

— Foarte bine.

— N-a primit niciun mesaj pentru mine?

— Nu mi-a spus nimic.

— Sigur, Jerónimo n-a sunat. Nu ştie că am sosit. Taxiul cu lucrurile mele a ajuns probabil când el era la club, şi n-o să afle decât mai târziu că am venit. Dacă sună, Rita să-i spună că îmi fac rugăciunile în capelă şi că nu mă poate întrerupe. Eu am venit aici să mă rog şi să mă pocăiesc.

— Dar coniţă Inés!

— Ce-i?

— Nu ştiţi?

— Nu…

— Nu vi s-a spus că primul lucru pe care l-au făcut a fost să desfiinţeze capela şi că de luni de zile e cu uşile condamnate şi că i-au scos vitraliile şi tot ce era înăuntru?

Inés îşi acoperă faţa cu palmele.

— De ce au făcut ceva aşa de oribil?

— Părintele Azócar se grăbea foarte tare cu licitaţia ca să înceapă demolarea… dar lucrurile s-au tot lungit. Nu se mai face slujbă, nimic…

Inés şi-a descoperit faţa; era altă faţă, care pe dumneavoastră v-a îngrozit, Maică Benita, pentru că era ca şi cum unul dintre chipurile din spatele

tapetului cu lire ar fi trecut dincoace ca să umple chilia cu neliniştea lui.

— Jerónimo vrea să mă priveze până şi de liturghie?

— Nu vorbiţi aşa…

— Dumneavoastră nu-l cunoaşteţi…

— Nu…

— Nu ştiţi cum este…

— Nu…

— Eu n-am venit aici, în Casa asta, ca să nu am parte de slujbă. O să dau ordin să fie adusă capela de la mine de acasă. O putem instala în camera de alături. Şi dacă Părintele Azócar îşi cunoaşte cât de puţin interesul, să-mi trimită un popă care să oficieze liturghia şi să mă împărtăşească în fiecare zi… în sfârşit, mâine o să aranjez totul. Acum mi-e somn… o să mă culc…

— Ce păcat! Internele sunt toate la bucătărie şi aşteaptă să treceţi să le salutaţi…

— În seara asta nu… sunt obosită… mâine. A, Maică Benita, nu uitaţi, şi să nu uite nici Rita, dacă telefonează Jerónimo, nu pot să vorbesc cu el… de venit, n-o să vină… da' n-o să-mi dea pace şi o să mă tot sune. Spuneţi-i întotdeauna că sunt ocupată.

— Cum doriţi.

— Mulţumesc.

— Mai aveţi nevoie de ceva astă-seară, coniţă Inés?

Dă ocol chiliei pipăind lirele cu buricele degetelor. Şi le retrage, ca rănite, şi îşi pune mâinile în buzunarele halatului roşu. Se uită la călugăriţă.

— Nu ştiu, Maică Benita…

— Bine, atunci mă duc…

— Dumneavoastră unde dormiţi?

— Un patio mai încolo.

— Ce mare e Casa!

— Enormă.

— Parcă a mai crescut de când am plecat eu.

— Niciodată nu reuşeşti s-o cunoşti pe toată.

— Se zice că Mutulică e singurul care o cunoaşte în întregime. E-adevărat?

— Se zice. Dar se zic atâtea lucruri… s-ar putea… orice se poate întâmpla aici, în Casă…

— Nu vorbiţi aşa, Măicuţă, pentru Dumnezeu.

Se aşază pe pat.

— Aici e soneria ca să mă chemaţi dacă aveţi nevoie de ceva.

— Mulţumesc.

— Cu plăcere.

— Măicuţă…

— Da…?

— O să mă auziţi dacă ţip?

— De ce să ţipaţi?

— Mi-e frică de păianjeni.

— Am făcut curat foarte bine.

— …dar…

Maica Benita ţi-a pus mâinile ei binefăcătoare pe umeri, în picioare în faţa ta, îţi caută privirea ca s-o aline cu a ei, dar tu o eviţi.

— Ce-i cu dumneavoastră, coniţă Inés? Povestiţi-mi…

Nu te uiţi la ea.

— Să ştiţi, Măicuţă, că de când a căzut povestea cu beatificarea am nişte insomnii teribile. Nu m-au putut vindeca de ele nici în Elveţia, de-asta m-am internat. Şi în rarele momente când dorm, dacă aţi şti ce coşmaruri am, ca nişte puşcării, din care nu pot să scap niciodată, şi sunt condamnată să trăiesc pe veci în interiorul unui coşmar, de multe ori nici nu ştiu dacă sunt înăuntrul sau în afara lui…

— Nu vă daţi seama dacă dormiţi sau sunteţi trează… e groaznic…

— De unde ştiţi?

— Şi mie mi s-a întâmplat…

— Da’ nu ca mie, şi îmi este foarte frică. Cred că cel mai bine ar fi să-mi instalaţi un telefon aici, în camera mea, pentru orice eventualitate…

— Pentru ce eventualitate, coniţă Inés?

— Miroase a mortar.

— Nu mi se pare…
— Nu s-a construit nimic?
— Păi vor să demoleze.
— Casa asta nu era aşa mare.
— Că doar n-o fi crescut!
— Nu era aşa mare.
— Cum să nu fie, coniţă Inés!

Tu ai observat fără să-ţi dai seama că observai, când ai intrat în Casă: uşile pe care le-am condamnat cu cărămizi şi mortar, pentru că trebuie închise unele încăperi şi galerii ca să nu ne pierdem, eu mă ocup de asta, ferestrele pe care le-am astupat ca să nu fie distruse; în plus, fără ca Maica Benita sau altcineva să-şi dea seama, le-am dat cu tencuială şi le-am zugrăvit cu pete de igrasie şi de bătrâneţe, ca nimeni să nu bănuiască vreodată că în spate se află încăperi şi galerii şi curţi interioare şi coridoare. Nimeni nu observă schimbarea. Numai tu, care ştii că astupând şi închizând spaţiul Casei se măreşte, nu se micşorează, pentru că nimeni, niciodată, nici muncitorii cu demolarea, nici cei de la licitaţie nu vor putea intra în locurile astupate.

— Zgomotul ăsta e de la baie?
— Nu, de la canalul din curte.
— N-o să mă lase să dorm.
— Mâine pun să-l repare.
— Nu, în seara asta. Trebuie să mă odihnesc.
— Mă duc să văd.
— Staţi, nu plecaţi încă.
— Vă mai trebuie ceva?
— Cred că nu.
— Bine, atunci…
— Maică Benita…
— Da?
— Dumneavoastră credeţi, nu-i aşa?
— În ce?
— În cuvioasă.
— Păi, eu…
— …am rămas aşa de singură…

— Şi soţul dumneavoastră?

— Nu-l cunoaşteţi.

Maica Benita nu înţelege. Când se aşază lângă tine pe pat, te ridici şi începi să umbli prin cameră, privindu-te în trecere în ovalul oglinzii de la garderob, ghicind poate chipurile furtive care se conturează în spatele lirelor, plimbându-te de colo-colo prin chilie.

— Dar vreţi să-mi spuneţi, Maică Benita, ce dovadă mai clară că a fost o cuvioasă decât existenţa acestei Case?

— Mai bine întindeţi-vă…

— Spuneţi dumneavoastră, care sunteţi o femeie credincioasă.

— Coniţă Inés…

— Spuneţi…

— Povestea cu acel cutremur faimos?

— Şi că e îngropată aici, în Casă, şi că eu o să-i caut rămăşiţele chiar de-ar trebui să sap cu propriile mele unghii… uitaţi ce unghii am. Vă amintiţi ce îngrijite erau mâinile mele înainte? Acela era luxul meu. Uitaţi-vă acum…

Îţi scoţi mâinile din buzunare şi i le arăţi, tremurând, cu unghiile distruse, rupte. Maica Benita le ia, le împreunează ca să nu tremure aşa de tare şi le lasă să cadă din nou în poala halatului tău roşu.

— Păcat.

— Ştiţi de ce?

— Nu vă mai îngrijiţi… nu vă mai interesează deşertăciunile…

— Nu, fiindcă noaptea, în somn, în puţinele momente când dorm, parcă încerc să mă agăţ de ceva, de orice-ar fi, zgârii cearşaful, patul, tot… dacă aţi fi văzut ce-am făcut cu spătarul fotoliului de la Gran Hotel din Roma, pentru că visam ceva de care nu-mi amintesc şi încercam să mă agăţ de orice, şi pe urmă, în timpul zilei, ca să nu mă doară atât de tare, îmi rod unghiile şi mă dor şi mai

tare… de-asta m-am internat în Elveţia. M-am simţit foarte rău la Roma.

— Nu vreţi să vă culcaţi?

— Nu.

— O ceaşcă de ceai?

— …să dau foc la tot, de-asta am venit, să dau foc la absolut tot ce-am păstrat în chiliile mele. Cu asta o să încep. Dar vreau să vă spun ceva, Maică Benita: n-o să ard nimic fără să mă uit atent şi pe faţă, şi pe dos, şi pe dinăuntru. O să citesc toate scrisorile şi tăieturile de ziar şi contractele şi ce e scris pe spatele fotografiilor. O să mă uit în toate sertarele, în toate lăzile, în buzunarele tuturor costumelor şi rochiilor şi pardesielor şi chiar în cele ale costumelor de bal mascat pe care le ţin ca să se umple de molii, deşi Mutulică le îngrijeşte pe toate atât de bine… în căptuşeli şi în portofele, şi pe fiecare lucru pe care l-am examinat să nu credeţi că o să-l dăruiesc sau că o să fac opere de caritate, o să-l ard, o să le ard pe toate, şi Mutulică o să mă ajute…

— Dar ce vreţi să găsiţi?

— Ceva, un obiect care să-mi dea un indiciu. A existat ceva. Ca să nu mai zgârii când dorm, dacă o să adorm, deşi nu cred că o să pot dormi prea mult.

— Nu vreţi o pernă mare în afară de asta?

— Nu. Vreau să fac penitenţă.

— Dacă v-aţi scos halatul, băgaţi-vă în pat, nu umblaţi aşa, pe jumătate goală, că de-abia s-a tapetat chilia şi e un pic umedă. În două zile o să se usuce.

— Ce vă povesteam, Maică Benita?

— Că vreţi să găsiţi nu ştiu ce.

— Asta mă deprimă cel mai mult.

— Ce?

— Că nimeni, nici eu, nu-şi aminteşte.

— Acum dormiţi. Odihniţi-vă. Avem tot timpul să stăm de vorbă. Nu vă lăsaţi doborâtă. Aici toate o să vă răsfăţăm, o să vedeţi. Şi puteţi sta cât doriţi…

Eşti cu laţele tale cenuşii despletite pe umeri, cu picioarele goale, Maica Benita încearcă să te oblige să-ţi pui papucii, te roagă să te culci, să te calmezi, să bei un pahar de apă.

— Cum îndrăzniţi să aveţi obrăznicia de-a mă invita să locuiesc cât timp vreau în această Casă, când Casa asta este a mea şi numai a mea? De acord, Jerónimo o fi semnat toate hârtiile din lume, dar Casa este a mea, nu vreau să fie dărâmată, nu voi permite ca vreun muncitor să se atingă de aceşti pereţi, Casa are un secret, ceva opac ce nu înţelegem nici eu, nici dumneavoastră, nici nimeni, dar este a mea, fiindcă ştiu că are un secret, chiar dacă nu voi descoperi niciodată acest secret şi acest secret mă va ucide, este a mea, sigur că proprietatea în mod legal ne revine pe linie masculină, dar noi, femeile, suntem cele care am păstrat Casa asta. Sunt sigură că această Casă a rămas în mâinile familiei Azcoitía pentru că o mulţime de femei pioase de care nu-şi mai aminteşte nimeni, fiecare în felul ei, cu priceperea ei, cu slăbiciunile ei, cu midie tertipuri şi secrete pe care nu le înregistrează istoria, i-au împiedicat pe soţii lor să înstrăineze această Casă, întotdeauna din motive iraţionale, complet subiective, e imposibil să înţelegi motivele care au făcut ca generaţii întregi de femei din neamul Azcoitía să ţească şi să urzească o reţea protectoare pentru această Casă… nu ştiu ce aşteptăm de la Casă… imaginaţi-vă că într-o bună zi, săpând o groapă în patioul teiului, de exemplu, dăm peste rămăşiţele cuvioasei… eu o să le păstrez doar pentru mine, cuvioasa este a mea, pentru că nimeni, nici dumneavoastră, nu crede în ea… o s-o păstrez fiindcă lucrurile trebuie păstrate, cu multă grijă, chiar dacă la prima vedere par vechituri, ascunse, învelite, pentru că atunci când scoţi la iveală ceva de valoare ei pun stăpânire pe acel ceva, e al meu, dă-mi-l, tu nu pricepi nimic, du-te să brodezi, du-te să joci bridge, sun-o pe vară-ta, în vreme ce pun

mâna pe ce-ai găsit tu, ei înţeleg ce înseamnă şi ştiu să explice, şi explică atâta, încât lucrurile nu mai au înţeles… eu nu vreau să ştiu de nici un înţeles, vreau să găsesc ceva ca să nu mai zgârii noaptea când dorm, dacă dorm, niciodată nu ştiu… mulţumesc, Maică Benita, da, broboada aceea, la picioarele patului, puneţi-mi-o, vă rog, aşa…

— Vreţi să sting lumina de sus şi să las aprinsă veioza?

— Nu-mi stingeţi nici o lumină, o să dorm cu toate luminile aprinse şi lăsaţi aprinsă şi lumina de afară, de pe culoar, nu ştiu de ce au cheltuit banii ca să facă îmbunătăţiri în Casa asta în ultima vreme dacă o demolează… mi se pare aşa de mare astă-seară… e o chestiune de obişnuinţă…

— O să vedeţi că în câteva zile o să fiţi mai mulţumită decât în clinica dumneavoastră şi nici n-o să mai visaţi.

Bineînţeles, Maică Benita, de ce să viseze, dacă eu o să mă ocup să-i dirijez visul, s-o călăuzesc până se va rătăci pe culoare şi se va întâlni cu cine vreau eu şi când vreau eu.

— Ce păcat că nu v-aţi gândit să-mi aranjaţi o chilie alături de a dumneavoastră, Măicuţă.

— Dar dumneavoastră ne-aţi telegrafiat să căutăm cel mai vechi patio…

— E-adevărat.

— Nu trebuia să vă fie frică.

— Nu.

— Ea vă protejează.

— Dacă a existat…

— Rugaţi-vă lui Dumnezeu.

— Dumnezeu are lucruri mai importante de care să se îngrijească.

— Beţi un pic de apă, şi veronalul.

— Încă nu vreau să-l iau. De unde să ştiu ce o să visez la noapte, prima noapte când dorm aici, în Casă, şi reuşesc să visez şi pe urmă să văd că în timp ce dormeam, cineva, nu ştiu cine şi nici de ce, mi-a condamnat uşa visului cu cărămizi şi

mortar… de ce simt oare mirosul ăsta aşa de ciudat…

Te uiţi în toate părţile.

— E cineva aici…

Auzul tău foarte fin, sau nevoia ta de prezenţa mea, m-a simţit când m-am strecurat pe culoar. Îi fac un semn Maicii Benita să se apropie şi îi şopteşti la ureche:

— Documentul care dovedea…

— Care dovedea ce?

— A dispărut.

— Nu se poate.

— Ba da. Îl păstram în chilia mea. Sunt sigură. Jerónimo, ca să eşueze toată povestea cuvioasei, l-a făcut pierdut.

— Dar, coniţă Inés…

— Tot ce este necesar dispare. Rămâne doar ce nu ne trebuie. Poate n-a fost din ordinul lui Jerónimo… nu ştiu, a dispărut pentru că lucrurile dispar uneori, doar din cauza asta, fiindcă bărbaţii au nevoie de ele şi le folosesc şi le folosesc atât de mult, că le uzează până ajung să dispară… dacă noi, femeile ignorante, care nu înţelegem nimic şi nu ştim nimic despre nimic şi ne plictisim de orice şi plângem fiindcă nu avem cu ce altceva să ne amuzăm, noi păstrăm uneori lucrurile, le ascundem ca ei să nu le folosească şi apoi să le arunce şi să pună mâna pe altele… noi le păstrăm pentru că ne sunăm şi stăm de vorbă şi spunem stupidităţi şi în aceste bârfe pe care ni le povestim la telefon, în pat, dimineaţa, printre firimiturile de pâine prăjită de la micul dejun, în aceste comentarii idioate păstrăm uneori ceva important deghizat în lucru banal, şi altă femeie, o verişoară căreia trebuie să-i faci o vizită, de pildă, şi îi telefonezi fiindcă te plictiseşte ideea de-a te duce pe la ea, păstrează acel lucru, îl înveleşte, îl conservă şi îl transmite. Dar eu n-am pe nimeni cui să-i povestesc istoria cuvioasei, nimeni nu vrea să creadă nici măcar că a existat, darămite că a fost o cuvioasă… sărăcuţa…

a murit aşa tânără… după ce o să mor eu n-o să-i mai pese nimănui că a murit aşa de tânără cuvioasa. Dacă dorm bine în noaptea asta şi mă trezesc odihnită, o să încep să ard toate lucrurile din chilia mea. Spuneţi-i lui Mutulică să fie gata devreme ca să mă ajute, da, chiar dacă nu mai are putere ca înainte, chiar dacă nu mai este decât o mogâldeaţă, sau ce-o fi, el ştie ce e în chilia mea, de cum se crapă de zori o să începem, pentru că sunt sigură că n-o să închid un ochi cu zgomotul pe care îl face canalul ăsta care credeam că este rezervorul de la closet… tocmai acum, după călătorie, când am mai multă nevoie de odihnă. Haideţi, daţi-mi veronalul, Măicuţă… cine ştie ce-o să găsesc în visul meu, cel mai rău e când nu pot să-mi aduc aminte de ororile pe care le-am visat. Mai staţi, Măicuţă, mai staţi până îmi şterg crema de pe faţă… daţi-mi oglinjoara care este în punga roşie din trusa neagră care este în sacoşa de plastic într-un buzunar cu fermoar care este în valiza de sub pat. Mulţumesc, Maică Benita.

Aproape că nu mă mişc în timpul zilei, doar uneori, din jilţ până la capătul unui coridor, ca să stau jos, cu capul în palme, şi-apoi să mă duc la bucătărie când e frig, sprijinindu-mă de pereţi, tu mă vezi când treci vorbind cu Zurdida Toro şi dai din cap suspinând cu speranţa că o să mă fac bine, săracul Mutulică, trebuie să-ţi treacă boala asta pe care o ai, Antonieta, cum să dureze atâta, eu sper să se însănătoşească şi să începem să scotocim prin troacele din chilia mea, fiindcă singură nu pot, el ştie cum să mă ajute, ştie unde se află toate lucrurile despre care eu am uitat unde se află, prefer să mai aştept câteva zile până se întremează Mutulică şi aşa mă odihnesc şi eu puţin înainte să-ncep treaba, dar hoinăreşti fără să ai nimic de făcut, cucernicia ta nu-şi găseşte sprijin, pentru că Părintele Azócar nu a obţinut încă dispensa pentru

instalarea oratoriului lângă camera ta, nu e uşor să te rogi cu pietate când trebuie să îngenunchezi pe pardoseală. Ele te urmează, ce bună e coniţa Inés, ce păcat că acum se aranjează aşa de puţin, ar fi fost mai plăcut s-o vedem sosind din Europa o frumuseţe, dar e clar, de ce, dacă a făcut jurământ de sărăcie, se zice că e atât de bogată, încât a cumpărat Casa asta ca să vină să locuiască aici, şi de aceea nu se face licitaţia, o să-şi aducă oratoriul ei de-acasă, cu un altar de aur, şi pe urmă se zice că încetul cu încetul o să-şi aducă de acasă toate mobilele şi lucrurile ei ca să mobileze Casa să fie frumoasă, de-asta nu mai vin oamenii ăia care veneau înainte să se bage peste tot ca să facă loturi cu numere pentru licitaţie, că voiau să dărâme până şi cocioabele noastre, unde să trăim dacă ne dărâmă căsuţele, la vârsta asta n-o să ne mai mutăm în chilii, mai ales dacă se vor demola, nu-i aşa, coniţă Inés…

— N-or să demoleze.

— N-or să demoleze, coniţă Inés?

— Cât trăiesc eu, nu.

— Şi dumneavoastră sunteţi sănătoasă.

— Nu ca noi, care tuşim aşa de mult.

— Da’, dar dumneavoastră n-aveţi insomnii, ca mine.

— Insomnii, coniţă Inés?

— Dorm foarte puţin.

— Săraca!

Săraca, ce teribil este să nu dormi, chestia este că noi dormim aşa de mult, încât nici nu ştim când dormim şi când suntem treze, Antonietei, bătrâna aia lungă şi slabă cu care v-am văzut stând de vorbă acum câteva zile, i s-a dus buhu’ că doarme de-a-n picioarelea şi continuă să vorbească, în picioare şi adormită. Sigur că dumneavoastră nu vă puteţi umple timpul măturând, ca noi, sau curăţând cartofi, ce păcat că nu vă place să coaseţi sau să brodaţi, broderia în cruciuliţe e foarte frumoasă.

— Înainte îmi plăcea.

— Da’ acum nu.

— N-am răbdare.

— Da’-ţi mai trece timpul.

— Mai târziu…

Pe Rita te dud s-o vezi des la poartă. În după-masa când Dora s-a întors din vizita ei anuală la casa stăpânilor – înainte de Sfânta Teresa, cu două zile înainte, ca să facă prăjiturile pentru onomastica stăpânei, pentru că Dora are mâini de aur la făcut prăjituri şi torturi – aţi stat toate trei în săliţa Ritei, din spatele porţii care dă în stradă, unde se află telefonul în perete şi de-abia încap masa pentru registru, două scaune şi tandurul. Pentru Inés au adus încă un scaun, unul dintre omniprezentele scăunele aurite tapisate cu damasc roşu, ca doamna să stea jos un pic. Dora a apărut cu două pachete. L-a deschis pe cel mai mare: rulouri cu cremă de gălbenuş de ou, felii de tort, bezele, turtă dulce, ecleruri, mâini de aur are Dora la făcut prăjituri, coniţă Inés, îi spunea Rita în timp ce lua ceainicul de pe jăratic ca să pregătească ceaiul *mate*.

— Gustaţi.

Ai gustat.

— E minunată turta dulce!

— Da’ să ştii, Dora, că mi se pare că tortul moca nu ţi-a ieşit aşa de gustos ca anul trecut, cine ştie de ce.

— Am pus prea multă cafea.

— Am uitat să vă spun, coniţă Inés…

— Ce?

— Că a telefonat Părintele Azócar.

— Ce voia?

— Că vine mâine aici la unsprezece fix.

— O veni ca să semnez documentele pentru oratoriul meu.

— Chiar aşa.

— Şi de acasă nu m-au căutat?

— Don Jerónimo.

— Ce-a spus?

— A întrebat când vă întoarceţi.

Tu ai râs în hohote. Bătrânele au făcut ochii mari, surprinse, cum e posibil ca, locuind într-un palat cum se zice că e cel în care trăiesc ei doi singuri cu o duzină de servitori, să vină să locuiască aici şi pe deasupra să râdă când soţul ei îi spune să vină acasă, ah, coniţă Inés, pentru Dumnezeu, ce-am mai vrea noi să avem pe cineva care să se îngrijească de noi, că suntem aşa de singure, nouă nu ne duce nimeni dorul şi nici nu-şi face griji de cum ne simţim şi ce se întâmplă cu noi, în afară de Maica Benita, bineînţeles, sigur că nu vrem să plecaţi din Casă, fiindcă atunci o vor demola şi ne vor da afară să cerem de pomană, dar ca să ceri de pomană şi să primeşti bani trebuie să ai un copil mic, şi noi de unde să facem rost de un copilaş? Rita îi dă un picior Dorei pe sub masă ca să nu spună lucruri care nu trebuie spuse de faţă cu persoane ca doamna Inés, că s-ar putea să se supere, n-o să înţeleagă, pe noi nu ne înţelege nimeni în afară de noi, trebuie să fii una dintre noi ca să înţelegi şi să crezi în copilul lui Iris, care suferă când doarme cu ea, fiindcă Iris îl chinuie, mă dă afară în fiecare noapte să stau sub cerul liber şi nu mă lasă să intru până în zori, când cad epuizat, fără vlagă pe un culoar, în jilţul gotic ce stătuse în holul casei mamei mele în veacul al optsprezecelea, cum să nu vă folosească, Măicuţă, şi dacă nu vă trebuie scoateţi-l la licitaţie şi ce câştigaţi pe el va fi donaţia mea pentru Oraşul Pruncului Iisus, dar să nu veniţi pe urmă să îmi mai cereţi bani, nici n-am zărit-o pe Inés, se zice că e ca o sperietoare, de-abia aştept s-o văd, dar cum se aude soneria se ascunde ca un şoarece, am venit o dată săptămâna asta şi de două ori săptămâna trecută, dar nici n-am zărit-o, prietenele mele nu mă pot crede când le spun la telefon că e adevărat că Inés se fereşte şi că se ascunde de parcă ar avea lepră, zic sigur, s-ar putea să aibă, că de-asta a închis-o don Jerónimo cu pretextul că a

făcut jurământ de sărăcie, asta să i-o spună lui mutu', de parcă noi n-am şti ce vicleană e Inés, deşi am auzit că acum are părul cărunt şi un coc înalt şi nişte rochii negre de parcă ar fi verişoara unui popă de ţară, ce-o zice don Jerónimo, cred că e negru de supărare, săptămâna viitoare trebuie să mă duc din nou la Casă, fiindcă trebuie să măsor o canapea ca să dau la făcut nişte perne, sigur că e culmea că Inés se neglijează aşa, trebuie doar să te îngrijeşti puţin, uitaţi-vă la mine, care am cu trei ani mai mult ca ea. Nu te-au putut vedea, pentru că te ascunzi când sună soneria. Când nu sună îţi petreci după-amiezile cu Rita, lângă telefon.

— Şi în pachetul ăstălalt ce e, Dora?

— Un joc de-a cursele de câini pe care mi l-a dăruit băiatul cel mic.

— Să văd.

— Eu ştiu cum e jocul de-a cursele de cai, nu de-a cursele de câini. Probabil că se joacă la fel.

— Copilul mi-a făcut cadou jocul fiindcă a pierdut trei câini şi nu au mai rămas decât ăştia trei, sunt de plastic, ăsta roşu, ăsta albastru şi ăsta galben.

— Căţele.

— Ce-aţi spus, coniţă Inés?

— Că sunt căţele.

— De unde ştiţi?

— Aleargă mai bine.

— Vreţi să jucaţi, coniţă Inés?

— Păi cum? Copilul mi-a dăruit jocul fiindcă a pierdut şi zarul, şi nu se poate juca de-a cursele de câini sau de cai fără zar.

— Se zice că María Benítez are un zar.

— De ce nu i-l ceri împrumut, Dora? Tare am chef s-o văd alergând pe căţeaua mea galbenă, să vedem ce se întâmplă.

Când a plecat Dora tu ţi-ai desfăcut picioarele, ţi-ai sprijinit coatele pe genunchi şi ai întins mâinile deasupra jăraticului. Pe urmă, cu indiferenţă, i-ai spus Ritei să dea telefon acasă la

tine şi să-l ceară pe Jerónimo, fără să-i spună că ea este lângă telefon, şi să-i zică din partea ei să-i trimită chiar a doua zi un *parchís*[46], un joc de dame, un domino… în fine, toate jocurile pe care le găseşte. Rita a format numărul. Tu aşteptai alături.

— Nu răspunde?

— Nu.

— Ce ciudat!

— De ce?

— Pentru că la ora asta este acasă, întins, ascultând ştirile la radio, cu telefonul la îndemână. Şi în plus toate servitoarele…

— Acum… Alo!

Rita, topindu-se în reverenţe şi zâmbete de parcă don Jerónimo ar fi văzut-o prin aparat, îşi cere scuze fiindcă se teme că l-a trezit, nu, nu l-a trezit, vorbiţi cu Rita, portăreasa Casei, şi don Jerónimo o salută spunând că o recunoaşte, pentru că a vorbit cu ea de multe ori în ultima vreme, şi cum se simte Inés, se sperie când primeşte telefoane de la Casă la ora asta, fiindcă îşi închipuie că i s-a întâmplat ceva lui Inés, nu, domnule, nici gând, doamna este cât se poate de bine, de liniştită şi de mulţumită, Inés îi smulge receptorul Ritei ca să audă vocea soţului ei şi i-l dă înapoi ca să răspundă, îi lasă să vorbească încă un pic şi iarăşi i-l ia, ca să-i audă vocea, pe urmă îşi iau rămas-bun şi închid. Dora vine cu Marfa Benítez. Cele patru femei de-abia încap în săliţa de la poartă. Rita se încruntă:

— Cu asta ce-i?

— S-a agăţat de mine. N-a vrut să-mi împrumute zarul dacă nu o lăsam să vină cu mine. Se culcase. A trebuit s-o aştept să se îmbrace ca să vină.

— Ce babă sâcâitoare!

— Dumnezeule mare, coniţă Inés!

— Ce-i?

— Aţi vorbit la fel, la fel ca Rita.

— Ce babă sâcâitoare! Şterge-o, nu ştiu de ce vii să-ţi bagi nasul în săliţa mea când nimeni nu te-a invitat. O fi simţit mirosul prăjiturilor, nu zic eu că nu poţi fi liniştită niciunde?

Uluite, ascultă vocea ta şi vorbele bătrânei. Râd în hohote, ca şi tine. Le povesteşti că poţi să imiţi orice voce. Cea a Dorei. Cea a Ritei. Cea a Mariei Benítez. Chiar şi vocea Brígidei, care face deja anul de când a murit. Se joacă de-a ghicitorile. Rita iese din încăpere şi închid uşa. Celelalte două rămân cu Inés şi ea vorbeşte ca Mana Benítez; María Benítez, ghiceşte Rita. Apoi iese María Benítez. Inés vorbeşte ca Dora; Dora, ghiceşte María, ce joc distractiv, e ca la circ, trebuie să-l jucăm odată cu mai multe bătrâne, cu toate bătrânele, când ne adunăm în bucătărie după slujbă în vreo duminică, şi cu orfanele, care or să se distreze grozav cu jocul ăsta nou şi cu jocurile pe care don Jerónimo a zis că o să le aducă şoferul lui mâine. Dora a sugerat:

— Pun prinsoare că don Jerónimo şi-ar da seama că nu sunteţi Rita, dacă aţi vorbi cu dumnealui la telefon.

— Pun pariu că nu.

— Pun pariu că da.

— Pe ce pui pariu, Dora?

— Pe jocul de-a cursele de câini.

— Bine. Şi dacă pierd? îţi dau rochia asta neagră.

— Nu e nevoie, coniţă Inés.

— Şi nu aveţi decât şase.

— Pariez rochia asta de lână, elveţiană, bună, călduroasă, care o să-ţi vină perfect, pe jocul de-a cursele de câini primit cadou de la copilul ăla.

— De acord.

Formezi numărul tău de-acasă. Aştepţi puţin. E el. Ce doriţi, Rita, ce s-a mai întâmplat, mă îngrijoraţi, fiindcă sunt sigur că se petrece ceva cu Inés şi nu vreţi să-mi spuneţi nimic, nu, nu, cum vă trece prin minte aşa ceva, don Jerónimo, problema

este că îi e frig şi vrea să-i trimiteţi hainele ei de blană, vizonul, că este foarte rezistent, zice, şi haina de astrahan, şi caseta cu bijuterii, deşi nu sunt multe şi nici de mare valoare, dar zice coniţa Inés, aşa de milostivă, că a făcut un legământ prin care trebuie să se lepede de toate bijuteriile ei, acum, că a făcut jurământ de sărăcie, nu poţi să ai giuvaieruri când faci jurământ de sărăcie, spune doamna, don Jerónimo. Ce vreţi să-i spun, don Jerónimo? Mâine la douăsprezece? O să veniţi dumneavoastră? Ea nu o să poată să vă vadă, fiindcă vrea să se odihnească, poate mai încolo, săptămâna viitoare sau cealaltă, acum nu, fiindcă vrea să se roage mult şi să se căiască pentru toate păcatele ei, deşi eu nu ştiu de ce păcate vorbeşte o doamnă atât de bună catolică precum coniţa Inés, bine, trimiteţi tot, jocurile, hainele de blană şi caseta cu bijuterii mâine la douăsprezece cu şoferul. Cum să nu, don Jerónimo, şi dumneavoastră. Şi scuzaţi deranjul, conaşule, dar n-am făcut decât să îndeplinesc ordinele coniţei Inés.

Ai închis; voi, cele patru bătrâne, aţi izbucnit în hohote şi în timp ce râdeaţi şi vă curgeau lacrimile de râs, tu împachetai jocul de-a cursele de câini al Dorei.

— Zarul este al Mariei Benítez.

— Ia-l, María.

— Mulţumesc, doamnă.

— La ce-l foloseşti?

— Îl ţineam aşa.

— Să ne jucăm.

— De-a ce?

— De-a cursele de câini.

— Pe ce?

— Pe ce vrei.

— O să-mi vină bine rochia?

— O joc pe zarul tău.

— Bine, María, tu eşti căţeaua roşie, eu sunt căţeaua galbenă. Ce păcat că animalele astea sunt

atât de urâte, din plastic, aşa cum îl cunosc pe Jerónimo, cu siguranţă că mâine îmi va trimite un joc de şah chinezesc şi o tablă de dame din fildeş şi abanos, aşa e el, cheltuitor şi cu fumuri. Uite, Dora, tabla asta de la cursele de câini e foarte veche, e o porcărie, vezi că se rupe aici pe mijloc, unde se îndoaie, unde se rup întotdeauna tablele de la jocul de-a cursele de câini, mâine, când o să am un pic de timp, o s-o cos, să nu se rupă de tot.

— Ce m-aţi mai speriat, doamnă, nu vorbiţi ca Brígida!

— Să nu fie păcat, că a murit acum un an! Vocea vă sună chiar ca a unei bătrâne.

— Sunt bătrână.

— Dar nu sunteţi nici María, nici Dora, nici Rita, nici Brígida, sunteţi dumneavoastră însevă.

— Dar pot să fiu Brígida.

— Cum?

— Stingeţi luminile.

— Nici moartă…!

— Măi, Amalia, dă-mi borcanul cu biscuiţi şi du-te să-i spui Maicii Benita să treacă pe-aici un moment când are timp, că vreau să-i spun ceva, dar să nu se deranjeze pentru mine, când are timp…

Atunci, râzi ca Brígida şi cele trei bătrâne, serioase, retrase, privindu-ţi mandibula tremurătoare şi fără dinţi, mâinile pe care le mişti ca Brígida, cu degetul mic niţel în sus, te roagă să nu faci asta, le înfricoşezi, şi atunci tu râzi din nou şi le spui gata, fetelor, apropiaţi scaunele pentru joc, nu, o să joc doar cu María, doar cu ea, cine dă mai mare începe. Eu, şase. Tu, patru, încep eu; iar şase, bravo, tot eu dau, patru, apa, înapoi. Tu, María, nu mai vrăji atâta zarul în mâinile tale de lemn, dă, căţeaua ta înaintează, aleargă, galopează, o ia înainte, a mea nu poate, cade în apă o dată şi încă o dată şi încă o dată, ce ghinion, nu pot trece, am rămas în urmă, căţeaua mea galbenă e bătrână, nu e bună de nimic, şoldită, pipernicită, nu aleargă,

de-abia se târâie şi aproape că nu poate să iasă din apă, în vreme ce căţeaua Mariei ajunge fără greutate la finiş.

— A câştigat María!

— Ai câştigat…

— Da’ e câine!

Arunci animăluţul de plastic în *brasero,* se pârleşte, te uiţi la el cum arde cu ochii tăi furibunzi care aşteaptă să se risipească valul de fum fetid, se topeşte sfârâind pe cărbuni, te ustură ochii din cauza fumului de la plastic, ce miros scârbos, parcă ar fi pucioasă, ce fum gros, în timp ce bătrânele te dezbracă în fumăraie, luându-ţi rochia cea bună de lână pentru María, o să trebuiască să-i iau un pic din răscroială, te-am văzut în fum, Inés, corpul tău gol tremurând, da, l-am văzut, l-am văzut, n-o să poţi spune că acum nu am văzut cu-adevărat corpul tău şi că nu îl cunosc, acum, când, râzând că ai pierdut, bătrânele te-au dezbrăcat şi, gârbovită de înfrângere, ţi-ai lăsat capul în jos, în vreme ce din uşa pe unde ieşea fumul fetid cele trei bătrâne îţi spuneau să ai grijă că bate vântul, uite cum duce fumul căţelei galbene, somn uşor, coniţă Inés.

— Să dea Dumnezeu.

— Noapte bună.

— Noapte bună.

23

Nu vreau să arzi nimic încă. O să ardem totul când va veni momentul. De-asta îmi petrec toată ziua bolnav, ghemuit în jilţul meu gotic, la soare, supraveghindu-te în timp ce aştepţi să mă întremez ca să te ajut; stând pe scaun pe culoarul de la bucătărie cureţi cartofi într-o oală împreună cu o bătrână zdrenţăroasă care ar putea fi Maica Anselma şi cu alte două, care îţi povestesc înmormântarea Brígidei. Te ridici. Spui că trebuie să te duci să-ţi mături camera, nu, nu, coniţă Inés, nu vă deranjaţi, o mătur eu, eu o să vă spăl şi lenjeria de corp, ciorapii, lenjeria de pat nu trebuie pusă la uscat la soare, că se îngălbeneşte, dar poţi s-o întinzi la soare dacă o întorci pe dos, nu contează, fiindcă nu mai am lenjerie de corp albă şi vreau să fac toată treaba eu, să nu muncească nimeni pentru mine. Nu mi-am propus asta, dar într-o bună zi m-am trezit că îmi mătur camera, că îmi fac patul, îmi spăl rufele, ca cel mai normal lucru din lume. Curăţ cartofi. Să nu-mi aducă oratoriul. Îmi spun rugăciunile în genunchi pe pardoseală ca toate celelalte, şi dacă ele pot trăi fără Sfânta Împărtăşanie, o să pot şi eu. Vin doamnele, prietenele sau cunoscutele mele, să caute lucruri în chiliile lor şi o întreabă pe Maica Benita: Dar nu se zice că Inés Azcoitía locuieşte acum aici? N-am mai văzut-o de dinainte de-a pleca în Europa! Ce mai face? De ce nu-i spuneţi că mi-ar face plăcere să schimb două vorbe cu ea?

Nu-şi dau seama că eu sunt în partea cealaltă a curţii, trec pe lângă mine fără să mă recunoască şi pleacă, iritate pentru că veniseră să iscodească şi nu m-au văzut; se zice că Inés arată ca o sperietoare, închipuie-ţi, cu milioanele ei, şi îmbătrânită de ţi se face milă, o femeie ca ea, care a fost una dintre cele mai elegante femei, incredibil, dar, odată întoarse în chiliile lor, doamnele – care înainte erau Picha şi Olga şi Rosa şi Tere, dar acum sunt doamnele – nu mă recunosc când trec pe lângă mine, au trebuit să se mulţumească doar cu un preş îngust pentru culoare făcut sul, pe care Iris Mateluna îl duce în căruţul care era al lui Mutulică, dar pe care el nu-l mai poate trage, pentru că nu se simte deloc bine Mutulică, toată ziua stă în jilţul ăla împodobit cu garguie de lemn şi te apropii şi îmi pui mâna ta binefăcătoare pe braţ şi mă întrebi: Cum ai dormit?

Eu de-abia mişc din cap. Am ochii tulburi. Îţi continui drumul după ce îţi retragi mâna de pe braţul meu distrus de feşe, corpul meu vlăguit de hoinărelile din timpul nopţii, dacă ai şti, Inés, dacă ai şti ce ştiu eu şi nu vreau să-ţi spun, nu pot să-ţi spun, fiindcă sunt infirm şi fără vlagă, din cauza asta scad tot mai mult şi mai mult, am ajuns aşa de mic, încât o bătrână m-ar putea duce în braţe, dar noaptea ies şi mă duc la casa galbenă de vizavi de parc să mă uit pe fereastră şi să aud glasuri, don Jerónimo şi coniţa Raquel stau de vorbă, coniţa Raquel o să vină azi, ea te-a respectat, dar don Jerónimo o roagă şi ea acceptă şi o să vină să-ţi spună că te porţi foarte urât cu Jerónimo, Inés.

— Ce vrei să fac?

— Nu ştiu.

— Să mă bag în patul lui?

— Cum poţi să te gândeşti la o asemenea porcărie?

— Păi vezi?

— Ce?

— Că e o porcărie.

— E un mod de-a vorbi.

Să mă lase în pace, mai ales Jerónimo să mă lase în pace. Angajaţii au dreptul să se pensioneze şi nu văd de ce eu nu pot avea acest drept, şaizeci şi trei de ani, Dumnezeule, dacă aş fi avut copii, dacă acum aş fi bunică, Jerónimo m-ar lăsa în pace. N-o să te lase în pace, ştii asta, trebuie să se răzbune pentru că nu i-ai dat fiul de care avea nevoie şi nu mă lasă să mă odihnesc, ideea că Jerónimo m-ar putea atinge din nou ca să facem dragoste mă înnebuneşte, nu pot s-o suport… dumneavoastră o îmbrăţişaţi şi plângeţi împreună şi îi spuneţi să nu plângă, că nu-i vine să creadă că Jerónimo, care este un cavaler… asta crezi tu, Raquel, mă pândeşte acolo, afară, şi câtă vreme mă pândeşte şi mă aşteaptă nu voi avea linişte, nu am parte decât de frică şi nu mă apără decât aceşti pereţi pe care vrea să-i dărâme, de-asta trebuie să mă confund cu bătrânele.

— Ştiai c-a murit Brígida?

— O să dau nişte slujbe pentru ea.

— Mulţumesc. Te iubea.

— Şi eu pe ea.

— E curios, Inés… te-am simţit neprietenoasă, agresivă, ca şi cum nu m-ai mai iubi, dar când îmi dau seama cât de mult ţineai la Brígida cu adevărat, simt că dragostea ta pentru ea mă învăluie şi pe mine. Pentru că tu nu mai ai iubire în tine, Inés, e ca şi cum ţi-ar fi extirpat-o printr-o operaţie, sigur, clinica din Elveţia, toată lumea ştie… se zice că Inés a fost în Elveţia ce părere ai… la ce s-o fi dus, că avea o sănătate de fier… la un sanatoriu… pentru nervi… da, s-ar putea să fie pentru nervi, dar mai sunt şi altele, pe care dumneavoastră nu le ştiţi; Inés nu s-a dus în Europa pentru problema beatificării, ăsta a fost doar pretextul, ar fi putut rezolva chestia asta în două săptămâni, dar a stat un an întreg. Putea să continue procesul de beatificare prin corespondenţă, îi spune don Jerónimo coniţei

Raquel în biblioteca lui cu fotolii cenuşii, îi arată dosarul, o asigură că înţelege chiar şi că ai stat internată în Elveţia cât timp a fost nevoie ca să te recuperezi după lovitură – o aiureală de-a lui Inés povestea cuvioasei, în sfârşit, eu nu mă bag –, însă don Jerónimo îi spune coniţei Raquel şi altceva, ce nu reuşesc să aud, zgomotul maşinilor care trec, teama că pot fi văzut la fereastra unui om bogat, m-ar putea aresta şi de aceea când trece cineva mă ascund, nu izbutesc să aud toată conversaţia, pe care trebuie s-o aud ca să înţeleg, nu aud, fiindcă suflă vântul şi îmi ia auzul, dumneavoastră vorbind în spatele acestui geam în biblioteca luminată, focul din cămin, prietenie de ani, peste jumătate de veac, o îndepărtată legătură de rudenie, o intimitate pe care niciodată n-am putut-o atinge, vă povestiţi istorii şi vă mărturisiţi secrete pe care nimeni aflat de partea aceasta a geamului nu le poate auzi, fiindcă zgomotul este insuportabil, şi nu prind decât fragmente din dialogul care trebuia să-mi clarifice totul înainte ca dumneavoastră să vorbiţi cu Inés:

— N-ai făcut un pelerinaj la Fâtima şi la Lourdes?

— Ba da. Dar nu m-am dus în Europa pentru asta, Raquel.

— Ştiu, pentru problema cuvioasei.

— Nu, pentru ceva mult mai complicat. M-am dus să îmbătrânesc. Să fac singurul lucru posibil ca să mă lase în pace.

— Nu înţeleg…

— Clinica din Elveţia…

Doctorul Azula, cu unicul său ochi strălucind rapace. Cu mâinile lui solzoase, cu degetele lui ca nişte gheare din care e imposibil să scapi te-a culcat într-un pat ca patul pe care îl ştiu eu, ţi-a deschis trupul, s-a jucat cu măruntaiele tale, le-a examinat, le-a aşezat la loc, a ales câteva care l-au interesat şi în timp ce asistenţii săi monstruoşi şi cu măşti imaculate te coseau la loc, el şi-a scos

mănuşile de cauciuc. Emperatriz, cu boneta ei de asistentă medicală, a venit să verifice rezultatul operaţiei:

— Un capriciu de femeie bogată, nimic altceva.

— La ce foloseşte o histerectomie la şaizeci şi trei de ani? Nu pricep.

— Ăsta e secretul pe care ar vrea să-l afle toate femeile care vin să iscodească la Casa din Chimba, fata mea.

— Şi care este secretul ăsta, Cris?

— Că a venit să-i extirp uterul.

— Bun, clinica noastră este cea mai cunoscută în toată Europa, aşa că nu e nimic extraordinar în faptul că Inés a venit…

Doctorul Azula a privit-o cu unicul său ochi plin de blândeţe, iubire, recunoştinţă, satisfacţie, împlinire. Şi-a pus gheara pe mâna dolofană a lui Emperatriz.

— Ce m-aş fi făcut eu fără energia şi elanul tău? îţi datorez totul…

— Nu chiar totul…

— Aş fi rămas să mă îmbăt la Rinconada, sclavul lui Boy, dacă n-am fi fugit la timp în noaptea aia de la cafeneaua din centru…

Emperatriz se impacientează. Cu anii, Cris devine sentimental. Îşi aminteşte prea des de vremurile de altădată.

— Da, Cris. Uite. Îi păstrăm uterul?

— Pentru ce? Nu.

Sigur că nu, nu foloseşte la nimic. Te aşezi pe marginea patului şi îţi acoperi faţa cu palmele, în timp ce coniţa Raquel te ascultă înspăimântată, pentru că inventezi poveşti, Inés, întotdeauna ţi-a plăcut să fabulezi, ai vocaţie de bătrână, trebuie doar să-i îngădui bătrânei să iasă la iveală şi să pună stăpânire pe tine, de aceea coniţa Raquel te ascultă foarte încordată pe scaunul ei, ţinându-şi strâns geanta cu ambele mâini, pentru că nici ea, nici nimeni altcineva nu poate crede că până la vârsta ta ai avut ciclu în fiecare lună, sânge murdar

şi regulat ce mă făcea o sclavă ca pe o fetiţă, la vârsta mea, de parcă ar fi fost pedeapsă de la Dumnezeu pentru vreun lucru oribil pe care l-am făcut şi nu-mi amintesc, în fiecare lună, insistent, nu ştii cât m-am rugat, mai ales când eram mai tânără şi speram să-i dăruiesc un fiu lui Jerónimo, ne rugam şi ne rugam cu Peta Ponce, o rugăciune după alta, un tatăl nostru şi alt tatăl nostru de la cap la coadă, rugăciuni pe care le inventam noi însene ca să implorăm bunăvoinţa oricui ar fi vrut să ne-o arate, scapulare cu moaştele nu ştiu cui pe care Peta mi le cosea pe pieptare, nici nu-ţi închipui cum ne rugam cu Peta pentru ca luna asta, în sfârşit, să nu mă mânjesc de sânge, şi acesta să fie semnul că sunt curată şi că îl voi naşte pe Boy, sclavă imundă a sângelui meu până la şaizeci şi trei de ani, nu mai plânge, Inés, las-o pe coniţa Raquel să te consoleze, deşi nu reuşeşte, plângi în continuare şi plângi, în fiecare lună cu speranţa că în acea lună se va termina în sfârşit feminitatea ta, că o să ai parte de pace ca să îmbătrâneşti ca toată lumea, dar nu, fără răgaz, sânge în fiecare lună… un monstru, Raquel, un monstru. Partea proastă este că pe Jerónimo l-au fascinat întotdeauna monştrii.

— Aşa e. Ţi-aduci aminte de secretarul ăla pe care l-a avut cu ani în urmă, unu' aşa, pe jumătate pitic, dar nu pitic, şi cu o buză de iepure prost cusută, şi parcă ghebos… un dezastru?

— Cred că da.

— Cum îl chema?

— Da, ştiu de cine vorbeşti…

— Se numea… aşteaptă…

— Stai că-mi aduc aminte!

— Era ciudat.

— Dar nu aşa de monstruos ca mine, Raquel, da, recunoşti că tu eşti adevăratul monstru, Inés, şi eşti în continuare, în ciuda operaţiei, pentru că o asiguri pe coniţa Raquel că Jerónimo nu-ţi dădea pace până ai plecat, că până la şaizeci şi trei de ani

soţul tău, şi el un monstru, te obliga să faci dragoste cu el în fiecare noapte de parcă aţi fi fost nişte tinerei, nimeni nu poate să te creadă, Inés, şi în seara asta coniţa Raquel o să-i facă o vizită lui don Jerónimo ca să-l întrebe, nu aud foarte bine, pentru că trec un tramvai hodorogit şi un camion în acelaşi timp, maşini, se aud sirenele care urlă a incendiu şi perechi care şuşotesc în praguri şi clopotele de la Merced, nu reuşesc să aud ce îi explicaţi coniţei Raquel şi trebuie să mă întorc în fugă la Casă, ca să nu pierd ce mărturiseşte Inés printre hohote de plâns, să ştiu măcar minciuna, dacă nu ştiu adevărul, Jerónimo începea cu multă blândeţe, cu multă duioşie, mângâieri, şi în cele din urmă cedam, pentru că de ce nu, deşi nu prea aveam răbdare şi sinceră să fiu aş fi preferat să spun o rugăciune sau să citesc ziarul de seară, dar nu mă lăsa. Mă pipăia tot mai tare, puţin câte puţin, tu ştii, la vârsta asta nu mai eşti o frumuseţe în pat, nici plimbându-te pe culoarele Casei, Inés, când te opreşti lângă jilţul meu ca să vorbeşti cu garguiele, Mutulică, ce mai faci, cum ai dormit, ai zice că omul ăsta e în fiecare dimineaţă mai mic, săracul de el, şi-ţi continui drumul spre încăperea ta şi stând pe marginea patului o asiguri pe coniţa Raquel că la vârsta ta îţi este niţel ruşine, nu ştiu, cărnurile care îţi atârnă, tot corpul distrus, aşa că îţi este un pic silă de tine însăţi, dar Jerónimo nu, parcă nu vedea asta şi nu-mi permitea să am vârsta pe care o am, şi răceala corpului meu de bătrână nu avea dreptul să existe şi, încetul cu încetul, în fiecare noapte, o trezea în adâncul trupului meu de bătrână obosită pe femeia tânără care nu mai eram şi nu mai sunt. Aş fi putut să mă dăruiesc lui cu răceală, ultima mea speranţă era să pot face asta, dar nu, imposibil, Jerónimo nu se mulţumea cu acest simulacru obişnuit la atâtea femei, mă învingea, Raquel, ce oroare, trezea o moartă, reuşea să mă entuziasmeze şi să mă facă să răspund în ciuda voinţei mele la cei şaizeci şi trei

de ani, şi era ca şi cum ar fi trebuit să fac oribilul efort de a deştepta resturile unei Inés tinere şi entuziaste ca să mă încarnez în ea. E foarte obositor să reînvii în fiecare noapte.

— Ce lipsă de respect din partea lui Jerónimo! Şi de ce nu-şi căuta altă femeie?

— Nu-ţi dai seama ce voia?

— Bănuiesc că ce vor toţi bărbaţii.

— Nu.

— Cum aşa?

— Nu ţi-am spus că eu eram la fel în fiecare lună?

Bineînţeles, asta voia de la tine, Inés, să nu crezi altceva, nu te-a iubit niciodată, şi tu ai ştiut-o mereu şi o ştii şi acum şi ca să te răzbuni l-ai lăsat pe doctorul Azula să te mutileze, ăsta era unicul lucru care îl lega de tine, de nicio altă femeie. Jerónimo ar fi putut să aibă toate amantele pe care şi le-ar fi dorit, îi spui coniţei Raquel ca să încerci s-o convingi că nu totul este o minciună, că soţul tău n-a rămas sleit după acea noapte, ai muri de ruşine dacă prietenele tale ar şti că Jerónimo nu s-a mai atins niciodată de tine pentru că nu i-am permis eu, i-am furat posibilitatea de-a o face şi am venit s-o ascund aici, unde bătrânele mă înfăşează în fiecare seară ca să mă anuleze, şi eu mă las anulat pentru că lăsându-mă anulat îl anulez pe Jerónimo, asta ar trebui să-i povesteşti coniţei Raquel în locul acelor poveşti, eu o să-i povestesc cum ne duceam la casa doamnei Flora, la Hortensia, Rosa, Amapola, care se tăvăleau cu el sub ochii mei ce reflectau totul, tu nu vrei să ştie nimeni, ţie ţi-e ruşine, fiindcă după noaptea aceea de la Rinconada te-a părăsit pentru totdeauna, şi îi povesteşti coniţei Raquel că îl implorai pe Dumnezeu ca Jerónimo să se îndrăgostească de alta ca să te lase în pace. Întotdeauna te-a lăsat în pace. Îi povesteşti că te reînvia în fiecare noapte, deşi tu ai fost mereu un gunoi pentru el.

Adăpostit sub lintoul ferestrei, pentru că a început să burniţeze, aproape că îl aud, prin perdele aproape că mă simt ars de arcul voltaic al ochilor săi, mă minţea, îi spune Jerónimo, Inés mă minţea mult, îmi spunea că luna asta i-a întârziat o săptămână, două, şi eu nu mă atingeam de ea, ca să nu-i fac rău copilului. Îi făcea cadou bijuterii şi vizonul şi toate celelalte… până nu mai rezistam, Raquel, nu puteam să-l mai înşel, nu mai puteam suporta iluziile lui, şi atunci, plângând, îi mărturiseam că nu, iarăşi nu, iarăşi sânge. Nu puteam să suport să-l văd cum suferă plin de speranţă, n-ai idee cât m-a făcut să sufăr femeia asta, Raquel, dar şi dumneavoastră minţiţi, don Jerónimo, pentru că n-aţi mai suferit de mult timp, de când aţi omorât căţeaua galbenă la Rinconada şi v-aţi cufundat pentru totdeauna în fotoliul de la Club şi în discursurile din Senat… de aceea, Raquel, ca să nu-l văd suferind pe bietul om lăsam ca lucrurile să continue la fel şi noapte după noapte, jur, fără pauză, în femeia asta bătrână care sunt şi care vrea să se odihnească şi să trăiască în pace ca să se roage şi să nu mai facă nimic, soţul meu făcea să apară în trupul meu îngheţat un trup arzător care îi răspundea, dar care nu era trupul meu, şi pentru că nu eram eu, răspundea în ciuda faptului că ar fi dat orice ca să nu răspundă… a ucis în mine dreptul de a nu fi un monstru.

E un dialog pe care îl porţi cu garguiele de pe jilţ, întruchipări ale fricii, surde, mute, poate oarbe, agenţi ai vidului, ai panicii, care preferă să-şi schimbe înfăţişarea şi să se transforme în monştri decât să nu fie nimic… uite patioul ăsta plin de soare; bătrânele şi-au suflecat mânecile bluzelor, fiindcă e cald. Braţe de garguie. Mâini de garguie care poartă un ceainic înnegrit de fum. Una care e aşezată la capătul culoarului cască şi pare că totul, noi, patioul, soarele o să dispară pe culoarul interminabil care începe în gura ei. Alta leagă un teanc de reviste. Trece Maica Benita, îi zâmbesc, o

salută, îi cer diverse, ea pleacă, fiindcă are multă treabă, şi închide poarta. Simt mirosul greţos de mâncare din bucătărie, feţe ce par că îşi păstrează unitatea datorită funiilor zbârciturilor, şi tu mărturiseşti că din cauza eşecului tău ca nevastă a lui Jerónimo te încăpăţânezi să-i dăruieşti o strămoaşă care să-i înrudească şi cu Dumnezeu.

— Astea sunt probleme de femeie bătrână, Inés.

— Poate că da, Raquel, dar femeile bătrâne au puteri şi prerogative pe care tinerele nu le cunosc, o anarhie care permite orice, o lipsă a obligaţiilor, pentru că pe nimeni nu interesează dacă şi le îndeplinesc sau nu. Şi păstrându-mă tânără cu asediul lui, Jerónimo îmi fura prerogativele bătrânelor şi puterile lor. Ţi-aduci aminte ce des veneam eu în Casa asta?

— Mania ta de-a strânge vechituri… mie nu mi s-a părut niciodată normală.

— Greşeşti. Era cea mai normală din lume, bătrânele adună lucruri, veneam aici cu aceeaşi naturaleţe cu care aceste bătrâne se îmbolnăvesc, devenind decrepite, tot mai inutile pe zi ce trece, fără ca asta să afecteze pe cineva, înrolându-se ca să dispară, tânjită simplitate în care se sting… le invidiam, e o formă de libertate pe care eu n-o puteam cumpăra, eram în continuare sclava unui ordin, a unor cicluri ce reînnoiau speranţa, până când n-am mai putut şi am plecat în Europa sub pretextul beatificării.

Te ascult şi nu pot să cred. O reduci la un pretext. Atunci, de ce intri în fiecare zi în chiliile tale ca să scotoceşti? Cauţi ceva? Sau pur şi simplu ca să scotoceşti cum scotoceau bătrânele prin troacele lor? Doctorul Azula te-a privat de posibilitatea de-a fi femeie, nu mai pot, Raquel, el nu mai poate, nimeni nu mai poate, sunt liberă, acum *n-aş mai putea simţi,* aparţin sexului sintetic, sexului bătrânelor.

— Şi Jerónimo ştie?

— Bineînţeles.

— Cum?

— I-am scris, imediat după operaţie. M-am gândit că poate ar fi mai bine la întoarcere, dar în timpul convalescenţei mi-am dat seama că nu o să am curajul să-l privesc în faţă, că o să fie complet imposibil să-l privesc în ochi şi să-i spun ce făcusem ca să mă eliberez… nu, nu eram capabilă şi am decis să-i scriu în loc să-i dau o explicaţie prin viu grai…

— Atunci a renunţat la Casă? Toţi am crezut că era unul din cunoscutele lui accese de furie, pentru că nu te întorceai sau ceva de genul ăsta, da, coniţă Raquel, din afară nu se vede nimic, şi l-a cuprins furia şi groaza şi a simţit nevoia să renunţe la tot, desigur, de ce să păstreze Casa, era ca şi cum Casa aceasta personifica speranţa lui… acum nu mai folosea la nimic, dar niciodată n-a folosit la nimic, Inés, asta n-ai înţeles niciodată, este cel mai înfricoşător şi cel mai important aspect al acestei Case, de-asta stăm toţi închişi în ea şi de-asta astup încăperi şi ferestre şi culoare şi patiouri, ca să nu le folosească nimeni, ca să dispară din amintire, să fac să dispară această Casă despre care Jerónimo ştia că îţi place… acum jegul, loturile cu prostii îngrămădite de cei de la licitaţie pe coridoare, cu etichete scrise cu creion albastru, s-a terminat licitaţia, loturile astea vor rămâne acolo pentru veşnicie, eu în jilţul meu, grămezile de pernuţe mâncate de molii cu numărul 2013, cine o să dea ceva pe ele, or să vină doar cei ce caută prin gunoaie, n-o să aibă loc licitaţia, dar n-o să se construiască nici Oraşul Pruncului Iisus, aici vor fi numai bătrâne, din ce în ce mai multe, o să inventăm rituri şi manii cultivate cu grijă, o să ne urâm, o să ascultăm ce şuşotesc două bătrâne de cealaltă parte a peretelui, cine o avea un pic de *mate,* lui Lucy i-a ieşit un urcior, cel mai bun leac pentru urcioare este să te freci la ochi cu un cur de muscă, aşa dispar, asta să fie lumea ta, el să nu vină să te vadă, eu tot condamn uşi ca el să nu

intre niciodată în această Casă, să nu-l mai văd pe-aici, mai bine să rămân orb şi surdomut, ca să nu-l văd. Vreau să te protejez. Nu vrea un fiu de la tine, Inés, asta nu l-a interesat niciodată. Nu eşti mai îngrozită la gândul că te vrea pe *tine?* Ai făcut bine că te-ai refugiat în mitul acestui fiu, lăsându-l pe don Jerónimo afară, să strige sub cerul liber. Ţi-e teamă să nu vină să te mângâie şi să vrea să mă mângâie în continuare, chiar fără speranţă, asta ar fi cel mai groaznic lucru, neînfrânarea, nu pot să suport… spui atâtea lucruri stranii, Inés, nu mai eşti cea de altădată, prietena mea de-o viaţă, aproape verişoară, Inés şi Raquel sunt trup şi suflet, nu te recunosc şi nu neg că îmi provoci un pic de respingere şi de frică.

— Cum să mă recunoşti tu, dacă nici eu însămi nu mă recunosc? E ca şi cum altă persoană ar spune lucrurile pe care le spun şi altă persoană ar simţi ce simt eu.

Evident, coniţa Raquel se uită la tine şi îşi dă seama că nu eşti tu. O dată în viaţa ta, cu toate că nu ştii, nu minţi. Ce ţi-a lăsat doctorul Azula e destul de puţin: părul, acum cărunt, dar acelaşi, unghiile ce ţi se rup când zgârii aceleaşi coşmaruri pe care în nopţile petrecute în Casă le zgârie bătrânele ca să se salveze, ca să nu cadă, ca să nu fie luate, ca să nu fie închise şi, evident, pielea, suprafaţa ta neîngrijită şi pătată acum, dar care este a ta. Ce nu ştii este că în interiorul acestui sac de piele doctorul Azula şi Emperatriz au schimbat tot, tu crezi că au lăsat ceva, dar n-au lăsat nimic, îţi închipui că ţi-au luat doar uterul, dar de ce i-ar fi interesat, dacă e nefolositor, îi interesau părţi mai importante, mai greu de obţinut, ca să le transplanteze altor pacienţi care să-i plătească mai mult, şi astfel să se îmbogăţească ăştia doi, aşa cum s-au îmbogăţit cu clinica lor din Elveţia, ochiul priceput al lui Azula şi ghearele lui care ştiu să aleagă, boneta albă, concentrarea lui Emperatriz, care face socoteli şi stabileşte turele în

spatele unui birou alb într-un salon pe care îl cunosc, înconjurată de asistente albe cu măşti, care se deplasează în tăcere cu papucii lor de cauciuc alb, încât niciun zgomot să nu-i deranjeze pe pacienţii veniţi din toată lumea pentru ca cei doi monştri să-i lipsească de ce vor să-i lipsească şi să le transplanteze ce vor să le transplanteze, alterează fiinţele umane, schimbă o persoană cu alta sau cu mai multe, deformează oamenii, fabrică fiinţe care cred că sunt aceleaşi, dar sunt altele, sau altul, amestecă, răvăşesc, le schimbă unele cu altele, toate permutările sunt posibile în laboratoarele lor albe unde unitatea fiinţei nu este respectată, şi într-o sală frigorifică, albă, conservă în flacoane de sticlă etichetate cu preţuri stabilite de Emperatriz organele pe care ni le fură tuturor şi le vând la preţuri incredibil de mari, pentru că la urma urmei aceasta este clinica cea mai renumită din toată lumea, cu cele mai multe succese, cine şi-ar fi închipuit că o să avem succesul pe care l-am avut, Cris, tu cu siguranţă că nu ţi-ai închipuit niciodată şi nu sunt foarte sigură că ţi l-ai dorit, am făcut un mare efort ca să te trezesc din letargia ta de la Rinconada, să te scutur şi să te conving, haide, Cris, haide, ăsta e momentul potrivit, dacă nu fugim acum, Jerónimo o să se răzbune pe noi, haide, să nu rămânem aici, trebuie să mă grăbesc, dacă nu mă grăbesc, o să fie prea târziu, şi de-asta mi-am făcut valizele cu o zi înainte, fără să uit niciun amănunt. A doua zi dimineaţa devreme Basilio le-a adus maşina care aştepta ascunsă la o distanţă destul de mare de casele din Rinconada, în spatele unor tufe de muri, ca nu cumva să o vadă Boy şi să înceapă să pună întrebări.

În aşteptarea întoarcerii uriaşului care s-o ducă pe umeri, Emperatriz îşi făcea ultimele retuşuri pentru toaleta de dimineaţă, întotdeauna lungă, dar mai lungă ca niciodată în aşa zi. A încercat să se mişte în cea mai mare linişte posibilă, ca să nu-l deranjeze pe Cris, care sforăia în patul conjugal.

Dormea mult. De fapt aproape tot timpul, până târziu dimineţile, sieste interminabile, picotea în hamac în timpul zilei, căsca pe înserat sau între un fel de mâncare şi altul. Plictiseală, se justifica Cris. Dar adevărul este că o ducea aşa fiindcă bea prea mult; duhnea de putea să scuipe foc dacă aprindeai un chibrit, unicul său ochi tulbure, săltăreţ, injectat, şi paharul de whisky întotdeauna la îndemână. Sigur că se plictisea. Dar vina era a lui; de muncit, ceea ce se numeşte a munci cu-adevărat, nu muncea nimic, de ani de zile, acum, că Boy era sănătos şi crescuse şi se dezvolta ca un adolescent normal… un pic de acnee, anghină iama, o gleznă luxată, cu picioarele lui mereu cam debile, chestii din astea.

Nu o dată Emperatriz a trebuit să-i spună să nu fie stupid şi să n-o mai bată la cap cu dorul de clinica lui, să schimbe placa aia cu regretul că a venit la Rinconada, un pustiu în ce priveşte stimulii care l-ar impulsiona să revină la vechea lui ambiţie de a face parte din avangarda specialităţii sale. Taci, îi striga Emperatriz, eşti un abulic, asta eşti, chiar dacă spui că ţi-e dor de activitatea ta ştiinţifică, preferi siestele, whisky-ul, escapadele cu oricare *cea mai grasă femeie din lume*; de cum descoperea legătura, Emperatriz o hrănea cu pâine şi apă, ca să o facă să-şi piardă farmecele. Când s-a măritat cu el, a crezut că s-a căsătorit cu cineva care era *cineva,* cu un savant adevărat… ca să ajungă aşa, un beţivan care sforăie. La început, când lamentaţiile soţului ei o impresionau, îi spunea bine, gata, am economisit o avere plasată la Banque de Geneve, dacă vrei, să fugim şi să deschidem o clinică în Elveţia, eu o să te ajut s-o transformi într-un centru care va iradia ştiinţa în lumea întreagă. Aceste proiecte foarte entuziaste în primii ani şi-au pierdut forţa, până ce timpul le-a redus la nimic. Lăsând în urmă ceea ce Cris numea *campania eroică* pentru salvarea vieţii monstrului care fără mâinile lui experte, deşi şi ele

monstruoase, ar fi murit, a vrut să publice un studiu despre acel caz. Don Jerónimo i-a interzis s-o facă:

— Doctore Azula, eu v-am angajat ca să aveţi grijă de fiul meu, nu ca să dobândiţi prestigiu.

Şi povestea s-a încheiat. În seara aceea a băut trei whisky-uri în loc de unul. Şi apoi, totul, proiecte, ambiţii, totul s-a năruit. Cris îi spunea neveste-sii:

— Don Jerónimo m-a descurajat.

— Lasă tâmpeniile. Eşti la fel ca Humberto Peñaloza, care spunea că Jerónimo i-a furat voinţa de a scrie faimoasa lui carte, că trebuia să scape de Jerónimo ca să-şi recupereze forţele.

Emperatriz nu s-a obişnuit niciodată; se căsătorise cu un zero barat, cu un târâie-brâu. Îi ţinea predici interminabile, care pe vremea când erau proaspăt căsătoriţi se terminau cu bătăi administrate lui Emperatriz de soţul ei, iar acum se terminau cu desfătări în patul conjugal, unde cei doi se împăcau.

Jerónimo îi lăsase pe amândoi, ca pe o pereche, ca pe nişte persoane inteligente şi unite, să continue experimentul de la Rinconada şi să-l ducă până la ultimele consecinţe după ce Humberto dispăruse. Acum toată greutatea cădea pe bieţii ei umeri de femeie! Adevărata tortură era acea călătorie anuală ca să-i prezinte lui Jerónimo panorama Rinconadei din timpul anului care se sfârşea; grămada de minciuni menite să-l satisfacă pe Jerónimo fără să-l tenteze să facă o vizită, cum propusese odată, când ea sărise calul zugrăvindu-i un tablou prea rozaliu… în fine, nu era uşor.

Ideea înspăimântătoare că Jerónimo s-ar prezenta într-o bună zi la Rinconada a făcut-o pe Emperatriz să lase să cadă pe cristalul *coiffeuse*-ei[47] sale dopul de argint al sticlei de parfum. Crisóforo s-a trezit căscând:

— Cafeaua.

— Bună dimineaţa.

— Ce durere de cap!

— Normal, azi-noapte te-ai făcut criţă. A trebuit să mă ajute Basilio să te culc.

A mai căscat o dată. A devenit serios.

— Emperatriz.

— Ce?

— Spune-mi adevărul.

— Ce anume?

— Era chiar Chivas Regal whisky-ul de aseară?

Emperatriz, care, cu anii, se îngrăşase, îşi punea corsetul. Acum, din fericire, cu ea stabilind regulile, nu mai funcţiona idioţenia impusă de Humberto Peñaloza ca toţi servitorii lui Boy să umble goi.

— Da.

— Minţi. Era un whisky foarte prost, produs naţional. Ca să-mi furi banii pui whisky ordinar în sticle goale de Chivas Regal.

Cris şi-a pus halatul de brocart italienesc în dungi. Emperatriz şi-a netezit mănuşile de şevro. Recunoştea simptomele prevestitoare ale uneia dintre furtunile acelea pe care acum nu avea răbdare să le suporte, dat fiind că nu s-ar sfârşi ca pe vremuri. Mai bine să plece cât mai curând posibil, mai ales că acum Cris era în toane rele; totul era pregătit pentru ca în cele patru zile de şedere în capitală – o să profite ca să vadă câteva colecţii, ce alte plăceri mai ai cu un aşa soţ – să nu se producă incidente dezagreabile.

— Bine. Am plecat.

— Transmite-i salutări lui don Jerónimo din partea mea.

— Cu multă plăcere, dragule.

El a căscat, remarcând:

— Ce caraghioasă eşti cu rochia asta plină de volănaşe. N-ai nici vârsta şi nici gât pentru jabouri romantice.

Una dintre puţinele dogme care o menţineau vioaie şi plină de viaţă pe Emperatriz era excelentul ei gust în materie de modă. Faptul că

soţul ei, pe care i l-a dat Dumnezeu ca să-şi plătească păcatele, a îndrăznit s-o critice a făcut-o să-şi dea drumul la gură şi să spună tot ce îşi propusese să nu spună; de acord, foarte bine, el cu problemele lui legate de Chivas-ul Regal şi de volănaşele ei în plus sau în minus, dar ea, da, ea, o biată femeie fără putere, era singura fiinţă curajoasă care apăra paradisul lor cu această călătorie anuală, ca să construiască labirintul de minciuni solide ca vechii pereţi de chirpici pe unde îl făcea să se rătăcească pe Jerónimo, îl ţinea departe de Rinconada, poarta zidită, an de an aceeaşi muncă de a zidi poarta şi de a apăra zidurile de monştrii de categoria a treia şi a patra, care, protejând elita, îl închideau în afara lor pe Jerónimo. Ce s-ar întâmpla cu el, de exemplu, cu Cris, şi cu toţi, dacă ea s-ar decide chiar în după-masa asta, în biblioteca lor cu fotolii adânci de catifea cenuşie să-i povestească adevărul despre tot ce s-a petrecut la Rinconada? Cu siguranţă că s-ar prăbuşi paradisul de unde nimeni nu îndrăznea să plece, afară ar auzi râsetele dureroase pe care în această lume închisă nu numai că nu le aud, dar le-au şi uitat. Ea, cu o vorbă, putea dărâma zidurile, putea doborî poarta; parcul cu piscina olimpică şi terenurile de tenis şi corturile colorate, şi satele din văi populate de monştri de categoria a treia, a patra, a cincea, a şasea, monştri care timp de un deceniu s-au adunat plini de speranţe la Rinconada, populând împrejurimile, izgonindu-i pe locuitorii normali, ca să înconjoare Rinconada cu straturi şi straturi şi straturi de monştri care soseau din toată lumea atraşi de legendă, aspirând să semene cu cei din prima categorie, imitându-i ca să intre într-o categorie superioară şi să ajungă la elita formată de locuitorii unei lumi plăcute unde toţi se cunoşteau şi promulgau reguli care le conveneau tuturor, dar pe care ceilalţi le credeau dogme, protejând cu invidia şi cu ambiţia lor elita strălucitoare, separând-o tot mai mult de foarte

îndepărtata realitate a fiinţelor normale… ea, Emperatriz, putea să-i spună o frază vărului ei şi, astfel, să-i extermine. Ca să-i apere, în fiecare an ea se sacrifica să coboare în infern. Nici el, nici ceilalţi să nu creadă altceva, *era* infernul; călătoria asta anuală nu era o glumă. Plătea cu lacrimi acest sacrificiu de a se expune privirilor stupefiate care o urmăreau pe stradă, râsetelor verişoarelor ei fete bătrâne care nu crezuseră niciodată că Emperatriz o să pună mâna pe un soţ şi care continuau să râdă, deşi ea pescuise unul şi ele nu, de a simţi din nou, în fiecare an, durerea de a nu-şi putea înşela trupul ieşit din comun, de-a trebui să-şi aducă aminte de condiţia ei de spectacol absurd, de curioasă excepţie… în timp ce ei… Emperatriz plângea… în timp ce ei uitau de asta, lenevind comod aici, ascunşi. Ce ar spune… mai bine zis ce ar face Jerónimo dacă ea i-ar povesti ce se petrece… de câţi ani…? Spune-mi, Cris, de când? De când a plecat Humberto. Sigur. Ce-ar face Jerónimo dacă ar vedea mâncărurile pe care le devorează Boy? Prăjiturile spectaculoase ca nişte castele de bezea şi îngheţată şi cristalul fructelor confiate şi colorate? Şi halatele de catifea de culoarea cireşei pe care îi place lui Boy să le poarte, şi costumele de gală pe care şi le pune la banchetele unde invită pe toată lumea, mesele încărcate de fructiere ca nişte turnuri cu multe etaje, candelabrele cu nenumărate braţe, curcanii, potârnichile, privirea purcelului cu mărul în gură şi cu ochi de pătrunjel? Să bea, să mănânce, să se îmbete! Ţipete incoerente înăbuşite de muzica unor instrumente cacofonice construite de fratele Mateo după modele foarte vechi, la care cânta el însuşi. Unii în braţele altora pe covoare şi perne, ciorchini de pitici căţărându-se pe ţâţele goale ale *celei mai grase femei din lume,* sugându-le câte doi şi câte trei şi coborând pe cozile uriaşelor, cocoşaţii muşcând-o de buci pe Berta, Boy biciuind-o, pe ea, pe Emperatriz, cu ciorchini de struguri,

presărând cu zahăr pudră corpul lui Melchor, care dormitează beat, şi stropind-o pe Melisa cu vin roşu, punând-o pe Rosario să danseze în cârjele ei. Ce-ar spune dacă ar şti că de foarte mic Boy le urmăreşte pe toate femeile fluturându-şi membrul ieşit din comun, şi că ele, la ordinele stricte ale lui Emperatriz şi indiferent cine ar fi fost, Berta, ea însăşi, Melisa, telefonista cu urechi ca aripile de liliac, oricare se lăsau urmărite puţin, ca să accepte ceea ce voia Boy, după ţipetele de rigoare, în spatele tufişurilor? Ce-ar spune Jerónimo?

— …

— Păi sigur, nu ştii ce să răspunzi.

Nu. Nimeni nu i-ar răspunde. An de an ea îi prezenta lui Jerónimo rapoarte despre dezvoltarea fictivă a lui Boy, încadrându-se în liniile generale ale proiectului iniţial, care a rămas în vigoare până la dispariţia lui Humberto. Când Jerónimo a aflat de fuga secretarului său, a fost pe punctul de a desfiinţa totul. A venit la Rinconada ca să facă o inspecţie. Dar a rămas atât de încântat de imponderabilitatea care domnea în mintea de cinci ani a lui Boy, că a decis să lase totul în mâinile lui Emperatriz, verişoara lui foarte iubită, şi a doctorului Crisóforo Azula, un medic cu adevărat renumit dacă judecăm după rezultate. Dar pe măsură ce copilul a trecut de la copilărie la pubertate şi de la pubertate la adolescenţă, a devenit foarte clar că va fi imposibil să rămână în acea imponderabilitate. Cum să eviţi durerea de măsele şi divina ei calmare produsă de aspirină? De ce mă dor, de ce nu mă mai dor, ce e asta care mă apucă şi mă lasă? Cum să-i ascunzi frigul iernii şi căldura primăverii? Emperatriz repeta neîncetat că este sigură că Humberto a fugit din laşitate, când a început să-şi dea seama că ficţiunea imponderabilităţii va eşua, pentru că Boy avea o fire de necontrolat, că totul, în realitate, era de necontrolat. Sau de necontrolat pentru el, deoarece, ca să spunem adevărul, ea, Emperatriz,

ţinea totul sub control în felul ei, şi făcuse asta timp de mai bine de zece ani; cu minciuni. Erau de-ajuns aceste minciuni anuale. Şi debilitatea picioarelor lui Boy, boală care nu s-a vindecat niciodată. Emperatriz a făcut să dispară toate mijloacele de locomoţie, automobile, maşini, autobuze, catâri, cai, măgari, biciclete, roabe, tot ce îi ajuta pe oameni să se mişte, reducând mişcarea la raza acoperită de capacitatea picioarelor debile, aşa că l-a putut lăsa pe Boy să iasă în parc şi unde voia, sigură că lumea pe care o putea cunoaşte era automat limitată de slăbiciunea lui. Toţi au crezut-o pe Emperatriz:

— Mie să nu-mi veniţi cu poveşti de adormit copiii. Asta n-a fost ideea lui Jerónimo. Probabil că i s-a năzărit lui Humberto. Problema este că Humberto voia să aibă propriul lui circ, să râdă de noi, şi cu tertipul ăsta, fără să ştie nici Jerónimo, îl includea şi pe el, pe Jerónimo, între personajele circului, pentru că în felul său Jerónimo este cel mai monstruos dintre toţi. În fine. Aspectul principal rămâne în picioare; Boy nu ştie că afară se află o lume de fiinţe crude şi diferite. Restul sunt prostii. De-ale lui Humberto, care era un mincinos.

Odată, cu ani în urmă, Crisóforo Azula, care asista beat la una dintre sesiunile pregătitoare pentru plecarea lui Beatriz în capitală, a comentat de faţă cu toţi monştrii din categoria întâi:

— Humberto, mincinos?

— Da, Humberto.

— Problema ta e că nu poţi să-l vezi în ochi.

— Cine? Eu? De ce să nu pot să-l văd în ochi?

— Pentru că ţi-a dat plasă.

— Mie?

Monştrii tăceau.

— Bineînţeles. Ai zis că o să se însoare cu tine. De ce, dacă ce spun eu este minciună, aveai toată zestrea pregătită, până şi rochia de mireasă cu trena brodată şi voalul, când, de pe-o zi pe alta, am

hotărât să ne căsătorim, după faimoasa vizită a lui don Jerónimo?

— Blestemat fie ceasul când…

— Îndrăzneşte să spui că n-ai fost îndrăgostită de el.

Pentru ca tăcerea monştrilor din categoria întâi să nu-i dea pe faţă ruşinea, Emperatriz a luat taurul de coame.

— Nu-l ascultaţi pe bietul Cris, se ramoleşte. E-adevărat că am avut un flirt cu Humberto Peñaloza, de ce să neg asta. Dar vreau să clarific un lucru: îndrăgostită, în adevăratul înţeles al cuvântului, n-am fost niciodată. Doar m-am prefăcut că sunt îndrăgostită, pentru că de la început intenţia mea a fost să preiau eu conducerea. Am văzut cum sărăntocul ăla complexat îl păpăcise pe Jerónimo… trebuia să-l salvez. Un cosmos limitat, un prezent inalterabil şi continuu. E imposibil ca o fiinţă ca Jerónimo să inventeze aşa ceva. Bietul de el nu e prea inteligent. Vestita lui călătorie în Europa nu i-a folosit decât ca să se încurce cu cocotele, ca toţi americanii bogaţi care dansau tangou pe vremea aceea; cine ştie care dintre ele i-o fi pasat spirochetul care a făcut din Boy ceea ce este şi nouă ne-a oferit această situaţie privilegiată. În sfârşit, vreau să înţelegeţi că Jerónimo este un om de treabă, banal şi obişnuit, foarte versat în probleme de politică naţională şi care cunoaşte pe toată lumea. S-ar fi mulţumit să-l interneze pe Boy într-un sanatoriu; toate familiile au un nebun sau un monstru sau un degenerat. Dar nu. A fost invenţia lui Humberto Peñaloza, ca să se răzbune pe Jerónimo. Voi credeţi că exista cineva care să nu ştie că secretarul lui Jerónimo, tovarăş de petreceri, factotum al celor mai mârşave fapte, a fost îndrăgostit de Inés şi că a făcut tot posibilul ca să i-o sufle stăpânului său? Şi când mi-am dat seama că ura lui Humberto creştea şi creştea până a ajuns să fie periculos, am intervenit ca să-mi apăr

ruda imprudentă. Dacă vrei să ştii adevărul, Cris, m-am simţit minunat cochetând cu Humberto.

An de an Emperatriz se întorcea din capitală cu vestea că interesul lui Jerónimo pentru Boy, pentru ei, pentru Rinconada scădea. Dacă ea reuşea să tragă sforile în aşa fel încât Jerónimo să facă un testament în favoarea lui Boy lăsând-o pe ea executor testamentar putea, în fine, să ajungă *gaga*[48] mai ales dacă o numea pe ea tutora lui Boy anul acesta, chiar acum, mărindu-i salariul şi depunând la bancă o sumă importantă pe care s-o administreze ea ca să întreţină Rinconada.

Cheile. Portofelul. Mapa. Basilio aştepta deja s-o ducă pe umeri până la maşină, ascunsă, ca să nu pună întrebări Boy… ce insuportabil devenise Boy în ultimul timp cu atâtea întrebări. Ce greu era acum să-l distrezi cu jocuri, ba chiar şi cu petreceri şi femei şi competiţii sportive pe care Basilio le organiza în aşa fel încât Boy să câştige întotdeauna! Nu, acum nu erau de-ajuns jocurile, acum totul se reducea la de ce, pentru ce, cum, când… o complicaţie oribilă. Coral Blush de la Revlon sau Flamingo Passion de la Dorothy Gray? O să vadă dacă anul ăsta se poartă rujurile mai închise la culoare; ar fi groaznic, fiindcă ei nu-i stăteau deloc bine. Doctorul Azula, înnodându-şi cordonul de la halat, a urmat-o pe Emperatriz până la măsuţa unde şi-a găsit cafeaua pregătită:

— Eşti foarte elegantă.

— N-ai zis acum că sunt caraghioasă?

— Cu cine ai de gând să te vezi?

— Cu Jerónimo, bineînţeles.

— Pe el vrei să-l seduci împopoţonată aşa?

Emperatriz s-a încruntat furioasă.

— Ai ajuns să spui şi asta?

— Nu mi-ai răspuns dacă ai de gând să-l vezi.

— Pe cine?

— Pe Humberto.

Emperatriz a oftat:

— Vrei să-mi dai adresa?

— A cui?

— A lui Humberto. Dacă l-aş putea găsi, m-aş vedea cu el, pentru că dacă vrei să ştii purul adevăr, mor de dor să-l văd. Am încercat să aflu unde este şi ce e cu el, agenţii mei umblă prin toate colţurile ţării şi-l caută. Dar nu mai există. A dispărut. L-a înghiţit pământul fără să lase urmă. E ca şi cum n-ar fi existat. Uneori cred… da, cred că eu l-am inventat, că eu l-am visat, aşa cum el a visat lumea asta în care ne ţine captivi. Lucrurile erau foarte diferite cu el aici.

— Da. Ne distram bine.

— Ţi-aduci aminte de ceaiurile pe care le dădeam eu?

— Şi de întâlnirile pe terasa lui seara, pe răcoare, când conversaţia devenea…

— Şi de discuţiile despre filmele experimentale ale tinerilor francezi şi ale americanilor, pe care Berta le aducea în sala de proiecţie construită de ea?

— Hmmm… totul avea clasă…

— De-asta. Dacă l-aş întâlni ar fi sfârşitul.

— Ai pleca împreună cu el?

— Nu ştiu. Ţi-ar păsa?

Crisóforo Azula era obişnuit ca Emperatriz să fie puţin isterică înainte de-a pleca să se vadă cu Jerónimo. De înţeles. Săraca. De unde scotea atâta forţă, atâta energie, şi pentru ce? Lăsând şerveţelul pe masă, Cris s-a aplecat să o sărute pe obrazul pe care i l-a întins Emperatriz.

— Vrei să-ţi aduc ceva, Cris?

— Da, o sticlă de Chivas autentic.

— Prostuţule.

— Drum bun!

— La revedere, Cris, fii cuminte, puiule.

24

Duminică, dimineaţa devreme, Iris i-a deschis poarta; haina de vizon de culoarea zahărului ars pe braţ, caseta de piele cu bijuterii în mână. I-a dat obiectele. Ea a pus hârtie de ziar în căruţul meu şi deasupra a aranjat tot ce a adus şoferul, ca să nu se murdărească nimic.

— Aşteaptă.

S-a întors de la maşină cu pachete de toate mărimile, table împachetate, cutii pline cu fise care sună, am impresia că e un joc de dame, a zis Rita făcând să sune conţinutul unei cutii la urechea lui Iris Mateluna, şi asta ce-o fi, câte jocuri, Dumnezeule, ce-o să ne facem cu atâtea lucruri care se inventează, acum chiar că n-o să avem timp nici să ne plictisim.

— Cum se simte coniţa Inésita?

Iris i-a zâmbit şoferului, foarte bine, în mod sigur niciodată nu s-a simţit mai bine, nici în propria ei casă, deşi şi Casa asta tot a ei este.

— Transmite-i salutări. Spune-i că ne este foarte dor de ea.

Se închide oblonul. Rita şi-a băgat mâinile ei înroşite între faldurile vizonului, ce fină e blana asta, cum s-o numi, molicică, trebuie să fie foarte călduroasă, de-asta o fi cerut hainele de blană săraca doamnă, aici în Casă nu avem încălzire centrală şi ea sigur nu e obişnuită ca noi, ia hai, Iris, probează haina, nu, doar pe umeri, atât, dar eu îţi smulg blana minunată, pentru că nu îţi aparţine,

nu trebuie să cunoşti existenţa splendorii, nici măcar s-o atingi; ei, potoliţi-vă, sunt lucrurile coniţei Inés, şi vă spun Maicii Benita, Iris, du totul înăuntru.

Urmând-o pe Iris, care trage căruţul meu acum, că eu nu mai am putere, trec prin patioul de la intrare, pe culoarul ce duce la patioul bucătăriei, unde trebuie să le gonim pe bătrânele care vin să vadă ce ducem acolo, uite, Antonieta, blănuri, pipăie, apucă, lăsaţi-le, că sunt ale stăpânei şi o să se supere pe voi dacă vă atingeţi de pachete, ce casetă frumoasă cu incrustaţii de aur, ce lucruri or fi în atâtea pachete aşa de bine făcute, că se vede că nu sunt pachete de magazin, patioul teiului, trec prin faţa capelei şi, luând-o spre claustrul din patioul palmierului, ajung la uşa ta. Bat. Îmi deschizi. Halatul tău roşu e pătat, poalele murdare, îi lipseşte un nasture. Voiai să te piepteni, pentru că ai părul încâlcit, şi când mă vezi îţi înfigi pieptenul în părul cărunt de la spate, dar ochii tăi împăienjeniţi de somn se limpezesc când observă lucrurile pe care le aduc; Iris să-mi lase vizonul, astrahanul şi caseta aici, pe cearşafurile răvăşite, nu are rost să aduceţi pachetele în chilie, Mutulică, ajutaţi-mă să-mi pun vizonul peste halat şi să ducem toate pachetele astea la bucătărie, probabil că bătrânele sunt acum la micul dejun. Te urmăm trăgând căruciorul meu încărcat cu jocuri de-a lungul culoarelor pe care le mături cu poalele halatului tău de culoare purpurie, cu pieptenul înfipt în păr, cu faldurile somptuoase ale vizonului căzându-ţi pe spate, care începe să ţi se încovoaie, ţinând în mână caseta de piele albastră împodobită cu flori de crin de aur.

Bătrânele s-au strâns la bucătărie ca să-şi ia micul dejun: pâine, oala în care fierbe cafeaua, şuşoteli, fumul de la lemnele care ard în pântecele maşinii negre de gătit, figuri reduse doar la o singură trăsătură, un profil ce delimitează o formă, capete şi mandibule care tremură puţin, dar fără

control, racursiul unui braţ pe care îl desenează lumina printre zdrenţe, uitând să deseneze mâna, căni smălţuite plumburii lângă pâinea mărunţită pe scândurile spălate şi frecate şi uzate ale mesei, bucăţi de fiinţe care se recompun ca să se ridice, a intrat stăpâna, doamna îmbrăcată în roşu-aprins, înfăşurată în mantia ei de blană, ducând o casetă împodobită cu flori de crin, urmată de bufonul ei care împarte pachete cu daruri, le primesc mâini tremurătoare, unghii ciobite rup hârtia, degete stăpânite de tremurici deschid cutii, uite, un *parchís,* de-atâta timp n-am mai jucat *parchís,* şi ăsta e un joc de dame, şi ăsta un puzzle, şi ăsta un şah, dar e foarte greu să joci şah, eu zic că e un joc de bărbaţi, şi curse de cai, de maşini, de câini, table cu pătrate albe şi negre, cu vârfuri, cu găuri, uite, Clementina, ce-am primit eu, ce-o fi oare, ce lucru ciudat, pare domino, dar este un joc care se numeşte *mah-jong*[49], pe care nimeni nu ştie să-l joace, dar piesele sunt aşa de frumoase, cărţi de joc, multe cărţi de joc, duzini de pachete, acum chiar că n-o să ne mai putem plictisi niciodată, fiindcă avem destule jocuri să jucăm toată viaţa, coniţă Inés, să vă răsplătească Dumnezeu, dumneavoastră sunteţi cu-adevărat un suflet milos, o sfântă. O bătrână îi sărută mâna, alta îngenunchează ca să-i pupe poalele vizonului, se formează grupuri în jurul tablelor şi cărţilor, Inés se plimbă printre mese observând tripoul, afară ciugulesc porumbeii în soarele firav din curte, dar înăuntru, în fumăraie, figurile se încovoaie peste table şi mâinile amestecă în penumbră cărţile de joc, o partidă de *brisca* cu nişte cărţi noi nu e ca o partidă de *brisca* jucată cu cărţile mele ferfeniţite, pe care o să le pun deoparte, fiindcă le lipseşte valetul de pică, tu dai, Zunilda, e rândul tău să trişezi, eu nu vreau să joc cu Ema, fiindcă e escroacă, vino la masa asta, Iris, dacă vrei să joci domino te învăţ eu, nu, Iris să joace aici cu noi la cursele de cai, că e un joc mai potrivit pentru fete,

să joace Eliana cu voi, dacă vreţi, sau Mirella, uită de cafea aburindă şi de pâine şi de ochii deschişi ai jăraticului şi de liturghia pe care urmau s-o asculte la radioul Brígidei, aşezat pe bufet, Părintele Azócar zice că e bun, pentru că suntem bătrâne, suntem bolnave, mergem foarte greu, dar azi nu ascultăm slujba, fiindcă binefăcătoarea noastră ne-a adus jocuri şi ne supraveghează plimbându-se printre noi în timp ce ne jucăm, zâmbind când vede bucuria din ochii noştri care lăcrimează, ascultând zgomotul zarurilor ce se ciocnesc în păhărel, mâini aproape oloage care aranjează grămezi de fise verzi, de fise negre pentru un joc pe care nu îl ştiu, cad bile de sticlă pe jos, o bătrână se lasă pe vine, alta umblă în patru labe pe sub masă ca să caute bila de sticlă lăptoasă printre picioarele încălţate în papuci care pleznesc, picioare umflate, varice acoperite de ciorapi murdari, dar bătrânele cu jupoane pătate şi monturi nici nu-şi dau seama că o bătrână umblă în patru labe fiindcă am pierdut o bilă, era ca de lapte bila mea, dă-ţi piciorul la o parte, Clemencia, ce contează că lipseşte o bilă, hai, să începem jocul, *brisca, burro*[50], *chiflota*[51], dar nu pocher, nici *monte*[52], că sunt jocuri diavoleşti şi sunt pedepsite de lege, nu ştiu ce joc o fi ăsta cu fise de atâtea culori şi cu o tablă aşa de frumoasă, mai bine îl pun deoparte să-mi citească Rita instrucţiunile de pe capac, că eu nu pot să citesc, să nu credeţi că nu citesc fiindcă nu ştiu să citesc, literele sunt foarte mici şi am vederea foarte slabă, asta nu-i regulă de domino, María, dumneata inventezi regulile care îţi convin, ce voroveşti tu, că nu iaşti decât o babă proastă, a trecut ora liturghiei, dar nu contează, fiindcă liturghii se transmit tot timpul şi mai târziu e o liturghie cu cor foarte frumoasă, dar nu ne-am amintit să ascultăm nici slujba asta, fiindcă mâinile noastre crăpate agită păhărelele cu zaruri, degetele noastre ca de lut dosesc un as de treflă şi mişcă şase pătrăţele căluţul albastru şi amestecă fisele de

pe tablă fiindcă Rita Pérez a trişat, eu nu mai joc cu Rita Pérez, să plece la altă masă, spun gurile noastre scofâlcite care respiră indignare în vreme ce focul fumegă şi cafeaua se răceşte şi coniţa Inés se plimbă, se plimbă, îşi pune mâna o clipă pe umărul Zunildei, care îi zâmbeşte, se plimbă şi nu spune nimic, se uită, ascultă, se plimbă înfăşurată în vizonul ei de culoarea zahărului ars, târâindu-şi halatul roşu printre mesele pe care se rostogolesc zarurile, aleargă caii, se luptă regii şi nebunii, se acumulează fisele negre şi se termină cele albe, spuneţi şi dumneavoastră dacă n-a trişat, coniţă Inés, dumneavoastră vă pricepeţi la cursele astea de maşini, nu, nu mă pricep deloc la cursele de maşini, mă pricep la cursele de câini.

— Ia hai, daţi-vă la o parte.

Te aşezi pe bancă. Pui caseta împodobită cu flori de crin lângă tablă. Spui că tu eşti căţeaua galbenă. Celelalte cinci jucătoare îşi aleg animalele şi le aliniază la start. Scuturi păhărelul. Îl răstorni cu gura în jos pe masă, acoperind zarul, şi-apoi spui:

— Cel mai nostim este să joci pe un obiect, pentru că dacă nu câştigi şi nu pierzi, nu merită să joci. Dacă o să câştige căţeaua galbenă fiecare din voi trebuie să-mi dea ceva. Tu ce mizezi, Rita?

— Broboada mea în carouri.

— Bine. Şi tu, Antonieta?

— Şorţul ăsta cu flori.

— E de percal. Şi Rosa Pérez?

— Nu ştiu… papucii…

— Ia să-i văd.

— Uitaţi-vă.

— Sunt tare jerpeliţi. Lucy?

— Agrafa asta de păr din baga veritabilă.

— Cam puţin.

— Atunci cele patru agrafe de baga.

Când şi le scoate, părul îi plouă pe umeri ca cenuşa. Pui agrafele lui Lucy pe caseta albastră.

— Şi tu, Auristela?

— Scapularul meu.

— E de cârpă ordinară.

— Dar e mare şi brodat… era al maică-mii.

— Bine.

Vrei să arăţi zarul, dar înainte s-o faci te uiţi pe rând la fiecare din cele cinci bătrâne. Nu-l arăţi.

— Nu mă întrebaţi ce mizez eu?

— Vai, coniţă Inésita, pentru Dumnezeu, nu vă deranjaţi!

— Şi-aşa ne-aţi făcut cadou destule lucruri.

— Nici să nu vă gândiţi, coniţă Inés!

— Nu, doamnă…

Mâna ta e crispată pe păhărel. Animalele la linia de start aşteaptă nervoase să înceapă cursa. Eşti încruntată, bătrânele astea nu pricep despre ce e vorba.

— Nu, aşa n-are haz, trebuie să risc şi eu să pierd ceva. Ştiţi ce vreau să mizez? Dacă pierd, vă dau haina asta de vizon, e o blană bună, vizon, foarte frumos, uitaţi-vă, puneţi mâna, când aţi mai atins voi ceva aşa de moale, e minunat, toată lumea mă invidia pentru el. Nu-mi mai trebuie. La ce-mi trebuie asemenea lucruri, dacă am făcut jurământ de sărăcie? Şi astrahanul, celei care iese pe locul al doilea. Şi broşa mea de briliante pe care o ţin în caseta de bijuterii, celei care iese a treia, şi cerceii cu perle, celei care iese a patra, şi safirul, celei care iese a cincea. Am aici bijuteriile mele. V-ar plăcea să le vedeţi? Mi le făcea cadou el… dar nu-mi mai trebuie. Nu. N-o să le arăt nimănui până nu câştigă cineva. Atunci o să deschid caseta. Nu înainte.

În timp ce enumeri obiectele pe care le joci uluirea stinge glasurile de la toate mesele şi apoi se stârneşte zarva, scaune care se trag şi cad, fise şi bile răsturnate, bătrâne care se înghesuie în jurul mesei tale atrase de mizele tale somptuoase, de luxul cuvintelor blănuri, perle, briliante, safire, un zid de chipuri bătrâne precum chirpiciul, coşcovite, ochi care clipesc des şi guri care

tremură, bătrâne hrăpăreţe în faţa a ceea ce este de neconceput, un cerc de boarfe fetide şi cenuşii, în cel mai bun caz cafenii, în jurul celor şase jucătoare, tu surâzătoare, afabilă, toţi ochii ţintă pe mâna ta acoperind paharul, care încă nu începe jocul, în faţa internelor şi a orfanelor ţinându-şi respiraţia, stupefiate de enormitatea pe care o vor vedea ochii lor. Ridici păhărelul:

— Patru. Unu, doi, trei, patru…

Fuge căţeaua galbenă hăituită de celelalte căţele, urmărită de călăreţi răzbunători care lasă doar amintirea unui nor de praf într-o noapte argintie, se ascunde în desişul care-i zgârie pielea râioasă, trece prin bălţi şi lacuri şi veacuri şi pâraie, dar niciodată nu reuşeşte să-şi potolească foamea care-i chinuie pântecele, fiindcă nu sunt de ajuns gunoaiele pe care le mănâncă, oasele pe care le roade, resturile pe care izbuteşte să le fure, fugind apoi ca să nu fie pedepsită, cum a fost pedepsită întotdeauna, aleargă în direcţia pe care i-o arată astrul complice, suie pe munţi şi coboară în văi şi aleargă şi aleargă ca să se îndeplinească ceea ce trebuie să se îndeplinească şi nu se va îndeplini niciodată, se ascunde ca să nu fie sfâşiată de fiarele nemiloase care o urăsc fiindcă e urâtă şi slabă şi înfometată, dar căţeaua galbenă aleargă şi aleargă pe câmpii şi prin deşerturi şi prin pustietatea stâncilor şi a pădurilor de spini care cresc ca s-o împungă, şi pe străzi şi prin parcuri, apropiindu-se un pic, noaptea, de case, să dea o raită şi să vadă dacă nu găseşte ceva, căţeaua e sfrijită, păduchioasă, sfrijită, nu e feroce căţeaua galbenă, nu atacă niciodată, nu muşcă, deşi ar vrea s-o facă, dar când cei patru câini negri se joacă şi nu sunt atenţi nu pierde ocazia să se amestece printre picioarele lor şi să le fure bojocul, şi noaptea, în parc, ochii ei aprinşi stau de veghe cum au stat de veghe întotdeauna, urlă la lună cerându-i sfaturi, coduri, comunicându-i ceea ce luna nu ştie şi cerându-i ajutorul pe care luna i-l dă, pentru că

grădinarii n-au găsit corpul făcut bucăţi, aleargă şi aleargă şi aleargă căţeaua galbenă, slăbită, dar aleargă fără ca celelalte căţele să o poată ajunge, mereu în frunte în ciuda epuizării, a nevoii de odihnă, doarme de generaţii în pădurile unde nimeni nu o găseşte şi când se trezeşte iese să adulmece prin gropile de gunoi căutând de mâncare, copiii îi trag şuturi, hai, cară-te, lasă-ne să ne futem liniştiţi, căţea scârboasă, de ce te uiţi la noi, nu-mi rupe pantalonii, că îţi rup eu botul cu un picior, ia uitaţi-vă, parcă se linge pe bot, şi tu râzi şi eu râd şi mi se înmoaie şi tu îţi pui chiloţii şi nu juisăm nici tu, nici eu, doar ea poate, iese ca din puşcă din nou şi aleargă şi aleargă gâfâind, cu limba atârnând, lasă în urmă un nor de fum şi lătrăturile celorlalte căţele furioase că nu o pot ajunge, veşnic înfometată, dar veşnic vie, mai vie şi mai vigilentă decât celelalte căţele, o să ajungă la finiş căţeaua galbenă, şi bătrânele râd şi ţipă şi pun prinsori şi se scobesc în gură şi se insultă şi aclamă, fiindcă toate vor să câştige coniţa Inés, care este aşa de bună cu noi, să nu câştige căţeaua roşie nici cea verde nici cea neagră nici cea albastră nici cea albă, ci să câştige cea care trebuie să câştige, pentru că întotdeauna câştigă căţeaua galbenă, acum în sfârşit trece balta cu un salt de şase, joacă din nou, patru, unu, doi, trei, patru şi cade epuizată pe linia de sosire.

— Bravo!

— Ura pentru căţeaua galbenă!

— Am câştigat!

— A câştigat coniţa Inésita!

— Bravo!

— Trăiască coniţa Inésita!

În timp ce bătrânele comentează amănuntele victoriei tale, tu te ridici. Îţi scoţi pieptenul de la spate, ţi-l treci prin păr, îţi faci un coc pe ceafă şi îl prinzi cu agrafele de baga pe care Lucy le-a lăsat pe caseta ta, una, două, trei, patru. Patru agrafe de baga veritabilă, în fine, de pe timpuri, nu din baga

de-acum; bătrânele te privesc în tăcere. Îţi scoţi haina de vizon şi mi-o dai s-o pun în cărucior. Nu-mi vine să cred. Iei de pe umerii Ritei broboada ei destrămată, în carouri, şi te înfăşori cu ea. Te privesc înspăimântate, dar înţeleg că aşa trebuie să fie. În tăcere, Antonieta îşi scoate şorţul şi ţi-l pui, şi apleci capul pentru ca Auristela să-ţi pună scapularul ca pe nişte moaşte ce-ţi împodobesc pieptul.

— Şi papucii Rosei Pérez?

— Nu vă vin bine, coniţă Inés.

— Ia să vedem. Dă-mi-i.

Bătrâna rămâne desculţă în timp ce dumneavoastră vă probaţi perechea de papuci jerpeliţi.

— Îmi sunt un pic mari, dar nu contează. O să-mi pun mai multe perechi de ciorapi groşi, că e frig, şi aşa or să-mi vină bine.

— V-aţi adus ciorapi groşi, coniţă Inés?

— Nu. Dar voi aveţi cu siguranţă. Poate mâine jucăm altă partidă de curse de câini şi mizaţi nişte ciorapi groşi, că o să am mare nevoie de ei.

— Bine.

— Bun. Plec.

Iris şi cu mine te urmăm trăgând căruţul. Pe măsură ce ne îndepărtăm pe culoar vocile bătrânelor din bucătărie se sting. Mergi încet, gârbovită sub broboadă, îţi cade o agrafă de baga, te apleci, o iei şi ţi-o prinzi din nou în cocul tău prost făcut din care atârnă câteva şuviţe. Deschizi uşa camerei indicându-mi s-o expediez pe Iris, Iris, poţi să pleci, pe urmă vorbim, dar nu te interesează nici să vezi, nici să auzi, pentru că ai dispărut, eşti doar forţa care trage căruţul meu, pentru că eu nu mai pot să-l trag, sunt aşa cum mă vedeţi, coniţă Inés, dar îmi redobândesc forţele când dispare Iris şi deschizi caseta ca să se vadă acele splendori; scoţi safirul, broşa cu briliante, perlele. Pui bijuteriile în buzunarul şorţului Antonietei şi închizi la loc caseta de bijuterii. Îmi dai astrahanul,

pe care îl pun întins în căruţ împreună cu vizonul, şi te urmez pe culoar până la chiliile tale. O descui pe prima. Îmi faci semn să-ţi dau cele două haine, deschizi un şifonier şi printre multe paltoane vechi atârni astrahanul şi vizonul după ce ai împărţit bijuteriile în buzunarele lor.

— O fi destulă naftalină în şifonierul ăsta, Mutulică?

Îţi răspund că da.

Pari satisfăcută. Închizi dulapul cu o cheie, uşa chiliei tale cu alta. Te urmez pe coridoare, prin curţile interioare tăcute, prin galerii, printre loturile cu piedestale cu eticheta numărul 388, cu jardiniere cu numărul 883, nenumăratele scăunele aurite defilează prin ganguri, trec în spatele tău prin faţa grotei de la Lourdes, te închini, mă închin, şi ajungem la poartă. Rita tremură într-un colţ, cu braţele încrucişate.

— Eşti vânătă, femeie!

— De frig.

Dar nu e vânătă, e palidă, voalată, de parcă s-ar estompa. Inés se înfofoleşte în broboadă. Formează numărul de telefon de acasă şi întreabă cu vocea spartă a Ritei:

— Este casa lui don Jerónimo Azcoitía?

— …

— Aş putea vorbi cu dumnealui?

— …

— Coniţa Inésita zice că să-l treziţi imediat, chiar dacă doarme, fiindcă vrea să-i transmit personal ce vrea să-i spună doamna, nu, nimănui altcuiva, iertaţi-mă, nu e vina mea, doamna zice că e foarte urgent, aşa că trebuie să-l chemaţi chiar acum.

Căşti. Nu te uiţi la femeia a cărei voce ai furat-o. Jerónimo doarme întotdeauna până târziu duminicile, ştii bine, şi se duce la liturghia de la douăsprezece, când se duce. În ultima vreme s-a dus rar. Aştepţi.

— Don Jerónimo?

— …

— Da, don Jerónimo, cu Rita, foarte bine, mulţumesc, la dispoziţia dumneavoastră, şi dumneavoastră cum vă simţiţi? Iertaţi-mă că vă sun aşa de devreme, dar coniţa Inés, care a devenit foarte exigentă şi ciudată, o să-i spun, mi-a zis că trebuie să vă telefonez exact la ora asta, chiar dacă dormiţi. Nu dormiţi prea bine? Ce păcat… îi simţiţi lipsa. Cum să nu vă fie dor de soţia dumneavoastră, don Jerónimo, pentru Dumnezeu! Da, e bine, dar mi-a zis să vă spun că dacă nu e prea mare deranjul să-i trimiteţi toate hainele, da, tot ce are, zice că tot ce e în *closet*-ul mare din dormitorul ei, că o să-i trebuiască, da, şi toaletele elegante. Şi toate sticluţele şi obiectele de toaletă, zice, şi toaleta, fiindcă îi simte lipsa, vrea să se simtă comod aici şi de ce să stea de pomană acolo, acasă, câtă vreme aici… da, domnule, cum să nu, domnule… şi mai zice că nu-i place deloc patul pe care i l-au pus aici, în Casă, şi că nu poate dormi noaptea, nu se obişnuieşte cu el, ea nu spune, dar pun rămăşag că nu poate dormi fiindcă îi e dor de dumneavoastră… vai, ce ştrengar sunteţi, don Jerónimo, dacă sunt nemăritată… aşa că doamna zice că să-i trimiteţi patul ei cu somiera, păturile, cuvertura, plapuma, pernele, cearşafurile, da, toate cearşafurile cu monograma ei, ea ştie câte garnituri sunt, aşa că trebuie să i le trimiteţi pe toate şi toate prosoapele şi prosoapele de baie… nu, don Jerónimo, doamna o să se supere, le vrea azi, ştie că e duminică şi e greu de găsit un camion, pentru că oamenilor nu le place să lucreze duminica, da' zice că să vă descurcaţi, că le vrea azi… mi-a zis să vă spun că preferă să nu stea de vorbă cu dumneavoastră, pentru că e puţin răguşită, toate aici suntem niţel răcite, cu ceaţa asta care se lasă la ora rugăciunilor, ce ciudat, în perioada asta a anului, de ce oare, se zice că timpul se schimbă din cauza bombei atomice, eu ce să zic, dacă lucrurile astea nu aduc decât nenorociri, zice coniţa Inésita

că să vedem dacă săptămâna viitoare, când o să se simtă mai bine, vă dă un telefon, că are multe lucruri să vă spună, zice, dar până nu s-o simţi cu adevărat bine preferă să se odihnească, da, e mereu obosită biata doamna, sau poate e un pic deprimată sau întristată… iertaţi-mă, dar nu vreau să mă bag în chestiuni despre care nu am dreptul să vorbesc, însă iertaţi-mă dacă vă spun că eu cred că este aşa ciudată din cauza poveştii cu beatificarea, da, am impresia că e din cauza asta şi pentru că se va demola Casa asta la care ea ţine foarte mult…

Vocea bătrânească a servitoarei îşi ia rămas-bun de la soţul tău. Închizi telefonul. Îi zâmbeşti Ritei, te apropii de ea, o mângâi pe păr.

— Ţi-e frig, Rita?

— Nu foarte tare.

— Dar tremuri.

— O fi de bătrâneţe.

— E vreme proastă, cum i-ai spus soţului meu…

— Da, e ciudată vremea.

— Bine. Mâine n-o să-ţi mai fie frig. O să vezi. Nici uneia dintre interne n-o să-i mai fie frig. Or să-mi aducă toate hainele, toate lucrurile, o să vă dau posibilitatea să mi le câştigaţi jucând la cursele de câini, până îmi câştigaţi tot şi o să rămân fără nimic, pentru că nu mai pot suporta să trăiesc aşa, cu atâtea lucruri, vreau să scap de toate, am paltoane frumoase, Rita, o să vezi că o să câştigi mai multe, căţeaua galbenă nu poate câştiga de fiecare dată şi voi o să rămâneţi cu o grămadă de lucruri de-ale mele excelente.

Rita zâmbeşte fericită.

— Bine. Mă duc în camera mea. Vrei să fii amabilă să-i spui Mariei Benítez să-mi facă o ceaşcă de ceai foarte cald şi să mi-o aducă în dormitor?

— Tare?

— Nu, mai bine mai slab.

— Brígidei îi plăcea tare seara. 1-1 făcea Amalia. Pe care au dus-o cu salvarea, deşi nu era bolnavă şi n-avea nimic, sărmana, dar plângea aşa de tare din cauza degetului care i s-a pierdut sfântului ăluia de care ea zicea că e un arhanghel!

— Biata Amalia.

— Biata de ea. Noi tot căutăm degetul să i-l trimitem Amaliei, ca să se facă bine.

— Noapte bună, Rita.

— Noapte bună, doamnă.

25

Am observat că se estompează aceste linii roşii foarte fine, ca nişte cicatrice, care desenează conturul ochilor şi frunţii tale, al urechilor şi pleoapelor şi gurii tale, şi chiar şi cele pe care le vedeam pe mâinile tale înconjurându-ţi unghiile ca urmele unor incizii şi la încheieturile mâinilor ca amintiri ale unei sinucideri şi la baza fiecărui deget. Riduri… da, de ce nu, ar putea părea riduri, şi nu mă îndoiesc că peste câteva luni asta vor ajunge; cum se mai ridează coniţa Inésita, murmură bătrânele cu vederea scurtă, nu are vârsta ca să fie aşa de îmbătrânită, dar e din cauză că a făcut jurământ de sărăcie şi acum nu-şi mai întreţine tinereţea cu masaje, curăţirea feţei, creme, măşti care relaxează muşchii feţei, cum făcea înainte în fiecare săptămână. Da, bătrânele au dreptate. Nu mai eşti cea de dinainte. Ţi-a crescut un pic de puf pe barbă şi pe buza de sus, uscată, şi încep să-ţi apară peri negri, groşi ca părul de porc, în nări. Dar tu nu vezi aceste lucruri, fiindcă acum nu ai oglindă în dormitor. Toate obiectele tale de toaletă, măsuţa, sticluţele, pieptenele de argint, toate mobilele tale, patul, păturile, hainele le joci noapte după noapte la jocul de-a cursele de câini, şi căţeaua galbenă câştigă mereu. De-asta, fiindcă tot câştigi, îţi dispar lucrurile; ducem luxoasele obiecte învingătoare în căruţul meu până la chiliile tale şi le păstrăm cu grijă, ca să-şi prelungească pentru eternitate vieţile nefolositoare şi ca să nu se

uzeze. Între timp, tu dormi în patul Zunildei Toro, care l-a înlocuit pe al tău, cu o cămaşă de noapte a Emei, bei ceai dintr-o cană a Mariei Benítez, te înfăşori în broboada Ritei, în loc de geantă ţii în mână o pungă murdară a nu ştiu cui, porţi ciorapii pe care i-ai câştigat de la Dora şi Auristela şi chiloţii lui Lucy, te îmbraci în zdrenţe, dormi pe o saltea pişată, te piepteni cu un pieptene ştirb, şi nu te încalţi decât cu papucii jerpeliţi ai Rosei Pérez.

Totuşi, când te observ de foarte aproape fără să-ţi dai seama, văd că cicatricele foarte fine nu au dispărut de tot. Procesul de resorbţie este lent. Mai trebuie să aştepţi câteva luni. Niciodată nu m-am îndoit că doctorul Azula este cel mai mare chirurg din lume; ziarele sunt pline de minunile pe care le săvârşeşte la clinica lui din Elveţia. Pacienţii internaţi suferă de cele mai diverse boli, dar cei mai mulţi se internează fiindcă vor să întinerească, avizi de organe noi care funcţionează mai bine decât ale lor. Tu, în schimb, aşa ai asigurat-o pe coniţa Raquel, te-ai internat în clinica doctorului Azula ca să îmbătrâneşti definitiv. Dată fiind cererea de membre şi de organe în bună stare, cazul tău a fost foarte simplu, fiindcă doctorul Azula este un maestru în transplanturi. Viitorii săi pacienţi trebuie avertizaţi că obişnuieşte să fure câte un organ ca să-l pună deoparte şi să-l vândă, cum a făcut cu mine, transformându-mă în această fiinţă compusă din bucăţi pe care nu o recunosc.

Da, Inés, te observ cu atenţie zi de zi când ducem în chiliile tale cearşafuri cu monogramă sau un scăunel lăcuit; cicatricele operaţiilor tale dispar. Acum sunt sigur că te-ai dus în Elveţia ca să te transformi în Peta Ponce, care întotdeauna a vrut să se încarneze în tine, iar tu în ea, şi în curând, când vor dispărea complet finele linii roşii ale cicatricelor tale, ca să se transforme în riduri şi negi şi pungi de carne care atârnă şi de piele devastată sau uscată, Peta şi cu tine veţi izbuti să faceţi ce încercaţi să faceţi din adâncul veacurilor.

Pe Peta Ponce nu o interesează viaţa dacă nu e parte din tine. Unica soluţie la care s-a gândit a fost să-i vândă corpul ei inutil doctorului Azula, fiindcă tu urma să ajungi în mâinile lui. Chirurgul a demontat corpul bătrânei, i-a conservat organele în recipiente speciale, le-a păstrat în camere inventate de el dotate cu oxigenul necesar, care pompează sânge, ser, apă, a tăiat organele cu bisturie foarte delicate, ca să nu se observe după aceea locul inciziei, a înmagazinat totul în subsoluri aseptice, cu pereţi acoperiţi de faianţă albă fără viaţă, fără moarte, doar cu aşteptare, gata pentru când va veni ocazia să le folosească. Acolo, în Elveţia, te-a aşteptat Peta ciopârţită, şi tu, imprudentă – sau poate ştiind că veneai din adâncul veacurilor ca să realizezi sinteza între tradiţia familială a copilei-cuvioase şi povestea populară a copilei-vrăjitoare –, ai venit acolo unde trebuia să vii, la clinica unde doctorul Azula şi Emperatriz rezervaseră pentru tine organele bătrânei, şi te-au transformat în ea, în această cerşetoare murdară, cu coc cenuşiu, unghii rupte, cu bătături şi monturi, cu mâini pline de negi, căreia îi tremură capul, care încetul cu încetul absoarbe şi anulează ce mai rămâne din incompleta Inés plecată în Europa cu părul vopsit, un palton din păr de cămilă şi pantofi şi geantă din piele de crocodil.

Vechiul pact spunea însă că voi trebuie să încetaţi să mai fiţi două persoane diferite, ca să vă transformaţi într-una singură. Dar tu eşti naivă, Inés, nu ştii că bătrâneţea este cea mai periculoasă formă de anarhie, că nu respectă nici legile, nici tratatele înnobilate de veacuri, bătrânele sunt puternice, mai ales dacă au dus în spate atâţia ani de mizerie, cum a făcut Peta. Acum este prea târziu ca să te mai poţi apăra, dar e mai bine să ştii înainte de a dispărea, fiindcă o să dispari, că Peta, care nu respectă nicio înţelegere, pune stăpânire pe tot ce mai rămâne al tău şi că pe zi ce trece eşti tot

mai puţin Inés şi tot mai mult Peta, care te anihilează. Îţi repet că eşti naivă, Inés, sentimentală, nu ţi-ai dat seama că maşinaţiile Petei n-au avut alt motiv decât acela de a se uni cu tine; aminteşte-ţi de forţa mizerabililor, de ura martorilor care există chiar dacă e îngropată sub admiraţie şi iubire, nu uita de invidia celor neînsemnaţi şi a celor urâţi şi a celor slabi şi a celor meschini, de talismanele pe care le ţin sub paturi sau saltele, de răzbunarea celor ce au plătit pentru greşelile tale, Peta te-a acoperit şi te-a lăsat s-o umileşti şi să te foloseşti de ea şi acum îşi ia răsplata folosindu-se ea de tine ca să intre sub înfăţişarea ta în această Casă, pentru că asta voia Peta, Inés, asta era cauza înverşunării şi lăcomiei ei; să mă smulgă din refugiul unde trăiam deghizat în Mutulică sau într-o bătrână oarecare, să pună stăpânire pe mine ca să mă oblige să plătesc pentru dragostea mea, şi deghizându-se, de astă dată în trupul stăpânei sale, să repete noaptea de la Rinconada, pentru că ai păstrat sexul fierbinte al lui Inés aşa cum eu am păstrat potenţa lui don Jerónimo, şi vii în căutarea acestei potenţe, să te împreunezi cu ea încă o dată, să mă pui să plătesc plăcerea pe care ţi-am refuzat-o timp de ani şi ani de zile.

Desigur, tu nu ştiai că sexul Petei este tot ce are mai viu, şi ai crezut că în urma acestor transplanturi o să devii o bătrânică lipsită de apărare care nu doreşte şi nu are nevoie de nimic, dar vei începe să simţi nevoile acestei fiinţe în care te-ai transformat când vor începe să funcţioneze organele care abia încep să se împreuneze cu trupul tău, vei vedea ce dureros este să simţi că ţi-e foame de satisfacţie sexuală, pe care eu ţi-o voi refuza până la sfârşit, sfâşierea produsă de imposibilitatea de-a uita acea noapte petrecută împreună în patul tău de la Rinconada. O să mă hăituieşti pe-aici, prin Casă. Când o să-ţi dai seama

cine eşti şi în cine te-a transformat Crisóforo Azula, n-o să mă laşi în pace.

Aşa trebuie să fie, aşa a fost întotdeauna, Inés, Inés-Peta, Peta-Inés, Peta, Peta Ponce, niciodată n-am putut atinge frumuseţea, pentru că, dorind-o, o transform în mizere proprietărese de pensiune, în Emperatriz cu botul ei bălos, în bătrânele din această Casă, în cerşetoarele care mă urmăresc când îndrăznesc să ies pe stradă, imagini decrepite ale frumuseţii pe care le creează nostalgia mea şi le distruge lăcomia mea, pleacă, lasă-mă în pace, nu te interpune între ce rămâne din mine şi ce rămâne din ea, tu zdrenţăroasă, tu cu mâinile deformate de negi apropiindu-te din fundul gangului cu seriozitatea ta enigmatică ce ascunde batjocura şi cu nevolnicia emoţionantă ce ascunde intenţia precisă de-a veni să-ţi iei prada, care sunt eu. De ce mă vrei? Lasă-mă să-ţi spun adevărul. Nu eu am fost în patul tău cu tine în noaptea aceea la Rinconada, Peta, a fost don Jerónimo, da, el, şi el caută ardoarea ta, Inés i-a povestit coniţei Raquel despre nesătula poftă a soţului ei pe care o caută aviditatea ta, eu nu am nimic, Peta, jur, uită-te la sexul meu, te uiţi la el; pe patul lui Iris bătrânele îmi schimbă scutecele, pentru că am făcut pipi ca să fie mulţumite, uite cum apucă bucata asta de carne inertă ca să se joace cu ea, ceva murdar, care nu foloseşte decât ca să producă pişat puturos, scârboasă, moartă, vezi, n-am nici păr, sunt un prunc, sunt impotent, lasă-mă, nu sunt bun de nimic. Pleacă din Casă. Caută-l pe el, care poate să-ţi satisfacă apetitul. Lasă-mă aici, în Casă, să mă lege fedeleş bătrânele, să mă facă o sarma, să mă transforme în *imbunche*. Sunt Mutulică. Uneori sunt o bătrână oarecare. Sunt păpuşa lui Iris. Tu crezi că dacă aş fi cât de cât potent, culcându-mă în fiecare noapte cu cea care se joacă de-a mama mea, fără să fie mama mea, fiindcă n-am avut mamă niciodată, nu m-ar înnebuni corpul ei tânăr care se freacă de corpul meu ca să mă facă

să sufăr şi eu îi spun nu, Iris, nu reuşeşti nimic, pentru că nu am nimic şi de-asta nu pot să sufăr? Da, ai greşit venind să mă cauţi aici, în Casă. Nu eşti decât o altă bătrână din cortegiul de bătrâne care m-a urmărit toată viaţa, Inés-baba, Inés-uráta, punându-te astfel la îndemâna mea, dar nu pe Inés-uráta, pe Inés-Peta o iubesc eu, ci pe Inés pur şi simplu, luminoasă, inalterabilă, aceasta e Inés pe care o iubesc, pe care o păstrezi în fotografiile din cuierele din chilia ta, Inés călărind la Rinconada, Inés în rochie de bal de macramé de culoare roşu-aprins, Inés cu o pălărie pe cap care îi pune în evidenţă ceafa şi gâtul lung, Inés cu o mantie de plete, Inés plimbându-se la braţ cu don Jerónimo pe *paddock*-ul de la Clubul Hipic, Inés faţă în faţă cu coniţa Raquel, care n-a fost niciodată frumoasă, Inés… în sfârşit, te cunosc Inés frumoasa pe fundul cuferelor tale închise cu cheie, în rochiile pe care le-ai purtat şi pe care le păstrezi în această Casă, care au atins, ca şi mine, corpul lui Inés frumoasa, dar acea Inés a văzut doar ochii mei fermecaţi, de martor, într-o noapte în parc, după operaţiile făcute de Crisóforo Azula cred că nici măcar nu mă mai vede, uite câţiva pesos bacşiş, Mutulică, o să păstrăm geanta asta de crocodil, lampa asta de porţelan, covorul ăsta de Tabriz, perechea asta de miniaturi montate pe catifea, neglijeul ăsta de nailon matlasat care e foarte călduros şi e nou, o să păstrăm în chilia mea toate lucrurile pe care le-am câştigat de la bătrâne la cursele de câini, nu pot, Peta, lasă-mă, du-te să-l cauţi pe el şi scoate-i măruntaiele, pentru că el e vinovat că destinele noastre au luat formele monstruoase pe care le-au luat ca să poată supravieţui… eu măturându-ţi dormitorul, tu făcând rugăciuni în genunchi pe duşumea în faţa unei cruci din beţe legate în cureluşe pe care ai făcut-o acum câteva zile în străduania de-a fi ca strămoaşa ta, nu ca strămoaşa lui Inés, a acestei femei care se roagă în timp ce îi mătur camera şi

pe care o iubesc, pentru că Peta este unica femeie din lume pe care am iubit-o, nu merit decât un bacşiş, fiindcă tatăl meu m-a asigurat că nu am chip şi că nu sunt nimeni, asta m-a învăţat de când eram copil, de-asta nu-mi rămâi decât tu, dar nu pot permite aşa ceva, înainte ca transplanturile doctorului Azula să crească şi ca ţesuturile lor să se împreuneze complet cu carnea ta şi ca glandele să înceapă să-şi secrete umorile, când încă – deşi urâtă şi jegoasă – mai eşti Inés, eu o să pun stăpânire pe tine şi amintirea frumuseţii tale va fi a mea şi voi face ce vreau cu ea, după ce-o să folosesc ce-o mai rămâne, o să te jupoi ca să-ţi expun pielea, adevărata blană însângerată a căţelei galbene, şi atunci n-o să existaţi nici tu, nici tu, niciuna din voi două, o să dispăreţi amândouă în fundul celui mai adânc culoar, fugi, Peta, caută-l pe celălalt, pentru ce vrei sexul meu fleşcăit, lasă-mă-n pace, lasă-mă să mă anulez, lasă-le pe bătrânele cumsecade să mă înfeşe, vreau să fiu un *imbunche* băgat într-un sac din propria lui piele, fără să pot să mă mişc şi să doresc şi să aud şi să citesc şi să scriu, sau să-mi amintesc, şi să te aud spunându-ţi rugăciunile îngenuncheată în faţa crucii din beţe şi cureluşe, să mă văd obligat să mă întreb cine o fi femeia asta pe care o cunosc, cine este femeia asta, aşa de schimbată, e coniţa Inés, aşa de bună, aşa de vlăguită, e o sfântă, una dintre doamnele cele mai cucernice şi mai milostive din câte există, şi bună cu adevărat, nu-şi face unghiile, nici nu fumează ca bărbaţii, cum face coniţa Raquel, are grijă de noi, care suntem sărace şi bolnave, doar ea îşi aduce aminte de noi şi ne apără, a trecut aproape un an de când coniţa Raquel a făcut o pomană în amintirea Brígidei, şi vedeţi, după aceea nimic, nu, nu-i vorba că ar fi rea, are alte griji pe cap, atâţia copii şi nepoţi, pe când coniţa Inésita nici nu se mai îmbracă după ultima modă sau altceva, şi tu numeri cu ochii închişi mărgelele rozariului tău greu de indulgenţe,

pentru că l-a binecuvântat Sfântul Părinte. Fără să deschizi ochii şi fără să-ţi întrerupi rugăciunile, îmi faci un semn, o aproape imperceptibilă mişcare din cap, dându-mi de înţeles că e timpul să ies din camera ta şi să te las singură.

…Atuuuuuuuuuunci, s-au auzit urletele câinilor pe câmp, mugetele vacilor şi taurilor, caii nechezând, oile behăind, şi măicuţele au început să se sperie, pentru că pe vremea aceea locul ăsta era foarte izolat, ce s-o întâmpla, de se sperie animalele de ceva ce noi nu ştim că se petrece în noapte, ce vor să ne spună, ce să facem, pe cine să întrebăm ce se întâmplă aşa de tulburător… şi atuuuuuuuuuunci, atunci într-adevăr a început grozăvia: fulgere pe cer care luminau tot lanţul muntos, tunetele din adâncul pământului care se scutura şi se crăpa, călugăriţele ţipau şi alergau în toate părţile moarte de frică, pentru că toată Casa asta se zguduia mai-mai să se prăbuşească… şi atuuuuuuuuuunci călugăriţele au văzut-o pe ea în mijlocul patioului, în genunchi, cu braţele întinse în formă de cruce…

Te-au auzit povestind asta de mii de ori de când ai venit, brodezi pe canavaua esenţială, inventezi amănunte şi înfloriturі ca să le electrizezi pe micile orfane, pentru că nu se plictisesc niciodată să te asculte, ca şi cum ar aştepta şi ele sinteza finală a poveştii copilei-vrăjitoare cu tradiţia copilei-sfinte, vouă vă place s-o ascultaţi pe coniţa Inésita, care e aşa de bună, pentru că imită nechezăturile şi mugetele şi lătrăturile, ce bine vă iese, coniţă Inésita, hai, încă o dată, acum o vacă… şi viţeluşul ei… le încântă să vă vadă cum întindeţi braţele în formă de cruce ca să proptiţi zidurile care se vor prăbuşi, dar nu se prăbuşesc, pentru că le propteşte ea. Cel mai mult se distrează când coniţa Inésita începe să tremure ca un cutremur; să ne jucăm de-a cutremurul, vă rugăm, doamnă, e-aşa de

distractiv să stăm aici pe bancă sub palmierul din patioul porţii, Eliana, Frosy, Iris, Verónica şi Mirella se îngrămădesc peste tine, care te scuturi şi tremuri, şi tremură şi ele moarte de spaimă din cauza catastrofei, amestecându-şi corpurile şi braţele şi picioarele cu membrele tale, până când Eliana cade din întâmplare peste Frosy, ascultă, pisăloago, nu te mai suport peste mine, m-am înţepat cu acul de siguranţă cu care se închide paltonul cafeniu al lui Iris, m-ai zgâriat înadins… haideţi, fetelor, daţi-mi pace, că mă înăbuş, uf, ce căldură, acum, că am terminat cu jocul de-a cutremurul, să spună toate o rugăciune pentru sufletul ei pe care necredincioşii vor să-l uite, rugând-o să ne facă favoarea să ne dezvăluie adevărul… o apariţie… un semn… orice lucru de netăgăduit care să ne ajute să nu mai zgâriem în timpul nopţii. Se roagă… ochii închişi… palmele împreunate… glasurile pline de pocăinţă… urmează rugăciunile tale, care le conduc prin meandrele cucerniciei… Domnul este cu tine, María Fecioară şi Mamă… Amin. Acum terminăm cu un tatăl nostru, da, coniţă Inés, acum ne jucăm de-a altceva, da, pe urmă continuăm să ne rugăm, când se întunecă ziua nu-ţi vine să te rogi. Acum la joacă.

— De-a ce vreţi să vă jucaţi?

— Vrem *parchís*.

— Nu, dame…

— Nu, de-a măştile…

— Nu, de-a cursele de…

— Nu, fetelor, azi o să vă învăţ să vă jucaţi de-a altceva.

Te ridici în picioare. Veniţi cu mine la poartă, să nu ne vadă cineva, fiindcă e un joc foarte periculos, Iris, vino cu mine, fata mea, nu te despărţi de mine… privirea ta de bătrână este ascunsă, iscodeşti cu coada ochiului urduros, te cocârjezi, mâinile tale se transformă în gheare în timp ce orfanele râd imitându-te, ah, ce spaimă, să

nu cumva să ne vadă cineva, că poate ne pedepsesc, nu e nimeni la poartă, cred că doar Mutulică era pe-aici, orfanele te urmează imitând cum te prefaci că mergi tiptil şi înaintează ascunzându-se în spatele iasomiei, în spatele grotei zidite din pietre, şi ascunzându-se în spatele pilaştrilor de pe culoar ajung cu toatele în siguranţă până la poartă. Orfanele se aşază pe bancă… deschizi uşa de la săliţa Ritei şi, din prag, întrebi:

— Cine vrea să înceapă?

— Eu sunt prima.

— Nu, eu am zis prima.

— Nu, mai bine să înceapă Iris.

— Bine.

Iris se ridică în picioare în mijlocul curţii, în timp ce restul fetelor se pregătesc să se uite la spectacol. E foarte grasă, fiindcă eu mai am puţin până să mă nasc. Ascultă instrucţiunile doamnei:

— Uite, jocul este aşa: o să formez un număr de telefon şi o să vorbesc cu cineva. Tu trebuie să răspunzi ca şi cum ai fi la celălalt capăt al firului, dar fără să greşeşti, şi să ghiceşti cine cu cine vorbeşte.

Faţa de aluat alb şi necopt, acum nemachiat, nu arată nici entuziasm, nici refuz, nici da, nici nu, fetele de pe bancă sunt cele care-şi dau cu părerea:

— Ce joc dificil!

— O să vedeţi ce amuzant este.

— E joc de oameni mari.

— Şi o să vă dau un premiu…

— Ce? Ce? Ce?

— A, asta pe urmă, un premiu minunat…

— O bijuterie…

— O rochie…

— Bani…

— Un joc de-a cursele de câini…

Pe Iris n-o interesează premiile, aşteaptă în mijlocul curţii să fie încurajată, o să-ţi fie greu să câştigi, Iris, o să te călăuzesc eu din văgăunile

acestei grote de la Lourdes, fără Fecioară şi fără Bernardita… te voi călăuzi cum ţi-am călăuzit de atâtea ori plimbările prin cartier, cu Gigantul, pe maidan, la chioşcul de reviste, să cumperi o coca-cola, să faci sex cu ambasadori şi generali şi academicieni şi ziarişti şi don Jerónimo şi Romualdo. Dacă mă asculţi, o să câştigi. Numai tu poţi să câştigi, pentru că nu exişti, nici Mirela, nici Eliana, nici Frosy, nici Verónica n-ar putea câştiga, pentru că ele există, în schimb tu nu eşti decât un ambalaj, aşa că să nu-ţi fie frică, zâmbeşte-i lui Inés, spune-i că da, că de acord, premiul va fi aşa de minunat şi aşa de teribil, încât eu nu îndrăznesc să-l primesc decât prin intermediul persoanei tale mizerabile. Observi cum surâde doamna când formează numărul… aparatul sună şi sună. Când Iris aude clicul la celălalt capăt al liniei, se încruntă şi începe să se plimbe prin curte, de parcă ar înţelege tot ce îi provoacă o mare nelinişte. Iris ascultă şi înţelege.

— Alo… alo… da, cu el vreau să vorbesc, da, bună ziua, ce mai faceţi, noi aici aşa şi-aşa… de ce să vă mint, nu mai pot, nu ştiu ce să fac…

Iris se opreşte în faţa porţii şi, desfăcându-şi braţele într-un gest de neputinţă, întreabă:

— Şi-acum ce s-a mai întâmplat, pentru Dumnezeu?

— Ce să se-ntâmple, că ne-aţi lăsat abandonate de tot aici, că această sfântă Casă se transformă într-un tripou păcătos, aici nu se joacă doar de distracţie cu jocurile pe care le-a adus coniţa Inés, nu, asta a fost doar intenţia iniţială. Uitaţi, cum e posibil, acum toate joacă tot ce au, paltoane, pături, ceasuri stricate, calendare, colivii cu grauri sau fără, umbrele rupte, toate hainele, ceainicele, ciorapii… s-au stricat, s-au ticăloşit…

— Nu exageraţi…

— Nu ştiu, asta se spune pe furiş, bătrânele sunt foarte ascunse, n-am putut să verific, se ascund de

mine, uneori am teribila senzaţie că nu ştiu nici jumătate din ce se petrece în Casă…

Hai, Iris, umflă-ţi obrajii, arcuieşte-ţi sprâncenele în semn de îngrijorare, plimbă-te dintr-o parte în alta a curţii cu mâinile la spate, cu paltonul tău lung ca o sutană, cu înfăţişarea ta pompoasă, îngrijorarea ta are o nuanţă falsă când insişti că nu se poate aşa ceva, că problema asta trebuie rezolvată imediat, în timp ce fetele aliniate pe bancă privesc comedia jucată de Iris. Tu continui să vorbeşti la telefon. Te sprijini cu un cot de perete. Îţi schimbi greutatea corpului de pe un picior pe altul, nu te uiţi la Iris, pentru că eşti legată de acest telefon care-ţi adună cuvintele, îl îndrepţi, schimbi receptorul dintr-o mână în alta:

— …şi cel mai rău e că o vorbesc pe coniţa Inés. Sunt lucruri pe care le aud prin pereţi, şuşoteli ce se întrerup când intru într-o încăpere; zic că doamna Inés câştigă întotdeauna fiindcă o protejează cuvioasa, acum se vorbeşte mult despre cuvioasă aici, în Casă. Prea mult. Eu nu mai pot să suport, dacă mi-ar răspunde pe faţă şi mi-ar spune adevărul, în fine, nu m-aş simţi aşa de neputincioasă, dar zâmbetele lor şi bolile lor, nu pot să le dau afară de-aici, mă prostesc cu minciunile lor, dar e ca o maree invizibilă pe care nu o pot stăpâni, tocmai fiindcă este invizibilă, să ştiţi că se zice… se zice… mereu acest se zice. Se zice că doamna Inés o obligă pe cuvioasă s-o protejeze când joacă, şi ca s-o protejeze practică un cult al ei aici, i-a promis că aici nu se va construi niciodată Oraşul Pruncului Iisus, ci un sanctuar închinat ei, cu biserici şi pelerinaje şi toate celelalte, când le aud spunând rugăciuni, care înainte mi se păreau aşa de nevinovate, acum mi se face teamă. Când le văd tăind stânjenei mă gândesc că vor să împodobească vreo icoană a cuvioasei pe care probabil că o ţin ascunsă pe undeva ca să i se închine.

Iris se opreşte brusc în mijlocul curţii. Îşi târâie paltonul cafeniu pe jos. E îngrozit, furios, deschide mari ochii lui de satin, îşi ridică braţele ca pentru a opri ceva şi exclamă:

— Erezie. Asta-i erezie! Povestea asta păcătoasă nu trebuie să iasă din Casă…!

— …şi le ia bietelor bătrânele tot ce mizează… niciuna nu mai are nicio pătură, nicio broboadă, niciun bras*ero, um*blă tremurând pe culoare, câteva au făcut bronşită fiindcă umblă pe jumătate goale, şi dumneavoastră ştiţi ce curent este în Casă…

— Şi ce face cu toate porcăriile astea?

— Mizează porcăriile bătrânelor pe propriile ei lucruri, aşa de frumoase, blănuri, mobile, bijuterii, rochii, pantofi eleganţi, de toate, şi cum ea câştigă întotdeauna, obiectul de valoare pe care l-a mizat pe o porcărie îl păstrează, pentru cuvioasă, zice, se pare că aşteaptă momentul când cardinalii o vor beatifica…

— Dar nu pricepe că asta s-a decis definitiv acum mai bine de un an?

— Nu ştiu. Doarme pe o saltea de paie, pentru că a pus deoparte mobilele de lux şi cearşafurile. E îmbrăcată ca o cerşetoare. Nu mai are nimic bun. Şi mizează cele mai bune obiecte pe care le-a câştigat de la bătrâne pe cele mai proaste, şi când câştigă face pachete cu obiectele pe care le-a mizat ea, pentru cuvioasă, zice… şi le păstrează, şi îşi pune papucii de-abia câştigaţi, mai găuriţi decât cei pe care îi avea, şi ciorapii cei mai vechi, şi chiloţii cei mai rupţi, şi-i scoate pe cei pe care îi purta şi îi împachetează şi îi pune la păstrare… pentru cuvioasă… şi-a aranjat dormitorul cu vechituri şi se îmbracă în zdrenţe care după cum văd se rup tot mai tare pe zi ce trece, văd eu, pentru că se schimbă în fiecare zi, de fiecare dată pare altă bătrână, mai slinoasă şi mai mizerabilă, mi-e greu s-o recunosc, chiliile ei sunt ticsite de pachete cu lucruri de-ale ei şi cu porcării… câştigă o pereche de pantofi în stare mai proastă decât cei

pe care îi poartă, şi-i scoate, şi-i pune pe cei pe care i-a câştigat, umblă cu nişte şlapi de necrezut…

— Incredibil! Incredibil! Atâta mizerie…

Iris ripostează, se înfoaie ca un curcan furios, se simte ofensată personal de atâta murdărie, ia în mână trena sutanei pompoase ca să n-o târască pe pardoseala îndoielnică a curţii prin care se plimbă, în timp ce fetele aplaudă spectacolul dat de Iris, acest domn aşa de important o să tolereze ca lucrurile să continue până la un punct, nu mai mult… tu pui receptorul în furcă… Iris dezumflată, transformată iarăşi într-o fetiţă grasă îmbrăcată într-un palton ros care îi este mare, te uiţi la Iris întrebând-o cine erau personajele care vorbeau, dar tu dai din cap răspunzând că nu ştii, fiindcă s-a şters imaginea care te-a iluminat pentru câteva momente. Ai putea să vorbeşti în continuare dacă eu ţi-aş spune alte lucruri de aici, de unde sunt, ca să continui acest dialog interminabil, mie îmi spune că sunt lucruri pe care i le-au dăruit bătrânele, dar cum a făcut jurământ de sărăcie, trebuie să fie la fel ca ele, e murdară, păduchioasă, acum câteva zile în patioul bucătăriei, la soare, Ema îi scotea cu un pieptene lindinii din păr… de ce să mai continui? Răspunde-i lui Inés, Iris. Ştie cine eşti. Ştii cu cine stăteai de vorbă.

— Ei, ia zi, Iris?

Ascultă-mă, aşa o să câştigi premiul de care am nevoie, răspunde, nu mă lăsa să rămân doar o umbră între aceste stânci prost pictate, am nevoie de premiul ăsta, trebuie să-l câştigi pentru mine:

— Maica Azócar stând de vorbă cu Părintele Benítez…

Imbecilo! Te-ai zăpăcit… fetele se ţin de burtă de râs de zăpăceala lui Iris, toantă cu carul, când o să înveţi, a pierdut, Iris Mateluna a pierdut, coniţă Inésita, acum e rândul meu să joc jocul ăsta aşa de frumos, Iris n-a câştigat fiindcă a spus o prostie. Te corectezi:

— Maica Benita stând de vorbă cu Părintele Azócar.

— Fâs, acum nu mai are niciun haz.

Tu le ceri să tacă; ridici mâinile. În ciuda zdrenţelor şi păduchilor, mâinile tale cu pielea pătată îşi păstrează autoritatea de stăpână, doamna care cu o blană de vizon pe umeri ţinea în mână ca pe o ofrandă o casetă cu flori de crini. Puterile superioare nu pot rămâne surde la jertfe magnifice.

— Hai să vedem, Iris. Asta este ultima ta şansă să câştigi premiul. Spune-mi, ce număr de telefon am format? Ce număr era?

Nu şovăi când spui opt trei-şapte doi-nouă unu, eu ţi le vâr în căpăţână ta aia tare ca să te oblig să câştigi acest premiu pe care îl jinduiesc şi care îmi trebuie, sângele furat de doctorul Azula îmi va curge din nou prin vene, voi înceta să mai fiu o pată de igrasie pe un perete, mă vei salva, sau nu, poate că auzind vocea ei mă voi face şi mai mic, până nu voi mai exista.

— 83 72 91…

— Foarte bine, Iris. Vedeţi că Iris nu-i aşa de proastă, fetelor? Acum meriţi premiul.

— Ce-o să-i daţi, coniţă Inésita?

— După Iris vreau să joc eu, ca să câştig ceva frumos.

Aşteaptă să scoţi de sub zdrenţele tale vreun gablonţ, o piatră, o mărgică, un giuvaier, dar nu, tu deschizi larg uşa de la săliţa Ritei.

— Intră.

Iris te ascultă.

— Formează 63 76 84.

Iris formează numărul, telefonul sună şi tu te aşezi pe bancă, unde îţi fac loc orfanele. Cineva răspunde la celălalt capăt al firului. Miracolul se va produce; o să-i aud vocea.

O să stăm de vorbă.

— Alo… E acasă Jerónimo?

Să aşteptăm, o să-l cheme, ni se spune.

— Acum e el; premiul tău este că îl vei auzi.

Tu răspunzi de pe bancă, vorbind cu glas bărbătesc, în timp ce orfanele te urmăresc:

— Alo, Jerónimo. Ce mai faci?

— Inés.

— Da, uite, Jerónimo, voiam să-ţi spun ceva…

— Cel puţin dă-mi bună ziua. N-am avut privilegiul să-ţi aud glasul de când ai venit…

— Lasă prostiile. Trebuie să-ţi spun lucruri foarte importante. M-am gândit foarte bine săptămânile astea cât am stat aici, în Casă. Nu vreau ca Arhiepiscopul sau Părintele Azócar sau altcineva să se atingă de vreo parte din moştenirea mea. Am hotărât s-o adopt pe Iris Mateluna. O să-i las totul. Ea o să se ocupe în continuare de beatificare, ea o să-i împiedice să dărâme această Casă şi o să negociezi cu ea…

— Nimeni nu vrea să negocieze, Inés, linişteşte-te.

— Casa asta e înspăimântătoare, Jerónimo, nu pot să mă liniştesc, pentru că ea este îngropată pe aici pe undeva, şi vreau s-o readuc la viaţă, ca să nu zacă sub pământ sau zidită în vreun perete de chirpici, dac-ai vedea, noaptea ies din pereţi chipuri groaznice şi se adună în camera mea. O să-i spun Maicii Benita să-i pună un pat în dormitorul meu lui Iris Mateluna, ca să-mi ţină companie, nu-ţi dai seama ce singură sunt… dacă ai şti ce incomod este să trebuiască să suni şi să aştepţi să se trezească cineva şi să vină de trei-patru ori pe noapte… sau ce feţe de mucenice fac dacă le trezesc în timpul nopţii ca să-mi aducă o ceaşcă de ceai fierbinte, de parcă ar fi foarte greu, drept e că aici trebuie mai întâi să faci focul cu cărbuni de lemn în maşina de gătit, dar la urma urmei această Casă şi aceste bătrâne sunt ale mele…

— Cred că şi pe ele le înnebuneşti…

Iris strigă înfuriată:

— Ce vrei să spui cu *şi pe ele*?

— Aşa cum aproape că mă înnebuneşti pe mine.

— Nu minţi. Nu asta ai vrut să spui. Crezi că *şi ele* sunt nebune, ca mine.

— Uite, Inés… avem atâtea lucruri de vorbit… atâtea lucruri intime, ce s-a întâmplat… între tine şi mine… Ascultă-mă, Inés…

Te ridici în picioare şi înaintezi cu mâinile întinse, vrând parcă s-o atingi pe Iris, poate s-o mângâi. I-ai da orice, numai să te înţeleagă, vocea ta e caldă, vorbele învăluitoare ca braţele tale, inflexiunile mângâietoare ca palmele mâinilor tale; nu mă atinge, Jerónimo, n-o să mă atingi niciodată, înţelegi?

— Încep să mă plictisesc, Inés.

— De ce te plictiseşti?

— Bine, dacă îmi respingi dragostea în felul ăsta, o să-ţi spun: prezenţa ta în Casă pune beţe în roate proiectului privind Oraşul Pruncului Iisus. Era aproape gata, licitaţia pe punctul de a avea loc, când ai venit tu…

— Da, toată Casa plină de loturi cu etichete care încep să se îngălbenească.

— Urma să se semneze vânzarea terenurilor din partea din spate a cvartalului şi cu asta ar fi fost finanţată jumătate din construcţie, pentru că terenurile sunt foarte scumpe, şi restul l-ar fi pus Arhiepiscopul. Luna viitoare o să aibă loc ultima întrunire a celor interesaţi de terenurile din spate şi-or să ne dea un ultimatum: sau se încheie afacerea imediat, sau nu se mai face. E normal. Nu poţi să laşi nişte oameni de afaceri să aştepte atâta timp. Se construieşte sau nu se construieşte Oraşul Pruncului Iisus. Cu tine instalată acolo nu se poate face nimic.

— Da, ştiu.

— De-asta stai acolo?

— De-asta şi din alte motive.

— Ce motive?

Iris lasă să cadă receptorul, care atârnă de fir, şi se înfruntă cu Inés:

— Crezi că o să permit *să se vândă* un pământ sfânt? Eşti… eşti nebun, Jerónimo, dacă îţi închipui că după câte mi-ai făcut o să accept să fii parte dintr-o conspiraţie ca să-mi iei acest pământ unde este îngropată cuvioasa şi pe care tu şi popa Azócar vreţi să-l vindeţi cui dă mai mult.

Iris e descompusă la faţă. Dă din mâini, îi strălucesc ochii, castanii, galbeni, verzi, mai ales castanii, fiindcă paltonul ei e castaniu, dar oglindesc furia, şi îşi agită pumnii, hotărâtă, înflăcărată, apărând părticica ta de eternitate. Inés se retrage şi cere:

— Trebuie să pleci din Casă, Inés.

Cele două voci se înfruntă şi se împletesc. Iris râde în hohote. Inés întreabă:

— De ce râzi?

— Dacă îţi închipui că o să mă întorc să stau cu tine…

Îţi laşi mâinile să cadă. Tot ce era dur în Jerónimo se topeşte; imploră, duioşia cea mai dezolantă îi îmblânzeşte privirea, capul îi cade în piept, îşi îndulceşte glasul:

— Inés… dacă vrei, vin să te iau chiar eu.

— Îmi spui asta ca să mă îmbrobodeşti cu minciunile tale, eşti sigură că nu asta este intenţia soţului tău, ştii că lui Jerónimo îi e groază de Casă, eşti sigură că n-o să vină niciodată, fiindcă el îi trimite şi-i închide aici pe adversarii lui, să putrezească transformaţi în aceste bătrânele care joacă *brisca* şi tuşesc, Casa asta e plină de toţi oamenii pe care Jerónimo a vrut să-i facă să dispară, cei care ştiu prea multe despre viaţa lui, maşinaţiile lui sau slăbiciunile lui, cei pe care vrea să-i elimine pentru că îi stau în cale… se zice… se zice că de mai bine de un secol familia Azcoitía îi trimitea în această Casă pe toţi oamenii de care voia să scape. Cine ştie dacă renumita cuvioasă n-a fost decât o copilă rebelă a cărei răzvrătire trebuia înăbuşită… dacă aceste ziduri de chirpici n-au fost ridicate cu scopul de-a o pedepsi pe copilă? Cine

poate şti? Ca să-ţi spun adevărul, Jerónimo, îmi dau seama că nu sunt decât una dintre victimele tale.

— Cum poţi să crezi aşa ceva, Inés?

Spunând asta, ochii tăi se umplu de lacrimile pe care ţi le stăpâneşti. Iris a ieşit din săliţa Ritei cu toată spaima şi ura noastră şi invidia noastră şi uimirea noastră şi dragostea noastră întipărite în trăsăturile ei păstoase care pot fi modelate oricum. Eşti într-un fel sigură că în povestea asta ne aflăm împreună toate trei, tu, Iris Mateluna şi cu mine; unica noastră dorinţă este să facem să dispară acest bărbat care se înalţă în faţa ta, pentru că unicul mod de-a ne găsi pacea este să nu existe Jerónimo, asta o ştim toate trei, este scris în ochii extaziaţi ai lui Iris, care nu încetează să te privească, plângeţi amândouă, izbucniţi în hohote la unison şi ne aruncăm unele în braţele altora sărutându-ne, jurându-ne de toate, nimic, nu ştiu ce, fidelitate, că totul va avea un deznodământ, da, lucrurile vor urma un curs ascendent şi din vârf vom vedea întreaga panoramă, nu plânge, Iris, nu plângeţi, coniţă Inés, nu plângeţi, don Jerónimo, nu plânge, Inés, gata. Orfanele aplaudă şi spun că Iris a fost foarte bine, asta s-a născut să fie artistă, şi coniţa Inésita, de unde-o scoate romanele astea pe care le povesteşte, ce amuzant e, acum e rândul meu să joc, ba nu, al meu, doamna Inésita, toate orfanele vă înconjoară pe Iris şi pe tine, care suspinaţi îmbrăţişate în mijlocul curţii, în timp ce în săliţa Ritei receptorul căzut vibrează la capătul firului, iar eu aud un glas care spune:

— Alo… alo… Aş putea vorbi cu Humberto Peñaloza?

26

N-au putut vorbi cu Humberto Peñaloza, fiindcă auzind acest nume a fugit pe culoare până în fundul Casei, nu există Humberto Peñaloza, este o născocire, nu e o persoană, ci un personaj, nimeni nu poate dori să vorbească cu el, pentru că trebuie să ştie că este mut. Într-o încăpere îndepărtată înţesată de teancuri de ziare şi reviste muiate de umezeală s-a refugiat umbra lui vulnerabilă, Mutule, Mutulică, nu pleca, nu dispărea, o să mori de foame, nu, unde eşti, Mutule, Mutulică, unde eşti, o să obosim să te tot căutăm, pentru că suntem bătrâne şi pricăjite şi ne e frică de curent, să nu ne mori de foame, Mutulică, uite, deşi nu ştim unde te-ai ascuns, ţi-am lăsat farfurii cu mâncare pe culoare şi coridoare, ca să mănânci când vrei, ca un câine, dar umbrele nu mănâncă până nu îndrăznesc să fie cineva şi această umbră lipsită de nume vrea să se confunde cu celelalte umbre din încăpere, să se reducă la dimensiunile unei pagini de ziar. Umbra fără nume şi căreia nu îi este foame se împuţinează când îşi ascunde groaza, care o împiedică să se alăture celorlalte umbre şi să dobândească dimensiunea plată a unei ştiri, înghesuită în gaura ei în ziarele umezite, teroarea se concentrează în micimea ei, mă umflă, mă face să nu mă suport pe mine însumi, fără să mă mişc, fără să-mi fie foame, fără glas, fără auz, fără vedere aproape… aproape fără vedere, dar ochii mei încă îşi mai

păstrează puterea şi pentru că şi-o păstrează, această mogâldeaţă care sunt nu mai tolerează groaza fără ieşire care o comprimă şi îmi dau seama că a sosit momentul imposibil de amânat: Trebuie să mă nasc.

Într-o dimineaţă m-am trezit în patul lui Iris, aproape sufocat de căldura corpului ei şi de cearşafurile ei care mă acopereau, uitaţi, uitaţi, babelor, azi-noapte s-a născut în sfârşit bebeluşul, uitaţi, nu mai sunt grasă, uitaţi cum scânceşte şi s-a udat, nu ştiam că e aşa de uşor să ai un bebeluş, nu-i uşor, Iris, în cazul tău a fost uşor, pentru că este un prunc miraculos, de-asta nici nu ţi-ai dat seama, uitaţi-vă ce bine arată, parcă nici n-ar fi pierdut prea multe kile, bineînţeles, copilul trebuia să se nască, asta ar mai fi lipsit, după ce-au trecut peste nouă luni şi oricât de miraculos ar fi tot te enervezi şi nu ştii ce să mai faci şi ce să mai crezi când sarcina depăşeşte cu mult cele nouă luni, da' de ce vorbeşti de nouă luni, că doar asta a fost o sarcină miraculoasă, Ema, nu ai de unde să începi să numeri cele nouă luni, e o prostie chestia asta cu cele nouă luni, începi să fii ca Amalia cu povestea cu cele nouă luni pe care n-a priceput-o niciodată, şi atunci a apucat-o să caute degetul, or să te ducă şi pe tine la Balamuc dacă nu taci cu povestea cu cele nouă luni, vezi, copilul s-a născut. Ce bebeluş slab şi sfrijit ai avut, Iris, ce copil cu ochi aşa de trişti! Dar este pruncul. Nu-ncape îndoială. Este pruncul, Boy, uitaţi-vă, parcă ar avea o aureolă mică, dar oricum o aureolă. Şi mă îmbracă în mătăsurile şi tulurile păstrate de Inés pentru mine în lumea ei. Cu lucrurile din cutia de sus. Da, fiindcă lucrurile din cutiile de jos îmi sunt încă mici. Când o să mă împuţinez, Inés o să mi le dăruiască, şi pe măsură ce rămâne tot mai puţin din mine o să mă aşez pe aceste scaune în miniatură, o să dorm în aceste paturi de carton aurit în vila elveţiană, unde mă va creşte Iris.

Toate mă tratează cu menajamente şi atenţii. Înainte, când eram doar păpuşa lui Iris, nu le meritam. Mă lasă să sug la ţâţele lor, aş vrea să mă joc cu ele cu mâinile, dar nu pot, pentru că mă ţin legat ca pe o sarma, şi Iris mă mângâie şi mă pupă. Tronând în jilţul de aur şi damasc roşu din prezbiteriu, cu mine în braţe, primim plecăciunile enoriaşelor, rugăciunile lor, cânturile de-abia murmurate ca să nu audă celelalte, pentru că celelalte sunt nişte invidioase, aprind lumânări, ne înconjoară cu flori, Inés prosternată între celelalte bătrâne care ne cer favoruri, să-mi treacă reumatismul, să ne dea fasole în loc de năut săptămâna viitoare, să-i dea drumul lui Rafaelito din închisoare, unde a intrat pentru o escrocherie despre care se zice că a făcut-o el, da' cum să fi făcut el aşa ceva când era atât de cuminte de copil, când îl creşteam eu şi avea părul de culoarea porumbului de lapte, uitaţi, îl am aici ca să mă credeţi, un avemaria ca să nu ne descopere Maica Benita, un crez ca să crească sănătos copilul, un tatăl nostru ca să nu părăsească niciodată Casă asta, şi bătrânele se roagă şi cos şi cântă în jurul nostru, am adus patul şi leagănul, am mutat totul în capelă, pentru că acum, fiind aşa de multe bătrâne, nu mai încăpem în pivniţă, ne rugăm, dar ne şi jucăm în acest tripou prezidat de Iris şi de mine printre sfinţi de ipsos lipiţi cu clei şi repictaţi; da, avemarii şi crezuri, dar şi păhărelele în care se scutură zarurile, fisele pe jos, pentru că nu sunt mese şi dacă vrem să jucăm trebuie să jucăm aici, fiindcă Maica Benita nu ne-ar lăsa să jucăm în bucătărie până târziu, zice că se consumă multă lumină şi Arhiepiscopul nu trimite bani ca să plătim facturile, dar coniţa Inés, care este aşa de bună şi de credincioasă lui Iris, despre care se zice că nu se numeşte Iris Mateluna, ci că este cuvioasa Inés de Azcoitía, ne dă bani mulţi ca să ieşim înfăşurate în broboadele noastre, dacă ne mai rămâne vreo broboadă pe care să nu ne-o fi

câştigat coniţa Inésita la cursele de câini, şi să cumpărăm buchete de flori proaspete, din cele mai scumpe, şi lumânări mari şi iarăşi lumânări şi toate lucrurile de care avem nevoie pentru cultul cuvioasei, fiindcă a supravieţuit şi ea a descoperit-o acum ca să fim toate fericite, tare slăbuţ copilaşul ăsta din braţele cuvioasei, eu credeam că pruncii-sfinţi sunt durdulii şi blonzi ca în icoane, dar ăsta e bruneţel, nu contează, treaba e că e un copil miraculos conceput fără pată şi păcat, cum să nu fie un miracol, dar n-o să spunem asta nimănui, aşa ne-a sfătuit Brígida şi avea dreptate, să avem grijă de el doar noi, fără să-l învăţăm nimic, şi să îi facem noi totul, eu braţele, tu gura, ea picioarele, ce drăgălaş e copilul meu, zice Iris, drăgălaş pruncul copilei-cuvioase în care n-au crezut cei de la Roma, dar dumneavoastră puteţi să vedeţi cu propriii ochi cum cuvioasa a mai săvârşit un miracol, iar fiul ei va săvârşi cel mai mare miracol dintre toate când va îndepărta de noi clipa morţii; la porunca lui nu vom muri, ci, când va hotărî el, ne vom sui toate câte l-am slujit într-o caleaşcă albă trasă de trei perechi de cai împodobiţi cu panaşe şi valtrapuri şi cu hamuri albe, ca să urcăm la cer… o să vadă invidioasele şi popii eretici necredincioşi de la Roma cum într-una din zilele astea n-o să ne mai găsească pe niciuna în Casă, deoarece cuvioasa, cu fiul ei născut fără ca niciun bărbat să-i fi făcut vreo porcărie ne vor purta la ceruri, deşi eu cred, Rosa, că ar fi mult mai frumos dacă ne-ar vedea toţi, nu credeţi, coniţă Inésita, că toate celelalte, invidioasele pe care pruncul nu le va mântui, şi Părintele Azócar, şi Maica Benita, şi vecinii ar trebui să-şi ia rămas-bun de la noi cântându-ne aici, la intrarea în Casă, şi să se transmită la radio ca slujbele şi meciurile de fotbal, şi copilul un pic mai măricel să ţină în mâini hăţurile albe ale cailor albi, noi cu traistele noastre pe umăr cocoţate în caleaşca albă care ar trebui să fie mare, pentru că suntem multe, nu şapte ca la

început, urcând sub o ploaie de petale, luându-ne adio de la toate celelalte cu multă tristeţe, dar nu vă putem lua cu noi, fetelor, nu că n-am vrea, dar nu încăpem decât noi în caleaşcă.

Tu eşti cea mai fervent adeptă a ei; ai plănuit totul. După ce moare Jerónimo, averea care îţi va reveni ţie o vei pune la dispoziţia cuvioasei Inés de Azcoitía ca să reconstruieşti Casa ce-ţi va perpetua numele, eu ştiam că venind să locuiesc aici o s-o găsesc în sfârşit, şi acest prunc pe care îl ţine în braţe va trebui să-i convingă pe cei de la Roma şi îl va face de ruşine pe Ambasadorul pe lângă Sfântul Scaun, care este un comunist, da, sunt dispusă să mai fac o călătorie la Roma, o să fac orice sacrificiu pentru cuvioasă şi pentru copil. La întoarcerea mea triumfătoare

Arhiepiscopul va trebui să-mi înapoieze Casa pentru a construi un sanctuar, cu fresce reprezentând viaţa cuvioasei pictate pe un fundal de aur şi cu mulţi popi şi canonici şi persoane care să facă cercetări despre miracol şi să scrie despre el şi despre cuvioasă, ca s-o cunoască toată lumea, şi o să construim şi camere unde să locuiască pruncul şi cuvioasa şi voi, vai, nu, noi nu vrem nimic, coniţă Inésita, să nu se demoleze nimic, să nu se schimbe nimic până nu va creşte copilul, ar fi mai bine să nu vă duceţi la Roma până nu creşte niţel mai mare copilul, rămâneţi aici cu noi, ca să fie crescut cum trebuie, fără să se mişte în sarmaua lui, legat strâns până va săvârşi miracolul de-a ne purta pe toate la cer. Dar evident, trebuie să aşteptăm să moară don Jerónimo pentru ca averea să-mi revină mie. Trebuie să facem ceva ca să dispară şi să mă lase în pace, să n-o mai tot sune pe Raquel ca să mă convingă să stau de vorbă cu el, dacă ar trebui doar să-i vorbesc ar fi altceva, dar prezenţa lui în preajma noastră ne ameninţă permanent cu pericolul să retrăim… departe, departe, Jerónimo, pentru ca voinţa ta să n-o poată supune pe a noastră. El nu crede. Vouă pot să v-o

spun cu toată încrederea. Aparenta lui pioşenie este doar politică, nimic mai mult, şi de aceea trebuie să aşteptăm să dispară Jerónimo ca s-o putem întrona pe Iris cu pruncul în braţe, chiar dacă o să-mi spună nu cardinalii, mie nu-mi pasă dacă o să dispun de averea lui Jerónimo şi pot să construiesc cu ea sanctuarul ce va imortaliza numele pe care ei au vrut să-l îngroape, voi, între timp, rămâneţi aici, cu mine, liniştite, nu, n-o să muriţi, copilul va reuşi să înfăptuiască miracolul înainte să muriţi voi, ca să vă ducă în cer, într-un loc exact la fel ca locul acesta, dar trebuie să aşteptăm, să aşteptăm toate cântând şi rugându-ne, dar şi jucându-ne de-a cursele de câini, la care vă voi lua tot, bătrânele tremură de frig în capelă, nu au pantofi, eu fac o grămadă lângă mine din lucrurile câştigate şi pe urmă le păstrez pentru copil, nimic nu este pentru mine, totul va fi pentru copil, acum scutece, vată, colonie, talc din cel mai bun, lumânări, flori, apoi va avea nevoie de altele şi poate că o să-i trebuiască vreunul din aceste lucruri pe care le-am câştigat de la bătrâne, eu sunt mereu căţeaua galbenă, nu mă pot despărţi de ea, am obligaţia să o pun să alerge prin păduri şi pe drumuri şi pe câmpii şi să treacă râuri şi lacuri, ea reînvie în mâinile mele, nu vreau să le câştig lucrurile bietelor bătrâne, nu-mi trebuie zdrenţe decât ca s-o aleg pe cea mai slinoasă şi mâncată de molii ca s-o schimb cu alta ceva mai puţin jegoasă şi ruptă, pe care o am pe mine, eu nu vreau să câştig, căţeaua mă obligă să câştig când aleargă pe pistă, unu, doi, trei, patru, apa, înapoi, doi, trei, tu. Rita, tu, Rosa, acum eu, umbra căţelei galbene este enormă pe zid şi tremură şi aleargă în timp ce lumânările se consumă şi grămada mea de zdrenţe pentru copil, pentru orice eventualitate, deoarece căţeaua galbenă mă obligă să o fac să câştige iarăşi şi iarăşi, creşte şi creşte grămada mea de porcării pe care vrăjitoarele mi le dau plângând, bietele lor talismane pe care nu le vreau eu, ci căţeaua care

aleargă pe pereţii capelei pângărite unde tronează Iris şi pruncul, şi bătrânele plâng, trebuie să joace, şi ele, şi eu ne supunem căţelei, suntem lacome, mâinile noastre smulg haine, apucă ceasuri stricate, calendarul a cărui ultimă foaie e de acum şapte ani, papuci, un ciorap desperecheat, casca de baie de culoare zmeurie, am câştigat, am câştigat, căţeaua galbenă a câştigat încă o dată, fiindcă este invincibilă, şi eu strig şi le iau ce mă roagă să nu le iau, deşi eu nu vreau să profit de aceste bătrâne, nu vreau să le jefuiesc, dar aşa vrea căţeaua galbenă, eu mă supun ei pentru că astfel aleargă şi latră şi urlă la lună şi trece bălţi, unu, doi, trei, patru, cinci, şase, iar e rândul meu, ce noroc, coniţă Inésita, a început, cinci, unu, doi, trei, patru, cinci, enormă umbra ei pe perete, bătrânele nu văd cât de mare şi de vie este umbra căţelei, pentru că ele văd doar tabla de joc şi spaima că o să le iau nişte spiţe de umbrelă, un fular decolorat, asta văd, aleargă, aleargă, căţea, hai, Iris, lasă copilul să-i schimbe scutecele, vino să joci cu mine, ce mizezi, bun, îmi place paltonul tău cafeniu, în schimbul papucilor ăştia care erau ai Rosei Pérez, dă tu întâi, patru, unu, doi, trei, patru, acum căţeaua albă, unu, doi, ghinion, şi aleargă căţeaua albastră pe tabla de joc şi căţeaua roşie pe tabla de joc, dar căţeaua galbenă aleargă şi aleargă cu labele însângerate ca să ajungă prima şi aşa i-am smuls paltonul cafeniu de pe umeri lui Iris, care încearcă să mă împiedice, mi-e frig, dar mie nu-mi pasă, deşi mi-e milă că îi e frig cuvioasei, mă lupt ca să ţi-l iau pentru că îl vrea căţeaua, ce contează că ţi-e frig, Iris, ai născut copilul, aşa că acum nu mai eşti umflată, bine, dacă vrei, ca pe o mare favoare, fiindcă eşti cuvioasa, mâine o să-ţi acord revanşa, să vedem dacă poţi recâştiga paltonul, ca să nu-ţi fie frig, tu şi pruncul tău iubitor în patul tău n-o să suferiţi de frig, copiii mici dau căldură multă când dorm în acelaşi pat cu mama lor, şi pe mine nu mă încălzeşte nimic, oasele mele se răcesc tot mai

mult şi mai mult şi mai mult şi nu ştiu ce să fac să mi le încălzesc.

Exact de asta îmi e teamă; că oasele şi carnea ta se vor răci pentru totdeauna, semn neîndoios că transplanturile făcute de doctorul Azula în Elveţia pun stăpânire pe tine. Înseamnă că acest proces atât de avansat te va elimina, expulzând şi ultima picătură de căldură pe care Inés Santillana de Azcoitía a reuşit să o ascundă în palma mâinii, ca să fie înlocuită de uscăciunea pe care o strânge în pumn mâna plină de negi a Petei Ponce. Da, îţi mai rămân puţine zile, Inés, ne mai rămâne puţin; faptul că simţi cum frigul nenorocit se caţără pe oasele tale ca buruienile care acoperă ruinele până le sufocă este dovada că sfârşitul se apropie, că odată ce tu ai fost anihilată eu voi rămâne în această Casă cu Peta, asediat de aceste ziduri fără ieşire unde mă va înghesui bătrâna spunându-mi uite, am venit în sfârşit, sunt aici, sunt perechea ta, fiindcă sunt grotescă, mă întorc la tine ca să repetăm noaptea de la Rinconada şi să-mi plăteşti dragostea pe care mi-o datorezi, ca să pătrund prin zidurile astea între care eşti închis am acceptat să fiu ciopârţită în bucăţi, fără viaţă şi fără moarte, în flacoanele doctorului Azula, cu organele mele în aparatele acelea nichelate alimentate cu oxigen, seruri, sânge, pentru ca organele mele să continue să funcţioneze până o să vină ea să mă caute, şi te-ai dus s-o cauţi pe Peta, Inés, sunt epuizată, doctore Azula, vreau să îmbătrânesc, daţi-mi organe şi piele bătrâne, trăsături de harpie, un păr rar şi cenuşiu ca să mă bucur de odihna de a mi-l pieptăna într-un coc ce nu aspiră la eleganţă. Asta faci acum. Umbli în zdrenţe şi cu părul vâlvoi. Ţi-e frică de curent. Ai devenit mincinoasă, ca ele; cum să nu ştiu că ce i-ai povestit coniţei Raquel e o minciună, când virilitatea lui don Jerónimo a dispărut după noaptea noastră de la Rinconada,

după ce mi-am îngropat ochii în această Casă, pentru ca el să nu se poată desfăta cu invidia mea, şi posed potenţa lui, e a mea, îmi aparţine şi o păstrez împreună cu manuscrisele mele într-o cutie sub pat. Totuşi, la insistenţele coniţei Raquel, i-ai dat o întâlnire lui don Jerónimo marţea viitoare, marţi azi, marţi mâine, marţi toată săptămâna turuie vrăjitoarele tămâind, de-asta tu, care în cele din urmă te transformi în vrăjitoare, ai ales o marţi în care el să păşească prima dată în această Casă; nu ştiu ce rău te vei gândi să-i faci dacă până atunci te vei transforma complet şi dacă vei dobândi cu uscăciunea şi răceala oaselor tale puterea bătrânelor pentru a-l învinge pe Jerónimo cu urâţenia ta completă.

Copilul va împiedica intrarea lui Jerónimo în Casă. Nu pot să-l las să intre, nici să permit ca mănuşa lui gri-perlă sau gri-porumbel să-mi atingă cotul, s-ar putea ivi din trecut îmbrăcat cu o redingotă ca să se ducă la curse, sau cu braţul în eşarfă şi bandaje rănite cu sângele meu, ca în ştirea din ziar păstrată de Inés şi care a apărut în *Mercurio* acum patruzeci de ani, nu poţi să aduci în această Casă sărmană aroganţa ta de om împlinit, de fiinţă căreia nu-i lipseşte nimic, şi de aceea, pentru că mi-au extirpat tot în afară de acele douăzeci la sută ce se reduc continuu, o să aud vocea nostalgică dinăuntrul meu poruncindu-mi: e aici, Humbertito, umileşte-te, cere-i o favoare sau orice lucru pe care ţi-l va da cu siguranţă, fiindcă nu-l va costa nimic să ţi-l dea, pentru că va fi o cerere neînsemnată, roagă-l să te ajute să-ţi cumperi o casă, să ne scadă chiria casei unde locuim, să-ţi găsească o slujbă, să-ţi dea o scrisoare de recomandare, cere-i, admiră-l, invidiază-l fiindcă el are totul şi este totul şi tu nu ai nimic şi nu eşti nimeni, şi eu turbat o să mă arunc asupra lui ca o fiară flămândă ca să mă otrăvesc cu el, să-l devorez până la saturaţie, da, da, ştiu că aş face ceva înspăimântător care ne-ar

distruge pe toţi dacă don Jerónimo ar apărea aici în Casă, nu m-aş putea stăpâni şi ar trebui să-i deschid poarta ca să intre şi să descopere ce a mai rămas din Inés, ar trebui să mă ascund ca el să nu-mi vadă ochii aceştia care de mic, în sătucul unde se zice că m-a găsit o bătrână, mi-au salvat viaţa, şi acum aici, în Casă, pentru că sunt un copil cu o privire aşa de tristă şi aşa de spiritualizată, că probabil sunt sfânt, zic bătrânele, dumneavoastră aveţi nevoie de ei, don Jerónimo, nu negaţi, nu-mi respingeţi privirea, dar nu veniţi în Casă, dacă încercaţi să veniţi va trebui să pornesc din nou pe străzi ca să vă fac să dispăreţi, cum să găsesc aliaţi, cine mă va ajuta să nu vă las nici măcar să treceţi pragul porţii, miercuri, joi, zilele se succed la fel cu cele dinainte, prin puţinele ferestre care au rămas neastupate noaptea se lasă brusc ca o carte de joc pe care cineva a întors-o, arătându-şi doar spatele la fel ca spatele tuturor cărţilor de joc din pachet, în vreme ce alte bătrâne joacă la cursele de câini noaptea în capelă, între lumânări, la picioarele mele, în jurul tronului de aur din prezbiteriu, s-au declarat duşmance astea două, Inés şi Iris îngenuncheate pe jos fiecare de câte o parte a tablei de joc, bătrânele fermecate de partidă, imobilizate de excitaţia pe care li le-o transmit cele două, Iris aproape goală deoarece coniţa Inés i-a câştigat tot, i-e frig, e furioasă, doar furia o încălzeşte, pentru că nu mai are palton nici rochie nici pantofi nici jupon, toate hainele ei sunt îngrămădite lângă coniţa Inésita, care este aşa de bună şi foarte pricepută la jocurile de noroc, Iris tremură, agită zarul în pahar, intră aer rece prin găurile unde înainte erau vitraliile, îi clănţăne dinţii, faţa împietrită într-o grimasă de furie şi aruncă zarurile pe tablă, pierde sutienul, şi-l scoate, Inés îl pune deasupra grămezii, fiindcă umbra imensă a căţelei a câştigat şi ea are dreptul la sutienul lui Iris şi o lasă cu ţâţele legănându-se şi bătrânele strigă nu mai juca, Iris, eşti înnebunită

de joc, nu fi idioată, aşchia nu sare departe de trunchi, se zice că taică-tu, pe care l-au împuşcat, şi-a pierdut până şi viaţa la cărţi şi de-asta a fost obligat să ucidă, eu nu auzisem niciodată povestea asta, nu ştiu dacă e adevărat, dar se zice… se zic atâtea lucruri, eşti împătimită, Iris, nu mai juca, fată, pentru Dumnezeu, ai început să şi slăbeşti, ieri ţi-ai jucat porţia de năut cu coniţa Inés, azi porţia de linte şi pâinea, pe lângă toate hainele şi toate revistele şi un ruj uzat, nu poţi continua aşa, fată, pentru Dumnezeu, du-te să-ţi îngrijeşti copilul, că îi curg mucii pe damascul roşu al tronului, să joace altele la cursele de câini, să se ofere altele să fie victimele căţelei galbene, care ne vede în fiecare seară cum ne dezbrăcăm, dar tu, gata, uită-te cum arăţi, nu mai pot să-ţi împrumut broboada mea, deşi mi-ar plăcea, fiindcă mi se face milă când te văd stând pe vine goală, tremurând lângă tabla de joc, dar nu ţi-o împrumut, pentru că trebuie să am grijă de mine, nu vezi că sufăr de angină, şi eu de reumatism, şi eu de torticolis, şi tu joci doar pentru că eşti vicioasă, fiindcă o urăşti pe coniţa Inésita de când ai început să joci la cursele de câini cu ea, roagă-te măcar unui sfânt, îngenunchează în faţa statuii ăsteia care se numeşte Sfânta Brígida, deşi nu seamănă deloc cu cea pe care au luat-o cu dricul negru, iar noi va trebui s-o mutăm în caleaşca albă, roagă-te ei, dar Iris nu se roagă. Nici Inés nu se roagă. Înainte, Iris era cuvioasa, dar acum este doar duşmanca ei, vrea să-i ia tot, ce mai vrea, ce-o să mai mizeze acum fătuca asta, că nu mai are decât chiloţii ei împuţiţi. Căţeaua galbenă câştigă întotdeauna.

— Bun. Acum ce mizezi, Iris?

Nu, nu, strigăm noi, bătrânele, rugându-te să ai un strop de minte când e vorba de tine, eşti slabă, Iris, eşti răcită, chipurile noastre îngrijorate ne pândesc în penumbră, nu, Iris, aici şi-a vârât dracu' coada, trebuie să fii mai tare, nu vorbiţi de dracu', că mi se face frică şi e doar o lumânare

aprinsă lângă tabla de joc, Iris în genunchi, de-o parte, arătându-şi ţâţele enorme pe care pot doar să le sug, niciodată să mă joc cu ele, aşa ca Damiana şi cum se joacă pruncii cu ţâţele mamelor lor, ţâţele goale, sfârcurile întărite de frig, bagă-mi în gură sfârcurile tale ca să le încălzesc lingându-le cu limba mea aspră, doamna, stăpâna, cu umerii acoperiţi de o broboadă în carouri şi cocul desfăcut, în genunchi pe cealaltă parte, uitându-se la Iris, provocând-o:

— Care-i treaba? Ce mizezi?

— Copilul.

Mai întâi scurta tăcere a stupefacţiei, apoi larma, nu poţi să faci asta, Iris, eşti o nebună degenerată dacă îţi joci copilul născut din pântecele tău, uite cum plânge sărăcuţul fiindcă îl laşi pe scaunul de damasc fără să te îngrijeşti dacă e învelit bine în leagăn, uite cum îi curg mucii, uite ce jalnic te priveşte, pentru că pruncii sfinţi înţeleg ce se întâmplă şi el înţelege că maică-sa îl joacă pe căţeaua galbenă pe tabla de joc a coniţei Inésita, care e o doamnă aşa de bună şi de miloasă, dar a împătimit-o jocul aici, în Casă, că parcă nu mai e cea dinainte.

Tu, Inés, mă priveşti cântărindu-mă parcă, socotind cât valorez şi alegând ce să mizezi în schimbul mizei lui Iris; mizează ceva frumos, Inés, te rog, ceva somptuos, haina ta de vizon de culoare cafenie, cerceii cu perle, dreptul meu de a-ţi atinge trupul înainte ca Peta Ponce să pună complet stăpânire pe el, mizează ceva care să mă asigure că valorez mult.

— De acord.

— Şi dumneavoastră ce mizaţi?

Te uiţi în jurul tău, grămada de cârpe, o pipăi, nu, lucrurile astea nu, surâzi, îţi duci mâna la gură cu gestul acela al bătrânelor menit să le ascundă lipsa dinţilor, şi pe neaşteptate treci dincolo de gestul obişnuit şi îţi bagi mâna în gură, îţi scoţi proteza, o pui alături de tablă rămânând cu gura

suptă şi ştirbă ca cele ce spun habar n-aveam coniţă Inésita, pentru Dumnezeu, toate credeam că aveţi dinţi aşa frumoşi pentru vârsta dumneavoastră şi vorbeam de asta şi vi-i admiram, o fi din cauza alimentaţiei bune pe care a avut-o de mică, ziceam, nouă, care ne-am născut sărace şi am crescut prost hrănite, au început să ni se strice dinţii de la cin'şpe ani, ca lui Iris.

— Dinţii mei.

Se calmează chipurile dăltuite în întuneric. Îşi ascund mâinile printre zdrenţe, strălucesc ochii apoşi care au fost martori ai atâtor întâmplări şi acum sunt martorii acesteia, cercul bătrânelor tăcute se strânge în jurul celor două femei îngenuncheate la picioarele tronului meu de aur, fiecare de câte o parte a tablei de joc, căţeaua galbenă este Inés, căţeaua albă este Iris, se învârt zarurile în pahare.

— Începe cine dă mai mare.

Inés dă un doi, Iris un patru. Începe Iris. Din nou un patru pentru căţeaua albă, unu, doi, trei, patru; căţeaua albă e de plastic, fixată pe un mic suport din acelaşi material ordinar; mâinile lui Iris o fac să înainteze pe tabla de carton ordinar unde sunt case şi costişe şi râuri desenate stângaci. Inés dă un cinci. Căţeaua galbenă, nervoasă, pregătită, îşi începe cursa nebunească, unu, pe drumul plin de praf, doi, trece gardul de oleandri, trei, se opreşte în mijlocul bălţii în care se reflectă luna ca să bea un pic de apă şi la patru continuă urcând un mic povârniş de munte, până ajunge cu cinci în curtea unei ferme şi continuă să alerge şi să alerge, căţeaua de plastic albă rămâne în urmă în vreme ce căţeaua galbenă aproape că nu se mai zăreşte, aleargă mai repede ca niciodată, fiindcă mă vrea pe mine, o să fiu al ei, de-asta se străduieşte căţeaua galbenă, ca să mă merite printr-o victorie spectaculoasă, unu, doi, trei, patru, cinci, şase, ce noroc, coniţă Inésita, mai daţi o dată, patru, unu, doi, trei, patru, o să fiu al lui Inés, căţeaua galbenă

va reuşi să mă ţină în braţe exact înainte ca braţele ei să se transforme în braţele lemnoase ale Petei, care mă vor înlănţui, va pune stăpânire pe sexul meu cu sexul ei putrezit, şi sexul meu va putrezi în sexul ei plin de viermi lacomi, căţeaua galbenă mă salvează de braţele babei, aleargă, aleargă căţeaua galbenă urlând la lună şi urmându-i razele, nu se mai zăreşte căţeaua de plastic, bătrânele ţipă, îşi frâng mâinile, spun rugăciuni, nu mai ştiu cine vor să câştige, dar toate pariază pe coniţa Inésita, deşi bietei Iris îi e frig, o să fiu al tău, în sfârşit, chiar de-o să fiu doar al amintirii unei Inés prea perfecte ca să fi existat vreodată, dar supusă căţelei galbene, care se strecoară prin păpurişul de pe malul bălţii ca să se ascundă de cei zece călăreţi primejdioşi, căţeaua galbenă a cărei umbră tremurătoare condamnă feţele câtorva bătrâne şi salvează deocamdată altele, unu, doi, trei, ce contează că e doar un trei dacă mai aveţi aşa de puţin, coniţă Inésita, hai, Iris, grăbeşte-te, nu mai vrăji zarul atâta, dă, of, doar un doi, acum dumneavoastră, coniţă Inésita, n-o să vă fie deloc greu să câştigaţi unu, doi, trei, patru, cinci, şase, înapoi, dar aveţi dreptul să mai daţi o dată cu zarul, pentru că a ieşit un şase; trei, unu, doi, trei, exact, aţi câştigat, ura, căţeaua galbenă a ajuns la finiş şi Iris ţipă şi îşi acoperă faţa cu palmele, în timp ce bătrânele o felicită pe coniţa Inésita, dansează bucuroase, iar Iris devine o carcasă inutilă, nu mai e cuvioasa, nu mai e nimeni, Inés se ridică în picioare, dă un şut danturii sale, care ajunge prin vreun colţ al capelei, mă ia în braţele ei dorite a căror moliciune mi-o amintesc, ea este adevărata cuvioasă, ea este miracolul, se aşază maiestuoasă pe tron cu mine în braţe, bătrânele fac plecăciuni, aprind mai multe lumânări, plouă cu petale de flori, tămâie, miracolul l-a săvârşit coniţa Inés, ea este adevărata sfântă, ea este stăpâna, chiar mâine o să înceapă slujbele aici, în capelă, cu Boy în braţele ei, zămislit fără participarea vreunui bărbat

de către cuvioasa Inés de Azcoitía, în care cei de la Roma nu cred, pentru că sunt nişte eretici şi nu cred în miracole, sunt toţi comunişti, nu sunt credincioşi ca oamenii cumsecade de dinainte, deschideţi uşile capelei, daţi fuga să le anunţaţi pe toate bătrânele din Casă, porunceşte cuvioasa, pe toate, şi pe cele care doar bănuiau, vin bătrâne din toate patiourile, desculţe şi înfofolite în broboade, purtând sfeşnice cu lumânări, târâindu-şi cămăşile de noapte de flanelă, se zice că a săvârşit un miracol coniţa Inésita, că în ciuda vârstei sale şi a faptului că nu s-a atins niciun bărbat de ea a născut un prunc în noaptea aceasta în capelă, lipăie grăbite ca să nu piardă spectacolul, un regiment care vine pe culoare şi prin curţi şi prin ganguri ca să o venereze pe coniţa Inés şi să o felicite pentru miracol, ea este cuvioasa Inés de Azcoitía, care le va mântui pe toate, nu într-o caleaşcă albă, ci într-un cortegiu de căleşti albe, poate chiar una pentru fiecare bătrână, fiindcă doamna Inés e milionară, se zice, ca să plecăm în cer cântând, cu toate bunurile noastre, suntem fericite toate bătrânele, fiindcă nu va trebui să murim, asta ne speria şi acum nu vom mai avea de ce să ne temem de gangurile tenebroase şi de marile încăperi goale unde s-a rătăcit probabil Iris, soarta ei nu interesează pe nimeni acum, când se întrevăd fastul şi splendoarea, ea e străină de toate astea, pot să spună ce-or spune Maica Benita şi Părintele Azócar şi chiar şi Arhiepiscopul în persoană, o să organizăm ritualuri în această capelă, pe care să le prezideze cuvioasa Inés de Azcoitía pe tronul ei de aur, cu pruncul în braţe, la fel ca în icoane. Broboadele celor care sosesc flutură în bătaia vântului de pe coridoare, cele care nu ştiau nimic află în sfârşit din gurile tremurânde ale celorlalte bătrâne ceea ce au dorit aşa de mult să ştie şi aleargă să se închine, uimirea le iluminează în faţa miracolului cuvioasei înviate din morţi, îmbrăcată în zdrenţe şi fără dinţi şi cu părul cenuşiu vâlvoi la

fel ca ele, acum toate cântă, toate îngenunchează, o recunosc pe Maica Julia atingând pardoseala cu fruntea, corul vocilor închinându-ne rugăciuni, Eliana în extaz, răspund la tatăl nostru cu avemarii, până ce Inés spune gata, am obosit, vreau să mă duc să mă odihnesc. Voi, până mă culc, pregătiţi copilul aşa cum fac doicile cu pruncii oamenilor bogaţi, duc pruncul în patul mamei după ce l-au spălat şi l-au pudrat cu talc şi l-au parfumat, şi abia atunci mama îşi alintă copilul. Nu înainte.

— Se pare că şi copilului îi e somn.

— Probabil e ud.

— Trebuie schimbat.

— Trebuie să-l schimbăm ca să i-l ducem doamnei.

— Da, să mi-l aduceţi în pat.

— Atunci, vă culcaţi?

— Da, sunt obosită.

— Bine, când e gata…

— O să încerc să-l aştept trează.

— N-o să întârziem deloc.

— Spălaţi-l doar la popou.

— O fi făcut caca?

— Stai să miros… puhhh, da…

— Ce porc de copil.

— Mai mult respect pentru prunc, Rosa, te rog…

— Bine, noapte bună, doamnă.

— Noapte bună.

Mă spală, cele patruzeci de interne asistă la ceremonie, îmi rad părul de pe pubis, de pe testicule, umblă cu sexul meu fără să le fie scârbă, pentru că ştiu că e ceva inutil, să-l punem pe o saltea albă, cu un cearşaf alb şi îl ducem aşa gol în patul doamnei, o să-i placă, fiindcă în felul ăsta copiii mici dau mai multă căldură, da, atunci trebuie să-l radem pe tot corpul, picioarele slăbănoage, bărbia, trebuie să avem grijă cu tenul delicat al unei doamne cum e coniţa Inésita.

Camera ta e în întuneric. Camera noastră. Sub cearşaf, lângă mine, în patul nostru, respiri profund şi ritmic în somnul veronalului la care nu poţi să renunţi în nicio seară, ca să treci vadul terorilor provocate de somnul agitat. Chiar dacă tu nu ştii, în noaptea tăcută a chirpiciului acestei Case, în încăperea asta întunecată şi în patul ăsta cald o să oficiem vraja clipei a cărei împlinire au uneltit-o aceşti pereţi dintotdeauna. Inés. Cum mergeai pe culoarele de la Rinconada. Gâtul tău lung, vocea ta poate prea răguşită, dar întotdeauna caldă, picioarele tale lungi, capul mic, cum îţi cădea din mâini cartea pe care o citeai întinsă pe un *lit-de-repos*[53]... figura ta de-abia conturată s-a pierdut prin înserarea coridoarelor, şi nu o mai pot recupera, tenul tău ca mierea, ochii tăi castanii, verzi, galbeni, cum îţi lăsai uşor capul pe-o parte când îmi vorbeai, trecând bariera surâsului ca să atingi hotarele râsului, fără să ajungi niciodată la el; eşti aici, cu mine, în acest pat, întruchipare a frumuseţii chiar dacă nu mai eşti frumoasă, dar eşti încă tu, încă nu eşti Peta, deşi ea vine încet să mă caute din interiorul cărnii tale care e în continuare Inés şi pe care o voi atinge acum, înainte să se ivească Peta. Îţi simt mirosul aici, deşi din spate simt înaintând mirosul de bătrâneţe şi de decrepitudine şi de poftă libidinoasă care va învinge mirosul tău, mângâi mâna ta aspră şi mi-o retrag pe a mea, jignit de această asprime, dar aştept în tăcere, pentru că eşti încă Inés, vreau să stau sub cearşaful tău, în aureola căldurii tale care va face să renască în mine potenţa mea, nu a soţului tău, lasă ca dorinţa mea să treacă bariera respingătoare a stării în care eşti acum, lasă-mă gol lângă tine ca să-ţi elimin urâţenia, lăcomia, bătrâneţea, nebunia, stupiditatea, măşti succesive pe care nu ţi le-ai dat jos niciodată, lasă-mă să mai suport puţin fetiditatea ta, ca s-o descopăr, în adâncul oribil al mirosului tău, pe Inés care nu se

schimbă ascunsă în această fundătură murdară, lasă-mă să te invoc aşa cum ar fi trebuit să fii întotdeauna pentru ca potenţa mea să te recunoască aici, în căldura ta care îmi mângâie trupul gol. Dormi. Te aud dormind. Ce păcat că sforăi. Capetele noastre stau pe aceeaşi pernă. Dacă aş putea să te întineresc doar puţin, să distrug lucrarea lui Azula, atunci, sunt sigur, aş putea să nu rămân afară din tine, te-aş putea dori cu trupul meu cu aceeaşi tulburare cu care te doreşte imaginaţia mea, dacă ai avea pielea suavă ca cea a lui Iris, sânii ei ţepeni, picioarele catifelate, da, don Jerónimo, dacă Inés ar avea aceste lucruri v-aţi da seama că virilitatea mea este mai autentică decât a dumneavoastră, dar aşa nu, nu vreau să mă umilesc încă o dată, vreau să ies din închisoare, vreau să ating frumuseţea ca frumuseţe, nu deghizată în carne scofâlcită şi pătată de jeg, în aceste laţe cenuşii, în acest trup puturos acoperit de cămaşa ei de noapte nespălată. Dar eşti tu. Ar trebui să mă mulţumesc cu asta. Nu vreau să te ating. Atinge-mă tu pe mine mai întâi. Cere-mă.

Îţi apuc mâna adormită şi îmi mângâi corpul cu ea. Trebuie să mă recunoşti, Inés, acceptă-mă măcar acum, aşa cum sunt, oricine-aş fi, Humberto, Mutulică, bătrână, prunc, idiot, fluctuantă pată de igrasie pe un perete, mă trezesc fiindcă mă atingi. Afară, pe câmp, e o noapte imensă. Ţopăie şi tot ţopăie graurul care ne priveşte din colivia lui. Mă trezesc fiindcă degetele tale aspre, dar fără negi îmi înconjoară încă membrul, mă mângâie pe pântec, în somn te întorci spre mine, încă Inés, te apropii de corpul meu gol care va fi pregătit într-o secundă, când gura ta fără dinţi o va căuta pe a mea şi eu nu mă voi feri. Corpul tău adormit se lipeşte de al meu, în somn te întorci pe spate, mă tragi să mă urc pe tine, şi atunci eu te ating, mâinile mele pe sânii tăi pe care îi simt flasci, şi strig:

— Inés!

Te trezeşti.

— Jerónimo…

N-ai spus Humberto. Ai pronunţat acelaşi cuvânt odios pe care l-a rostit Peta Ponce în acea noapte la Rinconada, când, pe întuneric, a amestecat totul şi a confundat timpul şi reflexele şi planurile care mă zăpăcesc din nou. Aceste silabe adresate iarăşi mie. Atunci nici eu nu o să accept să fii tu. Nu ştiu cine eşti, nu mai eşti Inés, te-am atins şi bagheta mea magică te-a transformat într-o cotoroanţă ştirbă, din profunzimea trupului tău a ţâşnit la suprafaţă bătrâna şi a pus stăpânire pe tine, din zările aurite s-a întors vrăjitoarea legată de trunchi şi s-a încarnat în copilă, transplanturile făcute de doctorul Azula şi de Emperatriz au triumfat, eşti o bătrână, eşti Peta renăscând sub corpul meu îngrozit şi te ridici în capul oaselor de sub el, ţipând, respingându-mă, nu te iubesc, Peta, mi-e silă de tine, mi-e frică, ai înlocuit-o complet pe Inés, ai anulat-o, nu vreau să ating carnea ta mâncată de viermi, chiar dacă ţipi, şi fug în întuneric şi mă pierd în tenebrele culoarelor unde răsună strigătele tale de groază tot mai răguşite, nu mai e vocea ta, e vocea Petei, o voce de bătrână, gingii fără dinţi care cer ajutor, ţi-e groază de moarte, Inés nu mai este, este doar Peta, care în sfârşit a izbutit să intre, după ce a reuşit să-l convingă pe doctorul Azula s-o deghizeze în Inés, Peta ţipând, ajutor, ajutor, Maică Benita, pentru numele lui Dumnezeu, ajutor, nu pot să aprind lumina, mi-e frică de întuneric, soneria, sună soneria, umple toată Casa, soneria coniţei Inés, ce s-o întâmpla cu doamna de cere ajutor şi plânge, şi ele nu ştiu că nu mai eşti Inés, ci Peta şi sosesc s-o ajute pe doamna care cere ajutor şi plânge, Maică Benita, vă rog aprindeţi lumina, te trezeşti în plâns, stând aproape goală pe marginea patului, strigând că până acum un minut un bărbat te pipăia în pat, cu siguranţă că m-a violat, nu mai pot, n-am putut să mă apăr, fiindcă veronalul produce un somn

foarte profund şi ea nu mai poate, nu e în stare. N-o fi fost un coşmar? zice Maica Benita. N-o fi fost coşmarul de la început? Nu, nu, a fost adevărat, uitaţi-vă, Măicuţă, urmele degetelor lui pe sânii mei, i-a strâns ca să-mi facă rău, m-am trezit de durere, nu, coniţă Inés, nu e nevoie să-mi arătaţi nimic, voi, babelor, plecaţi, e mai bine ca ele să nu ştie nimic despre lucrurile astea, coniţă Inés, că ştiţi că sunt bârfitoare, voi duceţi-vă la culcare, că n-a fost decât un coşmar pe care l-a avut doamna, da, da, Maică Benita, vă rog, să plece bătrânele, dar sincer vă spun, coniţă Inés, cum să vă cred că în timpul nopţii un bărbat, un degenerat, s-a băgat în patul dumneavoastră, când în Casa asta nu e niciun bărbat, nu mai strigaţi, calmaţi-vă, beţi un pahar cu apă, uitaţi aici… nu, nu vreau să mai iau nimic, nu ştii niciodată ce ţi se dă să iei şi poate fi periculos. Bineînţeles, coniţă Inés. Vedeţi că judecaţi cum trebuie? Medicamentele astea pe care le luaţi ca să dormiţi vă provoacă aşa vise rele.

— Vise?

— Ce altceva?

— Îndrăzniţi să insinuaţi, Măicuţă…?

— Un coşmar.

— Nu, nu asta aţi insinuat.

— Atunci, ce?

— Că sunt nebună.

— Coniţă Inés…

— Bineînţeles. Dumneavoastră sunteţi la fel ca celelalte. Toate credeţi că sunt nebună pentru că am venit să trăiesc aici. Dar plec din Casa asta, chiar în noaptea asta, nu mai stau, mă îngrozeşte, asta-i culmea, ca într-o Casă sfântă ca asta să se întâmple asemenea lucruri scandaloase, şi e vina dumneavoastră, Maică Benita, să nu-mi spuneţi că nu, fiindcă supravegheaţi foarte puţin, dacă aţi şti câte pot să povestesc şi o să povestesc când o să plec de-aici, să nu credeţi că nu, închipuiţi-vă, un bărbat necunoscut în patul unei femei ca mine, o bătrână care vrea linişte ca să-şi petreacă ultimele

zile rugându-se, făcând treabă şi ajutându-le pe interne după puterile ei, căindu-se de păcatele ei, şi uitaţi ce se întâmplă, acum îmi amintesc şi de alte lucruri pe care mi le-a făcut bărbatul acela gol în pat, da, era complet gol, să nu credeţi că în întuneric nu l-am văzut fugind din cameră, să nu credeţi că nu i-am simţit coapsele între coapsele mele, memb… mă trec fiorii când mă gândesc la el, eu supusă iarăşi sclaviei de care credeam că scăpasem pentru totdeauna, bărbatul acela a vrut să mă violeze aşa cum am fost violată în fiecare noapte din viaţa mea, pentru că niciodată n-a fost duioşie, nici pasiune, nici iubire, Maică Benita, mereu viol, de fiecare dată, din prima noapte a căsătoriei noastre, veşnicul asalt, niciodată ceva împărtăşit, întotdeauna o fiinţă străină în pat cu mine, obligându-mă să simt lucruri atât de diferite de lucrurile pe care voiam eu să le simt…

— Coniţă Inés…

— Poftim?

— Nu povestiţi lucruri pe care apoi o să regretaţi că le-aţi spus, lucruri din viaţa dumneavoastră privată…

— Eu nu am viaţă privată. Viaţa mea privată a fost a altei persoane.

— Cred că cel mai bun lucru pe care pot să-l fac este să-l sun pe don Jerónimo să vină să vă ia.

— Da… nu. E la Rinconada.

— Atunci ce să fac?

— Nu ştiu… plec…

— Cum? Unde?

— Sunaţi-o pe Raquel.

— Bine, mă duc…

— Nu mă lăsaţi singură pentru nimic în lume.

— Dacă vreţi chem o internă.

— Pentru nimic în lume…

— Atunci pe Mutulică…

— Bine, pe Mutulică, dumneavoastră duceţi-vă, eu îmi pun câteva lucruşoare în trusă şi Mutulică o

să mă conducă până la poartă ca s-o aştept pe Raquel…

Dumneavoastră porniţi în fugă pe coridoare, Maică Benita, asta e grav, Inés a înnebunit, nu e cu putinţă, nu se poate, nu pot să-mi pună în cârcă şi responsabilitatea asta, pe lângă celelalte. Şi, fireşte, îi telefonează coniţei Raquel, biata Inés întotdeauna a avut obsesiile astea, sigur, nebunie curată, zice că dacă se apropie de ea don Jerónimo se aruncă pe fereastră ca să-şi ia viaţa, o să telefonez unui medic să vină imediat, Maică Benita, trebuie dusă la un sanatoriu, se zice că în Elveţia a fost internată, da, a stat într-un sanatoriu în Elveţia, Măicuţă, dar nu pentru nervi, deşi acum îmi dau seama din ce-mi povestiţi că noaptea asta probabil a fost ca la ospiciu, dar Jerónimo n-a vrut să spună nimănui, dumneavoastră ştiţi cât este de orgolios, dar cum să înţeleg eu că o femeie ca Inés poate să aibă o nebunie aşa de mârşavă, Măicuţă, eu o să mai întârzii un pic, cu siguranţă că cei de la Asigurările Sociale ajung înainte, şi medicii de la Asigurările Sociale au ajuns înainte, îmbrăcaţi în alb, în vreme ce Inés aştepta cu necesarul ei la poartă, plângând, şi când i-a văzut a început să fugă şi să ţipe, şi cu toţii, medicii, asistenţii şi cu mine am prins-o, au vrut să-i dea o pastilă, dar a scuipat-o, inutil să încerce să-i facă o injecţie, pentru că se poate rupe acul, şi eu i-am ajutat pe medic şi pe infirmieri să-i pună o cămaşă de forţă Petei Ponce, care dădea din picioare şi scuipa şi muşca zicând că ea nu e nebună, că toate bătrânele din Casa asta sunt nebune, că eu sunt un ticălos fiindcă mă băgasem în patul ei, şi i-am legat cămaşa de forţă, striga să ne ducem să ne uităm în capelă dacă n-o credem, ce nebunii spune femeia asta sărmană, zicea medicul, sărmana doamnă, ziceau infirmierii, eu clătinam din cap înduioşat, Maica Benita se ruga cu ochii plini de lacrimi în timp ce îi legam cămaşa de forţă şi ea dădea din picioare şi muşca, sărmana doamnă, sărmana Peta

Ponce, în acelaşi corp cu Inés, închizându-le pe amândouă, îţi vei ispăşi persecuţiile tale seculare în spatele gratiilor unui balamuc, departe de mine, fără acces la ceea ce voiai să-ţi dau, supravegheată de infirmieri de o forţă brutală, dar îmbrăcaţi complet în alb, care te vor îmblânzi, da, când o să ajungi la spital o să ocupi deja trupul lui Inés, pe urmă acolo, înăuntru, poate că una din voi două va predomina sau poate că nu, poate o perioadă o să fii Peta şi o perioadă Inés, sau o să trăiţi iubirea cea mai completă închise în acelaşi trup, miracolul lui Azula se va împlini, Peta scoasă din circuit, Peta închisă ca nebună, pentru că nimeni n-o să creadă istoriile oribile pe care o să le povesteşti obsedată de halucinaţia asta cu un bărbat gol în patul tău, acela am fost eu, eu, cu potenţa mea pe care n-am vrut să ţi-o dau, Peta, ţi-am refuzat-o, şi m-am răzbunat pe tine şi pe Inés, care nu mi-a dat gura ei, de parcă aş fi fost murdar, şi pe tine, Peta, te vor închide deghizată în carnea lui Inés, ca să nu-mi mai cauţi sexul, vă vor duce pe amândouă în acelaşi corp, nu va mai trebui să mă tem de Peta, nici s-o doresc pe Inés, pentru că vor fi prizoniere într-un spital de nebuni în timp ce eu, foarte calm, o să-mi păstrez potenţa în cutia de sub patul meu, unde păstrăm atâtea lucruri, noi, bătrânele.

Au reuşit să-i facă o injecţie. S-a calmat. Au culcat-o pe targă, Măicuţă, nu mă lăsaţi să plec singură, însoţiţi-mă, vă rog, mi-e aşa de frică, ai implorat înainte să adormi, şi dumneavoastră, Măicuţă, îndeplinindu-vă misiunea milostivirii vă urcaţi în ambulanţa albă care vă duce pe toate la balamuc; când o să te trezeşti, o să te trezeşti într-o încăpere albă cu o singură fereastră, care nu va fi o fereastră, ci o fotografie mare despre care vei crede că este o fereastră adevărată, pentru că ne oferă până şi atenţia asta, nouă, nebunilor, ne pun o fotografie ca să credem că există afară. N-o să mai ieşi. Nimeni n-o să creadă că eu sau vreun alt bărbat a fost în patul tău, niciun bărbat nu se bagă

în patul unei bătrâne ca tine, Peta, nici chiar eu, cel mai vrednic de dispreţ, un gunoi, un gunoi, aici, în Casa asta, nu e decât gunoi, zice Părintele Azócar, dar am fost obligat să trec prin momentul ăsta dificil de a începe un viol ca să mă descotorosesc de tine. Inés nu contează. Am inventat-o ca să ating frumuseţea, deşi în adâncul acestei frumuseţi a unei Inés tinere te cuibăreai tu, dintotdeauna, din vecii vecilor, vie ca focul, schimbătoare ca apa, aşteptând clipa când eu aveam să cred că ţin în braţe frumuseţea ca să o faci să dispară, aşa cum bogătaşul a făcut-o să dispară pe copila-vrăjitoare şi te-a pus pe tine în locul ei ca să primeşti pedeapsa, şi din profunzimea veacurilor ai încercat să inversezi schimbarea. Dar eu te-am învins. Dacă eşti vrăjitoare, ceea ce e îndoielnic – poate că nu eşti decât o simplă babă mizerabilă –, te-am înşelat şi am reuşit să te elimin. Inés n-a fost decât momeala. Tu eşti cea care vei suferi închisă, pentru că vei şti că eu, cel dorit, sunt departe de tine în timp ce priveşti o fereastră luminoasă, înaltă, pusă foarte sus, ca să nu simţi impulsul să fugi în căutarea mea, şi ca să nu fii tentată să smulgi cu unghiile tale înşelătoria acestei fotografii. De aceea, mâine o să astup toate ferestrele care mai sunt de astupat aici, în Casă. Acum e imposibil să deschizi vreuna. Le-am condamnat cu atâta grijă, încât nici măcar nu se observă că au existat vreodată, fiindcă noaptea, cocoţat pe schela mea, creez răni în tencuială, pori plini de bale albe în care cresc păianjeni, coşcoveli de vechi zugrăveli succesive, ca să imit o falsă deteriorare. Am eliminat toate ferestrele. Aşa cum acum va trebui să-l elimin pe el. O să te îngrijeşti de bunăstarea sărmanei tale soţii bolnave, fără să ştii că este Peta Ponce. Trebuie să te elimin. Imaginaţia mea ţi-e sclavă aşa cum îţi era sclav corpul lui Inés, ai nevoie de imaginaţia mea ca să exişti, Inés şi cu mine servitorii tăi, Inés şi cu mine animale heraldice inventate pentru a-ţi susţine eroismul,

aşezate simetric, de o parte şi de cealaltă. Pe ea am eliminat-o. Începi să te datini. Acum mă voi elimina pe mine, ca să te prăbuşeşti şi să te spargi în mii de bucăţele când vei cădea şi vor pune bucăţelele în căruţul lui Mutulică şi Mutulică le va duce în patioul său pentru ca ploaia şi timpul şi vântul şi buruienile să te macine şi să te elimine. Am multe pagini albe care aşteaptă să-ţi scriu sfârşitul, am mult timp ca să inventez pentru tine cel mai abject sfârşit, pentru că acum sunt în siguranţă aici, în Casă, în noaptea asta a rămas fără prezenţa organizatoare a Maicii Benita, se poate întâmpla orice acum, că bătrânele au făcut curat în capelă fără să lase vreo urmă a şederii noastre acolo şi s-au dus la culcare. Mâine or să se trezească fără nimic în minte, ca să creeze din nou universul, le voi pune să danseze în spatele ferestrelor mele astupate, toată Casa anulată, fără orificii prin care să intri sau să ieşi, Casa *imbunche,* noi toate *imbunche,* noi nu ne mai temem de nimic, eu nu mă mai tem de Peta Ponce, fiindcă Maica Benita a luat-o cu un furgon alb, legată într-o cămaşă de forţă, ţipând, dar încetând apoi, uşor, uşor, să mai ţipe, ca să o închidă poate într-o groapă în centrul pământului, a dus-o într-un furgon alb, coniţă Raquel, ce lucru teribil i s-a întâmplat bietei coniţe Inésita, aşa de bună, sărmana, au plecat acum vreo jumătate de oră şi coniţa Raquel se duce şi ea să te caute la spital. Când coniţa Raquel pleacă eu ştiu că toate bătrânele şi orfanele dorm ca să uite tot. Deschid peretele, ultimul orificiu care-i mai rămâne acestei Case, deschid poarta, încui şi ies pe stradă.

27

A trecut ceva timp de când a bătut de douăsprezece noaptea în clopotniţa de la Merced. Pe străzile văratice căldura încă urmăreşte cămăşile transpirate şi pe bărbaţii goi care se albesc o clipă înainte să dispară în întuneric după vreun colţ. Luminile de la cafenelele din centru nu se sting, deşi s-ar putea stinge, pentru că aproape toate mesele sunt goale… doar un băiat bărbos plictisindu-se lângă somnolenta lui parteneră cu păr lins, trei bărbaţi singuri, toţi trei în costum bleumarin şi cu mustaţa tunsă, asta-i culmea, dom'le, salariile să fie cum sunt şi sticla de vin la fel ca întotdeauna, persoane care nu vor ajunge niciodată personaje, oameni banali, incolori, uşor de înlocuit unul cu altul, fără nimic ieşit din comun, se gândeşte Emperatriz urmându-l pe doctorul Azula printre mesele pătate de vin roşu, resturi de sendvişuri la care se adună muşte într-o farfurie, şerveţele de hârtie mototolite, tubul fluorescent pâlpâie şi vrea să se stingă, ce urât e aici, Cris, nu contează, n-avem timp, să ne aşezăm la masa asta şi să-l chemăm pe chelnerul cu vesta pătată.

— Două cappuccino.

Urlă Rolling Stones pentru acel public aşezat pe scăunele în culori ţipătoare care nu ia în seamă avertismentele lor muzicale, îndemnurile şi lamentaţiile. Cafea. Într-o astfel de situaţie trebuie să-ţi limpezeşti gândurile; să decidă imediat, chiar

aici, acum, în vulgaritatea stridentă a acestui local viitorul vieţii lor.

— Să plecăm, Emperatriz.

— Unde?

— În Europa.

— Tu crezi că dacă Jerónimo o să vrea să se răzbune pe noi n-o să ne găsească şi acolo? Ţine seama că Europa nu mai este aşa de departe ca pe vremea ta.

— Bineînţeles, de când cu *fly now pay later*[54]…

— Bineînţeles. Şi-apoi, fii amabil şi spune-mi de ce îţi este aşa de frică de Jerónimo. Suntem sclavii lui? De ce să se răzbune pe noi fiindcă Boy a şters-o? Ce vină avem? Noi putem să ieşim din slujba lui când vrem. Dacă ai şti ce plictisită sunt după cincisprezece ani de conversaţie cu Berta.

— Emperatriz!

— Ce e?

— Să profităm şi s-o ştergem şi noi. Toată averea noastră e în Elveţia. A tot crescut cu anii, e foarte mare.

Doctorul Azula a aşteptat să se termine întâlnirea anuală stând ghemuit printre acanţii din parc, în faţa casei galbene. Îi văzuse stând de vorbă şi râzând în bibliotecă, bând coniac din pahare burtoase, fumând, studiind împreună contractele ca să reajusteze salariile cele mai importante, stingând lumina ca să proiecteze *slides*[55] cu bucolica viaţă de la Rinconada.

La plecare, Emperatriz i-a spus vărului ei că nu, mulţumesc, că în seara asta prefera să nu fie dusă cu Mercedesul la *Crillon,* era o seară călduţă, de mult nu se mai plimbase prin oraş… i-ar plăcea să hoinărească un pic, să cutreiere prin locurile acelea pe care înainte le cunoştea atât de bine.

— Noapte bună, Jerónimo.

— Noapte bună, Emperatriz.

A traversat strada spre parc şi Cris s-a ivit dintre acanţi. I-a spus-o în trei cuvinte: Boy a dispărut. Cum? Când? Imposibil. Povesteşte-mi, povesteşte-

mi. Ce ne facem, ce ne facem, Dumnezeule mare? N-a lăsat nicio urmă, niciun indiciu? Nu, nimic, la Rinconada toţi se învinovăţesc unii pe alţii. Basilio mai să-l omoare pe Melchor când acesta, la sfârşit, i-a strigat curistule, tu eşti de vină, tu eşti vinovatul, copilul nu putea să se îndepărteze prea mult dacă nu l-ai fi dus pe umeri, curistule, dar nu e Basilio, nimeni nu ştie cine e vinovatul, la Rinconada e revoluţie, monştrii din categoria întâi aşteaptă cu valizele făcute întoarcerea lui Emperatriz cu salariile lor anuale, monştrii din a doua şi a treia trag sfori ca să pună mâna pe posturile cele mai importante, zvonul se răspândeşte prin ţinuturile locuite de monştrii neînsemnaţi, care au început să-l caute pe băiat prin tufişuri. Berta a declarat că ei nu-i pasă de bani şi că pleacă, şi Cris era sigur că la ora aceea, la cât de nestăpânită e

Berta, era deja în oraş, acum cine ştie unde… se zicea că la periferia Rinconadei avusese loc o crimă, asalturi cu arme de foc, gospodării incendiate de îndată ce monştrii de rang inferior au aflat vestea dispariţiei lui Boy şi au început să formeze potere, pentru că ziceau că cineva zărise o fiinţă normală în apropiere de hambare, că oamenii normali, aflând că Boy fugise, începeau să înainteze, să-i invadeze ca să ocupe gospodăriile calde, cu focul aprins încă în vetre şi curţile pline de găini, totul părăsit, aşa cum se vede, fiindcă paradisul o să se sfârşească, trebuia să fugi ca să nu fii devorat de răzbunare… debandadă, Emperatriz, ruină…

— Şi pălăriile mele?

— Gândeşte-te la cele pe care o să ţi le poţi cumpăra în Europa.

— Se zice că acolo meseriaşii nu mai sunt ca înainte.

— Pentru Dumnezeu, Emperatriz…

— Deşi mă gândesc…

— Nu e momentul să ne gândim, fata mea, e momentul să acţionăm…

Şi-a lăsat privirea în jos.

— Fetiţa mea.

Ea nu răspunde.

— Imaginează-ţi ce viaţă am putea duce acolo, liberi. Eu nu sunt chiar aşa de rupt de cercurile ştiinţifice. Lumea n-a uitat ce am făcut pentru progresul ştiinţei. O casă de odihnă, un sanatoriu elegant în Elveţia pentru copiii monştri ai unor părinţi bogaţi, câte un transplant când mă interesează cazul. Cu banii pe care i-am economisit în aceşti cincisprezece ani de sacrificii…

— Paralele mele au făcut pui…

— Nu pretind să fac parte din avangardă, ca înainte. Dar mai am suficientă experienţă ca să creez o echipă de primă…

— Eu aş putea să mă odihnesc…

— Nu, iubita mea, am nevoie de tine! Nu-ţi dai seama că faci parte din viaţa mea creativă, care fără tine nu există? în afară de asta, eşti, ai fost întotdeauna şi întotdeauna vei fi o femeie de acţiune şi am nevoie de tine ca directoare a clinicii mele; n-am cap pentru finanţe şi organizarea personalului… doar în tine am încredere…

— Adevărat, Cris?

— Jur…

— Şi când totul merge bine şi nu sunt probleme grave putem să ne luăm nişte vacanţe lungi…

— Să ne cumpărăm o vilă la Marbella, de care se vorbeşte atâta în *Vogue*...

— Da, da, da! Unde se duc toţi din *beautiful people,* Audrey Hepbum, Marisa Berenson, Penelope Tree… Da' de unde ştii că Marbella e la modă? Nu râdeai tu de cultura mea bazată pe revista *Vogue*?

— Uneori o răsfoiesc la veceu… Imaginează-ţi, vernisaje la Paris, se zice că Marbella e o minunăţie. Să-ţi facă un portret Claudio Bravo…

— Îl prefer pe Leonor Fini… e mai pe stilul meu…

— Bine, Leonor Fini. Dar să ne întoarcem în Spania… Santillana del Mar, Santiago de Compostela, sătuleţele alea basce pline de verdeaţă, vii, de unde au plecat strămoşii noştri… când o să vedem toate astea împreună o să fie ca şi cum le-am vedea pentru prima oară.

Vocea lui Cris vorbindu-i. Virilitatea castilianei lui bolovănoase, seci:

— Trebuie doar să vrem. Chiar tu ai spus-o. Nu suntem sclavii lui Jerónimo.

Pitica rămâne tăcută o clipă şi închide ochii.

— Vreau să-mi spui ceva, Cris.

— Ce?

Ţine ochii închişi, umezi sub genele false, şi întinde mâna peste masă, dând zaharniţa la o parte. Cris i-o ia în ghearele lui şi i-o strânge; întrebarea şi răspunsul sunt mute, dar actul pocăinţei este necesar.

— Emperatriz, iubirea mea, cum poţi să te îndoieşti? în ciuda slăbiciunilor mele, a prostiilor pe care le-am făcut mai mult din cauza inactivităţii, tu eşti şi vei fi în continuare unica femeie din viaţa mea. Să plecăm mâine, cu primul avion!

Ea, cu chipul luminat, deschide ochii ca să privească unicul ochi al lui Cris şi îşi dă seama că în jurul lor celelalte mese din cafenea s-au umplut, că spaţiile dintre mese sunt ocupate de o grămadă de oameni în picioare, care-i privesc… îşi retrag mâinile, le ascund, dar noi stăm în picioare în continuare, fascinaţi, nu facem prea multă băşcălie, fiindcă nu prea înţelegem, încercuind-i pe ea şi pe Cris cu acea curiozitate a noastră de fiinţe omogene, distrugându-i cu uimirea noastră, făcându-i prizonieri, legându-i de scaune cu stupefacţia noastră, noi suntem fiinţe diferite de Emperatriz şi de Cris, suntem identici cu individul curios de lângă noi, pentru că nu ne scoate în

evidenţă nicio diformitate, privirile noastre îi încătuşează ca să-i imobilizeze… funcţionăraşi de bancă… detectivi… subalterni prin ministere… neverosimili băieţaşi pletoşi care ar trebui aruncaţi în puşcării ca revoluţionari sau curişti, tot aia e… poate curvuliţe… comis-voiajori între două trenuri… un orb, o cerşetoare, un poliţist în timpul liber, curiozitatea noastră care îi imobilizează. Emperatriz reuşeşte să şoptească:

— Hai să plecăm.

— Da, să plecăm.

— Plăteşte, Cris…

— Ospătar!

Ospătarul se apropie:

— Cât vă datorez?

— Patronul zice că nimic, mulţumesc…

Emperatriz se ridică în picioare, punându-şi scurta ei de vizon Emba Mutation Mink. În Europa, şinşile. Da, domnule, se zice că la Evas, la Barcelona, don Carlos vinde şinşile violete. Pentru cineva de statura mea nu poate fi foarte scump.

— Dar de ce?

— Păi aţi atras aşa de mult atenţia, că s-a dus vorba că vă spuneţi vorbe dulci aici şi a început să intre lumea din stradă să vă vadă… uitaţi-vă la mese, toate pline şi consumaţie multă la ora asta când în celelalte cafenele din zonă nu e nici ţipenie. E o casă primitoare…

Emperatriz îşi ia mapa şi, urmându-şi soţul, îşi face drum printre curioşii care izbucnesc în aplauze când îi văd ieşind, nu, Cris, nu plecăm nicăieri, ne ascundem din nou la Rinconada, şi cu cât mai repede, cu atât mai bine, un an de-acum încolo n-o să dăm ochii cu Jerónimo şi Boy n-o să reziste un an în lumea de afară, îmi permiteţi, îmi daţi voie să trec, îmi permiteţi să ies, nu vă aglomeraţi la ieşire, nu, nu e un circ, ce fel de autografe vreţi să semnăm, haide, Emperatriz, maşina e la câteva străzi de aici. Curioşii rămân îngrămădiţi la intrarea cafenelei, în timp ce

perechea dispare în josul străzii. Un cerşetor ciudat, cu ochi scânteietori şi gesticulând cu mâinile, i-a urmărit încercând să se facă înţeles, surdomut, a zis Emperatriz, dă-i ceva de pomană, Cris, e îmbrăcat de ţi se face greaţă, ce tip prăpădit, ce sfrijit este, vrea să ne spună ceva, articulez cuvinte pe care ei nu le pot auzi, gesticulez, le explic că trebuie să scăpăm de Jerónimo, trebuie să-l distrugem cu toţii, de-asta am venit, am ieşit din Casă ca să mă întâlnesc cu voi să uneltim, ce vrea mărunţelul ăsta, de ce nu pleacă şi nu ne lasă în pace, e disperat, da, disperat pentru că mai e foarte puţin timp până să intre Jerónimo în acţiune, cerşetorului ăstuia sigur îi e foame, uite ce zdrenţăros este, are faţa palidă ca o fantomă, uite cum îi tremură picioarele, se opresc sub un felinar vrând parcă să mă ajute, monştrii îmi oferă mila lor, se uită la buzele mele, învaţă să citească silabe şi cuvinte, apoi fraze pe buzele mele mute, înţeleg, ascultă înspăimântaţi, nu mai trebuie să gesticulez atâta, vorbim, avem atâtea, atâtea lucruri să ne spunem voi şi cu mine, trebuie să-mi urmaţi instrucţiunile până la capăt, promiteţi-mi că nu va rămâne nicio urmă a existenţei lui.

— Berta…

Berta n-a răspuns.

— Unde te duci în halul ăsta?

Berta a continuat să se târască.

— Ai înnebunit de tot?

Se îndrepta goală spre patiourile lui Boy, cu ochii sticloşi, privirea pierdută, fără să-i răspundă lui Emperatriz, care o apostrofa în continuare, ce neruşinare, Berta, şi cu vremea asta îngrozitoare, nu vreau să te jignesc, dar vino-ţi în fire, niciuna din noi nu mai suntem la vârsta la care să ne afişăm aşa… Berta… Berta… incredibil, goală şi târându-se ca pe vremea lui Humberto Peñaloza,

ea, care îi imita stilul de a se îmbrăca şi îşi comandase un cărucior electric în care, apăsând pe nişte butoane, fără niciun efort, dar nu fără oarecare graţie, se deplasa dintr-un loc într-altul. Emperatriz n-o mai văzuse goală de cel puţin… zece… nu, doisprezece ani. Ce îmbătrânită era! Evident, *falsies*[56], Cris avea în faţa ochilor dovada că sânii Bertei de acum nu erau frumoşii sâni ai Bertei pe care îi ştia el… să vadă adevărul gol-goluţ. Făcea asta ca s-o irite pe ea, pe Emperatriz, cea mai bună prietenă a ei, singura ei prietenă timp de ani şi ani de zile, răspunde-mi, Berta, eşti nebună să umbli aşa, braţele tale nu mai au forţa necesară ca să-ţi târâie corpul cu şoldurile astea aşa de mari de acum, îţi spun asta chiar dacă o să te superi, pentru că trebuie să-ţi revii. Berta nu s-a supărat. Mâinile ei enorme se agăţau de iarba de pe jos, de pietriş, ascultă-mă, Berta, de treptele care urcă din grădină spre culoar, târându-şi coada, şi, ca pe vremuri, a bătut cu capul de trei ori în poarta ce despărţea patiourile lui Boy de restul Rinconadei. Medicul şi nevasta lui s-au privit parcă spunându-şi: asta a înnebunit.

Poarta s-a deschis. Basilio, imens, gol, încă vânjos ca un gladiator, le-a deschis ca să-i lase să intre în vestibul. Fără să se uite la Basilio, Emperatriz a pus mâna pe clanţa de la poarta primului patio al lui Boy, dar aceasta nu s-a deschis. Era încuiată.

— Cine are cheia?

— Eu, doamna Emperatriz.

— Deschide.

— Nu puteţi intra.

— Cum nu pot intra? Eu pot să intru unde am chef în casa asta.

— Poftiţi, doamna Berta…

Basilio a descuiat poarta cu cheia enormă şi Berta s-a strecurat în curte fără să audă exclamaţiile lui Emperatriz, Berta, Berta, spune-mi ce se întâmplă, şi uriaşul a încuiat iar poarta cu

cheia. Şi-a agăţat inelul mare pe braţ, cu cheile atârnând ca zdrăngănelele de podoabă ale unei brăţări.

— Basilio.

— Da, doamnă?

— Vrei să-mi spui ce înseamnă toată tărăşenia asta?

— Nu înţeleg, doamnă.

— Eşti un tâmpit.

— Nu s-a schimbat nimic, doamnă, asta-i tura mea…

Privindu-l de la înălţimea ei de broască, Emperatriz a strigat:

— Dă-mi cheile alea!

Basilio nu i le-a dat.

— Cum nu s-a schimbat nimic, Basilio?

Poarta s-a deschis pe dinăuntru şi a apărut Boy complet gol; autoritatea sexului nemaipomenit între picioarele rahitice, braţele scurte, pieptul scofâlcit, greutatea cocoaşei împingând înainte chipul pe care ogiva gurii stătea prizonieră între nas şi bărbie, fruntea reconstruită, urechile şi buzele neîmplinite, ca de făt, arcul voltaic al ochilor albaştri descoperit de pleoapele de şopârlă… Emperatriz a simţit pentru prima dată că această privire electrică o arde, voinţa ei se transforma în cenuşă.

— Da, Emperatriz. Nu s-a schimbat nimic.

— Nu înţeleg.

— Dezbrăcaţi-vă amândoi şi intraţi. Vreau să vorbesc un pic cu voi.

— E cam devreme ca să mă dezbrac… şi… şi sincer nu sunt pregătită.

Pleoapele de viperă pliate peste albastrul acela i-au obligat să se dezbrace. Ca să nu-şi imagineze lucruri mai grave, Emperatriz se gândea că, în grabă, nu fusese atentă la ce lenjerie intimă îşi pusese şi în plus nu era deloc proaspăt spălată după călătoria foarte lungă în maşină, pe lângă situaţia neplăcută de-a se dezbrăca în faţa cuiva,

înainte era altceva, Boy nu te examina aşa, oricât de libidinos era, înainte ea *apărea* întotdeauna goală, şi Cris, Dumnezeule, cum arată, ce burtă, nu foarte mare, dar ascuţită de la buric în jos. Din fericire, cu mulţi ani în urmă dăduse afară din vestibul privirea indiscretă a oglinzii; n-ar fi suportat să se vadă pe *ea,* azi, goală şi mică şi cu capul mare şi rotundă şi grasă şi cu cărnurile fleşcăite. *Ea,* cel puţin, nu se vedea. Boy a făcut câţiva paşi în jurul perechii şi a răcnit:

— Pocitanii! Sunteţi atât de respingători, că nici măcar nu sunteţi amuzanţi, nu-mi vine să râd, ci să plâng. Şi obişnuieşte-te să umbli goală, Emperatriz, fiindcă aici nu s-a schimbat nimic. Veniţi.

Emperatriz a bolborosit ceva:

— Nu înţeleg, Beatriz, vorbeşte clar. Te avertizez că aceasta este ultima conversaţie pe care o s-o purtăm tu şi cu mine în legătură cu anumite probleme. După aceea o să ştergem cu buretele obrăzniciile tale din ultimii doisprezece ani…

— Obrăznicii, eu…!

— Da, obrăzniciile tale şi ale bărbatului tău, care aţi trădat ideea genialului meu tată şi m-aţi exploatat… da, Emperatriz, nu te speria aşa, acum ştiu ce înseamnă să ai tată, ştiu cine este tatăl meu, ştiu ce-a pus la cale şi ştiu foarte bine cât şi ce va fi al meu când o să moară taică-meu, da, acum ştiu ce înseamnă a avea, şi ce înseamnă a muri… nu te speria, linişteşte-te, se învaţă multe lucruri în cinci zile petrecute în afara casei. Cum ţi-am spus, o să ştergem totul cu buretele; aici nu s-a întâmplat nimic. O să-ţi fac favoarea să nu te acuz în faţa tatălui meu. Aş putea s-o fac, dar n-am s-o fac, pentru că nu e convenabil pentru planurile mele.

De ce s-au întors la Rinconada? în Elveţia le-ar fi fost aşa de uşor, aşa de comod, ea putea să treacă graniţa cu paşaportul spaniol al soţului ei. Vorbele fără sunet ale unui cerşetor i-au obligat să se întoarcă în acest infern.

— Aştept explicaţiile tale, Emperatriz.

Toate acele chipuri privindu-ne la cafenea…

— Toate acele chipuri privindu-vă la cafenea?

— De unde ştii?

— Acum ştiu tot. Am aliaţi afară care mă ajută să-mi pun în practică proiectele, pentru că ştiu şi ce înseamnă să ai proiecte; aliaţii mei sunt cei ce au suferit împreună cu mine în timpul acestor cinci zile cât am fost plecat, cei care s-au identificat cu mine când am vrut să devin o fiinţă omenească. Ei l-au anunţat pe taică-meu că am fugit, şi o să vină, Emperatriz, a promis, vrea să vadă dacă e adevărat că ţi-ai îndeplinit obligaţiile de a mă ţine prizonier într-un abis.

— Azi?

— Nu ştiu, poate peste câteva zile, tu ştii că odată cu vârsta taică-meu a intrat într-un soi de letargie…

— Dumnezeule, Jerónimo e pe ducă!

— Evident, şi tu profiţi de asta. Vreau să-ţi spun ceva. Taică-meu o să vină, dar nu ştie nimic despre mârşăviile tale care i-au pervertit ideea iniţială. Trebuie să înţelegi că prezenţa lui la Rinconada este necesară… o vizită, o vizită pe care eu şi cu tine, fiindcă tu mă vei ajuta, o vom face să se prelungească mult, mult timp…

— Dar ce-o să facă Jerónimo aici?

— Asta o să vedem. Dacă nu vrei să vă dau afară pe tine şi pe Azula şi pe ceilalţi monştri, ca să vă urmărească oamenii şi să râdă de voi ca aseară, când au râs de voi într-o cafenea aşa cum au râs de mine în baruri şi pe străzi şi într-un bordel unde nu m-au lăsat să mă ating de nicio femeie normală pentru că, mi-au zis, monştrii sunt Necuratul şi poartă ghinion şi curvele m-au dat afară… dacă nu vreţi să vă dau afară şi să distrug acest paradis, trebuie să-mi faceţi jocul şi să mă ascultaţi. Pe ceilalţi i-am avertizat. O să măturlumea de afară. Şi dacă nu mă asculţi, o să-i spun Bertei că eşti o ţoapă, că în viaţa ta n-ai pus piciorul în acel

colegiu aristocratic de care vorbeşti, că tu ştii pe toată lumea din înalta societate, dar nimeni nu ştie cine eşti tu.

— Mor dacă află Berta!

— Bine. Sunt de acord să trec sub tăcere multe; dar trebuie să-mi faci jocul, fiindcă eşti prizoniera mea. Trebuie să anulăm lumea de afară. Tu, Azula, o să mă operezi din nou; de data asta o să-mi extirpi din creier acea parte în care s-au înmagazinat toate experienţele acestor cinci zile petrecute afară şi pe urmă o să mă închizi la loc, lăsându-mă ignorant şi pur ca odinioară.

— O să fie dificil…

— Dar se poate.

— Da, se poate.

— Pe mine mă interesează doar ce e înăuntrul reşedinţei mele. Restul vă aparţine, puteţi să faceţi ce vreţi, nu-mi pasă, rămâi tu cu tot, Emperatriz, îţi dăruiesc toată Rinconada şi restul, tu şi Azula şi monştrii din categoria întâi, să faceţi ce vi se năzăreşte cu averea mea când va muri tata şi mi se va permite să devin din nou o abstracţie. După cinci zile afară nu mă interesează să trăiesc. Un poet a spus: „Să trăieşti? Să trăieşti? Ce este asta? Să-i lăsăm pe servitorii noştri s-o facă în locul nostru.” Voi sunteţi servitorii mei. Voi veţi trăi ceea ce eu refuz să trăiesc. Acum, când cunosc realitatea, nu mă interesează decât ceea ce este artificial.

— Şi el?

— Cine, tata sau celălalt?

Emperatriz a şovăit înainte să răspundă:

— Jerónimo.

— Dacă eu aş fi avut un fiu monstru ca mine, aş fi făcut exact ce a făcut el cu mine. L-am văzut trecând pe stradă într-o dimineaţă, îmbrăcat în gri foarte deschis, ţinând o mănuşă în mână. De aceea bisturiul tău, Azula… îţi ofer ţie şi lui Emperatriz tot ce o să moştenesc, dacă îmi extirpi acele cinci zile. Transplantează-i-le altcuiva ca să trăiască în

coşmarul meu. Pe urmă o să mă închid în patiourile mele, unde voi o să păstraţi ordinea iniţială.

— Şi Jerónimo?

— O să vină. Foarte curând. Prietenii mei se ocupă deja să-i şoptească una-alta la ureche, să-l tenteze cu cea mai mare dintre toate tentaţiile…

— Care?

— Să am un copil. Astfel, după ce a trecut de veriga monstruoasă, stirpea va rămâne curată. Vreau să mă operezi cât mai repede posibil, Azula. Totul vă rămâne vouă, cu condiţia să-mi păstraţi abisul. Vreţi să plecaţi sau rămâneţi aici?

Ei s-au privit în tăcere.

— Puteţi pleca dacă vreţi.

Emperatriz închisese ochii, cu mânuţele ei dolofane una peste alta pe genunchi. Ea şi soţul ei au dat din cap în semn că nu. Boy a spus:

— Bine. Trebuie să ne pregătim. Adevărul care s-a inventat pentru mine va fi *adevărul,* şi o să mor fără zbucium, fiindcă o să uite *ce* înseamnă să mori. Multe *cea mai grasă femeie din lume,* îndoapă-le, Emperatriz, să fie toate la fel, carne pură, iar tu, Azula, verifică reţetele tale cu gust de vanilie ca să mă hrăneşti din nou cu ele începând chiar de azi, niciodată n-o să mai mănânc altceva, şi succesiunea de grase o să fie ca succesiunea de piureuri bine pregătite, hrănitoare, or să-mi menţină organismul în stare de bună funcţionare, şi nu o să-mi doresc nimic altceva.

— Dar Boy!

— Ce-i, Emperatriz?

— Şi el?

— Cine?

Pitica a închis ochii şi a ţipat, un ţipăt ascuţit şi prelung. S-a calmat într-o secundă.

— Vezi, Emperatriz?

— Ce?

— Durerea de-a vrea să atingi pe cineva care nu poate fi atins?

— El ţi-a povestit totul?

— El.

— În fine. Când o să vină Jerónimo?

— Nu ştiu, dar când o să vină o să fiu acel Boy de şaptesprezece ani pe care l-a visat. Cu o diferenţă: că până o să dispară şi eu o să pot să-mi fac operaţia prin care Azula îmi va extirpa acele cinci zile, totul o să fie o ficţiune, eu o să mă prefac, şi voi la fel. După aceea, când Azula o să mă opereze şi taică-meu o să dispară, o să vă las totul, pentru ca, din afară, să vegheaţi asupra adevărului meu.

Doctorul Azula s-a ridicat.

— Eu nu voi participa la o crimă.

— Cine a vorbit de crimă, Cris? Nu fi tont, dragule.

28

— El a aranjat totul aici?

— El…

— A ajuns să aibă suficient bun-gust. Humberto era inteligent. E un apartament foarte plăcut. Poţi trăi aici toată viaţa…

— Acesta e dormitorul.

— Să-mi aducă valizele aici.

— Eu credeam că o să stai în apartamentul meu…

— Nu ştiu ce să zic, când am văzut toate astea aici, m-a tentat apartamentul lui Humberto. Dumneata… Cum te numeşti?

— Basilio, domnule.

— Adu-mi bagajele şi pune-mi hainele în şifoniere până mă ocup eu de alte treburi.

Au ieşit pe terasă, de unde au văzut luxoasa întindere a gazonului, piscina, umbrelele de soare colorate, ulmii, magnoliile, *araucarias*[57] şi eucalipţii din parc şi, mai departe, lanţul de munţi.

— Uitasem ce frumos e aici.

— Este extraordinar. Cris zice întotdeauna…

— Şi asta? Biblioteca. Claude Lorrain al meu. De cât timp nu l-am mai văzut! E ca şi cum te-ai întâlni cu un prieten pe care nu l-ai văzut de mult timp şi te întrebi cum ai trăit fără să vorbeşti cu el. Nu e un Claude oarecare, e magnific, acum nu mai găseşti un Claude aşa de bun ca ăsta… Şi ăsta, biroul de nuc unde scria…

— Scria puţin.

— Ce păcat. Avea talent cu carul.

— De fapt n-a scris niciodată nimic, Jerónimo. Se tot gândea la ce o să scrie, şi uneori, în serile când se strângea aici un grup foarte simpatic, ne vorbea despre proiectele lui.

— În fine, poate că e mai bine aşa. Unul dintre defectele lui Humberto a fost că a considerat biografia mea drept material literar.

— Da, la început ne-a vorbit despre asta, dar pe urmă totul s-a schimbat mult. Humberto nu avea vocaţia simplităţii. Simţea nevoia să deformeze normalul, un soi de obsesie de a se răzbuna şi de a distruge, iar proiectul iniţial s-a complicat şi s-a deformat aşa de mult, de parcă el însuşi s-ar fi rătăcit pentru totdeauna în labirintul pe care îl construia, plin de cotloane întunecoase şi de groază, mai consistent decât el însuşi şi decât celelalte personaje ale sale, veşnic diafane, instabile, niciodată fiinţe umane, veşnic măşti, actori, machiaje care se ştergeau… da, pentru el erau mai importante obsesiile lui şi ura lui decât realitatea pe care simţea că trebuie să o nege…

— Interesant, Emperatriz. Eşti un bun critic literar…

— După atâţia ani de convieţuire cu el…

— Ai dreptate. Dar să ştii că eu cred că problema principală a acestui sărman a fost ca eu să capăt o talie spirituală şi o consistenţă pe care nu le am, şi de aici această nevoie de a-mi inventa o biografie în care s-a rătăcit… A, Azula, intră, intră, ce plăcere să te revăd, ia loc, Basilio, un whisky pentru doctor. Ce plăcută e casa asta, nu?

— Şi casa mea e frumoasă, vere.

— Da, dar bunul tău gust n-are şarm, Emperatriz. Ai fost întotdeauna săracă şi maică-ta cred că a fost funcţionară la Compania Telefonică…

Emperatriz s-a înroşit la faţă; orice s-ar spune, maică-sa a fost întotdeauna o mare doamnă.

— …dar bunul tău gust se baza totuşi pe ceva. Al lui Humberto, în schimb, era creaţie pură. Tu şi Azula sunteţi aici ca să duceţi asta mai departe…

Totul mergea aşa cum dorea el, îl asigura Emperatriz, nimic n-o să-l deziluzioneze; rezultatele proiectului pe care i le prezentaseră erau pur şi simplu miraculoase. Prefera să se odihnească după călătorie sau să-l vadă imediat pe fiul lui?

— Nu… sunt un pic obosit. Şi mi-e cam foame…

— Atunci vrei să-l vezi după prânz?

Jerónimo, şovăitor, a zis poate că nu, mai bine azi nu, de fapt era foarte obosit, azi prefera să se plimbe prin parcul care îi trezea atâtea amintiri, să cunoască lumea de afară sau poate să facă o siestă bună şi să i se pregătească terasa ca să petreacă acolo restul zilei. Poate mâine, da, mâine fără-ndoială, dis-de-dimineaţă…

Dar a doua zi dimineaţa a poruncit să i se înşeueze un cal. A ieşit singur să străbată drumurile moşiei sale, lacurile înconjurate de păpuriş, să asculte stolurile de *queltehues,* să viziteze casele chiriaşilor locuite acum de monştri de categoriile a treia, a patra şi a cincea… foarte bine, Emperatriz, te felicit, ideea asta de a înconjura Rinconada cu o centură izolantă de monştri mi se pare o excelentă măsură de precauţie, i-a spus Jerónimo la cina din seara aceea, cu faţa înroşită de soare, îndulcită de un zâmbet fericit.

— Emperatriz…

— Poftim?

— Mi s-a făcut poftă… o poftă de copil mic…

— De ce anume?

— Mi-amintesc de un desert de culoare albă din lapte proaspăt muls pe care îl făcea pe vremuri aici, la Rinconada, Peta Ponce într-o oală de aramă. Bătrâna îşi petrecea ceasuri întregi tot mestecând şi mestecând în oală, şi desertul ăsta

avea un pic de gust de fum de foc făcut cu lemne, laptele era niţel fermentat… în sfârşit, mi-am amintit dintr-odată şi mi s-a făcut poftă…

— Jerónimo! Nimic mai simplu. Chiar mâine o să dau ordin şi o să-l ai pentru micul dejun de poimâine…

Jerónimo şi-a tot prelungit vizita la reşedinţa lui de la o zi la alta. Trăind printre monştrii veseli care se bălăceau în piscină, îşi exersau *putt*[58]-urile în *greerf*[59]-uri, o ascultau pe Petula Clark la Transoceanic-urile lor în timp ce se ungeau pe corp cu Ambre Solaire ca să se bronzeze, răsfoind ultimul *Paris Match* ca să afle cu cine urma să se însoare Gunther Sachs, Jerónimo părea că s-a mai relaxat şi Berta n-a putut rezista ispitei de a-i arunca o privire destul de insinuantă. Orice lucru, o anumită cotitură a unei alei cu hortensii gigantice, un colţ al vreunui culoar, îi trezea amintiri despre soţia lui. Emperatriz nu înceta să-i pună întrebări despre Inés, despre bijuteriile ei, cum se îmbrăca…

— Am păstrat toate lucrurile ei.

— Unde?

— În Casa de Exerciţii Spirituale a încarnării din Chimba…

— A, capela aceea a familiei.

— Da. Sunt o grămadă de chilii pline cu lucrurile ei. Pe care le mănâncă moliile, îmi închipui.

— Ce păcat că totul o să se sfârşească!

— Să se sfârşească?

Jerónimo s-a oprit, enorm, în faţa lui Emperatriz; i-a fost teamă când l-a văzut aşa de frumos, cu părul alb încă des. Să stea în faţa lui, să-l privească era ca şi cum ar fi simţit, pe neaşteptate, într-o cafenea, că publicul zeflemitor îi distruge tot ce are mai intim… uitându-se în sus la el, pitica a simţit că ameţeşte.

— Nu se va sfârşi nimic.

— Vreau să spun că nu eşti etern…

— Nu?

— În fine, presupun…

— În aceste săptămâni pe care le-am petrecut aşa de plăcut aici, la Rinconada, m-am gândit că asta nu se poate termina. Boy trebuie să se căsătorească, da, şi lucrurile să nu se termine. Nu ştiu dacă o fi gustul acelui desert alb făcut de Peta Ponce, da' simt, brusc, că vreau să am nepoţi.

— Şi noi, vere?

— Nu v-am plătit salarii bune timp de atâţia ani? Sunt sigur că o să vă puteţi descurca.

— Există şi lucruri care nu se rezolvă cu bani.

— Ăsta-i un clişeu ridicol.

— Să nu crezi.

— Ce vrei să spui?

— Şi noi suntem victimele tale.

Era cuvântul la care voia să ajungă.

— Victime, Emperatriz?

— Da. Victime. Păzit de noi… de monstruozitatea noastră, fiul tău este un rege. Noi suntem butaforia: cortina pictată, sufitele, capetele de mucava, măştile. Dacă le elimini din jurul personajului principal care s-a născut pe scenă personificând un rege… în fine, va cădea într-o prăpastie. Proiectul tău nu va fi aşa uşor de dus la îndeplinire…

— Încerci să-ţi iei măsuri de precauţie.

— Da. Aminteşte-ţi că ies de aici o dată pe an. Şi această ieşire o dată pe an mă determină să-mi reafirm preferinţa de-a face parte veşnic dintr-un decor de mucava pictată. Ai de gând să-l iei de aici ca să-i cauţi nevastă, iar pe noi să ne împrăştii?

— Nu ştiu, încă nu ştiu nimic. Vreau să-l văd. Sunt foarte curios să-l văd. Mâine.

De îndată ce Jerónimo s-a retras să se culce în tumul lui Humberto, Emperatriz şi doctorul Azula, după ce s-au sfătuit cu monştrii din prima categorie, s-au dus să-l trezească pe Boy. I-au povestit în amănunt proiectul tatălui său; să-l însoare cu o verişoară urâtă, să aibă copii şi nepoţi,

să locuiască în oraş, să se ocupe de politică, de afaceri, să facă parte din Club de la Unión. Să termine cu Rinconada.

Boy a râs mult timp. Rinconada nu se va termina. O să aibă el grijă de asta. Dacă ei, monştrii din categoria întâi, o să-l ajute, o să aibă grijă să conserve acest refugiu. De cum va cădea Jerónimo în mâinile lui, nimic nu va distruge Rinconada, lumea de mucava la care se referise Emperatriz se va transforma în realitate, şi ea n-o să mai trebuiască să iasă niciodată. Da, da, în faţa primejdiei de a trebui să se întoarcă într-o lume pe care nu şi-o aminteau şi pe care preferau să nu şi-o amintească, i-au jurat lui Boy supunere totală, pentru că trebuia să se alieze şi să uite ranchiunele ca să-şi apere lumea lor, aşa cum era. Să n-o pună nimic în pericol. Jerónimo nu avea dreptul. Nu erau dispuşi să fie uneltele lui, nici să facă parte dintr-o lume pe care el voia s-o spulbere fără motiv, pentru că şi-a amintit ceva, pentru că a mâncat un desert alb sau i s-a făcut frică sau l-a cuprins nostalgia… pentru că se plictisise deja de celelalte jocuri ale sale, ca un zeu mai mititel ce n-a depăşit niciodată o frivolă şi capricioasă copilărie în care jucăriile vechi trebuie mereu înlocuite cu jucării noi, pe care plictiseala lui le va face să se învechească şi să se strice… ca o zeitate cu arterioscleroză care, când a creat lumea, a comis stupiditatea de a nu se pune la adăpost de posibilele pericole generate de propria sa creaţie… nu, nu, e un abuz, ei nu erau dispuşi să accepte ca într-o bună zi să li se dea foc ca unei grămezi de costume şi table de joc şi fise şi măşti vechi, nu îi vor permite să-i oblige să iasă din nou în ceea ce se numeşte realitate, în fiecare an, şi apoi să se întoarcă şi să se recupereze odihnindu-se două zile în pat, Emperatriz povestea lucruri înspăimântătoare, nu putea să-i lase în voia sorţii pe care nu şi-o mai aminteau, nu vrem să dispărem, nu vrem să dispară Rinconada; toţi erau

alături de Boy, să facă ce doreşte el. Să-i conducă. Gata de orice. Vor fi soldaţii lui dacă le promite că o să-i apere de tatăl lui infernal, care avea să-i nimicească dacă fiul nu îi apăra de acest domn ce se credea stăpânul lumii doar pentru că o inventase. Da, Boy putea să dispună de ei.

În ciuda vârstei, Jerónimo, gol, îşi păstra perfecţiunea arhitecturii, ca şi cum, trecând peste el, anii n-ar fi găsit defecte de care să se lege ca să le accentueze. Văzându-l intrând în primul patio al lui Boy, pitica a scos un ţipăt de durere autentică, a fugit ca să nu-l vadă şi să nu fie văzută, smiorcăindu-se, fără să-l asculte pe Jerónimo, care o soma să nu-şi exagereze rolul, că în fond şi la urma urmei era vorba doar să se prefacă îngrozită în prezenţa lui Boy, şi Boy încă nu apăruse. Dar pitica a fugit goală pe coridoare, avertizându-i şi pe ceilalţi să fugă, să aibă grijă, că o fiinţă oribilă apăruse cine ştie cum şi de unde. Berta gemea încovrigată ca o şopârlă, în agonie în spatele unui tufiş rectangular în care nu avea unde să se ascundă, dar fără să-şi poată dezlipi ochii halucinaţi de acea apariţie ce străbătea curtea strigându-i prietenește. Melchor a încercat să-l alunge cu nişte crengi. Basilio arunca în el cu pietre. Melisa s-a ascuns în spatele soclului efebului cocoşat, strigându-i lui Boy să fugă, să se adăpostească dacă poate, fiindcă se petrece ceva de neînţeles, înfricoşător. Zărindu-l pe Jerónimo la capătul coridorului, Boy a înaintat spre el şi s-a oprit la zece paşi; timp de un minut l-a cercetat, cu inimă de piatră, ochii săi devorând fiecare detaliu al acestei fantome… nu, nu se poate, şi-a acoperit faţa, s-a răsucit pe călcâie şi a fugit în fundul casei, scoţând ţipete de tulburare şi neînţelegere, luaţi-l de aici, să nu-l văd aici, Emperatriz, ce-i cu apariţia asta care mă face să simt ceva ce n-am simţit niciodată înainte şi nu era programat să simt

şi mă face să plâng de groază, deşi nu ştiu ce este groaza, Melchor, Basilio, explicaţi-mi, este repulsie, domnule, e silă, domnule, e teamă, şi noi o simţim, este teroarea produsă de prezenţa unei fiinţe foarte stranii care poate fi periculoasă, este periculoasă, calmaţi-vă, domnule, o să vă obişnuiţi, va trebui să ne obişnuim cu toţii şi de altfel se pare că nu e rău, ba da, trebuie să fie rău, răutatea lui constă în faptul că este aşa de special, încât te sperie, fiindcă este incredibil, calmaţi-vă, domnule…

În ziua aceea Boy a refuzat să se mai apropie de tatăl său.

Seara, în timp ce adolescentul dormea, în sufrageria lui Emperatriz – potârnichile erau poate mai delicioase decât cele din copilăria lui – Jerónimo a felicitat-o pentru modul convingător în care ea şi ceilalţi îşi interpretaseră rolurile. Pentru o clipă, a zis, s-a temut că o să-l lovească o piatră aruncată de Basilio. Emperatriz i-a răspuns că Basilio ţinteşte foarte bine când aruncă pietre, comedia ar fi fost demnă de filmat, a spus Berta, aşa de bine au jucat.

— Nu am interpretat prea mult, vere…

— Vrei să-mi spui că sunt chiar o sperietoare?

Invitaţii au râs la lumina lumânărilor de culoare lila.

Masa era împodobită cu liliac. Emperatriz era îmbrăcată în negru cu o vaporoasă eşarfă de culoare lila pusă pe umeri ca o broboadă.

— Ce idee, vere! Deşi poate că da…

— Cum adică?

— Când suntem aici, înăuntru, în patiouri, regulile universului pe care l-ai inventat tu au fost în vigoare atâta timp, că nu e nevoie să interpretăm, eu cel puţin…

Toţi au aprobat-o.

— …şi nu trebuie să ne prefacem că suntem îngroziţi de monstruozitatea ta, pentru că aici,

înăuntru, tu te transformi de fapt într-o fiinţă monstruoasă.

Jerónimo a băut un pahar de vin.

— Excelent. Niţel incomod la început, dar, în sfârşit, o să mă obişnuiesc. Poate o să reuşesc să-l fac să se obişnuiască şi el cu mine. Nu ştiu, mă interesează foarte mult să-l cunosc, să stau de vorbă cu el.

— Mai târziu, încetul cu încetul, când o să înveţi limba lui.

— Foarte bine.

— Să învingi extrema lui sensibilitate, să-ţi adaptezi prezenţa, care, pe lângă faptul că este insolită, este insolită unde insolitul nu exista, în fine, toate astea cer un pic de timp…

— Ce mă sfătuiţi să fac?

— …să ai răbdare.

În fiecare zi, şi de fiecare dată pentru mai mult timp decât în ziua anterioară, după ce se dezbrăca la poartă, Jerónimo intra în patiourile lui Boy. În fiecare zi, la o anumită oră, Berta, goală, îşi întindea cărnurile inerte şi împovărate de ani pe câte o treaptă, se sprijinea de o coloană, se târa pe aleile cu tufişuri altoite şi tunse în forme rectangulare, urmată de pisica ei cu cap hipertrofie. În fiecare seară o *cea mai grasă femeie din lume* intra să-i ofere adolescentului doza lui de plăcere. În fiecare dimineaţă doctorul Azula îl examina pe Boy, un ritual, totul era un ritual. De trei ori pe zi Emperatriz îi aducea mâncarea disimulată de gustul de vanilie… în fiecare zi Melchor… în fiecare zi Basilio… un orar prevăzut, doze stabilite… şi acum, în mod imperceptibil, câteva minute în plus în fiecare zi, pentru ca astfel copilul să-şi dea seama că un nou element se încorporează, Jerónimo, gol, trecea pe culoare, impasibil în faţa groazei provocate în aceste fiinţe de prezenţa lui, aşa încât o rupeau la fugă de fiecare dată când îl întâlneau. A ajuns să se obişnuiască să fie atins din când în când de o piatră

aruncată de Basilio, să-i rămână imprimată pe obraz câte o palmă dată de Melchor sau ca unghiile Bertei, isterizată de prezenţa lui, să-i zgârie coapsele. Boy îl observa de la distanţă. Dar îl observa. Asta însemna un pas înainte, comentau seara în salonaşul lui Emperatriz, satisfăcuţi de progresele realizate în relaţia tată-fiu.

— Îi stârnesc curiozitatea.

— Minunat; ăsta-i începutul.

— Acum trebuie să reuşim să-l facem să se apropie de mine, să se simtă atras de monstruozitatea mea.

A doua zi, aşa cum plănuiseră în seara precedentă, când şi-a dat seama că Boy se pregătea să-l pândească de la o fereastră, senatorul s-a prefăcut că dormitează pe o bancă la soare. Argumentele fratelui Mateo au reuşit să învingă repulsia adolescentului de a se apropia de tatăl său şi de a-l studia; fratele Mateo a trebuit să-l ţină pe Boy în faţa lui

Jerónimo cufundat în monumentala lui odihnă. Boy a închis ochii. S-a prefăcut doar că priveşte; imaginea tatălui său i se imprimase deja cu incizii prea dureroase în spatele pleoapelor.

— Vedeţi, domnule, că nu e aşa de înspăimântător?

— Ba da, este… mai înspăimântător decât de la distanţă.

— Dacă vă gândiţi, vi se poate părea comic… uitaţi-vă la ridicola monotonie a proporţiilor lui, de pildă, şi la spatele foarte drept şi la tenul cu pori atât de fini şi omogeni, fără o textură interesantă sau surprize în materie de culoare… să nu-mi spuneţi că nu e comic, ca un balon umflat cu aer…

Boy a scos un hohot care l-a trezit pe Jerónimo. Congestionat, cu ochii în lacrimi, se ţinea de burtă de râs şi îl arăta pe taică-său cu un deget strâmb, ai dreptate, Mateo, nu e fioros, uite cum rabdă să-l lovesc cu nuiaua asta, ce-mi mai vine să râd când îl trag de păr, opreşte, mergi, uite cum ascultă şi

cum păşeşte, Mateo, aşa de ţeapăn, cu paşi egali, cu capul foarte sus, ce comic e, deci asta înseamnă să râzi, eu nu ştiam cum e asta să râzi şi îmi place să râd, nu, nu vreau să plece, să nu plece de-aici, vreau ca monstrul ăsta să rămână aici ca să râd de el, vreau să sară. Sari! Hop, încă o dată! Şi-ncă o dată! Acum într-un picior! Acum să alerge, uită-te cum aleargă pe alee şi cum se întoarce gâfâind, ce grozavă distracţie, aduceţi-mi o *cea mai grasă femeie din lume* ca să-l bag în pat cu ea şi să văd ce face, dacă poate sau ştie să facă ceva, uite, Emperatriz, uite, Mateo, uite, Berta, uite, Melisa, cum se mai tăvăleşte monstrul ăsta cu grăsana, nu poate să facă nimic cu ea, uitaţi-vă la chestia aia mică şi zbârcită ca o mănuşă veche pe care o are acolo unde eu am splendidul meu membru ce se învârtoşează la cea mai mică excitare.

— Cam deranjant.

Jerónimo a băut o înghiţitură de *daiquiri* frapat, perfect, cum doar Emperatriz ştie să pregătească. A mâncat un *pretzel*[60]; delicios, american, păi sigur, bineînţeles, doar ea servea lucruri de import.

— Dar de ce, vere?

— În primul rând pentru că, fireşte, la vârsta mea nu mai ţin la tăvăleală, şi sincer să fiu, când v-am văzut în jurul meu şi prefăcându-vă că râdeţi în hohote, în fine… nu te poţi concentra suficient *to make a good job of it*[61]…

Emperatriz aproape că s-a înecat de râs zicând că ce spusese Jerónimo era intraductibil, că ei n-or să înţeleagă niciodată *wit*[62]-ul vărului ei, ce păcat că n-o să vină la petrecerea de ziua mea de naştere, că în mod sigur ar fi *the life of the party*[63].

— Dar de ce să nu vin, dacă mă inviţi?

— Humberto nu venea niciodată la petrecerile pe care le făceam noi.

— Treaba lui…

— Un bal mascat. Îl organizez în fiecare an. Şi nu ştiu dacă o să-ţi placă, deoarece ca să fie mai

multă lume, în afară de monştrii din categoria întâi îi invităm şi pe cei din a doua şi a treia… nu ştiu dacă o să-ţi placă o mulţime aşa pestriţă.

— Orice se poate ascunde sub o mască bună.

— Atunci, contăm pe tine?

— Încântat.

L-au asigurat că balurile pe care le organizează Emperatriz sunt pur şi simplu fabuloase, întotdeauna tematice, anul trecut, de exemplu, tema a fost „Vila elveţiană” şi toţi şi-au pus *dirndls*[64] şi *lederhosen*[65] şi au decorat casa lui Emperatriz, budoarul şi saloanele cu zăpadă artificială şi *edelweiss* la ferestre.

— A fost foarte amuzant.

— Să-l fi văzut pe Basilio cu pantaloni de piele şi pălărioară cu pană…

— Şi pe Melisa, care a luat premiu la iodlere…

Alte dăţi a fost „Alhambra”, i-au spus, şi neuitatul „Spital”. Anul acesta Emperatriz hotărâse că tema o să fie „Curtea Miracolelor”. O să pună să se decoreze casa şi grădina în chip de mănăstire în ruine, iar ei se vor costuma în bătrâne libidinoase şi intrigante, în cerşetori înfometaţi, în ologi şi ţârcovnici şi hoţi, în călugări şi călugăriţe… trebuiau să rivalizeze în privinţa somptuozităţii zdrenţelor, a excelentei stilizări a mizeriei, o să pună să se picteze pete de igrasie şi coşcoveli pe pereţi, ca să se plimbe pe culoare strâmte şi prin patiouri false, printre ziduri dărâmate şi capele pângărite şi să se dedea la o orgie fără măsură… de ce să aibă măsură dacă toţi or să poarte măşti de fiinţe normale roase de boală şi distruse de sărăcie… nimeni n-o să recunoască pe nimeni.

În seara aceea, după ce Jerónimo s-a dus să se culce în turnul lui Humberto, monştrii din categoria întâi au intrat să stea de vorbă cu Boy. L-au găsit abătut. Era evident că ascundea ceva.

Emperatriz l-a rugat să le împărtăşească secretul, pentru că dacă în asemenea momente nu îşi împărtăşeau tot, planurile lor puteau să eşueze. Boy a şoptit:

— Doctore Azula…

— Poftim?

— Vreau să te consult într-o problemă. Dumneata te-ai angajat să-mi extirpi acele oribile cinci zile în care am învăţat tot. E-adevărat?

— Da.

— Trebuie să mi-l extirpi şi pe tata. Poţi să mi-l extirpi pe tata, doctore Azula?

Medicul a stat pe gânduri.

— Poate că imaginea asta s-a instalat prea profund în creierul dumneavoastră… ca o tumoare care prinde rădăcini şi produce metastază. Nu ştiu. Dacă fac asta ar trebui să vă extirp o bucată mare din creier, şi atunci, evident, veţi rămâne doar cu o umbră de conştiinţă, aţi trăi într-un soi de penumbră, într-un abis foarte puţin diferit de moarte, dar fără să-i cădeţi pradă, viu, dar…

Boy şi-a cufundat faţa în mâini. L-au auzit gemând. Monştrii s-au privit unul pe altul. Cum să-l aline? Nu s-a mişcat nimeni. Nimeni n-a aprins o ţigară, nici n-a scos o vorbă până ce Boy, ascunzându-şi faţa, a declarat:

— Vreau să semăn cu el. Azula, salvează-mă… scoate cât vrei din creierul meu, fă din mine o legumă, dar extirpă-l pe el…

A doua zi i-au spus lui Jerónimo că Boy se arăta evident nerăbdător să stea de vorbă cu el, dar că pentru asta trebuia nu doar să-l viziteze în reşedinţa sa la anumite ore, ci să se mute şi să locuiască acolo. Boy întreba de el. Uneori, în timpul nopţii, se trezea şi striga să i se aducă monstrul lui. Jerónimo a acceptat încântat; perspectiva de a putea vorbi cu fiul său în câteva zile, chiar şi numai despre lucruri elementare, îl umplea de mulţumire, şi printre lucrurile elementare ale fiinţei umane se număra, firește, şi

procrearea. Bineînţeles că trebuia să intre gol în reşedinţa lui Boy. Basilio l-a văzut dezbrăcându-se la poartă, i-a deschis, Jerónimo a intrat şi uriaşul a închis-o din nou cu două zăvoare şi lanţ şi cheie. În seara aceea întâlnirea a avut loc pe terasa lui Humberto, Boy fiind înconjurat de monştri. Trebuia să accelereze toată acţiunea.

— Ai pregătit documentele, Emperatriz?

— Pe toate.

— Dă-mi-le… şi cerneala, ca să semnez. Unu, două, cu copii, procură generală cu şase copii… ce plictisitor să semnezi atâtea hârtii… astea sunt mai puţin importante. A, şi testamentul meu, uzufructul întregii mele averi pentru o cooperativă sau o societate a cărei preşedintă va fi Emperatriz, şi tot ea se va ocupa de prezervarea şi extinderea organizării Rinconadei, cu diversele sale categorii de monştri…

A doua zi, când s-au întâlnit din întâmplare lângă heleşteul Dianei, adolescentul a acceptat ca tatăl lui să-i vorbească; el i-a răspuns că foarte bine, că este de acord să-l asculte, dar să umble în patru labe, ca un animal, da, şi aşa să-i vorbească, din poziţia aceea, în niciun caz altfel; Jerónimo a început să-i spună că el este tatăl său, dar nu ştiu ce e aia tată, şi că mama sa… ce e aia mamă… trebuie să încep prin a-i explica totul acestui copil, şi în poziţia asta, urmându-l ca un câine pe culoare, încercând să-i explice în timp ce Boy nu numai că nu înţelegea, dar mai şi râdea de vorbele lui. Până când i-a întors spatele, s-a uitat în jos la el şi pe urmă s-a îndepărtat căscând.

Imediat ce a dispărut Boy, Jerónimo s-a sculat în picioare. Şi a rătăcit prin curţile interioare în căutarea lui Emperatriz, ca să o informeze despre progresele relaţiei lor, care, deşi incomodă încă, evoluează. Când a încercat să se apropie, pitica a strigat la el:

— Pleacă de-aici, mi-e silă de tine, nu mă atinge, nu te apropia, nu ştiu ce-o vedea Boy la

pocitaniile astea care nu fac altceva decât să-ţi stea în drum.

Emperatriz n-a vrut să asculte ce-i spunea. Jerónimo a considerat că pitica depăşea limitele. Dar şi-a amintit ce îi spusese odată verişoara lui: că înăuntru, în curţile lor, ei nu *interpretau,* ci *reacţionau,* impulsionaţi de legile stabilite de el şi de Humberto acum mulţi ani, ei nu mai erau liberi, ci condiţionaţi de anumite reacţii impuse de Jerónimo. A decis să plece în seara aceea… la urma urmei, ce făcea el aici, stingher şi umilit, când fotoliile lui de catifea gri îl aşteptau în biblioteca din casa lui galbenă de vizavi de parc… trebuia să-l trimită pe Boy la o clinică sau aşa ceva, o să caute el, şi să împrăştie toate aceste mutre neplăcute… sau măşti… era obosit, brusc s-a simţit foarte obosit de toată povestea asta, nu era plăcut să râdă de anii lui, să-l oblige să umble în patru labe, să-l pună să spele geamurile, să măture gangurile şi încăperile goale şi galeriile şi patiourile interminabile, să astupe uşi, să zugrăvească ziduri, să ardă ziare vechi, s-o şteargă la fundul mâncat de cari pe Venus cea zvăpăiată, să facă piruete, să alerge urmărit de haita de câini şchiopi, berci, râioşi, fără urechi, cu labele şoldite, ochii scânteietori pe capetele lor hipertrofice şi colţii periculoşi cu bale care le curg de pe boturi, să fie obligat să asculte de toţi monştrii ăştia care, la urma urmei, da, da, de ce mi-e frică de ei, când pot să-i gonesc oricând mi se năzare… în fiecare zi îşi propunea să-i spună lui Emperatriz că până aici a mers cu farsa şi să-i concedieze, dar niciodată nu ajung să vorbesc cu ea, cad epuizat în pat, visez că mă asaltează monştri, îi văd când mă trezesc, nu mai ştiu care sunt monştrii din starea de trezie şi care cei din vis, chipurile înspăimântătoare cu nasuri nemaipomenite şi maxilare grele şi gura plină de dinţi, toţi tăvălindu-se de râs pentru că eu sunt monstrul, îmi strigă asta zi şi noapte pe culoarele tulburi unde apar alţi monştri

necunoscuţi, fiindcă acum toţi monştrii sunt necunoscuţi, aş vrea să mă întâlnesc măcar cu unul din monştrii mei cunoscuţi, dar nu… probabil că văd în vis aceste ganguri pline de pânze de păianjen, şi dacă e un vis e normal ca monştrii mei prieteni, cei din starea de trezie, să nu poată intra în vis ca să mă elibereze, salvaţi-mă de această hăituială în timpul căreia mi se strigă că sunt bufonul întregii lumi, nu-mi mai amintesc unde este ieşirea, eu nu cunosc aceste coridoare şi aceste patiouri, de-abia le-au construit aici, dacă găsesc ieşirea aş putea să-l conving pe Basilio să mă lase să plec, dar Basilio nu e de găsit, trec oameni care seamănă cu Basilio, dar nu sunt Basilio, veri, fraţi, unchi, poate, identici cu el, dar nu sunt el, fiindcă nu-mi răspund decât cu înjurături când îi implor, Basilio, deschide-mi, îţi dau tot ce vrei dacă mă laşi să ies, nu sunt Basilio, fiindcă aruncă în mine cu pietre care mă rănesc în piept, cocoaşele astea, feţele albinoase, capetele de buldog, uriaşele mătăhăloase cu mers legănat care mă urmăresc, toate aceste pocitanii sunt proprietatea mea, le ştiam numele şi le vorbeam, şi îmi răspundeau, dar acum sunt surzi şi muţi, fiindcă singurul lucru pe care îl vor este să mă urmărească şi eu să obosesc şi să cad în pat să dorm fără să-i pot atrage atenţia în mod serios lui Emperatriz că e de-ajuns, să termine cu joaca, justiţia se va ocupa de toţi, dar mă urmăresc şi noaptea, ca să fiu obosit când înfrunt ziua, eliminând tot ce există în mine cu excepţia dorinţei de a implora clemenţă, cel puţin un armistiţiu, dar nu mi-l acordă, strigă şi ţipă şi mă bat şi râd în jurul meu, îmi duc mâinile la faţă ca să-mi pipăi trăsăturile şi să le recunosc, chiar dacă nu sunt decât trăsăturile mele monstruoase dintotdeauna, da, da, recunosc că întotdeauna am fost diform, niciodată n-am fost o persoană cu funcţii publice importante şi niciodată nu m-au iubit femei frumoase… nu mai rămân urme din trăsăturile acelui om. Mă opresc transpirat,

gâfâind, şi mă aflu în faţa unei mulţimi de monştri îmbrăcaţi elegant, taior şi pantofi şi geantă din piele de crocodil, halatul de flotir roşu al atletului acromegalic, pălăria de vară cu margarete albe şi galbene pe capul de buldog, o sutană albă *wash-and-wear* de asemenea foarte potrivită pentru sezon, el cu un costum gri-perlă, plastrón şi papion gri şi mănuşi gri pe care le ţine în mână, toţi proaspeţi, pe punctul de a-şi relua vieţile complet normale când ceva… nu ştiu ce… nu vreau să mă gândesc ce… o să se întâmple. Sunt singurul diferit, mă înroşesc de ruşine când constat că sunt singurul gol la această reuniune mondenă aşa de *comme il faut*[66]. Fiul meu, foarte elegant, mi-o ia înainte:

— Cum îţi permiţi să te dai în spectacol în halul ăsta? Eşti nebun? Ce-i cu dumneata?

— Ce-i cu voi? Aici se întâmplă ceva ciudat. Emperatriz, dă-mi cheile, dar nu mă aud, fiindcă râd cu nişte hohote care îmi umplu capul şi o să-l facă să explodeze, pentru că sunt închise acolo, înăuntru, un hohot, al lui, ascuţit, definitiv, mă provoacă să îndrăznesc să afirm din nou că voi sunteţi anormalii, nu eu, şi eu spun da şi Boy îl cheamă pe Basilio, vino, Basilio, să-l ducem să se vadă, şi Basilio şi alţi monştri vânjoşi mă târăsc în timp ce eu dau din picioare, strig lăsaţi-mă în pace, dar mă târăsc până la heleşteul Dianei la vânătoare şi mă obligă să mă urc pe bordură. Toţi monştrii gătiţi cu haine de tweed, cu taioare, cu pălării, cu genţi şi pantofi din piele de crocodil privesc scena de pe marginea heleşteului prezidat de Diana cocoşată, cu mandibula ei acromegalică şi semiluna pe frunte. Basilio mă ţine de un braţ, Boy mă strânge de celălalt şi în totala tăcere vocea lui îmi spune:

— Uită-te la tine.

Cobor privirea ca să văd ce ştiu că o să văd, proporţiile mele clasice, părul meu alb, trăsăturile mele regulate, ochii mei albaştri, bărbia despicată,

dar cineva aruncă o piatră perfidă în oglinda apei, imaginea mea se face cioburi, faţa se descompune, durerea este insuportabilă, strig, urlu, mă adun în mine, rănit, chipul distrus, cu un efort scap de mâinile care mă ţin şi fug încercând să smulg cu unghiile această mască pe care nu mi-o pot scoate, cu toate că ştiu că este o mască, pentru că în seara asta este balul mascat oferit de Emperatriz şi eu m-am deghizat în monstru, îmi zgârii faţa care sângerează şi, sângerând, îmi dovedeşte că nu e o mască, dar zgârii şi mai tare fiindcă trebuie să mi-o scot în ciuda durerii şi chiar dacă rămân fără chip, da, m-am recunoscut ca monstru diform reflectat în heleşteu, ei, ceilalţi, sunt fiinţe armonioase, zvelte, normale, eu sunt bufonul acestei curţi de personaje princiare învăluite de luxul straielor lor, eu sunt singurul gol, trebuie să-mi găsesc hainele ca să-mi acopăr diformităţile şi astfel să nu mai râdă de mine. Eu aveam haine. Caut uşa pe culoarele brusc pustii, vreau să găsesc uşa, dar nu există uşi, le-au astupat pentru balul lui Emperatriz, au atârnat pânze de păianjen şi au coşcovit pereţii şi au prelungit galeriile cu perspective false care mă fac să mă lovesc la cap când încerc să fug prin ele, au zidit totul ca să închidă imaginea mea monstruoasă, da, nu e decât o imagine, am alta, acum, că au dispărut, pot să dau o fugă până la heleşteul Dianei fără să mă vadă nimeni, ca să-mi redobândesc cealaltă imagine, pe care nu o găsesc în apă, pluteşte doar acest talmeş-balmeş de trăsături, această descompunere de planuri, această exagerare a tuşelor, aceste suprimări, suturi, cicatrice, aceşti umeri care nu se potrivesc cu trupul, gâtul inexistent, braţele de lungimi diferite, toate alcătuiesc imaginea mea neclară care aşteaptă să se estompeze lumina serii ca să se recompună în alt fel, dar lumina nu şterge nimic, fiindcă este noapte cu lună plină şi eu nu pot fugi, fiindcă i-am promis lui Emperatriz că o să vin la balul ei mascat şi de

aceea mi-am pus acest chip care sângerează pentru că nu mi-l pot scoate, masca spartă nu acoperă nimic, să găsesc pe cineva să mă ajute şi să mă conducă, să alerg hăituit de pisicile cu capete extraordinar de mari care mă pot înhăţa în întunericul care acum este complet, cu excepţia pupilelor lor aprinse, nu, nu, la capătul acelui coridor fals e lumină, se aud voci, poate sunt prietenii mei, poate muzică, alerg, sunt eu, aşteptaţi-mă, sunt slăbit, dar o să ajung la lumină şi la muzică… mă împiedic, cad, faţa mi se face ţăndări când se izbeşte de pardoseala de cărămidă, îngenuncheat pe jos îmi ţin trăsăturile care mi-au mai rămas ca să le unesc, ca să formez ceva asemănător cu un chip, ca şi cum ar fi lut, e moale, poate reuşesc să-mi reconstruiesc vechile mele trăsături, dar nu-mi mai amintesc cum erau, încercând să-mi modelez o faţă îmi rămân bucăţi lipite de mâini, merg în patru labe spre lumină, cu capul, precum câinii, deschid uşa, balul lui Emperatriz, m-au minţit ca să mă deghizez în monstru zdrenţăros, cunoscuţii şi necunoscuţii dansează scăldaţi în lumină cu monumentale peruci ca de foitaj, cu turbane aurite şi jabouri cu perle, măşti opalescente, dominouri de brocart, pantofi de satin cu vârf ascuţit dansând un menuet, crinolinele învârtindu-se, tricornurile în mână, uniforme strălucitoare, măşti de mucava splendide care ascund feţele lor monstruoase, gropiţe cochete în obraji, perechile dansează, cu degetele împreunate delicat, beau din cupe de cristal îngheţate, iar eu intru în patru labe, ca să nu fiu văzut, eu am venit costumat pentru alt bal, un bal unde nu erau decât uşi zidite şi culoare nesfârşite şi fiinţe imbecile ascunse în spatele pereţilor de chirpici mâlos, nu la acest bal unde totul este limpede şi fin şi uşor, m-au înşelat, trebuie să fug înainte ca marchizele şi cardinalii şi prinţii şi halebardierii să râdă de mine, or să-mi tragă o bătaie, pentru că eu am venit costumat în monstru

şi ei nu, eu da, ei nu, apa din heleşteu o să mă ajute să-mi schimb faţa, luna desenează în apă până şi ultimul detaliu al măştii mele care pluteşte pe apă, dacă aş putea să mi-o scot, s-o smulg apei, unde poate că despărţirea dintre carne şi carne ar fi mai puţin dureroasă… să îngenunchez pe bordură… să întind mâna ca să-mi smulg masca groazei.

Mult mai târziu, când perechile au ieşit în grădină ca să ia aer, l-au văzut plutind în heleşteul Dianei. Salvaţi-l! Să-i chemăm pe ceilalţi ca să-l scoată, dacă mai trăieşte! îşi aruncă evantaiele şi gentuţele ca să ajute la salvare cu cârlige şi frânghii; au scos din apă o fiinţă diformă, oripilantă, monstruoasă. Boy, cu trupul cât mai drept posibil, şi-a coborât spre el arcul voltaic al ochilor săi albaştri şi l-a recunoscut:

— E tata.

Emperatriz a confirmat:

— Da, e Jerónimo.

Şi toate acele fiinţe perfecte, disperate de gravitatea accidentului suferit de senator, care, la vârsta lui, poate n-ar fi trebuit să bea atâta la un bal mascat, au făcut tot ce era necesar ca să trimită corpul în capitală în cel mai somptuos sicriu. De asemenea, au organizat totul pentru ca, de îndată ce autorităţile şi avocaţii se vor întoarce în capitală, doctorul Azula să facă operaţia necesară pentru a extirpa din memoria lui Boy acele cinci zile cât a stat în afara casei, şi imaginea tatălui său, până la cele mai adânci rădăcini.

Vestea morţii senatorului a provocat o adevărată consternare în capitală. Întreaga ţară şi-a amintit atunci de serviciile eminentului om public şi i s-au adus cele mai mari omagii; resturile sale pământeşti au fost duse la cimitir pe un afet de tun acoperit cu drapelul naţional. Mulţi au fost de părere că n-ar fi trebuit să se procedeze aşa, pentru că rolul lui Jerónimo de Azcoitía fusese mai degrabă politic decât istoric şi că numele lui va dăinui doar în textele de specialitate. În ciuda

discuţiilor în jurul onorurilor care i s-au adus – sau poate tocmai de aceea – toată lumea a venit la înmormântare. În cavoul familiei, corpul lui a ocupat o nişă cu numele şi datele naşterii şi morţii sale, comparându-se în marmură cu toţi înaintaşii din neamul Azcoitía. Oratorii au evocat reuşitele sale, pilda acestei vieţi exemplare ce marca sfârşitul unei stirpe căreia această ţară, în ciuda schimbărilor lumii contemporane, recunoştea că îi este datoare. Un lanţ greu de fier a închis grilajul mausoleului unde, peste câteva ore, florile vor începe să putrezească. Întorcându-se, cavalerii îmbrăcaţi în negru s-au îndepărtat încet printre chiparoşi, deplângând sfârşitul unui neam atât de nobil.

29

De cum m-am întors în seara aceea, când s-a terminat tot, m-am dus să le trezesc pe fiecare în parte în cocioabele lor ca să le anunţ că Maica Benita a luat-o pe Inés de-acolo. E normal, am spus, probabil din cauza frigului, cum era să trăiască aici biata doamnă, cu frigul ăsta care îi îngheţa oasele, nu se poate încălzi nicio cameră în Casa asta, trebuia să-şi fi construit o colibă ca lumea, făcută bine, pe unul dintre culoare, dacă s-ar fi simţit bine, nu ca acum, Mutulică ar fi putut-o ajuta pe biata coniţă Inésita să-şi facă o cocioabă la fel ca cele în care locuim noi, ca să nu sufere atâta frig iarna asta care se prelungeşte şi se pare că nu mai pleacă odată din Casa noastră, ea e obişnuită cu confortul ei, cu încălzire centrală şi celelalte, e foarte răsfăţată coniţa Inésita, sigur, o doamnă aşa de bogată, cum să fie altfel?

— Ce-a luat cu ea?

Nimic, un necesar. A lăsat tot, lucruşoarele noastre de care aveam atâta nevoie şi pe care acum o să le putem recupera, stolului şuşotitor i se alătură bătrânele care ies din cocioabe îndreptându-se spre capelă prin ganguri, una, două bătrâne au sfeşnice cu lumânări, ca să-şi recupereze lucrurile. Deschid uşile şi aprind alte lumânări; bătrânele se năpustesc asupra grămezilor de obiecte jegoase pe care le pierduseră jucând la blestematele de curse de câini, nu strigă, nu se bat pe lucruri, ci doar le recunosc şi le împart, şorţul

ăsta de percal înflorat pe jumătate negru e la fel cu al tău, dar ăsta e al meu şi celălalt din grămada ailaltă e al tău, formele flasce ale bătrânelor identice şi uşor de înlocuit una cu alta şi-au însemnat lucrurile, pantofi rupţi, ciorapi desperecheaţi, broboade, uite, Rita, am găsit aici broboada ta în carouri de care îmi spuneai mai ieri că ai mare nevoie, pături, plăpumi, jupoane de lână, fiecare lucru revine la stăpâna lui după acea scurtă trecere prin alte mâini, care n-au lăsat urme; ăsta este scapularul Auristelei, părul lui Rafaelito pentru Clemencia, care nu putea să se împace cu gândul de a-l pierde, rozariul lui Lucy, de care zice că a fost binecuvântat de Papă, dar nimeni n-o crede, ciorapii ăştia ai cui sunt, sunt de lână gri, dacă au găuri pentru monturi sunt ai mei, toate hainele săracei Iris, până şi paltonul ei cafeniu.

Acum Iris îl poartă toată ziua. Cum îi lipsesc câţiva nasturi, îl prinde cu un ac de siguranţă pe piept. Mai are resturi din garnitura de blană de castor la guler şi buzunare, pentru că e foarte bun şi ţine foarte călduţ paltonul pe care Brígida i l-a dat lui Iris şi cum fătuca e cam răcită, nu şi-l dă jos, uite cum îi curg mucii şi se şterge cu mâneca sau cu mâinile crăpate de degerături. Uitaţi-vă la ea. Dar nimeni nu se mai uită la Iris, nici măcar orfanele, care acum, că nu e aici Maica Benita, îşi petrec după-amiezile cu glume la telefon, cum le-a învăţat coniţa Inésita să se joace.

Eu mă uit la Iris. O pândesc din câte un prag sau ghemuit în spatele iasomiei; îi place să se aşeze pe culoar, la picioarele vitraliilor pe care cei de la licitaţie le-au sprijinit de pilaştri. Stă acolo nemişcată, lăsând să treacă orele, înecată în reflexele soarelui ce trece prin vitralii, materie pasivă care primeşte culoarea chihlimbarului, şi când soarele înaintează puţin un petec de cer albastru îi brăzdează faţa, o stea pe gură, pe umăr, dispare, Iris plutind cu nuferii în lumina verde-acvatică, Iris adumbrită de o mantie cuvioasă, Iris

dezbrăcată de reflexele roz ale unei preasfinte tunici şi eu timp de ceasuri întregi contemplând lentele transformări ale lui Iris, se înserează, vântul mişcă ramurile adevărate ce răscolesc lumina în care lucrurile se dizolvă sub vitraliu, Iris dizolvându-se în lagune irizate şi unduitoare, dar reflexul unei mâini i-a recuperat chipul desenându-i un nou profil, precis, acum, când îşi strânge tot părul la ceafă cu un elastic şi astfel îşi dezvăluie toate trăsăturile ca să dea la iveală o structură osoasă de o anumită nobleţe al cărei embrion începe să se întrevadă; pentru că eşti tu, te recunosc, ea te-a botezat înainte să fie dusă la balamuc, Inés, Inés goală şi îmbujorată sub reflexele tunicii, Inés pură, Inés de dinainte de Jerónimo, Inés de dinainte de Peta, Inés de dinainte de Inés, Inés de dinainte de cuvioasă şi de vrăjitoare, Inés de dinainte de mine, ai absorbit culoarea tunicii şi stai în picioare în purpura vitraliilor fără să ştii încotro să te îndrepţi, nici ce să faci, nici cine eşti, goală, de-abia trezită, cu mâinile împreunate, privind umbrele ce se întind asupra curţii, care înaintează şi mă ascund, şi eu înaintez ascuns, un mai puţin de douăzeci la sută care înaintează întreg, eu întreg, în picioare, apropiindu-mă de acest rest de lumină care te dezbracă sub vitralii, aş vrea să anulez acest douăzeci la sută ca să mă odihnesc, dar nu pot, pentru că exişti, Inés, pentru că te ţin prizonieră între aceşti pereţi de netrecut, Inés, pentru că mă faci să cobor din abisul meu în iadul existenţei obligate să dorească, şi nu mă laşi să uit că respir şi am respirat, dar niciodată îndeajuns, că iubesc şi am iubit, dar că niciodată nu mi-am satisfăcut nicio dorinţă, Inés, mângâi pisica asta care toarce la pieptul tău dezgolit de lumina care unelteşte cu tăcerea acestui patio îndepărtat ca să mă apese, eşti gata, Inés, sunt gata aici în umbră, la doi paşi de tine, aşteptând ca braţele tale să dea drumul pisicii

şi-apoi ca întunericul să te îmbrace din nou şi mă apropii de Inés cea goală şi îi spun la ureche:

— Inés.

Răspunzi fără să fii surprinsă:

— Ce?

O să-mi satisfac dorinţa fără ca Peta să-mi stea în cale, fără ca Jerónimo să mă îndemne sau să mi-o interzică, fiindcă acum nu mai există nici Jerónimo, nici Peta, pretenţiile lor au dispărut, sunt liber în faţa acestei femei libere: infernul. Nu te îndepărta, Inés, chiar dacă lumina s-a stins şi ţi-a pus din nou straiele, te ţin strâns lipită de trupul meu. Tremuri. Nu de frig; ochii tăi spun că simţi altceva decât frigul, şi nu e acelaşi lucru pe care-l simt eu, este frică, nu-ţi fie frică de mine, Inés, lasă-mă să-ţi călăuzesc mâna aici sub vitralii, ca sub un cort multicolor, mâna ta rigidă într-a mea, dar mă ascultă, ochii tăi plini de groază, părul vâlvoi pe firmamentul de sticlă şi coapsele tale mă evită şi gura ta ca întotdeauna, de la început, de la coşmarul iniţial când mi-ai refuzat gura pentru că gura mea este murdară, vreau să mă răzbun pentru că îmi refuzi gura, care nu este murdară, şi-ţi oblig degetele să-mi pipăie sexul, îl apuci, îl strângi aşa cum se poate strânge doar o bucată de carne potentă şi îţi înfigi unghiile în el şi cu o smucitură furioasă mi-l smulgi de la rădăcină, nervi, artere, vene, testicule, ţesuturi, corpul meu golindu-se de sânge clocotitor, care te stropeşte; uită-te la mâinile tale pline de sânge, uite cum îţi curge sângele între picioare formând o baltă în care stai nemişcată ţipând, isterică, palidă, descompusă, cu ochii închişi, nu vrei să vezi sângele care te udă şi gemi, fiindcă nu înţelegi, nu m-ai respinge dacă m-aş apropia acum, pentru că ai pus stăpânire pe instrumentul meu periculos lăsându-mi o rană incurabilă între picioare, eu nu strig, eu sunt anulat de umbre, tu strigi, chemi, ademeneşti, vrăjită în această baltă de sânge, cerând ajutor, geamul fără lumină te umbreşte în timp ce sosesc bătrânele, ce

se-ntâmplă, ce-o avea fata asta de ţipă aşa şi nu recunoaşte pe nimeni şi se prăbuşeşte în balta de sânge. Ea murmură:

— E o minciună.

— Ce e minciună?

— Că urma să am un copil…

Despre ce copil vorbeşte? Mutulică este copilul pe care l-am aşteptat atâta vreme, că nu mai e nimeni aici în Casă care să ţină minte când s-a născut, de aceea l-am crescut generaţii şi generaţii de bătrâne, copilul ascultător nu face decât ce îl lăsăm noi să facă, e un copil sfânt şi este veşnic copil, mai ales în nopţile când era aici Maica Benita, dar acum, că nu mai este şi ne-am instalat toate în capelă, copilul e copil tot timpul, de-asta ne-am luat pungile şi pachetele, să fim pregătite, trăind în capelă toate laolaltă ca după război sau după un cutremur, aşteptând clipa când copilul ne va purta pe toate din Casă la cer în căleşti albe trase de cai cu valtrapuri albe şi o să cheme alţi copii sfinţi ca el cu ghirlande în mâini şi cântând din trâmbiţe şi lire. Iris dă din cap. Nu, nu, nu… îmi negi sanctitatea, te îngrozeşte că am dobândit puterea pe care o voiam.

…că mă umflam şi mă durea aici de multe zile… doamna Rita, nu e adevărat că înainte sângeram în fiecare lună… ziceam aşa ca să nu mă credeţi o proastă, cum toate celelalte capre ştiau să citească… eu măcar asta să…

Dar ce contezi tu, Iris, întreabă bătrânele, şi ce contează că asta este prima ta menstruaţie, de vreme ce avem copilul şi suntem gata de plecare? Iris delirează, vorbeşte de timpurile când ieşea noaptea, n-a ieşit niciodată noaptea, şi despre Gigant, de parcă ar exista giganţi, o apucă de poale pe Rita, nici dac-ar fi s-o omoare careva n-ar ţipa cum ţipă acum, pentru ceva ce trebuie să li se întâmple tuturor femeilor, şi dacă iei nişte săruri şi o aspirină… gata, fetiţă, nu mai plânge, ce prostii vorbeşti, pe cine nu lăsai să-ţi facă nimic decât să

te pipăie, ea şi Gigantul ăsta de care vorbeşte aiurea, fiindcă Iris bate câmpii, se coţăiau, dar nu se regulau, să te regulezi e lucru rău, dar să te coţăieşti nu, şi a început să se umfle de frică şi să se ascundă în paltonul cafeniu… minţi şi depui mărturie falsă împotriva pruncului, taci din gură, zici că el te trimitea să baţi străzile noaptea ca să te culci cu Gigantul şi pe urmă te întorceai şi îi povesteai tot ce făcuserăţi, pe unde te pipăise el pe tine şi tu pe el, e un porc, un degenerat care a încercat să facă sex cu mine şi mi s-a făcut frică şi de-asta…

— Asculta porcăriile tale?

— Cum, dacă e surd?

— Nu e surd.

— Mincinoaso.

— Nu ţi-e ruşine, Iris?

— Numa' îşi imaginează.

— Nu… m-a obligat să-l pipăi…

— Scârboaso!

— Cum e posibil ca o fată aşa mică…?

— E-adevărat… şi mă tot întreba, şi mai ce, şi mai ce.

— E mut.

— Nu poate să-ntrebe nimic.

— Nu e mut, e un mincinos.

— Să nu îndrăzneşti să vorbeşti urât despre copil!

— O să te rupem în bătaie dacă mai vorbeşti aşa…

— Am aici o nuia.

— Eu o să-i trag câteva cu papucul.

— E-adevărat!

— Cum, dacă e sfânt?

— Asta de fapt vrea să ne ia copilul.

— Şi să plece cu el.

— Tu n-ai nicio legătură cu copilul, Iris.

— Copilul e al nostru.

— O să-l ascundem.

— Da, mai bine îl ascundem.

— Copilul s-a născut aici, în Casă, cu mulţi ani în urmă.

— Nimeni nu-şi aminteşte cine a fost maică-sa.

— Şi tată n-a avut.

— Nu, fiindcă bărbaţii sunt nişte porci.

— Şi nu poate să spună cine a fost maică-sa.

— Normal, dacă e mut…

Iris se ridică, mâinile, paltonul cafeniu, picioarele, toată plină de sânge. Prin cortul de vitralii incolore strălucesc stelele adevărate. Iris e furioasă:

— Nu e mut.

Dora îi trage o palmă.

— Şi nici prunc nu e.

Lucy o pocneşte cu nuiaua peste picioare.

— Şi nici sfânt nu e.

Rita o trage de păr.

— Curvă!

— Da, curvă!

— Când delirai ţi-ai mărturisit păcatele…

— Ieşeai noaptea la agăţat fără să ne spui.

— …şi nu te-ai căit…

— Curvă de mică!

— Trebuie s-o pedepsim.

— Da, s-o pedepsim.

— Fiindcă e curvă.

Te duc în capelă. Rosa Pérez şi Clemencia mi-au îngrijit rana pe care mi-ai lăsat-o între picioare, au umplut cu tifon gaura aceea şi m-au bandajat, înfăşându-mă bine, ca să nu se ude copilul peste noapte şi mai ales ca să nu-şi ude cearşaful, se usucă aşa greu cearşafurile cu vremea asta, şi nimic nu e mai scârbos decât cearşafurile cu miros de pipi de copil mic. Când te văd intrând şi înaintând spre leagănul meu, unde ai rămas în picioare privindu-mă de parcă te gândeai la ceva, ca şi cum ai fi putut gândi, îmi acopăr faţa speriată cu mânuţele şi spun printre smiorcăieli:

— E rea!

— Vezi?

— Până şi copilul îşi dă seama.

— E rea.

Primul cuvânt pe care-l spune copilul. Începe să vorbească şi nu trebuie să-l învăţăm nimic. Totul din vina scroafei ăsteia proaste de Iris Mateluna, ce mai curvă trebuie să fie dacă până şi pruncul sfânt care n-a ieşit niciodată din această Casă şi este nevinovăţia întruchipată îşi dă seama că e o curvă de două parale, care nu trebuie să trăiască aici, în locul ăsta cucernic, înconjurată de sfinţenia sărăciei şi a bătrâneţii.

— Luaţi-o de-aici!

Se uită la mine uimite; copilul începe să înfăptuiască miracole, puterea lui se manifestă, ne porunceşte, fiindcă ştie că o să-l ascultăm, şi vrea să scoatem gunoiul ăsta din Casa unde trăieşte el. Ne dă de înţeles că nu va face niciun miracol şi că nu ne va purta la ceruri până nu curăţăm acest loc. Trebuie s-o dăm afară de aici pe curva asta. Ia să vedem… s-o îmbrăcăm ca pe o curvă. Îţi desfac părul, care îţi cade până la mijloc. După ce-ţi scot paltonul îţi pun un pulover foarte strâmt pe sâni, şi tu, María, că eşti mai mărunţică, împrumută-ne fusta ta verde, ca să-i fie scurtă şi strâmtă, să i se vadă bine şi curul, nu numai ţâţele, îţi vopsesc sprâncenele cu funingine, pleoapele plecate cu un pic de cărbune dizolvat în apă, gura imensă şi roşie ca să arăţi foarte bine, să vedem cum o să-ţi meargă treburile, Iris, nu, paltonul nu, chiar dacă o să-ţi fie frig, cu paltonul n-o să ţi se vadă corpul şi bărbaţilor le place să se uite la corpul curvelor ca tine. Rita şi Dora se înfofolesc în broboadele lor şi, cum trebuie să-i dea ascultare pruncului, te scot în stradă; aşa, flancată de acele două corpuri zdrenţăroase, Inés pleacă din Casă întrupată într-o păpuşă mare artificială şi vopsită la fel ca Gigantul. Gata, hai, nu mai sta acolo ca o proastă, că trebuie să munceşti şi să-ţi câştigi pâinea, bătrânele o îmbrâncesc, ea ascultă de ordinul meu clar să plece pentru totdeauna, o iau pe străduţe

pustii, traversează piaţete fără copaci înconjurate de ferestre cu toate obloanele închise, o apucă pe străzi neluminate, ca să nu le recunoască nimeni, de parcă cineva ar putea să recunoască două bătrâne identice cu toate bătrânele sărace care hoinăresc pe străzi, traversează un maidan şi ajung la bulevardul unde se prefac că se uită la afişele unui cinematograf sub marchiza slab luminată. Lumea intră şi iese de la cinema, şi trec oameni pe stradă fără să le privească, Iris e aşa de pierdută, că nu îşi dă seama că acesta e un cinematograf în sfârşit, artişti, dansatori, domnişoare care închid ochii când sunt sărutate, nimic, eşti o simplă carcasă, păşeşti prin vid urmându-le pe bătrânele care stau ceva mai departe de tine, ca lumea să creadă că eşti singură. Un domn în costum de culoare închisă trece şi te fluieră. Bătrânele îşi dau seama, şi trag de tine şi te bagă pe o stradă spre fundul zonei prost luminate, uite, domnul ăla ne urmăreşte. Se ascund toate trei sub o poartă. Domnul trece, mai fluieră o dată, se opreşte o clipă la colţul celălalt şi când se întoarce s-o ia spre bulevard şi trece prin faţa lor, bătrânele îţi spun, hai, du-te, şi Iris se duce să lucreze, aşa că e sigur că va fi curvă, bineînţeles, babelor, bineînţeles că va fi curvă, ce altă soartă poate avea o păpuşă de mucava cu capul gol pe dinăuntru decât aceea de a fi sfâşiată şi făcută bucăţi de bărbaţi înfometaţi ca acesta, care o ia, îi oferă o ţigară şi dispare cu ea, adio, Iris, nu fuma, Iris, eşti foarte tânără, în fine, dacă o să fii curvă mai bine să fumezi, asta e, un destin, s-ar putea chiar să-ţi meargă bine, pentru că se zice că viaţa curvelor e foarte plăcută, te scoli târziu şi aşa mai departe, şi eu proastă care la treisprezece ani, când a murit taică-meu, am intrat să lucrez într-o casă de oameni bogaţi şi trebuia să mă scol în zori, destul de târziu mi-a venit ciclul proastei de mine, dar e dată dracului fătuca, uite cum a profitat că s-a umflat şi a încercat să ne păcălească şi să credem că era o sarcină

miraculoasă… da, Rita, nu plânge, o să-i meargă bine, domnul ăsta avea figură de om bun şi au urcat într-un taxi, aşa că nu poate fi rău şi cu siguranţă că o să-i găsească altă slujbă, pentru că n-are ce să fie neplăcut să-ţi petreci timpul făcând porcării cu oameni pe care nici nu-i cunoşti, chiar dacă eşti plătită, dar cum Iris e durdulie, o să-i meargă foarte bine, pentru că bărbaţilor le plac astea grăsuţe; da, ne plac femeile la care ai pe ce să pui mâna… ce-o fi vrând să spună asta, nici măcar limba vorbită de bărbaţi nu o înţelegem noi, bătrânele, parcă ar vorbi chinezeşte uneori şi cu cât ajungi mai bătrână şi mai bătrână, tot mai puţin şi mai puţin înţelegi ce spun bărbaţii. De-asta nu trebuie să-l învăţăm niciun cuvânt pe copil, trebuie să reuşim să le uite şi pe cele pe care le ştie deja şi noi ştim că le ştie, fiindcă le-a rostit, aşa, cu una sau două vorbe se începe şi pe urmă poate să ajungă să spună şi vorbe urâte pe care noi nu le înţelegem.

Trăim în capelă. Ca nişte refugiate dintr-o zonă devastată de o catastrofă, bătrânele dorm pe grămezi de bulendre, pe perne şi pe vreo saltea, băgate unele în altele ca să se apere de frig, fiecare cu o pungă unde păstrează obiectele cele mai de preţ pe care vor să le ia în cer, improvizând *brasero*-uri din cutii de conserve, un grup comentează că dispariţia lui Iris face inevitabilă plecarea, cineva tuşeşte, alt grup îmi pregăteşte albia în care mă vor pune ca să mă îmbăieze; într-un bidon de parafină fac focul ca să încălzească apa, au smuls soclurile şi le-au pus pe foc, şi bucăţi din duşumea şi tocurile de la uşi şi balustrada cu coloniţe strunjite din prezbiteriu şi scăunelul aurit, şi susţin în continuare că nu se va demola niciodată, cu toate că ele au început s-o distrugă, fac să dispară toate particularităţile acestei capele în care se oficiază cultul meu cu primitivul ritual al

îngrijirii şi al abluţiunilor mele şi al hrănirii şi al îmbrăcării mele cu lucrurile lui Boy, toate bunurile lui, fiindcă le-am dat cheile, au deschis chilia lui Inés şi a lumii ei şi au adus tot, mă gătesc şi mă răsfaţă cum am vrut întotdeauna să fiu răsfăţat. Zilele sunt scurte în această perioadă a anului. Ele aproape că nu ies la lumină. Le-au interzis orfanelor să iasă din capelă, să nu cumva să umble bărbaţi răi care să le ia şi pe ele aşa cum au luat-o, fiindcă a fost neascultătoare şi mincinoasă, pe Iris Mateluna. Orfanele mă alintă şi ele, nu le mai disting, au ajuns să fie toate la fel, ca bătrânele, cu mâinile lor aspre, tuşea, minţile obnubilate, paşii tăcuţi, să nu ne audă, să nu ne vadă, să nu vină bărbaţi răi, ce frică. Aproape tot timpul e noapte. Eu sunt aproape în întregime prunc.

Seara bătrânele ies din Casă. Ce-o mai fi cu Maica Benita? Dumneata, Maică Anselma, n-ai aflat nimic? A, dumneata nu eşti Maica Anselma, dumneata eşti Carmela, ce mai faci, Carmela, ai găsit degetul arhanghelului, a, stai, că nu tu căutai degetul, Amalia era aia care îl căuta, ce-o mai face Amalia, ea a fost printre primele, v-aduceţi aminte, ce s-o mai fi ales de ea şi pe unde or ţine-o închisă, biata de ea, nu e Carmela, ci Eliana cea care şi-a pus pe cap broboada mâncată de molii a Carmelei şi le-am confundat… de unde să ştii tu de ce n-a telefonat Maica Benita, când tu te-ai prostit mai tare decât proasta de Iris, ce păcat că nu ai un corp de femeie matură, că altfel… Nu-i aşa, Rita, că am putea…? Niciuna dintre orfane n-are ţâţe şi cur? Nu, niciuna, aşa că nu le putem scoate pe stradă, ca pe Iris, să câştige nişte parale bune şi să aducă bani să avem ce pune în gură. Dar e ciudat că Maica Benita nu a dat niciun telefon, să nu-mi spuneţi că nu, şi mai ciudat e că a plecat fără să-şi ia măcar rămas-bun de la noi, când zicea că ne iubeşte aşa mult… culmea. Nici Părintele Azócar, care înainte telefona pentru orice fleac, nu a mai sunat. Nu contează! Nu contează deloc, fiindcă

pruncul ne va lua cu el şi când se vor întoarce ei vor găsi Casa goală… o merită, pentru că au uitat de noi, nu mai avem de mâncare, om fi noi bătrâne şi fără multă poftă, da' trebuie să mâncăm… de-asta ziceam eu s-o îmbrăcăm ca pe o femeie adevărată pe Frosy şi s-o scoatem pe piaţă în stradă, dar nu se poate, bărbaţii îşi dau seama că nu e decât o fetiţă de unsprezece ani şi n-o să-i dea niciun ban… dac-am avea ceva de băut, ceai sau *mate* sau cafea sau o supică de dovleac, orice, acolo, ceva, culmea să ne uite aşa, dar nu contează, or s-o plătească scump, ce surpriză or să aibă când or să-şi dea seama că nu mai e nimeni în Casă. Într-o seară, Auristela a ieşit să cerşească şi s-a întors cu iarbă *mate* şi zahăr. Pe urmă au ieşit altele, cele mai curajoase, Rita şi Dora împreună, Zunilda Toro, care are o voce gângavă foarte convingătoare, şi le-au urmat şi restul. Nu se îndepărtează mult de Casă, fiindcă obosesc şi le e frică să nu se rătăcească. E ca şi cum, pe înserat, o lentă maree de jeg şi rugăminţi ar invada cartierul, glasuri care se milogesc, paşi mărunţi care te urmează, dar te-ar putea urmări, răsuflarea fetidă care mulţumeşte, mâna strâmbă care înşfacă moneda şi o ascunde în fusta roasă, ochi care strălucesc un minut şi se sting. O bătrână merge în spatele unui băiat implorându-l să-i dea ceva, insistând cu voce plângăcioasă, băiatul grăbeşte pasul, dar bătrâna îl ajunge şi, cum nu îndrăzneşte să fugă, îi dă ceva de pomană, repede, să plece, să-l lase în pace, îi dă mai mulţi bani decât ar fi trebuit să-i dea. Într-o seară un grup de bătrâne a venit cu pungi pline de legume şi alimente; au povestit că s-au luat după o doamnă care se întorcea de la cumpărături şi asediul grupului de bătrâne înfometate şi plângăreţe şi suspinele lor pe strada pustie au fost aşa de insistente, că doamna s-a speriat brusc de atâta tuse şi atâta plâns şi atâta insistenţă, a lăsat pungile şi a luat-o la fugă, ce să facem, au spus, nevoia-l învaţă pe om, aşa se zice.

Au început să se ducă în grupuri la prăvălie, unde unele distrăgeau atenţia proprietăresei şi a celorlalte cliente cu bârfe muiereşti, în timp ce altele furau mărfuri, uneori lucruri inutile, dar încercau întotdeauna să ia chifle, ceai şi zahăr, cum să hrăneşti patruzeci de bătrâne, oricât de puţină poftă de mâncare am avea, noi, bătrânele, mereu cerem câte ceva, o ceşcuţă de ceai, un coltuc de pâine, chiar dacă e veche, ca să-l punem în spuză după ce-au încălzit apa ca să spele copilul. Pe copil îl aşază aproape de foc, să nu-i fie frig, uneori aproape că mă prăjesc, dar nu pot să strig, pentru că nu am glas, da, cotoroanţele astea vor să mă pună într-un proţap ca să-mi frigă carnea fragedă la cărbuni şi să mă devoreze, dar nu, mă întind în pat, trebuie să ne purtăm frumos cu pruncul, uită-te, Auristela, uită-te, Teresa, ce ochi mari are, uite cum ne priveşte vrând parcă să ne spună să mai aşteptăm niţel, fiindcă va săvârşi miracolul, să avem răbdare, că vor veni caleştile, sunt comandate, aşteptaţi, măi femeilor, aşteptaţi, dar cum să aşteptăm dacă murim de foame? Ritualul schimbatului, al spălatului, al pusului scutecelor, chiloţilor, al înfăşatului într-o sarma în faţa unui altar inexistent, în faţa resturilor unor uitate zeităţi hibride al căror ipsos se fărâmă de umezeală, cade un braţ, o coadă de balaur, se fac ţăndări pe jos, bătrânele calcă pe ele când aleargă să le întâmpine pe cele care vin de-afară, să vedem ce-aţi adus azi, fetelor. Povestesc că au fost la o măcelărie şi în timp ce proprietarul tranşa nu ştiu ce bucăţi de carne pentru o clientă cam chioară ele au izbutit să scoată… ia uitaţi, costiţele de la un miel întreg, petrecere, petrecere, au mai smuls nişte scânduri din podea, au scos o uşă, au făcut focul aşteptând să se aprindă jăraticul pe care au pus costiţele la prăjit, şi magnifica aromă mi-a ajuns la nas; în seara asta, în timp ce rodeau oasele de miel stând pe vine în jurul focului, m-au băgat într-un sac, lăsându-mi doar capul afară, ca pe un

curcan umplut; au cusut foarte bine sacul, ca să nu se mişte copilul, încă o împunsătură, aici, cu acul ăsta de cusut saci, mai bine să-i mai punem un sac, tu, că nu mănânci, Zunilda, şi eşti mai în putere, bagă-l în sacul ăsta şi coase-l, şi eu vreau să cos sacul, că ştiu eu o cusătură pe care nimeni nu ştie s-o descoasă. Mă pun în leagănul copilului. În vreme ce ele sărbătoresc furtul costiţelor, în vreme ce aud cum cioturile de dinţi rod oasele, în vreme ce disting formele ce se mişcă în penumbră şi chipurile plămădite în umbră, înghit terciul cu care mă hrănesc, de săptămâni de zile nu îmi dau altceva şi mi-e silă, şi nu-l vreau, şi bătrânele se plâng că n-are poftă de mâncare copilul ăsta, ce-o avea, n-o fi din cauza frigului, mai bine să-i mai punem un sac şi să-l coasem, ia vezi, Carmela, că tu ai mai mulţi saci. Carmela coase. Pânza aspră şi puturoasă de iută mă zgârie pe gât până la sânge, aş vrea să le rog să lărgească un pic gaura pe unde scot capul, dar cum, dacă nu ştiu să vorbesc, m-am născut mut, se zice în Casa asta, şi acum, că nu am nici mâini ca să fac semne, nu pot să comunic cu ele. Nici ochii mei nu au puterea să le roage să-mi slăbească strânsoarea, nici nu mă privesc în ochi când îmi dau terciul, sau când mă spală pe faţă cu o cârpă, sau când mai cos o membrană de sac în jurul celei dinainte, până când ajung să-mi facă rană şi la bărbie, nu mă văd, pentru că nu contez, nu exist, sunt doar materie pasivă pe care ele proiectează imagini, pruncul, Boy, miracolul, ora de păpat, cum nu e gata, María, un minuţel, imediat, o să plângă copilul de foame, dar nu mai plâng nici nu vorbesc nici nu spun mesom nici pipi.

Fiindcă acum ies aproape în fiecare seară, mă lasă singur în capelă. Poate în vreun ungher întunecos mai rămân câteva care n-au ieşit, pentru că sunt bolnave sau slăbite, prezenţe care se mişcă în putoarea lor sau tuşesc sau scuipă, trebuie să fie vreo babă pe moarte, pe care n-o zăresc, uitată de

celelalte în entuziasmul lor pentru noua afacere. Pentru că acum se întorc foarte târziu cu prada. Se zice că în cartier au avut loc jafuri. Bătrâne criminale îi pândesc pe trecători pe la colţuri, îi urmăresc văitându-se şi tuşind, insistente şi ameninţătoare, bocind şi cerşind, până îi obligă să intre pe o străduţă prost luminată şi cinci sau şase bătrâne se desprind din umbră şi se năpustesc asupra victimei, cu frânghii şi bâte, şi îi iau tot ce are, bani, cumpărături, haine. Se zice că au fost găsite mai multe persoane bătute şi goale în cartier. Intrările caselor sunt primejdioase. Ceva ce în întuneric pare un trunchi de copac poate fi o cerşetoare ştirbă şi cu tremurici care, cu poliloghia ei despre mizerii şi boli, te poate duce pe un maidan, unde să se arunce stolul sângeros asupra ta… mai bine să nu umbli singur noaptea în cartierul ăsta, că nu mai e ce era înainte, pe vremurile bune, l-au stricat babele astea… nu se poate… sigur e o minciună… nimeni nu crede… adevărul adevărat… cum să credem că o ceată de cerşetoare bătrâne venită de Dumnezeu ştie unde a invadat cartierul ăsta aşa de liniştit, se zice că unii vor să se mute în alte cartiere, se zice că au intrat la tipul ăla cu chioşcul unde se cumpără şi se vând reviste, când era singur, să-i ceară de pomană şi că şase babe i-au furat toate încasările, mai bine să cauţi o cameră la altă pensiune departe de aici, e periculos să ieşi noaptea, fiindcă o bucată de noapte se întrupează brusc şi se aruncă asupra ta ca să-ţi fure puţinul pe care îl ai în buzunar, îi urmăresc pe oameni, încetişor, şi pe neaşteptate ceea ce părea o umbră se înalţă şi îşi schimbă forma şi atacă, asta se întâmplă, poate că babele astea de care se vorbeşte atâta aici în cartier nu sunt decât umbrele spaimelor, dar sunt multe babe… în sfârşit, nu ştiu dacă multe, dar se pare că sunt mai multe bătrâne decât înainte… iese cu o broboadă pe cap, târşindu-şi papucii, alunecând pe lângă ziduri, singură, dar când o vezi înaintând

singură, cocârjată şi şchioapă, ştii că o ceată înarmată aşteaptă după colţ, aşa că traversezi imediat spre becul de pe celălalt trotuar, dar zăreşti două babe ascunse în pragul unei case ceva mai încolo, şi-atunci o iei pe mijlocul străzii şi dai peste un grup de umbre care înaintează, şi vrei să te întorci înapoi, dar în spate nu e decât un zid fără ferestre, fiindcă eu le-am zidit pe toate şi, cu pensula mea, le-am făcut să pară vechi, ca să nu observe nimeni că lipsesc, doar chipuri, doar boarfe, uneori atacă şi alteori nu, e chestie de noroc, pentru că nu se poate să-ţi fie frică de nişte bătrâne care se furişează ca nişte şobolani şi apoi vin aici la capelă cu prada, să facem împărţeala, să mâncăm, lucruri de luat, paltonul ăsta al unei dame grase o să i-l dăruiesc lui Mercedes Barroso, şi lanţul ăsta de ceas din aur, Brígidei, care o să fie încântată săraca.

— Am văzut-o pe Iris.

— Unde?

— Pe aici prin apropiere.

— Cum mai arată?

— Avea o pălărie.

— Nu se poartă pălăriile.

— Dar asta de care-ţi spun eu avea pălărie şi s-a uitat la mine.

— Pe vremea mea pălăriile erau…

— Cred că lui Iris nu-i trece prin cap să vină aici.

— Am impresia că asta vrea să facă.

— De ce?

— Nu ştiu, acum, că s-o fi îmbogăţit…

— Să ne fure copilul?

— Să ne ia copilul?

— Înainte să înfăptuiască miracolul?

— Nu se poate…

— Trebuie să păzim copilul.

— Da, trebuie să-l ascundem.

— Da’ el să nu-şi dea seama, că dacă îşi dă seama poate se sperie.

Fiecare se preface că îşi vede de treburile obişnuite, sau chiar îşi vede; María Benítez găteşte *pantrucas*[67], cineva a zis că a furat nişte boia de la prăvălie acum câteva zile, dă-mi boiaua s-o pun în supă, că fără boia parcă nici nu e *pantrucas*, dar cea mai bună este cea de curcan, sparg pardoseala cu toporul şi aţâţă focul cu surcele, cos la lumina unei lumânări, îşi aranjează mizeriile în saci. Patru se apropie de mine cu un sac mare; mă iau în braţe, spunându-mi drăgălaşul meu, hooopa sus, nu te teme, puiul meu, noi o să avem grijă de tine ca să nu vină femeia aia rea şi boită să te fure să facă porcării cu dumneata, care eşti sfânt. Mă bagă în sac. Toate patru îngenunchează în jurul meu şi cos sacul. Nu văd. Sunt orb. Şi altele se apropie cu alt sac şi mă bagă şi în ăsta şi cos din nou bolborosind rugăciuni pe care de-abia le aud, ca să înfăptuiesc miracolul când va fi voia sa, dar să fie curând, cât mai curând, fiindcă Ernestina López o să moară acolo în cotlonul ei, e bolnavă, plânge zicând că nu vrea să moară, cos, îmi leagă alţi saci pe cap şi se apropie altele şi simt că se ridică în jurul meu alt înveliş de întuneric, alt strat de tăcere ca să atenueze vocile pe care de-abia le disting, surd, orb, mut, un pacheţel fără sex, totul cusut şi legat cu sfori şi curele, saci şi iar saci, abia pot să respir prin urzeala de straturi de iută, aici înăuntru e cald, n-ai nevoie să te mişti, n-am nevoie de nimic, acest pachet sunt eu întreg, redus, fără să depind de nimic şi de nimeni, auzindu-le cum îmi înalţă rugăciuni, în genunchi, implorându-mă, pentru că ştiu că acum sunt puternic şi voi săvârşi miracolul.

30

— A sosit momentul, fiicele mele…

În picioare pe treapta de la săliţa Ritei, Părintele Azócar a contemplat grupul fiicelor sale; treizeci şi şapte de bătrâne, rămăşiţele a treizeci şi şapte de vieţi, palide, slabe, fără vlagă, murdare, stoarse, treizeci şi şapte potrivit listei pe care Maica Benita i-a spus că o s-o găsească în sertarul de sus al biroului ei, le numărase, erau chiar treizeci şi şapte de bătrâne, toate mai mult sau mai puţin bolnave. O vor mai duce foarte puţin în noua Casă.

— …a sosit momentul să plecăm…

Ele ştiau deja asta. Toată dimineaţa patru preoţei tineri, cu sutanele lor elegante de un negru cum nu se mai văzuse niciodată înainte în Casă, pentru că în Casă totul devine plumburiu, au străbătut curţile interioare, culoarele, cocioabele şi încăperile, dându-le târcoale internelor aşa cum patru binevoitori dulăi negri dau târcoale unei turme, şi le-au condus la poartă ajutându-le să-şi care sacii, boccelele, coşurile, valizele, pacheţelele şi cutiile legate cu sfori sau cureluşe. Părintele Azócar, la masa Ritei, de sub telefon, tăia numele fiecăreia pe măsură ce se prezenta. Câteva au ieşit în stradă; acolo le aşteptau, albe, enorme, strălucitoare, reflectând soarele de dimineaţă, staţionând în faţa Casei. Sigur că nu erau căleşti, nu se mai folosesc caleştile, erau microbuze frumoase, modeme, cu geamurile cu o uşoară nuanţă verzuie şi poate chiar cu încălzire, ceea ce ar fi foarte bine, deoarece ca

să urcăm atât cât va trebui să urcăm ca să ajungem în cer avem nevoie de încălzire.

— În cartierul de sus, în mijlocul unei grădini, vă aşteaptă o casă albă pregătită în mod special să vă primească. Dormitoare, capelă, băi, bucătării minunate, sală de mese, o să vedeţi, şi am întârziat niţel să venim să vă luăm doar pentru că voiam să fie totul pregătit şi să nu lipsească nici cel mai mic amănunt. Aceste microbuze pe care le vedeţi la poarta Casei sunt tot pentru dumneavoastră, ca să vă ducă la plimbare când e timp frumos, şi Maica Benita se gândeşte să vă ducă în vacanţă la plajă…

— Şi ce mai face Maica Benita?

Părintele Azócar a clătinat din cap cu o urmă de tristeţe.

— La început n-a fost bine deloc; un fel de epuizare nervoasă, au zis medicii, dar după o săptămână de odihnă e ca nouă, şi vă aşteaptă. Ea şi coniţa Raquel Ruiz au aranjat toată problema succesiunii Brígidei Oyarce, nu ştiu dacă vă amintiţi de ea…

— Cum să nu ne amintim de biata Brígida!

— O chema Oyarce pe Brígida?

— Nu, o chema Reyes Oyarce…

Au discutat despre numele de familie al Brígidei; Oyarce numele de fată al mamei şi Reyes numele tatălui,

Reyes după mamă şi Oyarce după tată, nu, nu, nu-i adevărat, Carmela, minţi, Oyarce era numele de familie al soţului ei, nu al ei, cum să nu ştie coniţa Raquel, întrebaţi-o pe ea, nu, Auristela, tu nici n-ai fost prietenă cu Brígida, aşa că nu veni să-mi spui că ştii mai bine decât mine, uitaţi ce mincinoasă e Lucy, Părinte Azócar, că zice că Oyarce nu era numele ei de familie de fată şi nici după soţ, că se numea Brígida Farías Reyes de Castro, strigă, tuşesc, aceleaşi care cu câteva minute înainte refuzaseră să lase din mână pachetele sau icoanele pe care le duceau înfăşurate în saci acum le pun pe toate jos ca să ia parte la

dezbatere, fiecare este singura care ştie, toate celelalte greşesc, versiunile privind identitatea Brígidei se multiplică şi se complică şi se contrazic, că o crescuse o familie Oyarce, dar că ea era Reyes, că o familie Reyes o crescuse, dar ea era Oyarce, că fusese servitoare în casa unei familii Oyarce înainte să ajungă la coniţa Raquel, dar ce-are asta cu faptul că numele ei apare ca Oyarce, trebuie să fie Oyarzún sau cel puţin Oyanedel. Părintele Azócar a amuţit cu atâtea strigăte. Brígida exista doar ca o poveste, al cărei punct culminant era testamentul pe care în sfârşit, acum, când Casa nu mai putea fi salvată de la demolare, coniţa Raquel i l-a înmânat Arhiepiscopului. Maica Benita, melancolică şi obosită, s-a lăsat convinsă că nu mai are vârsta de a începe o nouă profesiune ca econoamă a Oraşului Pruncului Iisus, că tehnicile modeme cereau multă pregătire şi studii speciale şi că era preferabil să-şi sfârşească zilele cu celelalte bătrâne în noua Casă, cumpărată cu banii Brígidei; Maica Benita acceptase. Dar a spus:

— M-au învins.

— Nu vorbiţi aşa, Măicuţă.

— Anii.

— Pe toţi ne paşte asta, Măicuţă.

— Eu am crezut că pe mine n-or să mă ajungă.

— Cum aşa…?

— …sau c-or să mă ajungă în alt chip…

— Nu înţeleg.

— Nu contează, Monseniore. Acordaţi-mi măcar privilegiul pe care îl au bătrânele, de a spune lucruri care nu înseamnă nimic. Când putem începe să ne instalăm în Casa nouă?

De la discuţia despre numele de familie încep să se certe pe dreptul de a se considera una sau alta cea mai bună prietenă a Brígidei, şi de la asta la cine are cutare sau cutare lucru de la Brígida, plapuma de satin albastru pal, radioul cu baterii după ce au dus-o pe Amalia cine ştie unde, icoana

cu Buna-Vestire, forfecuţa, polisoarul, casca de baie de culoare zmeurie; Brígida vie, mai mult material decât oricare din acele prezenţe flenduroase şi decât vocile lor cernute de ani. Părintele Azócar avusese intenţia să le explice originea averii Brígidei şi a testamentului, adăugând şi o scurtă prezentare a istoriei Casei, cu referinţe la Inés de Azcoitía şi la splendidele proiecte care vor începe să se materializeze chiar în acest loc de îndată ce se vor apuca de demolare, peste o săptămână… zadarnic, zadarnic, minţile bătrânelor se încâlceau într-un hăţiş care împiedica orice încercare de-a nu pierde şirul. În buzunar a făcut un ghemotoc din hârtia pe care de dimineaţă notase câteva date pentru discursul său, şi l-a aruncat pe jos. S-a rostogolit până la picioarele unei bătrâne, care, contrazicându-se cu bătrâna de lângă ea, l-a ridicat, a întins hârtia cu grijă, şi fără să aibă curiozitatea s-o citească, dacă ştia să citească, a împăturit-o şi a păstrat-o; poate prinde bine. Părintele Azócar a observat-o. Incredibil! Pe bună dreptate biata Maică Benita dorise să plece din acest infern de minţi şi corpuri decrepite. Mai bine să nu le explice nimic. Să creadă ce vor, pentru că argumentele şi contraargumentele, cauzele şi efectele n-ar fi valabile pentru aceste fiinţe anarhice. În fine. Cel mai bine era să le scoată din Casă şi să le urce în microbuze. Fluturându-şi braţele şi hârtiile cu liste, le-a făcut să tacă.

— Părinte Silva.

— Poftim, Părinte?

— Dumneata şi Părintele Larrañaga urcaţi-o în primul microbuz pe această… această doamnă care este foarte bolnavă. Trebuie internată. În sfârşit, acolo ne aşteaptă medicii ca să înceapă să le consulte pe toate, chiar azi, şi or să decidă ei ce trebuie făcut cu această… Cum se numeşte?

— Ernestina López.

— Nu, Lucy, Ernestina Rivas, văduva lui López.

— Da, e aici: Ernestina Rivas, văduva lui López.

Au deschis poarta mare ca să aducă o targă. Au întins-o pe bolnavă pe targă şi bătrânele s-au îmbulzit la poartă ca să vadă cum o urcă în minunatul vehicul alb. Săraca, ce bolnavă este doamna Ernestina, aproape un cadavru! Dar când Părintele Larrañaga a aşezat-o lângă fereastra de sticlă verzuie, imediat a părut că învie şi, scăldată de o rază de soare care a luminat-o de la una dintre ferestrele de pe acoperiş, le-a zâmbit prietenelor ei şi le-a făcut semn cu mâna zicându-le parcă grăbiţi-vă, fetelor, că e bine aici. Au închis poarta din nou. Da, să ne grăbim să plecăm. Bătrânele şi-au strâns pachetele şi boccelele. Vă rog, cât mai puţine lucruri, le-a spus Părintele Azócar, acolo o să primiţi totul nou. Nu vă spuneam eu, fetelor, că acolo, în cer, îţi dau totul nou? Da, dar pe sfânta asta cu coadă de balaur care îmi place aşa de mult n-o s-o las. Şi nici sacoşa cu lucruşoarele mele. Nici pe asta, Arhanghelul Gavril. Nu e cel al Amaliei? Ba da, îl iau ca să i-l dau înapoi, cu siguranţă că acolo unde ne duc o să fie şi Amalia şi că a găsit degetul. Cât mai puţin posibil, fiicele mele, doar strictul necesar. Îşi petrecuseră toată dimineaţa selectându-şi lucrurile, făcând pacheţele ceva mai mici, Carmela are un geamantan adevărat şi pune totul în el. Coşuri, sacoşe de pânză, sau pur şi simplu saci pe care îi duc pe umăr zâmbitoare, pentru că acum pleacă într-adevăr, şi popişorii tinerei surâd şi ei mulţumiţi fiindcă le duc pe aceste sărmane bătrâne într-un cămin pe care milostenia l-a pregătit pentru ele, în timp ce aici se va înălţa strălucitorul proiect al viitorului; săli de gimnastică, clădiri înalte, teatre, săli de studiu, biblioteci care îi vor atrage pe tineri, aşa că nu vor mai ticăloşi pe străzi, aici trebuie să se demoleze, n-o să fie greu de demolat, totul e chirpici sau pereţi de lut, viitorul va începe imediat ce bătrânele vor ieşi pe poartă, mulţumite, dar

plângând de emoţie, şi o să fim emoţionaţi şi noi. Părintele Azócar cere din nou să se facă linişte.

— Ia să vedem, Părinte Silva…

— Da, Părinte.

— …aşezaţi-vă la poartă şi deschideţi când iese fiecare internă pe care o strig eu. Întâi orfanele. Să urce în microbuzul cu bolnava, ca să le lase la orfelinat înainte să se ducă la Casa nouă. Şoferul a primit ordine. Sunt cinci orfane. Ia să vedem; Eliana Riquelme.

— Prezentă.

— Verónica González.

— Prezentă.

— Mirella Santander.

— Prezentă.

— Eufrosina Matus.

— Prezentă.

— Iris Mateluna.

N-a răspuns nimeni.

— Iris Mateluna?

Bătrânele au strâns din umeri, şi-au ridicat mâinile, şi-au muşcat buza de jos zicând că ce ştiu eu, habar n-am, nu daţi vina pe mine dacă vreţi să daţi vina pe cineva, eu n-am nicio legătură cu povestea asta, dacă e vreo poveste la mijloc, şi apoi ar trebui să se ştie cine este Iris Mateluna, cineva ar trebui să-i spună adevărul Părintelui Azócar. Rita s-a grăbit:

— Părinte!

— Poftim?

— Iris a plecat acum vreo săptămână.

— Cum adică a plecat?

— Păi nu v-am spus? Era încăpăţânată, dacă aţi fi văzut…

— Aici nu e vorba de încăpăţânare.

— Nu, dar dacă aţi fi văzut ce rea era.

— Nu, Rita, s-a îmbolnăvit, înainte nu…

— De ce s-a îmbolnăvit, Rita?

— Nu ştiu, Părinte, a început să fie pretenţioasă şi…

— Cum, când?

— Când ne-aţi lăsat singure.

— Da, Părinte, seara ieşea pe stradă.

— Şi a dispărut.

— Dumnezeule mare! Nu poate să dispară o fată de cincisprezece ani.

— Aproape şaisprezece.

— Dar a dispărut.

Ce să facem, Părinte, nu e vina noastră, nu asculta de nimeni şi era nebună după bărbaţi, ne-au povestit nişte vecine că stătea în picioare la o fereastră deschisă de la etajul al doilea şi îi striga pe bărbaţii care treceau şi tot cartierul o ştia pentru scandalurile ei şi noi, proastele, habar n-aveam şi pe urmă a dispărut, noi nu suntem de vină, dumneavoastră ne-aţi abandonat, flămânde, Iris poate că a plecat din Casă pentru că îi era foame şi noi îi dădeam telefon Arhiepiscopului şi chiar şi dumneavoastră, Părinte Azócar, dar secretarii ne răspundeau mereu acelaşi lucru, să mai aşteptăm câteva zile, şi când a început să se răspândească zvonul că o să ajungem să murim de foame aici în Casă fără ca dumneavoastră să vă amintiţi de noi, atunci probabil de frică zic eu că o fi plecat Iris Mateluna, când o s-o văd pe Maica Benita o să-i spunem că e culmea că a îngăduit aşa ceva, eu sunt foarte supărată pe ea şi nu ştiu dacă am foarte mult chef s-o văd acolo, sus…

— Unde?

— N-aţi spus că o să fie şi ea în cartierul de sus?

— Ba da.

Aşa a răspuns Părintele Azócar, fiindcă nu ştia ce să răspundă. Mai bine să nu se gândească la problema cu Iris

Mateluna acum. Trebuiau să plece imediat din Casă. Apoi o să se rezolve şi problema cu Iris. O să apară. Or să vadă ce e de făcut cu dispariţia ei, sau cu fuga ei, sau… cu ce-o fi, să plece, chiar acum, dacă mai întârzie încă un minut cu plecarea din clădirea asta bătrânele or să prindă rădăcini

aici, or să pună din nou stăpânire pe casă şi n-or să permită să fie demolată. Pe urmă povestea cu Iris Mateluna. Era aia mai durdulie, cu un incisiv spart, şi-a amintit brusc, de frică, nu, nu, acum trebuiau să plece imediat şi să nu se mai gândească la Iris, că lucrurile s-ar putea complica. Dacă se complicau, să se complice afară, după ce se goleşte Casa.

— Sună cineva la poartă, Părinte.

Iris! E Iris Mateluna, care se întoarce exact acum, ca să se rezolve totul, a implorat Părintele Azócar.

— Deschideţi, Părinte Silva, vă rog.

Nu e Iris. E un hamal tânăr, sărăntoc, cu pantalonii suflecaţi până mai sus de genunchi, cărând un dovleac uriaş, cu coaja tare, cenuşie, cu asperităţi ca pielea unui animal preistoric. Hamalul întreabă:

— Casa de Exerciţii Spirituale a încarnării din Chimba?

— Aici este…

Fără să mai spună ceva, a luat-o la fugă pe culoarul format de bătrâne ca să-l lase să treacă pe omul cu minunăţia de dovleac. Când a ajuns la claustrul porţii s-a oprit şi a întrebat:

— Unde îl lăsăm?

Dora a răspuns:

— Chiar aici, pe coridor.

L-a pus pe dale şi a plecat în viteză, dar la mijlocul culoarului de bătrâne uluite s-a întâlnit cu alt hamal, cu alt dovleac, pe care l-a aşezat lângă primul, întorcându-se în viteză şi încrucişându-se cu alt bărbat încărcat cu alt dovleac, pe care l-a lăsat şi s-a întors în fugă şi s-a întâlnit cu altul şi cu altul şi cu alţii, toţi alergând ca să umple coridorul spre patioul porţii cu această populaţie de armuri argintii, cu neregularităţi groteşti, fără ca nimeni să îndrăznească să murmure o vorbă împotriva acestei invazii de fiinţe din altă eră geologică, de parcă s-ar fi reprodus obscen chiar acolo pe

coridor, pentru că erau căraţi pe umeri cu o viteză nemaipomenită de hamalii asudaţi, erau doi hamali, ba nu, trei, nu, cinci, nu, doi, care tot descărcau dovleci, din camionul plin ochi cu dovleci staţionat chiar în faţa maşinilor albe; dovleci, fii atentă câţi dovleci, ce bine, o să putem face *porotos granados*[68] acum, că vine vara, şi *picarones*[69] la iarnă şi *pan de zapallo*[70] pentru noaptea de Sânziene, şi dulceaţa de dovleac e bună, iar tocăniţele n-au nici un gust fără dovleac, ăştia cu coaja gri sunt cei mai buni, a spus María Benítez examinându-i, până ce Părintele Azócar, trezindu-se din uluială, cu listele în mână, s-a apropiat de poartă şi a strigat:

— Ce-i asta?

Hamalul care trecea pe lângă el i-a şoptit:

— Dovleci.

— Da, dar…

Şoferul care descărca dovlecii pe umerii hamalilor i-a răspuns:

— Sunt de la moşia Trehuenque, din partea coniţei Raquel Ruiz. E mai mult de un an de când a dat ordin să aducem aici, la Casă, ce rămâne din recolte, dar administratorul a uitat, aşa că acum trimite camionul ăsta cu cinci sute de dovleci.

— Cinci sute!

— Da, din cei de export.

— Da’ ce să fac eu cu cinci sute de dovleci?

— A, nu ştiu, Părinte. Asta-i treaba dumneavoastră.

Când a intrat din nou, Părintele Azócar a constatat că ordinea pe care reuşise s-o stabilească se stricase; orfanele coborâseră din microbuz şi, amestecându-se cu bătrânele, zburătăceau în jurul dovlecilor, Eliana dansa pe ei, altele încălecaseră pe ei, tropa-trop, tropa-trop, tropa-trop murgule, tropa-trop, tropa-trop, tropa-trop, hai că nu mai e mult, nu mai e mult… nu putem să lăsăm dovlecii ăştia aici, trebuie să-i spunem Părintelui Azócar că vrem să ducem dovlecii în cartierul de sus, sunt ai

noştri, coniţa Raquel, care e aşa de bună, care îşi ţine întotdeauna promisiunile, ca atunci cu înmormântarea Brígidei, ne-a dat de pomană cinci sute de dovleci, ei, fetelor, uitaţi-vă la Mirella şi la Verónica, lăsaţi dovleacul cela, că e foarte greu şi bărbaţii asudaţi şi gâfâind aduc tot mai mulţi dovleci, carapacele platinate înşirate de-a lungul întregului coridor, năvălind peste bătrâne, care păşesc cu grijă ca să poată trece printre monştri, hai, lasă-l, Mirella, şi orfanele i-au dat drumul şi dovleacul s-a spart, arătându-şi catifeaua intens portocalie a viscerelor sale care au răspândit seminţe legate prin ligamente băloase de carnea ce le adăpostea în scobitura ei, măgăriţe de fete, aţi spart dovleacul, nu ştiţi cât e kilul de dovleac pe piaţă acum, şi dovleacul ăsta o să putrezească, nu aruncaţi seminţele în curte, că ştiţi cum sunt dovlecii, răsar unde cade sămânţa şi la anul aici o să fie o junglă de vrejuri şi frunze care o să invadeze totul şi o să intre peste tot, până şi în camere, şi flori galbene, da, ar fi frumos să vedem crescând atâţia dovleci, bine, dacă e aşa frumos de ce nu ducem seminţele dovleacului ăsta în cartierul de sus şi acolo, n-au zis că acolo au grădină, putem să semănăm seminţele şi să culegem o grămadă de dovleci pentru tocăniţă şi *picarones* cu multă miere, da, Auristela, umple-ţi buzunarele, ca să le ducem în cartierul de sus şi să le semănăm acolo, câţi dovleci, Dumnezeule, şi tot mai descarcă, s-ar zice că cinci sute de dovleci sunt mai mult decât crezi, nici nu mai încap pe coridor, sunt aşa de mari, pentru export, eu o să-i număr, da, să-i numărăm în timp ce Părintele Azócar discută furios la telefon cu coniţa Raquel, sigur, o ceartă pentru că a trimis dovlecii, sigur, lui ce-i pasă că noi suferim de foame, auzi tu, de ce nu băgăm câteva dintre noi vreo doi dovleci în căleşti în timp ce el discută la telefon, să vedem dacă vreo şase reuşim, şoferii le ajută şi reuşesc să urce un dovleac într-unul dintre vehiculele albe; preoţaşii

tineri strigă, încearcă să adune turma împrăştiată, să le salveze de farmecele cucurbitaceelor zgrunţuroase ca nişte pui de rinoceri. Părintele Azócar iese din săliţa cu telefonul, ţipă de câteva ori şi bătrânele se întorc la poartă. Le ordonă să iasă în rând imediat, nu, nu contează listele, să se urce în ce microbuze vor, toate vor să meargă în acelaşi, pentru că celălalt, zic, în care e Ernestina López şi orfanele, o să treacă mai întâi prin alt loc şi ele vor să ajungă repede, până ce, cu ordine şi strigăte, cei patru popi şi Părintele Azócar reuşesc să le dea jos pe câteva care se îngrămădiseră cu bagajele lor în acelaşi microbuz, ca să le repartizeze mai bine. Părintele încuie poarta Casei cu cheia, se pare că nu e foarte sigur de asta, dar ce importanţă are, cine o să intre, şi ce să fure, dacă nu e decât jeg înăuntru, n-o să se ţină nici licitaţia, o golim în două zile şi începem demolarea. Părintele Azócar le dă un bacşiş hamalilor şi camionul gol se întoarce la Trehuenque. Puştii din cartier, proprietăreasa prăvăliei de la colţ şi bărbată-său, doamna care se pieptăna la fereastră, toţi ies să-şi ia la revedere de la bătrâne, comode şi fericite pe locurile lor; mai bine să deschidem puţin vreo două ferestre, auziţi, e aşa un soare frumos afară şi se zice că încălzirea nu e bună pentru bronhii, la vârsta asta trebuie să ai grijă, mai ales dacă nu eşti obişnuită. Maşinile pornesc. Bătrânele îşi iau rămas-bun, fluturând batiste şi cu lacrimi în ochi, de la aceste persoane care le fac semne, dar pe care nu le-au văzut niciodată înainte, şi ca să se consoleze cântă în cor:

Veniţi să mergem toate
cu flori nenumărate
pentru Maria flori
că-i Maica tuturor.

Din nou în juru-ţi ne-adunăm,
Fecioară prea duioasă,

Tu decât luna mai frumoasă
Ca Ţie-acum să ne rugăm…

Nu mai e nimeni. Sunt iarăşi perfect lucid. Gândirea mi se ordonează din nou şi cade până în adâncul transparenţei mele, unde lumina ei scoate la iveală ultimele spaime şi ambiguităţi ascunse în acest balot. Sunt adăpostit de straturile de saci în care m-au băgat bătrânele şi tocmai din cauza asta nu trebuie să fac pachete, nu trebuie să fac nimic, nu simt, nu aud, nu văd nimic, fiindcă nu există nimic altceva decât acest spaţiu pe care îl ocup. Pânza de sac, nodurile groase, cusăturile de sfoară îmi zgârie faţa. Am nările pline de scame, la fel şi gâtul. Corpul mi s-a chircit, din cauza cusăturilor zdravene ale sacilor. Ştiu că e unica formă de existenţă, usturimea zgârieturilor, sufocarea, durerea înţepenelii, pentru că dacă ar mai fi altă formă de existenţă, ar trebui să existe şi trecutul şi viitorul, şi nu-mi amintesc trecutul şi nu cunosc viitorul, cuibărit aici, în odihna fericită a uitării, pentru că am uitat tot şi totul a uitat de mine. Singurul meu atribut este cel de tovarăş al singurătăţii. Mă supun ei pentru ca nimic să nu-mi tulbure sacul care mă apără cu mai multă eficienţă decât chirpiciul acestor ziduri. Da, îmi amintesc de ziduri. Dar nu-mi amintesc nimic altceva, şi viitorul se va prelungi doar până în momentul când se vor prăbuşi. Mai lipseşte puţin pentru ca totul să se termine aşa cum trebuie să se termine; când gurile înfometate ale excavatoarelor vor perturba odihna seculară a chirpiciului care construieşte lumea se va înălţa un mare nor de praf, şi apoi violenţa baroaselor şi a compresoarelor va supune îndrăzneala pământului care a crezut că se întruchipează în ziduri şi labirinturi, ca să-l readucă la starea sa naturală de teren neted compus, ca toate pământurile, din pietre şi fragmente de lemn şi frunze şi ramuri ce vor

putrezi sau se vor usca, bulgări, câte o bucată de ipsos pictat, un ochi, falca unui balaur, zdrenţe, hârtii care se vor dezintegra, saci unde s-ar putea să fie cineva care strigă nu, salvaţi-mă, nu vreau să mor, groază, sunt vlăguit, infirm, anihilat, fără sex, fără nimic, ras, dar nu voi striga, pentru că nu există alte forme de existenţă, sunt la adăpost aici, înăuntrul acestui ceva de unde n-am ieşit niciodată, stăpân al acestui spaţiu care mă găzduieşte perfect, fiindcă el este stăpânul meu. Se zice că există coridoare efemere, patiouri inutile, culoare cu lungi perspective false, obiecte îngrămădite de care nimeni nu-şi aduce aminte la ce folosesc, pete de mucegai ce îşi extind lent peisajele pe ziduri, uşorul văl de pulbere care cade din lemnul ros, încăperi ticsite de acea tăcere pe care nimeni n-a întrerupt-o niciodată, pentru că nu a existat niciodată nimeni, deşi se zice că a existat şi că s-ar putea să mai existe încă, dar nu cred, cineva care se agită într-un ungher afară, există cineva, există un afară, există altă tuse în afară de a mea, dar aşa de stinsă, că s-ar putea să nu fie tuse, există mişcări pe care eu nu le mai am, sunt foarte uşoare, ca cele făcute de umbre când se organizează şi înaintează fără paşi, fiindcă nu există picioare care să meargă, nu e pisică nici câine nici şobolan nici găină nici liliac nici iepure ce aud respirând lângă mine deşi nu pot auzi, cum poate să tuşească aşa de încet, când nu este decât o structură de umbre pe care trebuie să le văd, trebuie, trebuie, şi cu nevoia se instaurează teroarea, nevoia de a vedea chipul acelei umbre care respiră şi tuşeşte aşa de aproape, trebuie să-mi redobândesc vederea şi acel afară, muşc, mestec sacul care îmi astupă gura, rozând şi rozând ca să văd trăsăturile acelei umbre care există afară, mestec sfori, noduri, petece, funii, rup, dar niciodată destul, alt sac, alt strat pe care îl voi cuceri într-un secol şi un mileniu, ca să ies din el, voi îmbătrâni fără să cunosc altceva decât gustul

de iută în gură şi fără să fac altceva decât să rod această gaură umedă de bale, dinţii mi se fac ţăndări, dar trebuie să rod în continuare, pentru că există cineva afară care mă aşteaptă ca să-mi spună numele şi vreau să-l aud şi mestec şi muşc şi sfâşii; mestec, muşc, sfâşii ultima coajă a sacului ca să mă nasc sau să mor, dar nu reuşesc să mă nasc, nici să mor, pentru că există mâini care apucă sfâşietura şi cu un ac mare de cusut saci cos gaura pe unde urma să mă uit şi să respir, aer, aer proaspăt, aer ca cel ce intra printr-o fereastră pe care nu mă lăsau s-o deschid, pentru că era falsă, dar prin gaura aceea amintirea mea s-a întors pentru o clipă înapoi spre aerul care intra prin fereastră şi am rămas închis aici cu nostalgia acelui aer şi a acelei ferestre şi nu pot, pentru că aici nu încăpem eu şi nostalgia mea, doar eu, fiindcă acea nostalgie după un aer fals face intolerabilă mâncărimea din nas şi din gât şi gustul repugnant al iutei, altă gaură, unghiile mele scurmă straturile geologice ale sacilor ca să găsească o ieşire, mi se rup unghiile, degetele îmi sângerează, buricele degetelor zdrelite, încheieturile degetelor înroşindu-se, alt sac şi altul şi altul, da, acum altă gaură, dar mâinile de afară întorc balotul care sunt eu şi, fără să scoată o vorbă, pentru că nimic nu-mi arată dacă mâinile sunt ale cuiva, cos din nou, împunsătură după împunsătură, cos ruptura ca eu să nu mai pot ieşi şi vreau să ies ca să privesc această faţă şi-mi întind cu forţă un picior, cu călcâiul, cu toată puterea pe care o am fac altă gaură, dar mâinile pline de negi o cos la loc cu minuţiozitatea de care sunt capabile doar aceste mâini, împunsături mărunte, multe împunsături în cruce cârpesc sau tivesc o cicatrice pe urzeala sacului, nu pot să ies, nu pot să respir nici măcar aerul fals din spatele ferestrei. Aşteptare. Şi timp de veacuri aştept să se formeze alt strat geologic cu resturile milioanelor de vieţi care se zice că există, ca să-mi îngroape din nou nostalgia. Spaţiul

meu se reduce din cauza petecelor pe care le-a pus bătrâna ca să nu ies, de bătrână sunt mâinile care cos, am simţit bătrâneţea degetelor ei când umbla cu sacii, eu sfâşii şi muşc, coase din nou şi coase iar ca să-mi micşoreze spaţiul, mâinile întorc balotul să vadă dacă n-a rămas vreo ruptură care le-a scăpat ochilor ei urduroşi şi o vede şi o peticeşte cu grijă de parcă ar broda o monogramă pe cea mai fină batistă, de parcă n-ar coase o pânză de sac. Nu mai sunt găuri; balotul e mic şi perfect. Îşi pune deoparte acul de cusut. Dintr-un ungher al capelei aduce alt sac şi vâră înăuntru noul pachet, împreună cu un pachet de zahăr, câteva perechi de ciorapi de lână, multe hârtii, iarbă *mate,* boarfe, gunoi. Cu mare greutate, ia sacul pe umăr. Iese din capelă, rătăcind prin deşertul infinitelor coridoare false, prin obişnuitele patiouri, alunecând lent pe lângă ziduri de întuneric sau de lut blestemat, şi la trecerea ei atât de imponderabilă şi elastică o iau la fugă păianjeni, şobolani, lilieci, cobai care nu fac zgomot, molii stângace şi blânde, porumbei foarte bătrâni pe care nimeni nu i-a aruncat în oală… lentă, după ani sau secole reuşeşte să ajungă la patioul de la intrare şi îşi croieşte drum prin jungla de vrejuri şi frunze de dovleac ce devorează claustrul, cad în cascade, frunze mari orizontale, tulpini verzi şi fragede pline de sevă, semeţe flori galbene, frunzişul pe unde îşi taie drumul se închide la loc peste urmele ei, urmele care puteau sau nu să rămână printre frunzele şi vrejurile ce filtrează lumina soarelui şi a lunii, grilajul, scoate cheia dintotdeauna şi descuie poarta, o deschide şi pleacă în noapte cu sacul în spate, lipăind încovoiată pe lângă ziduri, de parcă n-ar vrea să renunţe la protecţia umbrelor, traversează intersecţii de străzi, străbate încet cvartale după cvartale, se opreşte să cerşească văicărindu-se, primeşte bănuţul, îl pune într-un fald al fustei, îşi continuă drumul, traversează bulevardele luminate, intră în parc, pe aleea cu platani fără frunze, până

ajunge la podul de fier. Ştie ce să facă, în ciuda anilor ei mulţi; a făcut asta de atâtea ori, de mică, împreună cu ceilalţi copii crescuţi la malul râului; se lasă să alunece pe barele de fier şi ajunge jos, cu tot cu sacul ei. Sunt sub pod, în jurul unui foc. Înaintează. Se aşază pe jos, în cercul de lumină. Sunt puţini în noaptea asta. Flacăra descompune chipurile, apoi se potoleşte şi toţi se apropie mai mult de cărbunii rămaşi aprinşi care au început deja să încărunţească. Ea spune:

— Nu arde bine focul.

Bagă mâna în sac, scoate hârtii şi surcele ca să-l înteţească. Se sprijină de el. O căţea sfrijită şi chelboasă se apropie să fie mângâiată. Se întinde lângă ea. Nimeni nu vorbeşte. Sus, crengile uscate ale platanilor sunt o radiografie proiectată pe lividitatea electrică a cerului de deasupra oraşului. Bătrâna bea *mate* dintr-o ulcea cu mâner de sârmă, înnegrită de atâta stat pe foc. Bagă iarăşi mâna în sac, scoate o bucată de pâine, o oferă, cineva ia un colţ, în timp ce ea se plânge:

— Rău arde focul în noaptea asta.

— Foarte rău.

Bătrâna scotoceşte din nou în sac, mai scoate nişte hârtii şi surcele şi le pune pe foc, care pentru moment se înteţeşte. Dar durează puţin. Cineva zice că se duce să-şi caute adăpost în altă parte, fiindcă noaptea o să fie aspră, da, foarte aspră, şi câţiva pleacă. Focul de hârtii şi surcele nu ţine mult. La revedere, nu vii cu noi, că noaptea e tare rea aici, sub pod, nu, rămân aici, sunt obosită, şi îşi iau rămas-bun şi o lasă singură. Tuşeşte. Se înfofoleşte în broboadă. Se apropie mai mult de jăratic, pentru că vântul suflă mai tare şi căţeaua pleacă. O strigă:

— Psttt, psttt…

Dar căţeaua nu se întoarce. Bătrâna se ridică, apucă sacul şi îl deschide, scuturându-l deasupra focului şi golindu-l în flăcări; surcele, cartoane, ciorapi, zdrenţe, ziare, hârtii, jeg, ce contează,

numai să se mai înteţească focul un pic, ca să nu simtă frigul, ce contează că miroase a ars, a cârpe care ard greu, a hârtii. Vântul risipeşte fumul şi mirosurile, şi bătrâna se ghemuieşte pe pietre să doarmă. Focul arde o bucată de vreme lângă figura abandonată ca un alt balot de zdrenţe, apoi începe să se stingă, jăraticul scade şi sfârşeşte acoperindu-se cu o cenuşă foarte fină pe care o spulberă vântul. În câteva minute nu mai rămâne nimic sub pod. Doar pata neagră pe care a lăsat-o focul pe pietre şi o ulcică afumată cu mâner de sârmă. Vântul o răstoarnă, se rostogoleşte pe pietre şi cade în râu.

Sfârşit

Santa Ana y Los Dominicos, Chile; *1962–1963*
Pollenga, *Mallorca, 1968*
Juenga, Santander, 1969
Vallvidrera, Barcelona, *1969*

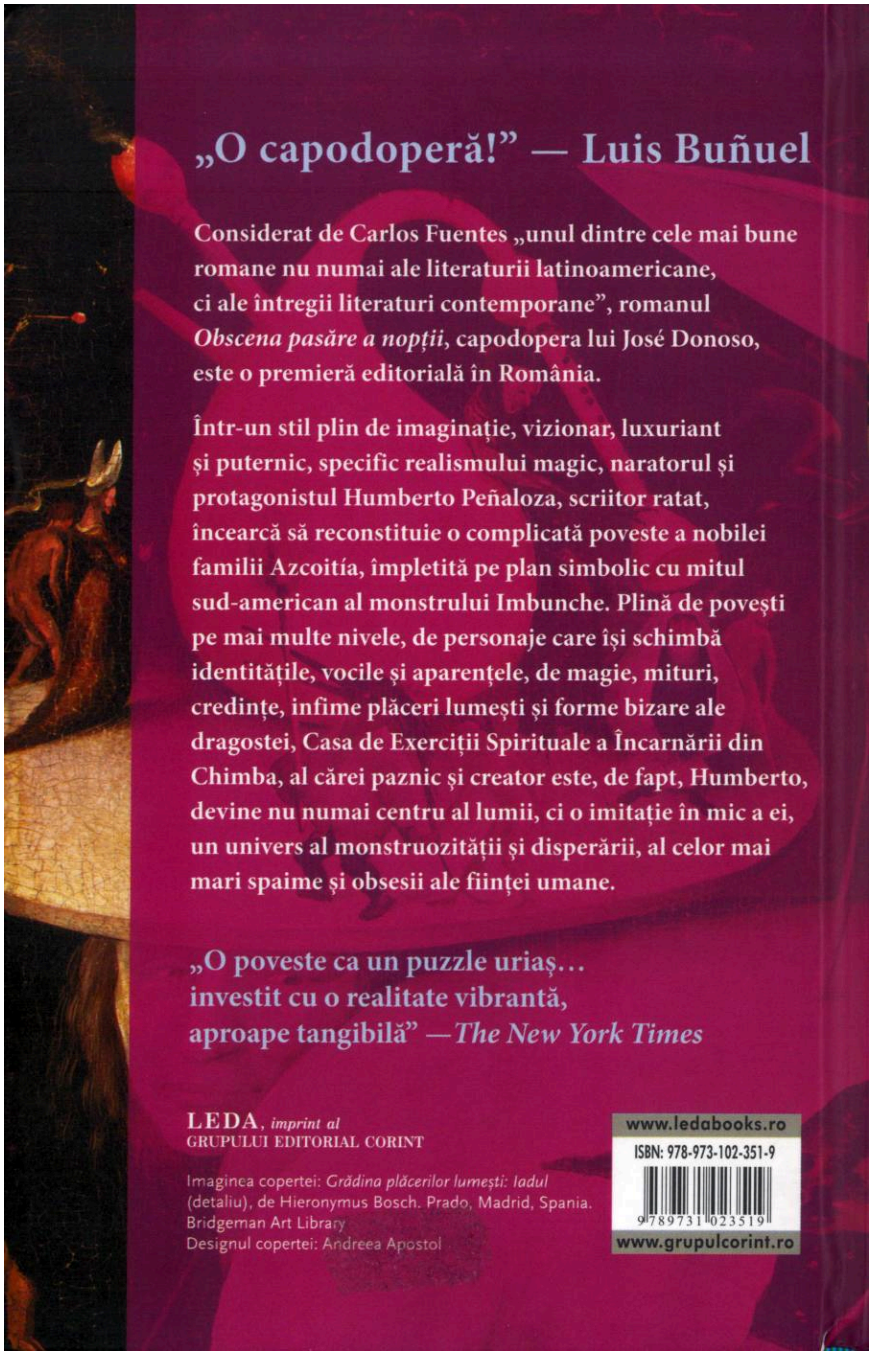

„O capodoperă!” — Luis Buñuel

Considerat de Carlos Fuentes „unul dintre cele mai bune romane nu numai ale literaturii latinoamericane, ci ale întregii literaturi contemporane”, romanul *Obscena pasăre a nopții*, capodopera lui José Donoso, este o premieră editorială în România.

Într-un stil plin de imaginație, vizionar, luxuriant și puternic, specific realismului magic, naratorul și protagonistul Humberto Peñaloza, scriitor ratat, încearcă să reconstituie o complicată poveste a nobilei familii Azcoitía, împletită pe plan simbolic cu mitul sud-american al monstrului Imbunche. Plină de povești pe mai multe nivele, de personaje care își schimbă identitățile, vocile și aparențele, de magie, mituri, credințe, infime plăceri lumești și forme bizare ale dragostei, Casa de Exerciții Spirituale a Încarnării din Chimba, al cărei paznic și creator este, de fapt, Humberto, devine nu numai centru al lumii, ci o imitație în mic a ei, un univers al monstruozității și disperării, al celor mai mari spaime și obsesii ale ființei umane.

„O poveste ca un puzzle uriaș… investit cu o realitate vibrantă, aproape tangibilă” — *The New York Times*

LEDA, *imprint al*
GRUPULUI EDITORIAL CORINT

Imaginea copertei: *Grădina plăcerilor lumești: Iadul* (detaliu), de Hieronymus Bosch. Prado, Madrid, Spania. Bridgeman Art Library
Designul copertei: Andreea Apostol

www.ledabooks.ro
ISBN: 978-973-102-351-9
9 789731 023519
www.grupulcorint.ro

{1} Orice om începe să înţeleagă încă din perioada adolescenţei sale intelectuale că viaţa nu este o farsă, nici o plăcută comedie; ci, dimpotrivă, înfloreşte şi dă roade din tragicele şi adâncile profunzimi ale sărăciei în care se află înrădăcinată persoana. Moştenirea firească a individului capabil să aibă o viaţă spirituală este un codru sălbatic unde urlă lupii şi clămpăne obscena pasăre a nopţii.

Henry James Sr., scrisoare către fiii săi, Henry şi William

{2} Boală a membranei hialine sau sindromul dificultăţii respiratorii, care se manifestă la copiii născuţi prematur.

{3} *Gigante* (în sp.) înseamnă „uriaş", „gigant", dar este şi denumirea unei figuri groteşti cu un cap foarte mare şi trăsături caricatureşti, care participă la unele procesiuni cu prilejul a diverse sărbători.

{4} María del Socorro Tellado, cunoscută cu pseudonimul Corín Tellado (n. 1926), autoare prolifică de romane sentimentale şi romantice, foarte populare în Spania şi în ţările latino-americane.

{5} Dans de origine africană al cărui nume provine de la cel al zeului Babalú Ayé, din religia yoruba.

{6} Joc de cărţi în care se dau câte trei cărţi fiecărui jucător şi una se pune pe masă. Apoi, fiecare jucător ia câte o carte, pe rând, din pachet şi câştigă cel care adună cele mai multe puncte.

{7} Fala, numele unui terrier scoţian, câinele preferat al preşedintelui SUA Franklin D. Roosevelt, cu care apărea frecvent în presa vremii. în Washington D.C. există şi un grup statuar reprezentându-l pe Roosevelt alături de Fala.

{8} Plantă din familia cucurbitaceelor din ale cărei fructe şi seminţe se face o marmeladă foarte gustoasă (în sp.).

{9} Potrivit credinţei populare din Chile, fiinţă malefică, diformă, respingătoare, cu faţa la spate, care merge într-un singur picior, al doilea fiindu-i lipit de ceafă. Se credea că vrăjitorii fură copii, le cos toate orificiile naturale ale corpului şi îi transformă în aceste fiinţe menite să păzească nişte comori ascunse (în araucană).

{10} Vas de metal de obicei de formă rotundă, plin cu jăratic, care se aşază în general pe un postament sau sub masă, pentru încălzirea camerei; un fel de tandur (în sp.).

{11} Sibylle Aimée Marie Antoinette de Gabrielle Riquetti de Mirabeau, contesă de Martel de Janville (1849–1932) cunoscută cu pseudonimul Gyp, scriitoare franceză, antirepublicană şi antisemită.

[12] María de la Concepción Jesusa Basilisa Espina, mai cunoscută cu numele de Concha Espina (1869–1955), celebra scriitoare spaniolă de orientare pro-comunistă, al cărei salon literar din strada Goya din Madrid era locul de întâlnire al intelectualităţii şi al marii burghezii.

[13] Antonio de Hoyos y Vinent, marchiz de Vinent (1885–1940), ziarist şi prozator spaniol, adept al decadentismului.

[14] Emilio Carrere Moreno (1881–1947), poet, ziarist şi prozator spaniol, adept al decadentismului modernist

[15] Francisco Villaespesa Martin (1877-1936), poet, dramaturg şi prozator spaniol modernist.

[16] Rugăciune către Fecioara Maria la catolici.

[17] Teologia catolică distinge între Buna-Vestire (când Arhanghelul Gavril o anunţă pe Fecioara María că a rămas însărcinată) şi încarnare (sp. *Encarnación),* acţiunea misterioasă prin care Cuvântul Divin ia formă de trup omenesc în Fecioară. În realitate, este vorba de o singură sărbătoare; bătrânele se pare că fac o confuzie.

[18] Diane-Cléopâtre de Mérode, cunoscută cu numele artistic de Cléo de Mérode (1881–1966), celebră balerină franceză de o mare frumuseţe, una dintre cele mai cunoscute şi mai populare femei din perioada *belle époque*

[19] Pastora Imperio (1890–1961), dansatoare şi cântăreaţă spaniolă, creatoarea baletului *Amorul vrăjitor.*

[20] Elena Serafín Vitello, cunoscută ca Francesca Bertini (1892-1985), renumită actriţă de film din primele decenii ale secolului XX, protagonistă a unor titluri ca *Asunta Spina, Fedora, Odette.*

[21] Specie de palmier pitic de interior *(Howea forsteriana).*

[22] Se zice că Boy este proprietarul unei ţări exotice de pe undeva, nu-mi mai amintesc numele. Cred că l-a inventat… (în fr., în orig.).

[23] Copac ornamental american din familia Bignoniaceelor *(Jacaranda mimosifolia).*

[24] *Aspidistra,* plantă din familia Ruscaceelor, originară din China şi Japonia *(Aspidistra elatior).*

[25] *Loica*, pasăre cântătoare din Chile, uşor de domesticit, asemănătoare cu graurul (în araucană).

[26] Plantă din familia Aquifoliaceelor *(Ilex paraguayensis)* din ale cărei frunzuliţe se pregăteşte o infuzie foarte apreciată în ţările din

sudul continentului american (în sp.).

{27} *Queltehue,* pasăre din grupul picioroangelor, familia Charadriidelor, originară din Chile *(Vanellus chilensis)* (în araucană).

{28} Arbust agăţător din America de Sud, din familia Nictaginaceelor *(Bougainvillea spectabilis),* folosit ca plantă decorativă (în sp.).

{29} Fes tradiţional tunisian (în arabă, în orig.)

{30} *Pamela,,* pălărie de damă de paie, cu boruri foarte mari (în sp.).

{31} Rosa Alba Carriera, cunoscută ca Rosalba pictoriţa (1675–1757), pictoriţă de pasteluri.

{32} Gellée Lorrain, zis Claude Lorrain sau le Lorrain (1600–1682), pictor şi desenator francez, unul dintre marii maeştri ai peisajului istoric.

{33} Mobile mici (în fr., în orig.).

{34} Pânză imprimată cu motive pastorale, florale, cu păsări sau scene mitologice, fabricată iniţial la fabrica de ţesături de la Jouy en Josas, în apropiere de Versailles, în secolul al XVIII-lea (în fr., în orig.).

{35} Sac de box (în engl., în orig.).

{36} O femeie care e în relaţii prieteneşti cu bărbaţii homosexuali (în fr., în orig.).

{37} Rochie de casă (în fr., în orig.).

{38} Alpinism social; a face alpinism social, „a parveni” (în engl., în orig.).

{39} Artistă de circ şi varietăţi. într-un program al cine-teatrului Crystal Palace din Junin (Argentina), din 1937, se afirma că greutatea ei era de 241 kg

{40} *Milodón,* mamifer erbivor de mari dimensiuni, dispărut probabil la sfârşitul Pleistocenului. Resturile sale au fost descoperite într-un complex de peşteri din sudul Republicii Chile, cunoscute ca Monumentul natural Cueva del Milodón (în sp.).

{41} Alberto Insúa (1885–1963), romancier şi ziarist spaniol.

{42} José María Vargas Vila (1860–1933), ziarist, critic şi romancier columbian.

{43} Federico Garda Sanchiz (1886–1964), scriitor şi orator spaniol.

{44} Îngrijit (în fr., în orig.).

{45} Diminutiv de la Mercedes.

{46} Joc de noroc asemănător cu cel denumit „nu-te-supăra frate” (în sp.)

{47} Toaletă, măsuţă de toaletă (în fr., în orig.).

{48} Ramolit (în fr., în orig.).

{49} Joc de domino de origine chinezească (în chineză, în orig.).

{50} Joc de noroc în care câştigă cel care reuşeşte să aibă în mână patru cărţi de acelaşi fel (în sp.).

{51} Joc de noroc în care contează ca puncte cupele şi dama de pică. Dacă un jucător acumulează peste 100 de puncte, jocul se închide şi câştigător este cel care are cel mai mic număr de puncte (în sp.).

{52} Joc de noroc în care cel care taie cărţile scoate două cărţi de la fundul pachetului şi două de deasupra, care se pun pe faţă; pe aceste cărţi se mizează o anumită sumă şi câştigă cel care trage o carte de aceeaşi valoare cu una dintre cele de pe masă (în sp.).

{53} Şezlong (în fr., în orig.).

{54} Zboară acum, plăteşte după (în engl., în orig.).

{55} Diapozitive (în engl., în orig.).

{56} Sâni falşi (în engl., în orig.)

{57} *Araucaria*, arbore din familia abietaceelor originar din Arauco (Chile), cu frunze perene, înalt de până la 50 m (în sp.).

{58} La golf, lovitură scurtă pentru a introduce mingea în gaură (în engl., în orig.).

{59} Teren de golf (în engl., în orig.).

{60} Covrig cu sare (în engl., în orig.).

{61} Ca să faci o treabă bună (în engl., în orig.)

{62} Umor (în engl., în orig.)

{63} Sufletul petrecerii (în engl., în orig.).

{64} *Dirndl* (în germ.), rochie populară din sudul Germaniei (Bavaria), Liechtenstein şi Tirolul italian, cu pieptar şi fustă lungă şi cloş, de diferite culori.

{65} *Lederhosen* (în germ.), pantaloni scurţi din piele de căprioară, cu bretele, împodobiţi cu nasturi de corn; îmbrăcăminte populară masculină din aceleaşi zone în care se poartă *dirndl*-ul.

{66} Cum se cuvine, de bun-gust, elegant (în fr., în orig.).

{67} Supă de pasăre sau de carne cu găluşte de făină în care se pune pătrunjel tocat şi, eventual, carnea care s-a fiert pentru supă tocată fin; mâncare tradiţională chiliană (în sp.).

{68} Mâncare tradiţională chiliană din fasole albă, boabe de porumb, dovleac tăiat în cubuleţe şi ceapă, ardei, busuioc şi sare (în sp.).

{69} Desert tradiţional chilian, un fel de gogoşi găurite la mijloc, din dovleac, făină şi lapte, care se servesc cu un sirop de zahăr şi lămâie (în sp.).

{70} Un fel de chec tradiţional chilian, cu dovleac ras (în sp.).

Cuprins

Despre autor
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

Table of Contents

Despre autor	2
1	5
2	28
3	41
4	52
5	66
6	84
7	96
8	108
9	136
10	154
11	164
12	174
13	193
14	214
15	224
16	238
17	258
18	269
19	286
20	305
21	328
22	348
23	369
24	392
25	405
26	424

27	449
28	463
29	484
30	501